

Burulo: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Buku Abi Yezu Kristo di dii, ori Davide 'i, ori Abaramu 'i, ² Abaramu ni Isako a ata 'i, Isako ni Yakobo a ata 'i,, Yakobo ni Juda pi a ata adinjii to ri 'i, ³ Juda ni Perez pi a ata Zera ni Tamara a tile ni ri to ri 'i, Perezi ni Hezeroni a ata 'i, Hezeroni ni Ram a ata 'i. ⁴ Ram ni Amminadabu a ata 'i, Aminadabu ni Nasona a ata 'i, Nasona ni Salmone a ata 'i, ⁵ Salmone ni Boaza ni Rahabu a tile ni ri a ata 'i, Boaza ni Obede ni Ruta a tile ni ri a ata 'i Obede ni Yese a ata 'i, ⁶ Yese ni Opi Davide a ata 'i Davide ni Salmone ni Davide a tile Uria a izi to ri a ata 'i. ⁷ Salmone ni Reboamu a ata 'i, Reboamu ni Abia a ata 'i Abia ni Asa a ata 'i, ⁸ Asa ni Yeosapata a ata 'i, Yeosapata ni Joramu a ata 'i, Joramu ni Uzia a abi 'i. ⁹ Uzia ni Yosam a ata 'i Yosam ni Ahaza a ata 'i, Ahaza ni Kijikia a ata 'i, ¹⁰ Kijikia ni Manasi a ata 'i, Manasi ni Amon a ata 'i, Amon ni Yosia a ata 'i, ¹¹ Yosia ni Yokonia a ata adinji pi to rii saa 'ba longwizo Babilonia ga ri si. ¹² Ba longwika Babilonia ga ri a vu ga, Yokonia ni Selatiele a ata'i Selatieleni Zerubabele a 'abi 'i, ¹³ Zerubabel ni Abiudi a ata 'i, abiudi ni Eliakim a ata 'i, Eliakim ni Azoro a ata 'i ¹⁴ Azoro ni Zadoki a ata 'i, Zadoki ni Acimu a ata 'i, Acimu ni Eliudi a ata 'i. ¹⁵ Eliudi ni Eliazari a ata 'i, Eliazari ni Matana a ata 'i, Matana ni Yakobo a ata 'i. ¹⁶ Yakobo ni Yozefu ni Maria ni Yezu ni lungwele Kristo ri ni tire ri a a ago a ata 'i, ¹⁷ Abi borodu engazo Abaramu dibwi Davide di emuru mudi a limbi su, engazo Davide di bwi sa 'ba longwizo Babilonia ga ri ni nga suru mudi a limbi su, engazo saa 'ba longwizo Babilonia ga si ri ni nga bwi Kristu 'di suru mudi a limbi su. ¹⁸ Oti Yezu Kristo di ederu leti di si. Ende, Maria ni esu ejjo Yozefu ni dule, ki adi saki resire ga ago pi izi to kuru du, esu anda ni bura to aga Endi Okole ri ni. ¹⁹ Ki Yezefu ni Maria a ago a oluka 'modi anda ri 'i si, le anda kuke laka dinja 'ba anda ga ku, disidu esu le anda kuga izi ni ciciri ni. ²⁰ Anda nga dini 'a 'a lurarega si, malaika Opi di edeteru anda ni, 'kujo, "Yozefu ori Davide, akori ku Maria ni dure ga nyini izi du, adusiku bura anda kole „a ga ile 'bura Endi Okole ri a 'bale ni rii. ²¹ Anda kemu kuti 'bura ago, nyeki nyida runa Yezu 'i adusiku anda kemu kalari 'ba anda 'di enji aga si 'ra". ²² Nga di boro ederu ebezo le'jo Opi 'a 'jole profeta a ti si, ²³ Anyinde, z a'ngwa ago nire gbwu kuru ri kemu kuko 'a ra onguru kemu kuti 'bura 'ago, evo alungwe runa Immanuele'i, ekwi na "Rubanga amato 'i, ri kengwi du anda. ²⁴ Yozefu nga odu ge si, edu ede nga malaika Opi di 'a 'jozo andani ri ani, edu 'du anda ni izi du. ²⁵ Ki esiruki anda to kuru bwi ti 'bura ago na kpwa. Vu nani ga edu da runa Yezu 'i.

Chapter 2

¹ Yezu ni tika Beteleme ni Judea di ni aga 'a vuga, lele Erode 'a oluzo Opi ri ni nga, 'ba lereniba ra ri pi esaki Yeruzaleme ga, edu ziki, ² "Anda ni tile Opi Judei 'ba di ri inguwa? Amande anda lelego ajire ga, amevo anda ni rure. ³ De Opi Erode kujo anda keri lejo di, asidi na 'ba Yeruzaleme ga ri di to tuwadu mvuru pi. ⁴ Erode emu paderea amba ri pi karanian to, ongu zi 'a 'i, "Kristo ni kulee kutiru ingua?" ⁵ Joki anda ni, "Beteleme ni Judei di ri ni ga, adusiku di nga profeta a cwile ri 'i, ⁶ Ki nyi Beteleme ni vu Juda di ni aga rii, nyi ga rere ku amba Juda di ni aga, adusiku amba alu kenga nyidi si ba madi Isaraili di ni leyire ga." ⁷ Erode lungwe 'ba lerenika ra ri pi ciriciri ni anda ni nizo du saa lelego a efuzo bwa bwa ri ingoi ya 'i. ⁸ Edu zwe 'ai Beteleme ga, 'jo, "Anyivo anyindu 'bura ga'angwadu ile losodu. De anyesu anda ni ra, anyezi mani ofu na dudu ma'i sa amaki anda ni rure elegi si. ⁹ Aia lejo Opi di ni erika 'a vuga, koki aia leti, lelego aia ndele ajire ga si ra na laga 'ai ni anda ga, edu ede ole/kare 'bura na laka ri ni ga. ¹⁰ De kujoki ai kunde lelego na, anjiki opkwosi rere. ¹¹ Toruki zuga ongu ndeki 'burangwa di pi ende Maria to. Ngaki 'joki vuru, eduki ruki andani elegi si. Awiki kubegu aidi limi to ri, eduki keki andani mula sure su rii, ngurula ngure limi limi rii, odu ngure via ri to. ¹² Rubanga ecara 'ai orobibi aga okpo okpo, kungwiki erode di ku, disidu voki 'aidi vudige leti zi si. ¹³ Aia ole nani ebeka 'a vuga, malaika Opi di 'edeteru Yozefu ni orobibi ga, 'jo, "Nga oru, 'du 'bura ga'angwa di pi ende to, fe Ejito. Olu na a bwi saa ma 'jozo nyini ri ni nga, adusiku Erode kemu kundu 'bura 'di 'dile ra. ¹⁴ Ini nasi ru, Yozefu nga 'du 'bura ga'angwa na pi ende to, edu mu Ejito. Anda edo olu naa bwi Erode a da ni nga. ¹⁵ Di ebedu le'jo Opi 'a 'jole profeta a ti si ri engwi anda, "Ejito 'aga si malunwge ma'a bura pi." ¹⁶ De Erode ketiri 'ba lereni'ba ra ripi lunjwaki anda ni 'ra, edu anga de rere. Anda swe 'ba Yeruzaleme ga vu ire ire ri ni ga to edu diki bonji kinya sare eri ri pi anda ga ri to kpo kpo, saa anda ekwile 'ba lereniba ra ri pi di ni vuga si. ¹⁷ Di ebe du le'jo e'jole profeta Jeremia ni tige si ri egaru du ra, ¹⁸ "U'duku eriru rama aga ra, owuka pi asilajwa amgbwugodu ri to, Rakele kowu anda 'bonji si, le andaa ni asi ebweka ka ku, adusiku ai wo iyo. ¹⁹ Erode a da ni vuga, anyinde, anjeli Rubanga di edeteru Yozefu ni orobibi ga, 'ku'jo, ²⁰ "Nga oru, 'du bura'angwa di pi ende to edu ngwi Izaraili ni vu ga, adusiku 'ba le'ba ai kudi bura di ra ri pi odaki ra." ²¹ Yozefu nga oru, du bura di pi ende to edu mu Izaraili ni vu ga. ²² Ki de anda keri Arkelao ko opi Judea aga ri 'ata ni tige ni, ori ko anda ni cwi mure ga na a. Rubanga a anda ni 'bi enjire ga orobibi ga a vuga, nga mu logo Galilea di ni ga ²³ nga olu du tauni Nazareta di ni ga. Di 'ebe le'jo profeta di engwi anda, evo alungwe anda ni Nazareti go.

Chapter 3

¹ Odu napi si, Yoana ni Batisimu lukere ri emu le'jo yusi kwesi kwesi Yudea di ni aga, kujoo, ² "Anyiru anya enji, Opi rubu di ire". ³ Adusiku anda ni di mo'di porofeta Isaia a nga jore ga dile nani ga ra rii, kujoo, 'Anyede leti Opi di 'ba 'ba, anyede leti anda di kolu anda". ⁴ Yuana 'su 'bongu edele naka naka ni 'bi si rii ongu "i gamba edele eni si ri opi ge ayo. Linya anda

di du umbi pi langu ayi aga ri to. ⁵ Vu nani ga, Yeruzalame 'ba, Judei 'ba borodu, 'ba vu ire ire golo Jurdano di to ri pi voki anda di. ⁶ Anda 'ke 'ba na pi ni batisimu golo Jurdano ni aga aia enji aidi ni ruka to aludu. ⁷ Ki de anda kunde Farizei Sedukia yayadu to kevok iandadi batisimu ge, nga 'jo 'aini, 'Anyi ini boro ni bonji, 'adi 'jo anyini anyife anga emure andaga ri ni ga si pi ni ni? ⁸ aAnyi 'a 'oa asilajwa enji luyika to edete re rii Anyira pi anyijo ku anya lele ga, 'Amani ata du Abaramu ni 'a 'i'. ⁹ Adusiku Rubanga keyi 'bonji Abaramu ni oni di pi ni aga si wa. ¹⁰ Diadu dini sa, 'aba tolu kwe ni zu lele akuga pi ri ni pa ga 'ba 'ba. Kwe alu alu 'oa loso ri ni 'a re ku ri agaa vuru ongu 'abee asi aga. ¹¹ Make batisimu enji ru zo r 'i 'i si. Ki anda ni emure mani vuga ri zwa ma amba si ra, mate sa ku anda mvuka ni ngire ga. AAnda kemu kuke anyini batisimu Endi Okole ri si onguru asi to. ¹² Anda locokwe vu anyia dire ga ri ni luwe zo ca ongu anyi ni ekwi anda di luta zo ero aga ri anda ni diga. Ki anda kudu uyukubi na asi ezile pkwe ri si. ¹³ Ti aru Yezu emu Galilea ga si golo lungwele Jurdano ni ga batisimu kore ga Yuani disi/esure ga Yuani di si. ¹⁴ Ki Yuani olu rusa andani lugare ga, ku'joo, "Esu kulee amesu batisimu nyidi si na onguru nyemu ma'di?" ¹⁵ Yezu ai ongu 'jo anda ni, "E'be kederu diadu, adusiku anda tuadu kudu ole ra/kederu ra." Ongu Yuani ai anda ni ra. ¹⁶ Batisimu keka laka a vuga, Yezu enga rere 'ii aga si, ongu nde, rubu awiru anda ni ra. Anda nde Endi Rubanga di kesi vuru amamu ani, eki ri anda ni dige. ¹⁷ Anyinde, uduku enga rubu aga si ku'joo, "Di 'bura madi ma lele ndo rii. Mani asi ibwe anda si

Chapter 4

¹ Endi Okole ri zi Yezu ni kwesikwesi aga sitani ni obile. ² Abiri taka odu mudisu ini mudisu to a vuga, abiri edu ko anda ni ra. ³ Anda ni ba obire rii enga emu 'jo laka. "De nyi 'bura Rubanga dii, 'jo oni di pi ni kecoruki mugati". ⁴ Ki Yezu 'ai ongu 'jo, "Cwirura, 'Modi 'ba olu mugati si adute ku, ki le'jo alu alu efure Rubanga ni tige ri si." ⁵ Vu aru sitani 'zi anda ni tauni okole ri ni aga ongu 'ba anda ni kine kine zo remuzo elegi ga ri ni ga, ⁶ ongu 'jo anda ni, "De nyi 'bura Rubanga di 'i, 'de diasi vuru, adusiku cwiru, 'anda kuke cara anjeli andadi ni nyini 'ta mbare ga ra, ongu kungiki nyi oru aia di si, dudu anyire nya pa oni ge ku." ⁷ Yezu 'jo anda ni, "Idi cwiru ra, 'Kulee anyobi Rubanga nya Opi ni ku." ⁸ Vu zi ni ga sa, sitani ngi anda ni be angwa azo ri ni di ge, edu .edete anda ni opi vudige ri borodu yai na pi to. ⁹ Nga 'jo anda ni, "Make nga di pi tuwadu nyini, de aytide vuru anyiru ma ra na 'i." ¹⁰ Yezu nga 'jo anda ni, "Mu diasi pi, Sitani! adusiku cwiru ra, 'nyiru Opi ni nya Rubanga ni ayo, ongu nye'de ibu te anda ni." ¹¹ Sitani nga 'ebe andani ra, 'nde ooyio, malaika edu evu ekonyiki anda ni ra. ¹² De Yezu eri ako Yuwani ni cwi, edu longwi ogu Galilea aga. ¹³ 'Ebe Nazareti ni ra, nga mu olu Kapernama ga, ire meri ambwugo Galilea di logo Zebulun pi di Naftali to ri ni ga. ¹⁴ Di ederu le'jo profeta Isaia a 'jole ri ni emuzo anda, ¹⁵ Vu Zebulun di vu Naftali di meri ge lele rii, Jurdano logu ge, Galilea ni Kafirir, ba di rii! ¹⁶ 'Ba oluba vu mudi aga ri ndeki ingwe anbwugodu ri ra, ongu 'ba riba logo lindi lindi da di ri ni ga ri pi ni dige ingwe efu ra". ¹⁷ Engazo saa nasi, Yezu edo le, jo ngeka, kujoo, "Anyiru anyi enji, adusiku opi rubu di esa /emu diadu ire". ¹⁸ Anda a lalire ga meri Galilea di ni tige si, nde adinji eri, Simone ni lungwele Peturu ri 'i pi adozi ni Andiria to, kuyiki voyi meri aga, adusiku ai 'ba ebi oko ba ri 'i'. ¹⁹ Yezu 'jo aini, "Anyevo, anyeko ma vu, memu meco anyin okore ga (ebi ni ole ga)". ²⁰ Mbwesa ebeki aia voi ra, edu koki anda vu. ²¹ Yezu a redire ga anda ga, nde adinji zipi ai eri, Yakobo ni Zebede a ngwa ni ai adozi Yuana to. Esu ai 'ibwo aga aia ata ni Zebede pi to, kobweki aia voi 'i. anda lungwe ai, ²² mbwesa ebeki aia ibwo aia ata to ra, koki anda ni vu 'i. ²³ Yezu lamu Galilea aga si tuwadu, nga leni si sinagoga a si, ofu loso opi di ni nge si, ru ni ibewe kere ga lajwa pi jue ovi mbwi mbwi ri ni aga si 'ba lele ga. ²⁴ Ofu anda di atca Siria aga si tuwadu, ongu 'ba ezi andadi 'ba lajwa lajwa ovi mbwi mbwi ri to borodu, 'ba ori to ri pi, 'ba alili to ri pi to. Yezu ebwe aini ru tuwadu ra. ²⁵ laki mundara yayadu oko anda ni vu ni, engazo Galilea ga, Dekapoli ga, Yeruzaleme ga, Yudea ga pi vu Jurdano 'ado ga ri ni ga si.

Chapter 5

¹ De Yezu ku'jo anda kunde 'ba ni mututu 'di pi 'i, edu tu 'be dige. Ri vuru iledi, anda maju voki anda di. ² Edu awi anda ti aiani lenire ga, ³ Anda loso 'ba candi ori di to ri pi ni, adusiku opi rubu ge ri kolu ai di 'i. /ai a 'i. ⁴ Anda loso 'ba 'owu 'ba ri pi ni, adusiku evo ebwe aini asidi ra. ⁵ Anda loso 'ba rumuka ibwe ri pi ni, adusiku kevo koluki vu dini ata 'i. ⁶ Anda loso 'ba abiri a zwale/tile 'iibi to ri pi ni, adusiku 'a na pi kevo kuga ra. ⁷ anda loso 'ba kiza to ri pi ni, adusiku kevo kesuki kiza ra. ⁸ Anda loso 'ba asi okole ri pi ni, adusiku kevo kundi Rubanga ni ra. ⁹ Anda loso 'ba ibwe ni 'ibu ede 'ba ri ni, adusiku evo alungwe ai 'bonji Rubanga di 'i. ¹⁰ Anda loso 'ba ecandile aia anda leka ayo ri si ri pi ni, adusiku opi rubu ge ri kolu aia 'i. ¹¹ Anda loso anyini de ba kulu'da anyi, kecandi anyi pi kulu'joki nga injwi injwi ri anyini ruge enjo du le'jo madi si 'i. ¹² Anya'anjoru, anyini asidi ka njoru okposi rere, adusiku dide anyidi rubu ge nale ambwugo du rere. Adusiku leti ovi disi, 'ba ludi profetaa naninga eze esu adi aluti anyi kurudu ri pi ra. ¹³ anyi 'ai vu di 'i/vudige rii, ki de 'ai keda ra kelegwe anda 'ai 'ai ra kue asa kecoru 'ai du idi ingoni? andani kue kecoru kengwi 'ibu loso ekwi ako nga alu ni sa 'i, rari avia langwe 'ba ni lutule pa si. ¹⁴ Anyi ingwe vu di 'i. Tauni bile be dige ri kuzuru kpe. ¹⁵ Ba kudu asi lamba tara bale evo a ga ku, ki a baa komi kpwombwo na ni dige, ongu ku'ji zo ni a ba zuga ri ni borodu. ¹⁶ Anyebe ingwe anyidi kungwe kugwe 'ba borodu anda ga dudu kundi 'ibu anyidi loso rianjo kezo anyi Ata ni oru rubu ge ri ni. ¹⁷ Anyira ku memu cara profeta di ngure 'i. Memu enji aru ku, ki memu egare na ni ga. ¹⁸ Bwa bwadu amajo anyini, rubu pi vu to koloko pkwaku du, le'jo ni ekwi aludi sa kundweru cara ga si pi ni pkwe, bwi nga borodu lele kederu ra ri kederu kpwa. ¹⁹ Disidu, mo'di cara ga'angwadu ngure cara 'di pi ni aga si ra ongu 'bazi lenire ongure nani ga ri kemu kulungweru 'ga'angwadu rere Opi rubu di ni aga. Ki mo'di ta na ni mbare ongu lenire 'bani rikemu kulungweru ambwugodu opi rubu di ni aga. ²⁰ Adusiku amajo anyini, 'de anda anda loso loso anyidi kuzwa anda anda karania pidi Farizei di to ri kuru, anyini 'leti kolu iyo ruto zo Opi rubu 'di ni

aga anyitoru Opi rubu 'di ni aga ku. ²¹ Anyeri ra andani eze 'jozo aini ra ri ani, 'Aku'di 'ba ku, 'pi 'Mo'di 'ba dire ri kesuru injwi injwi lambwa di to ra. ²² Ki amajo anyini, mo'di alu alu angare 'adozi ni ni ri kesu injwi injwi le'jo lalika di to ra; ongu mo'di 'jore adozi ni, 'Nyi ekwi ako! 'ri kede kaka anda ga ra; onguru mo'di 'jore, 'Nyi mamali!' ri kemu kesulambwa asi aga ra. ²³ Disidu de nyike azi nyidi kidori okole ri ni dige ongu nyera le'jo anyini lele ga nya'dozi to 'aa, ²⁴ 'ebe azi nyidi kidori anda ga, nga ko nya leti. Anyiko tolu anyeko le'jo nya adozi to ati pkwa nyidi mu azi nyidi ni kere. ²⁵ Anyeriru mo'di nyini esikire ri to eze ze saa anya vo zo lokiko ga ri si, de dini ku, mo'di nyini esikire ri kuke nyi polisiasa diga ongu edu'abe nyi mabusi aga. ²⁶ Ama'jo nyini bwa bwadu, nyefu na 'a si pkwe de anyolokwe mori nyidi tuwa du kuru na 'i/de anyolokwe rubia lele nyidi si ri tuwadu kuru na 'i. ²⁷ Anyeri ra, 'a 'jo, 'Akede awu ku, ²⁸ Ki ama'jo anyini, mo'di alu alu izi ndere vico odu kozo uku to ri si ri ede awu anda to anda ni asi aga ra. ²⁹ De nyini 'mi kalazi nyi enji edere ga ni, enge anda ni la'angwe, edu 'vi pi. Duba nya ru ni ewo alu kelegwe ni nya ru bworodu ni vika asi aga si na 'i. ³⁰ De nya di anda kalazi nyi enji edere ga ni, li anda ni pi, ongu 'vi anda ni pi. Duba nya ru ni ewo alu kelegwe ni nya ru 'borodu vika asi aga si na 'i. ³¹ A'jo sa ra, 'Mo'di izi ni dore pi ri kuke laka waraga laga di to'. ³² Ki ama'jo anyini, mo'di alu alu izi ni dore pi awu ni le'jo si ku ri 'ke izi ni awu ge ra 'be izi ecoru awu. 'Mo'di alu alu izi na ni 'dure ri 'i sa ede awu ra. ³³ Idi, anyeri ra 'a'jo ba endani eze ri pi ni, 'Akalu ru enjo du ku, ki ngi ralu nyidi Opi di'. ³⁴ Ki ama'jo anyini, akaluru ku kwa rere, de rubu si, anda ni komi Rubanga di 'i; ³⁵ akaluru inga si sa ku, adusiku anda ni duli/pkwombwo Rubanga a pa tizo rii, ongu Yeruzaleme si ku, adusiku anda ni tauni Opi ambwugo ri di 'i. ³⁶ Akaluru nya di si sa ku, adusiku nyeco dibi alu ini kusa ingwe pkwe. ³⁷ Ki le'jo nidi kolu 'Oo, oo, i, kusa 'Ku, ku' 'i. Ngazi ileni zware ra ri kenga sitani di si mo'di injwi ri di si. ³⁸ Anyeri 'ajora, 'Mi pi kaso mi to, ongu si pi kaso si to'. ³⁹ Ki ama'jo anyini, aku'ja oja modi injwi ri to ku. dusi, lufu nya elemvu azika ri mo'di nyini dire nya elemvu anda ri ni ga ri ni. ⁴⁰ De Mo'di le nyini zile lokiko ga ongu kudu nya koti pi, 'ebe mo'di ile kudu nya bongu sule iti ri sa to. ⁴¹ O'di nyi ni rire awe ga maili alu ri ebe anyivo anda to miali eri. ⁴² Ke nga mo'di alu alu nga 'aire nyidi si ri ni, ongu akaniru mo'di lere anda kuko mo'ri nyidi si ri ni npi ku. ⁴³ Anyeri ra 'ajo, 'Kulee anyile anya wadezi ni onguru anyevu anya ojja bazi pi. 'Ki ma'jo anyini, anyile anya 'ojja bazi pi ongu anyelegi 'ba anyini ecandi 'ba ri pi ni, ⁴⁴ dudu anyolu 'bonji anya Ata ni rubu ge ri dii, ⁴⁵ Adusiku anda ku 'ba itu kefu 'ba injwi ri pi ni dige, 'ba loso ri to, ongu kezwe 'ii 'ba anda ri pi ni dige 'ba imbi ri pi ni dige to. ⁴⁶ Adusiku de anyile 'ba anyi ni le 'ba ri te ayo, anyesu dide apeke ovi ingoni ri 'i? 'Ba musoro lucwa 'ba ri pi le edeki nga alua ri ayo ku? ⁴⁷ De anyizi nya 'adinji ni te ayo na, nga zi anya edele 'bazi di zware ra ri wo 'adu? ⁴⁸ Disidu kulee nyolu okole 'ca anya Ata ni rubu ge ri a oluzo okole ri ani.

Chapter 6

¹ Kulee anyinde loso, anyede 'ibu anyidi loso ri 'ba anda ga dudu akunde anyi ni si ku, de dini, anyevo anyesu dide anya Ata ni rubu ge ri di si ku. ² Ebedu, de anyike azi 'ba ekonyi zi ri 'ba ni, akuvu teretu anyini anda ga ku lunjwa lunjwa 'ba a edezori sinagoga/zo elegi di ni aga si onguru leti a si, dudu 'ba kecu 'ai ri di ni ani ku. Bwabwadu ama'jo anyini, esuki aia dide ra. ³ De nyike ekonyi, 'ebe nya di legi ge ri kuni nya di anda kede 'adu yani ku ⁴ dudu nya azi/ekonyi kukeru ciciri ni/mugu mugu du. Oiyoy, nya Ata ni ndere ciciri ni/mugu mugu du ri kuke nyini dide ra. ⁵ De anyelegi, anyolu lunjwa-lunjwa 'ba ani ku, adusiku le kii edekaa zo Rubanga di ri ni aga ilegi ga i, ongu kede 'kii leti bara ga ayosi du 'ba kunde ai kelegi i. Gbagba'du majoo anyini, 'ba di pi esu kii aia dide ra. ⁶ Ki anyile, de anyelegi, anyikwi zuga iti lele. Anyala'bu koti cwi anyidi elegi anya ata'a ni Okole ri ni. Ongu anya ataa ni anyi endere ciri-ciri ni ri kuke anya dide ra. ⁷ De anyelegi, aka'ngwa le'jo konyi'ako ri idi-idi kelende 'ba Rubanga ni ni 'ba ku ri di ani ku, adusiku kuraaki eri ai wa ni lo'jojo aidi yaya du ri si. ⁸ Disidu anyolu ai ani ku, adusiku anya' Ata ni anyile adu ya ni ra anyisa anda ni zire ku ku. ⁹ E'be du anyelegi di ani: 'Ama Ata ni rubu ge ri, nya'ru kolu ecule/okole/ole, ¹⁰ Opi nidi kemu, le nyidi kederu vudige dia kalande anda a redezo rubu ge ri ani. ¹¹ Eke a'mani endu linya 'amadi odu cidu a ri 'i. ¹² E'be amani mori amadi, kalande ama mori 'bazi amadi a mori ebe zora ri ani. ¹³ Akuzi ama lunjwa lunjwa/ lubi lubi aga ku, rari lari ama anda ni injwigo ri di si. ¹⁴ Adusiku de anyebe 'bazi a enji ra, nya Ata ni rubu ge ri 'i sa kebe nya enzi ra. ¹⁵ Ti de anyebe enji aidi ku, nya Ata 'ebe nya enji sa ku. ¹⁶ De nyita 'abiri, ebe nyini andati kalande kiza lunjwa lunwa a 'ba a edezo ri di ani ku, kecoki aini andati mbwi dudu 'ba kuni 'ai kuta 'abiri 'i. Bwa bwadu ma'ajo anyini, esuki aia dide ra. ¹⁷ Ki de nyita 'abiri, efu nyini di odu si ongu jwe nyini andati ra dudu 'ba'azi kuni ku nyita 'abiri 'i, ¹⁸ ki tete Nya'ata ni ndere ciriciri ri kuni ni, vu na ni ga Nya'ata ni ndere ciriciri ri kuke nyini dide ra. ¹⁹ Anyuluta anyini limi vudige dia ku, ole o'bu nyala to a aiani enjire ga wa ri ni ga, ongu ole 'ogu a ngule wa nga ogu zo ri ni ga. ²⁰ Dunasi, anyuluta anyini limi rubuge, ole 'obu pi nyala to a nga enjire ga kpwe ri ni ga, ongu ole ngule kpwe nga oguzo ri ni ga. ²¹ Adusi ku ya, nyini asi kolu te ole nya limi a olure ga ri ni ga. ²² Mi ni lombo / ingwe ru di 'i. Disidu, de nyini mi loso, nya ru borodu kuga ingwe si ra. ²³ Ki de nyini mi injwi, nyini ru kuga vu mudi si 'de. Disidu, de ingwe nyini aga ri bwadu vu mudi, vu mudi ni ini na kolu ingini pi? ²⁴ 'Modi alu kede Opi eri ni 'ibu kpwe, adusiku, ya kevu alu na ra, kule zi ri 'i, kusa kuta asi 'ibu edere ga azika ri ni, ongu kede zi ri ra. Nyede 'ibu Rubanga ni ongu limi ni to kpwe. ²⁵ Ebedu 'ama'jo anyini, nyini asidi kucoru kudi kulumvuru ku nya lidi si, 'di nyinya 'adu kusa 'di nyimvu adu; kusa nya 'ru a dile ga, 'di nyisu adu yasi 'i. Lidi zwa linya kuru, ongu 'ru zwa bongu kuru? ²⁶ Anyinde arinji oli aga ri pi 'i. Soki nga ku, lwaki anya ku ongulutaki anya ero aga si ku, ki anya 'Ata rubu ge keto 'ai kuke aini linya. Anyizwa 'ai kuru ya? Anya anga anga zwa aidi kuru ya? ²⁷ Anyini aga 'adi kenja anda lidi ni azo mita alu si wa anda a 'a rucoka si ni? Anyico 'a bongu ni le'jo si adusi? ²⁸ Anyinde adi ofu amvu aga ri pi kumbaki ingono ya 'i. Edeki 'ibu 'ku, soki bongu sa ku. ²⁹ Saa 'ama'jo anyini, Salmone ni bwa ri 'i sa okuta anda di ni aga si lusuru 'ofu di pi a aluzo ri di ani kuru. ³⁰ De Rubanga kulusu ayise amvu aga olure 'te endu ongu 'obu avia asi aga ri ri dini wa na, emu lusu anyi zwa di ra ku, anyi

'ba geni ga;angwadu to rii ³¹ Disidu, aku'ngi 'a ku 'jore ga, "Obu anya 'adu? kusa,'Evo 'amvuki 'adu?'Kusa,'Asu bongu ingoni ri 'i? ³² Adusi ku pagania 'ba Rubanga ni niba ku ri kulundu nga ilepi ni, ongu anya 'Ata rubu ge ri nira anyile nga ile pi ra 'i. ³³ Ki anyindu 'ati opi andadi 'i loso loso anda andadi to, ongu nga di pi kukeru anyini 'borodu ra. ³⁴ Disidu, 'a 'angi 'a lejo obu a ri si ku, adusiku le'jo obu a ri 'ate anda ni ti. Odu alu alu ni injwi 'ate anda ni ra.

Chapter 7

¹ 1Lali le'jo 'ba zi pi ni dile ga ku. ² Adisiku lali nya 'bazi ni le'jo lizo ri si evo ali nya le'jo du, ongu mitiri nya nga amazo 'bazi ni ri si, evo 'ama a du nyini ra. ³ Nyinde te kwe ni fufu ga'angwadu nya'adozi a mi geri ayo duli nyini mige ri ri ni ndeka ako adusi ya? ⁴ Nyi 'joo nya'adozi ni,'Amedu kwe ni fufu nyi ni mige ri ni ingoni de duli nyini mige 'a a na 'i? ⁵ Nyi mo'di lunjwa lunjwa di! 'Ati 'edu duli nyini mige ri langwe pkwa,dudu 'anyinde nga loso du nyini kwe ni fufu nya'adozi ni mi ge ri ni edu zo. ⁶ Akuke nga okole ole ri oke ni ku, ongu akuke mula sure su ri rabala ni ku. De dini, kutuki nga ile pi 'pa si, ongu kulufuruki nyi ni ocwire ga ka'ja ka'kafufu. ⁷ Zi, ongu 'akee nyini ra. Ndu, nyesuo ra. 'Pa koti, ongu 'awie nyini ra. ⁸ Adusiku mo'di alu alu 'nga zire ra ri ka' ie ra, mo'di alu alu nga ndure ri kesuo ra; ongu mo'di koti pare ri ni awie ra. ⁹ Kusa/iida, anyini aga 'adi kuke oni ngwa ni ni de zi andadi si mugati ayo na 'i? ¹⁰ Kusa de zi andadisi 'ebi, kedu kuke laka 'ini ayona 'i? ¹¹ Disidu, de anyi 'ba injwi ri ni nga loso ri pi ni keka anya 'bonji ni ra na, Anya 'Ata ni rubu ge ri kedu kuke 'ba anda ni ziba ri pi ni nga loso ri ingoni pi? ¹² Disidu, nga nya lele 'ba kede nyini ri, nyi sa ede 'aini ayo, adisiku 'di 'cara profetaa to. ¹³ "Anyikwi koti 'biri ri ni ga si. 'Adusiku leti 'ba zire darimo 'ga ri ekpwa ongu vala vala, ongu 'ba rutoba laka si na yayadu. ¹⁴ Ki leti 'ba zire lidi ga ri 'biri ongu candi/dikiri laka yayadu, 'ba leti di ni esuba ri 'ai 'ubi ku. ¹⁵ Anyekuka anyi profetaa enjo ri pi ni ga si, ai evo'ba bilo ni lobu si, ki karasuke ai moi kidikidi 'ba onjure pkwa pkwa ri pi 'i. ¹⁶ Anyini 'ai 'oa aidi si.Dena 'ba kuwu alabanga kwe oki 'are ayo ri ni ga si ya?kusa muyu cao oki to ri ni aga si? ¹⁷ Alua ri ani, kwe alu alu loso ri ku'a ekwi loso ri 'i, ki kwe injwi ri ku'a kwe ni ekwi injwi ri 'i. ¹⁸ Kwe loso ri 'a 'oa injwi ri ku, ongu kwe injwi ri 'a 'oa loso ri ku. ¹⁹ Kwe alu alu 'oa loso ri ni a're ku ri ag a vuru ongu edu avia asi aga. ²⁰ Disi du anyini 'ai aia 'oa si. ²¹ Mo'di alu alu mani lungwere, 'Opi, Opi,' ri emu kwire opi rubu ge ri ni aga ku, tete 'ba 'le Ma' Ata ni rubu ge ri dini ede'ba ri pi kuturu ni. ²² Odu nasi 'ba yayadu kevo ku'jooki mani,'Opi, Opi, 'ama'jo nga emure redere andaga ri nya ru si kuru ya, amalu'do ori injwi ri pi ongu 'amede nyuma yayadu 'auzo ri nya ru si kuru ya? ²³ Saa nasi wo medu mayua aini 'bwo 'bwo,"Madi mani anyi ku kwa! Anyi'nga mani nale,anyi 'ba nga injwi ri pi ni ede'ba ri pi!" ²⁴ Disidu, mo'di alu alu le'jo madi ni erire ra, ongu 'bare 'ibu ga ra ri kolu mo'di zo anda di ni sire ira oni dige ri ani. ²⁵ Ii emu 'di,vu lulu, 'oli lutu lutu emu lwe, oyo zo na okpwosi, ki zo na 'de vuru kuru, adusiku asi zo na ira dige. ²⁶ Ki mo'di le'jo madi ni erire ra ongu 'bare 'ibu ge kuru ri kolu idoo mo'di mamali anda zo ni bire cinyakwi dige ti 'ani. ²⁷ Ii emu 'di, vu edu lulu,'oli lutulutu to edu lwe ongu lure zo na, ongu zona 'edu 'de vuru, ongu zona ledi ka'ja ka'ja rum." ²⁸ De Yezu ku'jo anda keko lo'jo 'jo anda'di ra 'ba ni mundara 'auki okpwosi, ²⁹ adusiku anda 'leni 'ai kalande mo'di opkwo mori to ri di ani, karania skiribia 'ai di di ani ku.

Chapter 8

¹ De Yezu kesi 'be dige si wo ra, mundara amgbwu edu koki anda a vu. ² Nde, mo'di dobo eri to ri emu anda di, edu 'wo anda ni anda ga, ku'joo,"Opi,de anyile ra,nyeco 'ma okole wa nyiba a mani ru kue ibwe wa." ³ Yezu edu e'jo anda di ongu elo ru na, ku'joo,"Male ra. Olu okole ecoru okole."Mbwea mo'di nani 'dobo edu e ra. ⁴ Yezu 'jo anda ni, "Nde, 'ajo ngazi mo'di zi ni ku. 'Mu, 'edeteru padere ni, onguru ke azi Muze a ecarale akuke ri, 'aini sadeni du." ⁵ Anda ekwire Kapernaum aga ri ni ga, mo'di amba jesi di eki andadi ongu 'ai anda ni, ⁶ ku'jo "Opi, mo'di ibu edere madi boru ri ebwe ra ongu runa kalajwa okpwosi. " ⁷ Yezu 'jo andani, "Memu me'ebwe andani ra." ⁸ Amba jesi di di ai anda ti, ku'jo, mesiku nyini ekwizo madi zuga. Tete 'jo le'jo ayo onguru mo'di ibu edre madi di ni ru ku'e ra. ⁹ Adusiku ma 'i sa ma mo'di okpwo kere ga ra ri 'i, ongu madi asekeria ma a di ndele ri 'a a. De ama'jo di ni,"Mu,' kumu, ongu zini, 'emu!' ongu kemu, ongu ibu'go zi ni,'ede nga di, ongu kedee." ¹⁰ De Yezu keri le'jo di 'i, a 'au okpwo si ongu 'jo 'ba anda ni vu ko'ba ri pi ni, "Bwa bwa du ama'jo anyini, mesu mo'di zi Isaraili ge 'ai ovi di ani to na kuru. ¹¹ A'ma'jo anyini 'ba yayadu kevo a'jire pi undwere ga si, ongu kevo kuriki teremeza ga Abaramu, pi Isako pi Yakobo pi to opi rubu di ni ga ra. ¹² Ki 'bonji opi di kevo kuviru vu 'mudi la'angwe ri ni aga pi, na' a,owuka pi si sika to kolu 'a'a." ¹³ Yezu 'jo jesi ni 'amba na ni, ""Mul'kederu nyini nya 'ai zo ri ani." Ongu mo'di ibure na ni ru e bwa saa na si. ¹⁴ De Yezu kemu Peturu di zuga, nde Peturu a andizia ni laru vuru 'muri si. ¹⁵ Yezu 'elo dyi na, ongu 'muri 'ebe anda ni ra. Anda edu nga oru anda ni ibu edere ga/ekonyire ga. ¹⁶ Undwe lagasi, 'ba ezi Yezu di 'ba yayadu ori injwi ri a kole cwi ri pi 'i. Edu 'do ori injwi na pi le'jo ni ekwi alu si ongu 'edu ebwe 'ba ru injwi ri pi ni ru borodu ra. ¹⁷ Di ebe du le'jo profeta Isaia a 'jole ri engwi anda, ada 'jozo, "Anda ni adangasi 'du lajwa amadi pi ongu ngi juwe amadi mbwi mbwi ri ni. ¹⁸ De Yezu kunde laki ruta'ba anda ni maraga ri ni, edu 'jo kulee 'ai ku'vo ewo zina meri Galilea di ri di ni ga. ¹⁹ vu na ni ga karani'go alu emu anda'di ongu 'jo,"Laponyi 'Ba lenire ri,"Ma' luko nyini vu kare 'borodu nya lamure ga si ri ni ga." ²⁰ Yesu 'jo anda ni,"Uba pi di 'bu 'a a, ongu arinji rubu ge ri pidi sa zo 'a a, ki Ago a bura di ole kare nga di ati zo sa iyo. ²¹ Ma'jugo zina 'jo anda ni,"opi, 'ebe amamu ma'ta ni sere ga pkwa." ²² Ki Yezu 'jo anda ni,Eko ma'a vu, ongu 'ebe 'ba oda'ba ra ri kuseki aia 'ba 'oda ba ra ri ni." ²³ Yesu ku'jo anda kukwi 'ibo aga, ma'ju andadi koki vuna laka. ²⁴ Nde 'adi,'oli eke 'ii aga okpwo si,ebedu 'ii ni gbweni gbweni la'bu 'ibo cwi. Ki Yesu le e kuko 'odu. ²⁵ Ma'ju anda di evoki andani enjire ga, ku'joki, "Eloko ama Opi, ama'ndu da wo di amada wo di!" ²⁶ Yesu 'jo 'aini,"Anyori adusi, anyi 'ba 'ai ga angwadu ri to ri?" E'du nga oru ongu e'ja oli pi meri to 'jo nga oli pi ni meri to. Vu'aru meri engwi 'ibwe ede

'di.²⁷ 'Ba napi au'ki ra ongu 'joki," Di mo'di ovi ingini rii, kebe oli meri to keri enda le'jo di 'i?²⁸ De Yesu 'ku'jwa 'ado azika Gadarini di ni ga, esuru ki ago eri ori to ri pi to. Esu kevoki 'budi aga si ongu esu ai anga 'daku, 'ebdu 'ba lamu'ba ri pi sa kalaliki du naa si pkwe.²⁹ Nde, 'jwaki oru 'edu 'joki,"Ama 'le'jo nyi to 'adu,Rubanga a 'Bura? Nyemu amani ecandi lou gogo ri ni kere sa na esa 'adi kuru du ya?³⁰ Saa nasi, laki rabala di esu konyaki ire ire 'ai to.³¹ Ori injwi na pi oluki 'ti lutare ga Yezu ni, ku'joki,"De nyido ama pi, 'ebe amatoru rabala ni laki ile pi ni aga."³² Yesu edu 'jo 'aini,"Anyivo!" Ori injwi na pi'oyiki ago eri na pi ni aga si pi edu toru ki rabala na pi ni aga, nde 'oiyo, rabala ni laki na pi borodu 'feki 'be dige si meri aga ongu edu odaki 'ii aga ra.³³ Ba rabala ley'i'ba na pi 'feki pi edu toruki tauni aga ongu longwiki nga redere ri aini tuwadu, ndo ndo le nga redere ago eri ori injwi ri to ri pi ni rii.³⁴ Nde, 'ba tauni aga ri pi borodu evoki Yezu ni ndere ga. De ndeki anda ni wo ra, edu aiki andani vu aidi ni 'ebere ga sese.

Chapter 9

¹ Yesu kwi 'ibo aga ongu 'mu 'aidi ganyi ga.² Nde, eziki anda'di mo'di ru 'ebwere ra rii birisi lisira dige. Anda a ndeka 'ai ai to si, Yezu 'jo mo'di ru ebwere ra na ni, "Ma'a ngwa, nyini asi kalanjoru.Enji nyidi eberu ra."³ Nde, karania zipi 'jo aia lele ga,Mo'di di kulu'da Rubanga."⁴ Yesu a aia ra ni nika ra si, edu 'jo, anyulu ra nga injwi ri anyini asi aga adusi?⁵ Epe ri ingo 'i, 'joka, nya enji eberu ra 'i, de nga oru edu 'mu 'i?⁶ Ki anyini nizo du Ago a 'bura ni okpwo vudige dia aa enji 'ebe zo,..."nga 'jo mo'di pa ebwere ra na ni,"Nga oru, ngi nya birisi to, edu 'mu nyidi zuga 'boru"⁷ Ego na edu nga du oru ongu mu anda di 'boru.⁸ De laki na kunde nga dii, 'auki okpwosi, ongu ecuki du Rubanga ni okpo di ni di kere 'bani ri ra.⁹ Yesu a lagare ga na'a si, edu nde ego lungwele Mateo ri 'ri kema musoro lutazo ri di ni aga. 'jo anda ni,"eko 'maa vu."Anda nga oru ongu ko vuna rere.¹⁰ Yesu a rizo nga nyare ga zuga rii, nde,'ba musoro luta'ba ri yayadu enji'ba to evo nyaki nga Yesu pi maju anda di pi to alu.¹¹ De Farizei'ba kundeki dini, edu 'joki ma'ju anda di ni, "Anya laponyi kulunya linya 'ba musoru luta'ba ri pi enji'ba to alu 'adusi?¹² Yesu ku'jo anda keri le'jo di, edu 'jo," 'Ba ru ibwe ri le akimu kuru/daktari kuru, tete 'ba ru injwi ri le anda ni ni.¹³ Kulee anyivo anyeleni le'jo dini ekwi: "Male kiza, azi ku." Adusiku memu 'ba loso ri ni lungwere enji rure ga ayo ku, ki enji'ba.¹⁴ Ma'ju Yuana di ongu 'joki,"Ama'ta abiri Farizei'ba to vuga vuga ndo, ki maju nyidi ta abiri ku adusi?"¹⁵ Yesu 'jo aini,""Ba karama lage di ni ga ri kuta asilajwa wa de uduwa ni ago adi aito na 'i? Ki odu uduwa ni ago zizo aidi si pi ri kemu ra, kedu kutaki abiri wo saa na si.¹⁶ Mo'di alu sa so bongu 'udi ri bongu oku ri ni dige ku, adusiku ewo bale na kucwi bongu nani ga si pi, ongu liri ru'bare ri/cwire ri kuzwa ati ri ra.¹⁷ Ba cu vino 'udi ri vino ni eni oku ri ni aga sa ku.De kedeki ra, eni napi kulufe pkweri pkweri ra, vino na kocu ra, ongu vino ni eni na kenjiru ra.Duna, kulu'baki vino 'udi ri vino ni eni udi ri ni aga, dini ai eri twa koluki ke'je.¹⁸ Yesu a nga dini 'jozo aini rii, nde, mo'di ibu edere ukuma ga ri emu ongu wo andani anda ga. Ku'jo, "Ma'a zwa da bwa diadu di, ki emu, ti nya dyi ru na ni ge, anda kedu kenji ra."¹⁹ Yesu nga oru ongu ko anda ni vu, maju andadi sa jo anda ni vusi.²⁰ Nde adi, izi ibibi kere ku kinya mudi a limbi eri ri eki Yezu ni ogu ge si ongu elo anda bongu ni ti.²¹ Adusiku 'jo asi si ni,"De amelo tete bongu na 'i sa, ma ni ru kebwe ra."²² Ki Yezu lufuru ongu nde anda ni ra, edu 'jo anda ni,"Ma a zwa, 'ji asi, nya 'a 'ai 'ebe nyi ni ru e ibwe nya 'ai ezi nyini ru ni ibwe ra."Ongu izi na ni ru e mbgesa ra saa na si.²³ De Yesu kesa mo'di 'ibu edere ukuma ga na di 'boru, nde 'ba nyamulere luvu'ba ri pi laki yaya'du to ko'jwaki.²⁴ Anda 'jo, Anyivo dia si pi, za'angwa 'di pkwo ku, ki anda ku'ko 'odu."Ki 'guki anda ni cai to asi ge edema to asi ge.²⁵ Ba ni laki na pi oyiki langwe pwa du, anda kwi zuga, edu ko za'angwa na diga, ongu za'angwa na nga oru.²⁶ Ofu le'jo di di aca vu na ni a si mbwi tuwadu.²⁷ Yesu a laga zo na a si rii, 'ba mi ako ri eri edu koki anda 'vu.Oluki ojware ga,"Kiza kuko nyi amasi ori "²⁸ Davide!" Yesu kwi zuga ile di, 'ba mi ako na pi evoki andadi. Yesu 'jo aini, "Any'a'ai ra mede nga di wa 'i?" 'Joki anda ni, "Ooo,Opi."²⁹ O iyo Yesu elo aini mi ongu 'jo,"Kederu anyini any'a 'ai ni vuga si,"³⁰ ongu mi na pi awiru ra.Vu aru, Yesu 'etiti 'ai, 'jo,"Kulee anyi'ba mo'di zi kuni nga nga dini 'dile ga ku."³¹ Ki ago eri di pi voki la'angwe ongu laseki le'jo dini ofu 'logo na ni asi borodu.³² Ago eri na pi a vore ga pi ni ga si, nde, ezi mo'di loro'jore pkwe sitani a kole cwi ri Yesu di.³³ De ado ori injwi na pi, mo'di na edu ,lo'joru ra.Laki na 'auki okpwisi ongu 'joki,"Nga dini di ederu bwu kuru Isaraili aga 'i!"³⁴ Ki Farizei'ba 'jo,"Kuludo ori injwi ri mori amba ori injwi ri di si."³⁵ Yesu lupi tauni ni 'a 'ba ni 'a to tuwadu. Anda lamu andaga nga lenika to sinagoga aidi ni 'a si, ofu loso opi di ni ngeka to yuka to ongu lajwa ovi mbwi mbwi ri ni ebweka to.³⁶ De ku'jo anda kunde laki monigo na pi, kiza ko anda ni aisi cwi, adisiku 'ai asi'lajwa to/ongu di na pi kiru ra.Ecoru ki bilo mo'di aini leyire ri ako ri pi ani.³⁷ Anda 'jo ma'ju andadi ni, "Anya lwale yayadu, ki 'bu'ba 'a'a ri ga toro angwadu 'ubi ku.³⁸ Disidu kulee anye'elegi ezezeamvu ni 'ata di dudu kezwe 'ibu'ba anda di amvu aga."

Chapter 10

¹ Yezu lungwe ma'ju andadi mudi a limbi eri ri pi kare alu ga ongu ke 'aini mori pkwo ori injwi ri ni pi ni zwa zo ra ri 'i, aini 'dozo langwe, ru ni ibwe kezo 'ba recandi'ba lajwa pi juwe mbwi mbwi to ri pi ni.² Di ru ma'ju mudu a limbi eri ri pi di ri 'i. Ati zo ri Simone (ni anda 'i sa lungwele Peturu), pi adozi Andiria to; Yakobo ni Zebedeo a ngwa pi adozi Yuani to,³ Pilipo pi Batulumeo toTamasu pi Mateo ni musoro lutare ri to; Yakobo ni Alifeo a ngwa pi Tadeo to;⁴ Simone ni mo'di vu anda di ni lere ndo ri 'i pi Juda Isikariote ni anda ni lezire ri 'to.⁵ Yezu zwe ma'ju mudi a limbi eri di pi la'angwe.Edu ecar a 'ai ni, "Anyivo 'ba Judei'ba ku ri pi a olure ga ku, ongu anyitoru tauni/ganyi Samarita'ba di ni aga ku.⁶ Ra ri anyivo bilo legwere di Isaraili ni zo ga si ri pi di; bilo Isaraili di legwere di ri pi di;⁷ anya vore ga, anyinge anyiyu anyi'jo anyico,'Opi rubu di esa wo ire.'⁸ Anye'bwe 'ba ru injwi ri pi, anye'nga 'ba oda'ba ra ri pi, anyi'ba dobo'ba kecoru okole, anyuludo ori injwi ri pi. Anya esuzo isa ri ani, kulee anyike issa.⁹ Akuzi mula suba su ri anya kubegu aga ku.¹⁰ Akuzi kubegu awe di,

bungu bongu ecozo ri , mvuka mvuka ecozo ri bele to anya vore ga si ku, adusiku ibure a dide duba kolu 'a a/ mo'di ibu edere ri kule kesu anda dide. ¹¹ Ba kusa ganyi alu alu anya rutore ga ri ni aga, anyindu mo'di laru to na 'i, anyolu na a bwi odu anya ngazo ri ni nga. ¹² Anyike lazi saa anya ruto zo zuga ri si. ¹³ De zo na esi 'ca, anye'be ibwe anyidi kesi laka. Ki de esi ku, anye'be ibwe anyidi kengwi anyidi. ¹⁴ Ba anyini 'ai'ba ku, kusa le'jo anyidi ni eri'ba ku ri pi ni, de anye'be zo kusa tauni na, anyulutu futu anyini pa ga 'ai ni. ¹⁵ Adusiku ama'jo anyini bwa bwadu, duba na kolu vu Sodomu pi di Gomora to ri ni odu le'jo lali zo ri ra, vu na pi ni si na 'i. ¹⁶ Anyinde, ma'zwe anyi kalande bilo zwe zo moi kidi kidi ni laki aga ri ani, disidu anyolu ciri ini ani ongu ibwe amamu ani. ¹⁷ Anyekuka anyi 'ba siKuke ki anyi 'ba aia vu ni le'jo lu'jo'ba ri pi di, kedu kulu 'mbwaki anyi sinagoga vura ni zo elegi ni zo aidi ni a si. ¹⁸ Vu na ni ga, edu ezi anyi ba vu lase'ba ri pi ni anda ga opi to le'jo madi si a'i ni sadeni du 'ba Rubanga ni ni'ba ku ri pi ni to kafiria ni to. ¹⁹ De kuziki anyi lokiko ga, anyi ni asidi kulumvuru ku anyevo anyi'jo adu si ya 'i, adusiku nga anyini 'jole ri kukeru anyini saa na si ra. ²⁰ Adusiku anyevo anyolo'joru anyi 'i ku, ki endi anya Ata di kemu kolo'joru anyi ni aga si ni. ²¹ Adozi kuke adozi rezi da ni ra, ata sa kuke anda bura da ni ra. Bonji ku'di ojja 'ba aini ti'ba ri to ongu ku'baa ki aludi ai ra. ²² 'Ba borodu kevu anyi ma'a le'jo si ra/ ma'a ru si ra. Ki mo'di le'jo ebire bwi nga a lokore ga ri kalari ru ra. ²³ De kecandiki anyi ganyi/yauni di ni ga, anyife tauni anda ga ri ni ga, adisiku bwa bwa du ama'jo anyini, Ago a Bura kesa kesuo anyisa lamure ga ganyi Izaraili di ni aga si tuwa kuru. ²⁴ Mo'di lenile leni ri zwa mo'di anda ni lenire ri kuru, viru vi mo'di 'ibu edere ri a mo'di anda 'ibu edere ga ri ni zwa zo kuru ni ani. ²⁵ Mo'di lenile leni ri ni a oluka mo'di anda ni lenire ri ani ni atera, ongu mo'di 'ibu edere ri ni a oluka anda amba ani ni atera. De kulunweki zo ni ata Belezebuli i na, kukeki ru injwi ri 'ba andadi 'boru ri pi ni ingoni pi! ²⁶ Disidu anyori ai ku/akori ai ku, adusiku nga di akule cwi evole di na ni wile ku na kemu kolu iyo, ongu nga zule di evole nile ku na kemu koluiyo. ²⁷ Anyiyu nga ma'a 'jole anyini vu mudi aga ri itu asi si, ongu nga ma'a 'jole koyo koyo i ri anyiyu zo dige si. ²⁸ Akori ku 'ba ru diba te ayo ki endi diba kpwe ri pi si. Rari anyori anda ni endi pi ru to edamayare asi aga ri 'i. ²⁹ Elezi sii sii eri milimu ga'angwadu ri si ku? Ki aini aga alu sa dere vuru anya Ata nika ako na iyo. ³⁰ Ida sa dibi anyini dige ri alula ra/ni weli laru ra. ³¹ Ayori ku. Anyizwa sii yayadu ri ra. ³² Disidu, mo'di mai aire 'ba anda ga bwo bwo ri ma i sa mai anda ni Ma'ata ni rubu ge ri ni anda ga ra. ³³ Ki mo'di mani gare 'ba anda ga ri ma i sa maga anda ni Ma'ata ni rubu ge ri ni anda ga ra. ³⁴ 'Akura ku memu vudige dia ibwe ezire ayo ku. Memu ibwe ezire ayo ku, ki iligo. ³⁵ Adusiku memu mo'di esire anda ata to, ongu za'angwa esire ende to, ongu bura ni izi esire ada to ago a ende to. ³⁶ Mo'di ni ojja'bazi kolu bwa anda kaka odi adinji 'i. ³⁷ Mo'di ata pi lere ende to mani zware ra ri esi mani ku, mo'di ngwa pi zwa to lere mani zware ra ri esi mani ku. ³⁸ Mo'di anda kruce/kwe alala ngire ongu mani vu kore ku ri esi mani ku. ³⁹ Mo'di anda lidi ni esure ra ri kelegwee ra. Ki mo'di anda lidi ni legwere le'jo madi si/ma si ri kesuo ra. ⁴⁰ Mo'di anyi ni 'aire ra ri 'ai ma 'i, ongu mo'di mani aire ri ai anda ni mani ezwere ri sa to. ⁴¹ Mo'di profeta/tiluza 'aire anda oluka profeta si ri kesu profeta ni dide ayo, ongu mo'di mo'di anda ri ni aire anda oluka mo'di anda ri 'i si ri kesu dide mo'di anda ri di ayo. ⁴² Mo'di ii ibwe kere 'ai ciri di pi a aluu ni anda oluka ma'ju si, ama'jo anyi ni bwadu, emu legwe anda dide ku.

Chapter 11

¹ De Yezu keko maju anda di mudi a limbi eri ri ni lenika ra, mu na a si nga leni si ongu nga nge si ganyi aidi mgbwi mgbwi ri aga si. ² De Yuani keru mabusi a ga si nga Yezu a edele ri ra, anda ezwe ofu ma'ju anda di di si ³ ongu zi anda ni, "Nyi anda ni emure ri 'i, de a;mate/amandu mo'di zi ayo?" ⁴ Yezu 'jo ai ni, "Anyi vo anyolongwi Yuani ni nga anya ndele ri anya erile ri to. ⁵ 'Ba mi ako ri pi ni mi awiru ra/kundeki nga, ba pa ebwe'ba ra ri pi kalamuki, 'dobo, ba ni ru e pelere, 'ba bi ako ri keriki nga, 'ba oda'ba ra ri pi kenji lidi, onguru ofu loso ri kungeru 'ba nga ako ⁶ ri pi ni ecandi'ba ni. ⁷ 'Ba di pi a ngwi zo ri 'i, Yezu edo nga 'joka laki ni Yuani a dile ga, 'Esu anyivo kwesi kwesi ga 'adu ⁸ nedere-kwe angwa/bilinwga oli a oyole ri ni ndere ga? Gbadu, 'ba bongu adu lusu'ba ri kolu'kii opi ni zuga. ⁹ Ki bwa bwa ri anyivo adu ndere-profeta go? Ooo, ama'jo anyi ni, anda zwa profeta ra/ ewa ubi si. ¹⁰ Di anda ni nga cwire ga dile na ni ga, Anyinde, mazwe maju madi nyini leti edere ri nyini anda ga ri 'i. ¹¹ Ama'jo anyini bwa bwadu, 'ba uku a tile ni ri pi ni aga, mo'di Yuani ni zware amba / amgbwu si ra n iyo. Kolu dini sa, mo'di ga 'angwadu rere opi Rubanga di ni aga ri zwa anda ni ra. ¹² Engazo saa Yuani ni batisimu lukere ri di ni ga si ndi/bgwi diadu, opi rubu di kecandiru nga injwi injwi edele ri si, 'ba a edele ri si, onguru 'ba ojja'ja le'ba ndo ri kuduoki mori si. ¹³ Adusiku profetaa borodu cara to riki le'jo emure redere nda ga ri ni ngere bgwi saa Yuani di si; ¹⁴ ongu de anya'ie ra, anda ni Elia ni 'jole kemu ri 'i. ¹⁵ Mo, di bi nga erire wa ri to ri keru. ¹⁶ Mo'bi 'ba diadu di adu to? Di kalande bonji ciri ova'ba soko aga ri pi a lurungweka ri ani, ¹⁷ ku'jooki, "Amavu nyamulere anyini sa anyitu nga kuru. Ama owu/ amango owu loro sa anyowu kuru." ¹⁸ Adusiku Yuani emu lunya linya ku, lumvu vino sa ku, ki ku'joki, "Anda ni ori injwi ri to". ¹⁹ Ago a 'Bura eki nga lunyaka to nga lumvuka to, ongu 'joki, Anyinde, anda ni mo'di a mbworii ongu mo'di uwa ira a ngile pi ira lumvure ri 'i, rozi 'ba musoro lutaka ri pi di enji'ba to ri 'i! Ki ciri kedeteru/ kunderu anda 'ibu si." ²⁰ Vu nani ga, Yezu edo ganyi 'aidi mbwi mbwi 'ibu andadi bworo/rongo rongo auzo ri a redere ga ri pi ni 'ejaka adusiku ruki aia enji kuru/lufuki aia ogu aia enji ni kuru. ²¹ "Siokoko nyini Korazini! Siokoko nyini Betseida! Kesu 'ibu gogo/ni moni redere anyi ni aga di pi kederu Taira aga Sidonia aga to, tani di e'beki/ruki enji aidi eze suwali lusuka si ongu rufoka ufudo si si. ²² Du'ba kolu a a Taira pi ni Sidonia to odu le'jo lalizo ri si ada oluka anyini si na 'i. ²³ Nyi Kapernaum, nyi ra a angi nyi oru rubu ge ra? Yo, onlongwi nyi vuru, a'asi aga. Adusiku kesu 'ibu redere nyini aga di kederu Sodoma aga , tani dii Sodoma olu bwi andu a a. ²⁴ Ki ama'jo nyini, lambgwa kemu kolu to to epe vu Sodoma di ni ada oluka nyini si na i. ²⁵ Saa na si Yezu 'jo, "Me'cu nyi Ata, Opi rubu di vu to rii, adusiku nyizu nga dipi 'ba ciri /ciri to ongu nga ni ekwi eri'ba wa ri pi ni di, ongu nyedu nyedete 'ai bonji ciri ni. ²⁶ Ooo, Ma' Ata, adusiku anda kalande nyini loso/? ²⁷ Ma'

Ata ke nga borodu mani diga, ongu mo'di zi alu sa iyo Bura nire na iyo, tete Ata 'i; ongu mo'di zi Ata nire na iyo tete Bura ni ni, ongu mo'di Bura a lele anda kedete Ata ni laka ri 'i. ²⁸ Anyevo madi, anyi borodu 'ibu ede'ba mori si ongu teri a ngule ri pi, medu make anyini lovuka ra. ²⁹ Anyi'du lidi ni ovi ma'di 'i, ongu anyeleni nga ma'di si anyinde nga ma'di si, adusiku ma ibwe ongu mani asi adu, ongu anyesu lovuka anyi endi ni ra. ³⁰ Adusiku lidi ni ovi ma'di dikiri ako adu? onguru teri ma'di epe.

Chapter 12

¹ Saa nasi, Yezu mu odu Sabato di si anyi ni amvu a si. ma'ju andadi a oluka 'abiri to si edoki anyi ni di ongule nyale. ² Ki de Farizei kunde nga di ni, 'joki Yezu ni,"Nde, ma'ju nyidi kedeki nga cara a lele ku ri Sabato si/odu Sabato di si." ³ Ki Yezu 'jo aini,"Anyila nga Davide a edele 'ba andadi to, saa ada/anda oluzo abiri to ri si ri kuru kwa ya? ⁴ Anda kwi zo Rubanga di ni ga, ongu edu nya mugati Rubanga oluka aa ni edetere ri i, esu cara le kuru anda ni mugati na ni nyale anda 'ba to 'i, ki te paderea kunyaa wa ri ni. ⁵ Anyi'la buku cara di ni aga kuru, paderea katu cara Sabato di ni di, ki 'ala aiani dige enji ko 'i? ⁶ Ki ama'jo anyini, mo'di zo lemu/elegi di ni zware ra ri di dia aa dia di. ⁷ Kesu anyini le'jo di ni ekwi ra,'Male kiza, azi ku/male azi ku ki kiza 'i; tani di anyiwa mo'di enji ako ri ku. ⁸ Adisiku Ago a Bura ni Opi Sabato di 'i. ⁹ Yezu nga wo na a si, edu mu sinagoga/zo aidi elegi di i ni ga. ¹⁰ Nde, esu naa mo'di dyi ebwere ra ri 'i.Farizei'ba ziki Yezu ni, cara le mo'di ni ru ebweka odu Sabato di si ra ya?" 'di dudu ai kesu leti andani esiki zo enji edeka si ri 'i. ¹¹ Yezu 'jo aini,"Anyini aga adi si bilo andadi alu tende, 'dere 'bu ali ri ni aga ri ni engere ga 'bu a si odu Sabato di si ku ni? ¹² Anyini mo'di ni weli ni okpwo zwa bilo di ingoni pi! Disidu cara ai nga loso ri ni edeka odu Sabato di si ra." ¹³ Vu naniga Yezu 'jo ago na ni,"Ejo nya dyi." edu ejo anda dyi, dyi na/e/ emu /ecoru/ loso, dyi azika ri di ani. ¹⁴ Ki Farizei'ba voki la'angwe le'jo care ga anda ru ge.Esu kunduki le'ti anda ni dizo ri 'i. ¹⁵ Yezu etiri le'jo ile ile, edu aniru/naru/ndweru naa si pi. 'Ba yayadu ko andavu ni, ongu ebwe aini ru borodu ra. ¹⁶ Anda edu ecara ai ni, kedeteki andani ku/anda ni edeteka ku 'i, ¹⁷ du du le'jo profeta Isaia a 'jole ri kolu du anda, anda 'jore ga, ¹⁸ "Anyinde, opigo madi ma a lupele ri; ma a lele ndo ri, anda ni mani asi a ebwezo okpwosi ri.Ma'ba (ma'ku anda ni ma a endi si) endi ma'di andani dyi ge, anda kunge anda ayo pagania ni/'ba Rubanga ni ni'ba ku ri pi ni. ¹⁹ Anda emu ojware ga mori si ku; mo'di alusa uduku na ni erire le'ti aga na sa kolu iyo. ²⁰ Anda emu ngu kwe ni zu ladale ra ri ku; anda emu ezi asi kwe ni kibili ekore eko ri di sa ku, bwi kuzi anda ozare ga kpwa, ²¹ ongu 'ba Rubanga ni ni'ba ku ri kevo kesuki geni anda ru ni aga ra". ²² Mbwe ezi mo'di mi ako pi ti ako, ori injwi ri to Yezu di.Yezu ebwe ru na ra, onguru 'edo loro'joka pi kunde nga wa. ²³ Laki ruta'ba na a ri pi 'auki okpwo si ongu ku'joki,"Mo'di di bwa Davide a ngwa 'i? ²⁴ De Farizei ku'jo ai keri nga nyuma di a dile ga, 'joki,"Mo'di di kuludo ori injwi injwi ri wa ri te mori Bezebuli ni ori injwi ri pi a amba di si." ²⁵ Ki esu Yezu ni ra 'aidi ra ongu 'jo aini,"Opi alu alu laranjura anda nga si ra ri kecoru nga iyo ri 'i, pi tauni kusa zo laranjura nada nga si ra ri olu/ede ku. ²⁶ De Sitani kudo Sitani la'angwe wa, anda lanjuru anda nga si ra. Opi anda di kede/kolu ingoni? ²⁷ Ongu de maludo ori injwi ri mori Bezebuli di si, bonji anyidi kuludo wo ai adi si?Le'jo ekwi di si kevo koluki 'ba evo'ba le'jo lalire anyini dige ri pi 'i. ²⁸ Ki de maludo ori injwi ri Ori Rubanga di si, opi Rubanga di esa anyidi wo ra. ²⁹ Mo'di kukwi nga ogure ga mo'di zi okpwo ri di zuga anda ni ombeka ati kpwa kuru du ingoni? Vu na ni ga, kedu kogu nga anda di zuga ri wa. ³⁰ Mo'di edere mato ku ri le ma ku, ongu mo'di nga ni pa lutare mato aludu ku ri kare nga are. ³¹ Disidu ma'jo anyini,enji alu alu la'da to keberu 'ba ni ra, ki la'da Endi Okole ri ni ruge ri eberu ku. ³² Mo'di alu alu nga injwi 'jore Ago a Bura ruge ri ni enji ke'beru andani ra. Ki Mo'di nga injwi ri ni 'jore Endi Okole ri ni ruge ri a enji 'ebe laka vu di ni ga pi vu emure andaga ri ni ga sa ku. ³³ 'Ba kwe kolu loso, dudu oa na kolu loso, kusa 'ba kwe kolu injwi ongu 'oa na kolu injwi, adusiku ani kwe anda 'oa si. ³⁴ Anyi ini 'boro ni 'bonji, anyi le anyi injwi na, anyi'jo nga loso ri ingoni? Adusiku 'ti ku'jo nga gare asi aga 'de ri ayo. ³⁵ mo'di loso ri ke'de nga loso ri limi/nga loso anda niasi aga ri ni aga si, pi mo'di injwi ri kede nga injwi ri ra injwi injwi lurutare anda ni asidi aga ri ni aga si. ³⁶ Ma'jo anyini odu le'jo lalizo ri si, mo'di alu alu kunge anda ni 'dimba le'jo 'aia lu'jole nya nya ri si ra. ³⁷ Adusi ku le'jo nyidi kedu nyi ni/ ke'bee nyolu anda ni , ongu le'jo nyidi kuwa nyi ni." ³⁸ Vu nani ga, karanja zipi Farizei zipi to aiki Yezu a ti ongu 'joki,"Laponyi, amale nyuma ndele nyidi si." ³⁹ Ki Yezu ai aia ti ongu 'jo "Suru injwi asa le'ba ndo ri pi kulundu nyuma ni. Ki nyuma zi keru aini ku, rari nyuma porofeta Yona di 'i. ⁴⁰ Kalande Yona a oluzo odu ina pi ini ina 'ebi ambwugo ri ni aga ri ani, Ago a Bura sa kemu kolu odu ina pi ini ina inga aga/inga ni asidi aga. ⁴¹ 'Ba Nineve ga ri pi kevo kedeki le'jo lalika ga suru diadu 'di to ongu kuwaki ai ra. Adusiku ruki aia enji le'jo Yona a ngele ri si ra,ongu anyinde, mo'di Yona ni zware ra ri dia di. ⁴² Kerizi Vu Orule ri di kemu ke'de suru diadu di to le'jo lalire ga ra ongu kuwa ai ra.Anda emu vu ni ti a lokore ga ciri Salmone di ni erire ga, anyinde, mo'di zi Salmone ni zware ra ri dia di. ⁴³ De ori injwi ri nga mo'di ruge si pi, kalali vu iyi ako ri ni aga si, kundu lovuka, ki esu ku. ⁴⁴ Ongu ku'joo anda ngasi, 'Mangwi zo madi ma ebele ra nani ga.' Anda engwire ga, kesuo e'we zo nani a ra pelere ong u 'oba re. ⁴⁵ Vu naniga, kumu kezi ori zipi tuderu anda ni zwaka injwi si ra ripii.Ai borodu kevoki olure ga na'a.Disi wo lidi mo'di na di kuzwa lidi anda di ati ri injwi si ra.Alua ri ani, di nga emure redere suru di ni ri 'i." ⁴⁶ Saa Yezu a loro'jore ga laki to ri si, nde, ende pi adinji to edeki la'angwe, kunduki le'ti loro'jo zo anda to ri 'i. ⁴⁷ Mo'di zi 'jo anda ni, "Nde, nyende pi nya adinji to edeki la'angwe, leki loro'jole nyi to." ⁴⁸ Ki Yezu 'ai anda ni ti, ku'jo,"Me'nde ni adii ongu ma'adinji ni adi pi 'i?" ⁴⁹ Ongu e'jo anda a di ma'ju anda di ni ga lele ongu 'jo,"Anyi'nde,mende pi ma'adinji to 'di!" ⁵⁰ Adusiku, mo'di 'le ma'ata ni rubu ge ri di ni edere ma'adozi 'i, ma'ambazi 'i, pi ma'ende "i."

Chapter 13

¹ Odu nasi Yezu fu zuga si , mu ri meri tige. ² Laki yayadu ke mara na gwi, ebedu anda kwi 'ri ibo aga, ki laki napi edeki

meri tige.³ Yezu 'jo aini nga yayadu leti obebi di si. anda 'jo,"Anyinde, Losire mu ori yire ga.⁴ Ada ori yire ga, zipi 'jo leti mara ga ongu arinji evo nya ai ra.⁵ Ori zipi 'jo inga onikwi to ri ni aga.Mbwesa ngaki pi inga na a oluka enyo si.⁶ Ki itu efu iledi, edu gweki ra adusiku 'zu napi kwi vuru kuru; edu lonyuki gweki ra.⁷ Ori zipi deki kwe oki to ri pi ni aga. Kwe oki to dipi mbaki oru edu enduki ai ra.⁸ Ori zipi deki inga loso ri ni aga, ongu baki ori ra,zipi mia alu ni pi, zipi mudi azia,ongu zipi mudina.⁹ Modi bi to ri keri le'jo di"¹⁰ Maju evo 'joki Yezu ni,"Nyolo'joru laki dipi ni leti obebi di sin 'adusi?"¹¹ Yezu 'ai aini," Anda loso nyuma Opi rubu ge ri di ni erizo wa ri keru anyini ra, ki keru aini kuru.¹² Aduku 'modi nga to ri ni enja nga ra, onguru kolu elonyi to. Ki 'modi nga ako ri ni, nga 'bwa andadi aa na i sa aduo andadi si pi.¹³ Di le'jo ekwi ma loro'jozo aini le'ti obebi di si ri 'i:Kundeki nga wa sa, kundeki nga pkwe; keriki nga wa sa, eriki nga ni anda ku.¹⁴ Aini du nga profeta Isaia a 'jole ederu ra kalande anda 'jo zo ri ra ri ani,"Anya nga erika wa ni dige si saa anyeri nga ni ekwi ku; ongu anya nga ndere ga si saa, anyetiri nga ku.¹⁵ Adusiku 'ba dipini asi evo angi,onguru eriki nga ku, ongu la'buki aia mi cwi, dudu ai kunde nga ku, kusa ia keri nga aia 'bi si ku,kusa ai keridu nga aia asi si ku, aini lurufuzu idi, mani aini ru ebwele.'¹⁶ Ki anda loso anya mi ni, adusiku kundeki nga; pi anda loso anya bi ni to, adusiku keriki nga.¹⁷ Bwa bwadu ama'jo anyini, profetaa yayadu pi 'ba loso ri to esu leki nga anya ndele di ni ndele ra, ki fuki ndee si kuru. Esu leki nga anya erile di ni erile ra, ki fuki eria si kuru.¹⁸ Anyeri obebi mo'di losire mure anda ori yire ri di oio.¹⁹ De mo'di keri lejo Opi Rubanga di di ra, ki keri ekwi na kuru,anda ni injwi ri sitani kemu kugwi nga yile anda ni asi ge ri pi.Di ori yile leti mara ga ri 'i.²⁰ Ori yile onikwi aga ri anda ni mo'di le'jo di ni erire onguru 'aire mgbwesa anjo to ri 'i'²¹ ki anda ni zu ako, kuko le'jo na ga'angwadu. De ecandi pi receka to le'jo Rubanga di si ri kenga ni, anda kude eze angwa du./kuga le,jo ile eze angwa du.²² Ori yile kwe oki to ri ni aga ri andani mo'di le'jo erire ra, ki le'jo vudige dia ri pi lunjwa lunjwa elonyi vudige dia ri di to kendu le'jo ile ra, ebe du kolu 'oa ako.²³ Ori yile inga loso ri ni aga ri anda ni mo'di le'jo erire ra, ongu ekwi na ni erire ra ri 'i. Kedu ku'a 'oa ongu kezi ori, zipi mia alu, zini aga mudi azia, zi ni aga mudina, lasu na ni vuga si.²⁴ Yezu 'be aiani obebi zi. Ku'jo,"Opi rubu di viru mo'di ori loso ri ni yire anda di amvu aga ri ani.²⁵ Ki saa ba a odu ko zo ri si, ojja 'bazi andadi evoki aisa yiki ava/owowu ori loso na ni aga, ongu voki pi.²⁶ De anya ni bi ku'jo adi kefu,ezi anya ra, vu naniga, ava sa edu efu.²⁷ Ibu'ba vu nani ata di evo jo'ki anda ni,'Amba, esu nyiyi ori loso ri nyidi amvu aga ayo ku ya?Ti diadu ori injwi ri ekwi laka ingoni?²⁸ Anda 'jo aini, 'Ojja rezi ede nga ile ni.Ibu'ba edu 'jo anda ni, Disidu nyile amavo onjua ru pi ya?'²⁹ Vu ni ata ku'jo, 'Ku.Adusi anya owowu onjure ga si, nasi anyonju anya to.³⁰ Anyebe kumbaki aludu bwi saa anya lwazo ri si.Saa anya lwazo ri si, ma'joo 'ba anya lwaba ri pi ni, " Ati anyonju ava ile pi, anyombe ai cwi, anyingo anyi,be ai asi aga,ki anyuluta anya ni madi ero aga.³¹ Yesu be ai ni obebi zi, kujo, "Opi rubu di kolu modi kwe ni ori sure andadi amvu aga ri ani.³² Kwe ni ori di gbadu ga angwadu rere. ki de zo ni, kecoru ambugodu kuzwa kwe amvua aga ri twa du ra, kebe'e arinji kutaru di nani ga, kusiki aia zo duna niga.³³ Yezu edu be aiani obebi zi,"Opi Rubanga di kolu akukwe izi a ocwale kobile irafu di ina to ri ani paka/bwi kufu leb'bu."³⁴ Yezu 'jo nga di pi borodu laki ni leti obebi di si; ongu 'jo nga aiani obebi ako kuru.³⁵ Di ederu dudu le'jo profeta a 'jole ri kemu du anda, anda 'jo zo ri ani,"Ma'wi ma a ti leti obebi di si.Ma'jo nga andani zule di vu ni zeze 'bazo si ri 'i.³⁶ Vu na ni ga, Yezu ebe laki na pi ra ongu edu kwi zuga.Ma'ju andadi evoki anda di ongu 'joki,"Nge amani le'jo ni ekwi ava amvu aga ri di."³⁷ Yezu 'ai ongu 'jo,"Anda ni ori loso ri ni yire ri Ori Mo'di 'i.³⁸ Amvu du vu; ongu ori loso ri ai bonji Opi di 'i.Ava du bonji anda ni injwi ri di 'i,³⁹ ongu ojja reziaini yire ri sitani 'i. Anya lwa'ka ni vu ni ti a lokoka 'i, ongu anya lwa'ba ri ai malaika pi 'i.⁴⁰ Disidu, kalande owowu lutazo ongu luduzo asi si ri ani,nga redere vu ni ti a lokozo ri ni nga ri sa kemu kolu anda ani.⁴¹ Ago a bura kezwe anda malaika nga borodu injwi opi andadi ni ga enji ezire r pi 'ii ongu 'ba enji ede'ba ri pi to.⁴² Kedu ku'beki 'ai asi ni furunu aga, na'a, owu pi si nyaka to a'a.⁴³ Saa na si , 'ba anda ri pi kusuki itu ani Opi aia Ata di ni aga.Mo'di 'bi to ri keri le'jo di.⁴⁴ Opi rubu di kalande elonyi zule inga aga ri ani.Mo'di ku'jo anda kesu iledi, edu zu di.Anjo anjo andadi si, edu lezi nga andadi borodu ra,ongu ge amvu na 'i.⁴⁵ Ziniga, Opi rubu di viru mo'di ede di dabu ndure ri ani.⁴⁶ De kesu dabu lage okpwo ri iledi, nga mu lezi nga andadi borodu ra, ongu edu ge dabu na ayo.⁴⁷ "Idi, Opi rubu di viru voi 'bele meri aga ri ani, voi na luta nga lidi lidi ri ni ovi yayadu.⁴⁸ Voi na de kuga de,'ba ebi oko'ba ri pi eku logo ga. Riki vuru ongu taki nga loso ri pi okozo aga, ki yiki nga ekwi ako ri pi pi.⁴⁹ Anda kemu kolu dini vu ni ti a lokore ga.Malaika kevo kalanju 'ba injwi ri pi 'ba 'ba loso ri pi to ra.⁵⁰ Kedu kuviki 'ai furunu asi di ni aga, na'a owuka pi si nyaka to kolu a'a.⁵¹ "Anyeri nga di pi borodu ra ya?" Ma'ju ai anda ni, "Ooo".⁵² Yezu nga 'jo ai ni,"Disidu karani go alu alu recore ma'ju opi rubu ge ri di kolu mo'di zo ni ata ri di ani, anda keyi nga oku ri pi nga udi ri to anda elonyi ni aga si/ero ni aga si".⁵³ Yezu eko loro'joka leti obebi di si iledi, edu mu kare nani ga si pi.⁵⁴ Yezu ngwi aidi logo ga ongu leni 'ba ekelezia aga.Lojojo Yezu di ezi ba na pi ni au'ka ongu 'joki,"Ego di kesu ciri andadi nyuma di pi to inguwa si?"⁵⁵ "Di najari'go ri a ngwa i ku?Ende ni alungwee Maria i ku?Adinji pi Yakobo pi Yozefu pi to Simone, pi Juda pi to ku?"⁵⁶ Avunji pi borodu amato dia ku? Anda esu nga dipi borodu ingua si?"⁵⁷ Angaki anda si de.Ki Yezu 'jo aini,"Profeta esu laru ku ri te aidi vudige ongu aidi familia aga."⁵⁸ Anda ede nyuma na'a nja kuru 'ai aidi a ako si.

Chapter 14

¹ Ire saa nasi, Erode ni tetaraki'go ri eri ofu Yezu a dile ga ra.² 'Jo anda ibu'ba ni/opigo ni,"Di Yoani Batista i;anda enji da ga si ra.Di le'jo ni ekwi mori dipi a i'bu dedzo ru na ni ga si ri 'i.³ Erode ko Yuwani ni, ombe anda ni cwi,edu 'ba anda ni mabusi aga le'jo Erodi ni adozi ni Pilipo a izi di si.⁴ Adusiku Yowani 'jo anda ni,"Cara le kuru nyini anda ni 'bazo nyini izi du 'i."⁵ Esu Erode kudi anda ni ra, ki ori 'ba ra, adusi ku 'ba borodu aiki anda ni porofeta du/ba burodu aiki ra anda ni porofeta i.⁶ Odu Erode ni tizo ri a karama ni nga,Erodi a zwa tu nga 'ba a ga, ongu di edu ke anjo Erode ni ra.⁷ Ti na ni

ga/ayu si,edu 'jo anda ni raluka to, anda kuke laka nga anda zile ri ra. ⁸ Ende a laka ciri/cara keka a vuga, anda 'jo, "Eke mani, sakani di ni aga Yuwani Batista ni di 'i." ⁹ Opi ni asi lajwa ko okpwosi nga zangwa di a nzile ri si,ki anda raluka ra si, onguru 'ba ri'ba anda to nga nyare ga ri pi ni mi si, anda ke cara kulee kederu ra. ¹⁰ Anda zwe ofu ongu eli Yuwani ni di mabusi aga si ra. ¹¹ Vu nani ga ezi dini sakani aga, edu ake zangwa ri di, ongu edu zi ende di. ¹² Vu nani ga, maju andadi evo duki anda ru, seki ra. Di a vu ga, voki 'joki Yezu ni ra. ¹³ Yezu eri le'jo ile iledi, anda longwiru na'a si o'bo si, kare lolu 'ba ako ri ni ga.De laki keri ofu ile wo ra, eduki koki anda vu 'pa si tauni aidi ni ga si/tauni aidi mbwi mbwi ri ni ga si. ¹⁴ Yezu emu aini anda ga, edu nde laki ambwugona iledi, kiza ko anda ni aisi cwi, ongu edu ejwa ,ba aidi ru injwi ri pi ra ebwe 'ba aidi ru injwi ri pi ni ru ra. ¹⁵ Undwe laga,ma'ju evo anda di, 'joki,"Kare di dwarikwe ni a, itu diadu kude.Aca laki di pi, dudu kuvoki 'ba a si linya gere ga aini. ¹⁶ Ki Yezu 'jo aini,"Ai ni voka pi ni leru kuru. Anyike aini nga nyale." ¹⁷ 'Joki anda ni,"Amadi dia aa ri mugati tou ebi eri to." ¹⁸ Yezu 'jo,"Anyzi 'ai madi. ¹⁹ Vu nani ga Yezu ke cara laki ni rizo vuru ayise dige. Anda 'du mugati tou ri pi ebi eri ri to. Anda nga ndere ga oru ri ni ga,edu co tutu ru na pi ni ga, ²⁰ langu ai ra, ongu ke anda ma'judi, ongu ma'ju edu lan'ju laki ni. ²¹ Ai borodu nyaki nga, 'a na pi ga to. ²² Mbweza 'ba ma'ju toru 'ibo aga, vore ga a'do ga ati, anda laki acare ga si. ²³ Anda a ma'ju zweka pi a vuga, nga mu be dige adute elegire ga.Andu olu na'a adute bwi undwe laga. ²⁴ Ki i'bo le esu wo lolu rere logoti/vu to, kuluwe ii dige si,adusiku esu oli kelwe aidi lele. ²⁵ Saa su ini di si, Yezu etoru aito ire, kemu meri dige si. ²⁶ De ma'ju nde anda kemu ii dige si, ori ko ai cwi ongu 'joki,"Di ori ori," ongu owuki ori si ra. ²⁷ Ki Yezu 'jo nga 'aini mbweza to, ku'jo,"Anyi asidi kolu okpwo! Di ma 'i!Akori ku." ²⁸ Peturu ai anda ti, ku'jo,"Opi,de ile nyl 'i, 'jo mani amemu nyidi ii dige si." ²⁹ Yezu 'jo,"Emu". Ebedu Peturu nga 'ibo aga si, edu mu ii dige si Yezu di. ³⁰ Ki de Peturu kunde olini,ori ko anda ni cwi. Anda edoka sire ga ii aga, edu jwa, "Opi,lari ma!" ³¹ Yezu mbweza ejo anda di, edu ko Peturu ni cwi, ongu 'jo,"Nyi 'ai ga'angwadu ri to ri, nya'u aduni?" ³² Yezu pi Peturu to toruki 'ibo aga iledi, oli ede lweka ra. ³³ Oiyu ma'ju 'ibo aga ri ruki Yezu ni ra, 'joki,"Bwa bwadu nyi Bura Rubanga di 'i." ³⁴ Jwaki meri ni iledi, nga voki logo dige Gennezareti ga. ³⁵ Ba kare nani ga ri etiriki Yezu ni ra, edu zweki ofu kare ire ire ri ni ga, ongu eziki mo'di alu alu ru injwi ri andadi. ³⁶ Aiki andani, duba ai kelo anda bongu ni ti 'i, ongu 'ba borodu anda bongu ni ti elo'ba ra ri pi ni ru ebwe ra.

Chapter 15

¹ Vu naniga Farizei zipi karania zipi to evoki Yeruzaleme ga si Yezu di. 'Joki, ² "Nya ma'ju katu cara am'ba kaka di ni di a'dusi? Adusiku 'jweki di linya nyare ga pkwa ku. ³ Anda 'ai aini, Anyatu cara Rubanga di anyi leti anyidi leka ayo si 'adusi? ⁴ Adusiku Rubanga ku'jo, "Ru nya'ata pi nye'nde to, 'pi 'Mo'di nga injwi ri ni 'jore ata ni ruge kusa ende ni ruge kuda rere kpwo. ⁵ ' Ki anyi 'joo, 'Ekonyi esu kulee anyesu madi si ri diadu ecoru azi kele Rubanga ni ri 'i," ⁶ onguru mo'di nani ata ni ruka leru kuru.'Le'ti di si anye'be le'jo Rubanga di ecoru ekwi ako leti leti anyidi si. ⁷ Anyi 'ba 'ba lunjwa'ba ri 'i! Le'jo Izaia a 'jole anyini ruge ri anda , ada 'jozo, ⁸ 'Ba di kuruki ma aia ti si, ki aia asi ma'to lolu. ⁹ Laru aia kele ma'ni ri ekwi ako adusiku keleniki cara 'ba di lini aidi 'du ayo." ¹⁰ 'Nag edulungwe laki na anda ni mara ga, edu 'jo aiani, "Anyeri nga, pi anyeri akwi na--" ¹¹ Nga kwire tige ri andi modi ku. Rari, nga efure tige si ri 'i, di ayo kendi mo'di ni." ¹² Va nani ga Ma'ju evo 'joki Yezu ni,"Nyini ra Farizei'ba evoki anga le'jo nya 'jole ri si 'i? ¹³ Yezu 'ai, ku'jo,"Kwe alu alu Ma'ata ni rubu ge ri a sule ni ku ri evo anjua pi. ¹⁴ 'Ebe ai adi ra adute, ai 'ba mi ako 'ba lase'ba ri pi 'i. De mo'di mi ako ri kalase mo'di zi mi ako ri ni, 'ai eri twa kujoki 'bu aga ra." ¹⁵ Peturu 'ai Yezu ni ti ongu 'jo,"Nge amani obebi di ni ekwi." ¹⁶ Yezu 'jo,"Nyi' isa adi nyeri nga ni ekwi ku? ¹⁷ Nyinde kuru nga alu alu kwire tige ri kukwi ikwi aga ongu azia zo ru ekonyi zo ri ni aga 'i? ¹⁸ Ki nga ekwire ti ge si ri kemu asi aga si. Ai di nga mo'di endire ri 'i. ¹⁹ Adusiku ra injwi injwi ri pi, lo'di, assa/awu, 'ogu, ti ondika pi 'ba edeka to koyi ti ge si. ²⁰ Ai di pi nga 'ba edire ri pi 'i. Ki linya nyaka di jweka ako endi mo'di ku." ²¹ Yezu 'mu wo na'a si pi logo Taya pi di Sidoni to ri ni ge. ²² Anyinde, Kanani 'zi emu logo nani ga si. Edu jwaongu 'jo,"Kiza kuko nyi masi, Opi, Davide 'a ngwa!/Ori Davide! Ori de zangwa 'madi ni dige angi." ²³ Ki Yezu 'ai ti na kwa kuru.Ma'ju andadi 'aiki anda ni, 'joki "zwe/do anda ni pi, adusiku anda ko'jwa 'ba ni vuga." ²⁴ Ki Yezu 'ai, ongu 'jo,"Ezwe 'ma modi zi/'ba zi, di ku ki te bilo legwere zo Izaraili di ni aga si di ri pi di." ²⁵ Ki izi na emu wo anda ni anda ga, ku'joo,"Opi ekonyi 'ma." ²⁶ Yezu 'ai 'jo," Bonji ni linya 'duka ongu vika na oke 'bonji ni ni esi ku." ²⁷ Andafz i na 'jo,"Ooo,Opi, ki oke ni 'bonji sa kunya linya ni fufu ejore amba di teremeza ga si ri. ²⁸ Ongu Yezu 'ai anda ti, ku'jo,"Izi, nya 'ai ambwugo du; kederu nyini nya lezo ri ani."Zwa ni ru ebwe sa na si ra. ²⁹ Yezu 'ebe ole na ra, edu 'mu Meri Galilea di ni mara ga. Vu nani ga edu 'tu ri 'be dige na 'a. ³⁰ Ba yayadu evoki andadi. eziki 'ba 'pa ebwe'ba ra ri pi, 'ba mi ako ri pi, 'ba lamu'ba anda pkwe ri pi, 'ba yayadu zi pi lajwa to ri pi to. ³¹ Eziki ai Yezu ni pa ga, ongu anda ebwe ai ni ru ra. Ebe du 'ba au okpwosi aia ndeka 'ba ti ako ri pi a loro'joka si, 'ba pa ako ri pi ni a ru ebweka si' 'ba lamu'ba pkwe ri pi a lamuka si, ongu 'ba mi ako ri pi a nga ndeka si. Edu ecuki Rubanga Izaraili di ra. ³² yYezu lungwe anda maju ongu 'jo ai ni,"Kiza ko ma laki di si cwi, adusiku oluki ma'to dia diadu odu ina 'dii nya'ki nga kuru. Male amazwe 'ai pi nga nyaka ako pi ni ku;de dini kude'ki abiri si leti ge ra." ³³ Ma'ju 'jo anda ni, "Esuki/Amesu mugati atere 'laki di ninyale wa ri ingua dwarikwe ovi dini aga dia," ³⁴ Yezu 'jo aini,"Mugati anyidi a'a ri si?"Ku'joki,"Tudyeri, e'bbi ni ciri ciri to." ³⁵ Vu naniga Yezu 'jo laki kuri vuru. ³⁶ Anda 'du mugati tuderu na 'ebbi to, anjo keka a vuga, edu langu mugati napi ongu ke ai maju ga.Maju edu lanju mugati na pi laki na ni. ³⁷ 'Ba nya nga ate 'ai to. Edu taki mugati ni fufu ongure ra ri kate evo tuderu. ³⁸ 'Ba nga nyaba ri a weli kate elifu su, uku bonji ciri to laka ako nga. ³⁹ Vu nani ga, Yezu edu aca laki na ra ongu edu kwi ibbo aga, nga mu du logo Magadana di ni ga.

Chapter 16

¹ Farizei'ba Seduki'ba to evoki Yezu ni amare ga, aia anda ni zika nyuma edetere ga aiani rubu ge si si. ² Ki anda ai 'ai ni,"De vu undwe, anyi 'joo, 'Vu ni mi kemu kolu loso, adusiku rubu ikka. ³ De vu ini'ni, anyi'joo, vu ni mi kemu kolu injwi, adusiku rubu ik'ka ongu vu ni mi muyu. Anyi'ni nga nge'ka rubu ni dile ga ra, ki anyi'ni nga nge'ka saa ni ovi mbwi mbwi ri ni dile ga ku. ⁴ Suru injwi pi as'sa ri pi kunduki alama ni/nyuma ni, ki nyuma zi keru aini ku, te nyuma Yona di 'i." Yezu 'ebe ai ra ongu nga 'mu pi. ⁵ De ma'ju kusa 'ado azika ri ni ga, esuki aini ta saru "di mugati zika 'to si. ⁶ Yezu 'jo ai'ni, "Anyi'so liri pi anyolu 'takayo du ku akukwe Farizei'ba di Sedukai'ba di ni dile ga." ⁷ Ma'ju lura nga aia lele ga ongu 'joki, "Di 'ba a mugati ezika kuru si." ⁸ Yezu ni aia ra ni ra ongu 'jo, "Anyi 'ba 'ai ga to ri pi, anyulu'ra nga aynini lele ga ongu anyi'joo, di ama mugati ezika kuru si ni 'adusi? ⁹ Adi anye'ra mugati tou 'ba elifu tou a nyale ri pi lesire ri anyita evo si ya ni kpwe? ¹⁰ Kusa, mugati tuderu 'ba elifu su ni, ongu anyi'ta evo si ya ni kpwe? ¹¹ Anyeri ma'nge nga mugati a dile ga ku ni kpwe ingoni? Anyawi mi pi anyiso liri akukwe Farizei'ba di Seduki'ba di to si" ¹² Edu eriki wo ra, anda ri 'nga 'jore akukwe mugati aga ri ni dile ga ku 'i, ki 'ai kuso liri lini Farizei'ba, Seduki'ba di to a dile ga. ¹³ 13De Yezu kesa logo Kesaria Filipi di ni ga, nga 'zi anda ma'ju, "Ba ku'joo Ago a 'Bura ni 'a'dii?" ¹⁴ Ku'joki. "Zipi ku'joo Yuwani ni Batisimu lukere ri 'i, zipi ku'joo, Elia 'i, ongu zipi ku'joo, Yeremia 'i, kusa porofeta alu porofetaa aga si na 'i." ¹⁵ Anda 'jo aini, "Ki anyile, anyi'joo ma adii?" ¹⁶ Peturu 'ai, "Nyi Krito 'i, Bura Ago Rubanga lidi ri di 'i." ¹⁷ Yezu 'jo anda ni, "Nyini anda loso/odu, Simone Ori Yona, adusiku, ru pi eri to (ba)edete nga di nyini ni ku, ki Ma'Ata ni rubu ge ri 'i. ¹⁸ Ongu ama'jo nyini sa Peturu, pi irra dini ni dige mabi ma'a Eklesia ra. Mori assi di emu zwa mori na ku. ¹⁹ Ma'ke nyini mufuta opi rubu di di ra. Nga alu alu nya ombele vudige dia cwi ri komberu rubu ge sa cwi, pi nga alu alu nya ayule vudige dia ra ri kayuru rubu aga sa ra." ²⁰ vu naniga Yezu ecara anda ma'ju ni ku'joki anda ni Kristu 'i ni ku. ²¹ Enga'zo saa na si Yezu e'do lu'joka na anda ma'ju ni duba kule anda kumu Yeruzaleme ga ra 'i, anda kecandiru nga yayadu si, amba, paderea amba, karanja to a diga, addi anda ni ra, ongu edu enji anda ni da ga si ra odu ina zo ri si. ²² Disi wo Peturu ku anda ni maraga, ejja anda ni, "Nga di kole kolu nyidi si lolu, Opi; kederu kwa nyini ku." ²³ Ki Yezu lufuru edu 'jo Peturu ni, "Ki mani ogu ge, Sitani! Nyalala mani di 'i, adusiku nyita asi nga Rubanga di ni ga ku, ki nga 'ba di ni ga." ²⁴ Wo Yezu 'jo anda ma'ju ni, "De mo'di 'le mani vu ekole ra, kule kuga anda ni anda ngasi imbgwe, kungi anda kruce kwe alala, ongu keko ma'ni vu. ²⁵ Adusiku mo'di alu alu lere anda lid'di ni larire ra ri kelegwee ra, pi mo'di alu alu anda lid'di ni legwere ma'a lejo si ri kesuo ra. ²⁶ Adusiku, loso na mo'di ni 'adu de kuta nga vudige ri twadu andani ki kelegwe anda lid'di ra na 'i? Mo'di kelezi/kazi anda lidi wa ri 'adu si? ²⁷ Adusiku, Ago a Bura kemu kemu yayi/keri Ata di si malaika andadi to. Ke'du kuke dide mo'di alu alu ninga anda edele ri ni vusi. ²⁸ Bwa bwa'du ama'jo anyini, 'ba zi anyi ede'ba 'di pi ni aga a'a da'ba ku ri pi 'ii, bwi kundeki Ago a Bura 'a emure ga anda opi ni aga si."

Chapter 17

¹ Odu azia a vuga, Yezu 'du Peturu pi Yakobo pi Yuwani ni anda adozi to, edu 'zi 'ai 'be azo ri ni dige. Ai na'a ai'angasi. ² A nda ni ovi ecoru 'aini andaga ra. Anda anda'ti 'su i'tu ani, ongu bon'gu anda'di ecoru ingwe 'bue, kusu asi ani. ³ Nde 'adi, Muze pi Elia to efuki 'ai ni anda ga, kolo'joru ki anda to. ⁴ Peturu 'ai ongu 'jo Yezu ni, "Opi, 'ba ni oluka'a dia ni loso. De nyile ra, me'de morogo dia aini ina--alu nyini, alu Muze ni, ongu alu Elia ni." ⁵ Esu adi anda kolo'joru, nde, lo'fu sure 'su ri edu aku 'ai cwi, ongu 'udu'ku efu lofu 'aga si, ku'joo, "Di Bura madi ma'a lele ndo ri'i. Anyeri anda ni." ⁶ Ma'ju eriki le'jo ile iledi, edu 'joki ai'a anda ti to vuru. ⁷ Vu nani ga Yezu emunelo ai ongu 'jo, "Anyi'nga oru, ongu anyori ku." ⁸ Edu ndeki nga oru, ki ndeki mo'di zi alu sa kuru, te Yezu 'i. ⁹ Ai'a esire ga .be dige si, Yezu ecara 'ai, ku'jo, "Anyi'jo nga le'te di a dile ga mo'di zi ni ku bwi Ago a Bura kenji da ga si kpwa." ¹⁰ Anda ma'ju zi anda ni, "Ti wo ,ba ku'joo Elia kemu pkwa 'adusi?" ¹¹ Yezu a'i, Elia bwadu ke'mu ra ongu kolon'gwi nga 'borodu rre. ¹² Ki ama'jo anyini, Elia le emu ra, ki etiri ki anda ni kuru. Alu alu a ri ani, Ago a Bura sa kemu kecandiru ai'ni diga ra." ¹³ Di 'ebe wo ma'ju ri pi eriki wo ra anda ri nga 'jore ai'ni Yuwani Batista ni dige 'i. ¹⁴ Evoki laki ga iledi, modi zi emu anda di, edu wo anda ni anda 'ga, ku'jo, ¹⁵ "Opi, kiza kuko nyi ma'a bu'ra si, adusiku anda ni alili to ongu kecandiru okpwosi. Adusiku kulu'de asi aga, 'ii aga to. ¹⁶ Mezi anda ni nya ma'ju di, ki maki anda ni ru ebwekaa pkwe." ¹⁷ Yezu 'a'i, "Suru a'i ako, ongu lidi injwi ri ni la'se'ba ri pi 'i, molu anyito bwi adungani? Me'bi anyi le'jo bwi adungani?" ¹⁸ Yezu 'ej'a ori injwi na, ongu edu efu mo'di na ni aga si pi, pi bura ago na ni ru 'ebwe ra enga'zo saa na si. ¹⁹ Vu nani ga, ma'ju evo Yezu di 'ai 'ai ni, 'joki, "Ama'ma ori injwi nani dole kpwe 'adusi? ²⁰ Yezu 'jo 'ai ni, "Anyi 'a'i a olka ga si. Bwa bwadu 'ama'jo 'anyini, de 'ai nyidi kolu ga'angwadu ayise ni ekwi ni pi sa, nyi'joo 'be di ni, 'Zweru diasi na'a; kuzweru ra, ²¹ ongu nga'zi nyini emule edele kpwe na kolu iyo." ²² Saa aia oluzo Galilea ga ri si, Yezu 'jo anda ma'ju ni, "Evo ake Ago a Bura 'ba diga ra, ²³ ongu kevo kudiki andani ra, pi odu in zo ri si enga anda ni oru ra. Ma'ju ni asi evo lou. ²⁴ Ai'a evozo Kapernaum ga ri 'i, ago musoro drakama eri di ni luta'ba ri pi evoki Peturu di, ongu 'joki, "Laponyi anyidi lokwe musoro drakama eri di ri ku ya? ²⁵ Anda 'jo, "Ooo" De Peturu kukwi zuga, Yezu 'jo nga anda di ati, kujo, "Nyira 'adu, Simone, Opi vu 'di di kutaki musoro 'adu'ba ga si? A'ia bonji ga si, de 'ba zi ge si? ²⁶ "Ba'zi ge si", Peturu 'a'i. "Bonji laya," Yezu 'jo i. ²⁷ Ki adiki ba'a 'ba musoro luta'ba kede enji si, 'mu meri ga, edu 'vi goli 'ii aga, ongu edu eku e'bi emure 'ati ri 'i. De nya'wi ti na ra, nyesu 'aru shrekeli(rubia). ' du, edu ke 'ba musoro luta, ba ri pi di, mani nyini to"

Chapter 18

¹ Saa alu alua na si, ma'ju evo Yezu di, ongu 'joki, "Adi asa amba si ni opi ru'bu di ni aga? ² Yezu lungwe 'burangwa ga'angwadu anda di, ongu edu .ba anda ni a'i ni anda ga, ³ ongu 'jo, "Bwa bwadu ama'jo anyini, de anye'coru bonji ci'ri 'ani

ku, anyitoru kwaqa ku opi rubu di ni ga'a 'i. ⁴ Disidu, mo,di anda ni mure/longwire'bura angwa di ani ri asa amba si ni opi rubu di ni aga. ⁵ Mo'di bura'angwa ovi di ani ri ni 'aire ma'a ru si 'ri 'ai ma'i. ⁶ Ki, mo'di 'bare mo'di alu 'ai ciri ma'ni 'ai'ba di pi ni aga, enji edere ri kesi loso ri touna ni onni ambwu'godu ri ombeka embe na ni ga, ongu esika'na meri 'ali ri ni aga. ⁷ "Ko'oo koko vu ni nga lalalaka leti aga ri pi si? Ki nga lalala'ba leti aga ri kule 'duba kevo ra, ki ko'oo koko mo'di kalakala naa emure ga anda di si ri ni. ⁸ De nyi'ni di kusa nyi'ni 'pa kulu.ba nyi'ni pa lureka/regaka ni, 'li anda ni pi, ongu vi nyi'di si lolu.Kwi'ka li'di aga udavu to ni zwa nyi ni vika asi olure ta'du ri ni aga di eri to, kusa pa eri to ni ra. ⁹ De nyi ni 'mi ke'bee nyulure pa ni, enge anda ni pi, ongu vi anda ni nyidi si lolu.Kwi'ka lidi aga 'mi alu to ni zwa nyi ni vika asi olure tadu ri ni aga mi eri to ni ra. ¹⁰ Anyi'nde loso du, anye'de mo'di alu sa ai ciri di pi ni aga si ku. Adusiku, ma'ajo anyini, anjeli a'i di ¹¹ kulundeki Ma'ata ni rubu ge ri a anda'ti odu cidu si. ¹² Nyira 'a ingoni?De mo'di 'di bilo mia alu,ongu alu na kelegwe di na,anda 'ebe bilo mudi dicalu-a limbi dicalu napi 'be 'pa ga, ongu 'mu bilo leg'were di na ni ndusi ku? ¹³ De kesu ra, bwa bwa'du ama'jo anyini,anjo kuko anda ni 'du kuzwa bilo mudi dicalu-a limbi dicalu legwe'ba kuru ri si ri ra. ¹⁴ Alu'a ri ani, anda ni 'le Rubanga di'i ku, alu a'i ciri angwa di pi ni aga si kele'gwe 'di 'i. ¹⁵ "De nya'adozi ke'de nyini enji ra, ki, ed'dete anda ni enji anda'di, kesuo anyi anda to eri. De keru nyi ra, ku'joru nye'nda nya'adozi ni ra. ¹⁶ Ki de anda eri nyi ku, zi 'mo'di alu kusa 'ba eri to dudu, sadenia eri kusa ina 'a tige si le'jo alu alu ni anda kuni'ru 'ra. ¹⁷ De ku'ga a'ini erika imbwe, zi le'jo ile ekelezia ga. De ku'ga le'jo ekelezia di ni erika imbwe, idi ada kolu nyini juru'go kusa 'mo'di musoro luta're ri ani. ¹⁸ Bwa bwadu 'a'majo anyini, nga alu alu anya 'ombebe vudige dia ri komberu rubu ge cwi, ongu nga alu alu anya 'ayule vudige dia ri kayuru rubu ge ra. ¹⁹ Idi, amajo anyini,de 'ba eri, a'iru vudige nga a'ia zile ri ni dile ga ra, Ma'ta ni rubu ge ri ke'dee a'ini ra. ²⁰ Adusiku,mo'lu 'ba eri kusa ina a rutare ma'a ru si ri pi ni aga, ole 'aia rutare ga ri ni ga. ²¹ Wo Peturu emu Yezu 'di, 'jo," Opi,ma'ni ma'adozi a enji ni ,e'bezo wa, kulee ke'de mani enji vu si? Vu tuderu? ²² Yezu 'jo anda ni, ma'ajo nyini vu tuderu ku, ki mudi-tuderu a vu tuderu. ²³ Disidu, opi rubu di viru opi zi lere limi resure 'ede si ri ni si esile anda 'ibu'ba to ri di ani. ²⁴ De ke'doki rubia lokwe'ka,ezi anda'di mo'di anda elifu mu'di lere ga siri 'i. ²⁵ Ki mo'di na di leti rubia na ni lokwe'zo ri a olu'ka iyo si, anda amba ke cara anda'ni lezi zo anda izi to, pi anda bonji to pi nga anda'di borodu to, lukwe na ni ede'zo/mori nani ti lokwe'zo. ²⁶ Ebe'du mo'di 'ibure na 'de vuru, 'wo anda amba nani anda ga, ongu 'jo, Amba ede mani kiza/ete ma ga'angwa'du, molokwe nya'nga borodu ra. ²⁷ 'E'be'du kiza ko amba 'ibure na di cwi,ayu anda'ni ra, ongu ebe mori anda di ra. ²⁸ Ki mo'di 'ibure na fu la'angwe ile'dii, esu 'ibure rezi zi anda mori dinari mia alu to di to ri 'i, edu ko anda ni bworo ga, ongu 'jo, 'Lokwe ma'a mori. ²⁹ Ki anda 'iburezi 'de vuru ongu 'ai anda'di kiza, ku'jo,'Ete ma ga'angwa'du, molokwe nya mori ra. ³⁰ Ki 'ibure ati na ga imbwe.Dunasi, edu 'ba anda ni olure ga mabusi aga bwi kolokwe anda mori kpa. ³¹ Asi lajwa ko anda 'ibu'ba bazi cwi nga 'aia ndele redere ri si.Voki 'ai'a amba di ongu ngeki laka nga redere ri borodu. ³² Vu nani ga, amba 'ibure na di lungwe anda ni jo, laka, 'Nyi opigo injwi kanya ri, me'be nyini mori na 'borodu nya'a ti lutaka mani si. ³³ Esu kulee anye'de kiza nya opigo rezi ni ma'a nyini kiza edezo ri ani ku? ³⁴ Anda amba anga okpwosi, edu ke andani 'ba ba ecandi'ba ri pi ni di'ga bwi kolokwe mori na 'borodu kpwa. ³⁵ Alua ri ri ani, Ma'ata ni rubu ge ri ke'dee nyi'ni di ani de nye'be nya'adozi enji asi cidu si ku na 'i"

Chapter 19

¹ De Yesu keko lejo anda'a lele anda kujo ri dii, ebe Galilea ni ra, andaa mu logo Yudea di ni ga, meri Jordano di ni ado. ² Ba ni laki ko andaa vu to, ungu ebwe (ejwa) a'i ni ru ra nale. ³ Farizei'ba zipi evo ki andaa ni obi're, joki andaa ni, "Cara Rubanga di a'i ra ago ni anda'a izi ni gazo lejo mbimbi si ra ya?" ⁴ Yesu a'i jo a'i ni, "Anyila buku okole ri ni aga ama Anda ni a'i ni bire vu a edozo ri ni nga, bi a'i izi pi ago to ni kuru ya?" ⁵ Anda'a ni a'i ni bi're ri kujo, 'Disi du ago kebe ata pi ende to ra, kemuru ki izi'i to ungu a'i eri ile kecoru ru alu rii. ⁶ Disi du a'i diadu eri ku ki, ru alu rii. Ebedu nga Rubanga a emule alu ra rii modi'zi alusaa kalanju ku." ⁷ Jo ki andaa ni, "De dini na andani Muze ke amani cara waraga uku gazo ungu a'i zwezo pi ri adusi?" ⁸ Yesu jo a'i ni, "Muze a'i anyini uku gakaa anya asi ni okpo si, ki andani edore'ga, esu ileniku. ⁹ Amajo anyini, modi izii ni ga're ingbe awu ni lejo si ku rii, de du izi zi idi, ede awu ra." ¹⁰ Ba anda'a lenile ri jo Jesu ni, "De lejo ago pini lele ga andaa izi to ri'i dini, dubasi modi kudu izi ku ri loso ni." ¹¹ Ki Yesu jo a'i ni, "Ba boro du evo lini di a'i re ni ku, te ba nga di a rukere ai ni ri pi ni. ¹² Adusiku ba zipi vico ladu di ako ri, ati a'i nani, ungu ba zipi vico ladu di ako ri ba ede ni, pi, ba zipi vico ladu di ako ri ba kii a'i kolu ladu ako lejo Rubanga di di si. Modi lini dini a'i re wa ri ka'i." ¹³ Ba zipi ezi bonziciri andadi dudu kuluti di ai ni di ga ungu kelegi a'i ni, ki maju andadi kadu a'i pi'pi. ¹⁴ Ki Yesu jo, "Anyebe bonji'ciri kevo madi, akadu a'i ku, adusi opi rubuga ri ai'di i." ¹⁵ Andaa luti di bonjiciri di a di ga, edu mu naa si pi. ¹⁶ Modi zi emu Yesu di jo andaa ni, "Laponyi loso ri, nga loso kulee meede mani lidi olure tadu ri ni esuzo ri adu? ¹⁷ Yesu jo andaa ni, "Nyulungwe ma laponyi loso rii adusi? Modi loso na iyo te Rubanga i adite, ki de nyile kwikaa lidi olure tadu ri ni ga, kule anyoko cara Rubanga di a'vu." ¹⁸ Ago di zi andaa ni, "Cara ingo'pi i?" Yesu jo laka, "Akudi ba ku, akede awu ku, akogu nga ku, akujo enjo ku, ¹⁹ ru nyata'a pi nyende to, ungu le modi rezi nyaa nyi'ni lezo ri ani." ²⁰ Yai'go di jo andaa ni, "Mamba cara dipi anga tua du ra. Diadu ngazi lesire meede ri adu?" ²¹ Yesu jo laka, "De nyile anyolu modi okole ri'i, mu, lezi nga nyidi twa du, edu ke rubia na icandi'ba ni, nyimu nyesu ilonyi rubu ge ra; emu, eko maa;vu." ²² De Yai'go di keru lejo Yesu ajole ri dii, mu pi asi lajwa to adusiku limi andaa di nja kare ako. ²³ Yesu jo ba andaa leni le ri ni, "Gbadu majo anyi ni, modi limi to ri'ni kwi ka opi Rubu di ni ga okpo. ²⁴ Maajo anyini idi, nakanaka ni kwi'ka libira ni lu ga si epe rere si zwa modi limi to rini kwi'ka opi Rubanga di ni aga ra." ²⁵ De ba Yesu a lenile keru kii lejo ile, a'u ki okposi, jo kii, "De ileni na adi kalariru wa ri wo ni?" ²⁶ Yesu nde nga a'i di, jo, "Ba ni, nga di kederu kpe ki Rubanga ni nga okpo na iyo." ²⁷ Petero a'i, jo andaa ni, "Nde, amebe nga boro du ra nya vu oko zo. Diadu amevo amesu adu ayo?" ²⁸ Yesu jo a'i ni, "gbagbadu majo anyini, vu ni ti

a loko zo ri si , ago ni bura kemu kuri andaa komi opi di ni di ge ra, anyi maa vu ni eko'ba ri sa, anyevo anyiri komi mudilimbi eri ri ni di ge, lejo li're suru Izaraeli di mudi a limbi eri ri ni di ga.²⁹ Modi alu-alu ba ebere ra , kusaa andi'inji, kusaa avunji, kusaa ata, kusaa ende, kusaa bonciciri kusaa inga marusi ri kemu kesu dide vu mia alu, ungu lidi olure tadu ri to.³⁰ Ki ba ambu ati ri kevo kolu ki vule ungu ba vule ga ri kevo kolu kii ati ni.

Chapter 20

¹ "Opi rubu ge ri kalende amvu ni ata fu re langwe inin- eze ibu ba lundu si ibu ede re andaa amvu vino di ri ni aga. ² A'ia ra'ika ibu'ba girisi alu odu alu-alu si avuga, andaa zwe a'i andaa amvu vino di ri ni aga. ³ Andaa ngwi langwe idi ire saa nimi ina avuga ungu nde ibu'ba zipi ede isa soko aga. ⁴ Andaa jo a'i ni, 'Anyi sa, anyivo ma amvu vino di ri ni aga, ma'ke anyi'ni nga atere anyini ti ri ra.' mgbe sa vo kii ibu ga. ⁵ To sa ngwi langwe idi ire sa nimi azia avuga ungu to sa nimi dicalu avuga, to ede alua ri ani. ⁶ Toidi ire sa nimi mudi alimbi alu si anda ngwi langwe ungu esu ba zipi ede isa. Anda jo a'i ni, 'Ngana anya edezo dia ibu edeka ako liti ri adu?' ⁷ "Jo ki andaa ni, 'Adusiku modizi ke amani ibu kuru.' "Anda jo a'ini, 'Anyi'sa anyivo vino ni amvu aga naa.' ⁸ Esa undwelaga, amvu ni ata di jo modi anda amvu nidi ndere ri'ni, 'Lungwe ibu'ba ripi ungu lukwe dide, edo modi emure vulega ridi kudi sa modi ati ridi.' ⁹ "Ba ibu di lungwele saa tou si ri de kevoki iledii, alokwe ai gine alu-alu. ¹⁰ Ba lungwele ati ripi esa,kujo ai kevo a'ia dide ni aire, kuraa ki sina alokwe ai nja kuzwa ba zipi ri ra, ki a'isa esu ki gine alu-alu. ¹¹ De esuki aia dide iledii, edoki luzuka amvu ni ata ni. ¹² Ba ibu di evoka vulega ri edeki ibu saa ni mi alu adute, ki nyolokwe ai gine alu amadi ani, amale amevo inini rere, amecandiru itu ikka ile ni dige bwi undwe laga, sa nyike amani gine alu-alu adusi? ¹³ Amvu ni ata ai aia alu ni, maa rozii, ngazi maa edele injwi ri adu? Airu anyito odu alu si gine alu-alu ni kuru ya? ¹⁴ Du nga nyidi aa rii, mu nyaa leti si. Mai ba evoka vulega ri ni lokwele anyidi ani ni ma'i. ¹⁵ Mani di mbwo iyo nga madi ni edezo male'zo riani i ya? Avi kuko anyi maa oluka modi loso rii si adusi? ¹⁶ disidu ba ati ri pi kevo koluki ba vulega rii, ongu ba vule ri pi kevo koluki ba ati ri i. ¹⁷ Yesu a mure Yerusaleme ga rii, lungwe Ma'ju andaa di mudi a limbi eri rii, ongu jo nga aini. ¹⁸ Anyinde diadu avoki Yesusaleme ga dii, ba cara Muzee di lenika ri pi amba nga azika Rubanga ni ri pi karania to kevo kuliki lejo da dii anda'a dige ¹⁹ evo ake andaa ni kafiria adiga enywarile, mbwale, pi epale kruce diga. Ki odu ina avuga kemu kenji ra. ²⁰ Vuna ni ga Zebedeyo a izi ezi bonzi anda di eri ri to anda di, wo vuru, pi zi anda ni, kede anda ni kiza. ²¹ Ysu jo anda ni, "Nyile adu?" Edu jo anda ni, "Ebe ma bonzi eri di kuriki, alu ri nyaa di anda ni ga, ongu zina rii nyaa di legi ni ge nya opi ni ga. ²² Ki Yesu ai, kujo, "Nyini nga nya zile ri ku.Di nyivu nga lowe ma emule nga mvuzo ri si wa ya? Jo ki Eyoo! amamvu'o wa. ²³ Yesu ai ni, "Gbwadu, anyimvu nga lowe ma nga mvu'zo ri si wa. Ki rika maa di andaga pi maa di legigi ni ga ni ibu madi i ku, ki anda ni kolu ba ma' ata a lupele ri pi ni. ²⁴ De maju mudi aka ri pi eriki ngadii, ekii anga adinji eri ilepi ni. ²⁵ Yesu lungwe a'i anda di, pi jo ai'ni, "Anyini ra Kafiria ni ambakurwe ki ba aidi rwe, pi, ba amba aidi sa kebuki mori ayo. ²⁶ Ki anyidi kolu di di ani ku; ki modi lere olule amba du anya lele ga ri kule kolu anya opigo i. ²⁷ Pi, modi lere anda kolu ati anya lele ga ri kule'e kolu anya opigo i. ²⁸ Kalande ori mo'di a ekizo ayo si ba kede du ibu andaa i ku, ki anda eki ibu edere'aga bani, pi lidi anda'a di kere ba kare ako ri rari zo." ²⁹ A'ia oyire ga Jeriko ga si ri, ba kare ako eko anda'a vu to. ³⁰ Ago eri mi ako ri oriki leti bara ga, de keriki ajo Yesu kalaga leti nasi, edoki ojwaka, "Opi, Ori Davide, kiza kuko nyi amasi." ³¹ Ba kare ako ile edoki aini edika du'du koluki ciri, ki enjaruki ojwaka to andaga, "Opi, Ori Davide, kiza kuko nyi amasi." ³² De Yesu keri aia ojwaka iledii, ede cwi, lungwe a'i, pi jo a'i ni, " Anyile amede anyini adu?" ³³ Joki adaa'ni, "Opi, amale ama mi kawiru." ³⁴ Kiza ko Yesu ni ai si cwi, edu elo aia mi, mbesa a'ia mi awiru ra, edu koki Yesu a vu to.

Chapter 21

¹ Yesu pi anda maju to saki ire Yerusaleme, evoki Bethapega, be Oliveti di ni ga, ongu Yesu zwe andaa maju eri, ² jo aini anyivo ba andaga ile ni ga, anyivo anyesu kaino ai cwi andaa bura to. Anyayu ai anyezi madi. ³ De modi zi kuzi anyi ra, anyijo laka, Opi le ni, mgbwesa modi na kebe anyi ra. ⁴ Nga'di twadu ederu ayosi'du nga profeta ajole ra ri kolu du anda. Profeta jo, ⁵ "Jo zangwa Zioni di ni , 'nde, nya Opi kemu nyidi, licu ako ongu anda ri kaino angwa ni dige." ⁶ Mgbesa anda maju vo edeki gba yesu a'jozo a'i ni ri ani. ⁷ Ezikii kaino na bura na to ongu edu bekii aia bongu di na ni ga. ⁸ Ba amgbwu lereki aia bongu leti ga, zi ripi ongu ki kwe ni du, pi lube ki leti ge. ⁹ Di avu ga, laki vo'ba anda ga ri pi ai vuna ni ko'ba ri pi to kojwa ki, "Hosanna Ori Davide ni! Anda loso kolu andaa ni emure Opi a ru si ri ni! Hosanna oru nale!" ¹⁰ De Yesu esa Yerusaleme ga, tauni twadu oyoru ra ongu kujo, "Di adi i?" ¹¹ Laki na ai'ki, "Di Yesu ni Profeta'go engare Nazareti ni Galilea ga ri i. ¹² Yesu kwi zo Rubanga di ri ni aga. Anda ludo ba nga ge'ka ri pi nga lezi ka ri pi to langwe pi, eco teremezaa ba rubia ofu'ba ri pi di oli-oli, ongu ba amamu lezi'ba ri pi di to. ¹³ Ongu jo ai'ni, "Cwiru Buku okole ri ni aga ra, 'Alungwe zo madi zo ilegi di i, ki anyi'ba ecoru uggi ugu di i." ¹⁴ Gmbe sa ba mi ako ri pi, ba pa ebwe ka ra ri to evoki anda di zo Rubanga di ni aga, ongu ezwa ai'ni ru tuwadu ra. ¹⁵ De amba nga azi'ba Rubanga ni ri pi ai laponyia cara Muzee di leni'ba ri to ndekii nga lagu di adaa edele ripi, ongu bonji a ojwaka zo Rubanga di ni aga, joka'a "Hasana Ori Davida ni ri ni, avi ko ai, pi angala to ko a'i cwi. ¹⁶ Joki andaa ni, "Nyeri anga aia jole ile?" Yesu jo ai ni, "Eyoo! anyila kuru ama, 'longo licu di kefu bonjiciri ongu a'i ba nduka ndu ri a ti ge si i ya? ¹⁷ Edu ebe ai ra, efu tawuni aga si pi, mu Bethania ga, ongu eko odu laka. ¹⁸ Diadu inini lovuru si, andaa engwire tawuni ge ri, abiri ko andaa ni ra. ¹⁹ De andaa kunde eleu leti bara ga, anda mu laka ongu esu nga di'aru iyo, te ibibi na papala ayo. Andaa jo laka, "O'a kwa idisa'a kefu nya ru ga si ku. Mbesa eleu ile ouwi to. ²⁰ De ba adaa lenile ri kunde nga redere dii, a'uki cwi, jo ki, "Adu ederu eleu dini ni andaa ni o'uwi zo cwi dini na'i? ²¹ Yesu ai, pi jo ai ni, "Gbagbadu majoa anyini, de anyi a'i to, pi ori ako, anyivo anyede nga rede re eleu dini ri adite

ku ki, anyijoo be di ni, nga, mu dere meri aga, ongu kumu kederu ra.²² Nga twadu nya zile a'i si Rubanga di ri anyesua ra.²³ De Yesu kukwi zo Rubanga di ni aga, amba ba nga azi'ba Rubanga ni rii, pi amba ziba ri pi to evo ki andaa di saa andaa nga lenire ri si, pi jo ki andaa ni, "Okpo nyaa nga dini edezo ri enga ingwa ongu adi ke nyini okpo di ni?"²⁴ Yesu a'i, pi jo ai'ni, "Maisa mazi anyini lazi alu, de anya i mani ra, masaa metede anyini mori maa nga dipi ni edezo ri ra."²⁵ Batisimu Yoani di enga ingwa, di enga rubuge si, de ba'ga si?" Ri kii Lorojorkaa ai'ai ni, ama, "De amajo enjo 'Rubu ge si,' kujoo amani, 'De dini na anya'i andaa ni kuru adusi?"²⁶ Ki de ajo, 'Enga ba'ga si,' amori laki adusiku ai twadu kunde kii Yoani ni Profeta go du."²⁷ Disidu ai'ki Yesu ni jo kii, "Amaniku." Yesu i saa jo ai'ni, "Mai'sa majo anyini mede nga dipi mori ingoni ri si ya ni ku."²⁸ Ki anyira adu? ago zi bonzi bonji eri to, andaa mu bura ati ri di, pi jo laka, "Maa bura, endu mu ibu edere amvu vino di ri ni aga."²⁹ Bura ile a'i, kujo, "Mamu ku," ki vule-vule ni lufu andaa ujwe ra, ongu mu amvu aga ra.³⁰ Ongu ago ile mu ngwa ni aka ri di, jo lejo alu-alua ile laka. Ngwaa a'i, jo laka, "Mamu ra mata'a," ki fu mu si kuru.³¹ Bonji eri ileni aga adi ede nga ataa lele ri ni? A'ikii, "bura ati ri i." Yesu jo a'i ni, "Gbagbadu majoa anyini, ba musoro taba ri, ongu ba bate ri pi to kuvo kutoru kii opi Rubanga di ni aga anyini ati."³² Adusiku, Yoani emu anyidi leti anda-anda di si, ki anyegeni anadaa ni kuru. Ki ba musoro lutaka ri pi, ba bate ri to egeni kii andaa ni ra. Ki anyilee, anyinde nga di ra saa, anyeco asi andaa ni egeni'zo kuru.³³ Anyeri lejo ni ekwi zina idi, "Nananga ago zi alu, andaa ni amvu ni ata. Andaa so amvu vino di, co bara na celi si cwi, di bu vino jwizo ri aru, pi ede loro laka, edu ke lokwele ba zibaa vino lusakaa ri pi ni. Na avuga, andaa mu vu zina ni ga pi."³⁴ De saa vino bwazo ri esa ire, andaa zwe ada ba ibu di zipi ri ba vino lusakaa na pi di andaa vino ni o'a lele ri ni ezire."³⁵ Ki a'i ba amvu lokwe'ba ile kokii andaa ibu ba ile, mgbakii alu na i, di kii zina ri kpo, ongu pi luwa kii azika ri oni si."³⁶ To, amvu ni ata ile zwe ibu ba zibaa idi, nja zwa ati ri ra, ki ba amvu lokwe'ba ile ede kii nga alu-alua rii ba ile ni ayo."³⁷ Na avuga, amvu ni ata ile zwe ngwaa ni gba ri aidi ayo, jo ama, "Kuru kii maa ngwaa ni ra."³⁸ Ki de ba amvu lokwe ba ile kunde kii ago di angwa ni, lojorukii a'ia lele ga ajo, 'Di andaa ngwaa ni gba ri i. Anyevo, akudi kii andaa ni kpo dudu amvu di kolu du bani.'³⁹ Di si du, du kii andaa ni, wa kii andaa ni amvu aga si laangwe, di kii andaa ni ra."⁴⁰ Diadu de amvu ni ata kemu ni na, kede ba vino lusakaa dipi ni aduninga?"⁴¹ Jo kii andaa ni, "Andaa kemu kare ba kiza-kiza ile ovi injwi kanya ri si, ongu kuke amvu vino di ile lokwele ba kevo kuke kii andaa ni vino andaa di lele ri ra saa vino bwa'zo ri si ri pi ni."⁴² Yesu jo a'i ni, "Anyila nga cwile buku okole ri ni aga ri kuru, 'Oni ba zo lubika ri a gale imgbe ri aba e zo ni bungu bi zo. Di enga Opi di si, ongu kelende ama mi ga nga au zo ri i?'⁴³ Di si du majoa anyini, Opi Rubanga di avo aduo anyidi si pi, ongu avo akee suru ibu na edekaa wa ri pi ni."⁴⁴ Modi dere oni di ni di ge ri kongu ra. Ki modi oni di a dere aga diarur ri, anyia futufutu."⁴⁵ De amba nga azi ba rubanga ni ri pi a'i Farizei ba to keri kii lejo ekwi di, ni kii andaa kube a'i ayo ni ra.

⁴⁶ Esu leki andaa ni kokaa ra, ki ori kii laki si, adusi, ba napi egeni kii andaa ni profeta ni ra.

Chapter 22

¹ Yesu be ai ni lejo, ² Opi Rubu di obie opi zi anda ni lonya ali ngwa di ni ede re ri to. ³ Anda zwe anda ibuba, ba lungwele onya ali di ile niga ri ni lungwere, ki ga kii evo kaa ingbe. ⁴ Di avuga anda zwe ibuba zi, jo ai ni, anyijo ba lungwele ile ni, nde mede ma lonya ra, ti monigo swere ri sa mali ra, nga aa ri baba anyevo lonya ali di ni ga. ⁵ Ki baki bi lejo ileniga kuru, voki pi, alu ri mu andaa di amvu aga, zi ri mu anda ide ni ga. ⁶ Zina ri mbge doo opigo di pi ede ai dinza to pi dii air a. ⁷ Opi mbge sa anga de pi zwee anda asikeria mbge sa ludi ba anda opigo ni luka na indu ai taun sa na. ⁸ Disdu joo anda opigo nil age sa baba, ki ba lungwele pi loso ku. ⁹ Disdu anyi voo leti me ge anyi lungwele ba yaya du lage di ni ga ba anye esule ni e ¹⁰ Opigo di mbge sa voli leti me ge etalli ba kivile du baa i esule ni e indzwi ri pi loso ni to. Disdu lage ni zo mbge go de omi si. ¹¹ Ki de opi emu zuga mbge sa de omudi ai modi zi alu sa lage ni bongo kuru. ¹² Opi joo andani marozi kemu diya ingoni ki ago di mbge lojoljo iyo. ¹³ Mgbe opi joo anda obigo ni anyi ko ago di diga pi paga anyi duu andani anyi vi kare ini ri ni ga dudu kowa laku na pi kusi si la ka. ¹⁴ Ba ambge alugwe, ki bag a alung weri awu. ¹⁵ Parazio voki lara to dudu ai kenji Yesu lojoro ra. ¹⁶ Disdu zwe ki anda moyu kare aludu Herodians. Joo ki Yesu ni lopanyi ama ni ngi ra, ngi anda rer ke i, ngeli ni Rubanga anda ni i anda ni anda, nyi elluka ba pi lara to pi ba to. ¹⁷ Joo bani nyira adu? Di anda ku Musoro lukivele Caesar ni? ¹⁸ Ki Yesu eri ai enji jo ai ni adausi ku anyi lujuluja. ¹⁹ Etede amani rubiya pi musoro, Rubiya ai ni ²⁰ Yesu joo ai ni ovi anyia ru di adiya? ²¹ Joo ki ai ni Caesar disdu Yesu joo ai ni kee Caesar ga Caesar kende Rubanga ai nga Rubanga. ²² De eri ki dini, disdu ebeki ai voki pi. ²³ Odu nasi sa aducees ba joo ki adi ka emu ai di zi ki ai ni. ²⁴ Joo haponyi, Musa joo de ago daa boji adaj geki uku, boroji pi ai adijeni ²⁵ Disdu bonoji tuder i ali zoni large dara, boronji ebele ni, ebe anda izi ra anda adozi zi di. ²⁶ Adozi ni nabar eri ede nga alu zo ri ani naa zonia i disdu leti tuder i aduji. ²⁷ Vu aru ai kwici du uku dara ²⁸ De saa enjika di adi izi ai niga tuteri ri na aga ni ya? Adozi di i? Disdu ai ge ki anda ni ra. ²⁹ Ki Yesu ai ani ri anyi ba egori disdu anyini ku buku ni mori Rubanga di ³⁰ De sa onjika di esera awu kugeru awo ake ai lagega ai kalende malaika Rubage ni ani. ³¹ Ki kolu enjilla ba odaka ri i anyi la nga jale anyni Rubanga jole kura ya? ³² Ma Rubanga Abramo di ma Rubanga Isako di e, ma Rubanga yakobo di e. ma Rubanga dare ni ku ki ma lidi ni e. ³³ De mundara eri ki dini, Evolli in elemi di ni ga. ³⁴ Ki de phoasio eri ki Yesu ni ede ba saddueo di mbge earu ki ai ngasi ³⁵ Modi alu ai ni aga gadi zi lazi kobi andani, ³⁶ Haponyi gonun ambu ni ingo e ya? Cara di ni ga? ³⁷ Yesu joo andani, lee nya opi Rubanga pi nya asi c i pi nya endi, pi nya huge ³⁸ Di cara ambgoduri i e, ati zo cara kde ni e. ³⁹ Vu eri zori cara ri e, hee nya wadezi kende nga gasi ⁴⁰ Dii cara eri di baa cara propheto di e ⁴¹ De pharseyo di kobanuki alu Yesu zi lozi ai ni. ⁴² Joo ai ni anyi ra Yesu ni adi e? ⁴³ Yesu joo ai ni anyi joo Daudi ni endi Rubanga kujoo. ⁴⁴ Opi ni Rubanga ai akuri ba andani ga oja ba zi pamvu to? ⁴⁵ De Daudi ni alugwe, Rubanga di andan Daudi bura go. ⁴⁶ Modi zi ai re na iyo udu di modi anda ni zere na iyo odu na si.

Chapter 23

¹ Yesu nge nga laki ni pi ba Andaa lenile ri pi to. ² Andaa kujo, "Karanja ai Farizei'ba to ri kii komi Muze di ni di ge. ³ Disidu anyede nga borodu aia jole anyede ri, anyede nga'di pi ongu anyulunde ai. Ki anyede nga aia edele riku, adusiku kujo kii nga ra, ki ede'kii nga na ku. ⁴ O-o, kombekii teri angidulu ngile kpe ri ayo, ongu kubaa'kii ba'zi ni embe ga. Ki ai aia'nga si ejju'kii (di'angwa) di'pidi ngi're na ni ga alusaa ku. ⁵ Nga twadu aia edele ri kedee kii dudu ba kunde ai i. Adusiku kawikii lejo Rubanga di onguru kepwaki aia kanju dudu 'ba kunde ai 'ba Rubanga di i. ⁶ Karama ga te kudukii ole laru di ayo ongu ekelezia ga saa kudukii komi laru to rii, ⁷ ongu soko aga kulekii lazi laru di ayo, ongu kulekii 'ba kulungu ai laponyaia. ⁸ Ki kulee anyai'any lungwekaa laponyaia ni ku, adusiku laponyi anyidi alu alu, ongu anyi tuwadu adiinsi. ⁹ Ongu anyulungwe modizi vudige dia ri anyi ataa i ni ku, adusiku anyidi ata alu, andaa ni oru rubu ge. ¹⁰ Aka'i anyi anyi'ni lungwekaa laponyi ni ku, adusiku anyi laponyi alu, andaa ni Cristo i. ¹¹ Modi asare amba si anyini aga ni ri kulee kolu anyi opigo i. ¹² Madi andaa ni engare oru ri evo alongwia vuru, onguru modi andaa ni longwire vuru avo engaa oru. ¹³ Ki andainjwi anyini anyi ba cara Muzee 'di ni leni'ka ri pi ni, Farizei'ba to, lunjwa-lunjwa ba to! anyolobu leti opi rubu di ri 'ba ni cwi. Adusiku anyi anyangasi anyitoru laka ku, ongu anyile 'ba zibaa esu ire kutoru kii laka ripini saa rutokaa ku. ¹⁴ Anda injwi anyini anyi ba cara Muzee di ni lenika ri ni, Farizei 'ba, lunjwa-lunjwa'ba to adusiku anyulura awizi ni 'ba, pi anyelegi para dudu akujo anyi loso, disidu anyivo anyesu langbwa angbugwugodu ri ra. ¹⁵ Anda injwi anyi 'ba cara Muzee di ni leni'ba ri ni, Farizei'ba ni, lunjwa-lunjwa'ba ni to! Adusiku anyijwa meri ca, pi logo to ca ba ni asi ejore'ga anyi maju i du, ongu de modi ejoru anyi maju i du ra, anyibaa kecoru bura asi di i anyidi ani, kado anyi ewa eri si. ¹⁶ Anda injwi anyini, anyi 'ba 'ba'miako ri ni lase'ba ri ni, anyijo'kaa, "Modi ralu're kidori ni andaga ri, ede nga kuru. Ki modi ralure mula kidori di si ri, kulee kede nga andaa 'jole andaa kedee ra ri ra. ¹⁷ Anyi 'ba mi'ako lali ri! Ingo ni njagodu ni, mula na i de kidori kubaa mula ku'e okole ri ni? ¹⁸ Onguru, 'Modi ralure kidori anda ga ri, andaa ni nga iyo rii. Ki modi ralure azi kidori di ga ri si ri, kede nga andaa raluzo ri ayo. ¹⁹ Anyi 'ba mi'ako ri! Ingo ni njagodu ni, azi na i de kidori kubaa azi na okole ni? ²⁰ Disidu mo'di ralure kidori si ri aluru ayo si ongu nga borodu diaru si saa to. ²¹ Mo'di ralure kidori si ri aluru ayosi ongu aluru andaa ni olure laka ri si saa to. ²² Onguru mo'di ralure Ru'bu si ri aluru komi Rubanga di si , pi Andaa ni rire diaru ri si sa to. ²³ Anda injwi anyini, 'ba cara Muzee di ni lenika ri ni, Farizei'ba, pi lunjwa-lunjwa'ba to! adusiku anyike alu-mudi di nga epe-epe ri anyi esule ri ni ga, ki anyiba 'bi nga cara di ang-angi ri ni edere ga ku, ovidu, anda, kiza ongu kiza to. Ki esu nga di kulee anyede ra ri pi i ongu azika ri pi ebekaa edekaa ako ku. ²⁴ Anyi'ba 'ba mi ako ri pi laseka ri, anyi'ba bi lejo ekwi ako ri ni ga, ki anyi'ba bi le'jo bwa-bwa ri ni ga ku! ²⁵ "Anda injwi anyini, 'ba cara Muzee di ni leni'ba ri, Farizei 'ba, lunjwa-lunjwa 'ba to! adusiku anyulujwe kubaya ni ru laangwe ri i sakani di to, ki aru lele ri ni aga kuraka guluvo to ga ni. ²⁶ Anyi Farizei 'ba mi ako ri! anyijwe kubaya ni 'a pa sakani di ri to, dudu ogu na ku'e okole andaa saa i. ²⁷ "Anda injwi anyini 'ba cara Muzee di ni leni'ba ri, Farizei'ba, lunjwa-lunjwa'ba to! Adusiku anyiviru 'budi ru na efu'le buya si ingwe ri to vi, ru na laangwe si kelende pelere, ki aru lele ba kpo ni kwa ga ni ongu nga borodu aru ri andi. ²⁸ Leti ovi alua ri si, anyi saa laangwe si anyalande 'bani 'ba anda rii, ki iti'lele anyiga lunjwa-lunjwa si de pi cara ako to. ²⁹ "Anda injwi anyini 'ba cara Muzee di ni leni'ba ri, Farizei'ba, lunjwa-lunjwa 'ba to! Adusiku anyulubi 'budi profetaa di ri ra pi ongu anyegiri budi 'ba okole ri pi di saa ra. ³⁰ Anyijoo, "De tebe kesu amolu aa saa ama abi ninga ri si, esu amavo remure a'ito 'bazo profetaa ni eri ni ocuzo ni ku. ³¹ Disidu anyijo anyi ti si ama anyi bonji 'ba profetaa ludi kaa ri pi di i. ³² Anyisaa anyede enji anyi ata a edele ri ni tige. ³³ Anyi ini, anyi ini-boro ni bonji, anyipi langba asi olure tadu ri di ni aga si ingoni? ³⁴ Disidu, anyinde, maze anyini profetaa pi 'ba ciri rii, onguru ba cara Muzee di ni leni'ba ri pi to. Anyuludi zipi ra ongu zipi anyepaa kruise di ge, pi zipi anyimgba ai zo Rubanga di ni aga ongu anyuludu ailaangwe ganyi mgbwii-mgbwi aga si. ³⁵ Nga aru lendere vu na ni ga rii, Eri 'ba anda to ri di ocure vu'dige ri kemu kude anyi'di ge ra, edozo eri Abele ni okole ri di si, bwi eri Zakaria ori Baraciah ni anyi'dile zo ilegi di a lelega kidori to ri i. ³⁶ Gba-gbadu maaajo anyini, nga dipi kwicidu kemu kude suru odu disi ri a dige. ³⁷ Yeruzaleme, Yeruzaleme,nyi profetaa ludire ongu 'ba zwele nyidi ri pi ni luware oni si ri! Mobi bonji nyidi ni pa lutale kare aluga vu si, gba a-u a bonji andaa di ni emuzo andaa opirikeke aga ri ani, ki nyileku! ³⁸ Nde'adi, nyaa zo lesi nyini lakaka. ³⁹ Disidu majoo anyini, anyinde ma ku edoru diadu muzo andaga bwi anyifu joo, 'Anda loso mo'di emure Opi a ru si ri ni."

Chapter 24

¹ Yesu ekwi zo Rubanga di ni gasi langwe, pi ada Mure ga, ba anda lenile ri evo ki anda dri zo Rubanga di sile ete dere, ² Longwi ai ni anyinde nga dii kwici du ra ya? Majo anyini mbwa du oni alusa lesi oni zini dige ku, nga di kwici du enzia ra. ³ Anda rire ga be oliveti drigeri rii, ba anda le nile rii evoki anda dii mugu mugu du, anda ni zire ga: etede amani ngadi kedero adung ni. Adu kete'de ni nya engwika ni, ni? Pi adu ketede ni odu vu' ni ti lokozi rii. ⁴ Yesu a'i anyi'ba mi okpo kule mo'di zina kulunzwa anyi ku: ⁵ Amala ba amgbu kevo ma ru si pi kujo ki: ma Kristo i, pi kulu azwaki ba amgbu. ⁶ De anyeri nga oja drige yaya dra ori kuko anyi ku, adusi'di nga kule kedero ri'i ki ngadi ede di si ku. ⁷ Amala naninga suru kudiru'di suru to, Opi karu di opi'to. Vico koloko'ra pi vu koyoru kare kwici ga. ⁸ Dii dria'do ecandi kedo'i. ⁹ A'di ko adi anyi lezi mgbwale pi dile pkwo, pi suru cidro kuga anyo ma ru si imbe ¹⁰ A'i'ba amgbu rii dri kenziru ra, ba kelzi aia ba zi ba pi leruku kwa mbombo dru. ¹¹ Profeta enzo r kevo amgbu pi kaki ba lunzua yaya'dro. ¹² Cara nit a mbaka ku ni enzaka si, le ku'e ba amgbu, ni asi ge. ¹³ Ki de lami eandi pkwi lokore ga wa kalari ra. ¹⁴ Ofu loso Opi dri ange vu kwici du ga sandeni du kpa. Nani vuga o'du ngani ti ti lesi zo rii kudi esa. ¹⁵ De anyinde nga amgbu go du kenziru asi lasa nza ezire profeta

Daniele nga jore dilea ru ada mbare kare okole ole rig a rii Kule modi lare rii keri ekwi na ni,¹⁶ Kule'ba Yedea ga ri kufe be aga,¹⁷ De modi andani oru zodri ge, kule kesi kwire zo ga kule ku okozo etare ga ku,¹⁸ De modi omvu aga kule kengwi vule anda bongu zire ga ku.¹⁹ O'du na kemu kolu uku bonzi to aga, kusa uku bonzi'ciri enduka ri ni inzi!²⁰ Anyelegi ayo si du angu anyidi kuko anyi ayi si, kusa Sabato si ku.²¹ adusiku dikiri njagodu ovi'na ezezi vu a edonga kpi endu sa ederu kuru ri kemu kude ba'di ge ra, ungu emu de idi ku.²² De odu na kenduru ra lee'i, kudu modi lararire ra na kolu iya.²³ Ongu de modizi kujo nyini, "Nde, Cristo ni dii!" kusaa, 'Cristo ni nalenaal' akegeni ku.²⁴ Adusiku Cristo enjo ri pi profetaa enjo ri to kevokii raa ongu kede kii nyuma pi nga bani au'zo ri to, dudu 'ba ni di bazo legbere, de esu kumaakii wa, a'i kulunjwa du ba lupele ra ri pi sa to.²⁵ Anyinde, majo ngadi anyini adi saa na olu andaga du.²⁶ Disidu, de 'jokii anyini, 'Anyinde, Andaani kwesikwesi aga,' anyivo kwesikwesi aga naa ku. Kusa, 'Anyinde, Andaa ni zuga iti'lele,'Anyegeni ku.²⁷ Adusiku ii lovi'a nga mgbakaa ajire ga ongu andaa lagukaa bwi undwelaga ri ani, Burangwa 'Ba di a engika sa kemu kolu andaa ani.²⁸ De tesaa anyukwa kpo ri aa, muku kutaru kare na ni ga ra.²⁹ Ki mgbwesaa icandi ezezi ri ni vuga, vu mudi kube itu ni mi cwi, imba saa sa ngwe ku, lelego kejo rubu'ge si pi mori rubu di koyoru ra.³⁰ Di avuga, Burangwa 'Ba di kefu oru rubu ge si, pi suru vudige ri borodu kowu kii ra. Kundekii 'Burangwa 'Ba di kemu lofu rubuge ri ni aga si okpo to pi eku njago ri to.³¹ Andaa kezwe anjeli Andaadi teretu ni uduku okposi ri to, pi kevo kulutakii 'ba Andaa di lupele ra ri pi kare alu ga vu ndutu ga si.³² "Anyeleni nga eleu ni kwe ga si. De anyinde eleu ni bi endo ludukaa idi du na ni ga si ra, kulea anyini na ketedea ayi ire i.³³ Disidu de anyisaa anyinde nga dipi kederu, kelee anyi ama Andaa ni koti ge ire.³⁴ Gba-gbadu Majo anyini, ba abi diadu diniga ri pi sa lokore tuwa ku kesua nga di pi ederu ra.³⁵ Rubu pi vu to koloko ra, ki lejo Madi lokoku.³⁶ Ki odu kusaa saa nga di pi di modi nire ra na iyo, de kolu angeli rubu ge ri i, kusaa ngwa'a i saa i, ki te Ataa i.³⁷ Kelende odu Nuwe ninga ri ani, engwika Ago ni Bura di ri isaa kolu na ani.³⁸ Adusiku kalande odu nasi ri di ani duluvioa esazo esu adi kuru rii, ba ri nga lunya're pi rumvu'ka to, uku dukaa to pi ago dukaa to, bwi fu sa odu Nuwe a kwi'zo ibbo aga ri si,³⁹ ongu ni kii aduninga kemu kederu ni ya ni ku kwa bwi duluvio di fu esa pi ta ai twadu pi- engwika Ago ni Bura di rii saa kemu kolu na ani.⁴⁰ Ongu ago eri kesuo amvuaga-adu alu ri azi'a pi, ongu ebe alu ri ra.⁴¹ Uku eri kevo ku'i kii nga oni di ge- alu ri azi'a pi, ongu ebe alu ri ra.⁴² Disidu anyolu 'ba'ba, adusiku anyini odu anya Opi kengwi du ri ingo i ya ni ku.⁴³ Ki kulee anyi nga di, ama de kesu zo ni ata kuni saa ogu a emuzo iniaga ri ingo i ya ni ra, esu mi na kolu mgbo ongu ebe ogu ni andaa goti nguzo bolongo zuga to ni ku.⁴⁴ Disidu kulea anyisaa anyolu 'ba'ba, adusiku Ago ni Bura kemu saa anya nile ku ri si.⁴⁵ "Diadu, modi ibu di cir to pi igeni to andaa amba a ba'le ibu edere andaa di boru linya lukere aini saa anda si ri adi i?⁴⁶ Anda loso modi ibu di andaa amba kemu kesua nga ile ni edereaga ri ni.⁴⁷ Gwagbwadu amajo anyini amba di kemu kuba andaa ni nga andaa di twadu ri ni di ndere ga.⁴⁸ Ki de modi ibu di asi injwi ri kujo asi-asi ni, "Maa amba ekalaru para,"⁴⁹ ongu edo andaa ibu baazi mgbale, pi kulunya nga pi kulunya nga lamvu'ba to,⁵⁰ ongu amba modi ibu di na di kemu odu andaa nile ku ri si ongu saa andaa nile ku ri si.⁵¹ Amba andaadi di kure andaa ni ciri-ciri ongu kudu kube andaa ni kare ba lunjwa-lunjwa di ri pi ni lubare ri ni ga, laka naa owu'kaa pi si sikaa to kolu aa.

Chapter 25

¹ Opi rubu di kalande injoyi mudi adi ago mba kuru ri pi to voka lamba aidi to zaigo izi dure ri dure ri ni di iga ri ani logure.² Tou ai ni agar i pi ciri ongu tou zi ri pi manmal.³ Adisiya inyonja mamali ri ziki aia lamba odu ako⁴ Ki injorji ciri ri pi ziki okozo odu di aia lamba to.⁵ Zaigo izi dure ri a rekakala ra si edu joki odu ge.⁶ Ki in adi ji ojwajwa olu aa, anyinde zaigo izi dure ri esara! Anyiro anda ni aire.⁷ Mbesa lemuzi napi ngaki oru ongu edeki aia lamba⁸ Lemuruzi manali ri pi joki le muruzi ciri ri pi ni anyeke amani anya odu aga adusika ama lamba ni odu koloko loko⁹ Ki lemuruzi ciri na pi joki aim, anda a ateka bari anyito ku si anyivo ba odu lezi bar i pi di odu egere ga.¹⁰ Saa aia voga odu agree gar i si yaigo izi dure ri enga esa du b aba bar i pi voki anda to karana lage di nani ga onga edu alabu koli cevi¹¹ Vu nani ga inyorji napi edu evoki anga joki Amba anba gwi ama ni kote¹² Ki anda ai aini ti onga jo aini bwa bwadu amajo anyiru mani anyi ku!¹³ Disi du anyirde loso du/anyolu tesa baba, adusiku anyini na kusa saa na ku.¹⁴ Adusiku anda ni di kalande modi lere anda kumu vu zi ge ri ani lungwe anda ibu ba onga edu ke anda limi aide.¹⁵ Aia alu ni ke rubea tou zina ni ke ruba eri, ongu zina ni ke rubia alu. Modi alu alu esu welli anda mori ni vuga si onguru modi na mu anda awe ni ga.¹⁶ Modi rubia na si angu esure ri mgbwesa mi ede eede rubia na si ongu esudu rubia tou di nan i ga.¹⁷ Alua ri ani anda ni rubia eri di nan i ga.¹⁸ Ki modi girsi esure slur i mu, di bu ongu edu zu rubia (girisii) anda amba na di laka?¹⁹ Saa ri ni/odu yayasu a vullga amba bana pi di edu engwi omgu ekoki lejo limi anda ebele ibuba anda di ri ni dug era²⁰ Ibure rubia esure tour i emu rubia tou zi to kujo amba myike mani rubia tou. Nde menda rubia tou dina ni ga.²¹ Amba anda di jo anda ni "nyede loso ibure loso egenle war i! nyegeri ru wa nga gaangwa ri si ma ba nyolu amba nga yayu du ni di ndere ga. Ekwi asi ibwe nya amba di ni esure ga.²² Ibure rubia esure eri na emu jo Amba, nyike mani rubia eri nde me nyei rubia eri zina di na rig a.²³ Anda amba jo anda ni nyede loso, ibure loso pi egenile war i! nyegeni ru wa nga ga angwa du a dile ga. Menu ma ba myolu amba nga yayadu a dile ga. Ekwi anjo anjo ibwe mya amba di ni esure ga.²⁴ Ibure girsi esure slur i emu jo Amba mani ra nyi modi lejo okpwo ri i. Nyilwa anya amvu nya sole nyi ku ri ni aga si (amvu) nya ari yire ga kuru ri ni aga si.²⁵ Mori ra disidu manu mazu nya rubia inga aga, nde nga nga di.²⁶ Ki anda amba anda di jo laka nyi ibure injwi yi ovu rie! Nyini ra malwa anya amvu ma ori yire ga kuru pi ma ori arere ga kuru ri ni aiga si.²⁷ Tani dii nyike ma a rubia ba rubia luba ba? Bengi agar i pi di dudu tani saa ma engwizo di si memu mesu rubia ma di di de na to.²⁸ Disidu anyidu rubia ile anda di si pi anyedu anyidu anyike ibure rubia mudi to ri di.²⁹ Adusiku modi nga to ri ni evo ake nga nja ra onguru akee niya rere. Ki modi nga oko ri di si nga anda di ana ri i sa aduo pi.³⁰ Anyiri ibure ekwi ako ile vu mudi langwe (laangwe)

nan i aga, naa owuka pi si myaka to aa.³¹ De Rubanga a ngwa kemu eku anda di to pi malaika anda di to kemu kuri komi anda di eku di ni di ge.³² Vu borodu/laki borodu kevo kutaruki anda nan i ga anga anda kedu kuluvu ba mbjwi inbgwi kalande modi indi leyire ri a bilo laryizo luvuzo indi to ri ani.

³³ kemu kuba bilo anda a di anda ga ki indi le anda di legi ge³⁴ Vu nan i ga opi kujoo ba anda a di anda gar i pi ri Anyero anyi ba ma Ata a tutu core ga runa pi ni gar a ri pi diadu asya (anyiko) opi bale anyini b aba furu ufu ni ze le ti a bazo ri ni nga ri.³⁵ Cari esu mani abiri ongu nye du nyike mani linya ta esu mani iibi aa onga nyike mani nga mvule ra esu ma Jurugo ki nyimba mani ta ra.³⁶ Esu ma bongo ako ki nyululu ma ra. Esu mani ru inywi ki nyimba man ta ra Esu ma mabusi aga nye du nyemu mani ndere gar a.³⁷ Vu nani ga ba anda ri pi kiyoo anda ri opi arnande nyi abiri to amedu amake nyini linya adu nga ni? Kusa ubi to, amake nyini nga mvule ri adunga ni? ³⁸ Amande nyi jurugo onguru ama ta adunga ni? Kusa bongo ako amalusu nyi adunga ri? ³⁹ Amande nyini re inyivi kusa mabusi aga ame vo nyidi adunga ni? ⁴⁰ Vu nani ga woo pi ka ie pi kujoo aini bwa bwa du amajo anyini nga anya edele ma a adiniji ni ciri alo di pi ni ri nyede mani ⁴¹ Ti nan i ga anda kujoo ba anda a di legi ge ri pi ni Anyinga nale anyi ba alule ra ri pi anyiro asi lokore ku edele sitari pi ni anda malaika to ri ni ga, ⁴² Adusiku esu mani abiri ki nyike mani nga nyale kuru esu ma iibi to ki nyike mani nga mvule kuru. ⁴³ Esu ma juruyo ki nyimba mani ta kuru bongo ako ki nyululu ma bongo si kuru mani ru injwi ongu ma mabusi aga ki nyimba mani ta kuru. ⁴⁴ Onguru kaie opi amande ruyi abiri to kusa iibi to kusa jurugo kusa bongo ako, kusa ru injwi to; kusa mabusi ago ongu amide nyeni ibu kuru i? ⁴⁵ Onju anda ka i aini li kijoo bwa bwa du nya anyo edele modi asare gonji sir a ai ari di pi a lofo ni agar i ni kuru ri anyede kuru ri mani. ⁴⁶ Ai di pi kero kuvoki lamba olure todri ni oga ki, ba anda ri pi kuvoki lidi olure tadri ni.

Chapter 26

¹ Lele Yesu a lejo dipi ni eko'zo borodu ri si, jo anda'a maju ni, ² anyani ni ka ndu du odu eri avuga, thu ogboro lalika di kesa ra, ri ani, burangwa modi di akea epale kuruce dig a. ³ Ngbe sa'a ba nga azi kaa Rubanga adi ga ripi amba vura di to taru ki muru kaifa ni amba azi okole ridi boru. ⁴ Oba kii nga ni ti kare aluga Yesu ni kozo ogu'ogu du dile kpo. ⁵ Ri kii joa, "akuko andani odu karama di si ku, ayo si kudi lejo ezi bani lelega ku". ⁶ Lele Yesu oluzo betania aga simone ni do'bo to ri di boru ri. ⁷ Saa anda'a di odu di Yesu a diga okpo rito kere aga, cu odu di Yesu a diga. ⁸ Lakini anda'a maju kujo a'I kunde nga di, angala ko ai cwi, jokii; odu enzi'a dini adu ni lejo si? ⁹ Esu di elezi lage okpo ri si, girisi na akea ba nga ako rini." ¹⁰ Lakini Yesu a etiri ka ra si, jo aini, anyecandi izi di adu si? Nga anda edele mani di ibu lose rere ri'i. ¹¹ Ba nga ako ri anya lele ga a'a, lakini male molu anya lele ga bobodu ku. ¹² De izi di cu odu di ma ruga, ede nga di ma sezo. ¹³ Amajo anyi ni nga gba rii, de ange ofu di vu boraduga odu vule ga ri si, ange izi di a edele mani rini dile ga, era anda ni du. ¹⁴ Mmodi zi alu maju mudi a limbi eri rini aga, run a lungwele yuda isikariote, ki amba'ba nga azika Rubanga ni ri di, ¹⁵ Do: "Anyike mania du nga de ma ke anda'a ni anya di g na'i?" ke kii laka girisi mudi ina. ¹⁶ Ri ti saa nasi, Yuda isikariote kulundu andloso anda ni Yesu ni lezi zo a'I ni pi. ¹⁷ Odu atizo'a mugata akukwe ako ri di si, maju evo jo ki Yesu ni, "Nyile amo ba nyini kare lonyo karama lalika di ingwale?" ¹⁸ Do, "Anyiro tawani aga ago zi di, anyijo laka, laponyi jo, "Ma'a saa ore angwadu. Memu hu ogbworu lalika din yare ma'a maju to nyi di boru." ¹⁹ Maju die de nga Yesu a jazo a'i ni ri ani, aba ki lanyu itu ogbworu lalika dir a. ²⁰ Saa undwe'laga ri si, Yesu ri vuru nga nya re anda maju mudi a limbi eri ripi to. ²¹ Saa a'i a nga nya re rii, Yesu jo, 'amajo anyini nga gba rii, modi zianiyini aga kemu kelezi ma ra ²² Kiza ko a'i cwi, mgbe modi alu-alu edo Yesu ni zile, Gba ma'i ku opi?" ²³ Yesu a'i, "mo'di di lusure ita aga meto alu ri kemu kelezi ma ni. ²⁴ Ago a bura kumu, gba kederu buku okole ri ajo zo ri ani, ki kolu anda inzwi modi bare nga ile kederu andaa di ga ri ni! Loso na kesu dubasi akuti andaa ni kuru." ²⁵ Yuda ni kumu kelezi andaa ni ni ri, zi, "Di ma 'i' ma'i ku ya lapwany? Yesu a'i' andaa ni, 'Nyijo gba nyanga si nyi i." ²⁶ Saa ai nga nyaa re rii, Yesu du mugati, ongu co tutu laka, edu lati, pi ke a'i ni edu jo, "Anyi anyinya. di maa ru i." ²⁷ Na avuga, du kubaya obgu ke anjo, pi ke a'i ni jo, "Anyivu, anyi kwici du si. ²⁸ Adusiku di maa eri cara udi ri di i, ocure ba yayadu ni enji ebezo ri'i. ²⁹ Ki majoo anyini, ma mvu vino di idi ku, kufu sa odu mamvuo anyito udi opi mata'a di ni aga. ³⁰ De kungo kii longo iledii, edu vo kii be Oliveti ni di ge. ³¹ Yesu edu jo ai ni, "Anyi kwicidu si, ini endu ri si anyebe ma ra, adusi cwi ru buku okole ri ni aga, 'Ma mgba le'i dipi ni ongu andaa bilo kaca didi." ³² Ki maa enjika avuga, memu malaga anyi ni Galilea ga ati ³³ Ki Petero jo andaa ni, "De ba twadu kebe nyi ra saa, ma'ile mebe nyi ku." ³⁴ Yesu jo andaa ni, "Gba-gbadu maju nyi ni, ini endu di si, a-u logo sa sira so re kuru du, nyi ga ma imbe vu ina." ³⁵ Petero jo andaa ni, "De kesu dazo nyito saa i, maga nyi ku." Maju zipi ri sa jo kii nga alua ri i. ³⁶ Na avu ga Yesu mu andaa maju to kare lungwe'le Gethsemane ni ga, pi jo ai ni, "Onyori dia, mamu nale elegire." ³⁷ Andaa zi Petero pi bonzi eri Zebedeo di ri pi to ongu edo asi lajwa ori to. ³⁸ Ongu jo a'i ni, "Maa endi asi lajwa ko cwi bi daga. Anyelesi dia ongu anya mi kolu mbo, akunde nga redere ri. ³⁹ Andaa mu andaga ga'angwadu, de elu anda vuru, ongu andaa elegi. Kujo, "Mataa, de kederu wa, kubaya icandi di di galaga madi si pi. Kederu ma le si ku, ki nya le kederu nyaa le si." ⁴⁰ Engwi maju ile pi di, esu ai odu ga, ongu jo Petro ni, "Anyi mi kolu mgbo mato saa ni mi alu saa kpe ya? ⁴¹ Anyi mi kolu mgbo ongu anyelegi dudu anyikwi lubi aga ku. Endi le ra, lakini ru mori ako." ⁴² Andaa ngwi vu eri zo ri si ongu elegi, kujo, "Mataa, de kubaya di kalaga madisi pi ni kpe ti amamvu to, nya le kederu ni." ⁴³ To engwi idi ongu esu kuko kii odu, adusi, a'ia mi odusi angi. ⁴⁴ Ebe a'i idi, andaa ngwi pi elegi re vu ina zo ri si, edu angwa lejo alu-alua ri ayo. ⁴⁵ Edu engwi maju ile pi di, jo a'i ni, "Adi anyolu oduga, pi anyolovu ya? Anyinde saa ni esa ra, ago a bura akee enzi'ba ni di ga. ⁴⁶ Anyinga oru, akuvo kii. Anyinde, modi ma lezire ri esa ire." ⁴⁷ Adi andaa nga ile ekore kuru ri, Yuda ni maju mudi alimbi eri ri a alu i ri evo kii ba kare ako to ba nga azika Rubanga ni ri pi ba zi pi amba ri to ri pi di si. A'ia asekeria eko iligo aia di ga to. ⁴⁸ Juda jo ai'ni,

"Modi mamu ma ndu elemvu na ri andaa i. Anyiko andaa ni." ⁴⁹ Mgbesa andaa eki Yesu di, pi jo laka, "Mazi nyi ra laponyi laponyi!" Mgbesaa nju ti na to. ⁵⁰ Yesu jo laka, "Morozii, anyede nga anya evo le edele ri." Mgbe sa evoki, koki Yesu ni pi. ⁵¹ Mgbesa modi zi alu majugo Yesu to ire ri zi di, enzu iligo, edu ga opigo alu amba nga azikaa Rubanga ni ri di a bi tuu. ⁵² Yesu jo laka, "Longwi Nyaa iligo ile kare aru, adusi ba twadu iligo ebukaa ri pi kevo koloko iligo si. ⁵³ Anyiraa si na malunge Rubanga Mataa ni kezwe du angeli Rubanga di mudilimbiri ni zware ra ri maa nga mba re ni kpe ya? ⁵⁴ Ki de dini na nga buku okole ri a jole kemu kederu ra ri ni, kederu ingoni? ⁵⁵ Saa na si Yesu jo ba evokaa Kare ako na pi ni, "Anyevo iligo to pi bele to ma kore ogu ani adusi? Odu cidu si mari nga leni re zo Rubanga di ni aga, ki anyiko ma kuru. ⁵⁶ Ki nga di borodu ederu dudu nga profetaa a jole buku okole ri ni aga ri kederu dura." Mgbesaa maju andaa di ebe andaa ni ra ongu fe ki pi. ⁵⁷ Ba Yesu ni kokaa ri zi kii andaa ni Caiaphas ni paderea ni di ri di pi, kare karanian ongu ba amba ri a rutare aga kare aluga ri ni ga. ⁵⁸ Ki Petero ko vu na lolu si bi foro padere amba ri di ri ni ga. Andaa kwi zuga ongu ri vuru asekeria nga lute kaa ri pi to dudu andaa kunde du anduninga kederu ni ya i. ⁵⁹ Diadu padere amba ile ba amba ibu edekaa andaa to ri pi to kulundu kii sadeni ego ri Yesu aruga ayosi du ai kudidu andaa ni kpo. ⁶⁰ Esu kii alusaa kuru, kesu saden enjo ri kevo yayadu saa i. Ki ba eri evo kii andaga ⁶¹ pi jokii, "Ago di jo, 'Mani mori aa zo Rubanga di di enzi zo ra ongu mabia idi odu ina avuga." ⁶² Padere go amba ri nga oru pi jo laka, "Nyini nga ai le iyo ya? Aduningana aia jole injwi-injwi nyaa ru ge rii?" ⁶³ Ki Yesu olu ciri. Padere amba di jo laka, "Mai nyi ni Rubanga a ru si, jo amani de nyi Christo ni Rubanga a ngwa i na i." ⁶⁴ Yesu ai laka, "Nyaa joka nyaa nga si ri ani. Ki majoa anyi ni, ri zo diadu mu zo andaga, anyidea ago a bura kuri di anda mori di ni ga, ongu kemu lofu rubu ge ri ni ga si. ⁶⁵ Padere amba di cwi andaa bongu kpa, Kujo, "Jo nga ingwi Rubanga a ruge! Ngana ama sadeni lezo ri adu? Anyinde, diadu anyeri nga injwi andaa jole Rubanga a ruge ri ra. ⁶⁶ Anyira adu?" A'i kii, "Nga ile ate da." ⁶⁷ Ongu wi kii tuze mi'aru, mgbas kii ongu zipi di kii andaa ni dimgburu si, ⁶⁸ ongu jo ki, "Etede amani, Christo. Adi mgbas nyini?" ⁶⁹ Esu Petero a ri re laangwe foro aga (kudidi), ongu zangwa ibu di naa ri emu andaa di pi jo laka, "Nyisaa nyiri olure Yesu ni Galileya go ri to." ⁷⁰ Ki andaa ga imgbe aia anda ga si twadu, kujo, "Mani anyolojoru aduni dile ga ya ni ku." ⁷¹ De andaa lagare goti ge si rii, zangwa ibu di zina sa nde andaa ni ra, pi jo ba naa ri pi ni, "Ago di isa ri ki olure Yesu ni Nazereti go ri to." ⁷² To andaa ga imgbe lalu to, "Ma ni ago ile ku!" ⁷³ Ga dini, ba ede kaa ire naa ri evo kii jo kii Petero ni, "Gbadu nyisa nyi aia aluna ni, adusiku ovi nyaa nga jozo ri ketede nyi pi ni." ⁷⁴ Na avuga edo ija mvukaa ralukaa to, "Madi mani modi ile ku," ongu mgbe a-u logo so sira. ⁷⁵ Petero era lejo Yesu a jole andaa ni ri, "Mgbesaa andaa ki langwe ongu owu okposi.

Chapter 27

¹ Yesu jo lejo ile eati evukari in pi anda maju to. ² Laponyaia cara di pi farazei ba to ai ba cara mose di ni dinba ayare ri ³ Disdu kule anyele inga aia colele anyin ru I pi aringa aia ide anyi ni ri nga ai edele vii ekeole ku aolusilly nga ai jole t si rii eoleki ku. ⁴ Kubaki teri ban embe gal akin ba ki di nga ekonyi re ga ku ⁵ Nga aia edele rii netted zo bani ai oligas baki sadu eligi oli acoi cejo oli leka pi ai bangu ga kusak jelobia iba azo rillto. ⁶ Ndo rii leki rurika termeza louya oli oru ri inga te na iku so lemu di gas a leki rika anokga and ba kuude ai i. ⁷ Ai in asi ibwe de ba kuwle ai leti di ga pi ai andzo ga de aluugwe ai rabi kusa lapouyi !. ⁸ Kule anyiba modi zi kulugwe anyi Rubik u adosi badi laponyi alu ba kweci ligu alu ga adudzi pi avendzi aui. ⁹ Atlugwe modi vudi olia nya ata i ka, adosi ku anyidi ata alu tede awlou ora rub age. ¹⁰ Kusa aklungwe nyi laponyi ku laponyi amadi alu andau Yesu kristo i auhte. ¹¹ Modi lere anda kulu auba anyin agar ii kule kolu opigo aui. ¹² Modi andani loughwire vura ril evo enga anda ni oru modi andain eagoli oru rile vu loughi anda ni vura. ¹³ Ade anjwi anyini anyi ba lapouyia cara Moses oli pi Ferezea ba to anyi ba lujwa ka riu auyilaba eku Rubanga olii bani cevii ¹⁴ Anda iniovi anyini anyi ba care Moses oli ngeka rii fagee ba pi lapayia endzo rii to auji to a coisi de boru anyetede ayi elegi azo rii in elegi ka si Ayesu cambia nja go rii ra anyi ovl lle si i ¹⁵ Anda indwi anyini ayi bei cara Moses de oli pi Fereza ba to anyi va meri aga si vuga ba ejore de ai anyi ra ayiba ai iujui kuse va eri kuzo asi ladu ri in gal ¹⁶ Ande eujwi anyi ba miako rii to mbaka rii ayi jo de modi alura zo Rubanga oli si anda lalu eriku ki de alewa dabu zo Rubanga oli si ke kede ebu ra rii. ¹⁷ Anyi be miako lali rii oli adi opwo rii ni zo Rubanga olii kuse duba Rubanga dina ¹⁸ Ayi jo de modi ralure altari sir a ile edeuga ku ki de modi ralure nga anda kleri sa ile kairu wa aid lalu na omberu ra. ¹⁹ Ayi mia kore adu in njajo duni di azi ya wale zo rubaga di azi bare kure okole vilii. ²⁰ Disdu modi rulure altari si rii aluru nga altari gar ii si tewedu. ²¹ De modi aluru zo Rubanga di si kusa Eklesia si modi ile aluru Rubanga si aolosi ku Rubanga kolu Eklesia aga. ²² De modi aluru ruba si modi ile aluru Rubanga ni komi si adosi kuri diarur. Ande inii anyini laponyaia cara Moses di pi Frazee ba to anyi ba lawjwaka rii to anyi ke Rubanga ni alu modi di nga anga esule sa mbihbi ri si. ²³ Kede ingini uleku nga zi bi ri to lakini anyebe nga opkiso rii leni allele rii ra anda kiza geni to ra nga ile kule anyiba ebu ga ebeke oko lakini ayeoleke. ²⁴ Anyiba mi udi rii anyidu onga nga anyi lwule rii in gas i lakini ayivu naka naka aga awo ²⁵ Audu uiwi ayini in lapouyia cara Moses di lenikeri pi ni Frazee ba to. Anyojwe anyi kopaya laugwe tete okole lakuu aura rii ayata sara lu di ayele osa pi anyile ayi awo. ²⁶ Ayi Frazee miako rii anyiwe anyi kobya ni a ati ga anyi rug jwe lowadu. ²⁷ Ande injwi anyi lapouyia cara mose di leuika rii Frazee to anyi ba lonja lanja oli. Anyilewe budi bwale ingwe rii ani kalede pelere langwe, lakini aru ga kwasi rum ware ra rii aru. ²⁸ Aluerain ayisa langeoe lel si ayaleide pelere ba kwici du ri ni lakui aru asi siga anyi lauja lanja di pi anyiko cara ni vu ku. ²⁹ Anda injwi anyini laponyaia cara Mose di leuika rii di pi Frazee to anyiba leujue lunjwa di to anyiede budi protetea di pelere anyegiri budi baa i ludi oluka loso rii pi di. ³⁰ Anyi jo kesu ayolu se anyi ata oli si anye muru ba pretetea in eri suka ril to ku. ³¹ Ile olia itederu pelere ayi borondzi ata di propleatee Rubanga oli in i ³² Diadu de dui anyiko uga aya abi edele rii awo. ³³ Anyi ini boro bacini ini di i cabwa anyi di ni asi olere tadu rii epake ayi

rokigo gas i pwe ³⁴ Male majo anyini Maswe enjini proteta pi ba cini caponyia to anyide ai ra pi anyepa zibi krmce diga anyimba zipi kurubayi si zo Rubanga di ni ga. Pi any i ludo zi rig a si. ³⁵ Di sib a twadu dile vudiga enzi akorii ai eri kengwi any oli ga engaga abele ni nya asazo bi zakeria in ori Baraka ni dile zo Rubanga di kidoe bara ga altarii to. ³⁶ Bwadu ma jo anyini nga kwicii redere rii become kude borondzi evole vule rii ni dige. ³⁷ Jerusalem, Jerusalem anyi de prophet anyivi onisi maja opi di Rubanga zwele rii. Vu yaya du si male amete anyi ma agaga kende au anda budzi trazo aida agaga, lakin anyi le ama de ku. ³⁸ Disi aya zoo Rubanga dii lesi mbo. ³⁹ Di si maj anyini, ayude ma ku be anyi joa. ⁴⁰ Tutu modi emere ru ama opi di si ris. ⁴¹ A'i ama 'ba nga azi'ba Rubanga ni ripi saa ileani, enyearikii andaa ni kare aluga 'ba cara Muze di ri ni leni'ba ripito, amba zi'baa ripito, ku'jokii, ⁴² "Andaa lari 'ba zipi i, ti andaa kalariru andaa ngasi kpe. De andaa ni Opi Israeli di'i, kesi vuru diadu kuruce duge si, pi amavo ama'i Andaa ni ra. ⁴³ Andaa egeni Rubanga ni ayo, kuba Rubanga kalari Andaa ni diadu, de Rubanga ni leti zi aa Andaa ni ayu'zo mgbo na 'i. A'dusia Andaa ku'jo, " Ma Rubanga a ngwaa 'i." ⁴⁴ Leti ovi alua risi ogu epale kwe-alala dige Andaa to kare aluga ripi saa ludakii Andaa ni ra. ⁴⁵ Vu mudi de ini-tiri kare tuwadu ga eduru saa aziya aga sa ko saa dicalu. ⁴⁶ Sa ire saa dicalu si, Yesu jwa u'duku oru ri si, kujo, "Eli, Eli, Lama sabachthani?" Lejo ekwi na ama, " Rubanga madi, nye'be ma ra a'dusi?" ⁴⁷ 'Ba zi'baa edekaa naa de kerii kii lejo 'dii, kujo kii, "Andaa kulungwe Eliya ni ayo." ⁴⁸ Mgbesa mo'di alu a'ia lelega fe angu si, pi du 'du amori, su vino ukpa ri ni aga, sua lotirikwe ga, kudi kee Andaa ni mvule. ⁴⁹ 'Zi'baa ripi ku'jokii, "Anye'be Andaa kolu; akunde adi de Eliya kemu Andaa ni larire aga ra ya'i." ⁵⁰ Ongu Yesu jwa idi uduku ere ri si mgbe azi Andaa endi du. ⁵¹ Nde,di avuga, bongu 'ile zo Rubanga di ni aga ri lacwi eri, edo oru esa ko vuru, ongu vu oyuru, pi oni to lacwi kperi-kperi. ⁵² Ongu budi karako awiru mgbo, pi 'ba okole andaa oda'ba ra ri pi enji ra. ⁵³ Oyi kii budi agasi pi odu Andaa enjizo dagasi risi,torukii tauni okole ri'ni aga, pi e'detekii ru 'ba karako ni. ⁵⁴ diadu de mo'di amba asekeria di, a'i ba andaa to Yesu a bara ni te te'ka kundekii vu a royokaa, pi nga redere ilepi to 'dii, ori ko a'i okposi, ongu jo kii, "Gba gbadu di esu Rubanga ni Bura." ⁵⁵ Uku karako Yesu ni vu ko'ba Galilaya ga si to ikonyi kere Andaa ni ri pi naa aa, kende kii nga redere ri lolu si. ⁵⁶ A'ia lelega Maria Magadalena i, Maria ni Yakobo pi Yosezu to rii'a ende i, ongu bonji Zebedayo di rii pi a ende pi to. ⁵⁷ De kusa undwe laga, modi zi limi to ri emu Arimatea, ru na Yosefu i, esu adaa i saa majugo Yesu dii. ⁵⁸ Andaa ki Pilatu di, pi a'i Yesu a ru diaru si. Ongu Pilatu ke cara a'jo akuke ru ile andaa di. ⁵⁹ Yosefu du ru di iledii, li bongu si bongu pelere ingwe ri si, ⁶⁰ pi, la budi andaa di tema andaa 'dile udi oni aga ri ni aga. Ongu andaa ri oni monigo ri budi ni ti ge cwi, kudi mu. ⁶¹ Esu Maria Magadelena pi Mary ni aka ri to naa aa, o'rikii 'budi ni na ni andaga lele. ⁶² O'burezi nasi, 'andaani odu robazo rini vuga, amba ba nga azi'ba Rubanga ni ri pi Farisei'ba to tarukii kare aluga Pilato pi'to. ⁶³ Jo kii, "Amba, ameraa wa, lele enjogo lunjwa-lunjwa're na a oluzo adi lidi ri, kujo, 'Odu na a vuga memu menji idi.' ⁶⁴ 'Disidu ke cara, akulute 'budi na a bara lute kufu sa ko o'du na zo'a du ri si, kudu andaa maju kevo kogu kii Andaa pi, ongu kujoa ba ni, 'Andaa enji da gasi pi,' ongu di kubaa ba lunjwaka vulega ri injwi si kuzwa enjo ati ri ra." ⁶⁵ Pilatu 'jo a'ini, "Anyidu asikerea. Anyivo anyinde losodu anyabizo wa ri ani." ⁶⁶ Disidu vukii mbakii budi ile nita losodu, ombekii oni budi ti ge ri cwi kudi kii asikerea luba lutere nani ga.

Chapter 28

¹ Ini eze itu Rubanga si, Maria Madelena pi ai Mary ni azika ri to vo ki Yesu a budi ga. ² Na avuga vu oyuru okposi, adusi ya Angeli Opi di esi Rubu ga si, Li oni bu ni ti ga ri pi, edi ri di nani ga. ³ Andaa ovi kalande iyi lovi ani, ungu anda bangu ingwe swi ani. ⁴ Asikaria budi nani bara leteka ri pi ni ru di ori si okposi ungu ludeki vuru kalande ba oda ka ra ri ani ⁵ Angeli jo uku na ni, "Ori kuko anyi ku, adusi mani ra anyindu Yesu ni epale kuruce di ga rii. ⁶ Andaa ni dia iyo, enji da ga si ra, andaa jo zo ra ri ani. "Anyevo anyinde kare anda ni lare aga ri dii. ⁷ Anyivo ezeze anyijo andaa maju ni, 'Enzi da ga si ra. Anyinde laga anyini andaga galilea ga. Anyivo anyinde andaa ni na'a. Majozo anyi ni ra ri ani." ⁸ Uku di ebeki'i budi rekaala ka ako, ori pi anjo to, edu fe ki maju na pi di ofu dini kere aga a'i ni. ⁹ Mbesa esuru ki Yesu pi to dii, Yesu zi a'i, "Owi anyi ra ya." Uku di evo andaa di, ru ki andaa ni. ¹⁰ Yesu jo a'i ni, " Ori kuko anyi ku. Anyivo anyijo ma adinji ni kuvo ki Galilea ga. Kevo kunde ki ma naa ra." ¹¹ Sa'a Uku na vo zo ri si, asekeria zipi budi ni mara luteka ri pi vo ki tawuni ga ati, nge ki ofu di amba nga azi ka Rubanga ni ri pi ni, nga borodu redere ile ni dile ga. ¹² Amba nga azi ka Rubanga ni ri pi amba vu di to a'iru ki, akuke rubia nja asekerrea budi ni mara luteka ri pi ni. ¹³ ungu kujo ki ai ni anyi jo Maju Yesu di evoki ini aga ogu ki ru na pi esu ama odu ga. ¹⁴ de ofu di kusa amba vu lasere di ni, amevu ameko'o anda to ama i dudu lejo kemu anyini di ge ku." ¹⁵ Di si du asekeria ile du ki rubia di ungu edeki jozo a'ini ri ani. Ofu di aca Yudea ba ni twa du ungu kuki andaga bi endu.ss ¹⁶ Ki Maju mudi a limbi alu ripi voki Galilea ga, 'be Yezu a edetele aini ri ni ga. ¹⁷ de kujoki ai kunde andani, woki anda ni anda ga ongu ruki anda ni ra,ki 'ba zipi aini aga 'auki ra. ¹⁸ Yesu emu aidi, lojoru ai to, ongu 'jo, "Okpo borodu rubu aga vu aga ri to keru mani diga ¹⁹ Disidu anyivo anyiba vu borodu kecoru ma maju 'i. Anyike, aini Batisimu, ru Ata di si, Ngwa di si, ongu Endi Okole ri di si. ²⁰ Anyeleni ai cara ma lenile anyini ripi ni vu okore ga borodu. Anyinde, molu anyito saa tuwadu si, bwi vu ni ti a lokore ga".

Mark

Chapter 1

¹ Ofu loso Yesu Kristo Rubangaa angwapi di e'do 'dini ² Buku profeta Isaia di I aga cwiru 'dini: " Nde , mazwe modi ofu zire ri nya anda ga, anda ni leti nyidi obare baba ri. ³ Uduku modi alu nga lugwere hwesihwesi aga ri, 'Enye de baba leti Opi di; anyedu leti anda.' ⁴ Yoana emura, kuke batisimo hwesihwesi aga kunge ofu batisimo enji ru zo ri dudu ekebe enji ba di

ra.⁵ Ba tuwadu Judea ga ri pi tuwa du Jerusaleme di to vo ki anda dii. Koki batisimo abu Jordano ni aga, kuru ki aiya enji ni.⁶ Yoana kusu bongo edele nakanaka ni eni sii ri, 'ii gobi ci, lonya anda di umbi lanyu to.⁷ Anda ba lenire ga kuji, mo'diemure ma vuga ri mori na zwa madi ra, mvuka ni iba anda di mawo vuru twiya ru kpwe.⁸ Make anyi ni batisimo iyi si, anda ni le kemu kuke anyini batisimo Endi Ole ri si".⁹ O'du naniga, Yesu enga Nazareti ni Galilea ri aga. Yoana ke anda ni batisimo meri Jordano di ni aga.¹⁰ De Yesu edo emuka iyi asi, ende rubu awiru mgbo, Endi Ole amamu ani ri esi anda di ge.¹¹ U'duku engare rubu ge ri ku'jo: "Nyi ma Agwapi ma lele ndo ri 'I; ma le ni okpo nya rug'e." ¹² Endi Ole ri zii anda ni hwesihwesi aga.¹³ Vuaru Yesu olu lakao'du mudisu; Sitani obi anda ni ra. Yesu ni nyaraga to evoki ruaru, ki malaika mba taa na ra.¹⁴ Yoana ni ako di, Yesu nga mu Galilea ga. Laka nge ofu loso enga're Rubanga dii ri.¹⁵ Ku'jo: "O'du esa ra, opi Rubanga di ire. Anyiru enzi, anya'ii Ofu loso ri 'i".¹⁶ Anda mure meri ni bara Galilea di ni ga, nde Simone ni ai adupi Andrea to kaki aia voi ni 'be meri 'aga, a'dusi esu ai 'ba e'bi 'beka ri 'i.¹⁷ Yesu ku'jo ai ni: "Anyeko ma avu, ma'baaanyi 'ba be au."¹⁸ Mgbesa ii e'beki aia voi pi ra, koki anda vu 'i.¹⁹ Voki andaga, ndeki 'boronzi Zebedeo di Yakobopi anda adupi Yoana to, ai sa ai aia I'bu ni 'a, kaki aia voi ogbwi.²⁰ Lungwe ai ri, e'beki aia ata Zebedeo ni ibo 'a I'bu'ba diaru to koki anda avu 'ii.²¹ Voki bi Kafaranao, Sabato odu si, Yesu mu zo lemu di ni ga, e'do 'ba lenika.²² Nga anda lenile ri si a'uki ndo, a'dusi ri ai lenire mori si, lapwonyi cara Mose di lenika rii di ani ku.²³ Zo lemu di ri ni agaesu mo'di zi ori inzi rii e'do ojwaka,²⁴ "Yesu Nazaretigo rii, nyile ama to a'du? Nyemu ama la'dare ya? Mani nyi ote: nyi mo'di ole Rubanga di I".²⁵ Ki Yesu ku'jo mgbemgbe: "Nyolu ciri di! Efu runani gasi pi!"²⁶ Ori inji rii e'do mo'di 'dini 'jaka, ko efu ruaru ojwaka to pi.²⁷ 'Ba tuwa auki ra, ziru ki aia nga si, "Di adu ni nga? Leni udi ri mori too? Kujoki endi injei ri ni ki eri anda ni raa."²⁸ Ofu anda di di mu vudi ngbwi ga vutowa du Galilea di to.²⁹ Yesu e'be zo lemu di ra dini, voki Yakobo pi to, Yoana pi to, mgbesa toruki zo Andrea pi di Simone to ri ni ga.³⁰ Esu Simone a andizia a ruaci 'de vuru; ki 'joki anda ni mgbe ra.³¹ Emu anda di, enga anda di oru. Mgbesa ruaci e'be anda ni ra, ko mu lonya hwere ai ni.³² Nainga undrwelaga, eziki anda ni 'ba avu ri pi I, 'ba ori injwi to ri pi to.³³ Ba ganyi awu tawni ga tuwadu r'ii taru ki kotige.³⁴ Mori anda di si ba ru injwi lajwa to ri ngapi, pi ba ori to ri pi sa doo pi, ki leku aini nga joka.³⁵ Ga inini lovuru, vu sa adi ini; Yesu nga mu ole baa ako ri ni ga ki edo elegika.³⁶ Simona pi anda bero'bazi to voki anda ni ndure ga.³⁷ Esuki andani ri, ku'joki: "Ba tuwa du kundu ki nyi".³⁸ Anda ni le a'i: 'Ani 'ba akuvoki kare zi ga ganyi mgbimghi ba si, ausi amage du ofu loso rii ai ni sa to. A'dusi memu vu dige ausi".³⁹ Nga mu Galilea ga Ofu loso ri nge si zo lemu di ni aga si ki do ori injwi ri runa pi ni ga si.⁴⁰ Mo'di alu do'obo to rii emu Yesu di, ko wo vuru, a'I andani 'dini: "de nyile ra ma ru kebwe wa!"⁴¹ Kiza ko Yesu ni anda si cwi. Eju anda di ni, ko elo andani. Yesu lungwi: Ondo nyi a'joka rii ani, male ra! Nyaru kegbwe!⁴² Mgbesa do'bo zwara, runa emu pelere.⁴³ Mgbesa Yesu zwe modi nai emi emi, ko ecaranda ni dini:⁴⁴ Nyera, ak'jo ga 'dii modi zi ni ku, rari nyimu edeteru mo'di ga azi're Rubanga ni rii dii pi nyazi ga nya ru a egbwejo ri'I, kende Mose a 'joka rii ani sadini dru, ausi 'ba kuniki du nya do'bo jwa ra ni ote.⁴⁵ Modi 'di mu pi, ki anda ru a zwaka ra si e'do ga joka kare cidru niga nyanya; disidu Yesu kaci ganyi 'a si ferende ni kpe. Disidu ri kolu kare 'ba ako rii niga. Ki liri sa 'ba anda ri ori kaci diaru.

Chapter 2

¹ O'du u'bi kuu avuga Yesu engwi Kafarnaom ga 'dii, mgbesa ofu anidi aca 'baru sir a.² Disidu taruki laka amgbu, e'be ausi zo ga tendere; zoti ga sa kare iyo. Saa na si esu Yesu keleni baa.³ Ago ai suu zipi eziki anda di engiki ago zi pa na ebwe ra ri.⁴ Ki 'ba a o'luka koti ge de si, njuki zo ni dii oru si mgbo. Ko esiki legeri and ni engizi ri Yesu ni andaga.⁵ Yesu nde ai aidi dini ku'jo modi ru injwi ri ni: "Ma 'bura, enzi nyidi e'beru ra."⁶ Lapwonyia Cara Mose di lenika zibapi sa ai a'a na, e'doki nga raka aia asige.⁷ Mo'di di kujo nga dini ingoni? Ka Rubanga ni lu'da. Mo'di enzi e'be're wa ri te Rubanga 'I'ku ya?⁸ Yesu a ga aia asi ge ri nika ote si, ku'jo ai ni: Anyi'ba ra 'dini 'di 'bapi kolu anya asi ga a'dusi?⁹ Nga ingoi jole modi udavu ri ni, nya eji ni ebe ra kusa akujo Nga oru, nydu nga nyidi odudi, edo muka ii?¹⁰ Dudu anyi ni duu agwapi modi ago na di anda ni mori to vudige ndiya kiza edezo enji ba ni", kujo modi pana ebwe ra ri ni,¹¹ "Majo nyini, nga oru, duu nya birisi ni, mu rere nyidi boru."¹² Anda ni ngbwesa duu anda birisi, kwi zoga si langwe baa tuwa andaga si, ai sa kwici du au ki ra ki keki ekuu Rubanga ni, kujo ki, "Ama dee nga dini gbwu sa kuru."¹³ Anga mu anda ga si meri ti ge, ba laki evo anda di, edo ai lenika.¹⁴ Anda lagazo na si, nde Levi ni ori Alfeo ni ri vuru zo musoro tare ga ri atige: "Eko ma vu ni." Levi nga oru, ko Yesu a vu ni.¹⁵ Yesu ri zo Levi di niga. 'Ba agbwu musoro taka rii pi enzi'ba to anda vu koka ri riki tarameza ga, kunyaki nga Yesu pi to pii sa ba anda lenile ri pi to.¹⁶ Lapwonya Cara Mose di lenika ri vua Farizei vu koka ri, ndeki Yesu kuu nya ga enzi'ba vua 'ba musoro traka rii to 'di, ku'joki 'ba Yesu a lenile ri ni: kunyaga enzi'ba to vua 'ba musoro lutaka ri to a'dusi?"¹⁷ Yesu eri nga di 'jo ai ni: "Ba dakitara leka ri 'ba ru egbwe ri ku, ki 'ba rulo'u rii 'i. Memu 'ba loso ri ni lungwere ku, ki mulugwe ba enzi'di au."¹⁸ O'du zi, 'ba Yoana ni batisimo hwe'di ri a vu ni okoka ri 'bapi Farizei zi pi to, riki abiri tare. Ba zibapi evoki Yesu di ku'joki "Nga bare ba Yoana a uv okoka ri kaki abiri ta 'ba Farizei a vu okoka ri to, ki 'ba nya vu okoka ri le kutaki abiri ku ri a'dusi?"¹⁹ Yesu a'i aini ku'jo: "Ba karama la'ge di ni ga ri le niki abiri ku. Okpo ri yaigo kolu a'a takiabiri ku."²⁰ Saa yaigo na 'duzo pi rii kemura. O'du naniga kevoki kutaki abiri ra.²¹ Mo'di alusa bongu u'di ogbwi'di oku rii si ni iyo. De ked'era, bongo u'di ri ka oku ri cwi ra, vuna ni ga ku'ba lirina kumu rezi si.²² Vuaru mo'di alu sa vino u'di to're ubi oku rini aga ni iyo. De to ra, vino kaa ubi 'dii leda kperi, vino kuko kura vuru, vuaru ubi ni sa kue konyi akoo. Iyo! Kule ubi u'di ri kolu vino u'di ri ni aga!"²³ Sabato zi si, Yesu pi voki 'ba anda vu okoka ri to amvu ni aa lule si. 'Ba anda vu okoka ri e'doki igi amvu aga ri ni keka.²⁴ Farizei ondeki nga 'di 'dii rii, ku'joki Yesu ni: "Nyidre dri 'ba nyidri ka ta cara a gale Sabato si mgbe ri ede a'dusi?"²⁵ Yesu ku'jo: "Nyila anga Davide a edele rii eze sa kuru ya? Esu 'ba anda vu niokoka ri to abiri koo air a."²⁶ Disidu Davide ohwi zo Rubanga di ni ga, nya mugati azile Rubanga ni ri ra. Nga dii ederu

esu Abiatari ni Amba azi ole ri di 'I . Cara amadi le mugati 'dii 'ba ga azika Rubanga ni rii kunya te ni. Ki abiri ni le'jo si Davide nya ra vuuru ohwe zi ba anda vu koka ri ni. ²⁷ Yesu vua ku'jo ai ni: Sabato 'baru 'ba ni, a'ba 'ba Sabato ni ku. ²⁸ Disidu Agwapi 'ba di I sa amba Sabato di 'i " .

Chapter 3

¹ Yesu gwi zo lemu di ri ni aga, esu ago zi dini ebwe ra ri. ² Riki ndeka di de ka modi nani lajwa ejwa pi ya'i odu Sabato di si dudu ai kesiki anda ni. ³ Yesu kujo modi di ebwere ri ni , "Nga oru ede diya baa ni agaga tuwadu." ⁴ Vuaru kujo ba ni, " Cara le Sabato si ekede nga loso ri 'i nosi ujiri 'I ya, lidi ekonyi re ga aosi ba dii'ka au?" Ki vu ki ciri. ⁵ Yesu nde 'ba dii angala ko andani ra, ki kiza ko anda ni aia ga Erika ku si ,Ko ku'jo mo'di nani : " Eju nya di ni. " Mo'di nai eju anda di dini, mgbe ederu ra. ⁶ Farizei di mgbe oyiki langwe lejo ni ti lubare ga ba Erode di to di ai kudiki Yesu ni ingoni ya. ⁷ Yesu pi voki ba anda leni le ri to voki meri Galilea Yudea di ri ni ga. ⁸ Ido Jerusalem pi Idumea, Jordano ire ire Tiro pi laga Sidone to ri ni ga si. 'Ba 'di'pii evoki lejo Yesu a 'leni le ri ni erire ga. ⁹ Yesu ku'jo 'ba anda lenire ri ni kubaki 'ibo ba'ba, adusiku ba'ni angbwu , kadiki ai anyu ku. ¹⁰ Igbwe ba avu'ri ekpadu, 'disidu ba'avu ri koki Yesu avu dudu ai ku lo ru na i. ¹¹ De ori injwi ri ndeki anda ni, 'dee ki vuru anda andaga, kojwaki: " Nyi Rubanga a Ngwapi'i . " ¹² Ki ecara ai ni ilili kungeki anda driba ni ku. ¹³ Yesu tu oru 'be dige, lugwe 'ba anda enile ri. Ko evoki anda di. ¹⁴ 'Dii'ni lupe 'ba mudii alimbi eri: (lungwe ai maju) Ku'jo ai ni : Malupe anyi anyolu du ma to. Ma anyi zwe 'ba lenire ga ra, ofu loso ri si ¹⁵ Vuaru ma anyi ni mori hwe ori inzi ri dozo ra". ¹⁶ Disidu lupe 'ba mudra alimbi eri : Simone (Yesu a 'dale Petro rii 'i) ¹⁷ Yakobo ori Zebedeo pi adozi ni Yoana to Yesu 'da aia ru " Iyilovi boronji" ehwi a ni " Ba angala a kole emi emir ii 'i " ; ¹⁸ Andrea, Filippo, Bartolomeo , Mateo, Tomaso, Yakobo ori Alfeo, Tadeo, Simone ni mo'di o'ja 'di'di dimgbo esuzo rii 'i , ¹⁹ Vua Yuda Isikariote ni mo'di Yesu ni lezire rii 'i ²⁰ Yesu ngwi 'boru. 'Dii avniga 'ba amgbu taruki kare alu ga, ausi Yesu pi 'ba anda vu okoka ri to fuki anga nya si kuru. ²¹ Kaka andadi ri pi eriki nga di anda ni nale , ngaki voki Yesu ni ekore, a'dusi 'ba ku'jo: " Emali ra". ²² Lapwonyia Cara Mose di lenika agaka Yerusaleme ga ri, ku'joki: "Anyinde Belizebuli ni ruaru, disidu ka ori inji ri ludo okpo Belizebuli ni amba ori injwi ri di si. ²³ Yesu lungwe ba kwicidu anda di vuuru nge aini le'joehwi si le'jo ehwi si, ku'jo: " Sitani ka Sitani do wa ni ingoni? ²⁴ De suru alu rii a 'a lanjuru ra, kaki lu'ja ai ai ni, suru nai olu ku. ²⁵ De 'ba koti alu ga ri lanjuruki ra, kaki o'ja 'duai ai, zo nai sa olu ku. ²⁶ De Sitani ka injwi ede anda ruge andagasi, anda opi kumba kpe, le'jo anda di ati kelesira. ²⁷ Mo'di zi iyo kumu mo'di okpo ri di zoga ka anda limi ni epa kpe, kule ati kombe mo'di okpor iba si cwi kpa, kadi limi zuga ri ni dure. ²⁸ " Ma'joo anyi ni lokuloku! Enzi tuwadu sale'jo injwi ri to tuwadu la'da to keberu wa. ²⁹ Ki de mo'di 'daa Enddi Ole ri 'I le, enzi anda di e'beru ku, kolu tadu. ³⁰ Yesu 'jo nga dini di 'ba ziba pi kujo ki ori injwi ri ruaru a'aa di. ³¹ Yesu a ende pi Yesu a adunzi pi to evoki anda di. Mbaki langwe , zweeki ofu anda di lungwezo. ³² 'Ba amgbu taruki riki bara aru. 'Ba ku'jo anda ni: " Yya ende pi nya adunzi pi nya amvonzi pi to langwe 'di 'ai kaki nyini lungwe." ³³ " Yesu longwi: " Ma'ende ni a'di 'I ya? Ma'adunzi pi a'di pi 'i? " ³⁴ Nde 'ba lurika anda lagaga ri pi, ku'jo ai ni: " Anyinde dini ! M'ende pi m'adunzi pi to ai 'dii ! ³⁵ Mo'di nga Rubanga a lele ri ede're ri I, anda ni m'adozi'I, m.amvoti 'I pi m'ende 'i."

Chapter 4

¹ Yesu edo nga lenika meri Galilea dii 'a ti ga, 'Ba evoka ri ekpadr, disidu tu , muu ri I'bo 'a 'aga. 'Ba tuwa lumba ki logo ni fofu tige. ² Leni ai ni lejo ekpadu le'jo ehwi si le'jo ehwi si. Anda ga lenire ga. ³ ku'jo : " Anyeri adii ! Anyera adi mo'di ori yi're ri muu ori yire. ⁴ Ki anda ori yire ga, ori zipi jo leti baraga , arinzi ko emu t era. ⁵ Ori zibz pi jo oni di ge,esu laka inyakwi gaa'agwadu 'a, ko nga eze'agwadu. ⁶ Itu 'a kaka okpo si si, ori gwe ra, a'dusi inyakwi a oluka ga si su ijwa ali kuru. ⁷ Ori zipi jo oki kwe aga, oki ni bi endu ra, lesire na iyo. ⁸ Vuaru, ori ziba pi jo vu a'du ri ni aga, ko zo loso, nga kaa ekpadr: zi baa pi mudina , zipi mudi azia, zipi mia."Yesu ko 'jo aini: " ⁹ Anyi 'ba bi tro nga erizo ri I, anyeri! " ¹⁰ Yesu anda ni adute ri, maju ai 'ba ziba pi ire ire anda to ri , ziki anda ni kunge dudu lejo obebi di ri ni ehwi adu ya, leki nile. ¹¹ Yesu ku'jo ai ni: "Ga ruzu're di Rubanga di ri edete anyi ni ra, ki 'ba maraga rii ni edete obebi si. ¹² Ause' 'kundeki nga mi si be sa ; kende deki kuru ri ani; keriki nga bi si be sa, keriki du ehwi a ni li ku, ausi kecoki du aia asi Rubanga ruga kiza esuzo ku.' " ¹³ Yesu ku'jo aini: " Le'jo ehwi 'dii anyi ni kuru ya? De nyi ni kun na le'jo ziba pi anyi niye ingoni? ¹⁴ Mo'di ori yi're ri yi le'jo Rubanga di 'i. ¹⁵ Ori joka leti mara ga ri ai keledede 'ba le'jo Rubanga di erikara ri, ki mgbe sa Sitani kemu ka le'jo aia erile rii 'du pi. ¹⁶ 'Ba ziba pi kende ori joka onihwi dige rii ani, de mgbesa eriki le'jo 'dii ni, kaki a'ia ezeze asi egbwe si. ¹⁷ Ki le'jo ni ohwi ai asi ge ali kuru. 'disidu olu paraku. Ki de lubi lubi kusa ecandi emuni, kaki lejo anda ri ebeka ra. ¹⁸ 'Ba ziba pi kende ori joka oki 'a gar ii ani. ¹⁹ Ai 'ba le'jo erikara ri 'i, ki asi lajwa loso limi di ga vudigeri pi to, de ohwi ai asi ni ga, kaki le'jo ehwi 'dii indu ra, ausi edeki I'bu loso rii ku. ²⁰ Ki 'ba zipi kendre ori joka vu a'du ri niga rii ani. Eriki le'jo 'dii ra, ko a'iki ra vuuru ete'deki ovi loso rii okpo si, kende ori a 'aka:zipi mudina, zipi mudi azia, zipi sa mia rii ani." ²¹ Yesu ku'jo ai ni: " Nyi tara ezi zu ga 'bale ku'do 'aga kusa lengeri zeledi ge ya? Kule anyi ba taramiza dige kuu ya? ²² Amala nga zule rii, ka redete kuni iyo, vuuru lejo lojole ciriciri ri, pi to eri ku ni iyo. ²³ De modi di bi nga erizo a'aa keril " ²⁴ Ku'jo ai ni: " Kule anyi ba bi lejo any eri le ri ni ga! Ovi du nya lejo lulika ba zi ni dige ri, ali sa lejo nya dige awu si, nga zi sa kule anyi ni rii, ki lamgba Rubanga di ka anzi si anyidri nde ra. ²⁵ Mo'di nga tro rii ni a'di zina enja laka, vuuru mo'di nga ako rii le anda dii gaa rii sa 'aduo pi". ²⁶ Yesu ku'jo: " Opi Rubanga kelende mo'di alu ori yi'di anda di amvu 'a gar ii ani. ²⁷ De de odu ga , nosi mi na kolu mgbo, itu aci nosi iniaga sa, ori ani ayile rii kojo zo si ; ovi anda zozo rii ni ku. ²⁸ Vu ka ori nii ezo ni kuba kua sa ni. Ati ori kunga kpa vuuru kuba ofuu pa, ordi 'a ekpadu ²⁹ De ori a'a ra, amvu ni ata ki'doa lwaka, a'dusi ori ka ra." ³⁰ Vuaru Yesu ku'jo: " Opi

Rubanga di kuviru a'du tro? Le'jo ni ehwi ba esule obizo ri ingoi ya? ³¹ Kende vundi ehwi a ni ; ori 'dii gaangwa du . Mo'di alu ka ori di su amvu 'a'ga ³² kuzo, kecoru hwe retugo hwe zii zware rii, dru a koca amgbu, arinzi kemu kute rasi laka.” ³³ Yesu ku'jo le'jo ehwi ehwi 'dii anda ani amgdu, ausi'bakeri dru nga anda gele ri a ehwi ni, v ³⁴ Onge le'jo laki ni le'joehwi si a'dute, ki 'ba anda vu lukoka ri ni le nge le'jo ni vu ca. ³⁵ O'du alua na si undrwelaga, Yesu ku'jo ba anda vu lukoka rii ni: “Jwaki a'do ga, “³⁶ E'beki 'ba amgbu rii vulega; 'ba anda vu ni okoka ri toru ki l'bo aga Yesu ni lagaga, , peki tro:esu l'bozi pi sa a'aa. ³⁷ Erevi e'do lweka okpo si, ka leasi unzi meri dri ngorongoro, l'bo ni ru eyi l'do omvuka; l're l'bo kori. ³⁸ Esu Yesu ri ku ko o'du ko l'bo sa aga, 'ba anda dri ni kpomgbo dri. Engaki anda ni, ku'joki: “Lapwonyi nyi'ba bi ku ya?Ire a'di ocu 're! ³⁹ Nga ra, ku'jo erevi ni meri tro: “Anyimba 'di! Mgbesa erivi to ede cwi. ⁴⁰ Ku'jo ba andaa lenile ri ni: “Ori kalu ko anyi adusi ya? A'l anyidri iyo a'dusi? ⁴¹ A'uki cwi , riki ai uzire: “Mo'di eri meri tro a erile 'dii a'di'i?

Chapter 5

¹ 'Ba 'dii caki vu Gerasini ni meri Galilea 'a 'do ri niga dii ² Yesu esi mgbe l'bo 'a gasi , eciruki mo'di enga're kare 'ba lusere gar ii ni ga. ³ Mo'di 'di ori inzi rii to kolu kare 'ba lusere ga ri ni ga . Ba ma anda ni obele nyori si di kpe. ⁴ amala ombe anda di pi pa to mola ingbili si nyori tro vu ekpadru sa, ka nyori ni kuke pi, mola mgbili 'I sa konyoa ra ra; mo'di mori tro anda ni kore wan a iyo. ⁵ Iniaga si raa itu asi dige si odu tuwa; kolu kare 'ba luserega ri ni ga pi 'be aga. Kowu ka anda ru luka bibi oni si. ⁶ Nde Yesu ni lulu si , efe angusi, 'de Yesu a pa ga. ⁷ Jwa uduku nja sii, “Ame de nyini adu, Yesu , Agwapi Oru Rubanga di rii? Ma inyi Rubanga ni gba ri aru si, ke lajwa ru di mani ku”. ⁸ Enjaru kujo laka , “Nga pi ago di aru ge si, nyi endi injwi ri i.” ⁹ Zi anda ni, nay ru adi ii”? Nga ai anda ni, “Ma 'ru ni Mundara- ama yayadu.” ¹⁰ Aii kiza si idi idi dudu kuzwe du ai ole ai ya olure ri ni ga si p 'ii kuu. ¹¹ Diyadu Opego laki na 'I konyaki bee paga, ¹² aiki anda ni, jujo ki , “Zwe ama opego na pi ni aga, dudu ama kwi du aiya ruge.” ¹³ Aii aini raa, endi injwi ri nga aiya ruge se pi ki kwiki opego ni ruge, ngbsa lariki fu feki jululu bee di ni aga pi deki meri aga, opego kate elifu eri omvuki meri aga. ¹⁴ Baa onya lukere opego ni ri feki pi keki ofu nga redere tawuni ge ri pi ayi aga morogo ga ri., Ba tuwa du nga ki ei gasi nga redere ri ni ndere ga. ¹⁵ Evoki Yesu di nde ki modi ago orii-to rugeri, modi alu aluwa mundara to rug e ri., rii na'a, subongu cwi ujena eduru anda, ki ori koo air a. ¹⁶ 'Ba nga redere modi-ori injwi ri ni deka ri eriki modi na nge aini twadu, nge ki aini nga redere opego ni rug'e ri. ¹⁷ Kii aiki Yesu in kumu pi rere ole aidi nani ga si. ¹⁸ Caa anda ni kutu l'bo ga ri, modi ado ori injwi ri ru aru si ri le mule anda to. ¹⁹ Ki Yesu ai anda ni kuru, ki kujo laka, “Nga muu boru nyidi pi ba nyidi ni ga joo aini nga Opi a edele nyini ri, pi sa kiza anda edele nyi ni ri. ²⁰ Ngbwe sa nga mu pi ri lejo ngeka lejo losoYesu edele anda ni Dekapoli ga rii, baa tuwa duu aura. ²¹ Dyadu de Yesu ni jwa meri ni ado nasi idi , l'bo si, baa ambgwu taru bara na ni ga, anda ni bgwa meri bara ga. ²² Amba zo lemu di ri run'a Jairo 'i, nde Yesu ni, 'de pa aru, ²³ Aii anda ni kiza si idi idi , kujo, “Ma zwa ni gaga rii lidi na ire da to. Ma inyi, emu ti nya di dina ni ga dudu lidi na kengwi ra.” ²⁴ Edo muu anda to, pi laki agbwu koki vuna epiru ki ireire anda ruge ngbwi. ²⁵ Diyadu izi zina emu naa eri kura ru aru si s'a kinya mudi alimbi eri. ²⁶ Izi dii esu ecandi opkwosi , dakitaria ma pkwe, eko anda citi ra, lajwa ni jwaka iyo , duna kejaru andaga injwi. ²⁷ De izi ri eri ofu Yesu aru ge, nga emu oguaru si ba laki aga elo kanju anda di. ²⁸ Iziri kujo, “De amelo te bongo na I sa, Ma ruu kujwa ra.” ²⁹ De elo Yesu ni, eri rare ri mba cwi, ecu anda runiga lajwa iyo, lajwa ru ge ri nga pi. ³⁰ Yesu ni mbgwsa eri anda ruge mori zi nga ra. Anga lufuru ba aga kujo, “Adie lo maa bongo ni? ³¹ Anda maju jo laka, “Nyide baa laki di kulumwiru ki nya ruge ni kuru ya, nyi ziye, “Adi lo nya ru ni ya?” ³² Ki Yesu de anda a bara ni di adi elo anda ni ni ya. ³³ Izi ri, nira nga redere anda ruge ri , ori kocwi run a ku di 'diyi. Izi ri emu dee vuru Yesu ni anda ga pi nge ga redere anda ruge ri anda na tuwa. ³⁴ Kujo iziri ni, “Maa Zuwa, aii nyide ebedu nya ruu emu loso palanda. Mu tutu ibwi olure tadu ri to nya runi kujwa ralajwa to kuga pi. ³⁵ Anda kujo nga ri , ba ziba pi amba evoki Jairo aba ga si ri, kujoki , “Nya zuwa ni dara. Nye candi Lapwonyi ni ididi adu ni”? ³⁶ Ki de Yesu eri lejo yaya du aiya lujole ri, kujo amba zo lemuu di ri ni: “Okoko kuu. Aii ayu.” ³⁷ Aii kuru modi zi keko anda vu ni, teca Petro I, Yakobo 'I vua Yoana ni Yakobo adozi to. ³⁸ Evo ki zo ba ambe zo lemu di ri nde ba angbwu kojwaki palanda, kowuki pi ukuku to atci. ³⁹ De anda ni kwi zuga, kujo aini, “Anyasi ni oru pi anyowu adu si? Bura di'i da kuru kuko odu.” ⁴⁰ Guki anda ni. Ki ba baa tuwa langwe duu bura ataa pi ende to ba anda baraga ire ri to, mu ole bura alaa laka ri ni ga. ⁴¹ Koo bura ni dii kujo zangwa gawangadu ri ni , “Talitha , koum!” ekhwi na “Zaabgwa ma'jo nyi ni ga oru! ⁴² “Mgbesa zaangwa rig a oru, e'do laweka. Esu kinya na mudi alimbi eri. Lejo di si auki opkwosi. ⁴³ Ko ecara ai ni ku'joki nga'di ba zi ni alusa ku, vuuru ku'jo kuke ki zaangwa ri ni nga nyale rii.

Chapter 6

¹ Nasi voki tawuni anda di boru, ki anda maju koo vuna to. ² De sabato ni odu esara, edo ba leni ka zo lemu di ri ni ga. 'Ba amgbu a'uki ga aia erile ri si r'a. Ku'joki: “ni ga di tuwa du ingoni? Cire pi nyuma anda edele ri a'di kee laka ni ya? ³ Di fundi bau hwa're ri ori Maria ni , Yakoba pi a adozi Yose I, Yuda pi tro, Simone pi tro ri 'I ku ya ? Anda amvonzi pi ama lele ga diya iyo ya ? A' I asi enjoru ra Yesu a'ru ge. ⁴ Yesu ku'jo ai ni, “A'di profetago aru anda ni ku , ile anda di tawuni ge pi ba anda di odi du zo alu ri ni aga. ⁵ Anda ni kede ibu mori si kpwe, ile kuba dii baa alu alu evoka anda di ru lajwato ri ki runa pi kemu loso. ⁶ A'u aia oluka a'i ako si. ⁷ Yesu lungwe maju mudi alimbi eri zwa ai eri eri, kee aini mori endi injwi ri adige, ⁸ ecara ai kuziki nga zi ku aiya acini ga, nosi bele diga, mugati kolu iyo, kubego to, pi rubiya kombe ki opige gasi ga ku-- ⁹ kule kusu ki loti paga, pi kusuki kanju eri kuu. ¹⁰ Kujo aini, “De anyi kwi zo zi ge, onylu naa di de anyi le vole pi rere. ¹¹ De tawuni zina pi leki ku anyi ni aika nosi sa eriki anyi ku, de enye be ole nai, anyi oyo urufudu anyi paga ri naa koludu sadeni ai ni. ¹² Nga voki pi nge ki ofu baa ni kebeki enji aidi raa. ¹³ Doki ori injwi ri yaya du pi, pi sa evuki odu baa

ru napi injwi ri aruge ki lajwa nga ban”a aruge si pi rere.¹⁴ Opi Erode eri lejo di ra, adu si ku Yesu aru kuu ba ni tuwa du. Baa zipi kujo ki, “Yoana ni batisimo hwe’re ri enzi ni, “dii le’jo anda nyuma edezo wa ri i.¹⁵ Ba zipi ku”jo : “Anda ni Elia ‘i.” ‘Ba zipi , “Anda ni profetago ondo andani ‘ba andani ezenaa ani.¹⁶ De Erode eri ‘di, ku’jo: “Mo’di ‘di Yoana ni ma dina lile pi ri enzi ni”¹⁷ Andani esu opi Erode zwe ‘ba Yoana ni ekore, ko ombe anda ni nyori si cwi, su mabusu ‘aga le’jo Erodiade ni Erode a adozi Filipino a izi ni anda a ‘dule ri di si.¹⁸ Yoana ku’jo Erode ni: “Nyaoluka nya adozi izi tro ni cara le ku”.¹⁹ Erodiade I angala ko cwi , le Yoana ni ‘diika, ki ma kpe ,²⁰ amala Erode ni Yoana si ori, ni ote anda ni mo’di loso vua ole ri ‘I, disidu ka anda ta mba loso. De Erode eri Yoana ku jo g’a, anda di karu ki ra, ki le nga Yoana di Erika ni ra.²¹ Odu esuru Erodiade ni Yoana ni ‘dizo o’du Erode ni tizo ri erazo ri ni ga. Erode ‘ba karama amba andadi ganyi ‘a ri ni, anda askaria amba ri pi ziipi ‘ba amba amba ndeka Galilea ‘ar ri ni.²² Zagwa Erodiade dri emu tu nga loso, ko hwe Erode pi ni anda omu tro anzo palada. Disidru opi ku’jo zawa ni : “Nyizi ma ga nya lele ri si, mgbe ma kee ra”²³ Erode ko aluru zawa ni ra: “Ma nyi ni ga tuwa du nya lele ri kee ra, kolu ewo vu am di ndrele ri dii sa ‘i.”²⁴ Zawagaw ‘di mu zi ende ni: “Maa’ I a’du au? Erodiade a’i: “Nya’i Yoana ni batisimo hwe’re ri a’di i “. ²⁵ Zwangwa dii ngwi rere opi di , ko zi ga anda lele ri. Ku’jo: “Ma le nyi kee ma ni Yoana batisimo kere ni a dri ‘I ; nyi ke ko’bi ‘aga diyadu!²⁶ Opi a asi lajwa okpo si, ki anda ralukara vuaru omu oluka aa si, le anda ni kuga nga anda a’ile zwa ni ra ri ku. ‘²⁷ Disidu Opi zwe mgbe askari alu, ku’jo kezi Yoana a dri ni. ²⁸ Mo’di ‘di mu, eli Yoana a dri ni mabusu ‘a ga si, ezi ko’bi aga, kee zawangwa ‘di dri , zwangwa ke ende di. ²⁹ ‘Ba Yoana a lenile ri eri ki lejo redere ri, evoki duki anda imwa ni seki vuru. ³⁰ Maju evoki Yesu di, ku’jo ki anda ni ga aia lenile care aruge ri to. ³¹ Esu ‘ba ekpadru kevo ai di vua kaki ngwi. Disidu Yesu pi ‘ba anda vu okoka ri to, esuki saa ga nya zo kuru. Yesu ku’joai ni: “Anyitraru kare ‘ba ako ri niga lovure”. ³² Disidu voki I’bo si kare ‘ba ako ri niga lovure gaa angwadu. ³³ Ki laki ndeki ra ai voka ni ra niki kare na sa ra . Engaki e’I cidu ga, voki pa si kare nani ga caki laka maju ni ati. ³⁴ Yesu enga I’bo ‘a ga si ‘dini, esu ‘ba ekpadu; kiza ko cwi, a’dusi kaki lede bilo leyi’dipi ako ri ani. Rii vuru, e’do ai lenika. ³⁵ Esu dria vu kuni, ‘ba anda lenile ri evoki ku’joki laka: “Kare dini ga ‘ba iyo vua diyadu vu sa kuni. ³⁶ Diya kule anyi zwe ‘ba ‘di pi, ausi kaki vo e’I ire ri ni ga lonya gere ga si ai ni.” ³⁷ Yesu longwi ai ni: “ Anyihwe ga ai I ni nyale anyi i.” Ba anda lenile ri a’iki: Ile amevo amge mugati silingi mia eri ai ni nyale le ‘I ya? ³⁸ Yesu zi ai: “ Mugati anyidri a’a ri si? Anyivo ndrea.” Endreki ‘dii evoki ku’joki: “ Mugati tou e’bi eri to.” ³⁹ Ku’jo ‘ba anda lenile ri ni koba ki baa kuri vuru muru muru , kuriki lemge dige. ⁴⁰ Ba edo rika vuru, lanzurukiru mia mia kusa mudu tou mudi tou. ⁴¹ Yesu ko ‘du mugati tou ri e’bi eri ‘di to, ndi mi oru ‘bu aga, ko anzo Rubanga ni; ku’jo ‘ba anda lenile ri kalanju ‘ba lofo si. E’bi eri nai sa laju ‘ba ni lofu ga si tuwadu. ⁴² ‘Ba nya ga aia lezo ri ani. ⁴³ ‘Ba anda vu koka ri traki mugati fufu e’bi tro re’be’re ri evo mudra alimbi eri ⁴⁴ ‘Ba mugati ‘di nyaka rii ekpadru, ‘aru ago kate alifu tou. ⁴⁵ Nga ‘di avuga, Yesu ‘ba ‘baa anda lenile ri toruki I’bo aga, kujwaki vu zi Besaida ga, ki anda ni kelesi ‘ba amgbu ‘di zwere boru. ⁴⁶ De wo voki pi, anda ni mu bee aga elegi re. ⁴⁷ Undrwe laga I’bo ni lolu meri ‘aga, anda ni le lesi logo dige ‘a dute. ⁴⁸ Yesu ndre ‘ba ‘di lade I’bolupeka sir’a, amala erivi kulwe ai dri lele. Esu erefu vu aru vu owire ri ‘i Yesu emu aidi iyi diga si, kalawe iye dige si. Yesu le lagale laga pii. ⁴⁹ Ki ‘ba de anda ni dini , kuraki andani oriori , ki diki ukuku. ⁵⁰ a’dusi ndreki anda ni tuwadu ote, ori ko ai cwi. Ki mgbes ku’jo ga ai ni: “Anyemba asi! ‘Di ma ‘i! Ori kuko anyi ku.” ⁵¹ Andani sa ko tu I’ob ‘a ga tro, erevi ko mba ‘di. Be ‘di tuwadu maki nga ehwi erile gaangwadu sa kpe, ⁵² amala eriki ehwi nyuma mugati di naa kuru, aia uje la’buru cwi. ⁵³ Jwaki meri ni ‘di ni, ecaki vu Jenesareti di ni ga , ko lumbaki I’bo ni oti ga. ⁵⁴ Oyiki I’bo ‘aga si ‘di , mgbe ‘ba ziba pi ndeki Yesu ni ra. ⁵⁵ Acaki ‘ boru si , e’doki ‘ba avu ri ajikaavuruhwe si Yesu ni vu si. ⁵⁶ Kare tuwa du anda emure ga ri, e’I aga si, ganyi a’ si, amvu ‘a sis a, kaki ‘ba avu ri zi kaki lulaa soko ni tige, kaki kiza a’i dubasi ku’ba ‘ba avu ri kelo ai ni anda bongo a ti ‘i. Ba anda ni elokara ri a ru ni egbwe kpo ra.

Chapter 7

¹ Farizei’ba ai lopwonyi care Mose dri lenika ri zipi engaka Yerusaleme ga ri tro taruki Yesu a bara ga. ² Ndreki ‘ba zipi anda lenile ri kunyaki ga di andi tro, jwe ki dri kuru ³ (Farizei’ba pi Yudei’ba tuwadu leni aia a’bi di si , nyaki nga ku du jweki di kuru nai, adusiku koko ki car aba abi dii. ⁴ De Farizei’ba evoki soko ga si, nyaki linya ku de jweru ki kuru na i, pi sa kokoki abi ni cara , cara abi’ di ziti ciri ciri ri to, kubaya jweka , kodi, okozo mulasi suresuri, pi koviki ai ku nya lonya ovi ingo I ya ⁵ Disidu Farizei ba lupwonyia cara Mose di ni koka le nika ri to , ziki Yesu ni: ‘Ba nya lenile ri ruki cara abi di ku adusi yu,kunya ki nga di andi to adusi ya? “ ⁶ Yesu a’i ai’ni : “ Isaia ku’jo anyi enjo ni ce, kelende cwi zo ri ani: Rubanga ku’jo ‘Ba di kuruki ma tisi isa, aiya asi ni ma ruge iyo. ⁷ Laru ai a hwele ma ni ri ci ako, a’dusi ga aiya lenile ri car aba di ‘ba di a’dute cara Rubanga di ‘i ku. ⁸ Anyi luyi cara Rubanga di ra ongu anye lebi leti abi di ni ga. ⁹ Andani ku’jo ai ni, “ Onyo ba losodu cara Rubanga di ni ebeka dudu anyi ba lego abi di niga. ¹⁰ Amala Moses ku’jo: ru anya ata ni pi nya ende to ; de modi kujo nga injwi anda ata pi ende aruge gbwadu kudara. ¹¹ Ki anyi joa: de’modi jo ataa ni pi ende ni to, konyi anya ecule madisi ri Karbani ekwi na azi kele Rubanga ni ri i. ¹² disidu nya I ku modi nai kede konyi nya ataa ni kusa nyede ni. ¹³ Disidu anyi baa cara Rubanga di kemu ekwi ako cara anya lubare ri si. Nga ziba pi anya edele ri si. ¹⁴ Lunga laki anda di ku’jo aini, “ Anya ri ma, anyi tuwa du, ki anyi ni ote. ¹⁵ Nga zi iyo emure modizi aru ge langwe ci kejiya anda ni de kwi anda aruge. ¹⁶ De ago lejo bito na aa , keri ki. ¹⁷ De Yesu ebe ba laki ra kwi zuga, lupwonyia anda lenile ri ziki anda ni ohebi ni ekwi diba na adu ya. ¹⁸ Yesu kujo aini, “ Anyi saa adi anyi ni ngadi ku? Anyi ni ote nga kwire modi aga ri langwe si ri enji anda ni ku. ¹⁹ adusiku kwi asi na ni ga ku, ki kutoru ikwi aga koyi pii ize nib’u ge?” lejo di ni ekwi Yesu kujo lonya tuwa du pelere. ²⁰ Ku’jo, Nga oyire langwe asige si ri keji ba ni. ²¹ Adusi ku nga engare modi ni ruge ri, anda asige ri , kejaru ra injwi ri, asa edeka, ogu, badika, ²² momo, asi injwi, bate, avi,ru ivoloka, dri okpo, lali idekatro. ²³ Nga

injwi'di tuwa du kenga ba 'aga ki kenji ba ni.'²⁴ Yesu e'be kare naa ra, mu vu Tiro pi Sidon di ni ga. Naa si mu hwi zoga,ki le anda ni naa modi zi kuni kuu, ki anda ni kuzuru kpwe.²⁵ Izi zi a zaangwa ni oriinjwi rii runa ni ga, eri ga Yesu a di g era, emu 'de Yesu a'ndaga.²⁶ Ki izi 'dii juruzi, ati anda ni Fenicia ni Siria 'a ri nigaA'I Yesu a kiza ni kudo dru ori injwi ri anda zawangwa aru ge si pi.²⁷ Yesu ku'jo anda ni: Atizo ri kule 'baciri kunya ga kpa, a'dusi linya 'baciri di 'beka okee nini loso ku."²⁸ Ki izi 'di longwi: "Oo Amba, ma'I ra. Ki oke sa kaki linya 'bacire di a fufu joka meja vuru ri nya wa."²⁹ Yesu Yesu ku'jo izi'di ni: "Ga nya jole la'di si, nyimu 'bura asi igbwe to ; ori injwi na nga nya zawangwa ni rug e si pi".³⁰ Izi 'rii ngwi 'boru 'dini, esu anda zawangwa 'de gbolo dige, ki ori ruaru iyo.³¹ Yesu enga vu Tiro ni ga 'di, ko leti Sidone di mu're meri Galilea gar ii, lali vu Dekapoli di iga si.³² Eziki andra aru mo'di bi ako nga jo'rekpe ri'I, a'iki anda ni kuti dri mo'di na adige.³³ Lose anda ni 'ba amgbu aga si maraga a'dute, su driza bi aru, elo ledra na tuzesi³⁴ Mgbesa ondi mi oru, a'a angi,ko ku'jo anda ni."Efeta", ehwi na ni, "Nyawiru!"³⁵ Mgbesa bi awiru ra,leda nai sa ayuru ra, ko ku'jo nga pelere.³⁶ Yesu ecarai ai ni kule ku'joki 'ba zi ni ku. Ki luma kpe, anda ai igogaka si le kaki zi ofu 'dii aca si.³⁷ A'uki okpo si. Ku'joki: Ede ga tuwa du loso! 'Ba 'ba bi ako ri keriki nga, 'pi ba ti ako ri ku'joki nga".

Chapter 8

¹ Naniga sa 'ba evo amgbu , ki ga ai ni nyale iyo.Esu lonya loko tuwadu ra. Yesu lungwe ba anda lenile ri, ku'jo ai ni: ² " kiza kuko ma ba disu ku, a'dusi ko, ai ma tro o'du ina,vuaru ga aini nyale iyo. ³ De mazwe ai boru abiri to, ka ai 'be letige ra; zi 'bapi engaki vu loluge". ⁴ Ba anda lenile ri longwi anda ni: "Kare 'ba ako 'dini ga a'di ka lonya esu kele 'ba 'dini pi waya?" ⁵ Yesu zi ai "Anyi di mugati aa'a ri si? A'iki: " Tudyeri" ⁶ Yesu ko ku'jo 'ba kuriki vuru. Ko 'du mugati tudyeri di, anzo Rubanga ati, ko kee'e'ba andai ri di kalanzu le 'ba ni; ko lanzuki 'ba lofo si. ⁷ Esu e'bi ciri u'biku ai di aa'a. Yesu anzo Rubanga e'bi 'di si, ko ku'jo 'ba anda vu okoga ri kalanjuki. ⁸ 'Ba nya ga de de aia leka ri ani, esu ai ire elifu isu. ⁹ 'Ba anda vu okoka ri taki lonya ni fufu lesire ri , esu taru evo tudyeri. Yesu zwe 'ba na tuwadu pi.. ¹⁰ Mgbesa 'ba anda lenile ri 'Ba anda vo okoka ritoru ki ibo aga, ko voki vu Dalamana ni ga. ¹¹ Farizei 'ba ziba pi evoki e'doki erota anda to, leki anda ni obika lejo Rubanga di adige. ¹² Yesu a'aa angi ,mgbe a'i: "Anyo 'ba o'du 'di sir ii ile lete a'dusi? Ma'joo anyi ni lokudu ohwe 'ba o'du 'di sir ii ni lete ku hwa". ¹³ Yesu e'be ai, tu l'bo 'a, jwaki 'a'do ga. ¹⁴ " Ba anda lenile ri adi legwe lonya zire gar a , kujoki mugati ai tro rii eri isa. ¹⁵ Yesu eba ai a bi ni dini : "Anyi'ba anyi mi kolu mgbo, anyimba anyi ta ni cuwi akuhwi Farizei'ba di Erode pi to ri si." ¹⁶ Yesu ni ganga ai'a 'jole ri ote, ko ku'jo ai ni: "Anyi jo nga mugati oluka iyo ri adige 'adusi? ¹⁷ Ndi abdu sa anyeri nga ku ya? ¹⁸ Andani mati mugati tou ri 'ba alifu tou ni 'di ri, anyi ta mugati fufu re'be're ri evo si?" ¹⁹ A'iki: Mudri alimbieru". ²⁰ "Vuaru andani maa mugati tudyeri ri lutire 'ba alifu isu ni ri niga,anyi ta mugati fufu re'be'di ri evo koro'do si? A'iki: "Tudyeri". ²¹ Yesu ko ku'jo ai ni: " Adisa anyi ga eri kpe ya?" ²² Esaki Besaida ga 'dii, eziki mo'di mi ako riYesu di, ko a'iki anda ni kelo du mo'di di ni. ²³ Yesu ko mo'di 'dia dri ni, kadi eziya e'I 'asi langwe. 'Ba tuze mo'di 'di amige, ti di ruaru, zi anda ni: "Nyi de nga way a?" ²⁴ Mo'di 'di e'do mi aseka a'i: " Ma 'ba nde kaki lende kwe ani, ki kalawe". ²⁵ Ti anda di ni mo'di di amige sa di , mgbe mo'di 'di nde ga pelere;anda mi zwa ra, kude nga tuwa du anda. ²⁶ Yesu zwe anda ni 'boru ku'jo: "Kugwi e'I te be ri ni aga ku. ²⁷ Yesu pi 'ba anda lenile ri to voki e'I Cesarea Filipi laga ga ri ni ga .Letimige zi ai lazi si 'dini: "Ba ku'joo ma a'di'i?" ²⁸ Ku'joki anda ni: Zipi kura nyi Yoana ni batisimo kere ri, zipi kura nyi Elia 'I, zipi kura nyi profetago." ²⁹ Ko zi ai: "Anyi le, anyira ma a'di 'i? Petro a'I Ni, ku'jo: "Nyi Kristo "i!" ³⁰ Ko ecarai ai ni kule kungeki di ba zi ba ni ku. ³¹ Ko e'do ai lenire, amala Ngwapi 'ba di 'baru ecandi retu rii ni esure,'ba amba 'ba ga azika Rubanga ni ri dri lapwonyia Cara Mose dri lenika ri to ri ni gale mgbe vuaru 'dile kpo. Ki o'du ina avuga kemu konzi ra. ³² Jo nga di gbo. Mgbesa Petro lungwe anda ni baraga edo anda ni ejaka. ³³ Ki Yesu ndre nga ba anda lenile ri di, e'ja Petero ni: ku'jo anda ni: Nyinga mani pi, nyi Sitani! A'dusi ra nyidi 'ba di 'i, Rubanga di 'i ku". ³⁴ Yesu lungwe laki 'ba anda lenile ri to, ku'jo ai ni: "De mo'di le ma vu ni okoka, kuga anda ru ra, ku'gi anda kruce ni, keko ma vu ni. ³⁵ A'dusi de mo'di le anda lidi ni larika, ka anda lidi ni legwe ra; ambisi de mo'di ka anda lidi ni legwe ma si vuaru Ofu Loso madri si, kemu anda lidri ni lari ra. ³⁶ De mo'di di nga vu dige ri tuwadu a'aa, ki evolo anda lidri ni ra ri, anda ni di de aa ya? Gbwdu dide anda ni iyo. ³⁷ Mo'di ka anda lidi ni ofu wa ri adusi? ³⁸ De ba odu dini aga Rubanga e'bekara, enzi edeka au ri lelega, mo'zi drinza ko ma si

Chapter 9

¹ Yesu ku'jo 'ba anda lenile ri ni: " Ma'joo anyi ni gbadu 'ba zipi 'ari kaki opi Rubanga di emuka ni ndre kesua ludraki kuru." ² O'du azia avuga, Yesu zi Petro ni, Yakobo to pi Yoana ni laka 'be dige oru, ausi ai kolu dru ai ai ni. Ai andra ga si Yesu ecoru ra. ³ Anda bongo 'ee ingwe bue, ka 'ba ni me esu esu, mo'di zi alu sa vu dige 'a bongo ge're naa ani wa ri iyo. ⁴ Elia pi Mose to edeteru aia anda ga, kezuruki Yesu pi too. ⁵ Petro ku'jo: "Lapwonyi, 'ba ni oluka 'di 'a ni loso, disidru nyi'ba amasi morogo ai naa, alu nyi ni, alu Mose ni vuaru alu rii Elia ni." ⁶ Petro ni ku'jo nga dinini ku: ori ko ai tuwa du ra. ⁷ Mgbe ru'bu enga retugo du, la'bu aia di ni cwi;u'duku ko enga ru'bu 'aga ku'jo: "Di ma Ngwapi ni ma lele ndro ri 'i. Anyeri anda ni! " ⁸ Ki ndreki ga aia bara ga di ni, esuki 'ba zi ai allele ga iyo, tete a'ai rii Yesu 'i. ⁹ Aia esire 'be di ge si ri, Yesu kujo nga aiya dele ri kujoki ba zini ku kwa, kofuca ndi o'du Ngwapi 'ba di onziori niga. ¹⁰ Gbwadu koki ga anda ecarale ai ni ri a vu ni ra; ki ai lelega si kaki g aero vua kaki enzika ai ehwi ni a'du ya ni luzi. ¹¹ Ko luziki andani: " Lapwonyia Cara Mose dri lenika ri ku'joo Elia kemu kpa a'dusi?" ¹² Yesu ku'jo: " Lokuloku. Elia kemu nga tuwadu edere karega ya ni ndrere kpa; ki de 'dini ri osiru oma Ngwapi 'ba dri ka icandi esu okpo si vua a'di ani ede a'dusi ya? ¹³ Ki ma'joo anyi ni, Elia emu ra vuaru edeki nga ruaru cwizo buku ge ri ani". ¹⁴ Yesu lungwe ba anda lenile ri, esuki ba angbwu taru aia bara ga ,

Lupwonyi Cara Mose di okoka ri keroki lejo ai to. ¹⁵ Baamgbu 'di ndeki Yesu ni'di, a'uki ra, feki anda ni a'ure, ziki anda ni anzo si. ¹⁶ Yesu zi a'i: "Anyi ai tro ta ero a'du dige?" ¹⁷ Ba amgbu 'di 'a mo'di alu a'i: "Lapwonyi, mezi ma'bura ni nyi dri, a'dusi ori unzi rii ruaru a'aa, lubi tina cwi. ¹⁸ Vuaru de ori 'di ezu ruaru ni ku'bea vuru kefu tro ti n' a ga, ka anda si ni nya okpo si vuaru kedea okpo. Mazi nya ba nya lenile ri kudoki dru ori 'dii pi, ki maki kpe." ¹⁹ Ku'jo ai ni: Anyi 'ba a'I ako ri 'i. Kule molu anyi a bara ga ndi ingopi? AAnyezi ma di". ²⁰ Eziki 'bura 'di anda di, ki mgbe sa ori inzwi ri ndre Yesu ni dini 'be 'bura 'di vuru, ku liru inaku 'a ga kefuto tro ti naniga. ²¹ Yesu zi ata ni: "Nga di ederu 'bura 'di aruge ca kinya si?" Ata a'i: "e'do 'boronzi anda di niga. ²² Ku'bea aci 'aga, zipi si iyi 'aga, vu ekpadru ani 'dijo kpo. Ki de nyi nga zi ede wa ri, kiza kuko nyi ama si, nyekonyi ama." ²³ Yesu longwi anda ni: "nyi'jo ce, me deya wa. Nga towa du kederu modi ai to ri ni wa". ²⁴ Mgbe 'bura 'di a ata oza, oma: "Madri a'I a'aa, ki ga, ekonyi a'I madi gaawandu 'di ni!" ²⁵ Yesu de ba remuka anda lagaga dini, eja ori injwi ri. Yesu ku'jo: "Nyi oriinjwi ri ga'jo're kpe vuaru ga erire kpe ri, mecara nyi nga ruaru si pi, ongwi 'bura 'di iru di ku". ²⁶ Ori de be bura di vuru, jwa rere nga ruaru si pi. Ko 'bee bura ri vuru kende daa kpo ani, ausi 'ba amgbu ku'jo : "Da ra. " ²⁷ Ki Yesu ko dina, enga anda ni oru, bura rib a pasi wa. ²⁸ De Yesu kwi zo nani ga, 'ba anda lenile ri ziki anda ni: "Amado ori injwi ri kpe a'du le'jo si ya?" ²⁹ Yesu a'i: " 'Di kudoru wa ri elegi si." ³⁰ Yesu pi ebeki ole na ra, laliki Galilea ga si. Lee ba kuni ku, ³¹ Adusi le anda kele ni anda lupwonyia. Ku'jo ai ni: " Ngwapi 'ba di kemu karukwe 'ba adiga, kaki anda ni 'di kpovuaru o'du aina avuga kemu kenji ra. ³² Ki ai le eriki lejo ni ekwi ni ku, kaki oriori anda ni zire ga. ³³ Esaki Kafarnao ga 'dini toruki zuga, ki zi ai: " Anyi tebe leti mi ge enye ru aduni ga? ³⁴ Oluki ciri a'dusi esu ai nga ero zo ri kuziye ki adi aiya lele ga kolu amba du ni ya i. ³⁵ Ko ri vuru, lungwe 'ba mudra alimbe eri ri anda di, ku'jo: " De mo'di le oluka aluzo ri, kule kolu vulega kede l'bu 'ba cidu ni" ³⁶ Vuaru e'du 'burangwa alu, 'ba aiya andaga, amvo cwi, ku'jo ai ni: ³⁷ "Mo'di 'baciri 'di ani 'di a'I're ma ru si ri, a'I ma 'I, vuaru mo'di ma a'I're ri a'I ma 'iku, a'I mo'di ma ezwere ri 'i." ³⁸ Yoana ku'jo Yesu ni: "Lapwonyi, made mo'di alu kudo ori injwi ri nya ru si, Anda oluka ama aluku si amaluga modi na cwi/pi. ³⁹ Ki Yesu ku'jo: " Anyi ga ku: mo'di nyuma edere ma ru si ri 'jo nga injwi ma ruge ku. ⁴⁰ Mo'di jare ama to ku ri, ku'de ama ni ⁴¹ Ma'joo anyi ni anda , De mo'di ke iyi mvule anya oluka Kristo dri 'i si, mo'di anidru le'di igwe ana dride ni ku kwa." ⁴² Ki mo'di ba ciri ri evoloka ri, loso si oni obee embe aru ki adi bee iyi meri di ni ga. ⁴³ Vuaru de nya di kuzi ni enji aga nyi li pi, dudu nyi mu lidi ga di alusi, kuzwa muka di eri to aci aga. ⁴⁴ Laka o'bu ka nyi nya 'bo vua aci sa ka nyi gwe 'bo. ⁴⁵ Vuaru de nya pa kuzi nyi enji aga lipi! Loso ri anyi kwi lidi aga pa alu to, kuzwa inyi kwi aci aga pa eri ri to ra. ⁴⁶ Laka o'bu ka nyi nya 'bo vua aci s aka nyi gwe 'bo. ⁴⁷ De nya mi 'I sa kuzi nyi enji aga , enge pi! Loso ri anyi kwi Opi Rubanga dri ni ga mi alu tro, kuzwa nya kwika mi eri to aci olure tadu ri ni agar a. ⁴⁸ Laka o'bu kunya nyi 'buaga vuaru aci kugwe ni 'bo du. ⁴⁹ Aci kemu mo'di alu alu eco pelere, a'ia aji loso ezika ri ani. ⁵⁰ A'i ni nga loso ri, ki de a'i 'ee asa ri, a'di 'abaa ku'e uka ni ingoni? Kule anyi 'ba a'i kolu anya ruge a'a vuaru anyolu wa'dezi anyidri tro egbwe si.

Chapter 10

¹ Yesu e'be kare na 'di, mu Yudea 'a vuga Jordano a'do. Naas a 'ba evo amgbu, ko leni ai, ingazi sa ani a edeka ri ani. ² Farize'i'ba zipi ezweru ki Yesu dri, anda ni o'bizo ziki anda ni: " Cara Rubanga dri ga mo'di ni izi anda di gaka mgbe ni ray a? ³ A'iaia ti ni: " Mose ku'jo anyi ni a'du? ⁴ ku'joki : " Mose a'i ama ni dri tika pasi kezo uku dozo pi vua gazoa dru mgbe ni ra," ⁵ Yesu le ku'jo ai ni: " Mose ku'jo nga 'di anyi ni 'dini ri anya renika kpe si. ⁶ Ki e'dozo bi o'du ga bizo ri niga, Rubanga bi 'ba, ago izi tro. ⁷ Disidu kulea ago ke'be ata pi endre tro ra, kemukiru izi tro ru alu ri 'i." ⁸ Eri trwa kakiremu alu, ausi ai eri ku, air u alu ri 'i. ⁹ Disidru nga Rubanda a emule alu ri, kule 'ba kalanju ku". ¹⁰ Ngwiki zu ga, laka 'ba anda lenile ri ziki anda nga di si idi. ¹¹ Ku'jo ai ni: "Mu'di anda izi ni ga're mgbe , izi zii 'du're au ri kede asa ede vuaru ka enzi ede anda izi ni. ¹² Vuaru de izi sag ago ni mgbe 'du ago zii au, anda ni sa kede asa. " ¹³ Ai 'boronzi ciri ezire laka dudu kuti di runa pi niga, ki ba anda lenile rido ai pi. ¹⁴ Ki Yesu de dini , engwi anya; ko ku'jo aini : Anye'be 'baciri kevoki ma di, aku ga ai ku, adusi ku Opi Rubanga di kolu be dini ri ni. ¹⁵ Majo anyi ni gbadu ! Mo'di opi Rubanga di aire burangwa ga ri aika ri ani ku ri, kukwi laka kpe. ¹⁶ Nga di avuga amvo ai, 'ba di aia diniga coo tutu aia ruga. ¹⁷ Yesu edo muka dini, modi alu alu, owo andra aru, zi anda ni lazi si: "Lapwonyi loso ri, duba mede a'du lidri olure tadru riesuzo 'wa? ¹⁸ Yesu ku'jo laka: " Nyulugwe ma losori a'dusi? 'Ba loso an iyo , loso ri te Rubanga 'i. ¹⁹ Nyi ni cara Rubanga dri ote: A'kudi 'ba ku, eke de asa ku, oko gu nga ku, akulujo enjo ku, akulu jwa ba ni nga ku, kule anyi ru nya ata pi nyde to. ²⁰ Mo'di na ku'jo anda ni: "Lapwonyi, amba le'jo di ega zo ma yai ni nga cara di avu moko tuwa du." ²¹ Yesu nde anda ni, asina de ruaru tuwadu ra. Nga lesire ri lezi nga nyidi aa ri tuwadu ki ke citi na ba nga ako ri ni, ki nye sun a lonyi ni rubu ge oru. Emu ko ma avu ni. ²² Anda lejo di ni Erika si ovina ecoru ra mupi rere angala to, adusiko anda ni ngato nja. ²³ Yesu eye nga, ku'jo 'ba anda lenile ri ni: Kolu okpwo ba limi to ri ni kwizo keru Rubanga di ni ga!" ²⁴ Ba anda lenile ri a'uki le'jo 'di sir a., ki Yesu angwa di ku'jo ai ni: "Ma 'boronzi, kwika opi Rubanga di ni ga ni okpo. ²⁵ Nakanaka a kwizo lu libira dri si ri emi, kuzwa mo'di limi tro ri a kwika opi Rubanga di ni ga ni ra" . ²⁶ A'uki okpo si, nde oku ri ra, ku'joki ai ni: "De dini ri, a'di ka rari wa du ni? ²⁷ Yesu eye ai, ku'jo ai ni: "Ba ni okpo, kaki'bia kpe; ki Rubanga ni okpo ku, a'dusi Rubanga kede nga tuwa du wa." ²⁸ Petro iko le'jo 'di a ti ni, ku'jo: " Ki ama le, ame'be nga towa du ra, am'eko nya vu ni au". ²⁹ Yesu ku'jo: Ma'joo anyi ni: de mo'di e'be zo, adrunzi , amvonzi, ata, endre, 'baciri, vu troma si vua Ofu losorii si, ³⁰ kemuka ga nza ri esu lidri vu dri ri iga. Mo'di 'di kemu ke su zo, adrunzi, amvonzi, endre, 'baciri, vu vua icandi tro esu nai ti vu mia, vua lidri emu're rig a, ka lidri olure tadru ri esu ra. ³¹ 'Ba amgbu ati ri kevo kolu vule, vuaru 'ba vule ri kemu kolu ati". ³² Esu ai leti 'aga kuvoki Yerusaleme ga, Yesu laga ai ni ni; ori ko ai cwi, 'ba aia vu okoka ri sa anda ani. Ziniga Yesu lungwe anda maju mudra

alimbi eri ri maraga, etede adu kumu kederu anda rude ire ri. ³³ Yesu ku'jo ai ni: Diyadu avoki Yerusaleme ga, ki na'asi Ngwapi 'ba dri ni a'di azia Ambw 'ba ga azika Rubanga ni rii dri dri dri vua lapwonyia Cara Moses dri lenika ri dri. 'Ba n aka dra li driaru au, a'di ko a'di ani hwe Kafiri 'ba dri. ³⁴ Kaki ani inya'li, kaki tuze wi anda ruge, a'di ko a'di ani mba, odri andani 'di. O'du ina avuga konzi ra." ³⁵ Yakobo pi Yoana tro, Zebedeo a 'boronzi, ozekiru Yesu dri, ku'joki anda ni: Lapwonyi, amale nyide ama ni ta ama zile ri 'i. ³⁶ Ku'jo aini: nga anya lele amide anyini rii adu? ³⁷ Ku'jo ki anda ni: "Ba 'ama ba eku nya opi dri ni ga aluri nya nyare ga, zii ri nya legi ga." ³⁸ Yesu ku'jo ai ni: anyi ga anya a'ile rii ku. Anyi kerije icandi dri ma mvule rii mvu wa ya? Anyi batisimo ma kole ri ko wa ya? ³⁹ A'iki Oo, amaa edewa." Yesu ku'jo aini: "Lokuduru anyi kerije icandi drii ma mvule rim vu ra, vuaru any batisimo ma kole ri ko ra; ⁴⁰ ki rika ma nyare ga kusa legi ga ni hweka ni, l'bu madri 'I ku. Rubanga ka kare 'dii hwe 'ba upelera rii ni ni". ⁴¹ Nga'dierika si, 'ba zii mudra rii a asi e'do emika Yoana pi a ruga Yakobo tro ⁴² Ausi Yesu lungwe ai anda di, ku'jo aini: 'Anyi ni ote ovi dri si, 'ba lungwele opi rii kaki 'ba ase okpo si. ⁴³ Nga di kederu anya lofo ga ku. Kule kede ibu anyini. ⁴⁴ Modi lere anda kolu amba ri kule kolu Opigo ba tuwa di i. ⁴⁵ Ngwapi 'ba dri ede anda ani, emu l'bu edere 'ba ni vuaru lidri andadi azire 'ba amgbu edokazo." ⁴⁶ Yesu pi caki Jeriko ga. Engaki Jeriko a'ba anda lenile ri tro 'di, esu Baritimeo (ehwi a ni ori Timeo), mo'di mii ako ga a'I'deri, ori leti baraga. ⁴⁷ Kujo anda keru Yesu ni Nazaretigo rii kemu 'dini, edo ojwaka ere: "Ori Davide, kiza kuko nyi ma si," ⁴⁸ 'Ba amgbu e'jaki anda ni, ku'joki kuvu ciri ki ozi jwasi rere: Ori Davide, kiza kuko nyi ma si," ⁴⁹ Yesu mba 'cwi di, ku'jo: "Anyimba nya asi, nyinga oru, kulu gwe nyi." ⁵⁰ 'Be anda la'bu ni pi mvuru oru, mu Yesu dri. ⁵¹ Yesu ku'jo: "Nyile amide nyi ni a'du?" Mo'di mi akori ku'jo: "Lapwonyi, nyi 'ba amnde ga idi." ⁵² Yesu ku'jo anda ni: "Nyimu, a'I nyidri lari nyi ra" Mgbesa mi anda di awiru ra, vuaru ko Yesu a vu ni leti aga tro.

Chapter 11

¹ Aia Yerusaleme ni etorore rii, caki Betefeje pi a tige Betania tro 'B oliveti ni lagaga. Yesu zwe 'ba andadi eri. ² Ku'jo ai ni: "Anyivu e'I nga ecore anyi dri na l'a, jo ito e'I na l'a ni, anyivu anyi kaino angwa 'ile ci eze sa ture driaru kuru rii esu. Anyenzi, anyeji 'di'a. ³ De mo'di zii kozi anyi: 'Anyi a'du ede? Anya 'i: Opi ole ni, kemu kolongwiya nyebe diya. ⁴ Voki esuki kaino angwa 'ile ci ri ketumi ga leti mi. Aia enzire a rii. ⁵ 'ba umbaka na 'a ri, oziki: Anyikaino la'di nzi a'dusi? ⁶ A'iki ondo Yesu a ecara le ri ani. ko e'be ai evuki aiya leti si. ⁷ Eziki kiyino ni Yesu dii ki beki bongo ruaru dudu Yesu kutu di aru kalawe duu. ⁸ Baa angbwu beki bongo letiyaga dudu andani kalawe di arusi, ziba pi lubaki ituu ni bi dudu ai kuba leti aga. ⁹ Baziba edo lagaka atii ziba pi andavuga kojwaki, "Hosanna! Andra adu mo'di emureruu Opi dri si ri'i. ¹⁰ Andra adu Opi ama bire'ri ni Davide dri a en'gwika si! Hosanna ni oru ri'i! ¹¹ Yesu khwi Yerusaleme ga di'I, ko khwi zo Rubanga di ni aga. Ndre ga gbi, ki dria du esu vu nira, 'disidu voki maju andadi mudra alimbi eri ri tro Betania ga. ¹² O'buzi, anda Betania ni e'bere ri, abiri ko anda ni ra. ¹³ Ndre eleu bi tro ire 'di, mu laka eleu endere ki oana 'iyo, te a'a ri bi na 'I, a'dusi lofo eleu a'azo ri adi sa esa kuru. ¹⁴ Yesu ri nga joka eleu ni khwe aruge: Mo'di zi kunya o'a nyidi ku khwa." varu 'ba anda lenire ri eriki nga anda jole ri raa. ¹⁵ Ba'di caki Yerusaleme 'ga'di, Yesu khwi zo Rubanga dri'ni aga, e'do ba nga lezika ri vuaru ga geka Rubanga ni zogari ni doka. Luli meza 'ba siti ofuka ri di vuru vuaru komwi 'ba amamu lezika ri di i sa luli vuru. ¹⁶ Le 'ba ni ku nga gika Rubanga ni zo ga ku kwa. ¹⁷ Yesu leni 'ba kujo: swiru Buku Ole ri ni ga Rubanga kujo: "Ba tuwa du ni zo madri kemu kalugweru zo elegi dri I. Ki dria anye eco 'e ugi ogu dri 'i! ¹⁸ Ng'di Amba 'ba nga azika Rubanga ni ri divuaru lapwonyia Cara Mose dri ni lenika ri eri ki dini leki ai kundu leti anda ni dize. Oriki anda ni ra, a'dusi 'ba tuwadu a'uki nga anda lenile ri adige tro. ¹⁹ Undrwelaga fu tauni Yerusaleme ni aga si pi. ²⁰ O'buzi si aia lalire ga, ndreki eleu agini ri, o'wi bi ijwaga. ²¹ Petero era 'di, ku'jo Yesu ni: "Lapwonyi, nyide adi, eleuhwe agini nya wale ri o'wi ra too! ²² Yesu a'i: "Anyi 'I Rubanga ni. ²³ Ma'jo anyi ni lokuloku, de mo'di ku'jo 'be'di ni: 'Nyzwe nyi, nyi'be nyi meri'aga, eka mama ako, de ka'I ga anda jole ri kederu ra. ²⁴ Disidu ma'jo anyini dini: de anyilegi ga esuzo, anyi a'anyesua ra: anyizi ga nyalele ri anyesuwo raa. ²⁵ Vuaru de enye legi, de enji be ziba pi edele nya ruge ri aa sa, kule enye be ra dudu, anyi Ata ni rubu ga ri kebe anyi ni ru. ²⁶ De anyebe enji be zidi ku, anyi Ata ni buaga ri sa ebe enzi anyidi sa ku. ²⁷ Engwiki Yerusaleme aga idi. Yesu a'lawere zo Rubanga di ni aga ri, Amba 'ba ga azika Rubanga ni ri di lupwonyia Cara Mose di lenika ri tro vuaru amba ziba pi tro evoki anda di. ²⁸ Ziki anda ni: "Okpo nyidi ga 'dini 'di edezo ri enga ingo? A'di kee okpo nyi ni ga 'dini' di edezo ri niya? ²⁹ Yesu ku'jo ai ni: "Ma anyi ni lazi zi alu dii; de anyi ii ra, ma okpo ma 'nga edezo 'dini 'di etede ra. ³⁰ Batisimo Yoana dri enga Rubanga dri nosi 'ba dri ya? Anya 'i ma ni ile ii. ³¹ Ba' di e'doki ga amaleai lofo ga: "Deama 'jo: Enga Rubanga dri; ku'joa: 'De 'dini anyile Yoana ni a'ika ku a'dusi? ³² Ki de a'majo: 'Enga 'badri le? Kaki 'ba amgbu 'rii ori, a'dusi ba amgbu a'I ra Yoana ni andrani profetago loku ri i. ³³ Ko a'iki Yesu ni: "Ama niku". Yesu ku'jo ai ni: Ma sa metede anyi ni okpo ma ga 'dini edezo ri ku.

Chapter 12

¹ Ziniga Yesu nge ga ai ni le'jo ekwi si: "Mo'di zi so amvu a'bala 'banga ni; lu'be tin a ci, 'di' bu a 'bala 'banga ni zizo ci, ko 'di loro cwi, 'diiri e'be 'ba ni uhwele uhwe, ko mu vu loluga pi. ² Lofu tizoa dru ri si, amvu 'niata 'di engwi 'di, zwe anda tiluzwa ni kemu ba 'di dri anda dride amvu dri ezire. ³ Ki 'ba 'di koki tiluza dii, omgbaki anda ni, ko zweeki anda ni vule dride 'di ako. ⁴ Ziniga amvu'niata ri zwe tiluza ziina au, 'ba 'di mba anda ni sa dria dria, ko edeki anda ni kendre drinza. ⁵ Zwe tiluza zi ni, ki 'ba 'di mgbaki andani kpo. Ko zweeki sa ra, ki ziti omgba mba, zipi 'diki kpo. ⁶ Di avuga mo'di lesi alu a,aa anda bura lele ndro ri'i. Vulega zwe anda ni ai dri au. Amvu 'niata ra: "Kaki ma 'bura ni ru ra". ⁷ Ki 'ba amvu 'aga ri 'jo aiya lele ga: 'Di amvu a'bura 'i. Ayi'ba a'kudiki anda ni ra, ausi amvu 'di kolu ama ni! ⁸ Disidu koki anda ni, 'diki anda

ni ra, ko 'beki andani amvu agasi langwe. ⁹ Yesu zi ai: "Driya amvu ni ata kede adu? Kemu ka 'ba andadi amvu 'aga ri 'di ra, kuko ka amvu ni hwe 'ba zi ni. ¹⁰ Nga cwaile Buku Ole ri 'a'dii ila kuru ya? 'Oni I'bu'ba a gale mgbe re engwi oni mba 're drile ga ri 'i. ¹¹ Nga 'di Opie de ni; nga anda edele ri kendre 'ba mi loso ndro rere! ¹² Amba Yudei di leki anda ni koka ra, a'dusi oniki le'jo 'diiku'jo ai ni ni ote. Ki ori ko ai 'ba amgbu 'di si cwi. Dididru e'beki anda ni ra, ko voki pi. ¹³ Na'avuga zweeki anda dri Farizei vua 'ba Erode drikukokidru andi ga gere ego ga. ¹⁴ 'Ba'di evo ku'joki anda ni: "Amba, ani ote nyi mo'di ga andari edete re ri, ori ko nyi mo'di zi si ku hwa amala mo'di a eku vu dri'di 'a ri nyi niehwi ako, vua nyi le'jo Rubanga driini leti anda ri si. Cara Rubanga dri a'i ama hwe musoro Cesare dri, de nosi amah we ku? ¹⁵ Yesu ndre 'ba 'di a ciri ni 'di, ku'jo ai ni: "Anya o'bi ma lejo dini 'di si adusi? Anyehwe ma ni okolongo alu, amade adi" ¹⁶ Ba dii keki driaru okolongo alu, ko ku'jo ai ni: "Di a'di a'dini eno 'i? A'di aru i? A'iki: "Cesare di 'i." ¹⁷ Yesu ku'jo ai ni: " nga Cesare dii anyike Cesare di, ga Rubanga di anyikee Rubanga di."Auki okpwosi. ¹⁸ Saduca'i evoki Yesu dii. Ai 'ba a'ika de mo'di dra ra ri kenzi kpe ri 'i. ¹⁹ Ko ziki anda ni lazi di si: "Lapwonyi, Mose cwi ama ni, ama de mo'di a adrozi da ra, ki e'be izi 'bura ako, kule mo'di 'di kohwi anda adozi a awizi ni, ausi kaki 'boronzi ti anda adozi ni ra. ²⁰ Andrani eze adrunzi tudyeri. Atizori 'du izi, ki dara 'bura tika ako. ²¹ Adrozi erizo rii ohwi awizi 'di ni, ki anda ni sa da'ra 'bura tika ako. Inazo ri sa da'ra 'bura tika ako, vua'ru adrunzi zipi sa anda ani. ²² Ai tudyeri trwa daki 'boronzi ako. Dria vulega awizi 'di sada'ra. ²³ Too o'du 'ba a onzi'zo ri i nga, de enziki ni ri, izi 'dikolu a'di dri 'i? A'dusi 'ba 'di tudyeri trwa 'duki izi 'di ra." ²⁴ Yesu ku'jo ai ni: "Anya ra ni ego rere. A' dusi anyi ni nga cwile Buku Ole ri 'a ri okpo Rubanga di tro ku. ²⁵ Amala de enziki ni ago uku tro o'duru ku; ki kolu malaika'bu'aga ri ani. ²⁶ Diyadu 'ba drakara rii a onzika ni drige, Rubanga ku'jo ai ni: 'Ma Rubanga Abramo dri, Rubanga Isako dri vua'ru Rubanga Yakobo di 'i.' ²⁷ Nga 'di a'ehwi ni anda ni Rubanga 'ba drakara rii di 'i ku, ki ba lidri ri dii 'i. Anya ra ni ego rere". ²⁸ Lapwonyia Cara Mose dri lenika ri 'a alu ri eronga anda'di ra Eri Yesu a'I Saduccei 'ba andaga 'di, emu driaru zi anda ni lazi si: " Cara aluzo nde'dia ri ingo 'i?" ²⁹ Yesu longwi ku'jo: "Cara nde'dia aga ri di 'i: Israeliba anyeri! Opi Rubanga ama dri anda ni Opi alu tende ri 'i. ³⁰ Duba anyile Opi Rubanga anyidi anya asi cidru si, endri anyidi cidru si, ra anyidri cidru si vuaru okpo anyidri cidru si." ³¹ Erizo ri 'di 'i: Anyile anya wa'dezi pi kendre anya anyi leka ri ani. 'Cara zi 'di nde're ran a iyo." ³² Mo'di 'di ku'jo anda ni: "Lapwonyi , nyi'jo ce! Nga nya jole ri anda, amala Rubanga anda ni alu tende, zina anda a'ni na iyo. ³³ Anda ni leka anya asi cidru si, ra anyidi cidru si, okpo anyidri cidru si vuaru anya wa'dezi ni leka anya anyi leka rii ani, 'di 'nde azi cidru azile Rubanga ni ri ra." ³⁴ Yesu eri mo'di diiku'jo nga ciri di'i'di , longwi anda ni: "Nyi opi Rubanga dri niga lolu ku." Naiavu'ga ori ko 'ba anda ni zire ga ci. ³⁵ Navuga si anda ga lenire ga zo Rubanga di ni ga'si, Yesu ku'jo: "Lapwonyia Cara Mose dri lenika ri kelenia Kristo ni ori Davide 'i ni ingoni? ³⁶ Amala Davide 'I sa okpo Endri Ole ri di si ku'jo: 'Opi ku'jo Opi madri ni: Nyiri ma nyare ga, Ma'ba nyi pa ti ku'ja 'bazi nyidri idri.' ³⁷ De Davide kulgwé anda ni anda Opi 'i ri, kolu anda 'burangwa ni ingoni?" "Ba amgbu ri eri nga 'di anzo tro. ³⁸ Yesu a nga lenire ga , ku'jo: " Anyimba anya ta lapwonyia Cara Mose drilenika ri si. Kaki kanzu ka'bu ka'buru lusu, ausi soko 'a ozi dru ai laru tro; ³⁹ vuaru kaki kare ati ri 'du zo lemu dri niga vuaru karama la'du di niga. ⁴⁰ Ba 'di kaki awizi a nga ni luta ;kaki elegi para akujo du ai loso. Kevoki kesu ki lamgba retu ri esu ra. ⁴¹ Yesu ri aso kare siti 'bezo ri tro, ka 'ba siti 'beka 'aru ri ndre. Hworoni amgbu 'beki siti nzanza. ⁴² Awizi alu emu, 'be afu toueri, emuru okolongo alu. ⁴³ Mgbesa Yesu lungwe 'ba anda au okokari anda di, ku'jo ai ni: "Lokuloku ma'jo anyi ni, waizi nga ako 'di a ga 'beleri, zwa nga twa 'ba amgbu a 'bele sandu 'dii 'aga ri ra. ⁴⁴ A'dusi 'beki siti aidri azarera ri au, andisi awizi 'dii 'be ando ga anda di ri a'aa oluzo anduri tuwa.

Chapter 13

¹ Anda efure ga zo Rubanga di ni ga si pi ri, mo'di alu anda lenile ri ku'jo: "Lapwonyi, nyidre oni gboro nai, zo gboro na tro!" ² Yesu ku'jo anda ni: " Ingre zo gboro 'di 'ba ra y'a? oni alu sa e'beru oni zi dri ku: nga 'di tuwa du ke voloru ra". ³ Yesu a rire'Be Olivetidri anda nga endrere zo Rubadri niga rii, Petero, Yakobo, Yoana vua Andrea pi tro evoki driaru mugu mugu dru, ⁴ ku'jo ki: "Nga 'di kederu a'dunga vua etede zo drug a 'di kederu ra ni lete kemu kolu a'a ya? ⁵ Yesu e'do joka ai ni: "Anyi 'ba mi okpo mo'dizi kunza anyi ku. ⁶ 'Ba amgbu kaki evo ga kaki ngeya ma rug a, kaki 'joa: 'Ma ani 'i!' vua kaki 'ba unzwa amgbu. ⁷ De anyeri o'ja kemu, kusa anyeri ayaya ku'ja dri ri ni, kule ori kuko anyi ku, a'disu 'di ga kole kideru ri 'I, ki de ti omba 'di si ku. ⁸ Amala naniga suru kudiru suru tro, opi kudiru opi tro. Vu koyorukare kwici ga vuaru abiri sa ku'de ra. Di diya ecandi ke'doru. ⁹ " Anyolu baba . Kaki anyi zi lokiko a' di anyi mgba zo lemu dri niga ra vuaru anyi mba'ba vu aseka ri andraga opi tro le'jo madri si, ma ite'dezo ai ni. ¹⁰ Kule ofu loso ri ica vu diga tuwadu kpa. ¹¹ Vuaru de kujoki anyi vura andrga, anya asi kaljwa 'di ma a'du 'jo ya si ku; nyi'jo nga emure nydi g era ri I, a'dusi nga na nyi jo nyi 'i ku, ki endi Ole ri ku'joo ni. ¹² Adrinzi ka aia adrunzi ni azi 'dile; ataa ka 'bacireaidri azi 'dile; 'baciri ke'ziata pi endre tro aruge, kaki pi kaki ai 'di kpo. ¹³ 'Ba tuwa kuga anyi ga ma ru si mgbe. Ki de mo'di zi ebi ecandi ndi anda lokore ga, a'di aria ra." ¹⁴ " De anye de ga amgbu kevoloru asilajwa retu ezi're ri, kare kule kederu laka kuri ga, kule mo'di la'dia ri keri ehwi ani, ku le 'ba Yudea 'a ri kofe 'be 'aga. ¹⁵ De mo'di zo driga oru, kule kesi hwire zo ga gaa anda di etare ku. ¹⁶ De mo'di amvu 'aga kule kengwi vule anda bongu ni zire ku. ¹⁷ De o'du naa ecara, kolu uku ru anji ri ni kusa 'baciri indruka ri ni inzwi. ¹⁸ " Anyelegi kederu ayi nga ku! ¹⁹ Amala o'du nanga , ecandi amgbwu ku'de 'ba dieze Rubanga a vu bizo ri nga sa re de'di kuru rivuaru emu 'de naani idi ku ²⁰ Duba si lei de opi kedu lofo ecandi na dri ku ri, mo'di rari'dira ri kulu alu sa iyo. Ki indu lofo ni ra, kiza ko andani 'ba anda lupele ri si cwi. ²¹ Ki de mo'di ku'jo nyi ni: ' Nyindre Kristo ni , kusa 'Nyindre anda ni na, kule a'nya 'i ku. ²² Amala 'ba 'joka enzo dru Kristo 'I kusa ai profetaa ri kevo yayaduu; kaki lete ede vuaru kaki ga zipi ede kendre nyuma ani 'ba lupele ra ri lunzwazo, de o'biki wa 'i. ²³ Kule 'disidru animba anya ga ni. Maa gee anyi ni ga 'dikpodru dri dri ra 'di." ²⁴ "O'du naniga, ecandi na a avuga, vu mudi ka itu mi'bii cwi, imba ongwe ku, ²⁵ lelego kenga

'bu 'a si, kejo vuru vuvaru okpo 'bu dri koyorura.²⁶ 'Di avuga 'ba kevo ka Ngwapi 'ba di ni ndre ra kenga ru'bu 'aga okpo tro vuvaru eku ambgodu ri to.²⁷ Mgbesa ka malaika anidri eze 'ba anda lupele ri trare kare cidru ga si, ndi 'buzele ga".²⁸ Anyindre dri ovidru eleu. De bi a kuru, anyinia dria meli ire.²⁹ Ani sa de anide nga 'di ke deru, anyini ote ani ire ondo tumi ga.³⁰ Ma'jo anyi ni gbadu 'ba dria riioa udrare kpo ku, kesua ge 'di'bapi ederu ra.³¹ 'Bu vu tro koloko ra, ki le'jo madri le loko ku.³² 'Ki o'du vua saa ga 'di a redezo ri, mo'di alu sa ni'dia ote ri iyo, de sa malaika 'rubuga ri, desa Nywapi 'i, mo'di alu sa iyo, kit e aludi Ata 'i.³³ Anyimba anya nga, anya mi kolu mgbo, a'dusi o'du naa emuka ni anyi ni ku.³⁴ Kende mo'di mure vu lolu ga ri ani, onga 'boru si pi, e'be i'bu'ba ga dri ndrele, alu alu i'butro, ecaru mo'digoti nga mbare ri ni mi a kolu mgbo.³⁵ Dini anya mi kolu mgbo, a'dusi saa zo'niata a engwizo ri ani ni ku, undrwe kusa iniaga ka 'dika'di, kusa a'ulogo a cira usore ri 'i, kusa lovuru vu lofo si.³⁶ De kengwi emiadru anyi ni nika ako sa, kule kesu anyi o'du ga ku.³⁷ Nga ma a 'jole anyi ni ri, ma'joa 'ba tuwa ni, anya mi kolu mgbo."

Chapter 14

¹ Esu lesi andraga o'du eri itu ogboro Lalika dri ni 'dezo Mugati Akuhwi Ako ri di tro. Amba 'ba ga azika Rubanga ni ri dri vua lapwonya Cara Mose di nika ri tro, ai leti ndrure Yesu ni kujo lole si o'ddi dru ra.² Ku'joki : "Kule kolu itu ogboro si ku, nosi 'ba kevo kezi lejo."³ Yesu ni esu Betania 'a Simone ni do'bo tro ri dri zo ga. Anda olure lonya tige ri ni ga, izi alu eziete 'a adu ngu'di drwi lage oru ri tro. Awi ete a ti ni, osu adu ni Yesu ni dige.⁴ 'BYesu pi tro zo ga ri ku'jo ki asi'deka dru: "Adu ngu're drwi 'di a'di ivoloo a'dusi ya?"⁵ Adu drwi 'di anda ni 'di keleziru lage oru silingi mia ina sis a wa; silingi a ni kukeru ecandi 'ba ni,"Angala ko ai lemuru'zi 'di aruga cwi.⁶ Ki Yesu ku'jo: "Anye'be kplu 'di. Anyi anda ni ecandi a'dusi ya? Nga anda edele ma ruge ri i'bu loso ndro rere ri'i."⁷ Ecandi 'ba pi tesa anyi niaga tro, anyi ai ekonyi o'du tuwa anya lezo ri ani wa. Ki ambi male molu tesa anyi ni lofo ga ku.⁸ Nga anda edele ri anda edele wa ri 'i: otri ma ru ni adisa caa ma serega kuru.⁹ Ma'jo anyi ni lokuloku, too jo a'di Of loso 'di nze vu ndutu dige, a'di ga nge ga zipi 'di a edele ri di ani era zo tro."¹⁰ Yuda Isikariote ni, maju mudra alimbi eri ri alu ni, muu Amba 'ba ta lezika Rubanga ni ri dri Yesu ni azire.¹¹ Nga 'di ni Erika si aia asi engwi ibwi; ecaraki ai ka anda ni siti hwe ra. 'Disidru anda ni leti ndrure Yesu ni lezizo.¹² 'Du ati Mugati Akuhwe Ako ri dri si, biloangwa Alike dri azire ri'i 'ba anda vu koka ri ku'jo anda ni: "Nyi amide nyi ni kare Alike nyazo ri ingwa?"¹³ Zi 'ba anda vu okoka ri eri, ku'jo ai ni: "Anyivo tauni aga, anyevo anyi mo'di zialu esu ka eyi ji eyilemvu 'aga."¹⁴ Anyi'de zo anda kwire ga ri a'dipi ni: 'Lapwonyi ku'jo, dema Alike nyazo 'ba ma vu ni okoka ri tro ri ingwa?"¹⁵ Ka anyi ni zo retu oru esi ga 'aru komwitro ri ite'de ra. Anyide 'ba ni nga tuwadu laka."¹⁶ 'Ba anda vu okoka ri lungweki, voki tauni 'ge, esuki nga tuwadu nda 'joka ri ani. Ko edeki ga Alike ni.¹⁷ Undrwelaga Yesu pi eca maju andadi mudri alimbi eri ri tro.¹⁸ Aia ga nyare ga, Yesu ku'jo: "Ma'jo anyi ni lokuloku, anyi lofo mo'di alu ma ga nya'di zi ri, ka ma lezira."¹⁹ Asikina omvu ra, oziki andani alu alu: "Gba ma 'i 'di?"²⁰ Ku'jo ai ni: "Anyi 'ba mudiri alimbi eri 'di 'a mo'di a anda ni dri usu're zi itaa alu 'a ri."²¹ Oo, Angwapi 'ba dri kemu dare kelende Buku Ole rii a 'jozo ri ani. Ki mo'di Agwapi 'ba dri azi're ri, kesu ecandi ra. Di si duba 'dari'i andrai mo'di na tika ku'i."²² Aia ga nyare ri 'du mugati anzo Rubanga ati, kee 'ba anda lenile ri ni, ku'joi, "anya'I anyinya, 'di ma ru i."²³ 'Di avuga ku'du kopo vino tro ri, anzo, ohwe 'ba ani a lenile ri. Mvuki ra.²⁴ yesu ku'jo ai nii "di ma eri 'i, eni cara u'di ri dri'i."²⁵ Gbadu ma'jo anyi ni, movu vino zi idi ku, kojuca a'du ma vino u'di opi Rubanga dri i 'a ri mvuzo ri ni ga.²⁶ Long avuga voki 'be oliveti adinga.²⁷ yesu ku'jo ai nii "anyi kpodu anyodi ra anyi ma e'be ra, a'dusi buku ole ri'o Rubanga ku'jo: 'Ma lei'dipi ni mgbu kpo vua bilo kpodru kaca ra."²⁸ Ki ma onzika avuga memu maga anyi ni Galilea ga ati."²⁹ Petero ku'jo: "de 'ba amgbu ke'be nyi ra sa, me'be nyiku."³⁰ Yesu ku'jo anda ni: "Ma'jo nyi ni gbaba gu, eudnu, ini onolo 'disi, aiulogo-oca line gone, vu eni ni ku, kesuo ega ma vu mga."³¹ ki petero angwi asi eri, ku'jo: "de olu duale nyi tvo ba, ma nyi ga kpe." Ai kpodru sa ku'joki ovu anda ni.³² Evoki amvu lugwele Gesemoni ni 'a yesu ku'jo 'ba anda vu okoka ri ni: "anyolu 'di 'a ma dri ilegi."³³ O'du petero pi yakobo pi yoana pi tuo voki ai tro. Ori oce ani ni osi lazwa tro.³⁴ Ku'jo ai ni: "M'asi kaljwa droka si anyi te 'di aga, anya mi kolu mgbo."³⁵ Zuremi andnga gaadru, 'de vuru elegy oma de kesu Rubanga kate wa si ku'ba saa ecandi di kalava ra. Nig'du kopo ecandi dri'di ma dri pi.³⁶ yesu ku'jo: ma ata! Nga tuwadu ke kederu nyi nga nyi si wa. Nyi'du kopo ecandi dri'di ma dri pi. Kile nyi'ba kederu nyi a leka ri ani, madni ani ku."³⁷ Engwi esu ai o'du ga, onga ku'jo petero ni: "Simone nyi o'du gaya? Nyoliki mi mgbo era aludi sa kpe ya?"³⁸ De nya ini kolu mgbo, nyilegi, avsi sitani kita dru nyi kpe. Endri ole ra, ki ru ni mori ako.³⁹ Zianiga sa muelegi angwa 'e'jo aluani i.⁴⁰ Engwi zinaniga, esu ri o'du ga, o'du ai mi ambaba. Maki onda ti ri a'ile kpe.⁴¹ Engwi vu inzo ri si, ku'jo avi ni: "anyi odiso o'du ko ya? Ai enzi'ba dri."⁴² Anyiga avoki, ma di ma azi di rii eca ra."⁴³ Olu adi ga 'jore ga, mgbeba yudani maju mudni olimbi eri ri olu esara. Amba'ba ga lazika Rubanga ni ri dri pi lupwonya cara mose dri lenika ri pi 'ba amba ritro, ezweki andani 'ba amgbu tro, ondo tro vua iligo tro dri'a."⁴⁴ yuda ku'jo ai ni: "ma dule elemvu na ri anda'i, anyiko, anyiko, anizi loso, kiparu ku."⁴⁵ yuda esa'di, mu rere sa yesu di, ku'jo: "lapwonyi! Mgbesa du elemvu'na."⁴⁶ 'Ba amgbu 'di koki yesu ni okpo si.⁴⁷ 'Ba umbaka maraga'di aluna enge andailigo ni, ga amba azi ole ni dri atiluza a bi ni pi.⁴⁸ Yesu ku'jo ai ni: "Anyi evozo iligo tro, ondo tro ma kore ni ma ogu?"⁴⁹ O'du tuwasu ma ngu leni onya lelega zo Rubanga dri ni aga, sa iji dri mu ru ku. Mani 'di ederu nga buku ole ria 'jole ri a vu ni okozo.⁵⁰ 'Dini 'ba anda vu koka ri tuwadu e'beki anda ni ra, feki pi.⁵¹ yaigo alu yesu avu ni ko're ni ru ngaiyo, te suka angwa. Koki anda ni.⁵² Ki e'be suka angwa ni aia dri 'a, eparu fee suka ako pi.⁵³ Ziki yesu ni amba azi ole ri dri di. Esu amba 'ba nga lezika Rubanga ni ri driai'ba amba vu dri tro, lapwonya cara mose dri lenika ri tro toruki na'a.⁵⁴ Petero ko vu oni ahwa gwa'da vua ohwi amba azi ole ri dri dri difo dri. Muu ri askaria rutraka ri tro aci tige.⁵⁵ Amba azi ole ri dri ai lokiko tro, enzi ndrure yesu ni ruge anda ni 'dizo ki esuki alu sa kuru.⁵⁶ 'Ba amgbu ezi le'jo enzodi ri, k iambi eci si kuru.⁵⁷ zipi lumba, ku'joki le'jo ego ri

ruaru.⁵⁸ amala: “Am’eri ku’jo: memu ma zo Rubanga dri sile drisi ‘dii ire ra, ki o’du ina ovuga mzi na si sile dri si ku ri’i.”⁵⁹ Ki ‘du sa eci si ku.⁶⁰ Amba azi ole ri dri anga oru ‘ba amgbu ‘aga ziki lazi yesu dri: “Nga le’di niga nyi ni a’i iyo ya? Nga’ba ‘di ‘a nyi isikizo ri a’du?”⁶¹ Ki yesu olu cirri, ofu nga a’i si kuru. Amba azi ole ri dri zi idi, ku’jo: “nyi kristo, ngwapi Rubanga ni ecule ri dri ‘i ya?”⁶² Yesu a’i: ma anda’i. Anyevo anyi ngwapi ‘ba dri rire Rubanga okpo tro ri a nyare ga ri ndre ra kemu ru’bu’a eku retu ni tro.”⁶³ Amba azi ole ri di cwi anda bongu ra, ka’jo: “andru sadenia zi ku!”⁶⁴ anyeri la’da anda ‘dale Rubanga ruge ri ra. Diya anyi ra adu?” ongo aliku le’jo, ku’joki tuwadu: “Ede enzi ra, kule kudaa.”⁶⁵ Zipi e’do mgbesa tuze luwika ruaru, mi na ombeka tro, e’doki anda ni mgbaka. Ku’joa ki: “Nyite’de mo’di nyi mgbare ni!” Askaria koki anda ni udiki, usaki anda ni okpo si.⁶⁶ Petero a olukre vuru lele esi ri nig a, zwagwa tiluza olu amba azi ole ri dri emu laka.⁶⁷ Ndre petero ri aci tige, eye petero ni okpo, ku’jo anda ni: “Nyisa anyi ocure yesu nazaretigo ri tro.”⁶⁸ Petro lukwi cwi, ku’jo: “ani / ma’riku. Nga nya ‘jole ria ehwi ni meri alu sa ku.” Di avuga petro zweru andraga. A’ulogo so cira ra.⁶⁹ Tiluza ‘di andre zi ga di, eye anda ni okpo, ku’jo ‘ba rutraka ri ni: “mo’di ‘di anda ni yesu pi a olu’bazi ‘i.”⁷⁰ Ki petro lukwi zi gas a cwi. ‘di avuga ‘ba rutraka ‘dii sa ku’jolu ni: “Gbadu nyi aia alu ‘i, a’dusikua nyi Galilea go.”⁷¹ Ki e’do i’ja mvuka ealuka tro, ku’jo: “Rubanga komgba ma de le’jo ma a’jole ri anda ku’i. mo’di anyi ga ‘jore driaru le’dii anda ni ku hwa.”⁷² Olu gaadnu, a’ulogo so lira vu enizo ri ra. Mgbesa petro era le’jo yesu a’jole anda ni: “A’ulogo ca cira sore vu eni ku, kesuo nyi ga ma vu ina” ri ni ra. Odi tiri mindra tro kowo.

Chapter 15

¹ Inini eze amba’ba ga azika Rubanga ni ri di’ba amba zi pi tro, lupwonyia cara mose dri inika ri pi lokiko tro, lutoruki ezeze vularu eseki ga aia role ri baba. Ombeki yesua dri ni cwi, ko ziki anda ni pilato di.² Pilato zi anda ni: “nyi opi yudei dri’i ya?” yesu a’i anda ani: “I’jo ce.”³ Ki ainba ga azika Rubanga ni ri ari eziki sikia nyanya ri runoni ga yayadu.⁴ Pilato zi anda ni idi: “nyi ni ga a’ile sika amgbu ‘dii geeiyo ya? Nyindre adi le’jo teretere dru aiatrolenya nu ge ri.”⁵ Ki yesu ago ni ti logwika kuru si, pilato a’u okpo si.⁶ Esu itu ogboro tuwa si kule pilato keyi mabusugo alu aia zile ri a dri ni ra.⁷ Esu mo’di alu lungwele baraba ni osu mabusu aga ba zi pi tro ‘ba dika o’ja ga kpo si.⁸ ‘Ba rutraka ni voki pilato dri ziki anda ni le’jo leti dri si.⁹ Pilato zi ai ku’jo: “anyile ame’be anyi ni opi yudei’ba dri’iya?”¹⁰ Amba pilato itini ejiki yesu ni ani andna ovi si ni ra.¹¹ Andirisi amba ‘ba ga lezika Rubanga ni ri dri usoki’ba rutraka ‘di’a bi ni ka’iki ke’be ai ni Barnaba’i.¹² Pilato nga ka’jo nga dini: “ki de’dini ri, kole mide ma’di anyi, a ungwele opi yudei’ba dri’i di inu’i a’du?”¹³ Jwaki tuwadu rere: “keparu knuce dnige.”¹⁴ Pilato zi ai: “ede injwi dru a’du?” inzaki aia ole’bol uduku ni oru: “keparu knuce dniga.”¹⁵ Ki pilato ni ‘ba matraka na’a ri a osi ni egbwezo, e’be baraba ni ai ni ra, ‘ba amgba yesu ni kuruba si, koohwe ai dri epalekruce dri.¹⁶ Askaria zi anda ni amba vu ase’di ri dui zoga, emuki mundava aiadni a pa ni alu.¹⁷ Osuki bangu ika ni ruanu, opoki oci oki ititi ai dru, osuki dnari.¹⁸ E’doki anda ni zika: “oko’du, opi yudei’ba dni!”¹⁹ Kaki ani mgbani dni’a vua kaki tuze luwi ruaru vua kaki wo a’ja eri andna aru.²⁰ Nya’di amgbu aia idele ruaru ‘di avuga onziki bongu ika ni pi, ko suki atiti ni ruaru au. Ziki anda ni epale knuce dige.²¹ Ketu a okoki simone ni enga’di e’I anidri ‘a mu’di tauni ‘a rii, kugi dru knuce yesu dri ni. Mo’di ‘di dimone ni cirego, alesandro pi a ata rufo tro ri’i.²² O’duziki yesu ni Golgota ga ehwi a ni kare ani kendre drihwa ani.²³ Ohweki / keki anda ni vino aia odole erwa tro ni mvule ki le ku.²⁴ ‘Di avuga epaki anda ni kruce drige: odriki anda bongu ni anzu aia lelega, ‘beki agisi.²⁵ Epaki anda ni saa naa si,²⁶ Nga esikizo dru ni, osiru, epa drile aru: “Opi yudei’ba dri’i.”²⁷ Lago / Bara aru epaki ogu eri, alu ri anda nyare ga, zina ri anda legi ga.²⁸ (Kendre sile buku ole ni’i ‘a ri ani, amala: “O’baki anda ni enzi’ba tro”) ²⁹ Ba lalika ri sa kaki anda ni ede dri oyoka tro, ku’jo ki: “oliku ni zo Rubanga dri ire ra vua anibi o’du ina avuga nyi sia koloko ra!”³⁰ Knuce dri si nyesi vuru. Nyima adi nyi larire ga.”³¹ Amba ‘ba ga azika Rubanga ni ri dni lapwonyia cara mose dri lenika ri tro sa edeki anda ni alua ri ani ku’jo ki: “lari’ba zipi le ayo, ki ka andani lani anda gasi kpe.”³² O’ba kristo ni opi yudei’ba dri kesi vuru, ondre dri a’i dru ani.” ‘Ba eri epa’bazi ri sa andani enya’le.”³³ Onga bi saa azia oca bi saa dricalu, logo nai ndutu eci triko triko.³⁴ Gaa dricalu si, yesu odi ti dini: “Eloi, Eloi, Lamasabakitan?” whwi nai: Rubanga madri, Rubanga madri, nye’be ma ra a’dusi ya?”³⁵ ‘Ba lumbaka anda ni lagaga ri ku’joki ai keri ndini, ku’joki: anyeri adi, ka Elia ni lungwe.”³⁶ Mo’di zi alu’du amori osu hwe si onda ocahwi tro, ohwe oru driaru mvule, ko ku’jo: “Ondre dri Elia kenzia vuru ra ya’i!”³⁷ Ki yesu odi ti ri, ko dra ra.³⁸ Vuaru bongu zo Rubanga dri ni ga ri cwi ra enga oru bi vuru.³⁹ Askari amba mba’di andra aru rii, ondre ana / anda droka ni ‘dii, ku’jo: “Lokudru / Gabadu mo’di ‘di ngwapi Rubanga dri ‘i.”⁴⁰ Saa ‘dii si esu uku zipi a’a, ki ombaki ahwasi gwa’da, kaki ai sa ta ride’di ri ndre. Ai lofo a’a rii, maria magadalazi ri’i ai maria ni yakobo ni gaga ni pi a endre yose tro ni tro vuaru salome’i.⁴¹ Uku ‘di koki yesu avu ni ani a olure Galilea’a ri ai anda ni ekonyire ga. Vuaru uku zipi amgbu evoka ai tro yerusalem ‘aga ri sa a’a.”⁴² Dria sa undrwelaga esu yosefu Arimateago ri eca ra. Anda ni mo’di loso vutadri’i ori igenia ani kondre opi Rubanga dri tro.”⁴³ Esu’ba tuwadu ederu sabatoni baba. Oya/muu asi okpo dru pilato dri yesu a ru linwa ni a’ire.”⁴⁴ Pilato a’u anda enika yesu odra soadru sir a. ongo lungwe askari ambani zile ‘di lokudru / Gabadu yesu odra ra ya’i.”⁴⁵ Anda enika askari amba ni ti ra si, a’I yosefu ku’du yesu a linwa ni nira.”⁴⁶ Yosefu gee suka, enzi / egi yesu ni kruce alige si, li anda imwa ni bongu ‘ba sezo ni’ga. Se’ba gale oni ‘aga ri ni ga. Li oni retugo / ambgodu ni ‘bu dra ni ti ge cwi.”⁴⁷ Maria ni magadalazi rii ai maria yosefu a endre tro oluki liri sa nga ndrere ga, ko niki kare yesu ni sere ga ni ote.

Chapter 16

¹ Sabato loko ‘dini, maria ri magadalazi rii aim aria ni yakobo a endre pi salone pi tro, gaki odu yesu a imwa ni efuzo.² Itu Rubanga si, lovuru itu a eture ri, voki ‘budri ni ga.³ Kakivo yoa si aiangasi: “A’di ka ‘ba ni oni ‘budri tigeri li pi ni ya?”⁴ Esu

ani ni retugol amgbugo du ri 'i. ki ambi ndreki 'dini, esuki oni retugo 'dii ali pi. ⁵ Toruki 'dini, ndreki yaigo bongu ingwe tro ri rii nyare dri gasi, a uki cwi. ⁶ Ki ku'jo ai ni: "Auu kuko anyi ku. Anyi a ndrule ri yesu ni Nazaretigo epale kuuze dri ri 'i, anda ni diya iyo, enzi ra, Anyindre kare anda ni sere ga ri'di. ⁷ Kule anyivo anyi'jo 'ba anda vu okoka ri ni petro pi tro, laga anyi ni kumu Galilea 'a, anyi de anda nil aka, anda jozo ani ni ra ni ani." ⁸ Uku 'di 'bapi adri ani si oyiki ru tro kpekpe 'budri ni aga si, feki pi. Voki 'gesi mo'di zi dri ga kuru, a'dugi ori ko ai cwi. ⁹ Yesu onzi itu Rubanga si lovru 'dii, ete'de anda ni ati maria magadalazi ri ni, izi 'dii andrani ana ori unzi drore ruoru tudyeri ni i. ¹⁰ Izi 'di nga muu, ezu ga 'di tuwadu 'ba yesu dri ni. Esu 'ba 'dii kowuki. ¹¹ Izi 'dii a'joka yesu ni lidni anda ni lende aini tro ni'dii 'ba 'dii a'i ku hwa. ¹² Di avu ga, ete'de anda ni 'ba andidri eni rii ni ovi zi si, esu kuvoki leti si. ¹³ 'Ba eri 'diri rungweki, ku'joki 'ba zipi nipi ni ra 'ba'di a'i ku. ¹⁴ Vuaru yesu ete'deru maju andadi mudri alimbi alu ri ni, esu kunga ki nga. E'ja ai aia ga a'ika ku vuaru aia leka ga, yolera rii erikaku si, a'dusi leki 'ba yesu ni ndreka onzika avuga ri a'ika ku. ¹⁵ Yesu ku'jo ai ni: anyivo kare tuwa ga 'ba kpodru lenire, anyica ofu loso ri, 'ba tuwa du ni. ¹⁶ Mo'di le'jo madi a'i're ri kesu batisimo ra, ka anda lidni lori ra; ambisi mo'di le'jo madri ga 'di rii le'jo driaru aloki ra. ¹⁷ 'Ba ma a'ika rile kaki lete 'di ani 'di 'ba ri id era, ru madri si kaki ovi unzi rii dro ra, kaki ti mgbingbi rii 'jo ra. ¹⁸ Kaki ini sa ko dri si vuaru de komvuki ga inyoinya tro rii ni sa indua ai ku, de utiki dri 'ba ovu ri nidige ni aia rukgbwe ra?" ¹⁹ Yesu ku'jo nga 'di, tu 'aga: rii dni nyare Rubanga dni niga. ²⁰ 'Di avuga ai le voki ofu loso ri nge si kare ruwa ga. Opi ni i'bu edere edere ai tro, ete'de ga aia lenile rii anda ga ni anda okpo nyuma edezo rehweka ai ni si.

Luke

Chapter 1

¹ Ba karako raki lejo cwika nga redere amalega, ² kende ba ndeba aia misi edoru andaa redorega, ongu ai naa ibuba lejo iledu aia edijo amani ri ani. ³ Disi du mande mani loro, Amba teifulo lejo di a vuni vika para a vuga, ama cwi nyimibisi biai ⁴ ebedu nyisa amyini leuizo ri a audanda ri. ⁵ Odu kerode ni opi Yudaya di ni nga, kohana go zialungwee Zakaria ri, andaani bunyi Abia diri ga, andaa izi ni injanjii Aron di ni lelegasi, russa Elizabeta ri ⁶ Ai ritotuwa 'ba anda ri'i Rubangab andaga, rokoki cara Rubanga di a vuni nga andaalele rito enji ako. ⁷ Ki esu ai boronji ako, adusiku Elizabeta ni esu ondo tiku, ongu esu ai ritotuwa jaligo. ⁸ Odu ni Zakaria kede ibu kohana di Rubanga andaga andaa 'bunyi ni ga ⁹ ovidu ibu kohana di, andaa ibuni 'de iswe nguse viya ri ni duzo Yekalu Rubanga di ni ga. ¹⁰ Laki 'badi tuwadu esu taruki laangwe kelegiki naa iswe ngure vuiya ri ni dure rii. ¹¹ Anjeli Rubanga di edeteru Zakaria ni di andaga lele meja iswe ngure viya ri a bara ga ¹² De Zakaria nde anjeli ilei asidi na mvurupi nyorisi ¹³ Ti anjeli 'jo andaani, Ori kuko nyi ku Zakaria, adusiku nyaa elegi erirura Rubanga andaga, pi nyaa izi Elizabeta ni kuvmu kuti nyini 'bura ago ra, nyimu nyida reua Yuani 'ri. ¹⁴ nyimu nyolu anjoto, ongu 'ba kasako kevo kolu anjo to andaani tika si. ¹⁵ A'dusiku andaa kumu kolu modi amba opi ni andaaga, andaa mu mu uwaku, ongu wava opko ri saa andaa mvu ku, ongu andaa kumu kuga de lindi dle si, kidore ende a' aga si. ¹⁶ Pi 'bouji Isarael di karako kuvo kulufuru opi Rubanga a'ini. ¹⁷ Ongu andaa kuwu kuse andaa di endi pi mori Eliya di si, dudukulufu ata ni rasi 'bonji aidi ni ga lele, ongu ai lej evibaku ri kwodu ciri 'ba anda ri di ni ga, kede du 'ba baba opini. ¹⁸ Zakaria 'jo anyeli ni, lejo 'di mamu manie ingoni? A'dusika ma jaligo ongu ma izi sa kinya na lamuu pi. ¹⁹ Anjeli alea'jo laka, ma Gabriel'i, endere Rubanga andaga ri'i, ezwema nyimi. ²⁰ Ki, nde, nyimu nyolojoru ku, kusa ko o'du lejo'di a redenga, adusiku ²¹ 'Ba alu Zakaria ni tere, oagu auki ambawba andaa aluka para yakalu aga risi. ²² de andaa kekuri laangwe, andaa ma lorjioka pka auri, pi ai raki ajo andaa nde lete yakalu aga ra, a'dusiku andaa kulupe 'ba disa, kijo lejo pke. ²³ De andaa saa i'bu adzo yakalu aga ri lokoro, andaa, nguni andaadi zaga, ²⁴ O'd pia vuga, izu Elizabeta ko 'a, pi andaa luzuru imba tou, kijo ²⁵ " Opi ede mani lejo dini, o'du andaa mani ndezo ri niga, dinjo 'dwega pi ma digesi 'ba lelega. Anjeli 'jo Yesu ni tizo ri Maria ni. ²⁶ luba aziya zo risi, Rubanga zwe anjeli Gabrieli ni ei Galilei eli lungwele Nazareta ri ni ga. ²⁷ Zangwe ago nire gbu sa kuru ri di, esu andaa yajiga lungwele Yozefu ni engare zo Daudi di ni gasi ri a ejole ejo ri i, pi zaugwea ile asu alungwe Masia' i ²⁸ Anjeli ile emu andaadi pi zi andaani lazi si Nyolu ra ya, nyi anda loso to rii! Opini nyito! Nyi anda loso to uku lelega. ²⁹ De Maria kunde andaani ori ko andaani ewi, pi andaa lura andaa asigasi lazi di a, pakuni ni. ³⁰ Anjeli 'jo andaani, Ori kuko nyi ku, Maria, a'dusiku nyimu tutu ra Rubanga di si. ³¹ Pinde, nyimu nyiko 'bura aga, nyiti 'buraga, pi nyimu nyimu nyulungwe ruma Yesu 'ri. ³² Andaa kumu kolu anvgbu, pi avo alungwee dri lagarepi rii, pi opi Rubanga kumu kuke andaani koni kesidi ataa dandi diri ³³ Pi andaa kmu kuzwa zo akoba di tadu, pi andaa kesi lokoku. ³⁴ Maria 'jo anjeli ri, Nga di kumu kederu iugoni, a'dusiku mauu ago abu sa kuru? ³⁵ pi aujeli longwi andaani, Endi ole kumu kemu nyaa ige, pi apko andaani lagare pi ridi kumu koku nyi, ayosi 'bura nyaa tile ile avo alungwe ori Rubanga 'ri. ³⁶ Nae, nyaa, o'de Elizabeta ni ko 'a andaa iduji ngaa, diadu 'di imba aziyazo 'i andaani anola lungawe lele ondo rii. ³⁷ Andusiku Rubangani ngazi okpa na iyo. ³⁸ Pi Maria aka kujo ma opi a opizi 'rri, kolu mani nya jozo ri ami. 'Di avnga akjeli ebe assdaani. ³⁹ Saa ilesi maria nga mu ezeze ei 'be yadaya di ni aga riga ⁴⁰ Andaa kuri zaga Zakaria di pi zi Elizabeta ni lazi si ⁴¹ De Elizabeta keru lazi Maria di 'i' 'bwva andaa aga ri lufure, pi Elizabeta ga de lindi ole si. ⁴² pi andaa aga ri lujiru si kujo, Nyi andaa loso to uku lelega, ongu saa ori nyaa aga ile losobedu. ⁴³ lejo 'di euga inguwa,kebedu maa opi ende kemu madi? ⁴⁴ A'dusiku, nde, de amesi nyaa u'dukulazi di 'i', 'buva maa aga ri lufura anjosi ⁴⁵ Nyi anda loso to, nji ma'di a'i're ri'i, a'dusiku lejo opi ajale nyini ri 'i' kumu kedese ra. Longo Maria di eku pli 'i' ⁴⁶ Maria kijo, mabkeku opi ni, ⁴⁷ maa asi i'dwe Rubanga mani larire ri ni A'dusiku andaa nde icandi andaa opizi di ra, nde, e'doru andu ⁴⁸ A'dusiku adaa nde icandi andaa opizi di ra, ndoru andu 'ba tuwadu kare tuwadu ga si kuvo kulungwe ma mo'de anda loso re ri 'i' ⁴⁹ a'dusiku audauni opko tuwadu re ri ede mani nga ambgni pi andaa ru ole ⁵⁰ Pi andaa biza kolu 'ba andaa ni orine ri to

tadu. ⁵¹ Andaa e'dete andaa di opko ri ra, andaa aca lara 'ba reu'ba ri di ra a'i'a asige si. ⁵² Andaa esi vuru 'ba opko ri a'i'a komi ni ga si, enga oru 'ba candi'ba moriako r'i'. ⁵³ Andaa ega abiri'ba de nga loso si, pi a'i' koroui ri anda zwe pi lakaka. ⁵⁴ Andaa eloko andaa opigo Israel ni ra, era andaa kiza ra. ⁵⁵ Andaa 'jazo ama a'bi ni ri ani, Ibraimu ni pi andaa ori ni tadu. ⁵⁶ Pi Maria olu andaa to imba na kudi engwi andaa di 'boru. Oti Yuani ni Batilimu re ri di'i ⁵⁷ Saa Elizabeta di oti di eaa pi andaa ti 'burago ⁵⁸ Pi andaa rozzi o'di ta de eikii kua amugba Opi a edele andaa ni ri'i, anoru ki kasako andaa to. ⁵⁹ De esa o'du arozo ri si, evo 'bursa ileni elirare ga, kijoki ruma kolu Zakaria 'i', ataa ru vusi ⁶⁰ ki enda kijo, le'yo, runa Yuani 'i'. ⁶¹ Akali laka kijoli, Anya a'di zi lungwe le ru ile si na iyo. ⁶² Pi epeki Zakaria ni disi andaa ra si 'bvura ni ru si ⁶³ Andaa a'i' nga nga cwizo ri pi rwi nga laka, Runa Yuani 'i'. Pi a'i' tuwadu a'ukivui, ⁶⁴ mgbesa andaa ti awiru ra, andaa ledato ayuru ra, andaa e'do lorojoka Rubanga ewka to. ⁶⁵ Ori ko 'ba tuwadu a'i'a bara ga ri woi, pi lejo ile alase 'ba Yadaya di ni tuwadu, ⁶⁶ 'Ba le'ji ile ni eri'ba ri 'ba lejo ile ai a asige, kijoki a'i' a'vni, 'Bura di kuma kalu a'du. ki di Rubanga ⁶⁷ Piandaa ata Zakariya ga de endi ole ri si, negele'jo ki'jo, ⁶⁸ Tutu kolu Opi Rubanga Israel di ni, a'dusiku andaa emi pi lari 'ba andaa di ra. ⁶⁹ andaa enga o'jo di lari di amani zaga andaa opigo Daudi di ⁷⁰ kende andaa 'jo andaa nebiya ole ri tiga ri ani, e'doru vubinga. ⁷¹ Dudu amalari ru avi'ba amadi ri ga si, pi a'i' tuwada ama ni evu'ba ri ni ga si. ⁷² Andaa kiza edaka ama a'bi ni si, andaa lala andaa di ole ri ni eraka si, ⁷³ Lalu andaa alule ama a'bi Ibraimu ni ri'i ⁷⁴ A'jo andaa kumu kuke amani andaa 'i'bu ni edeka ori ako, kesuo andaa lasi ama ama av'ba ni diga si pi ⁷⁵ Ole aga pi anda aga andaa anda ga ama' lidi ni ga tadu ⁷⁶ Pi ruji 'bura 'di, avo alungwe ruji nedbe' andaami Oru lagare pi ri di 'i', a'dusiku nyimu nyalaga ati Opi andaa andaa leti ni edere ga. ⁷⁷ Lami lare' di ni kerega 'ba andaa di ni enji a'i' di ni ebazo. ⁷⁸ Kinza amgbu Rubanga amadi di si vu ingwe awiru amani ra orusi ⁷⁹ Ingwe 'jire ga 'ba rika vu ini aga ri ni pi lindi da di ni aga ri ni, ama ni pa sezo leti i'bwe di ni ga. ⁸⁰ Pi 'bura ile mba, esu opkwo endi ga, pi olu kwesikwesi aga esa ko o'du andaani e'detezo Israel ni ri ga.

Chapter 2

¹ Saa ile si ofu enga siza Agosto di si a'jo akuuwi 'ba tuwadu vu dige ri musoro ni le'jo si. ² 'Di lauwi atizo ri 'i' esu kwirino kiywa siria ri ni ³ 'Ba tuwadu voki ruwire, modi alu alu kare andaa engare ga ri ni ga si. ⁴ Yozefu 'isa mu Galilaya ga si, e'i' Nazaret di ni ga si, mu Yudaya e'i' Daudi di lungwele Betelehem ri ni ga, a'dusiku andaa enga Daudi di koti ge si ⁵ Dudu akuwwi a'i' makria ni zangwa andaa lelegale rito, esu ru na angi (andaani 'buura to aga) ⁶ De esu a'i' nale o'du Maria ni rawozo ri ate 'ra, ⁷ Pi andaa ti andaa 'bura aga atizo ri 'i', pi oli runa bongu si pi la sanuku anyukwa kunya onya lakasi ri ni ga, a'dusiku esu kare iyo a'ini zo omudi ni ga indi Leyiba Emiki Yesu ni. ⁸ Esu e'i' ile ni baraga indi leyiba laugwe kusubaki a'i' anynkwa ni ta iniaga. ⁹ Anjeli Rubanga di emu a'i' di, pi yayi Rubanga di'yi vu ke a'i' magbi, pi oriko a'i' ambamba. ¹⁰ Pi aajeli 'jo a'i'ni, ori kuko anyi bu, a'dusiku mezi aunyini ofu loso anjoani ri di ni awugbu 'ba tuwadani ¹¹ A'dusiku andu e'i'Daudi di ni ga ati anyini Anri'dipi (Ma'di 'ba lari re ri) ra, andaani karito Opi 'i'. ¹² 'Di nga'bura u'di ali re na angu si, ala anduku anyukura kunya onya laka di ri ni ga. ¹³ Gmbesa rere anjeli ileto laki ru'buga si e'doki Rubanga ecuka kujoki ¹⁴ ni oru, pi vu dige i'bwe kolu 'ba andaa asi i'bwe a'i' ni ri i. ¹⁵ De anjeli ilepi agwiki pi a'i'di si ru'bu ge, indi leji'ba 'dipi lojoruki a'i'a lelega ku'joki, Nyi'ba avoki Betelehem ga, avo andeki nga redere 'di, opi a e'detele amani 'di 'i' ¹⁶ Evoki ezeze pi esuki Maria pi Yozefu to pi'bura ala sanduku ri ni ga. ¹⁷ De kun'deki ra, e'doki lejo'bwa ile di jole a'i' ni ri ni acaka. ¹⁸ A'i' lejio ile ni eriba indileyi'ba tige si ri tuwa a'u cwi. ¹⁹ Ki Maria mba lejo 'di pi a ta cwi, kulura 'ana andaa asige. ²⁰ Indi leyiba ngwiki vule, kukeki yayi pi anjo to Rubanga ni lejo tuwadu a'i' a erile pi ndele ri si, 'jozo a'i' ni ri ani. Maria pi Yozefu to Eziki Yesu ni Yekau aga. ²¹ De odu aro 'bura ile ni elirao ri ate ra, 'daki ruma Yesu 'i', ru anda aujeli akele esu adi ako andaani aga kuru du ri 'i', ²² De o'du Maria di andaa ni lebe zo cara Musa di ani ri ate ra, eziki andaa ni Yesusaleme, dududu akezi opi ni ²³ ken'decuwizo cara opi di ni ga ri ani, 'Burago kayo ri avo alungwea ole opi ni. ²⁴ Pi lazi ajirega 'jozo opi di cara ga ri ani, Gure eri, kusa amam eri. ²⁵ Esu Yesu saleme ga ago zi alungwee Dineoni 'i', andaani ma'di anda pi razire tuwadu Rubanga ni ri 'i', andaa kute asi 'ibwe Israel di 'i', pi Endi ole Menariga. ²⁶ Esu Endi ole e'dete laka andaa mu da ku, de adi andaa nde opi a kristo ni kuru na 'i'. ²⁷ Endi ole ezi andaa ni Yekalu aga, naa ati'ba Yesu di a andaa ni ezizo Yekalu aga ri si, dududu akede andaa ni acra a'jozo ri ani. ²⁸ simi ngi Yesu ni adaa diga, anjoRubanga ni ku'jo, ²⁹ Opi, diadu le e'be nyaa opiga kumu asi i'bure to nyaa 'jozo ri ani: ³⁰ A'dusiku ma ni nde nyaa laze ra 'i' ³¹ Nyaa edele tuwau ni ri 'i' ³² Ingwe vu 'jiega jww ni, pi nyaa 'ba Israel di ni. ³³ Yozefu pi ende to a'uki cwi leji 'jole busa ile aruge ri si ³⁴ Simioni co tutu a'i'a rege, kijo Maria ni, Nde, 'busa 'di a'ba 'ba kasako Israel ga ri ni regazo vusu pi ngazo oru, ongu oluzo nywna du'bani luzele ³⁵ Bgadu, iligo kumu kuso nyaa asidifu, 'ebedu lasa'ba kasako di ke'deteru du laangwe. ³⁶ Anda izi zi alu aluugwe Ana 'i', aani nebi, Fanueli a zwa'i', engare swu Aser di ni ga si ri ni, andaani idazi ambanba, esu alu agoo to kinya tudweir eidoru andaa injanji ni ga (ni ge nga). ³⁷ De agoo kudara andaa olu ate kinya mandi aro a liwbi su andaani e'be zo Rubanga di ku, abioi tarega pi elegi ga ini pi itu ³⁸ Andaa emu saa ile si, ke anjo andaa 'i' sa Rubanga ni, nge lejo bura ile a ruga 'ba tuwadu lari teka Yerusalemi ga ri ni. ³⁹ De a'i' keko nga tuwadu edeka cara opidi a'jgozo ri ani, ngwiki Galilaya, a'i' a e'i' Nazareti ni ga, ⁴⁰ 'Bura ile mba, esu opko endiga, ga ciri si: pi kizo Rubanga di andaa to. Yesu ezusu lupwonyia Dini di to. ⁴¹ Esu 'ba andaani ti'ba ri kalawe Yerusalemi ga kinya tuwa kasama paska di ri ga ⁴² De andaa kinya kate mudi a limbi ri, voki Yerusalemi ga kende avi karama di aa ri ani ⁴³ De o'du karama di loko ra, a'i'a ngwirega, 'burangwa Yesu ni lesi vule Yerusalemi ga, Yozefu pi enda to niki ku. ⁴⁴ ki raki a'i' di ama si na andaani a'i'a lelega, voki awe o'du alu di 'i', pi e'doki andaani nduka rozi pi o'di a'i'di ni lelega si. ⁴⁵ De kesuki andaani kusu, ngwiki vule Yerusalemi ga andaani ndusi. ⁴⁶ O'du na avuga, esuki andaani zo Rubanga di ni aga, ri 'ba amba dini di ni lelega, kesi a'i' pi kuzi a'i' lazi si ⁴⁷ A'i' tuwadu andaani esiba a'uku cwi, andaa lami si pi andaa lazi longwika si. ⁴⁸ De 'ba andaani ti'ba ri nde andaani, a'uki cwi, pi ende 'jo laka,

Maa 'bura, 'di nyede a'du 'dini amani? Nde, ama nyata to ri njini jwan dure asi lajwa to.⁴⁹ Andaa aka a'i'ni ku'jo, Anjindu ma a'dusi? Anjini ku dubasi andaa ma Ata di zoga?⁵⁰ Ki maki le'jo andaa 'jole a'i'ni 'di ri ni (eri) ka pke.⁵¹ Andaa mu a'i'to, evoki Nazareti pi eni a'i', ti ende 'ba le'jo 'di tuwadu andaa asige.⁵² Yesu mba pi enjaw ciri ga pi anjoanjo esusega Rubanga di si pi 'ba di si' Yuani ni Batilimu re ri Ede leti Yesu ni.

Chapter 3

¹ Kinya mudi limba tou zo opi tiberio siza di ni aga, pontio pilato ri esu kuzwa Yadaya 'i', pi Erode ni esu kuzwa Galilaya 'i', pi andaa adozi pilipo ni kuzwa stwea pi kare Trakanitidi to, pi lioania Abilene 'i'.² Ana pi kayapa to a'i' kahanaa amba ri 'i', lejo Rubanga di emu Yuani ori Zakaria ni mondi (kwesikwesi) aga.³ Pi andaa lamu vu Jordani bara ga ileni ga si tuwadu, kunge 'bani le'jo batisimo enji ruzo pibenji e'bezo ri 'i'.⁴ Kende cwizo buku nebi saya di ni ga ri ani, Anyede leti Opi di, anyedu andaa leti andaa.⁵ Julu tuwaadu avo egaa de, pi pe tuwadu kaze oru ri to avo alogwia vueu: pi nga ego ri avo edua andaa, pi kaze olure ngoro ngoro ri avo a'i'e re,⁶ Pi 'ba tuwadu vo kunde lari Rubanga di ra.⁷ Yuani 'jo laki evo'ba andaa di batisiuni age ri ni, Anji ini pi angala emure ri ni ga si ni?⁸ Anjia (Anji'ba) a'a aere asi lufuk to ri 'i', anye'ba anya lelega a'jo, Ana'bo nji Ibraimu di 'i' ni ku: a'dusiku ma'jo. anjini, Rubanga ni opko oni 'dipi ni ecrega 'bonji du Iburaimu.⁹ Pi diadu sa a'ba totu boba kwe paga, kwe a'a l'oso 'are ku ri agaa vwre, pi awaa asi aga.¹⁰ P'ba ziki andaani kujoki, Amede a'du?

¹¹ Andaa longwi a'i' ni kujo, modi koti ri to ri kuke mo'di koti ako ri ni, pi modi onya to ri sa kede ileni.¹² Pi 'a'i' musaoro tutaka ri s evoki batisumu esure, 'joki andaani, Amba, kulee amede a'du?

¹³ Andaa 'jo a'i'ni, Anjita kalamvu weli 'bale riku.¹⁴ Asikaria saa evoki 'ku'joki andaani, Amalee amende a'du? Andaa aka a'ini kijo, anyulura 'ba ri nga ku, pi anyeli 'ba ni ti enjo du ku, dubasi lee anyinya anya moiya 'i'.¹⁵ Laki esu baba kuteki nga muze redre r'i', pi kuluyiruki a'i' a'isei a'i'a asi age si lejo Yuani di si, 'di andaaani Kristo 'i' ya de andaa'i'ku.¹⁶ Yuani ake a'i'ni, mede anyine batisimu iyi si, ti mo'di zi alu mani zware ra na kemu, andaa mvuka ni iba mo'bi ru ku ayure ga ri'i', andaa kumue kebatiza anyi lindi ole ri si pi asi si.¹⁷ Andaa ku'bi ni andaa di ga, pi andaa kumu kede andaa kudidi pi lere, pi kumu komvu andaa anya ero aga, ti andaa kumu kudu vyeku'be asi lokore ku ri si.¹⁸ Pi andaa nga a'i'ni le'jo zi'ba saa karako Erode 'Ba Yuani ni mabusu aga.¹⁹ Ti Erode ni opi amba ri 'ba Yuani ni mabusu aga andaa andaani e'jaka le'jo iziri kerpdia ni adozi pilipo a izi si, pi enji zi'ba andaa edele ri to.²⁰ En'jo 'di pi, andaa 'ba Yuani ni mabusu aga, Yuani Ebatiza Yesu ni.²¹ De 'ba tuwadu akebatiza a'i' ra, ile avuga Yesu 'i' saa emu ebatia andaani ra, pi lele andaa elegi re ri ru'bu awiru ra.²² Pi lindi ole ri esi vure andaa diga ru na belende gwe ani, pi u'duku emu (eviru) rubuge si kijo, Nyi ma Ngwa ni maa lele ndo r'i', mani asi ibwe nyisi (nyini) A'bi (ni vu) Yesu oli'i'.²³ De esu Yesu a kinya kusa kende mudina ani, avidu 'baa razo andaani Yozefu ori heli a ngwa 'i' ri ani.²⁴ Heli ni ori Matati, ori Levi, ori Maelki ori Janna, ori Yozefu,²⁵ Ori mattathiasi, ori Amos ori Naumi, ori Esl, ori Nage.²⁶ Ori mattathiasi, ori Semei ori Yozefu, ori Yuda²⁷ Ori Joanna, ori Rhesa, ori Zorobabeli, ori Salatieli, ori Neri.²⁸ Ori meleki, ori Addi, ori kosmasi, ori Elmodama, ori Eri.²⁹ Ori Yose, ori Elizeri, ori Yoorimi, ori matthati, ori Levi,³⁰ Ori Simeoni, Ori Yuda, ori Yozefu, ori Yonani, ori, Eliakiumu.³¹ Ori Melea ori Menani, ori Mattathia, ori Nathani, ori Dandi,³² Ori Yesu, ori Obedi, ori Baazi, ori Salumani, ori Naassoni,³³ Ori Aminadabu, ori Aramu, ori Esoni, ori Faresi, Yuda.³⁴ Ori Yakobo, ori Isaka, ori Iburaimu, ori Thara, ori Nakori.³⁵ Ori Saruki, ori Uagau, ori Faleci, ori Hebei, ori Sala.³⁶ Ori kaainani, ori A rfakisadi, ori Semu , ori Lamek.³⁷ Ori Methusela, ori Enoka, ori Yaredi ori Maalalel, ori kaimani,³⁸ Ori Enosa, ori Seti, ori Adamu Rubanga Sitani O'bi Yesua asi mandi Aga

Chapter 4

¹ Ide Yesu kuga de Endi ole si, andaa engwi Yordani ga si, pi Endi ole se andaa di mondi aga.² Andaa olu mondi aga nale o'du mudiw sitani ri andaani lwujware. Lele ileni aga si esu andaa ruya oaya kuwe: ile a vuga abiri ko ('di) andaani opkosi.³ Pi Sitani 'jo andaani, De nyi ori Rubanga 'i' ke cara ani 'di ni becaru du esi (linya)⁴ Yesu aka andaani ku'jo Acwi buku ge ra, Mo'di olu lidi esi (linya) si papalaku, ti le'jo Rubanga di si.^{5 6 7} Sitani zi andaani oru'ba dige, e'dete andaani saa gaangwa du ri ni aga keru vu dige ri tuwadu. 6 Pi Sitani 'jo andaani, Opko 'di tuwadu mamu makee nini, a'i'a yayi to: a'dusi ku nga tuwadu ake mani, pi makee mo'di maa lele ri ni. 7 De anyiro vuru mani ru re ga ra, nga 'dipi tuwadu kumu koku nyaa 'i'.⁸ Yesu aka kujo laka, mu maa oguge nale, Sitani, a'dusiku acwi buku ge ra, kulee anyiwo Rubanga nyidi ri andaga, pi andaani papala anyiru ayo.⁹ Pi andaa ezi andaani Yeruselema ga 'ba andaani lopire (nga bile Yekalu dige ture (mure) oru ri ni ga), pi 'jo andaani, De nyi ori Rubanga 'i' ti 'diasi (mvuru) vuru¹⁰ A'dusiku acwi buku ge ra, Andaa kumu kecara andaa angeli negisi, dudu kekuka ki negi (kumba ki nya ta).¹¹ kungi ki nyi oru a'i' a disa, dudu ori kudi nyaa pa ni re ku.¹² Yesu aka ki'jo, Anda a'jo, O'bi nyaa Rubanga ni asi ku.¹³ De Sitani keke andaa lu'bi lu'bi tuwa, e'be andaani leri. Yesu e'do Andaa i'bu Galilaya ga.¹⁴ Pi Yesu engw Galaya ga oko Endi ole dito, pi andaa ofu ku kase ileuni ga si tuwadu.¹⁵ Pi andaa leni 'ba Sinegoga (zoilegi Yudei'ba dini) asi, 'ba tuwadu kecwo ayo.¹⁶ Andaa emu Nazareti ge, 'ba anda andaa mba laka laka ri niga, pi kende andaa ovi andaa edezo ri ani, andaa toru Sinegogi aga (zo Yudei'ba di elegi di ri aga) o'du Sabatu di si,(itu aziya si), nga oru nga lare ga¹⁷ keli andaa di buku Nabi Isaya di 'i', De andaa kawi buku ile, esu kare acwi laka.¹⁸ Endi opi di aa mato, a'dusiku andaa lupe ma (efuma odusi) le'jo loso ri ni ngere ga 'ba asidi 'ba ri ni: andaa zwe ma 'ba asidi yure mgbu ri ni elokore, le'jo layu di ni ngere 'ba ombele cwi ri ni, pi 'ba ru ako ri ni mi awurega dudu kuwaki asi i'bwe to.¹⁹ Pi le'jo ngere ga kinya opi ni 'ba lezo ri a dige.²⁰ Andaa lu'ba buku ile cwi, pi ke mo'di buku ni ta mbore ri di pi andaa ri vuru. Pi'ba tuwadu sinegogi aga ri do mi andaani nderega.²¹ Pi andaa e'do 'joka a'i' ni, andu lejo cwile 'di o'biru

ra auya 'bi la erizo ri ani) ga. ²² 'Ba tuwadu edoki loro'joka loso andaa ru ge, p a'uki cwi le'jo kiza di engare andaa tige si ri si, pi ki'joki , 'Di 'bura Yozefu di'i' ku? ²³ Andaa 'jo ai' ni Gabadu, anuyiwu anuijo le'jo pakwi ('bele) di 'i' Daktari, adi nyi nyaa nga si nga tuwadu redere kapernaumu ge ri edela 'dia nyidi vu dige ('boru). ²⁴ Pi andaa ku'jo, Gbadu ma'jo anyimi, Nebi zi iyo 'ba ka'ye andaadi. ²⁵ Vu dige na'i, ti ma'joo anuyimi gbadu, awizi karako Israele ga o'du Eliya di ni ga, lele ru'bu li'bu zo cwi kimya na imba aziya ri si, saa abiri ambugo ri a 'd'yo vu dige tuwadu ri ni nga. ²⁶ Ti azwe Eliya ri ma'di alu a'i' lele ni ga si na di kuru, azwe andaani mu sarepta, e'i' sidoi dil ni ga, izi laka ²⁷ Ongu saa do'baba' esu karako Israele ga o'du Nebi Elizeu di si, ti alusa a'i'a lelega si lembere na iyo, te Naamani ri Siria go ri 'i', ²⁸ De a'i' tuwadu Sinegoga (zo Yudei di ilegi di ri ni) aga ri keriki le'jo ile'i evoki anga. ²⁹ Pi ngaki oru, liki andaani laangwe 'e'i' ('ba) ileni aga si, zi ki andaani 'ba 'e'i' ('ba) ileni sire ga ri a dige, dudu a'i' kuwa andaani laka si vuru. ³⁰ Ti andaa fu a'i'a lelega mu pi. ³¹ Yesu emu kapernaumi ga, 'ba (e'i') Galilaya di'i', pi andaa leni 'ba (o'du Sabatu di) itu aziya si ³² 'Ba a'u cwi andaa lini si: a'dusiku andaa le'jo 'jole ri mori to. ³³ Esu sinigogi (zo Yudei 'ba di elegi di ri ni) aga mo'di zialu endi inzwi to, andaa jwa u'duku si ³⁴ ku'jo, E'be ama a'dule; ama le'jo a'du myi Yesu ni Nazareti ga ri 'i'? Nyemu amani ekore pi ya? Mani nyi ra, nyi mo'di ole Rubanga di'i', ³⁵ Yesu ecara andaani ku'jo, Di ciri, ougu emu pi andaa aga si. De endi andi ile ku'be ago ile vuru a'i'a lelega, ekwi laangwe ama ni ga si, pi ede andaani injwi kweu. ³⁶ 'Ba ile tuwadu ki cwi, ongu lo'joruki a'i' a'i' ri kujoki: 'bi leo ovi ingoni ri 'i'! A'dusiku andaa kecara endi andi andi 'dipi mori si pi opko to, ³⁷ ongu a'i' koyi laangwe. Ongu olu andaadi aca kare ilepi ni ga si tuwadu. Yesu Adi Petero Andizia pi 'Ba karako. ³⁸ Andaa ekwi sinigogi (zo Yudei 'ba di elegi di ri ni) a'ga si mu Simeoni di zoga, Esu Simoni andizia a ru lo'u, pi tutaki ti andaani ayo si ³⁹ Yesu ede bara ra ni ga pi ecara lajwa ile, ongu lajwa ile nga pi andaa di si, ngbesa andaa ga oru pi ede a'i' ni ongu. ⁴⁰ Lele itu a 'dere ri 'i', ba a'i' a 'ba ri ru injwi lajwa lajwa mgbi mgbi rito ri ezikii a'i' andaa di pi andaa 'ba andaa di a'i' a ruge tuwadu, pi adi a'i' ra. ⁴¹ Endi andi ri sa oyiki pi 'ba karako a ga si ojwajwa to, ku'jokii, Nyi kristu ori Rubanga 'i'. Pi andaa ecara a'i' opko si pi le a'i' ri lorojoka ku: A'dusiku niki andaani kristu 'i' ni 'jo. Yesu nge lejo Galilaya Aga si tuwa. ⁴² De vu kowi ra, Yesu me laangwe kare 'ba iyo laki ri ni ga, pi 'ba e'do andaani nduka, evokii andaa di, pi e'dpkii andaani lugaka dudu kebe a'i' ku. ⁴³ Ti andaa ku'jo a'i' ni, kulee amanga le'jo kuri Rubanga di aruge, ba zi', ba ri pi ni ga si sa, a'dusiku ezwze ma i'bu ile si. ⁴⁴ Pi andaa lunge le'jo zo reumuzo ri pi ni ga si.

Chapter 5

¹ De esu 'ba kepiru andaa ruge le'jo Rubanga di ni erie ga, andaa ede fofoti meri gennesareti di ni ga. ² Andaa nde i'bo ri edekii fofati ile ge, ti a'i' e'bi ko'kba ri esu oyikii pi kaka si, ku'jwe ki a'i'a voyi 'i'. ³ Andaa kwi i'bo olu na ni aga, i'bo Simoni di 'i', pi anda zi Simoni ni kuzwe i'bo meri aga gaangwadu fofoti ge pi nge le'jo 'bani laka si. ⁴ De andaa keko le'jo ngeka ra, andaa 'jo Simoni ni, zwe ru iyi ali aga lele pi yi nyaa voyi laka e'bi kozo. ⁵ Simoni aka andaani ku'jo, Amba, amecandiru iniaga si ra amusu nga kuru, ti nyaa 'joka si mayia ra. ⁶ De edeki andaa ani, koki e'ba yayadu kalapa voyi cwi (ke) ⁷ E'doki a'i' a 'baazi zi'ba i'ba azika ri ni ga ri ni epeka disi, dudu kevoki a'i' ni elokore, 'ba ile evoki egaki i'bo rito tuwa e'bi si de de ebe i'be i'bo e'do kwika iyi aga. ⁸ De Simoni Petero kunde nga 'di, emu 'de vuru Yesu a paga, pi 'jo andaani, Opi, mu nyaa nga pi madi si, a'dusiku ma enji re. ⁹ Andaa 'jo 'di a'dusiku andaani 'ba andaa to ri to a'uki cwi e'bi ri laki a'i' a kole ri si, ¹⁰ Yakobo pi Yuani to, 'boronji Jabedayo di anda i'bu edeka Petero pi to kare alu ga ri pi saa a'u ki cwi. Pi Yesu 'jo Simoni ni, Ori kuko nyi ku, a'dusiku e'doru andu nyimu nyoko 'ba ayo. ¹¹ De eziki a'i'a i'ba fofoti age, e'bekii nga ilepi tuwadu laka, koki andaa vu 'i'. ¹² Esu Yesu ni 'ba zi ni ago zi do'bo to, de andaa nde Yesu ni andaa wo vuru pi a'i' andaani ku'jo, Opi de nyile ra, lenbe (adi) ma. ¹³ Andaa (Yesu) ejo andaa di pi lo ago ile a ru, 'jo laka, male ra , lembe pelere. mgbera rere do'bo nga ago ile a ruge si pi. ¹⁴ Yesu ecara ago ile e'be ku'jo mo'di zi ni ku, ti kumu ke'dete ru kohana ni, pi kuke lazi andaani lembezo ovidu Musa a cwizo cara ga ri ani sadeni du a'i'ni. ¹⁵ Kesu ileni saa, andaa oku ku ambamba: pi laki karako evoki andaa ni erire, pi andaa ni a'i' ni adizo laiwa lajwa mgbi mgbi a si. ¹⁶ Pi andaa mu (andaa nga) mondi aga elegi re ga laka. (Pi elegi laka) ¹⁷ O'du zi si, lele andaa nga leni re rii, esu i'arijei'ba pi a'i' lini nja to cara ru ge ri pi orikii ire ile'dia, a'i', pi Yudei ge si ri pi Yeruselemni ge si ri to: pi opko Opi di esu'aa a'i' ni adi jo. ¹⁸ Mgbe sa 'ba ezi adaadi ago zi lengere si, esu andaani lojwa to ru na e'bwe ti, pi nduki leti andaani suzo zo ga pi'bazoye Yesu a andaga. ¹⁹ De kumakii leti esuka pke andaani suzo zo ga laki gare si si, tuki oru zo dige, eyikii matafati (tu'bu) o'bale zo dige ile pi esikii ago ile andaa lengere (kutara) to Yesu ni andaga. ²⁰ De andaa kunde ai'a a'i' di'i' andaa 'jo ago ile ni, Ego, nyaa enji e'be nyi ni ra. ²¹ Pi a'i' cara (Musa dini) luwi'ba farisei 'ba to e'doki lwiuzika a'i' a'i' ni ku'jokii Mo'di 'di a'di a'i', la'da la'da lu'jore ayo di 'i'? A'di ke'be enji wa ri ni, te Rubanga 'i' papala. ²² Ti de Yesu kuni a'i' a lara ra, andaa longwi a'i' ni ku'jo, Anyulura a'du aga nya asi ge si? ²³ A'du epe 'jole ni, Nyaa enji e'be nyini ra, de Nga oru pi lamu? ²⁴ E'bedu anyini Ori mo'di ni opko to vu dige 'dia enji e'bere ga. (Andaa lufuw mo'di e'bweere ti iledi ele pi 'jo laka,) ma'joo nyini, Nga oru, 'du nyaa kutara pi ngwi 'boru (nyidi zoga). ²⁵ Mgbesa rere andaa nga oru a'i' a anda ga si, pi 'du nga andaa ru lare ga ile, pi mu andaadi zaga, kew Rubanga ni ²⁶ A'i' tuwadu a'uki cwi, pi ecukii Rubanga, pi ori ko a'i' cwi, ku'joki, Amnde nga zi mgbi ripi andu. ²⁷ 'De a vuga Yesu mu pi nde mo'di musoro lutare ri 'T', runa Levi 'T', ri kare musoro lutare ga ri ni ga , pi (Yesu) andaa k'jo andaani, Eko maa vu. ²⁸ Andaa e'be nga tuwadu, nga oru pi ko Yesu a vu 'T'. ²⁹ Levi ede onya nja andaa di 'boru (zo ga) Yesu ni, pi laki musoro lucw', ba ri di 'ba zi'ba to evoki orikii vuru onya nyare ga a'to kare alu ga ³⁰ Ti a't' a'ba cara (Musa di ni) lucwi'ba pi Farisei 'ba to e'doki lunya nga pi anyulumvu nga'ba musoro luta'ba pi enji'ba to? ³¹ Yesu aka ku'jo a't' ni 'Ba re ibwe ri voki (dakitari) mo'di eruwa lukere 'bari ri di ku, te'ba lajwa to pi 'T'. ³² Memu 'ba loso ri pi ni lungwere ayo ku, ti enji'ba aside lufure ga. ³³ Pi 'joki andaa ni, A'dusi maju Yuani di kuta abiri vu karako (koreako) pi kelegi ,kii ongu sa maju

Farisiei'ba di andaa ni, ti nyaa maju kunyaki onya pi kumuuki lamuvu? ³⁴ Andaa 'jo a'I' ni Anyate wa rozi (maju) mo'di izi 'dure ri di ni epika mori si dudu kutaki abiri mo'di izi 'dwe ri a bara ga si? ³⁵ Ti sa kumu kemu ra, de aku'du mo'di izi 'dure ile pi a'I' di si, kuvo kutaki abiri ra. ³⁶ Andaa 'jo ('be) ai ni lejo ni pa ku'jo, 'Ba o'bwe bongu oku ri bongu u'di si ku, a'dusiku u'du ri kenja oku ri a liri andaga, ongu sa a'I' ru ki ku oku ri to ³⁷ Ongu sa 'ba cu vino u'di ri kubegu euni 'di oku ri ni ga ku, e'bedu vino u'di ri kucwi du kubegu eni di oku ile ku, ongu vino u'di ile kow du vuru ku, pi kubegu eni di ile kenyiru ku. ³⁸ Ti vino u'di ri awa kubegu eni di u'di ri nig a pi a'I' rito tuwa kolukii loso (enjirukii ku). ³⁹ Mo'di zi iyo vino oku ri ni mvu re ongu mgbesa ile a vu ga kule u'di ri 'I' na iyo, a'dusiku ku'joo oku ri legani.

Chapter 6

¹ O'du Sabatu di rizo ri si, esu andaa kalali awvu anyia di ni aga si, pi andaa maju ongu anyia ni di pi angikii a'I'a disi kudiki nyaa. ² Farisiei 'ba zibaa 'joki a'I' ni, A'dusi anyede nga cara a 'jale akede ku o'du Sabatu di si ri? ³ Yesu aka a'I' ni ku'jo, Anyi la buku gekuru, nga Daudi a edele 'ba andaa to ri to abiri si rii. ⁴ Ovidu andaa ku'jo zo Rubanga di ni aga pi e'du pi nyaki esi (onya) 'bale Rubanga ni andaga 'ba andaa to ri to, nga vara a lele ku, te kuhana (amba l'buba Rubanga di zo ga ri ni) ni ri'I'? ⁵ Pi andaa ku'jo a'I' ni, Ori mo'di ni Opi Sabatu di 'I'. ⁶ O'du Sabatu di zi si, Yesu kwi zo elegy di ni 'aga pi keleni 'ba esu laka naa ago alu dir a o'bwe ti co'uito). ⁷ A'I' cara Musa di ni leu'ba pi Farisei' ba to e'doki andaa ni luteka, de 'di kezwa mo'di ile o'du Sabatu di sir a yaii, e'bedu a'I' kesudu leti andaa ti ni andijo (andaani esiki zo). ⁸ Ti andaa ni a'I'a lara ra, pi andaa 'jo mo'di di(o'ure to) ileni, Nga oru pi ede agaga. Pi andaa nga oru ede pau' ⁹ Ongu Yesu ku'jo a'I' ni, Mazi anyini le'jo alu, cara ga andaa ni loso nga loso ri ni edezo o'du Sabatu di si de nga injwi ri 'I'? Lidi elokoka de enjika na 'I'? ¹⁰ Pi andaa e'do a'I' ni ndeka pi a'I' magbi ni si, kudi'jo ago iluni, Ejo nyaa di, Ago ile ede andaa ani pi na emu loso azika ri ani ¹¹ 'Ba ile evoki aga ambamba, pi e'doki ti emuka a'I'a'I' ni nga a'I'a lele edele Yesu ni ri a diga. Yesu Ori maju mudwi a limbi ri. ¹² Esu Yesu tu 'ba dige elegy re, pi andaa elegy Rubanga ni iniag sir a. ¹³ De vu kowi ra andaa lungwe ba' andaa vu ni oko'ba ile andaa di, pi a'I'a lelega si ovi'ba mudwi a limba ri, pi lungwe a'I' maju. ¹⁴ Di' 'di, Simoni (andaa run a 'dalte petero 'I' ri 'I') pi adozi And rea to, Yakobo pi Yuani to, Pilipo pi Batulumayo to ¹⁵ Matayo pi Tomasi to, Yakobo ori Alipaya pi Simoni ini lungwele mo'di di mgbo lere ndo ri 'I', ¹⁶ Yuda Yakobo adozi pi Yuda ni engara kariata ga si pi andaani ti andire ri to (andaani esikire ri to). ¹⁷ Andaa esi a'I'ba vuru'ba dige si, pi ede kare je'be ri nig a, pi laki andaa vu ni oko'ba ri, pi laki engaka Yudaya a si pi Yerusalumu a si, pi angaka meri ti ge turo pi Sidoni a si, evoki andaani erire, ougu dudu andaa kadi a'I' a'I'a lajwa kajwe nig a si, ¹⁸ A'I' ori injwi ri a ecandi le ri andaa adi a'I' ra ¹⁹ Loka'ba di tuwadu ndu ki leti andaa ru ni lo zo: a'dusiku opko esu kunga andaa rug e si pi kodi'ba tuwadu ²⁰ Ongu andaa ngi mi oru nde andaa maju pi 'jo a'I'ni, Anji anda loso to anyi'ba nga ako rii, a'dusiku keri Rubbanga di anyidi 'I'. ²¹ Anyi anda loso to, anyi'ba diadu abiri a kole ri'I' a'dusiku anyjwo anjigo de: Anyi andaa loso to anyi diadu owu'ba ri'I', a'dusiku anjwo anyigu logu ra. ²² Anyi andaa loso to, de 'ba kuvo keov anyi ra pi kuvo kuvu anyi pi a'I'a lelega si, pi kuvo kede anyi pi kulu'jo anyia ru injwi Ori mo'di a le'jo si. ²³ Anyanjow o'du ile ni aga, pi anyulu mvuru anjo si, a'dusiku nde anyia di de amgbu ru'buga, a'dusiku a'I'a ata sa anda edeki ile ani nebia ni, ²⁴ Ti anjwo anyinde icandi ra anyi ba koroni ri 'I', a'dusiku anyesu anyia asi l'bwe ra ²⁵ Anjwo anyinde icandi ra anyi'ba ga'ba de ri 'I', a'dusiku anjwo anyolu abiri to. Anyi icandi to 'ba diadu logu gu'ba ri 'I', a'dusiku anjwo anyinde icandi pi anyowu ra ²⁶ Anyi icandi to de'ba tuwadu ku'jo anyia ru loso na'I', a'dusiku a'I' ata sa edeki ile ani nebia enjo ri ni ²⁷ Ti ma'joo anyini, Anyile anyia a'jabaazi anyede nga loso 'ba anyi ni evu'ba ri ni ²⁸ Anyi co tutu 'ba anyi ni alu'ba ri ni, pi anyelegi 'ba anyi ni ede'bari ni ²⁹ Pi mo'di nyini dire elemvu anda alu zo ri ni ga rii, lufu laka aluyo ri saa, pi mo'di nyaa kabu ni epare ri e'be kuji nyaa sati saa. ³⁰ 'Ba tuwadu nga a'I'ba nyidi rii ke a'I'uni, pi a'I' nyaa okozo ni zi'ba ri zi a'I' idiku okozo ile si. ³¹ Pi ovidu nga anyia lele'ba zi kede anyini ri anyisa anyede a'I' ni ile ani. ³² A'dusiku de anyile te 'ba anyini e'ba rii, avo anj anyi a'du si? Enji 'ba sa kedeeki ileni. ³³ De anyede nga loso ede'ba anyini ri ni, avo anjo anyi a'du si? Enji'ba saa kedeeki ileni. ³⁴ Pi de anyike mori'ba anyia ra le anyesu nga a'I'di si wa ri ni, avo anjo anyi a'du si? Enji'ba saa kukeki enji'ba ni, dudu a'I' kesu njago du idi ³⁵ Ti anyile anyia aja'ba zi, pi anyede nga loso, anyike mori, anyegeni ti na ni longwika ku, pi anyia di de kumu kohu amba, pi anjwo anyolu 'boronji Andaa ni olu lagare pi ri di 'I' a'dusiku andaa ni kiza to 'ba egenile pke ri ni pi ni. ³⁶ Onyolu 'ba kiza 'ba rii, kende anyia Ata ni kiza re ri ani. ³⁷ Anyoli leji 'ba a ru geku, dudu akuli le'jo anyia rug e ku, anyoli le'jo a'jo zwa'ba zipi ra ku, adi le'jo li a'jo zwa anyi ra ku; anye'ba ni enji, anyiso avo e'ba anyia enji ra. ³⁸ Andiyike nga, anyi sa avo akee anyini ra, o'ba loso, amwia loso pi ayoo kocu vuru piya to, 'ba kuvokukee anyini. A'dusiku okozo anyo ngaa o'bizo 'bani ri avo 'obi nga du anyini saa. ³⁹ Pi andaa 'ba aini le'jo pa, mo'di mi ako ri kuse mo'di zi mi ako ri wa? A'I' ri to tuwa joki'ba nga ku? ⁴⁰ Mo'di lenile ri zwa mo'di andaa ni lenile ri ku, ti mo'di ro'di ra ri kumu kolu mo'di andaa ni lenire ri ani. ⁴¹ A'dusi nyide ayi gaangwadu nyaa adozi a mige ri, ti nyinde ku kwe angbugodu lalare nyaa mi ge ri? ⁴² Ongu nyi'joo ingoni nyaa adozi ni, maa adozi, e'be ane'du ayi nyaa mige ri, de nyi nyaa nga si nyinde ku kwe lalare nyaa mi ge rii? Nyi mo'di 'ba lunjwa re rii ati wa pi kwe nyaa mi ge rii, ile a vuga nyidi nga nde pelere nyidi ayi nyaa adozi a mi ge ri ni e'du ⁴³ A'dusiku kwe loso ri'ba a'a injwi ri ku, pi saa kwe inywi ri 'ba a'a loso ri ku. ⁴⁴ kwe ni avi anyie andaa a'a si 'Ba 'bwa eleu ni a'a kwe oki di ni ga si ku, ongu saa 'ba lu'bwa tutu ni a'a ku ngoli ngoli ge si. ⁴⁵ Mo'di loso ri andaa le'jo loso asige ri si kezi le'jo loso ayo, ongu mo'di injwi andaa le'jo injwi asi ge ri si kezi le'jo injwi ayo, adusi ku le'jo ga re as ge ri ti kijoo ayo. ⁴⁶ Anyulungwe ma Opi, Opi a'dusi de anyede nga maa lele ri ku na'I' ⁴⁷ Mo'di enuwe madi, pi maa le'jo ni erire ri, pi edere ri, me'dete anjwi andaa kolu ingowi ⁴⁸ Andaa kolu mo'di zo sire, lu'di pelopelo na ali, pi 'ba zo ni pa oni dige pi de iyi ku'di kelu, lolo ile elu zo rug e, ti ma zo ile ni lika vuru pke, a'dusiku asi zo ile oni dige. ⁴⁹ Ti andaa ni le'jo erire eri isa, 'ba re l'bu ge ku ite kolu mo'di zo si

re iya dige isa zo ni pa lu'dika oli ako nga, iyi elu lolo si mori si zo ile a ruge, mgbe sa zo ile 'de vuru, andaa renjika n olu nja.

Chapter 7

¹ De andaa keko andaa lini tuwadu 'ba bige ra, andaa mu kaper naum ga ² Ago zi amba asikeria di, andaa mo'di l'bue andaa lele ndo ri run a injwi ire dare ga. ³ De andaa keri olu Yesu dii, zwe 'ba amba Yudei 'ba di andaa di, ti tutare ga andaa ni dudu kemu ago ile ni adier ga. ⁴ De kevoki Yesu di, lutali ti andaa ni rere ku'joki, mo'di ile atera eloko le, ⁵ A'dusiku andaa le 'ba amadi ndo, ongu sa si amani zo elegy dir a. ⁶ Yesu mu a'l'to. De esu andaa ni ire zo ile to, amba asikeria di ile ezwe rozi andaa di Yesu di ku'joki andaa ni, Opi, ecandi ru ku emure ga, a'dusiku mesi ku nyini ekwire ga madi zoga. ⁷ Ayosi mo'biru kuru emure ga nyaa andaga, e'jo a le'jo ayo, pi maa modi l'budi 'di runa ku'e ra. ⁸ A'dusiku masa ma mo'di zi kuwa ma ri, ongu mazwa asikeria zi'ba, De ma'jo zi na ni, mu, andaa kumu, ongu zi na ni, Emu 'dia, andaa kumu, pi maa l'bu re ni, Ede'di, pi andaa kedee. ⁹ De Yesu keri le'jo di, andaa a'u cwi ago ile a ruge, lufum 'jo 'ba andaa vu ni oko'ba ileni, majoo anyini, mesu a'l' angu godu 'di ni pi kuru, Israel aga sa iyo. ¹⁰ Pi a'l' ezwele ile, de kungwikii zoga, esuki ago Rajwa to ile run a 'e ra. ¹¹ O'du ile a vuga, andaa mu 'ba lungwele Naiu ri ni ga, pi andaa maju karako koki andaa vu laka laki 'ba di karaka to ¹² De andaa kemu koti 'ba ile di ni ga, Andaa esu agi zi dare kpo ri 'ba kungie laangwe, 'burago alu tende ende ni ongu ende ri saa awizi, pi 'ba karako 'ba ileni gar ii iz ile to ¹³ De Opi kunde andaa ri, kizo ko cwi, pi 'jo andaa ni, owu ku.

¹⁴ pi andaa emu lo kutara ile: pi a'l' kutara ileri ngi'ba, ma'joo nyini, Nga oru. ¹⁵ Pi andaa ni esu dare ra ile nga oru, pi e'do le'jo 'joka. Pi Andaa ke andaa ni ede di ¹⁶ Ori ko 'ba tuwadu cwi, pi ecukii Rubanga ni kujokii, Nebi angbugodu aa ama lele ga, ongu saa Rubanga euni 'ba andaa dir a. ¹⁷ Ofu Andaa di 'di lamu Yudaya aga pi kare ire laka si ri nig a si tuwadu Yesu ayu Yuani a aside a lumuw uka. ¹⁸ Pi maju Yuani di nge andaa ni le'jo 'di pi tuwadu. ¹⁹ Yuani lungwe andaa maju eri pi zwe a'l' Yesu di ku'jo, Nyi mo'di mure emure ile 'T? De amate zi na 'T ²⁰ Maju ile kesa Andaa di, 'joki, Yuani ezwe ama nyidi, ku'jo, Nyi mo'di mure emure ile 'T? De amate zi na 'T ²¹ Pi saa ile si, andaa ezwa a'i lajwa lajwa mgbingbi a si, pi endi andi ri to, pi a'i mi ako ri andaa awi a'i a mi ra. ²² Pi yesu aka 'jo a'ini, anyvo anyanga, pi anyi'jo yani ni nga ndele pi anya erile ri, avidu 'ba mi ako ri kunde nga, 'ba pa e'bwe'ba ri kalawe, do'bo'ba elembe a'i ra, 'ba bi ako ri leesi nga, 'ba oda'ba ri enji a'i lidi, icandi'ba ni ange ofu loso ra. ²³ Pi mo'di asis na lumvu ru lumvu masi ku ri anda loso to. ²⁴ De maju yuani di kungwi pi, andaa e'do loro'joka ni yani a ruge: anyivo kwesikwesi aga a'du ndere? Ayi oli a oyole rii? ²⁵ Ti anyivo a'du ndere? Mo'di bongu loso ri ni lusure ri ni ndere? Anyiude, a'i bongu loso loso ri ni lusu 'ba pi olu'ba lidi oru ri ni aga ri koluki opi ni kali aga. ²⁶ Ti anyivo laangwe a'du ndere? Nebi ndere? Gbadu, ma'joo anyini mo'di nebi zware ra ri'i. ²⁷ De andaa ni andaa le'jo na cwile nde, mazwe maa maju nyaa andaa kumu kede nyini nyaa leti nyaa anda ga adi nyesa kuru du. ²⁸ A'dusiku majoo anyini, a'i uku a tile ri ni lelga, nebi zi yuani ni ba ebatioare re na iyo: ta sa andaa ni toro angwadu keri Rubanga di ni aga ri zwa andaa ni ni. ²⁹ Pi 'ba tuwadu andaa ni esi'ba, pi a'i musoro lucwa'ba to, a'ikii a'jo Rubanga ni anda a'i a batisimu yuani di ni esuka si. ³⁰ Ti farisei 'ba cara'ba to goki ingbe nga Rubanga a edele a'ini rii, a'ia batisimu yuani di ni esuka kuru si. ³¹ Opi ku'jo, mamu mo'bi 'ba oti diadu 'di di a'du to? Pi kolukii ingoni? ³² kalukii 'boronji ori'ba soko aga ri ani, pi nga lungwe'ba a'i a'ini jo'ba, amava anyini nyamulere, pi anyitu latu ku, aksolu icandi to anyini, ti anyowu ku. ³³ A'dusiku yuani ni 'ba ebatisa re ri emu, nya onya ku, pi nwu vino ku, anyi'jo andaa ni leni (ori injwi) to. ³⁴ Ori mo'di emu kunya nga pi kumwu nga, pi anyi'jo, nde, o'di 'a mgbo ri pi merare ri, rogi musoro cwa'ba pi enji'ba rid ii. ³⁵ Ti ciri zwa le'jo ra andaa 'boronji ni andaga tuwadu. (Acholi: Ti ciri Rubanga di zwa le'jo ra andaa boronji ni tuwadu.) izi enji ra efu yesu a pa. ³⁶ Pi farisei go zi lungwe yesu ni onya ga andaa di zoga. Andaa mu farisei go ile di zoga pi andaa ri vuru onya ga. ³⁷ Pi, nde, izi zi'ba ile ni ga, andaa ni enjire, de andaa kuni a'jo yesu ni onya ga farisei ile di zoga, ezi lufuni ga angwadu odu dii. ³⁸ Pi ede andaa pa ga lele andaa oguge kou, pi e'di andaa pa ni jweka minda si, pi efuka ma andaa di'bi si, pi nju andaa pa tisi pi efu odu ile si. ³⁹ De farisei go andaa ni lungwere onya ga ile kunde bga 'dii, andaa 'jo 'a 'a ni ku'jo, ago 'di, de kesu andaa ni nobi, tebe 'dii ni izi andaa ni lore 'di a'di 'i ya, ongu ovi na kolu ingoni ya ni ra: a'dusiku izi 'di enji re. ⁴⁰ Yesu aka'jo andaa ni, Simoni, mani le'jo 'jole nyini aa. Pi andaa ku'jo, amba, 'jo le'jo na. ⁴¹ Mo'di zi alu lukere 'ba ni rii 'ba eri ko mori andaa disi: mo'di alu ko mori gine miya tou, zina ri ko giue mudwi tou. ⁴² De mori lokweka kuzwa a'i eri 'di ra, andaa e'be a'issi eri tuwa a'i a mori ra. Adi'jo mani, a'i 'di ni lele ga, a'di kururu kule ago ile kalaga pi ni? ⁴³ Simoni aka ku'jo, ma raa andaa ni andaa mori nja ri ni e'bele ra rii. Pi andaa ku'jo andaa ni, nyili le'jo anda. ⁴⁴ Andaa lufuru izi ile di, pi 'jo simony ni, nyiude izi 'di ra? Mekwi nyi di ziga, nyike massi iyi maa pa ni jwego kuru, ti andaa jwe maa pa minda si, pi efu a'i andaa di'bi si. ⁴⁵ Nyinju maa elemwu buru, ti izi 'di e'doru maa ekwijo nyidi zoga ri ni nga ko diadu andaa e'be maa pa ni njuka andaa ti si kuru. ⁴⁶ Nyiti maa di odu si kuree, ti izi 'di ti ma pa odu si. ⁴⁷ Ayosi ma'joo nyini, andaa enji yayadu rii, e'be andaa ni ra, a'dusiku andaa le ni nja, ti mo'di e'be andaa nig a ri, le andaa di sa ga. ⁴⁸ Pi andaa ku'jo izi ile ni, enji nyidi e'be ra. ⁴⁹ A'i ori'ba onya ga andaafu ile e'doki joka na a'i a 'aga si a'i ni, 'di a'di 'i enji e'bere saa rii? ⁵⁰ Anda ku'jo izi ileni, A'i nyidi lari nyi ra mu l'bwe to.

Chapter 8

¹ uku oko yesu pi a vu maju to ile a vuga andaa mu e'i rogo pi ciri ri ni aga si le'jo Rubanga di ni nge si, pi ofu loso kesi Rubanga di ni e'deteka si: pi maju mudwi a lisubi eri ri 'aa andaa to. ² pi uku zi'ba andaa adile lajwa a si pi ori audi ri ni dore pi a'i a ruge si ri, maria magadala ni anda ado endi andi tudweri ru a ru si, ³ pi Joana izi kuza ni Erode a i'bure ri di,

pi Susana, pi zi'ba karako to, elokoki andaani nga a'i a diga ri si. ⁴ de 'ba kemuru kakako, pi evoki andaadi e'i mgbi ge si, andaa jo a'ini le'jopa ⁵ mo'di losire mu ori yire ga amvu aga, pi lele andaa ori yire ri'i, ori zi'ba 'de leti bara ga, 'ba lutu pasi, pi ariinji oru si evo tekiipi. ⁶ zi'ba 'de aramba dige, mgbesa nga emi, pi saa o'usui pi emi, a'dusiku inga lakatoro. ⁷ zi'ba 'de oki lelega pi mba oki ro alu pi oki epi ra. ⁸ zi'ba 'de inga loso ga, nga pi mba loso, pi'ba ekwi vumiya. De andaa keko le'jo 'di pi ni'joka ra andaa'jo u'duku si, mo'di bi to le'jo erizo, keru. ⁹ pi andaa maju zi andaani kujokii le'jopa 'di ke'dete a'du? ¹⁰ pi andaa ku'jo, anyini ake lani nga rugure di keru Rubanga di a dile gar a, ti 'ba zi'ba ni ake le'jopa ayo, e'bedu kesu kundeeki saa dudu kundeeki ku, pi keruaki saa dudu kunikii ku. ¹¹ diadu le'jopa 'dii andaani 'dini, ori andaani le'jo Rubanga di'i. ¹² A'i leti bara ga ri a'i ba le'jo eri'ba, ongu sitani kemu ku'du le'jo a'i a erile ile pi a'i a asi ge si, dudu a'i ka'i ku ongu kalariru ku. ¹³ A'i aramba ga ri, a'i ba le'jo eri'ba emi asi l'bweto, to a'i a zu enyo kukokii a'i a 'ai ni vu gaangwadu isa, de lu'bilu'bi a'ini, ke'bekii 'a'i ile ra. ¹⁴ A'i 'de'ba oki lelega ri a'i 'ba de kerukii le'jo ra kuvoki, pi lusadura lidi di, pi limi nile'jo pi anjoanjo lidi vu dige 'dia ri di kepi le'jo ile e'bedu 'ba o'a ku. ¹⁵ Ti a'i inga loso ga ile a'i 'ba asi anda pi loso rii, de kerukii le'jo ile ra, kukooki, pi ku'aki o'a asidi epika to. ¹⁶ mo'di zi iyo lamba dure pi akure evo si na 'i, kusa'bare lengeri pa ga na'i, ti ku'baa mega dige, dudu 'ba ruto'ba zoga ri kundeeki asi ile. ¹⁷ A'dusiku nga zi ruzure di avoani ku na iyo, kolu nga zi zule di avoani ku muze efure laangwe ku ma iyo. ¹⁸ Ayosi anyekukaru nga anye erile ri nig a, a'dusiku andaani nga to ri avo enjaa laka ra, pi andaani nga ako ri avo a'du nga andaadi lendere gaanwadu ri sa pi. ¹⁹ ile a vuga, andaa ende pi adiinji to evoki andaadi, ti ateki kuru sase ga andaa di'ba ni laki si. ²⁰ Mo'di zi alu mu'jo andaani, nyende pi nya adinji to edekii laangwe, leki nyini ndele. ²¹ Pi andaa aka'jo a'ini, mede pi maa adinji to a'i 'ba le'jo Rubanga di ni eri'ba pi vuna ni oko'ba ri'i. ²² O'du zi si, andaa kwi i'bo aga andaa maju to, pi andaa'jo a'ini, nyi'ba avokii meri a'do na si. Pi e'doki rupeka. ²³ Ti saa a'i a rupere ri andaa ko'du li, pi oli enga amgbu godu meri dige, pi i'bo e'do gaka iyi si, 'ba a'i a lidi emu okpo. ²⁴ Evokii andaa di pi enjikii andaa ni ku'jokii, amba, amoda. 'Di a vu ga andaa enji o'du ge si pi ke cara oli ile ni pi iyi rongare ri to, pi edeki cwi ongu vu di ciri. ²⁵ Pi andaa 'jo a'ini, anye a'i inguwa? Oriko a'i ongu 'a'ukii cwi, 'joki a'i a lelega 'di mo'di ovi ingoni ri'i? a'dusiku andaa kuke cara oli ni pi iyi ni ongu a'i saa kerukii andaani. ²⁶ Pi esaki vu 'ba Gaderene di ni ga, asore aso Galilei to rii. ²⁷ De andaa kutu a'doga i'bo aga si, ago zi esuru andaa to e'i ile ni aga si, ago ile esu (endi injwi) ceni karako to zi saa ra, pi andaani ndoloma, ongu saa olu yooru ku, ti kolu 'budi a si. ²⁸ De andaa kunde yesu ni, andaa jwa asi pi 'de vuru andaa andaga, pi andaa 'jo u'duku oru ri si, maa le'jo nyito a'du, yesu, nyi ori Rubanga ni oru lagare pi ri'i? ma'i nyi, ecandi ma ku. ²⁹ (Esu yesu e'cara endi adi ile kunga pi ago ile a 'aga si, adusiku vu karako ko andaani: ongu saa ovuke ago ile mgbirila si, ti andaa oke mgbirila ile pi, ongu endi andi ile do andaani mondi aga.) ³⁰ yesu zi andani ku'jo, nyaa ru a'di 'i? pi andaa aka ku'jo legion 'i, a'dusika endi andi kakako torukii andaa 'aga. ³¹ Lutokii ti andaani duudu kuzwe a'i gulukutu 'aga ku. ³² Pi esu kare ile nig a robala kakako konyakii 'be dige: pi lutakii ti andaani duba ke'ke a'i kutoru rabala ileni 'aga. Pi andaa a'i a'ini ra. ³³ ile a vuga endi andi ile oyikii ago ile a 'agasi, toruki rabala, aga, pi rabala ile fekii mori si pi jokii meri a ga pi omvukii ra. ³⁴ De a'i rabala ile, ni ley'ba ru kunde ki nga redere ile, feki, voki joki le'jo ile 'ba ile ni aga pi vu ire ire ri pi ni ga si. ³⁵ Pi 'ba ile evo nga redere ri ni ndere, evoki yesu di, esuki mo'di endi andi ri a oyirega si ri ni yesu a paga (bara ga) su bongu ruge pi lara na pelere, pi ori ko a'i cwi. ³⁶ Ai sa nga ile ni joki le'jo a'i ni ovi ago endi andi ri a olure 'a ru ri a adizo rii. ³⁷ 'di a vuga laki 'ba di engare vu Gadarene di ni ga si ri a'iki andaani kunga pi a'idi si, a'dusiku ori ko a'i ambamba: pi andaa mu tovu i'bo aga pi (dadi) ngwi vule. ³⁸ ago endi andi a oyile 'a ru si ile lutati andaani dudu andaa kolu du andaa to: ti yesu zwe andaa ni vule, 'jo laka, ³⁹ ngwi nyidi zoga, pi e'dete nga amgbugodu Rubanga a edele nyini ri'i. pi andaa mu andaa nga, e'do le'jo laseka 'ba ile nig a si tuwadu nga amgbugodu yesu a edele andaani ri a ruge. ⁴⁰ de yesu kengwi 'ba ile ni ga, 'ba a'i andaa ni anjo to: a'dusiku esu kuteki andaa 'i. ⁴¹ pi ago lungwele jairo 'i ri emu andaa ni amba zo elegy di di'i, pi 'de vuru yesu apaga, pi a'i yesu ni dudu kumu andaa di zoga. ⁴² a'dusiku esu andaa zangwa alu tende kinya na mudwi a limbi ri rii lajwa 'be vuru kuda da. Ti saa andaa muze ri si 'ba ni laki epiwki andaa ruge. ⁴³ pi izi zi eri a'bwere ru na ni ga si kinya mudwi a liwki ri ri'i, andaa eko andaa limi ra daktaria ndego, pi esu zwaka kuru. ⁴⁴ emu andaa oguge lele si, pi lo bongu andaa di ni ti, pi mgbesa andaa eri lure ri ede cwi. ⁴⁵ pi yesu ku'jo, a'di lo ma ru ni? De'ba tuadu oluki ciri, petero pi 'ba andaa to ilea kaki, opi, laki taru nya ru ge pi kepi nyi, ongu nyi'joo a'di lo ma ni? ⁴⁶ pi yesu ku'jo, mo'di zi lo ma ru ra, adusiku meri opko nga ma rug e sir a. ⁴⁷ de izi ile kunde a'jo nga anda edele ile niru ra, andaa emu ru a'duka to 'de pa a ru pi 'jo andaa ni 'ba andaga tuwadu nga e'bere andaa lo andaa ru ri a'du, ongu andaa mgbesa adi ra. ⁴⁸ pi andaa 'jo izi ile ni, ma zwa, ori kuko nyi ku, nya a'i adi nyi ra: mu nya nga i'bweto. ⁴⁹ De esu adi andaa kola'joru, mo'di alu emu amba zo elegi di ile a zoniga si pi 'jo andaa ni, nya zwa ni da ra ecandi opi ni ku. ⁵⁰ Ti de yesu keru le'jo ile 'i, andaa 'jo ago ile ni, ori kuko ngi ku, a'i ayo pi nya zwa kumu kujira. ⁵¹ De andaa kemu zoga, andaa le 'ba zi kutoru zoga ku, te saa petero pi yoani to yakobo nil aka, pi zangwa ile a ata pi ende to. ⁵² Pi 'ba tuwadu esu kowuki zangwa ile si: ti andaa ku'jo, anyowa ku, andaa da kuru, ti kuko o'du. ⁵³ Pi guki andaa ni opko si, a'dusiku niki ra andaa ni da pko. ⁵⁴ andaa eyi 'ba ile tuadu laangwe, pi ko zangwa ile a di pi lungwe ku'jo, zangwa, nga oru. ⁵⁵ Pi andaa endi engwi idi, ongu andaa nga rere eru: pi andaa e'cara a'i kukeki laka onya. ⁵⁶ Pi andaa ni oti'ba a'u kii cwi: ti andaa e'cara a'i ku'joki ga redere ile mo'di zi ni ku.

Chapter 9

¹ Ile a vga andaa lungwe andaa maju mudwi a limbi ri ile kare aluga, pi ke a'ini mori pi opko to ori andi ri ni zwa zo, pi 'ba adizo lajwa lajwa a si. ² Pi andaa zwe a'i le'jo keru Rubanga di ni ngezo, pi 'ba adizo lajwa lajwa a si. ³ Pi andaa jo a'ini, anzizi nga zi anye awe ni ku, keru bele sa, deku kubegu sa, kolu peke sa, rubiya to, ongu anyizi koti ri ku. ⁴ Ongu zo anye

rutore ga ri anyolu kaka kufsa ko anya oyinga.⁵ Ongu 'ba anyini a'i 'ba ku ri, de anyoyi 'ba ileni ga si, anyotu urufu'du anya pa ga ri pi sadeni du a'ini esikire ga.⁶ Pi voki 'ba ile ni aga si tuwadu kungeki ofu loso ri 'i, pi kadiki 'ba kare tuwadu ga si.⁷ De Erode ni opi amba ile keru nga tuwadu andaa edele ri'i: andaa a'u cwi a'dusiku 'ba zi'ba ku'jooki yoane enji dag a si pi.⁸ Zi'ba kujooki, Eliya efu ni, pi zi'ba a'jo nebi go alu nebia ofu oku ge ri enji ni da asi.⁹ Pi Erode ku'jo, yoani ni le mali di na tu ti mo'di 'di andaani a'di 'i, le'jo na ma erile di 'i? anyosi andaa le ophosi andaa ni ndele.¹⁰ De maju kengwi, joki andaani nga tuwadu a'i a edele rii. Pi andaa zi a'i cicirini fororu aga 'ba lungwele Bethsaida ri a bara ga.¹¹ De 'ba keru ofu ile koki andaa vu laka, pi andaa a'i a'i ra pi nge a'ini le'jo keru Rubanga di a ruge, pi adi 'ba adika le'ba ri ra.¹² De kusa ire itu a 'dere, a'i mudwi a limbi ri ile, evoki 'joki andaani, zwe 'ba 'di pi, dudu kuwoki tauni aga kare ire ire laka si ri to o'du korepi onya esuzo, a'dusiku ama o'dia fororu aga.¹³ Andaa 'jo a'ini, anyike a'i ni onya. Pi a'i ku'jo, amadi aa ri mugati esu tou e'bi ri to, de azi amavo onya egere 'ba 'di ni le anye.¹⁴ A'dusiku esu 'ba ile a weli kate ago alifu tou. Pi andaa 'jo andaa maju ni, anyi'ba 'ba kori vuru mudwi tou mudwi tou'bunyi alu alu ga.¹⁵ Edeki ileni pi 'baki 'ba tuwadu ori vuru.¹⁶ ile a vuga, andaa 'du mugati tou e'bi ri ile, pi nde nga oru rubuge pi co tutu ru na pi ni ga kudi a'i ni ongu kudi kre andaa maju di dudu ku'baki laki ile a andaga.¹⁷ Pi nyaki onya ile pi gaki de de, ongu taki onya lesire ile ga evo mudwi a limbi ri.¹⁸ Esu andaani a'dite kelegi, maju andaa di sa esu andaa to, pi andaa zi a'i ku'jo a'i ni, ba ku'joo ma a'di 'i? ¹⁹ Akaki andaa ni ku'joki, yoani ni 'ba ebatiza re ri 'i, ti zi'ba bujooki, Eliya 'i, ongu zi'ba sa ku'jooki mo'di zi nebia oku ri pi ni aga si enji lidi ni.²⁰ Andaa 'jo a'i ni, anyi le anyi'joo ma adi 'i? petero aka ku'jo, masiya ni Rubanga di ri 'i.²¹ Pi andaa ecaru a'i opkosi ku'joki nga ile 'ba zi ni ku.²² Andaa ku'jo, ori mo'di ni duba si le becandi ru nga karako aga, ongu amba'ba di kohanaa amba ri a'i cara lucwi'ba di to kuvo kugaki andaa ni imgbe, kudiki andaani ra pi avo enjia pi o'du na a vuga.²³ Pi andaa ku'jo a'ini tuwadu, de mo'di le maa vu ni okoka, kulee andaa kuga andaani andaangasi ingbe, kungi andaa kuruce o'du tuwa pi koko ma vu.²⁴ A'dusiku mo'di lere andaa kalari andaa lidi rii kelegwee ra, ti mo'di andaa lidi ni legwere masi ri kalari andaa lidi ra.²⁵ A'dusiku kekonyi a'du mo'di ni de andaa kesu vu 'di ndutu de andaa lidi kelegwee ra, ku sa kenyiru ra na 'i? ²⁶ Mo'di dinja a kole masi pi ma le'jo si ri, ori mo'di saa dinza kumu kukoo ra andaa (ru ge) si, saa andaa engwinga andaa yayi to pi yayi Rubanga ata di to pi anjeli ole ri di to.²⁷ Ti ma'joo anyini, 'ba zi 'ba ede'ba 'dia ri vo daki ku kesuo ndeki keru Rubanga di kuru du.²⁸ O'du kumu rare aro le'jo 'di pi a vuga, yesu zi petero pi yoane to yakobo nil aka, tu a'ito be dige elegy re.²⁹ Saa andaa elegire ri si, andaa anda ecoru mgbi, andaa bongu saa ecoru ingwe kusus.³⁰ 'ba eri lendeki kolo'jorukii andaa to 'ba ile Musa pi Eliya to.³¹ A'i saa leadekii yayi to, lo'jorukii ovi andaa a vu 'di ni e'bezo ri a ruge, andaa a mule ekole Jerusalem ga ri 'i.³² Petero pi maju andaa to ile esu o'du ate a'ini opkosi kesu a'ia mi ni mgbo saa 'i, ndeki andaa yayi ile ra.³³ De esu'ba eri yesu to ile leki yesu ni e'bele, petero ku'jo "amba, oluka 'diya loso, e'be amide morogo na, alu nyini, alu musa ni pi alu Eliya ni" Esu Petero ni ku nga andaa 'jole ri 'i.³⁴ Andaa le'jo 'di ni 'jore ri, lofu emu la'bu a'i cwi, ori ko a'i cwi lele lofu a 'ini lu'bure cwi ile si.³⁵ U'duku emu ru'buga si ku'jo, "Di ma angwapi ni maa ovile ri 'i, anyeri andaa ni."³⁶ U'duku 'di a vuga, esuki yesu lesi a'dule. Maju ile olukii ciri. 'jokii mo'di zi ni kuru nga a'i a ndele ile ri 'i.³⁷ O'buregi na si, de esikipi'be dige si, laki 'ba di esurukii andaa to.³⁸ Ago alu laki ile ni aga si jwa u'duku si ku'jo, "Loponyi, ma'I nyi kiza si, nde maa ngwa ni, adusi ku ati andaani alu papala,"³⁹ Nde, ceni injwi ri kemu ru aru, ku'ba andaa kowu, nga kukuo, kezi kafuto ti a ru, ru na konguru mgbu mgbu pi nga ru a ru si ezeku 40 ma'i ny'aa maju kiza si duku kudokiipi ruaru si, ti doka na zwa a'i ra.⁴⁰ Ma'i ny'aa maju kiza si dudu kudokii pi ruaru si, ti doka na zwa a'i ra.⁴¹ Yesu aka ku'jo, "anyi 'ba kare 'didi, anyi a'i ako, pi anya ovi enji ru ra. Mamu molu anyito ko a'dungani? Mamu mepi aside anya ru geko a'dungani? Ezi nya ngwa ni 'diya."⁴² Lele andaa emure yesu di ri 'i, ceni 'be 'bura ile vuru nju andaani opko si. Ti yesu ecaru ceni injwi ile, adi 'burago ile pi ke andaani ataa di.⁴³ Ba ile tuwadu a'ukii cwi mori Rubanga di si. Ti lele a'ia a'ure nga tuwa yesu a edele ri si, andaa ku'jo andaa maju ni, Yesu 'jo le'jo andaa da a rugevu eri zori si.⁴⁴ Anye'be le'jo 'dipi kukwi anya bi ge: a'dusiku ori mo'di ni avo akee 'ba dig a.⁴⁵ Ti eriki le'jo 'di a pakwi kuru, pi zuru a'ini di, dudu kunikii ku, pi orikii ra andaani zi re ga le'jo ile a pakwi si.⁴⁶ Le'jo kipele di efu maju lelega, a'di ni amba ni a'ia lelega dige.⁴⁷ De yseu kuni nga a'ia asige ile ra, 'du 'bura angwa 'ba andaa bara ga.⁴⁸ Pi ku'jo a'i ni, "mo'di 'bura 'di ni a'ire maa ru si ri a'I ma'i, pi mo'di mani a'ire ri a'i mo'di mani ezwere ri 'i, a'dusiku mo'di toro anya lele ga ri adaani kumu kolu amgbu ni anya lelega."⁴⁹ Yoane aka ku'jo, "amba, amande mo'di zi kudo ori injwi ri nyaa ru si ti amaluga andaani cwi, a'dusiku andaani oko nyaa ru ama to kare aluga ku.⁵⁰ Yesu aka ku'jo andaani, anyuluga andaani ku, a'dusiku mo'di anya o'ja'baazi 'i ku ri anyito kare alu ga.⁵¹ De saa kesa ire andaani ngizo oru ri'i, andaa ta asi opkosi muzu Jerusalem.⁵² Andaa zwe maju andaadi zi'ba andaga votorukii 'ba zi samaria 'ba di ni ga kare ederega andaa ni.⁵³ Ti samaria 'ba ile a'ikii andaani kuru a'dusi andaa esu 'ba asi muzu Jerusalem.⁵⁴ De andaa maju Yakobo pi Yoane to kundeki nga 'di, ku'jokii opi, nyile amalungwe asi ru'buga si keko a'i pi ya?⁵⁵ Ti yesu lufuru, luga a'i ku'jo, "Anyini ku asi aa anyini aga ri 'i "⁵⁶ A'dusiku ori mo'di ni emu'ba ni lidi ekore ga ku, ti larire na ni ga. "Di a vu ga voki'ba zi ni ga. 'ba ziba leka yesu a vu ni okoka ri 'i.⁵⁷ Lele a'i a lawere leti ge si ri, mo'di zi'jo andaani, "mamu moko nya vu kare nya mure ga ri nig a si tuwad"⁵⁸ Yesu aka laka ku'jo, "uba aa 'ba a'idi to, ariinyi'bu aga ri saa zo a'idi to, ti ori mo'di ni kare ako andaa di ni ati zo"⁵⁹ 59 Andaa ku'jo mo'di zi ri ni, "Eko maa vu" Ti mo'di ile aka ku'jo, "amba, e'be adi ama mu amesi mata ni pa"⁶⁰ Yesu aka ku'jo kaka, "E'be 'ba ada'ba ra ri kesi a'ia 'bazi ada'ba ra ri, ti nyidi mu nge le'jo kezi Rubanaga di a ruge."⁶¹ Mo'di zi ku'jo "mamu moko nyaa vu ra amba, ti adi e'be amamu asscecara maa 'ba."⁶² Yesu ku'jo laka, "mo'di zi iyo aso ti di ni kore pi ongu nga ndere andaa oguge ri kate oluka keru Rubanga di ni ga."

¹ 'Di a vuga, yesu ovi'ba zi mudwi tuderu, zwe a'i eri eri andaa andaga, dudu kwokii 'ba tuwadupi kare tuwadu andaa lele murega rii. ² 'Jo a'ini, "anya kara lwale, ti 'ba lwa'ba na ga, 'disi anya'i anwu ata ni, e'bedu andaa kuzwe l'bu'ba anya lware ga. ³ Anyioo anya nga, ti nde, magwe anyi kende bilo'bonji ani moyi lele ga. ⁴ Anyizi jujulau limi di, kusa kubegu to ku, kesa nwuka saa 'i; anyizi 'ba leti ge si ku ⁵ 'Zu tuwadu anya kwire ga ri anyi'jo, "I'bwe kolu zo 'dia" ⁶ De'bura l'bwe di aa zo ga ile'dia, anya ibwe kolu laka ile'dia, tide iyo, anya i'bwe kengwi anyidi ⁷ Anyolu zo ileni ga pi anyinya nga pi anyimeru nga kele anyini rii, a'dusiku mo'di i'bure ri dubasi akolokwe. Anyediru zo ga si zo zi ni ga ku ⁸ De anyikwi 'ba zi ni ga pi a'iki anyi ra, anyinya nga 'bale anya andaga ri; ⁹ Anyadi 'ba ru injwi laka ri, anyinge a'ini a'jo "keri Rubanga di esa ititi anyito." ¹⁰ Ti de anyikwi 'ba zi nig a, a'ikii anyi kuru, anyivo leti 'ba ile di ni ga, anyi'jo, ¹¹ 'kesu rufu'du anya 'ba di lebire ama pa ga ri sa amotuo pi anya ru ge; kesu ileni sa, kulee anyini 'di 'jo keni Rubanga di esa ititi anyi to. ¹² Ma'joo anyini, o'du ilesi, icandi sodoma di kumu kolu dubaduba kuzwa 'ba ile di ra. ¹³ Nyimu nyowu opkosi, nyi korazin! Nyimu nyowa opkosi, nyi Betsaida! Adusiku kesu anda i'bu rongo opko Rubanga dini e'dete re edele anyini aga ri akede turo ga sidonato, tebe 'di ecoki asi ra, korikii ufudo anga ki ku'i kii kapili. ¹⁴ Ti candi Turo pi di sadona to kumu kolu duba duba o'du gedialalizo ri ni ga kuzwa nyidi ra. ¹⁵ Pi nyi kapernaum, avo anga nyi ra oru rubuge? Ileni ku, avo alongwi nyi vuru 'bu di aga. ¹⁶ "Mo'di anyi ni erire, kesuo eri ma'i, mo'di anyi nig are ri kesuo ga ma'i, pi mo'di mani ga re ri kesuo ga mo'di mani ezwere ri 'i" ¹⁷ Ba muudwi tuderu ile engwikii vule asi i'bwe to, ku'jookii, "opi, kesu ceni injwi rii saa kerikii ama cara nyaa ru si !" ¹⁸ Andaa aka ku'jo, "mande santani ni e'de vuru enga ru'bu ge si kende iyi lovi ani. ¹⁹ Nde, make anyini mori ini pi itoni to tuzo vuru, pi opko tuwadu avire di to; nga zi iyo mure anyini edere injwi na'i. ²⁰ De kesu ileni saa, anya asi kolu i'be ku a'jo ceni eri anya cara ra, ti anya asi kolu i'bwe a'dusi acwi anya ru ru'buga. ²¹ Saa ilesi yesu olu anjo to ole aga pi ku'jo, "manjo nyi mata, nyi opi 'bu di pi vu di to, a'dusiku nyizu le'jo 'dipi di 'ba ciri pi nga ni 'ba ri pi ni, ti nye'dete a'i 'bonji ciri ni; gbadu, mata, a'dusiku nyile andaa ni. ²² Nya tuwadu mata eke madi pi; mo'di zi ngwa ni nire na iyo te ata'i, ongu saa mo'di zi atani nire na iyo te ngwa 'i, pi mo'di ngwa a ovile dudu ke'dete ata ni andaa ni ri 'i. ²³ Yesu lufuru andaa maju di'jo a'ini, "andaa ni anda loso to mo'di nga anya ndele ri ni ndere ri 'i. ²⁴ A'dusiku ma'joo anyini, nebia pi opi karako to anda lelsi opkosi nga anya ndele 'di ni ndeka, ti ndekii kuru, pi leki nga anya erile 'di ni Erika, ti erikii kuru." ²⁵ Nde, ago zi alu cara musa di ni lenire 'ba ni ri nga oruu ama yesu a asi zi andaa ni, "Loponyi, dubasi le amide a'du lidi olure tadu ri ni esuzo? ²⁶ Yesu zi andaa ni, "acwi a'ducara ga? Nyilaa ingoni? ²⁷ Aka ku'jo "Le Rubanga nyidi nyaa asi si tuwadu, nyaa endi si tuwadu, nyaa opko si tuwadu, pi lara nyidi to tuwadu; le nyaa rezi ni saa nyaa nyini lezo ri ani." ²⁸ Yesu aka tin a ku'jo, "nyaka anda; ede ile ani nyimu nyadi ra." ²⁹ Ago ile le andaa kuzwa le'jo ra zi yesu ni ku'jo, "maa rezi ni a'di 'i? ³⁰ Yesu aka laka ku'jo, "Ago zi anda nga Jerusalem ge si, kusi vuru jeriko, ti esurukii 'ba kuraka di to, ngekii bongu run a ni ga si pi, mgbakii andaa ni, vokii pi e'bekii andaa ni ire dato. ³¹ Mo'di lazi azire Rubanga ni ri esu saa kemu leti ile si, de kunde andaa ni, ku laga bara ga si. ³² Ovi alu ri ani, levigo de kesa kare ile ni ga, nde andaani, pi ku bara ga si laga andaa nga. ³³ Ti samaria go esu kumu leti ilesi, de kesa kare ileni ga, nde mo'di ile, kiza ko andaa ni cwi. ³⁴ Mu laka, cu odu pi vinoto bi na nig a kudi ombee cwi. 'de a vuga andaa 'ba andaa kaino ni dige zi zoo mu di ni ga, mba andaa ta laka. ³⁵ Lovuru na si, 'du rubiya ke mo'di zo omudi ni ata di pi'jo andanni, "lomve mo'di 'di, nga tuwadu ngaa edele andaa ni ri mamu molokwee nyini ra maa engwi nga ³⁶ A'dini ago 'dere ogu diga ile a rezi 'i 'ba 'dipi ni lele ga? ³⁷ Aka ku'jo, "mo'di kiza edere laka ri 'i. "yesu ku'jo laka, nyisa mu ede ile ani." ³⁸ Lele a'ia vore leti si ri, yesu ku 'ba zi nig a, pi izi zi run a marta 'i a'i andaa ni anda dizoga ³⁹ Esu andaa ambazi run a maria 'i ri ri yesu a baraga keru andaa le'jo 'i. ⁴⁰ Ti marta ni esu kecandiru i'bu karako si; andaa mu yesu di, zi andaa ni ku'jo, "amba, nyiraku maa ambazi e'be ma i'bu ederega a'dute? "Jo laka dudu andaa kemu mani elokore." ⁴¹ Ti opi aka ku'jo, "marta, marta, nyuluranga karako, nyingi asi oru nga karako si, ⁴² Ti nga rulere ri alu papala, maria ovi nga loso vole 'dule andaadi si pi ku ri 'i.

Chapter 11

¹ Yesu ni esu kelegi kare zi ge, dekeko elegy ra, mo'di alu maju ni aga ku'jo andaani, "opi leni amani elegy, kende andaa Yoane a andaa maju ni lenizo ri ani" ² Yesu aka ku'jo a'ini, "de anyelegi, anyi'jo dini, "ama ata, akuru nyaa ru oleri. ³ Keri nyidi kumu. Eke amani o'dusi onya o'du tuwa di,

⁴ E'be ama enji 'ba tuwadu amani ede'ba injwi ri di. Zi ama lu'bi aga ku." ⁵ Ongu andaa ku'jo a'ini, "Adi'I anya lelega rozi to ri, de kumu andani zirega ini aga likiki a'jo, "maa rozi, eloko ma esi na si; ⁶ A'dusiku ma rozi zi enga omuge, laru ma laru, ongu mani onya zi iyo 'bale andaa ru, ⁷ Andaa kumu kaka laka zo ga si, a'jo, "E'be mani ecandika, mala'bu koti cwi, ama'bonji to amalaru vuru; mate ku ngaka oru nyini nga zi kare ga." ⁸ Ma'joo anyini, de kesu andaa ate ngaka oru nga karega andaani andaa oluka rozi 'i si ku saa. Ti andaa andaa ni rika si kumu kunga orupi kuke laka nga tuwadu andaa lele ri ra ⁹ mecara anyi a'jo, anya'i aga avo akee anyini ra; anyindu, anyesuora, anyipa koti, awie anyini ra ¹⁰ A'dusiku mo'di nga a'ire ri akee laka ra, pi mo'di nga mdure rii kesuo ra; mo'di koti pare re aoo awi laka koti ra ¹¹ A'di 'i anya lelega 'bura ni ata, de 'bura andaadi ka'i andaa ni e'bi si kumu kuke laka ini ri 'i? ¹² De anyi 'ba injwi ri anyini nga loso ri ni keka 'bonji anyidi ni'jo na, anya ata ru'buga mu zwa anyi ku endi ole andaa di ni kere ga kalaga pi 'ba andaa ni a'T'ba ri ni? ¹³ Ajhh Yesu pi Belzebul to. ¹⁴ Yesu ni esu kudo cemi loro'jore kpe ri 'i, de ceni ile kunga pi mo'di loro'jore ile a ruge si, andaalo'joru ra, pi laki 'ba di ile a'ukii cwi, ¹⁵ Ti 'ba zi a'i a lelega ku'jokii, "andaa kudo ceni mori Belzebul ni amba ceni di si." ¹⁶ 'Ba zi 'ba esu kundukii nyuma andaa di si engare ru'buga si ri 'i, andaa ni 'a amajo ¹⁷ Ti yesu ni a'i a lara ra, pi 'jo a'i ni, "de keru ni a kalanyuru eri, keru ile a vu kenjiru ra; pi zo de kalanjuru ra ku'de pi. ¹⁸ Satani saa de kalajuru ewo eri si,

andaa keri kumu ede ingoni? A'dusiku anyi'joo mado ceni mori Belzebul di si.¹⁹ De mado ceni mori Belzebul di sin a, anya 'bonji le kudo ceni mori a'di di si? 'di si a'i vo kalali le'jo anya dige ni.²⁰ Ti de mado ceni di Rubanga di si, kulee ayini a'jo keri Rubanga di emu anyidi ra.²¹ De mo'di opko ri lusu ru baba lasu o'ja di si kute andaa 'ba 'i, andaa nga tuwadu kolu loso,²² Ti de mo'di zi andaa ni zwarera mori si ri ku'jo andaa to kuzwa andaa ni ra, kuta andaa okozo o'ja di andaa egeni le ile pi.²³ Mo'di edere mato ku ri kesuo andaani maa o'ja'bazi 'i, pi mo'di nga ta re mato ku ri, kesuo karee are. Ovi ceni injwi ri a engwizo'ba ruge.²⁴ De ceni injwi ri kuunga mo'di zi ru ge si pi, kumu kulupi vu kare iyi ako ri nig a si kundu kare andanni lovuzo laka ri 'i, ti de andaa esu kuru, ku'joo 'mangwi maa nga madi zo ga, kare anda maa enga re ga si ri nig a'²⁵ De kumu kesuo awe zo ni 'a pelere, ede loso,²⁶ Andaa kungwi kezi ceni zi'ba tuderu andaa ni zwa'ba injwi si ra rii, pi kutorukii kolukii zo ileni aga, ile a vu ga mo'di ile kumu kecoru injwi kalaga pi.²⁷ De andaa keelu'jo le'jo 'di pi ra, izi zi alu'ba lelega 'jo nga u'duku si ku'jo, "anyini tire ri anda loso to, pi ba nyaa ndule ri anda loso to."²⁸ Ti yesu aka ku'jo, "lagare pi rii, a'i anda loso to 'ba le'jo Rubanga di ni eri'ba ri 'i, pi vuna ni oko'ba ri 'i."²⁹ De 'ba enjaru nja, yesu ku'jo a'ini, "ba saa 'di di a'i injwi, kundukii nyuma ayo, ti avo e'dete a'ini nyuma zi ku, te nyuma nebi Yona dii papala"³⁰ Ovidu kende anda Yona a oluzo nyuma du Nineve 'ba ni ani, ori mo'di ni saa kumu kolu nyuma du 'ba saa 'di dini.³¹ Keri zi enaare vuru lele si ri kumu kede le'jo lalire ga 'ba saa 'di di to, le'jo le'jo kumu kuzwa a'i ra, a'dusiku izi ile enga vu ni ti a lokore ga si emu Siliman a ciri ni erire, tin de mo'di Siliman ni zware amgbwsi ra ri aa 'dia 'di.³² 'Ba Nineve di vo kede le'jo lalirega 'ba saa 'di to, ti le'jo kumu kuzwa 'ba saa 'di diva, a'dusiku 'ba Nineve di andaa ecokii asi ra le'jo Yoana a ngele ri si, ti nde, nga amgbu Yona ni zwa re ra aa 'dia 'di.³³ Mo'di zi iyo lamba dure 'bare teremeza pa ga vuru na'i, kusa kakua evo sin a 'i, ti ku'baa teremeza dig e, e'bedu 'ba tuwadu zo ga ri kunde ingwe na.³⁴ Lamba ru di abdaa ni nyaa mi 'i, de nga injwi nyaa mi ge iyyo, nyaa ru tuwadu kolu pelere, ti de nga injwi nyaa mi ge aa, nyaa ru tuwadu kumu kolu vu ini aga.³⁵ Ekuka ru e'be ingwe nyaa aga ri kecoru ini ku³⁶ 'disi de nyaa ru tuwadu ingwe aga, ini laka iyo, nyaa ru tuwadu kolu pelere, lamba avu'jizo ri ani'³⁷ De esu andaa kolo'joru, farisei go zi lungwe andaa ni onyaga andaa di zo ga, yesu kwi zo ga, ri onya ti ge.³⁸ Farisei go ile a'u cwi de andaa kunde yesu e'do onya di jweka ako.³⁹ Opi ku'jo andaani, "anyi farisei 'ba, anyulu jwe kuba pi saani ni ogu, ti anya 'a luga kuraka si pi nga injwi ri ni edeka to."⁴⁰ Anyi 'ba mamali rii ! mo'di nga laangwe ri ni edereri ede nga iti ri niku?⁴¹ Anyibe nga saani aga ri 'ba nga ako ri ni keloko a'i; tin de, nga tuwadu kumu kecoru ingwe anyini,⁴² Anyivo anyinde icandira, anyi farisei'ba, a'dusiku anyike alu mudwi aga anya enge di anya ocobi di to, pi anya tubi mgbi mgbi ri di to, ti anye'be le'jo anda lalika pi Rubanga leka to; kulee anyede nga 'dipi tuadu zi na ni e'beka ako.⁴³ Anyioo anyi nde icandi ra, anyi farisei'ba, a'dusiku anyile kare oru ri 'i zo elegy di ni ga, ongu anyile 'ba kuluzi anyi soko aga si.⁴⁴ Anyivo anyinde icandi ra ! a'dusiku anyolu 'budi leudereku'ba kalawe di arusi ni ki duriani"⁴⁵ Mo'di zi alu cara leni'ba ri a lelega aka tin a ku'jo, "laponyi, de nyalo'joru 'dini idosi ile nyulu'da ama'i saa."⁴⁶ Yesu aka tina ku'jo "anyivo anyinde candi ra, anyi ba cara leni'ba rii saa! A'dusiku anyi'ba 'ba kungi teri angi engaka na opko rii, ti anyi anyanga si anyilo ru na ku anya diangwa alu si sa'i."⁴⁷ Anyivo anyinde icandi ra, a'dusiku anyo'ba oni nebia anya ata a lu'dile ri a 'budi ni ga.⁴⁸ 'Dii ku'ba anyolu sadenia, anyanjo ibu anya a'bi a edele rii, a'dusiku dikii ra, pi anyo'ba oni a'ia budi nig a.⁴⁹ 'Di si cirri Rubanga di ku'jo, "mamu mazwe a'ini nebia pi maju to, 'ba zi'ba a'ia lelega avo a'di a'i ra, pi avo ecandi a'i ra,"⁵⁰ E'bedu eri nebia tuwadu di cule ri, re'dore vu bi nga akolokwe laki diadu 'di a dige,⁵¹ E'doru eri Abel di ga esa ko eri Zakaria di ni ga, andaani anda dare kaci lelega kare okole ri to ri ni ga rii. Gbadu, ma'joo anyini, avo alokwe le'jo ile laki diadu 'di ni dige.⁵² Anyivo anyinde icandi ra, anyi 'ba cara leni'ba rii, adusiku anyepa mufuaa nga nizo ri pi, ongu anyi gba ri saa anyitoru laka ku, ongu saa anyuluga 'ba leka a'i kutoru laka ri cwi.⁵³ De andaa kunga ile'dia si pi 'ba cara leni'ba ile farisei'ba to e'dokii andaa ni epika opkosi, pi andaa ti ni lunduka lazi lazi si.⁵⁴ Dudu a'i kesu le'jo andaati ge si.

Chapter 12

¹ Saa ilesi laki 'badi karako emurukii kare alu ga, kapidukii a'ia'ini. Yesu e'do'jokana andaa maju ni, "anyebuka ru akukwe farisei'ba di nig a si, andaani lunjwa lunjwa." ² Nga zi iyo akule ndi avo awi kare ingwe ga ku na'i, kesu nga zule di avo aniku na'i. ³ Le'jo tuwadu anya le'jole vu ini aga ri kumu kunivu ra vu ingwe aga; ongu nga tuwadu anya lutale vuru vuru ri avo angee zo dige oru.

⁴ Maa rozi, ma'joo anyini, anyori 'ba tuwadu, ru dire ri ku, ti atekii ku nga zini ederega 'dia vuga. ⁵ Ti mamu me'dete anyini mo'di dubasi anyori ri ra; anyori mo'di de ku'di ra onguandaa ni opkoto to wa re ga Geena (asi olure ta du ri ni) aga ri'i, dini, ma'joo, anyori andaa'i. ⁶ Gwiligwili tou alezie girisi mudi eri si ku? Ti Rubanga nidi reru alu na si ku ⁷ Kesu anya di'bi tuwa du rii saa ala welina ra. Anyoriku, a'dusiku anya le'jo amgba zwa gwiligwili karako ra. ⁸ Ma'joo anyini mo'di ru ni ngere 'ba andaga ri, ori modi'I saa kumu kunge run a malaika Rubanga di ni andaga ⁹ Ti mo'di mani gare 'ba anda ga ri saa avo aga andaa ni malaika Rubanga di ni anda ga. ¹⁰ Mo'di le'jo inywi ri ni 'jore ori mo'di ni ruge ri avo e'be en'ji na ra, ti mo'di endi Rubanga di ni 'da re ri avo e'be enjo maku. ¹¹ Deazi anyi vura anda ga pi opi 'ba amba to anda ga, anyulura nga anya vole jole ri ku, ku saa anyini vole akale a'ini ri ku, deku anyi ni vole 'jole ri ku. ¹² A'dusiku endi ole kumu kelemi anyini saa ilesi le'jo anyi ni 'jole ri ra. ¹³ Mo'di alu laki lele ga 'jo yesu ni, "Laponyi, 'jo madozi ni e'be amalapi nga ama ataa e'bele amani ri andaa to" ¹⁴ Ti yesu aka tina ku'jo, "egori a'di 'ba ma le'jo lalire ga pi nga lapire ga anya lele ga? ¹⁵ Andaa ku'jo a'ini, "anyinde, anyekukaru limi lurare ga, adusiku mo'di ni lidi ede limi karako anda di ri (a dige) ku ¹⁶ 'Be a'ini le'jo ni pakevi 'di ku'jo, anda koroni go zi alu amvu na eka onya opkosi ¹⁷ Ego ile zi andaa ni andaa nga si a'dule a'dule ni ku'jo, mamu mede a'du, a'dusiku mani kare iyo mani anya 'bare ga? ¹⁸ Ra ku'jo mamu medee 'dini, moki mare

ero madi 'di pi tuwadu, ongu mamu mede zi'ba rongo 'di pi ni zware ra ri pi, mamu macu anya madi tuwadu pi mata okazo madi tuwadu laka.¹⁹ Mamu ma'joo maa aside ni, asi, nyi nga karako to nyini atere kinya karako ri ni aga; kovu, nya nga mvu nga, olu anjo anjo to.²⁰ Ti Rubanga'jo andaa ni, "nyi maamali, ini andu 'di si avo a'du nyaa lidi pi nyidi si; nga nyaa edele 'dipi vo kolu a'di di'i?"²¹ Viru vi andaani, mo'di limi zure andaa ni papala ri limi ako Rubanga di."²² Yesu ku'jo andaa maju ni, "disi ma'joo anyini, anyulura nga karako ku anya lidi si a'jo amavo amanya a'du, kusa anya ru si a'jo, amavo amaser a'du."²³ A'dusiku lidi ni amgbu zwa lonya ra, ru saa ta na amgbu zwa nga sule ru ge ri ra.²⁴ Adi anyinde kuro; yikii ori ku, ongu saa lwakii anya ku, a'i goka ako pi ero ako, ti Rubanga keto a'i. anyata amgbu zwa ariinji kuru?²⁵ A'di ni anya lelega atere kinya alu enjare ga andaa lidi ni ga lura lura karako si ri'i?²⁶ De anyate nga gaangwadu 'di ni edeka ku, a'dusi anyolu lura lura karako to le'jo zi'ba ri pi si?²⁷ Adi anyira le'jo lenga mondiga ri a ruqe, pi ovi a'i a mbazo ri a ruqe; pi ki uziku ongu saa 'bwekii bongu bu, ti menjaru'joka na to anyini, kesu anda sulumani kulusu andaa yayi ni nga saa, lusuru zwa alu na a'i a lele nig a si kuru.²⁸ De Rubanga kulusu ayi mondi aga ri ileni, olure andu papala, o'burezi awaa ati aga ri'i, andaa ate anyini lusuka zwa a'i pi ku, anyi 'ba a'i toro ri pi?²⁹ Anyindu nga anyini vole nyale ri ku, kusaa nga anyini vole mvule ri ku; anya asi kolu le'jo karako lurare ga ku.³⁰ Adusiku 'ba vudi ge tuwadu ri kundukii nga 'dipi; anya ata ni ru'buga ri ni a'jo anyile nga 'di pi ra.³¹ Ti lagare pi ri'I anyita asi andaa keri ni rug e, ke'be nga 'dipi tuwadu avo enjaa anyini ra. Limi zule ru'buga ri'i.³² Onyori ku, anyi 'bilo gaangwadu ri, a'dusilku anya ata le opko si keri kele anyini ra.³³ Anyezi anya okozo, anyeloko du candi 'ba, anyiso kubegu limi di dereku ri, anyizu limi olure tadu ri ru'ba ge, kare ogusa lakaku ri nig a, ongu sa nyala enji ku ri ni ga.³⁴ A'dusiku kareanya limi olure ga ri anya asi saa kolu laka.³⁵ Anyolu anyombe anya opi baba, ongu lamba anyidi saa kugwe.³⁶ Anyolu'ba amba a'idi mure karama lage di ni ga ri tere ri ani, dudu kawikii koti andaa ni ezeze de kupa ra na'i.³⁷ A'i anda loso to i'bu'ba ilede amba a'idi engwi esu a'i ko'du li kuru na'i. Gbadu majoo anyini amba ile kumu kombe andaa opi cwi, ku'ba a'I kori vuru onya ga, kemu ke'do onya lapika a'dni.³⁸ De andaa kengwi ini aga likiku, ku sa a'u logo a sira so re rii, kesu a'i lemi, i'bu'ba ile a'i anda loso to.³⁹ Kulee anyini 'di a'jo, de kesu mo'di zo ni ata kuni saa ogu kemu laka ri ra, kute andaa zo dudu ogu kungu ku.⁴⁰ 'disi anyi saa onyolu baba adusiku ori mo'di ni kemu saa anya rale ku ri ni aga.⁴¹ Petero zi andaa ni ku'jo, "opi, nyolo'jo le'jo pakwi 'di ama ni papala de 'ba tuwadu ni?"⁴² Opi aka laka, a'di ni mo'di zo nit a mbare egeni le wa rii, ongu cirri to rii, de amba andaa dike'be 'ba andaa di zoga ni tuwadu andaa diga, dudu andaa kuke a'ini onya saa rulere ri ni ga si?⁴³ I'bure ile anda loso to de andaa amba kengwi kesu kedee ileni na'i.⁴⁴ Gbadu, majoo anyini, amba ile kumu kuke andaa ni opko andaa nga tuwadu ri ni zwa zo.⁴⁵ Ti de i'bure ile kura andaa nga si, "maa amba ni ekala ru ra engwire ga, pi ke'do i'bu'ba ago ri pi uku to ri ni gbaka, pi lurunyaka pi lurumvuka mera to.⁴⁶ Amba i'bure ile di kumu kengwi o'du andaa engwika ni ra zo ku ri ni ga, ongu saa andaa nile ku ri ni ga, kumu kumba andaa ni ku'baa 'ba egeni le kuri ni lelega.⁴⁷ Mo'di i'bure andaa nga andaa amba a lele ri ni nire rari, pi ede ngaile kuru ri avo amgbaa opko si.⁴⁸ Ti mo'di nire kure ri de kede nga kate langbs rii saa avo amgbaa ga. Mo'di ake laka nga karako ri avo alee andaa di si sa nja; ongu mo'di azu andaa dig a nga karako ri avo azi andaa ni ayo si karako kalaga pi.⁴⁹ Memu asi du re ga vu dige, de asi ile keko ra na ma le ongu a'du?⁵⁰ Ti madi batizimu aa ake batiza ma du na'i, mata asi laka opko si ko kate to.⁵¹ Anyira a'jo memu vu dige i'bwe ezire? Ma'joo anyini, iyo, te larapika.⁵² E'doru andu, 'ba tou olu'ba zo alu aga ri kuvo kalapirukii ra, 'ba na kuvo kuga 'ba ri ri imgbe, ongu 'ba ri ri sa kuvo kuga 'ba na ri imgbe.⁵³ 'Bura ni ata kumu kalapiru andaa 'bura to pi, 'bura saa kumu kalapiru ataa to pi, ende kumu kalapiru zwa to, zangwa saa kumu kalapiru ende to pi, ada kumu kalapiru pi andaa ngwa ni izi to, pi ngwa ni izi saa kumu kalapiru pi adaa to.⁵⁴ Ongu yesu ku'jo laki ni, "de anyinde lofu kenga itu a 'derega lele, gbesa anyi'jro iyi ku'di ra, ongu saa kederu andaani.⁵⁵ De anyinde oli engare vuru lele si ri kulwe, anyi'joo, 'vu kolu asi, ongu saa kolu andaani.⁵⁶ Anyi 'ba lunjwa lunjwa di, anywluru 'bu ni lele vu to wa, ti a'dusi anyulusu saa 'di kpe?⁵⁷ Anda, a'dusi anyi anganga si anyili le'jo anda kpe?⁵⁸ De anyivo gadi andaga mo'di nyini esikire ri to, de adi anyolu leti, o'bi opko si le'jo ekozo andaa to, e'bedu kuzi nyi gadi andaga ku, adi nyini ke asekeri di ga ku, kudirii nyini su mabusi ge ku.⁵⁹ Majoo nyini, nyimu nyekwi laka si ku de nyolokwe girisi lele nyidi si ri tuwadu kuru na'i.

Chapter 13

¹ Saa ilesi, esu'ba zi kunge andaa ni le'jo Galilaya'ba anda pilato a eri a'idi ni ocwa eri lazi di a'i a zile kaci ga rita ri a ruqe.

² Andaa aka a'i ni ku'jo, anyiraa galilaya'ba ile a'i enji'ba zwa Galilaya'ba zi'ba ri tuwadu e'be ndekii icandi ovi ileni ile'i?³ Ma'joo anyini, iyo, ileni ku, ti de anyi saa anyeco asi ku, anyivo anyoda ileni.⁴ Deku saa 'ba mudi a libi aro anda zo azo ngure a'i a dige 'di a'i ra siloam ga ri anyiraa edeki enji zwa'ba oluka Jerusalem ga ri ra?⁵ Majoo anyini, iyo, ti anyisaa de anyeco asi ku anyi tuwadu anyivo anyida ile ani.⁶ Yesu 'be le'jopa ku'jo, ago zi anda su kwe ulukuyu di andaa vivo ni amvu aga. Andaa emu o'a na ni ndure, ti esu kuru.⁷ Andaa ku'jo mo'di losi sore ri ni, "nde, diadu malawe 'dia kinya na ulukuya 'di ni o'a ndure, mesuku, ga vuru, kenji inga isa a'dusi?⁸ Mo'di losi lore ile loagwi laka, 'amba, e'be adi kalu kinya 'di si, mamu mede pa na loso ma'ba ti ni ize 'o'ui re to ri laka.⁹ De ku'a kinya emure ri sir a loso, ti de iyo nyimu nyigaa vuru wa."¹⁰ Anda esu yesu keleni 'ba zo elegy di nig a o'du sabatu di si.¹¹ Esu izi zi laka ile'dia ceni 'ba lajwa run a nig a kinya mudia limbi aro; out andaa ni cwi kechoru anda pke.¹² De yesu kunde andaa ni, lungwe andaa ni ku'jo laka, "izi, ayu nyi ra nyaa lajwa nig a si."¹³ 'ba dir u na ni ga; mgbesa izi ile eduru anda, e'do Rubanga ni ecuka.¹⁴ Ti amba elegy ni zo iledi anga de yesu a mo'di adika o'du sabatu di si si. Andaa 'jo 'bani laki ile ni, 'o'du azia aa 'bani i'bu edezo, anyevo o'du ilepi ni aga dudu akadi anyi, o'du sabatu di si ku."¹⁵ Opi aka andaa ni ku'jo, "anyi 'ba 'ba lunjwa 'ba rii ! mo'di alu alu anya lelega si otwi andaa monigo kusa kaino ku pi zi onyare pi iyi mvurega itu sabatu di si ku?"¹⁶ Izi 'di Iburaim a zwa 'i,

sitani ombe kinya mudi a limbi aro gogodu, dubasi le akayu andaa ni ku lajwa 'di ni ga si itu sabatu di si?'¹⁷ De yesu ku'jo le'jo 'dii dinja ko avi'ba andaa di tuadu cwi, laki'ba di tuwadu asi na pi evo 'i'bwe yayi di tuadu andaa edele ri si.¹⁸ 'di si andaa ku'jo, "keri Rubanga di o'bie a'duto? Mamu mo'bie a'du si?"¹⁹ Viru vi ori kwe karadali di to; mo'di zi 'dule pi yile andaa di amuvu aga ri ani; ti bweile kumba kecoru kwe amgbu go du, ariinji kevo kusi a'ia zo du na nig a a ri ani.²⁰ Ongu andaa ku'jo, "mamu mo'bi keri Rubanga di a'du to?"²¹ Viru vi akukwe izi zi a 'dule ocwale irafu mugati di to evo na aga, sa ko irafu ile anga api de."²² Yesu enjaru andaa laweka to e'i rongo ri ni ga pi ciri ri ni gato, keleni 'ba pi 'ba asi muzu Jerusalem ga lele.²³ Mo'di zi alu zi andani, "ba ga angwadu ri vo kalairu ni ya?" "yesu ku'jo a'ini"²⁴ "anyita asi opkosi, dudu anyitoru kotimi 'biri ri si, a'dusiku ma'joo anyini, 'ba karako vo ko'bi rutoka, ti vo ateki ku,²⁵ De zo ni ata kunga oru kala'ba kotimi cwi, anyivo anyede laangwe, anyipa kotimi anyijoo, "amba awi amani kotimi ! andaa kumu kaka anyini, mami kare any engare ga si ri ku.²⁶ Ti anyi'joo, anda ama nya nga pi amamvu ga nyito kare alu ga, ongu saa nyaleni nga amadi 'boru ra"²⁷ Ti andaa kumu ku'joo anyini, 'ma'joo anyini, mani kare any engare ga si ri ku, anyinga maa andaga si pi, anyi 'ba nga injwi injwi ri ni ede'ba ayo rii.²⁸ Kare na ni aga anyivo anyowu pi anyulunya anyi si de anyinde Iburaimu pi loaka to yakobo ni laka nebia tuwadu to keri Rubanga di ni ga, ti anyi avo awa anyi pi laangwe.²⁹ 'ba kuvo kenga itu a efurega asi pi itu a 'dere ga si, pidi legi ge lele si pi di anda ga lele si, kuvo kurikii vuru onya ga keri Rubanga di ni ga.³⁰ Nde, 'ba ziba vule ri vo kolu'ba ati ri 'i, ongu 'ba ati ri pi vo kolu'ba vule ri'i."³¹ Saa ile si farisei 'ba zibaa evokii 'jokii yesu ni, "nga 'dia si pi, a'dusiku kerode le nyini 'dile"³² Yesu aka a'ini ku'jo, "anyivo anyi'jo uba na ni, 'nde, mamu mado ceni injwi ri pi mamu madi 'ba andu pi o'bu to, o'du nazo ri si mamu mekoo du"³³ De kesu ileni saa, kulee amenjaru manga maa awe to, andu pi o'fu pi o'burezi, a'dusiku nebiga zi dare laangwe Jerusalemu ga si na iyo.³⁴ Jerusalemu, Jerusalemu, nyi nebia lu'dire rii, nyulwi'ba ezwele nyi di ri oni si, vu si male maata nyaa 'borouji ovoga 'a'u ende andaa 'boronji ni tazo andaa ovo ni ga ri ami, ti anyile anyanga ku !"³⁵ Nde, diadu azi anyi zo ra anyini. Ma'joo anyini a'jo, anyivo anyinde ma ku kusa ko saa anyi vojo'joo, "akanjo mo'di emure opi a ru si ri ni nga."

Chapter 14

¹ O'du zi alu sabatu di s'u de yesu mu onyaga am'ba fariseigo zi 'di zoga, rikii andaa ti ni rwere opkosi, ² Esu aa naa ago zi lajwa luplupi di to. ³ Yesu zi a'i cara musa di ni lemi'ba farisei'ba to ku'jo, cara ka'ie a'jo akadi 'ba itu sabatu di si de iyo? ⁴ Ti a'i tuwadu dikii ciri. Yesu ko lajware ile adi ra, pi ecaru andaa ni kumu andaa nga. ⁵ Zi a'iku'jo, "adi ni anyi lelega andaa kaiuo, kusa ti monigo to, de ku'de 'ba ali ri ni aga iru sabatu di si enge langwe pi ku rii. ⁶ Ongu le'jo 'disi andaa zwa a'ira. ⁷ De andaa kunde 'ba lungwelo omu ri kovukii kare kusa komi rongo rongo (loso loso) ri, andaa 'be a'nini le'jo pakwi ku'jo, ⁸ "De alungwe lari anyadi alidi ni ga, mu ri kare oru ri ni ga ku, nasi naa alungwe mo'di zi amba nyini zware ra na ra. ⁹ Ti mo'di anyini lungwere erito tuwa kumu ku'joo nyini, 'ebe kare 'de mo'di ni. Nyimu nyingwi kare vuru ri ni ga dunja amgbu to. ¹⁰ Ti de alungwe nyi ra, mu ri komi vuru ri ni ga, e'be de mo'di nyini lungwere ri kumu ra, kumu ku'joo nyini, "maa rozi, ezwrui komi rou ri ni ga, nyimu nyolu yayi to 'ba tuwadu ori'ba nyito onyaga ile a andaga. ¹¹ A'dusiku mo'di ru'bare amba ga andaa nga si ri avo alonwia vuru, mo'di ru'bare andaa nga si vuru ri avo ake andaani amba. ¹² Ongu andaa ku'jo mo'di andaa ni lungwere ileni, "de nyulungwe 'ba onya itu asi ri ni ga, kusa onya undwe ri ni ga, lungwete nyaa rozi, kusa nyaa adiinjii, kusa nyaa o'di, kusa koroni olu'ba ire nyito rii, e'bedu a'i saa kulungwe ni ti. ¹³ Lokwe nyidi kuma kolu saa 'ba ovi a'idi anda ri a enjinga da a si ri ninga. ¹⁴ Ongu anyivo anyesu anda loso ra, a'dusiku atekii ku anyini lokwere ga, Avo alokwe anyi o'duni 'ba anda ri a enjinga da asi. ¹⁵ de mo'di alu rire andaa to onya ti ge na eri le'jo 'de, kujo, "andaa ni anda loso to mo'di mure onya nyare keri Rubanga di ni ga rii ! ¹⁶ Ti yesu aka laka ku'jo, ago zi andaa 'di onya nja, lungwe laka 'ba karako. ¹⁷ De saa lunya di kate ra, andaa zwe i'bu'ba andaa di 'ba lungwele ilepi a di ni era si a'jo, "anywo, adusiku ede nga tuwadu ra. ¹⁸ Ti a'i tuwadu ku'jokii akede a'ini kiza, a'dusiku a'i ate evoka ku. Mo'di atizo ri ku'jo, "mage amvu u'di, male mule ndere na ni ga, ma'i nyi ede mani kiza. ¹⁹ Mo'di rizo ri ku'jo, "mage ti losi di mudi, mamu a'ini ndere, ma'i nyi, ede mani giza?" ²⁰ Mo'di zi ri ku'jo, adi ma'du izi u'di, 'disi mate emuka ku. ²¹ Mo'di i'bure ile ngwi vule'jo andaa amba ni ileni. Angako zo ni ata cwi, ku'jo, "mu eze leti kalacwi ga si, pi 'ba lele ga si, eta 'ba candi 'ba, 'ba pa ako ri, 'ba mi ako ri pi 'ba lucwa'ba lucwa ri to. ²² Mo'di i'bure ile ku'jo, 'amba, amide nya nyaa 'jole ri ra, ti kare adi alu aa. ²³ Amba 'jo i'bure ile ni, mu leti epka pi ciri ciri ri nig a si, lungwe 'ba mori si, dudu maa zo kuga de ²⁴ A'dusiku majoo anyi ni, "mo'di zi iyo 'ba maa lungwele ileni aga mure onya modi ni 'bire na'i. ²⁵ Laki 'ba di karako lawekii yesu to, ti yesu lufu'jo a'ini, ²⁶ De mo'di zi emu madi, ti ga ataa ni endeto, andaa izi 'boujito, andaa adiinjii avunji to, ko andaa lidi to imgbe kuru, ate ku olure ga mo'di mani vu okore rii. ²⁷ Mo'di andaa kuruce ni ngire pi mani vu okore ku ri, ate oluka mo'di mani vu okore rii du ku. ²⁸ a'dusiku a'di ni anyi lelega, de le zo di oru ri ni sile, adi ri vuru pa ku weli limi rulere zo ile ni sizo ri ni emure ga, de andaa kate zo ile ni sika ekoka na to tuwawa ni'i? ²⁹ de ileni ku, andaa kumu ke'do zo ni pa ari to, ti ekoka na kuzwaa ra, 'ba tuwadu zo ile ni nde'ba ri kuvo kugu andaa ni ku'jooki ³⁰ "mo'di 'di e'do zo sika, ti ekoka na zwa andaa ni ra. ³¹ Deku opi ingo 'i mure o'ja engare opi regi zi to, adi ri vuru pa ku le'o amare ga, de andaa kate 'ba alifu mudi 'jare ga wa 'ba alifu mudiri to na'i? ³² De ileni ku, andaa kuzwe ofu opi aka nani adi olu lolu du, dudu a'i kuma rerile andaa to ibwe si. ³³ Ileni saa anyi lelega, de mo'di kazi nga andaa di tuwadu raku, ate ku aluka mo'di maa vu ni okore ri 'i." ³⁴ A'i loso, ti de a'ini loso ku'e iyo na, avo alonguia loso idi ingoni? ³⁵ Andaa ecoru wo injwi inga ni kesu cucuri ni saa'i. rari awaa pi. Mo'di bi to le'jo erizo ri kulee keri.

Chapter 15

¹ Musoro lita'ba enji'ba to esu anda evokii ire yesu a le'jo ni erire. ² Farisei'ba pi'ba cara musa dini leni'ba ri to a'ukii cwi ku'jokii, "mo'di 'di ka'i enji'ba, pi ongu kunya nga a'ito. ³ 'Disi yesu 'be a'ini le'jopakwi 'di'i, ⁴ A'di ni anya lelega bilo miya olu to, de alu a'ia lelega kelegwe di na, e'be bilo mudi dicalu di dicalu goro aga mualu legwere di ileni ndure ga ku, koo kesuo to? ⁵ De kesu ra, kungie andaa owulokodi ge, asi na i'bwe. ⁶ De kusa 'boru kulungwe andaa rozi pi 'ba ire ire andaa to ri to kare alu ga, pi ku'joo a'ini, 'anya asi kolu i'bwe mato kare alu ga, a'dusiku mesu bilo madi legwere di ri ra. ⁷ Andaa anis a ma'joo anyini, anjoanjo kumu kolu nja ru'buga mo'di alu enjire a asi lufuka si, kugwa 'ba loso mudi dicalu di dicalu asi lufuka leru a'ini ku ile ra. ⁸ "Deku izi ingo'i de girisi andaa di alu na kelegwe di, mu du lamba ku we zo ni a tuwadu ku pi ndu girisi ile ku ko kesuo to rii? ⁹ De kesu girisi ile ra, kulungwe andaa rozi 'ba ire ire andaa to ri to ku'joo a'ini, 'anya asi kolu i'bwe mato kare alu ga, a'dusiku mesu maa girisi legwere di ri ra.' ¹⁰ Andaa ani saa ma'joo anyini, anjoanjo kumu kolu nja malaika Rubanga di ni andaga mo'di enjire alu ri a asi lufuka si." ¹¹ Ongu andaa ku'jo a'ini, "anda ago zi aa 'boronji ago ri to. ¹² Gaga ri 'jo ataa ni, 'mata, eke mani limi madi lele ri. 'Ataa lapi limi andaa di a'ia lelega. ¹³ O'di ga a vuga, yayigo gaga ile emu andaa nga tuwadu, mu pi vu lolu ge; e'do andaa limi ni enjika ovi lidi injwi injwi ri si. ¹⁴ De andaa limi koloko tuwadu ra, abiri gumberegumbere e'de vu ile nig a, yayigo ile e'do recandika opko si. ¹⁵ Nga wuru ago zi vu ileni ga ri di, ago ile zwe andaa ni rabala leyire. ¹⁶ Andaa kura andaa 'a ni egaka nga ni o'bo rabala a nyale ile si; mo'di zi alu sa iyo andaa ni onya kare na 'i. ¹⁷ De andaa kura le'jo ni 'a andaa nga si, 'jo, 'i'bu'ba mataa di si kunyakii onya kpeke'bekii to, ti male mecandiru abiri si 'dia. ¹⁸ Manga, mangwi mataa di, mamu ma'joo laka, "mata, menji ra 'bu andaga nyaa andaga to; ¹⁹ Mesiku lungwele nyaa ngwa 'i; e'be amalul mo'di alu i'bu'ba nyidi di pi a lelega na ani." ²⁰ Andaa nga mu ataa di. Ti de adi andaa olulolu, ataa nde andaa ni. Kiza ko andaa ni cwi andaa ru ge, fe amvo embe na, nju elemvu na. ²¹ Ngwa'jo andaa ni, 'mata, menji ra 'bu andaga pi nyaa andago to, diadu mate ku lungwele nyaa 'buva 'i. ²² Ti ata ku'jo i'bu'ba ni, anyezi jelebiya u'di lagare pi ri ezeze, anyisu ruaru; anyisu langiti andaa diangwa ga, pi mvuko andaa pa ga. ²³ Anyezi ti kaju swere de na saa anyili, dudu akonyarukii, akolu asi i'bwe to; ²⁴ Adusiku 'bura madi 'di anda da ra, diadu andaa ni lidi, ada legwedi, diadu esuru ra. E'doki ranjoka ²⁵ Esu andaa ngwa ni amba ri amvu a ga, andaa engwire ga de kesa ire 'bato, eri longo latu latu to. ²⁶ Lungwe mo'di alu i'bu'ba lelega, zi andaa ni, a'du ni nga kederu 'dia ni? ²⁷ I'bure ile longwi andaa ni ku'jo, nya adozi ni wo engwira nyata li ti kaju swere de ri, a'dusiku andaa a'i andaani ru na i'bwe pi lidi. ²⁸ Ti angala ko 'bura amba ile cwi, garutoka 'boru imgbe. Ata ekwi laange lutati laka, ²⁹ Ti andaa aka ataa ni ku'jo, nde, mede i'bu kinya karako laga'ba 'di ni aga, e'doru furu eze maga nyaa cara kuru, ti nyike mani indi angwa isa ri saa kuru e'bedu amalanjoru du maa rozi to. ³⁰ Ti nyaa ngwa ni di nyaa limi ni enjire uku bate ri to ri de kemu ni nyidi laka ti kaju swere de rii! ³¹ Ata aka ti na kujo, 'maa ngwa, nyi o'du tuwa nyolu mato, nga madi tuwadu nyaa 'i. ³² Kulee akunyaki nga akolu anjo to, a'dusiku nya adozi ni 'di anda dara, diadu andaa ni lidi, anda legwedi, diadu esura.

Chapter 16

¹ Yesu 'jo 'ba andaa vu ni oko'ba ri ni ku'jo, "anda ezeoronigo zi aa mo'di andaa nga nit a mbare ri to. 'Ba esiki mo'di 'di andaa di a'jo kenji andaa nga nya nya du. ² Andaa lungwe ago ile pi zi andaa ni, "di a'du maa erile nyaa ruge rii? Ezi mani weli nga madi nyaa zule ri, a'dusiku diadu nyate oluka mo'di ma nga ni ta mbare du ku ³ Mo'di andaa di nga ni ta mbare ile ra aa ni, 'mamu mede a'du? Adusiku ma ambale man maningele i'bu nga ni tambazo ri ni ga si pi. Ma mori ako losi sore ga, ongu dinja kuko mako nga a'ire ga 'ba ga si. ⁴ Mani nga medee ri ra, de ado ma pi i'bu nga ni to mbazo ri ni ga si dudu 'ba ka'i ma a'idi zo ga si. ⁵ Andaa lungwe 'ba mori ko'ba andaa amba di si ri alu alu, 'jo mo'di ate ri ni, mori ma amba di si nyidi? ⁶ Andaa aka ku'jo, o'du zeituni di kate ku'do miya alu, andaa 'jo laka, 'du nyaa waraga mori di pi ri vuru ezeze, cwi mudi tou. ⁷ Ongu andaa zi mo'di zi ri ni ku'jo, nyile nyaa mori si? Andaa aka ku'jo, Gemia kate kila miya alu. Ku'jo andaani, e'du nyaa waraga mori di cwi mudi aro ⁸ Amba ile an'jo mo'di nga nit a mbare egeni lekpe ile opkosi, a'dusiku andaa oluka ciri to si, a'dusiku 'ba vu 'di di a'i ciri a'ia lelega zwa 'ba olu'ba ingwe aga ri ra. ⁹ Maa'joo anyini, anyiko rozi'ba to anye'bu limi auda ku 'di 'i, dudu de kumu koloko ra, aka'i du anyi kare olure ta du ri ni ga. ¹⁰ Mo'di egenile wa nga gaangwadu ri ni ga, kumu kolu engenile pke nga gaangwadu ri ni ga ri avo egenile pke nga nja ri ni ga. ¹¹ De andaa anyolu 'ba egenile kpe rii limi anda ku ri ni ga, a'di kumu kuke anyini koroni gba ri ni? ¹² De anda anyolu 'ba egenile kpe ri mo'di zi a nga ni ga, a'di kumu kuke anyini nga anyidi gba ri ni? ¹³ Mo'di zi iyo i'bu edere opi ri to, a'dusiku kumu kuga mo'di alu imgbe, kule azika ri'i, kusa kumu kelebi mo'di alu ruge, kede mo'di azika ri ra. Nyate ku i'bu edeka Rubanga to ongu limi to sa. ¹⁴ Farisei'ba limi leka ndoile eri le'jo 'dipi tuwadu, ti edeki andaa ni ra. ¹⁵ Ti yesu ku'jo a'ini, anyi 'ba anya anda ni ete'de'ba 'ba andaga rii, ti Rubanga ni anya asi ra; a'dusiku nga 'ba a ecule ri Rubanaga kevua. ¹⁶ Cara nebia to ede i'bu esako saa yoane ni'ba ebatiza re ri di, e'doru andaa di ange ofu loso keri Rubanga di a ruge, 'ba tuwadu kutoru laka mori si ¹⁷ Ti kolu epe ru'bu ni vuto lozo kuzwa nukuta alu cara di ni renjizo. ¹⁸ Mo'di andaa izi nig a imgbe ongu 'du zi na 'i ri ede asa ra, ongu mo'di izi ago a gale imgbe ri ni 'du re ri saa ede asa ra. ¹⁹ Anda ago zi aa koronigo, kulusu bongu sure su rii, pi jelebiya bongu lariri dii, ongu kunya onya weli oru rii o'du tuwa. ²⁰ Candirego zi kulularu andaa di koti ge, ru nalazero 'i, runa eco tuwa bi, ²¹ Ana kulura ga ka onya ni fufu jore koronigo ile di meja pa ga risi; oke saa esu kevo kulumbe andaa bi ni mi. ²² De candirego ile kuda ra, malaika ngikii zii kii Iburaimu aga ga. Koronigo ile saa da ra ti esi andaa ni vuru. ²³ Ng'i mi oru 'budi aga si icandi to, nde Iburaimu ni lolu lazero atiru aga na ni ga. ²⁴ Jwa ku'jo, mata Iburaimu, ede mani kize, ezwo lazero ni kesu andaa di angwa iyi aga, kemu ku'ba maa leda ga ke'bwe du, adusiku maa ru kalajwa 'dia ndu ku asi 'di ni aga. ²⁵ Ti Iburaimu aka andaani ku'jo, maa ngwa, era adi, saa nyaa lidi di ni

ga ake nyini nga loso loso rii, ongu lazero ni ake nga injwi injwi rii, ti diadu ‘dia e’bwe asi na ra, nyidi nyi lajero to.²⁶ Ongu saa le’jo dipi ni aga si tuwadu, ama lelega anyito a’ba gulukutu ali, e’bedu de’bazi le lagale amadi ‘dia simuzo anyidi ile’dia katedu ku, e’bedu mo’di zi saa kalali ku engazo anyidi ile’dia si emuzo amadi ‘dia.²⁷ Ku’jo laka, ‘diadu ma’i nyi, mata, zwe andaa ni mata di zoga,²⁸ A’dusiku ma adiinjji tou to, e’be andaa kumu kunge a’ini, e’bedu kevokii kare icandi di ‘di ni ga ku.²⁹ Ti Iburaimu longwi laka, a’i aa musa pito nebia to, kerikii a’I ‘i.³⁰ Andaa ku’jo, ‘iyo, mata Iburaimu, de mo’di zi ‘ba dare ra ri a lelega kumu a’idi, kuvo kecokii asi ra.³¹ Iburaimu ‘jo andaa ni, de erikii lejo musa pi di nebia to ku, kesu mo’di zi kunya ‘ba odare ra ri ni aga si saa a’ikii lurufuka ku.

Chapter 17

¹ Yesu ‘jo ‘ba andaa vu ni oko’ba ri ni, “nga ‘bare’ba ku’dedu enji aga ri kulungaru pke, ti nga ‘bare’ba ku’dedu enji aga ri ni ezire ri kumu kunde icndi ra !”² Kolu loso mo’di ileni de akombe oni nga izo ri embe na ni ga akuwa iyi aga, kuzwa andaa ke’be mo’di alu ‘bonji ciri di a lelega ku’de enji aga.³ Anyekuka ru anyi ayini, de nyaa adozi ede enji ra luga andaa ni dekeco asi ra ede andaa ni kiza.⁴ Dekede enji nyini vu tuderu o’du alu aga, ongu lufuru nyidi vutuderu, ka’i nyi a’jo andu eco asi ra, ede laka kiza.⁵ Maju’jokii opini, “enja ama a’ini !”⁶ Opi aka ku’jo, “de anyi a’ito karadali ni ekwi ni pi, anyate’joka kwe ‘di ni, nyuru ‘dia si mu suru meri aga, keru anyati ra.⁷ A’di ni anyi lelega i’bure losi sore ti si ri, kusa indi leyire rii, de kengwi amvu asi ku’joo laka, ‘emu ezeze ri vuru onyaga ri ‘i?”⁸ Andaa ‘jo laka ku, ‘ede mani onya undwe ari, ombe nyaa opi, ezi mani onya, ko de manya nga ra, mamvu nga ra, nyidi mu nga nyare pi nga mvure?”⁹ Andaa kanjo i’bure andaa nga ecarale andaa ni ri edeka si?”¹⁰ Iyo. Anyisaa andaa ani, de anyede nga tuwadu ecarale anyini ri ra, kulu anyi’jo, ‘ama i’bu’ba konyi ako ri ‘i, amide nga duba amede ri’i.”¹¹ De yesu kumu Jerusalem, andaa laga lele samaria pi di Galilaya to ri ni ga si.¹² De andaa kutoru ‘ba zi ni ga, do’bo’ba esuru andaa to, edekii kare lolu ge,¹³ Ocwakii ku’jokii, “yesu, amba, ede amani kiza.”¹⁴ Yesu nde a’i, ‘jo a’i ni, anyivo, anye’deteru kolanaa Rubanga di ni.” A’I a vore ga si, ru a’i di lembe ra.¹⁵ Mo’di alu a’I a lelega, de kunde andaa ru zwa ra, engwi vule keco Rubanga ni u’duku si,¹⁶ Wo vuru yesu apaga kanjo andaa ni. Andaa ni esu samariya go.¹⁷ Yesu zi ajo, “anda adi ‘ba mudi kuru? ‘ba dicalu ri ingua?”¹⁸ Mo’di zi alu a’i a lelega engwire vule Rubanga ni ecure ga, te jurugo ‘dii papala?”¹⁹ ‘Jo andaa ni, “nga oru, mu nyaa nga, a’i nyide kadi nyi.”²⁰ Farisei’ba zi yesu ni ku’jokii, “keru Rubanga di kumu kumu a’dungani?” andaa longwi a’ini, keru Rubanga di kumu andee ni si ku.²¹ Avo a’jo anyini ku, ‘nde, andaani ‘di! deku saa, andaa ni na! a’dusiku keru Ruubanga di diadu ‘aa anyi ‘aga.”²² Andaa ‘jo andaa maju ni, “saa kumu kesa ra anyivo anyira o’du alu ori mo’di de ni ndezo, ti anyivo anyinde ku.”²³ Avo a’joo anyini, “nde, andaa ni ‘dii deku, ‘nde andaa ni na!” anyivo laka ku, anyoko a’ia vu ku.²⁴ A’dusiku ovidu iyi uluvi (lovi) a lagu zo vu ‘jizo bara alu ko bara azika ri ni ga ri ani, ori mo’di ni saa kumu kolu ileani andaa o’du ni nga.²⁵ Ti dubasi le andaa kebi icandi karako pa, laki’ba di saa ‘di si ri kuga andaa ni imgbe.²⁶ Kende andaa redezo saa nuwa di si ri ani, kumu kederu andaa ni saa ori mo’di di si.²⁷ Saa na si kolonyarukii pi kulumvurukii, a’i a yayi injonji va to ku’durukii, sa ko nuwa a rutore ga i’bo aga, iyi ga emvu a’i tuwadu.²⁸ Saa latdi si saa andaani, esu kunyakii nga, kumvuru kii, kugekii okozo, kelezikii okozo, kusokii amvu, kusikii zo, ti o’duni lata ngazo pi sodoma ga si ni ga, asi pi oni salfa asi a akale ile to, ejo ru’buge si eko a’i tuwadu.²⁹ Ti o’du loto a fuza pi sodoma ag si ri ni ga, asi ejo ru’buge si kibiriti ekore asidu ri to du’ba ile tuwadu ra.³⁰ Kumu kolu ileni saa o’du ori mo’di ni e’dete nga.³¹ O’di ilesi, mo’di zo dige andaa akozo zoga ri, kesi vuru ku tare na ni ga, ileani saa mo’di amvu aga ri kengwi ‘boru ku.³² Anyera nga lot izi a ruge.³³ Mo’di andaa lidi ni larire ri kumu kelegwee ra, ti mo’di andaa lidi ni legwere rii kumu kekukaa ra.³⁴ Ma’joo anyini, ini aga ilesi, ago ri rula’ba lengeri alu ile ni dige ri, avo a’du mo’di alu pi, mo’di alu kelesi ra.³⁵ Uku ri nga i’ba kare alu ga ri, avoa’du mo’di alu, avoe’be mo’dizi kelesi ra.³⁶ Ago ri vokolu amvu aga, avoa’du mo’di alu, avoe’be modi alu kelesi ra.³⁷ Zikii andaa ni ku’jokii, “inguwa opi?” andaa aka a’ini ku’jo, “kare ‘ba dare ra ri a ru olure ga ri, loguomce saa kutaru laka.”

Chapter 18

¹ ‘Be a’ini le’jopakwi a’ini lenizo dudu a’i kelegi ini tuwadu e’beka na ako landeka ako.² ‘Jo a’ini “and’ba zi ni ga mo’di le’jo lalire zi aa, andaa ori Rubanga ni ku, kesu’ba saa andaa ru ku. ‘ba ileni ga saa esu awizi zi aa kalamu andaa di o’du tuwa ku’jo laka, “lali le’jo ama lelega maa amire to.³ Esu awizi zi aa’ba ileni aga, pi andaa kumu o’du tuwa andaa di, ku’joo laka, “Eloko ma dudu amesu maa anda mo’di mani lere ku ile si si.⁴ Vukarako si mo’di le’jo lalire ile ga le’jo awizi ile di imgbe, “de kesu amori Rubanga ku, amaru ‘ba ku sa’i,⁵ Ti izi ‘di kecandi ma ambamba mamu malali le’jo andaa di andaa avire to ra, kudi mani ecandi lawere ga madi ‘odu tuwa ku.”⁶ Opi ku’jo, “anyeri le’jo mo’di le’jo lalire ovi injwi ri a’jole ri.⁷ Rubanga mu lali le’jo ‘ba andaa di andaa ovile owu’ba andaa ni itu pi ini to ri a lele ga avi’ba a’idi to ku? Andaa kumu kekalaru ra ede nga zi a’ini ku?”⁸ Ma’joo anyini, andaa kumu kalali le’jo ezeze ‘ba andaa di a lelega avi’ba a’idi to. Ti majoo anyiru, de ori mo’di ni kumu emure, gbagbadu kumu kesu a’i ra vudige?”⁹ Ongu andaa ‘be le’jopakwi ‘ba ‘jo’ba a’ia ovi loso kedekii ‘ba zi’ba ri a ruge Ku’jo.¹⁰ “Ba ri anda vo elegi ga Rubanga di zo ga, mo’di alu fariseigo, zina ri mo’di musoro lutare ri’i.¹¹ Fariseigo ile ede elegy andaa nga si ku’jo, ‘Rubanga, manjo nyi a’dusiku molu’bu azika ri pi aniku, mulumbe’ba, egenile kperi pi, asa’ba, masa ma muoro lutare diani ku.¹² Mata abiri vuri sabiti alu a ga, make alu mudi aga maa nga tuwadu maa esule ri pi ni aga si?”¹³ Ti mo’di musoro lutare ile ede lolu, le saa andaa mi ni ngika oru ku, ti andaa di andaa aga, ku’jo, ‘Rubanga, ede mani kiza, a’dusiku ma enjire?”¹⁴ Ma’joo anyini, mo’di ‘di mu andaa di zo ga zwa le’jo ra zwa ago aka na sa ra, a’dusiku mo’di andaa ni ‘bare amba a’jo andaa zwa ‘ba tuwadu ra ri avo olongwia vuru, ti mo’di ru’bare vuru andaa nga si ri kumu kolu amba.¹⁵ Ezikii ‘bonji ciri andaa di, dudu ku’ba andaa di ru na pi ni ga, de maju

kunde di, lungakii a'i udi.¹⁶ Ti yesu lungwe a'i andaa di, ku'jo, "anye'be 'bonji kevo madi, anyuluga a'i ku; a'dusiku keru Rubanga di 'ba a'i ani ri pi dii.¹⁷ Gbagba du ma'joo anyini, mo'di keru Rubanga di ni a'ire kende 'bura toro ani ku ri mu toru laka ku.¹⁸ Mo'di amba zi zi andaa ni, loponyi loso ri, amide a'du dudu amesu lidi lokore ku rii?"¹⁹ Yesu zi andaani ku'jo, "a'dusi nyulungwe ma a'jo ma mo'di loso? Mo'di zi iyo vu digee 'dia loso na 'i, te Rubanga 'i, papala.²⁰ Nyini cara ra, a'jo, "ede asa ku, 'di 'ba ku, olu sadeni enjo rii ku, ru nyende pi nyata to!"²¹ Aka ku'jo, "mako le'jo ile pi tuwadu, e'doru maa 'bonji ni nga."²² De yesu keru 'du'jo andaani, "adi nye'be nga alu, lezi nyaa nga aa ri tuwadu, lapi limi na candi'ba ni, ti nyimu nyolu karako to zule nyini rubuge rii, nyidi emu mani vu okore."²³ Ti de andaa keru le'jo di, asidi vako icandi cwi, a'dusiku esuandaani limi amgbu to.²⁴ Yesu kunde andaani, 'jo laka, "opko karako koroni ni rutozo keru Rubanga di nig a"²⁵ 'Ba A'dusiku kolu epe nakanaka ni rutozo libira ni mi ge si kuzwa, kuzwa koronigo ni rutoka keru Rubanga di nig a"²⁶ 'Ba tuwadu le'jo 'di ni Erika ri kujokii andaani, "ti a'di kate lararika ni?"²⁷ Yesu akaku'jo, "nga 'di ateku 'bani, ti Rubanga di si batera."²⁸ Petero akaku'jo, "nde ama, 'be ama 'ba ra ameko nyaa vu'i."²⁹ Andaa 'jo a'ini, "Gbadu, ma'joo anyini, mo'di zi iyo andaa zo ni e'bere, deku izi e'bere, kusa adiinji, kusa andaani oti'ba, kusa 'bonji andaa dii ni ebere keru Rubanga di si, kumu kesu 'dini zware pi vu karako ri 'i saa 'disi pi saa emure andaga ri si andaa kumu kesu lidi lokore ku ri 'i." Yesu angwa le'jo andaa da ruge vu na zo ri si.³⁰ Kesu de kumu kesu nga vu dige 'dia ri nja ku sa'i, ti vu mure emure andaga na ni ga kumu kesu lidi likore ku ri ra."³¹ Yesu zi 'ba andaa di mudi a limbi ri bara ga, 'jo a'ini, "anyinde avokii Jerusalemu ga 'dii, le'jo tuwadu anda nebia a cwile ori modi a ruge ri kumu ko'biru andaa kare nig a."³² A'dusiku avo ake andaani juru diga, kuvo kengalikii andaani, kuvo kedekii nga injwi andaa ruge, kuvo kuwikii tuge andaa ruge;³³ Kuvo kumbgakii andaa ni kuruba si, kuvo ku'dikii andaa ni ra, ti o'du nazo ri si andaa kumu kenji lidi idi."³⁴ Erikii le'jo ile ni ekwi alu sa kuru, pi le'jo 'di azu a'i ni di, pi erikii le'jo 'jole ile a pa alusa kuru.³⁵ De kusakii ire jeriko to, ago zi mi ako esu ri leti bara ga nga a'ire.³⁶ De andaa keru 'ba ni laki kalaga andaa bara ga si, andaa zi a'jo, "ile a'du kederu ni?"³⁷ 'Jokii andaa ni, "yesu ni nazareti go ri kalaga ni."³⁸ Ago mi ako ile ajwa ku'jo, "yesu, ori dandi, ede mani kizo 'do!"³⁹ 'Ba anda laga'ba ati yesu a andaga ri lugaakii andaa ni kujokii, "egori, de ciri," ti andaa enjaru enja ojwaka to, "ori daudi, ede mani kiza!"⁴⁰ Yesu ede cwi ecara ajo akezi andaa di. De kesu ire, yesu zi andaa ni ku'jo.⁴¹ "Nyile amide nyini a'du?" mo'di mi ako ile aka ku'jo, opi, male maa mi kunde nga.⁴² "yesu 'jo laka, nde nyanga vu, a'i nyidi adi nyi ra."⁴³ Mgbasa e'do nga ndeka, ko yesu a vu kumu yayi kesi Rubanga ni. De 'ba tuwadu kundekii 'di, ecuukii Rubanga.

Chapter 19

¹ Yesu toru jeriko aga kalaga laga. ² Esu 'ba ile ni aga ago zi alungweru na zakayo 'i, andaani amba 'ba musoro lucwaka ri dii, ongu saa koronigo. ³ Andaa ra yesu ni ndele, ti ate ku 'ba ni laki ilesi, a'dusiku andaa ni mo'di ali rii. ⁴ Andaa le andaga tu eleu dige dudu andaa kunde andaa ni, a'dusiku yesu kumu kalaga ile'dia si. De yesu kesu kesa kare ileni ga, ngi mi oru ku'jo laka, "Zakayo, esi vuru ezeze, a'dusiku andaa dubasi amolu nyidi zo ga."⁵ De yesu kemu kare ile ni ga, andaa nde nga oru pi 'jo andaa ni, "Zakeo, esi vuru ezeze, a'dusiku andu dubasi amolu nyidi zo ga."⁶ kayo esi vuru ezeze, a'i andaa ni asi i'bwe si. ⁷ De 'ba tuwadu kundekii nga 'di, luzukii ku'jokii, "andaa kwi zo ga olurega omu mo'di enjire ri dii."⁸ Zakayo nga oru, 'jo opi ni, "nde, amba, mamu make nusu okozo madi candi'ba ni, de malunjwa mo'di zi nga zi ni ga ra, mamu malokwee laka vu su,"⁹ Yesu 'jo andaa ni, "andu lari ekwi zo ga 'dia ra, a'dusiku andaa ni saa ori Iburaim 'i."¹⁰ Adusiku ori mo'di ni emu 'ba legwe'ba di ri pi ni ndure."¹¹ De adi kerikii le'jo 'di, yesu enjaru andaa lo'jo'jo to, 'be a'ini le'jopakwi, a'dusiku esu a'i wo ire Jerusalemu to, ongu a'dusiku esu kuraakii keru Rubanga di kelende rere saa ileni.¹² 'De si andaa ku'jo, "andaa opi ni ngwa zi alu aa, mu kare lolu ge keru esure (nyare) ga laka kudi engwi vule."¹³ Lungwe andaa i'bu'ba mudi, lapi a'ini gine alifu alu, pi ku'jo a'ini, "anyelezi nga du kotozo maa engwi nga."¹⁴ Ti 'ba andaadi vu dige ile gakii andaa ni imgbe, zweekii 'ba andaa vu ga ofu to ku'jokii, 'amale mo'di 'di ku olure ga ama amba 'i du.¹⁵ Ti de andaa kengwi ra kare andaa mure ga keru esure ri ni ga si, ke cara a'jo akulungwe i'bu'ba andaa di anda andaa lapi limi andaa di a'ini ri pi dudu andaa kuni weli limi di a'i a esule nga lezire ga si ri.¹⁶ Mo'di atizo emure andaa andaga ri ku'jo, "amba, gine miya alu nyaa kele mani ri enjaru 'e alifu alu."¹⁷ Amba aka laka, "loso, nyi i'bure loso rii! A'dusiku nyolu mo'di egenile wa rii nga gaangwada ri ni ga, nyimu nyolu amba 'ba mudi di'i."¹⁸ Mo'di rizo ri emu ku'jo, "Gine miya alu nyaakele madi ri enjaru laka gine miya tou zi."¹⁹ Ku'jo laka, nyi saa nyimu nyizwa 'ba toru.²⁰ Mo'di zi ri emu, ku'jo andaa di, 'amba, nyaa limi 'di, mamba ta na cwi, mombe mondile si,²¹ A'dusiku mori nyi, mani ra nyi mo'di di anyu ri 'i, nyidu nga nyaa zule kuru rii, nyilwa anya nyaa yile kuru rii.²² Ku'jo laka, "mamu mali le'jo kuzwa nyi ra kenga le'jo nyaa 'jole nyaa ti si ri ni ga, nyi i'bure injwi rii! Ada nyini ma mo'di di anyu rii, ma'du nga kure maa nga bare ga kuru ri ni ga si, malwa anya kare maa ori yire ga kuru ri ni ga si."²³ A'dusi nyi'ba maa limi bengi ga kuru dudu tebe megwi 'dini mesu maa limi faida renjare di a ru ri to tuwadu.²⁴ 'Jo ba ede'ba andaa bara ga ileni, "anyi'du gine miya alu ile pi andaa di si, anyike mo'di gine alifu alu to iledi,"²⁵ 'Jokii andaa ni, 'amba, andaa di gine alifu alu aa 'do?"²⁶ Ti andaa aka ku'jo, 'ma'joo anyini, mo'di nga andaadi aa ri avo enja zi na laka, ti mo'di nga ako ri avo a'du nga aa andaa di ri saa pi.²⁷ Ti avi'ba madi 'dipi, maniga'ba olure ga amba du a'ifa dige 'dipi, anyezi a'i 'dia, anyidi a'i iligo belengu si 'ba andaga.²⁸ De yesu keko le'jo 'di pi ni lo'joka ra, andaa mu andaga oru Jerusalemu ga lele.²⁹ De kesa ire Betepage ti Betania to, 'be lungwele Jeituni ri ni pa ga, yesu zwe'ba ri andaa maju ni lelega si,³⁰ Ongu ecara a'i a'jo, "anyivo 'ba anya andaga ile ni ga. De anyitoru laka, anyivo anyesu kaino ni nga obele cwi rii, anyayu anyezi 'dia."³¹ De mo'di zi zi anyi a'jo, "anyayu andaa ni a'dusi?" anyivo onyolongia laka 'dini, opi leni."³² 'Ba zwele ile voki, esuki gba yesu a 'jozo a'ini ri ani.³³ Da a'i kayu kaino ile, ata'ba na zi a'i a'jo, "anyayu kaino ni 'bura a'dusi?"³⁴ Akaki a'ini, "opi leni."³⁵ Ezikii kaino ni 'bura ile yesu di. De ku'bekii a'ia bongu ogu na ni ga

etukii yesu ni di a ru.³⁶ De andaa kumu lu'bekii a'i a bongu leti ge si.³⁷ De andaa kusa ire Jerusalemu to, 'be zeituni di a relure ga, 'ba andaa vu ni oko'ba ri tuwadu olukii anjoto, ecukii Rubanga ni se'duku si i'bu rongo a'ia ndele ri si,³⁸ Ku'jokii, "Rubanga kuco tutu opi emure opi rusi ri a dige! I'bwe kolu ru'bu ge, Pi yayi kolu kare oru lagare pi ri ni ga!"³⁹ Farisei'ba zi'ba laki lele ga ri 'jokii andaani, "Laponyi, luga 'ba nya vu ni oko'ba 'di pi"⁴⁰ Yesu aka a'ini, "ma'joo anyini a'jo, de 'ba 'di kudi ciri, oni 'dipi gba ri saa kuvo kojwa ra."⁴¹ De andaa kusa ire ude 'ba ni di, ovu 'ba ilesi ku'jo,⁴² "Andaa kesu anyini nga nyi ni i'bwe ezire ri ra, teke'dii loso! Ti azu di nyini.⁴³ A'dusiku saa kumu kesa ra nyaa ruge, avi'ba nyidi vo kuta iya nyaa bara ga kuke nyi agaga, pi kuvo kululi pi nyi 'dia lele pi naa lele. Kuvo kulikii nyi vuru, anyi nyaa 'bonji to, vo e'bekii oni alu sa ku zina nidige, a'dusiku anda nyini ku saa nyini emizo rii."⁴⁴ Vo kutuki anyi vuru inga aga anya 'bonji to kare alu ga. Vo e'bekii onizi alu radore rezi adige na ku, a'dusiku nyita asi kuru lele Rubanga a lere nyini larizo ri si.⁴⁵ Yesu kwi zo Rubanga di ni ga, e'do'ba nga lezi'ba ri ni doka pi aka si.⁴⁶ Ku'joo a'ini, "andaa acwi a'jo, 'zo madi kumu kolu zo elegi dii' ti anyulufu eceru ugi kuraka 'ba dii."⁴⁷ Yesu olu'ba lenire zo ga Rubanga ini tuwa, 'Ba amba lazi azika Rubanga ni ri pi 'ba cara lemi'ba judei 'badi, 'ba amba 'ba lelega ri to ndukii leti yesu ni 'dizo,⁴⁸ Ti esukii kuvu a'ini nga zi edezo andaa ru ge, a'dusiku 'ba tuwadu takii asi le'jo andaa di ni erire ga.

Chapter 20

¹ O'du alu zi si de esu yesu keleni 'ba Rubanga ni zo gakunge ofu loso keri Rubanga di di 'i, 'ba amba to evokii.² Zikii andaa ni, "mori ingo 'i ke'be nyede nga 'di pi, kusa a'di ke nyini mori 'di ni?"³ Yesu longwi a'ini ku'jo, "masa mamu mazi anyi lazi alu si, anyaka mani.⁴ Batisimu yoane dimori na enga rukuge si de enga 'baga?"⁵ Emukii ti a'i a'ini ku'jokii, "de ama'jo, 'enga ru'buga, andaa kumu kuzi ama a'jo, 'a'dusi anya'i andaa ni kuru?"⁶ Ti de ama'jo, 'enga 'ba ga si, 'ba tuwadu vu kuwa ama onisi, a'dusiku 'ba tuwadu a'ikii ggbadu yoane ni nebi."⁷ 'Disidu longwikii yesu ni ku'jokii a'i ni ku kare mori na enga laka si rii.⁸ Yesu ku'jo a'ini, "masa ma'jo anyini ku ovi mori maa nga dipi ni edezo rii.⁹ Yesu e'do le'jopakwi 'di ni 'bele laki ni ku'jo, "andaago zi su vino andaa di amvu aga, e'be i'bu'ba di ga, mu pi kare lolu ga alu laka para."¹⁰ De saa kate ra, andaa gwe andaa i'bure zi losi'ba iledi dudu kekekii andaani vino ni 'o'a zi, ti losi'ba ile mgbakii ago ile dokii pi ngwi di ni 'asi isa.¹¹ Ongu andaa zwe i'bure zi, andaa saa edekii andaa ani, edekii nga injwi ruaru.¹² Ongu zwe nazo na, ladakii andaa ni, zweekii vule.¹³ Vu na ni ga amvu ni ata ra ku'jo, "mamu mede a'du diadu? Mamu mazwe maa ngwa ni maa lele ndo rii, nosi kuvo kuru kii andaa ni ra."¹⁴ Ti de i'bu'ba ile kunde andaa ni, la'jorukii a'i a'ini ku'jokii, 'di mo'di limi 'di ni ata gba rii, aku'dikii andaa ni pko, e'bedu limi andaa mule esule logo ri kolu du amani.¹⁵ Zikii andaa ni laangwe amvu vino di ileni ga si, 'dikii pko. Amvu ile ni ata kumu kede a'i ingoni?"¹⁶ Andaa kumu kemu, ku'di losi'ba ile tuwadu pi, kumu kuke amvu vino di ile 'ba zi ni." De kerikii le'jo 'dii, ku'jokii, "ileni ku!"¹⁷ Ti yesu nde a'i opko, 'jo a'ini, "ti 'di a'du anda cwile a'jo, "oni i'bu'ba a wale pi ri avo eco ani amgbugodu rii zo ni bara ga?"¹⁸ 'Ba tuwadu 'de'ba oni 'di a dige ri kuvo kongu ra, ti de oni 'di ku'de mo'di di ge, kumu kungi mo'di ile ki'jiki'ji." 'Ba cara lemi'ba pi 'ba lazi azire Rubanga ni amba ri to lekii andaa ni kole saa ile si, ti orikii laki 'ba di ra, a'dusiku esu nikii losodu andaa 'jo le'jo ile a'ia ruge.¹⁹ 'Disidu karanian cara musa di ni lucwi'ba ri a'i 'ba amba lazi aziba Rubanga ni ri pito ndukii leti yesu ni kozo saa ile si, a'dusi nikii ra a'jo andaa 'be le'jo pakwi 'di a'ia ru ge. Ti orikii ra 'ba ile si.²⁰ Ndekii saa loso ri, zweekii 'bazi ciri si andaa di, dudu kokokii le'jo andaa 'jole ripi e'bedu a'i kuko du andaa ni a'i kuke amba vu zwa re ri a diga.²¹ Zikii andaa ni ku'jokii, laponyi, amani ra nyulu'jo le'jo pi nyeleni lemi anda rii, iyalanju saa 'ba ni lele ku, ti nyeleni leti Rubanga di anda.²² Kulee amacwa musoro sizari ni de amacwa ku?"²³ Ti andaa ni a'ia cirri ra, zi a'i ku'jo, "adi anyete'de mani rubiga musoro lokwezo ri a ovi. Eno pi nga cwile ruaru 'di a'didii? "a'ikii ku'jokii, "sizari di 'i."²⁵ Yesu ku'jo, "anyike nga sizari 'di andaa di, pi nga Rubanga di anyike Rubanga di."²⁶ 'Disi du esukii le'jo zi kuru andaa tige si laki andaga, ongu a'ukii cwi ovi andaa le'jo ile ni akaka a'ini ile ani si, e'bedu dikii ciri.²⁷ Sadukei'ba zi evokii yesu di, a'i 'ba 'jo'ba daka ra ri enji ku rii.²⁸ Zikii andaa ni ku'jokii, "laponyi, musa anda cwi amani ku'jo, 'de mo'di ago kuda ra ke'be izi 'bonji ako, kulee adozi kungwi izi ile, e'bedu kuti 'bonji adozi ni di du"²⁹ Andaa andi'ji tuderu aa, atizo ri 'du izi, ti da 'bonji ako.³⁰ Rizo ri, pi nazo ri to 'boro ngwikii izi ile ra, ovi alu 'di ani a'i tuderu tuwadu ngwikii izi ile ra, adakii 'bonji ako.³¹ Nazo ri ngwi izi ile, pi ovi alu alu ri ani, a'i tuderu tuwadu ngwikii izi ile rat i a'i tuwadu odakii e'bekii 'bura kuru.³² 'Di a vuga izi ile saa da ra.³³ O'du 'ba enjizo da a si ri ni nga izi ile kumu kolu a'di a izi i' a'ia lelega? A'dusiku a'i ago tuderu tuwadu olukii to dura."³⁴ Yesu 'jo a'ini a'jo, "ba saa 'disi ri ku'duru, ti 'ba ovile sarega kare na ni ga, pi enjire ga 'ba oda'ba ra gasi ri vo 'duru ku,³⁵ Ti a'i'jole atere ra o'du ile ni nga enjika da asi ri ni esre gar i vo 'du uku ku ongu avo age a'i sa ku.³⁶ A'dusiku vo odakii ku, vo kuvirukii vi malaika to, a'i 'bonji Rubanga di 'i, pi 'ba enji'ba pi da a sir ii.³⁷ Ti de le'jo 'ba a enjizo da asi ri a ruge, musa ni gba ri sa e'dete ra kare rudu ekore asisi ri nig a, de andaa lungwe Rubanga ni a'jo "Rubanga Iburaimu dii, Rubanga isaka dii, pi Rubanga yakobo dii."³⁸ 'Disidu Rubanga ni Rubanga 'ba kpo rid ii ku, ti andanni Rubanga 'ba lidi rid ii, a'dusiku 'ba tuwadu kolu lidi andaasi.³⁹ 'Ba zi'ba cara leni'ba lelega akakii andaani ku'jokii, "laponyi, nyi'jo ada."⁴⁰ 'De a vuga, enjarukii idisa kuru andaani zirega le'jo zi si.⁴¹ Ti yesu zi a'iku'jo, "ba ku'joo ingoni a'jo masiya ni Rubanga ovile ri ori Daudi 'i?"⁴² A'dusiku daudi ni gba ri 'jo buku jabuli di nig a'jo, "opi ku'jo maa opi ni, ri maa di anda nig a, kare yayi di niga.⁴³ Kusa ko saa am'ba nyide ni ecozo kolu du komi nyaa pa ni atizo."⁴⁴ 'Di avi, de wo Daudi kulungwa andaani opi na, ongu kumu kecoru Daudi a ngwa 'i ingoni?"⁴⁵ Saa laki 'budi tuwadu ri a le'jo andaa di ni erire risi, yesu 'jo 'ba andaa vu ni oke'ba ri ni,⁴⁶ "Anyekukaru 'ba cara lemi'ba ri a ruge, kulekii laweka bongu jelebiya si, ongu saa kulekii 'ba kuluzi a'i lazi si soko a si, kulekii lurika komi 'ba amba de ni ga de kurokii kare 'ba emuree laka ri ni ga na'i, ongu saa kulekii orile komi yayi dini gal emu lonya diniga.⁴⁷ Kepakii zo awizi de, ongu kelegikii elegi azo 'ba lunjwazo papala. Avo ali le'jo

amgbu a'ia dige kalaga pi.

Chapter 21

¹ Yesu enga mi oru, pi nde koroni ku'be a'ia lazi sandukee lazi di nig a Rubanga di zo ga. ² Andaa nde awizi alu candire, 'be anda di girisi ri papala. ³ 'Jo aini, "Gbagbadu ma'joo anyini, awizi candire 'di 'be limi nja zwa 'ba tuwadu ra. ⁴ A'dusiku a'i aka dipi e'dukii nga limi a'idi karako ri ni ga si, 'be limi aa andaa di andaa lidi ni ekonyizo ri tuwadu." ⁵ De esu 'ba zi 'ba andaa vu ni oko'ba ri a lelega kolo'jorukii zo Rubanga di a ruge, ovi andaa yayi di pi oni moni loso izo du pi lazi azile andaa ni ri to, yesu 'jo aini, ⁶ Nga 'dipi tuwadu anyi ndele 'dipi saa kumu kesara avo e'be laka oni alu vadore rezi a dige ali vuru pi na ku. ⁷ Maju andaani zikii andaani ku'jokii, "laponyi nga 'dipi kumu kederu a'dungani, ongu a'du kumu kedetee ni de wo ire redere ga na 'i?" ⁸ yesu aka ku'jo, "anyekukaru, mo'di zi kelegwe anyi ku, a'dusiku 'ba karako kuvo kevo maa ru si, ku'jokii, ma andaa 'i, kusaa, 'saa esa wo ire! Anyoko a'ia vu ku. ⁹ Ongu de anyivo anyeri le'jo o'ja ru ge pi vu a rondika ru ge, anyori ku, a'dusiku nga 'dipi kederu pa, ti vu ati ni lokoka mu esa eze ku. ¹⁰ Ongu andaa 'jo a'ini, "keri vo ku'ja keri zi to; ¹¹ Ongu vu a royoka opko ri kumu koyo vu karako, abiri gumbere gumbere pi junve mgbingbe to ke'de vu karoko dige; pi nga 'ba ni ori kere ri pi nyunato kumu kederu ru'bu ge. ¹² Ti adi nga dipi sa redere ga kuru du, avo ako anyi, avo alurwe anyi ti, avo azi anyi vura andaga, avo ako anyi mabusa ge, avo azi anyi opi pi 'ba amba andaga maa ru si. ¹³ 'Di ayo kumu kolu anyini saa sadeni ngezo maa ruge. ¹⁴ Disi anyi'ba anyi di ge baba a'jo anyivo anyo'ba le'jo anyini longwile 'ba andaga ri atiati ku, ¹⁵ A'dusiku mamu make anyini opko le'jo akazo cirri si, ku'ba mo'di zi alusa anyi avi'ba lelega din a ni aturewa na kolu iyo, kusa kipele 'bare laka nakolu iyo. ¹⁶ Kesu ko 'ba anyi ni oti'ba ri pi anyi adiinjii to anyi o'di pi anyi rozi to vo kesikikii anyi ongu zi'ba saa vo ku'di anyi ra, ¹⁷ 'ba mborodu kevo kuga anyi imgbe maa ru si. ¹⁸ Ti anyi di'bi alu sa mu legwe ku. ¹⁹ De anyepi asi anyidi opko, anyivo anyalari anyi lidi ra. ²⁰ Ti de anyinde o'ja ke Jerusalemu ni gwi anyi ni a'jo saa andaani arezo ri esa wo ire. ²¹ 'Ba olu'ba yudaya aga ri kulu kufekii 'be dige, 'ba 'boru ri kulee kulekii pi laka si, 'ba laangwe ri kulee kutorukii ku Jerusalemu aga. ²² A'dusiku saa ile kumu kolu saa enji lokwezo rii, pi nga tuwadu cwile ri ni ro'bizo. ²³ Ongu uku ato ri vo kunde icandi ra saa ile si kare alu ga uku 'bonji endu'ba ri to! A'dusiku icandi amgbu ile kumu ku'de vu dige, pi angala nja kumu ku'de 'ba suru 'di di dige. ²⁴ Avo a'di a'i iligo si, avo azi a'i oluzo opi du suru mgbi mgbi tuadu aga si; juru vo kutu yerusalemu ni vuru a'i a paga, kusa ko saa juru di a atezo ri ni ga. ²⁵ Nyuma nyuma kumu keledede itu ruge, pi imba ruge kare alu ga lelego to, surubkarako vu dige ri vo kolu icandi to pi vo kori kii karako meri ni u'duku a 'uka si pi nga zi'ba mgbi mgbi ri a redeka si ²⁶ 'Ba ni ru vo ku'di ori si, de kura kii nga mure redere vu dige rii na'i, a'dusiku opko tuwadu ru'buga ri sa kumu koyoru ra. ²⁷ 'Di a vuga kuvo kunde kii ori mo'di ni kesi lofu dige mori pi yayi amgbu to. ²⁸ De nga 'dipi e'do redeka ra, kulu anyinde nga oru, ongu anyenya anyi di oru, a'dusiku saa anyini larizo ri esa ire. ²⁹ Ongu yesu 'be a'ini le'jo pakwi ku'jo, "adi anyinde kwe ulukuyu di kwe zi'ba tuwadu ri to, ³⁰ De kedeki bi u'di lusuka ra, anyindee anyanga si pi anyi'joo meli esa ire. ³¹ Ile ani anyisa de anyinde nga 'dipi kederu, anyini a'o keri Rubanga di esa ititi ³² Gba gbadu ma'joo anyini, 'ba diadu aa 'dipi sa odare tuwadu ku kesuo nga 'dipi ederu ra. ³³ 'Ru'ba vu to kolokora, ti maa le'jo loko ku. ³⁴ "Ti anyekuka ru, anyi asi kolu anyi a mgbo si ku, pi mera ira di si ku, pi le'jo ziba lidi 'di di si ku, ku'badu anyolu lara karako to, e'bedu o'du ile keru anyi eruku. ³⁵ A'dusiku ³⁶ Ti anyolu baba saa tuwadu si, anyelegi dudu a'yolu opko anyate du pika pi nga 'dipi mure redere ri ni aga si, pi edere ga ori mo'di ni andaga. ³⁷ Itu si andaa keleni nga zo Rubanga di ni aga, ini andaa kumu laagwe 'be oliveti di ni dige. ³⁸ 'Ba tuwadu evo lovuru eze andaa ni erire ga

Chapter 22

¹ Esu karama mugati akukwe ako ri di esa ire, lungwele paska kusa lalika rii. ² 'Ba amaba lazi azi'ba Rubanga ni ri karania cara musa di leni'ba ri to emukii ti ovi yesu ni 'dizo ri a ruge, a'dusiku esu korikii'ba. ³ Sitani kwi yuda ni lungwele iskariota ri a sige, andaa ni mo'di alu maju mudi a limbi ri ni lelega. ⁴ Yuda mu'ba amba lazi azi'ba Rubanga ni ile pi di amba mundara ni di se'ba ri pi to pi erirukii a'ito ovi andaa kumu kukedu yesu ni a'idi ri a ruge. ⁵ Asinapi evo i'bwe pi olukii anjo to ongu a'ikii rubiya keka andaa ni ra. ⁶ Andaa saa a'ira pi e'do leti nduka ovidu andaa kukue yesu ni a'idi kesuo'ba ni laki iyo. ⁷ O'du mugati akukwe ako ri di esa, o'du bilo Paska di ni lizo rii. ⁸ 'Disidu yesu zwe Petero pi yoani to, 'jo a'ini, "anyivo anyede amani lonya paska di, dulu amanya." ⁹ 'Jokii andaa ni, "nyile amide ingua?" ¹⁰ Andaa aka a'ini, "anyeri, de anyitoru 'boru ile'dia anyivo anyesu mo'di ago kungi lukudo iyi dii. Anyiko vu naka zo andaa kwire gar i ga. ¹¹ Anyi'jo mo'di amba zo ile di ni, 'laponyi ku'jo, "kare omudi ingo, mamu manya paska laka maa majuto to rii?" ¹² Andaa kumu ke'dete anyini zo sile oru zo dige rii, 'a na epka o'ba baba. Anyede lonya 'di laka." ¹³ 'Disi du vokii esukii nga tuwadu andaa 'joo a'ini ri ani. Edekii onya paska di ile laka. ¹⁴ De saa onyudi esara andaa ri vuru onyaga andaa moju to. ¹⁵ Ongu andaa 'jo a'ini, "male opkosi paska 'di ni nyale anyito adi mecandiru kuru du. ¹⁶ A'dusiku ma'joo anyini, "mamu manya onya 'di idi ku kusa ko andaa ro'binga keri Rubanga di ni ga." ¹⁷ 'Di a vuga, yesu 'du kubanya, de andaa kuke anjo ra, andaa ku'jo, "anyi'du 'di, anyalami anyi lelega. ¹⁸ A'dusiku ma'joo anyini, mamu mamvu vino'di idi ku kusa ko keri Rubanga di a emunga." ¹⁹ 'Di a vuga andaa 'du mugati, de andaa kuke anjo, andaa ngu'ana, pi ke a'ini, ku'jo, "Di maa ru'i kele anyisi rii. Anyede 'di anyira si ma du." ²⁰ Andaa 'du kubaya ovi alua ri ani onya vuga, ku'jo, "kubaya'di andaa ni lalu u'di rii maa eri ni ga, ocure anyisi rii. ²¹ Ti anyekukaru, mo'di mani esikire ri aa mato meja ga 'dia. ²² A'dusiku ori mo'di ni kumu gbadu kende o'ba tina andaa ni ra ri ani. Ti icandi kolu mo'di andaa ni esikire ri ni!" ²³ E'dokii luruzika a'ia'ini a'di'i a'ia lelega mure nga 'di ni edere rii. ²⁴ Ongu kipele e'doru a'ia lelega a'di ni amba ni a'ia lelega ruge. ²⁵ Andaa ku'jo a'ini,

“opi juru di amba pi kuzwakii a’ia’ba mori si, ongu a’i’ba a’idi ni wa’da mori si alungwe a’i’ba loso ‘ba a’idi ni ripi’i.”²⁶ Ti kulee kolu ‘di ni ku anyito. Rari mo’di amba anya lelega ri kulee kolu’bura ani, pi kulee mo’di amba rule anya lelega ri kolu kende opigo anyidii ani.²⁷ A’dusiku a’di ni amba ni, mo’di rire meja ga onyaga rii de mo’di onya lukere ‘bani rii? Mo’di rire meja ga onyaga rii ku? Ti nde, ma anya lelega kende mo’di onya lukere ri ani.²⁸ Ti anyi’ba renja’ba olurega mato maa lo’bilo’bi aga si tuwadu rii.²⁹ Make anyini keru, kende ma ata a keru kezo mani ri ani,³⁰ Dudu anyinya aga pi anyimvu nga maa meja maa keru di ni ga, pi anyivo anyori komi keru di ni dige anyoli lejo suru mudi limbi ri Israeli di ni dige.³¹ Simoni, simony, ekukaru, sitani a’i a’jo andaa le nyi’i, dudulu andaa kulu’bi nyi anyi lu’bizo ri ani.³² Ti melegi nyisi ra, dudulu nyaa a’i ke’de ku. De nyimu nyulufuru idi ra, emba nyaa adinji ni.³³ Petero aka andaa ni, “opi, ma baba mure ga nyito mabusu ge ko da ga saa.”³⁴ Yesu longwi laka, “ma’joo nyini Petero, a’u logo sa sira sore ga andu ku kesuo nyiga ma imgbe vu na nyi’joo nyini maku.”³⁵ ‘Di a vuga yesu’jo a’ini, “anda mazwe anyi jujulani ako, kubegu onya di ako, deku mvuka, nga zi zwa anyi ra? “akaki, “iyo.”³⁶ Ongu andaa’jo a’ini, “Ti diadu, mo’di jujulani to ri, kuzi to, ongu saa kubegu onya di to. Mo’di iligo belengu ako ri kulee kelezi andaa jelebiya pi kuge du iligo belengu cwi.”³⁷ A’dusiku ma’joo anyini, nga cwile maa ruge ri kulee ko’biru andaa kare ni ga, ‘Ala andaa ni ‘ba injwi ri to.’ A’dusiku nga ‘jole ra maa ruge ri wo kumu redesi.’³⁸ ‘Jokii andaa ni, “opi, nde! Iligi belengu ri aa’dia.” Andaa aka a’ini, “ile ate ra.”³⁹ Yesu mu, kende dosi andaa lawezo ri ani ‘be oliveti di ni ga, pi andaa maju kokii andaa vu to.⁴⁰ De kusakii ra, andaa ‘jo a’ini, “Anyelegi dudulu anyitoru lu’bilu’bi aga ku.”⁴¹ Andaa mu andaga a’idi si lolu na kende mo’di a oni vizo ri nioi, pi andaa wo vuru elegi,⁴² Ku’jo “mata, de nyile ra, ‘du kubaya’di pi madi si. Ti rari nga maa lele ma rii ku, ti lale nyidi kederu ni.”⁴³ Anjeli enga ru’buge si lende andaa ni, opko kere ga andaa ni.⁴⁴ Esu andaa asi kalajwa ambamba, andaa elegi opkosi, pi andaa ori emu kende eri ani kuti vuru anda nan i gasi.⁴⁵ De andaa kunga oru elegi ga si, andaa emu andaa maju di pi esu kuko’dukii a’ia asi lajwa si,⁴⁶ Pi andaa zi a’i, “anyiku’du o’dusi? Anyinga oru anyelegi, dudulu anyidi kwi lo’bil’bi aga ku.”⁴⁷ Lele adi andaa kolo’joru rii, nde, laki’ba si evo yuda pito, andaa ni mo’di alu maju mudi limbi ri ri a lelega, ese’ba ile adi ni. Andaa emu ire yesu to andaa elemvu ni njurega,⁴⁸ Ti yesu ku’jo andaa ni, “yuda, nyesiki ori mo’di ni elemvu njuka si?”⁴⁹ De a’i’ba yesu a bara ga ile kundekii nga redere ile, ku’jokii, “opi, amaga ai iligo belengu si?”⁵⁰ Mo’di alu a’ia lelega sig a opigo amba’ba nga azi’ba Rubanga ni ri a bi di andaga ri tu iligo si.⁵¹ Yesu ku’jo, “ile ate ra!” andaa lo opigo ile a bi pi lebi bina andaa kare ni ga.⁵² Yesu ku’jo amba’ba nga azi’ba Rubanga ni ilepi ni, pi amba mudara zo Rubanga di ilepi ni amba zi’ba evo’ba a’ito, “anyervo kende mo’di ogu kore ani, iligo to bele to?”⁵³ Andaa de ma anyito o’du tuwadu si zo Rubanga di ni aga, anyiko ma kuru. Ti diadu ‘di anyi saa ‘i, pi mori vu ini di’i.”⁵⁴ Kokii andaa ni, zikii pi amba ‘ba nga azi’ba Rubanga ni ri di zoga. Ti Petero ko andaa vu vulega.⁵⁵ De kudukii asi foro aga pi orikii yure na ni ga, Petero ‘i saa emu ri a’ia lelega.⁵⁶ Zangwa zi i’bu edere ile’dia nan de andaa ni ri’ba ile a lelega asi yure ga, nde andaa ni opko ku’jo, “Ego ‘di saa andaani mo’di ile to.”⁵⁷ Ti Petero ga imgbe ku’jo, “izi di, mani andaa ni ku”⁵⁸ Ga ‘dini mo’di zi nde andaa ni pi ku’jo, “nyi sa nyi a’ito.” Ti Petero ku’jo, “Ego’di, ma’iku.”⁵⁹ Saa ni mi alu vuga, mo’di zi embaru ku’jo, “gba gbadu ego’di saa andaa to, asuduku andaa ni saa Galilaya go.”⁶⁰ Ti Petero ku’jo, “Ego’di, mani ku nga nya ‘jole ile’i” mgbesa andaa loro’jore gas i ‘a’u logo so sira ra.⁶¹ Opi lufuru nde Petero ni, pi Petero era le’jo opi di andaa ‘jole andaa ni, “A’u logo sa sira sorega ku du andu kesuo nyiga ma imgbe vu na.”⁶² Petero fu laagwe pi owu opko si.⁶³ ‘Di a vuga a’i’ba yesu ni bara lute’ba ile edekii andaa ni, pi mgbakii andaa ni.⁶⁴ Akukii nga zi andaa dige cwi kudikii andaa ni luzi ku’jokii, “E’dete amani! A’di mgbani nyi ni?”⁶⁵ Lu’jokii le’jo ziba karako yesu a ruge andaa ni lu’dazo.⁶⁶ De vu kowi ra, amba’ba di emuru kare alu ga, amba’ba lazi azi’ba Rubanga ni ri pi a’i karanja cara musa di ni leni’ba ri pito. Zikii andaa ni vura andaga⁶⁷ Pi ku’jokii, “De nyi kristu ‘i, ‘jo amani.” Ti andaa’jo a’i ni, “De kesu ama’jo anyini saa, anyi’i ku,⁶⁸ Pi de amazi anyi saa anyivo anyika maa tiku.”⁶⁹ Ti e’doru andu, ori mo’di kumu kuri di anda mori Rubanga dini ga.”⁷⁰ Ku’jokii, “nyi ori Rubanga ii ya?” Pi anda jo a’i ni “anyi jo ma a’anda ii.”⁷¹ Ku’jokii, “Amale sadeni zi a’duni? A’dusiku ameri amanga andaa ni gba ri a tige si.”

Chapter 23

¹ D’I laki ile tuwadu ngakii pi ezikii yesu ni Pilatu andaga. ² E’dokii yesu ni esikika, ku’jokii, “Amesu ago ‘di kenji vu amadi, kuluga ‘ba musoro lokweregga cesari ni ongu ku’joo andaa ni andaa ngasi andaa ni kristu, opi’i.” ³ Pilatu zi andaa ni ku’jo, “nyi opi yudei’ba di’i?” yesu aka andaa ni ku’jo, “nyi’jo anda.” ⁴ Pilatu ‘jo amba’ba lazi azi’ba Rubanga ni ri pi ni laki’ba di to, “mesu nga zi injwi mo’di ‘di ni ruge kuru.”⁵ Ti enjarukii ‘jore na ni ga, “Andaa kuluto’ba ni bi lele andaa’ba lenire gas i yudaya aga si tuwadu, e’doru Galilaya esa ko’dia.”⁶ De Pilatu keru ‘di, andaazi ‘di mo’di Galilaya ga si ya? ⁷ De andaa kesu a’jo yesu ni kare Erode kuzwa ni ri ni gas i, andaa zwe andaa ni Erode di, esu Erode saa aa yerusaleme ga o’du ileni ga.⁸ Da Erode kunde yesu ni, andaa olu anjo to, a’dusiku andaa le opkosi yesu ni ndele. Andaa eri le’jo yesu a rug era pi andaa ta asi nosi andaa kumu kunde nyuma nyuma zi’ba yesu kedee na ra.⁹ Erode luzi yesu ni le’jo karako si, ti yesu aka andaa ni nga zi alu saa kuru.¹⁰ Amba ‘ba lazi azire Rubanga ni ri pi karanja cara musa di ni leni’ba ri to edekii, esikikii yesu ni nga karako si.¹¹ Erode ni andaa asekeria to lu’dakii yesu ni pi edekii andaa ni. ‘Di a vuga lusukii andaa ni bongu loso ri si kudikii zwee Pilatu di.¹² Mgbesa o’du ilesi Erode pi Pilatu to ecorukii rozi, esu revuka aa a’ia lelega.¹³ Pilatu lungwe amba ‘ba lazi azi’ba Rubanga ni ri pi amba ‘ba ni di du ri pi to ‘ba ni laki tuwadu kare aluga.¹⁴ Pi ‘jo a’ini, “Anyezi madi mo’di ‘di kende mo’di ‘ba ni di sere nga injwi ri ni ederega rii, ti nde, ma’i maa ngasi, maluzi andaa ni anyi andaga si, mesu nga zi injwi mo’di ‘di ni ruge kuru le’jo ovi anyi andaa ni esikizo ri ni ga.¹⁵ Nga zi iyo, kesu erode ‘i saa esu le’jo zi alu saa kuru, a’dusiku andaa ezwe andaa ni vule amadi, pi nde, nga zi atere da ni mo’di ‘di a edele na iyo.¹⁶ ‘Disi mamu mamgba andaa ni pi mayu andaa ni ra”¹⁷ Esu Pilatu ni kulee kayu mo’di alu yudei’ba ni ra o’du karama di si.¹⁸ Ti ojwaki tuwadu kare

aluga ku'jokii, "Akelegwe mo'di 'di ra, ayu amani baraba'i!"¹⁹ baraba ni esu a'ba mabusu ge andaa tika avoro du si pi'ba 'dika to.²⁰ Pilatu 'jo a'ini idi, esu andaa le yesu ni ayule.²¹ Ti ojwakii ku'jokii, "Epa andaa ni kuruce dige, epa andaa ni kuruce dige."²² Andaa 'jo a'ini vu nazo ri si, "A'dusi, mo'di 'di ede nga injwi ingo'i? mesa nga zi injwi da lizo andaa dige na kuru. 'Disidu de amgba andaani ra, mayuo pi."²³ Ti enjarukii ojwaka to u'duku oru ri si, kulekii akepa andaa ni kuruce dige. U'duku a'idi epi Pilatu ni ndi.²⁴ 'Disi Pilatu a'i le'jo a'idi ra.²⁵ Andaa ayu mo'di a'ia a'ile 'bale mabusu ge avoro si'ba 'dika to ile ra. Ti andaa ke yesu ni nga a'ia lele ri ni edezo laka.²⁶ Lele a'ia andaa ni zire pi ri si, kokii ago zi runa simoni'i. andaa ni mo'di engare vu lungwele cirene gas i rii, esu kemu andaa nga leti si, kokii andaa ni pi'bakii kuruce yesu di andaa dige kungi, kuko yesu a vu.²⁷ Laki 'ba di karako, pi uku owu'ba andaa sir i to kokii andaa vu.²⁸ Ti yesu lufuru a'idi ku'jo, "injonji yeruusalem di, anyowa masi ku, rari anyowu anyisi pi anya 'bonji to.²⁹ A'dusiku nde, o'du kumu kemu vo ku'jokii laka, "A'i anda losoto ondo pi 'a ti'ba kuru ripi, pi ba lundule kuru ripi."³⁰ Ongu vo ku'jokii 'be ni, anyi'de amadige, pi 'be ciri ciri ri ni, "anyaku ama cwi."³¹ A'dusiku de kedekii nga dipi kwe ebi ri a ruge, kumu kolu ingoni kwe a'ui ri a ruge?"³² 'Ba zi ri, a'i'ba nga injwi ri ni ede'ba rii, a'i saa azi a'ikare alu ga yesu to 'dile.³³ De kusakii kare lungwele "ban i di nikwa" ri ni ga, epakii yesu ni kuruce dige, 'ba injwi ile to-mo'di alu andaa di anda ga lele pi aluzo ri andaa di legige lele.³⁴ Yesu ku'jo, "Mata, ede a'ini kiza, a'dusiku nikii ku nga a'ia edele rii." 'Di a vuga 'bekii coro, pi lapikii andaa bongu.³⁵ 'Ba ede kundeekii pi amba 'ba di kulu'dakii andaa ni ku'jookii, "andaa lari 'ba zi. Kalari andaa ni andaa nga si de andaa ni kristu ni Rubanga di ri'i na'i, mo'di Rubanga a ovile ri'i."³⁶ Asikeria saa edekii andaa ni, evokii ire andaa to, kekii andaa ni vino upka rii,³⁷ Ku'jokii, "De nyi opi yudei'ba dii, lari nyi nyaa nga si."³⁸ Epakii nga cwile ri andaa dige lele oru ku'jo, "Di andaa ni opi yuder'i'ba di'i."³⁹ Mo'di injwi alu epale kuruce dige ri 'da andaa ni ku'jo, "nyi kristu'i ku? Lari nyi nyaangasi amato saa.⁴⁰ Ti mo'di injwi luzo ri e'ja andaa ni ku'jo, "Nyori Rubanga ku, azi nyisa ali le'jo nyaa dige ra?"⁴¹ Ama 'dia gbadu anda a'dusiku alukwe amani nga injwi ama edele risi. Ti mo'di 'di le ede nga injwi kuru."⁴² 'Di a vuga andaa ku'jo, "yesu, era ma de nyemu nyaa keru ni ga na'i."⁴³ Yesu aka andaa ni, "Gbadu ma'joo nyini, andu nyolu mato kare alu ga paradise aga."⁴⁴ Saa esu esa aziya, vu ini aku vu tuwadu sa ko saa dicalu⁴⁵ Itu'ji vu kuru. 'Di a vuga bongu lalale zo Rubanga di ni aga ri aga ri cwi pka.⁴⁶ Yesu owu u'duku si ku'jo 'dini andaa ekoru ra,⁴⁷ De asekeria ni amba kunde nga redere'di, andaa ke yayi Rubangani, ku'jo, "gbagbadu mo'di 'di mo'di ri'i."⁴⁸ De 'ba laki evo'ba nga dipi ni ndere ri kundeekii nga rede'ba 'dipi, ngwikii vule aga luudika to.⁴⁹ Ti a'i tuwadu andaa ni ni'ba ra ri, pi uku andaa ni vu oko'ba enga'ba Galilaya gas i ripi, edekii baraga kundedkii nga redere 'di pi.⁵⁰ Nde, ago zi runa yozefu'i, andaa ni vurago. Andaa ni mo'di loso pi mo'di anda.⁵¹ Ago'di esu a'i le'jo vuru a lile yesu a dige ri kuru pi nga a'ia edele yesu ni ri to. Andaa ni 'ba yudaya di lungwele Arimatea ri ni ga si, andaa ni kulute keru Rubanga di a emuka.⁵² Ago'di mu Pilatu di, zi yesu a ru andaa di si.⁵³ Andaa e'du yesu a ru kuruce ga si, libongu dabalani ingwe sure su ri si, kudi laa 'budi u'di gale oni agar i ni ga, esu adi ase mo'di zi gbu laka kuru.⁵⁴ O'du ile esu o'du redezo rii, sabatu ire re'dore ga.⁵⁵ Uku yesu a vu ni oko'ba enga'ba Galilaya ga si ri kokii yojefu pi a vu pi ndekii 'budi yesu a ru ni 'barega ile to.⁵⁶ Ngwikii vule, edekii odu andaa run i efuzo. Lovukii o'du sabatu di si cara a'jojo ri ani.

Chapter 24

¹ Lovuru inini itu Rubanga si, uku ile evokii 'budi ge, ezikii adu ngure viya a'ia edele ri to. ² Esukii oni ambugodu atile 'budi ile a tiger i ali pi. ³ Kwikii 'budi aga, ti esukii opi yesu aru kuru. ⁴ Lele a'ia di rukire ga ra nga redere ile si ri ni ga mgbesa ago ri ede a'ia bara ga bongu napi kusus. ⁵ Uku ile ori ko cwi pi elukii di vuru, pi 'jokii uku ile pini, "anyindu mo'di lidiri 'ba pko ri ni aga si a'dusi?" ⁶ Andaa ni 'dia iyo, ti enji pi da a si! Anyera nga andaa 'jole anyini esu andaa ni adi Galilaya ga rii, ⁷ Ku'jo ori mo'di ni kulee akazi 'ba injwi ri a diga pi akepa kruce dige, pi o'du na a vuga kenji pi da asi."⁸ Uku ile erakii andaa le'jo, ⁹ Pi ngwikii vule 'budi ge si, pi 'jokii nga 'di tuwaduu majuu mudi limbi alu ri pi ni 'ba zi'ba ri pi to. ¹⁰ Ti maria magadele ni joana ro, pi maria ni yakobo ende to, pi uku ziba a'i to ri 'jokii nga dipi maju ni. ¹¹ Ti ofu 'di keriruu maju ni kende le'jo isa rii, pi a'ikii uku ile a le'jokuru. ¹² Ti Petero nga oru fe 'budi ge, wo vuru nde 'budi aga, nde bongu dabalani ingwe ri bara nde ga a'dute. Petero ngwi vule andaa di 'boru, kulura a'du ni nga ederu ni ya'i. ¹³ Nde, 'ba ri a'ia lelega si esu kuvokii 'ba lungwele Emausi ri ni ga, lolu na kate maili tuderu yerusalem ga si. ¹⁴ Kuvoki rezusi a'ia lelega nga tuwadu redere ri a dige. ¹⁵ Lele a'ia rezure pi luruzire a'ia'ini ri ga, yesu ni andaa ngasi emu emuru a'ito. ¹⁶ Ti a'ia mi la'buru cwi andaa ni nire ga. ¹⁷ Yesu 'jo a'ini, "Anyi ri 'di anyolo 'joru a'du dige anyizi vosi na'i?" edeki cwi anda na pi kelende icandi to. ¹⁸ Mo'di alu a'ia lelega runa keleopasi 'i, aka andaa ni, "nyi mo'di alu papala yerusalem ga si nga redere'di ni pi o'du 'di pi ni asi ri ni nire ku rii?" ¹⁹ Yesu 'jo a'ini, "nga ingopi'i?" akaki andaa ni, "nga yesu ni nazareti go ri a ruge, andaa ni nebi, opko i'bu ge pi lo'jo'jo ga Rubanga ni andaga pi 'ba andaga sa, ²⁰ Pi avi amba 'ba lazi azi'ba Rubanga ni pi'ba amba amadi to ke andaa ni da lizo ruaru pi epazona du kuruce dige. ²¹ Ti esu amegeni andaa ni ra mo'di mure Israeli ni larire ri'i du. Te 'diiku, andu 'di odu ni nazo na'i, e'doru nga ile a redenga. ²² Ti saa, uku zi ama lele ga si kekii amani a'uka cwi, de kuvokii lovuru inini 'budi ge na'i. ²³ De kesukii andaa ru kuru, engwikii, 'jokii a'i de anjeli ra ongu anjeli ile 'jo a'ini andaa ni lidi. ²⁴ Ago zi'ba ama lele gasi vokii 'budi ge, vo esukii nga ile gba uku ile a 'jozo ri ani. Ti ndekii andaa ni kuru. ²⁵ Yesu 'jo a'ini, "anyi'ba mamali pi asi anyu le'jo tuwadu nebiya a'jole ri ni a'ire ga rii!" ²⁶ Leru kuru kristu ni icandi esuzo 'diani pi kudi ruto andaa yayi ni ga?" ²⁷ Yesu kudi e'do le'jo cwile andaa ruge buku ge ri ni ngeka a'ini, e'doru buku musa di ni ga pi nga tuwadu nebiya a cwile andaa ruge ri to. ²⁸ De esakii ire 'ba a'i kuvo laka ileto, yesu ede Akaka du kende andaa kalaga ani. ²⁹ Ti rikii andaa ni, ku'jokii, "olu amato, a'dusiku diadu vu undwe itu'dera" 'Disi yesu eda di vule mu a'ito'boru kare alu ga. ³⁰ De saa onya di esa ra, andaa ri vuru a'ito onya ga, andaa 'du mugati, elegi, pi ngu

ke a'idi. ³¹ 'Di a vuga mina pi awiru ra, pi nikii andaa ni ra, pi andaa legwedi a'ia lelega si. ³² Ku'jokii a'iaini, "Esu ama asi ri lurumvure kuru, lele andaa loro'jozo amato leti ge rii, lele andaa le'jo buku ge ri ni awire amani rii?" ³³ Mgbesa ngakii oru onya tige si saa ilesi rere, nywikii yerusalemu. Esukii maju mudi limbi alu ile tarukii kare alu ga, pi'ba zi'ba a'ito ri to, ³⁴ 'Jokii a'ini, "opi ni enjira gbadu, pi e'deteru simony ni ra," ³⁵ Pi ngakii nga redere a'ini letige si ile, pi ovi yesu a re'detezo a'ini mugati nguka si ile to tuwadu a'ini. ³⁶ Lele a'i a le'jo dipi ni lu'jore rii, yesu ni gba ri emu ede a'ia aga ga, pi ku'jo a'ini, "l'bwe kolu anyito." ³⁷ Ti oriko a'i cwi, pi rakii a'i nde endi. ³⁸ Yesu 'jo a'ini, "anya asi kulumvuru a'dusi? Lazilazi kemuu anya asi ge a'dusi?" ³⁹ Anyinde maa di pi maa pa to, 'di gba ma'i. anyilo ma pi anyinde. Endi ru ako pi kwa ako, ovidu anya mani ndezo'di ani." ⁴⁰ De andaa ku'jo nga'di, andaa e'dete a'ini andaa di andaa pa to. ⁴¹ Adi saa atekii a'ika na ku anjoanjo si pi 'a'ukii cwi. Yesu 'jo a'ini, "anyidi nga nyale na aa?" ⁴² Kekii laka e'bi lu'bilelu'bi rii, ⁴³ Pi andaa du nya a'ia anda ga si. ⁴⁴ Andaa ku'jo a'ini, "lele maa olure anyito ri, ma'jo anyini nga tuwadu cwile cara musa di ni ga pi nebia di to pi buku longo di ni ga ri to kulee ko'biru ra." ⁴⁵ 'Di a vuga andaa awi a'ia lara dudu a'i kuni du nga cwile buku aga ri. ⁴⁶ Andaa 'jo a'ini, "acwi dini, "a'jo kristu ni kulee knde icandi, pi kenji pi idi da asi o'du nazo ri si. ⁴⁷ Asi lufuka pi enji e'beka kule akunge andaa ru si vu tuwadu ga si, ke'doru yerusalemu ga. ⁴⁸ Anyi sadenia nga dipi di'i. ⁴⁹ Nde, mezwe nga mata ecarale anyini ri. Ti anyolu'ba yerusalemu di ni ga kusa ka anyini lusunga mori engare oru ri si." ⁵⁰ 'Diavuga yesu se a'ini di laangwe sa ko ire Betaniya to. Andaa ngi di doru cotutu a'ia ruu ge. ⁵¹ Mgbesa lele andaa tutu core a'ia ruge ri si, andaa e'be a'ipi angi andaa ni oru pi ru'buga. ⁵² Kekii laru andaa ni, pi engwikii yerusalemu ga anjo karako to. ⁵³ Olukii Rubanga di zoga saa tuwadu si andaa ni anjore ga.

John

Chapter 1

¹ Andaa eze eze Le'jo ni aa, Le'jo ile aa Rubanga di, Andaa ni Rubanga. ² Andaa ni aa Rubanga to eze eze. ³ Nga tuwadu ederu Andaa si, Andaa ni akodu nga ziederu kuru. ⁴ Andaa ni aga lidi aa; lidi 'dii ingwe 'ba di 'i. ⁵ Ingwe 'di ku'ji nga vu ini aga, ti vu ini ni andaa ni ku. ⁶ Andani Rubanga ezwe mo'di, runa Yowani 'i. ⁷ Andaa emu olurega sadeni du, le'jo ngerega ingwe ile a ruge, e'bedu 'ba tuwadu ka'iki i andaasi. ⁸ Andaa ni ingwe ile'i ku, ti ezwe andaa ni le'jo ngerega ingwe ile a ruge. ⁹ Ile ingwe gbarii, 'ba tuwadu evore vu dige ri ni 'jire rii. ¹⁰ Andaa ni eze sa aa vu dige, Andaa bi vuni, ti vu ni Andaa ni ku. ¹¹ Andaa emu Andaa 'badi, ti Andaa 'ba a'i Andaa ni kuru. ¹² Ti 'ba tuwadu Andaa ni a'i'ba ra ri ni Andaa ke a'ini opko oluzo 'bonji Rubanga dii, a'i Andaa ru ni a'i'ba ra rii. ¹³ Andaa a'ini otile eri si ku, kolu ru ni lale si sa ku, kolu 'ba ni lale si sa ku, ti Rubanga di si. ¹⁴ Ti Le'jo ile ecoru ru, olu amani lelega ra, amande eku na ra, eku na kende 'bura alu tende tile engare Ata di ri 'i gare kiza si pi anda to ri'i. ¹⁵ Yowani nge Andaa le'jo 'i, ojwa ku'jo, 'di mo'di andani maa anyini 'jole rii, andaa ni emure maa vuga rii a'ba wo mani ati; a'dusia Andaa ni eze mani ati." ¹⁶ Andaa gaka kiza si de si, ama tuwadu amesu kiza kiza dige to. ¹⁷ A'dusi cara ekeru Musa di si, ti kiza pi gba to Yesu Kristu ezini. ¹⁸ Mo'di Rubanga ndere ra k kare zige na iyo, 'Bura alu tende engare Ata di si rii e'dete Andaa ni ni. ¹⁹ 'Di le'jo Yuwani a ngele rii, de Yudei'ba kuzwekii 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri pi 'ba suru Levi dito engare Yerusalemu ga ri andaa ni zirega, Nyi a'di 'i? ²⁰ Ti andaa lu, andaa ga ku ru ti ku'jo, Ma Kristu 'i ku. ²¹ Ongu zikii andaani ku'jokii, A'di 'i ti? Nyi Elia 'i? Andaa ku'jo, Iyo. Nyi nebi ile 'i? Andaa longwi a'ini ku'jo, Iyo. ²² Ongu zikii andaani ku'jokii, Nyi a'di 'i wo? E'bedu amolongwi le'jo 'ba amani ezwe'ba ri ni. Nyi le nyi'jo a'du nyaa dile ga? ²³ Andaa ku'jo, Ma mo'di ni u'duku ojware mondi aga ri, 'i, Anyede Opi ni leti anda, kende anda nebi Isaya a 'jozo ri ani. ²⁴ "ba anda ezwele ri a'i Farisei'ba ²⁵ Ongu zikii andaani ku'jokii, Nyike 'bani batisimu a'dusi, de nyi Krist 'i ku na 'i, kolu Elia 'i sa ku na'i, kusa nebi na'i ku na'i? ²⁶ Yowani aka a'ini ku'jo, Make 'bani batisimu iyi si papala, : ti mo'di zi ede anyini lelega, anyini Andaa ni ku. ²⁷ Andaa ni gba rii, emure maa vuga rii, a'ba wo mani ati, mateku Andaa mvuka ni iba ayure ga. ²⁸ Le'jo 'di ederu Betaniya ga, Yurudani a'do, kare anda Yuwani a 'bani batisimu kere ga ri niga. ²⁹ Lovurunasi, Yuwani nde Yesu kemu andaa di, andaa ku'jo, Anyinde Biloangwa Rubanga di enji vuduge ri ni 'dure rii. ³⁰ "Di mo'di andani maa anyini 'jole rii, Andaa ni emure maa vuga rii a'ba wo mani ati: a'dusia Andaa ni eze sa mani ati. ³¹ Ma sa andani mani Andaa ni ku :Ki memu batisimu kerega 'bani iyi si dudu Isarele'ba kunikii du Andaa ni ra. ³² Ongu Yuwani nge le'jo ku'jo, anda mande Endi kesi enga ru'buga si ri Andaa ni dige. ³³ Ma saa anda mani Andaa ni ku: ti mo'di mani ezwere batisimu kere ga iyi si ri 'jo mani, Mo'di nyaa mule ndele Endi kesi dinani ga rii, olure dinani gar ii, Andaa ni gba ri kemu kuke 'bani batisimu Endi ole ri si ni. ³⁴ Ongu mande pi mange le'jo ma'jo, "Di wo 'Bura Rubanga di gba rii. ³⁵ Lovurunasi, onguru Yowani ede 'ba eri andaa lenile ri to. ³⁶ De andaa kunde Yesu kalaga, andaa ku'jo a'ini, anyinde Biloangwa Rubanga dii. ³⁷ De 'ba andaa lenile ilepi kerikii le'jo dii, e'du kokii Yes a vu. ³⁸ Ongu Yesu lufuru, nde a'i keko Andaa ni vu, ku'jo a'ini, Anyendu a'du? A'ikii Andaa ni, Rabi (ku'joru Laponyi) nyolu inguwa? Andaa 'jo a'ini, Anyevo anyinde. ³⁹ Evokii ndekii kare Andaa olurega rii, olukii Andaa di ini ilesi: esu saa mudi. ⁴⁰ Mo'di alu 'ba ileni aga le'jo Yowani di ni erire rii, vu na ni kore rii, andaa ni Andereya 'i, Simoni Petero adozi 'i. ⁴¹ Andaa esu adozi Simoni ni ati, 'jo andaa ni, Amesu Masiya ni ra,, ekwi na Kristu 'i. ⁴² Ongu andaa ezi andaa ni Yesu di. De Yesu kunde andaa ni, Andaa 'jo, Nyi Simone ori Yowani, avo alungwe nyi Kepa 'i, le'jo ekwi na Oni 'i. ⁴³ Lovurunasi, Yesu le muka Glilaya ga, Andaa esu Filipino 'i, 'jo andaa ni, Eko maa vu. ⁴⁴ Filipino ni mo'di Betesaidaga rii,, ganyi Andereya pi di Petero to rii. ⁴⁵ Filipino esu Nataniele 'i, 'jo andaa ni, Amesu Andaa ni ra, Mo'di anda Musa a cwile cara gar ii, profetaa a cwile rii saa, Yesu ni Najareta ga rii, ori Yozefu 'i. ⁴⁶ Nataniele 'jo andaa ni, Nga loso ri kenga Nazareti ga si wa? Filipino 'jo andaa ni, Emu nde. ⁴⁷ Yesu nde Nataniele kemu Andaa di, ku'jo, Nde Israele'bago gba rii. Andaa ni aga enjo alu sa iyo. ⁴⁸ Nataniele 'jo Andaa nni, Nyini ma inguwasi? Yesu a'i 'jo andaa ni, Ati Filipino a nyini lungwezo kuru ri mande nyi ra eleu paga. ⁴⁹ Nataniele 'jo

Chapter 2

Andaa ni, Laponyi, nyi Rubanga ni Ngwa, Nyi Opi Isaraeli di 'i. ⁵⁰ Yesu a'i 'jo andaa ni, A'dusia maa 'joka nyini Mande nyi eleu paga ra si nya'i ayosi ? Nyimu nyinde nga 'di ni zware na ra. ⁵¹ Ongu Andaa 'jo andaa ni, Ma'joo nyini, gbadu, engazo andu, anyivo anyinde ru'bu kawiru, malaika Rubanga di kutukii pi kesikii Ori Mo'di a dige.

Chapter 2

¹ O'du nazorisi, anda ali aa Kana Galilaya ga ri nig a,esu Yesu ende ni nale. ² Alungwe Yesu ni 'ba Andaa lenile ri to ali ile nig a. ³ De vino kolokora, Yesu ende 'jo Andaa ni, vino lokowora. ⁴ Yesu 'jo ende ni, Izi, alari nyito a'duya ? Maa saa adi ate kuru. ⁵ Ende 'jo 'ba i'bu ede'ba ile'dia ri pi ni, Le'jo tuwadu Andaa 'jole anyini anyede. ⁶ Esu luku'do azia iyi di aa naa, edele oni sir ii, a'ini aga alu alu acu safia ri deku na, kende Yudei'ba a iyi lurwezo ri ani. ⁷ Yes ku'jo a'ini, Anyicu anyega luku'do ilepi iyi si. Ongu lucukii iyi laka lugakii dede. ⁸ Ongu Andaa 'jo a'ini, Anyibi diadu anyizi mo'di amba karama di di. E'du zikii ra. ⁹ De mo'di amba karama a ri ku'bi iyi recore vino du rii, andaa ni kare iyi ile a engare ga ri ku (ti i'bu'ba iyi lubi'ba ri ni kii ra). Amba karama di lungwe alire, ¹⁰ ku'jo andaani, 'Ba tuwadu atisi kezikii vino loso rii, de 'ba kuga de kezikii injwi rii, ti nyizu vino loso ri esa ko diadu. ¹¹ 'Di nyuma ati Yesu a edele Kana Galilaya ga ri nig a rii, e'dete du Andaa eku du, ongu 'ba Andaa lenile rii a'ikii du Andaa ni ra. ¹² 'Di a vuga, e'du sikii Kapernaumu ga, Andaa 'i, pi ende to, pi Andaa adiinjito pi 'ba Andaa lenile ripi to, olukii naa o'du u'bi ku. ¹³ De karama Yudei'ba di esa ire, Yesu mu oru Yerusalemu ga. ¹⁴ Andaa esu Kenisa aga 'ba ti moni luge'ba ri, bilo to, amamu to, rubia ofu'ba to orikii nale. ¹⁵ De Andaa kucwa iba kurubaa du wo ra, Andaa do a'i tuwadu laangwe Kenisa asi, bilo pi moni to, Andaa cu rubia ofule ile vuru, ongu Andaa eco a'ia meja oli. ¹⁶ Andaa 'jo a'i 'ba amamu luge'ba ileni, Anyizi nga 'di pi, anyulufu Mataa zo dukani du ku. ¹⁷ 'Ba Andaa lenile ripi erakii nga anda cwile ra rii, Abiri Nyaa zo di kuko ma ra. ¹⁸ Ongu Yudei'ba a'ikii 'jokii Andaa ni, Nye'dete amani nyuma ingo'i, nyaa nga 'dini edezo rii ? ¹⁹ Yesu a'i 'jo a'ini, Anyare Kenisa 'di pi, o'du na aga masie idi. ²⁰ Yudei'ba ku'jokii Andaa ni, Zo Rubanga di 'di asi kinya mudisu a limbi azia 'dinipi, nyimu nyisie o'du na aga papala? ²¹ Ti Andaa lo'joru zo Andaa ru 'i ri ni dige. ²² De Andaa kumu kenji pi 'ba da'ba ra ri asi, 'ba Andaa lenile ripi erakii le'jo anda Andaa 'jole a'ini atisi ri ra, ongu a'ikii nga cwile ri niaga, le'jo Yesu a'jole ri to. ²³ De Andaa ni anda karamaga Yerusalemuga ini karama di si, 'ba karako a'ikii Andaa ru ra, de kundekii nyuma Andaa edele rii nai. ²⁴ Ti Yesu 'ba Andaa ni a'ia dig a kuru, a'dusia Andaa ni 'ba tuwadu. ²⁵ Andaa le mo'dizi ku Andaa ni 'bani le'jo 'jorega, a'dusia Andaa ni a'dule ni nga 'ba aga ri 'ja.

Chapter 3

¹ Anda mo'di zi aa Farisei'ba lelega, run a Nikodemu 'i. Yudei'ba ni amba. ² Andaa emu Yesu di ini aga, 'jo Andaa ni, Rabi (Laponyi), amanie nyi laponyi engare Rubanga di sir ii: a'dusia mo'dizi iyo atere nyuma edere kende nyaa edezo ri ani de Rubanga andaa to ku nai. ³ Yesu a'i 'jo andaa ni, Gbagbadu ma'jo nyini, De mo'di tile vuri kuri, andaa ate kerii Rubanga di ni ndeka ku. ⁴ Nikodemu 'jo Andaani, Mo'di kate ingoni tile idi de wo andaa ni amba na 'i ? Andaa kate kwika idi ende ni aga ongu adi tiye ? ⁵ Yesu a'i 'jo andaani, Gbagbadu ma'jo nyini, De mo'di tile iyisi ku, pi Endi si ku, andaa ate rutoka Rubanga ni kerii ge ku. ⁶ Tile ru si ri andaani ru, tile Endi si ri andaani endi. ⁷ Luzu nyini ku maa 'joka nyini akuti nyi vu eri ri si. ⁸ Oli kulwe kare andaa lele ri niga, nyeri u'duku na 'i, nyate kare andaa engarega ri ni nika ku, pi kare andaa murega ri to. Tuwadu otile endi si ri kolukii ileani. ⁹ Nikodemu a'i 'jo Andaani, le'jo 'di kate redoka ingoni ya ¹⁰ Yesu a'i 'jo andaani, Nyi laponyi Israeli dii, nyini le'jo 'di ku ? ¹¹ Gbagbadu ma'jo nyini, amalu'jo amanile rii, amange amandele rii, anyi anyai'ku le'jo amangele rii. ¹² De ma'jo anyini le'jo vu dige rii, anyai'ku, anyivo anyai'ye ingoni de ma'jo anyini le'jo ru'buga rii na'i ? ¹³ Mo'di zi iyo anda ture ru'buga rii, mo'I esire ru'bugesi rii papala, Andaa ni Mo'di ni 'Bura olure ru'buga rii. ¹⁴ Kende anda Musa a ini ngizo oru mondi aga riani, dubale Ori Mo'di ni saa akungi oru ileani. ¹⁵ E'bedu 'ba tuwadu Andaa ni a'I'ba ri kudakii ku, ti kolukii lidi lokoreku ri to. ¹⁶ A'dusia Rubanga le vu opkosi, Andaa ke Andaa "Bura tile alu tende ri, e'bedu 'ba tuwadu Andaa ni a'i'ba ri kudakii ku, ti kolukii lidi lokore ku ri to. ¹⁷ A'dusia Rubanga anda ezwe ngwaa ni vu dige le'jo lirega vu ni ku, ti e'bedu vu kalariru Andaa si. ¹⁸ Mo'di Andaa ni a'irerii ali laka le'jo ku ti mo'di Andaa ni a'ire ku rii ali laka le'jo eze a'dusi andaa a'i ru Rubanga ni Ngwa alu papala tile ridi kuru. ¹⁹ Di wo le'jo lika, ingwe anda emu vu dige, ti 'ba le vu ini laga ingwe pi; a'dusia a'ia i'bu eze injwi' ²⁰ a'dusua 'ba tuwadu nga injwi ede'barii lekii ingwe ku, evokii ingwega ku, a'dusia lekii a'ia i'bu injwirii akuni ku. ²¹ Ti mo'di nga gba ri ni edere rii kemu ingwega e'bedu andaa i'bu kuniru, andaa edele Rubanga andaga rii. ²² Le'jo 'di a vuga, Yesu pi 'ba Andaa lenile ri to vokii Yudaya a vu ga; Andaa olu nale a'ito , ongu ke 'bani batisimu. ²³ Yuwani saa esu nale, kuke 'bani batisimu 'boru Ainon, ire Salim to, a'dusia nale esu iyi ambgu , ongu evokii andaa di pi ke a'ini batisimu ²⁴ A'dusia esu Yuwani ni adi a'ba mabusuge kuru. ²⁵ Ongu saa ilesi kipele enga 'ba Yuwani a lenile ri a lelega Yudei'ba to le'jo pelere di si. ²⁶ Ongu evokii Yuwani di, 'jokii andaani, Lapony, mo'di anda olure nyito Yurudani a'doga ri, anda nyaa le'jo na ni ngele rii, nde, Andaa kuke 'bani batizimu, 'ba tuwadu kevokii Andaa di. ²⁷ Yuwani a'i ku'jo, mo'di ateku nga esurega a'dule, de akeke andaani kenga ru'buga si ku nai. ²⁸ Any anyangasi anyolu sadenia madii, maa 'jozo ma Kristu 'i ku rii, ti ezwe ma Andaa ni andaga. ²⁹ Mo'di zangwa gererii andaani alire: ti rozi alire di andaani mo'di edere ire andaa mara ga rii keria ayo, asi na kolu i'bwe karako alire niu'duku si, asi i'bwe madi 'dii saa o'birura. ³⁰ Dubale Andaa kenjaru, ti dubale amolongwiru vuru. ³¹ Mo'di engare oru rii Andaa ni di 'ba tuwadu dii, mo'di engare vu dige ri andaa ni mo'di vu a rii,, kulu'jo le'jo vu a rii; ti mo'di engare ru'buga rii Andaa ni 'ba ni di tuwadu, ³² ongu nga Andaa ndele rii, Andaa erile ri to Andaa kungee ayo, mo'di zi iyo le'jo Andaa ngele ri a'ire na'i. ³³ Mo'di Andaa le'jo ngele ri ni erire rii e'dete a'jo Rubanga ni gba. ³⁴ A'dusia Andaa ni

Rubanga ezwele rii kulu'jo Rubanga ni le'jo: a'dusia Rubanga ke Andaa ni Endi o'bile o'bi ri 'i ku. ³⁵ Ata le "Bura,ongu ke nga tuwadu Andaa di ga. ³⁶ Mo'di 'Bura a'ire rii, kesu lidi olure tadu ri ra, ti mo'di "Bura a'ire ku rii andaa nde lidi ku, ti Rubanga ni anga kolu andaa ruge.

Chapter 4

¹ De Opi kuni a'jo Farise'ba erikii Yesu kuke 'bani batizimu zwa Yuwani ni ra, ² (Ti Yesu ni gba ri ebatiza 'ba kuru, ti 'ba Andaa lenile ri pi 'i), ³ Andaa e'be Yudaya ni ra, ongu Andaa mu Galilaya ga idi. ⁴ Dubale Andaa kalaga Samaria gasi. ⁵ Ongu Andaa emu 'ba Samaria di ru na Sukari'i ri nig a, ire amvu Yakobo a kele ngwa Yozefu ni ri niga. ⁶ Esu Yakobo a idi naa. Esu Yesu lande awesi to. Andaa ri idi tige ire saa azia si. ⁷ Izi Samaria ga ri emu iyi birega. Yesu ku'jo andaa ni, eke mani iyi mvule. ⁸ A'dusia esu 'ba Andaa lenile ripi vokii 'boru pi onya gerega. ⁹ Ongu izi Samaria a ri 'jo Andaani, Nya'i ma ingoni, nyi Yude i'bago, nyini iyi kerega, azi ma izi Samaria dii na'i ? A'dusia Yudei'ba emurukii ku Samaria 'ba to ¹⁰ Yesu a'i ku'jo andaa ni, Kolu nyiini ke Rubanga dir a, mo'di 'jore nyini, eke mani iyi mvule ri to, tebe'dii nya'i Andaa 'i, kuke nyini iyi lidi dii. ¹¹ Izi 'jo Andaa ni, Opi, nga nyidi iyi ebizo iyo, saa idi ali, Nyesu iyi lidi a ri inguwa ? ¹² Nyi amgbu nyizwa ama ata Yakobo ni ra, amani idi 'dini kere rii, andaa mvu laka, andaa 'bonji to, pi andaa akwa to ? ¹³ Yesu a'i ku'jo andaani, Mo'di iyi 'dini mvure ri iyibi kumu kukoo idi, ¹⁴ Ti 'ba tuwadu iyi maa mule kele a'ini ri ni mvu'ba rii, iyibi mu ko a'iku ini tuwadu, ti iyi maa mule kele a'ini ri kumu kecoru a'ia aga idi etire lidi lokore ku rid ii. ¹⁵ Izi ri 'jo Andaa ni, Opi, ekemani iyi ileri, e'bedu iyibi kuko ma ku, dudu amemu 'dia kare loluge iyi birega idi ku. ¹⁶ Yesu 'jo andaani, Mu nyagoo ni lungwere, anyevo 'dia. ¹⁷ Izi ri a'i ku'jo, Ma ago ako. Yesu 'jo andaani, Nya'i jo anda, ma ago ako. ¹⁸ A'dusia anda nyi ago tou to, diadu mo'di nyoluto rii nyago 'iku, ile nyi'jo gba. ¹⁹ Izi 'jo Andaa ni, Opi, manie nyi profeta. ²⁰ Ama ata anda kuluwokii 'be 'diniga, ti anyi'joo Yerusalemu ga lee andaa ni kare 'bani luworega rii. ²¹ Yesu 'jo andaa ni, Izi, a'i ma, saa kumu kemu ra, anyivo anyiwo Ata ni 'be 'dini ga ku, kolu Yerusalemu saa 'i, ²² Anyiru nga any anile ku rii. Amani nga amarule ri ra, a'dusia lararika aa Yudei'ba di. ²³ Ti saa kumu kemura, diad andaani esara, 'ba luwo'ba gba rii kuvo kuluwokii Ata ni Endi gba risi a'dusia Ata kundu 'ba ileni rii luworega Andaa ni. ²⁴ Rubanga ni Endi, 'ba wore Andaa ni rii dubale kuwokii Andaa ni Endi aga pi gba aga. ²⁵ Izi ku'jo Andaa ni, Mani 'ja Masiya kumu kemu ra, lungwele Kristu 'i rii de Andaa kumu kemura, Andaa kumu ku'jo amani le'jo tuwadu. ²⁶ Yesu 'jo andaa ni, Ma loro'jore nyito ri Andaa 'i ²⁷ Saa ilesi rere 'ba Andaa lenile ripi esakii, ongu luzukii ra Andaa lro'joka izi ile to risi, ti mo'dizi iyo a'ia lelega 'jore laka, Nyindu a'du, deku a'dusi nyolo'joru izi ile to ? ²⁸ Ongu izi ile e'be andaa luku'do, ngwi 'boru pi 'jo 'bani, ²⁹ Anyevo, anyinde ago 'dii, 'jo mani nga tuwadu maa edele ri ra, 'dii Kristu 'i ku ? ³⁰ Ongu engakii 'borusi, evokii Andaa di. ³¹ Saa ilesi Andaa 'ba lenile ri lutakii ti Andaa ni, ku'jokii, Laponi, nya onya. ³² Ti Andaa 'jo a'ini, Onya madi aa any anile ku rii. ³³ Ongu 'ba Andaa lenile ri lo'jorukii a'ia'ini, Diyo mo'di zi ezi Andaa ni onya ra ? ³⁴ Yesu 'jo a'ini, Onya madi andaa ni i'bu mo'di mani ezwere ri di ni edeka pi ekoka na to. ³⁵ Anyi'joo lesi imba su vuna niga onya kukara ku ? Nde, ma'joo anyini, anyingi anyi mi oru, anyinde nga amvu aga a'dusia diadu anyi kara lwale. ³⁶ Ongu mo'di nga lware ri kesu dide, kuta anyi ekwi kusa ko lidi lokore ku ri niga. Layire pi lalware to asina pi kolu i'bwe kare alu ga. ³⁷ Le'jo ileni aga le'jo 'di gba, Mo'di alu kuyiayi, aluzori kulwalwa. ³⁸ Mazwe anyi nga lwarega nga anda anyi edele kuru ri niga, 'ba zi edeni, ti anyikwi a'ia i'bu niga. ³⁹ 'Ba karako Samaria'ba a 'boru rii a'ikii Andaa ni ra le'jo izi 'di a 'jole risi, Andaa 'jo mani nga tuwadu anda maa edele ri ra. ⁴⁰ De Samaria'ba kevokii Andaa di, lutakii ti Andaa ni dudu kolu a'ito. Andaa olu nale o'du ri. ⁴¹ 'Ba zi karako a'ikii Andaa ni a'dusia Andaa le'josi; ⁴² ongu ku'jokii izi ileni, Diadu ama'i nyaa 'joka amani si ku: ti a'dusia ameri Andaa ni amanga si, amanie 'dii gbadu Kristu 'i, vu larire 'i. ⁴³ O'du ri ile a vuga, Yesu mu nale Galilaya ga. ⁴⁴ A 'dusia Yesu ni a'dule ngeni, a'jo, profeta ni eku ako a'idi vuga. ⁴⁵ Ongu de Yesu kemu Galilaya ga, 'ba Galalaya di a'ikii Andaa ni ra, a'dusia ndekii nga tuwadu Andaa edele karama ga Yerusalemu ga ri ra: a'dusia esu a'i saa vokii karama gar a. ⁴⁶ Yesu ongu emu Kana Galilaya ga ri niga idi, kare anda Andaa iyi ecorega vini du ri niga. Nale ago zi amba rule ndo rii, bgwa ni runa injwi Kapernaumu ga. ⁴⁷ De andaa keri Yesu enga Yudaya emu Galilaya ga, andaa mu Andaa di lutati Andaa ni dubale kemu ngwaa ni adire a'dusia esu 'bura ile ire darega. ⁴⁸ Ongu Yesu ku'jo andaa ni, De anyinde nyuma ku anyi'ku. ⁴⁹ Mo'di amba ile 'jo andaa ni, Opi, emu ezeze adi maa ngwa da kuru du. ⁵⁰ Yesu 'jo andaa ni, mu nyaanga, nyaa ngwa ni adira. Mo'di ile a'i le'jo Yesu a 'jole andaa ni ri ra , pi mu andaa nga. ⁵¹ De andaa kesi kemu, esurukii 'ba i'bu ede'ba andaa ni ripito, pi 'jokii andaa ni, Nyaa 'bura adiwora. ⁵² Ongu andaa zi a'ini saa ingosi 'bura e'do oluka loso. Ku'jokii andaa ni,, Agini saa tuderu si lajwa e'be andaa ni laka. ⁵³ 'Bura ata ni saa ile Yesu 'jodu andaa ni Nyaa ngwa adira rii, e'bedu andaa ni gba rii sa a'idu ra, andaa ni 'ba tuwadu andaa di zoga ri to. ⁵⁴ 'Dii nyuma rizo rii Yesu a edele, de anda Andaa kenga Yudaya ga si kemu Galilaya ga na 'i .

Chapter 5

¹ O'du 'di a vuga, esu karama Yudaya'ba di aa Yesu mu nale Yerusalemu ga. ² Nale Yerusalemu ga ire kare bilo lezirega ri niga ka'bulu aa, lungwele Eburunia'ba tisi Betesaida 'i rii, laka zo ciriciri tou aa. ³ Nale lajwa'ba karako kulularukii laka, 'ba mi ako rii, 'ba avu'ba, 'ba pa ako rii, 'ba ru e'bweka ra rii, ⁴ A'dusia saa zi si malaika kesi vuru ka'bulu aga iyi egbalarega, mo'di esare ati lele iyi a egbalare ri ni gar ii, kwire iyi aga rii, lajwa na ku'e ra. ⁵ Esu ago zi nale aa, andaani lajwa to, lajwa na olu andaa ruge kinya mudina a limbi aro. ⁶ De Yesu kunde andaa laru naa, Yesu ni ra andaa olu lajwa na to kinya karako, Yesu 'jo andaani, Nyile nyaa ru ku'e ra ? ⁷ Lajware a'i Andaa ni, Opi, madi mo'di zi iyo mani zirega ka'bulu aga lele iyi a egbalare rii, ti de mamu emure, mesuo mo'di zi laga mani ati. ⁸ Yesu ku'jo andaani, Nga oru, ngi nyaa

gumbere mu. ⁹ Mgbesa ago ile adi ra, ngi andaa gumbere pi mu andaa nga: o'du 'dii saa esu o'du Sabiti dii. ¹⁰ Yudaya'ba 'jokii ago adire ileni, Andu 'dii o'du Sabiti dii, cara ga nyini gumbere ngizo iyo. ¹¹ Andaa a'i a'ini ku'jo, Mo'di mania dire ri 'jo mani ni, a'jo Ngi nyaa gumbere, mu." ¹² Ongu zikii andaani, Mo'di ile a'di'i 'jore nyini Ngi nyaa gumbere mu rii ? ¹³ Mo'di adile ri ni mo'di andaa ni adire ri ku, a'dusia esu Yesu mu Andaa nga pi, esu laki karako saa ile. ¹⁴ Vulega Yesu esu andaa ni kenisa aga, 'jo andaa ni, Nde, nyadi wora : Enji nga idi ku, e'bedu nga injwi rii kemu du nyaa ruge ku. ¹⁵ Ago ile nga mu 'jo Yudaya'ba ni Yesu adi andaa ni ni. ¹⁶ Le'jo ile. ¹⁷ Ti Yesu a'i a'ini, Mata ede l'bu ile esa ko andu, mai saa medee. ¹⁸ Le'jo ile. ¹⁹ Ongu Yesu a'i ku'jo a'ini, Gbagbadu ma'jo anyini, 'Bura ate nga edeka a'dule ku, ti de Andaa kunde nga Ata a edele rii, a'dusia nga tuwadu Ata a edele ri 'Bura saa kedee ayo. ²⁰ A'dusia Ata le 'Bura ndo, e'dete laka nga tuwadu Andaa edele rii ongu kumu ke'dete laka l'bu nja rii kuzwa 'di ra e'be anyuluzu du. ²¹ A'dusia kende Ata a 'ba da'ba ra ri ni enjizo ri ani, kuke a'ini lidi, 'Bura saa ileani kumu kuke lidi 'ba Andaa lele ripi ni. ²² A'dusia Ata lali le'jo 'bani ku, ti Andaa ke mori le'jo lalizori tuwadu Andaa 'Bura ni. ²³ 'Ba tuwadu dubale kurukii 'Bura kende a'ia Ata ni ruzo riani, Mo'di 'Bura rure ku, andaa saa ru Ata ni ku, Andaa ni 'Bura ezwere rii. ²⁴ Gbagbadu ma'jo anyini, Mo'di maa le'jo ni erire rii, pi mo'di mani ezwere ri ni a'ire rii, esu lidi olure tadu ri ra, ali laka le'jo ku, ti andaa laga da asi pi, andaa sa lidi agar a. ²⁵ Gbagbadu ma'jo anyini, saa kumu kemu ra, diadu esa wora, 'ba da'ba ri kuvo keru Rubanga ni ngwa ni u'duku ra: a'i eri'ba rii kadikii ra. ²⁶ A'dusia kende Ata a oluzo lidi riani, Andaa ke 'Bura ni saa oluzo lidi Andaa ngasi. ²⁷ Ke Andaa ni opko saa le'jo lizo, a'dusia Andaa ni Ata ni 'Bura. ²⁸ Anyuluzu anyini ku le'jo 'disi, a'dusia saa kumu kemura, de 'ba tuwadu 'budi aga ri kuvo kerikii Andaa u'duku ra, ²⁹ ongu kuvo koyikii laangwe: 'ba anda nga ede'ba loso rii, kenjikii lidi aga: 'ba anda nga ede'ba injwi rii kenjikii le'jo lalire ga. ³⁰ Ma a'dule mate nga edeka ku: mali le'jo maa erizo riani, lali madi anda; a'dusia mandu nga maa lele ma rii ku, ti lali Ata mani ezwere rid ii. ³¹ De mange le'jo maa ruge ri a'dule, le'jo madii gba ku, ³² Mo'di zi saa aa kunge le'jo maa ruge rii, mani ra le'jo andaa 'jole maa ruge rii le'jo gba rii. ³³ Anyi anyizwe 'ba Yuwani di, andaa nge le'jo gba rii. ³⁴ Ti le'jo andaa ngele maa ruge rii enga 'baga ku: ti le'jo maa 'jole dii e'bedu anya lariru du. ³⁵ Andaa ni anda lombo gwere vu 'jire rii, anyile saa gaangwadu aga anyanjouru andaa ingwe aga. ³⁶ Ti maa sadeni zwa Yuwani dir a, a'dusia l'bu Ata a kele mani ri ni ekozo, l'bu maa edele ile kunge le'jo maa ruge ni, ke'dete Ata ezwe ma ni, ³⁷ ongu Ata mani ezwere rii Andaa kunge le'jo maa ruge ni, Anyi anyeri Andaa u'duku kuru alu saa 'i, ongu anyinde Andaa ni saa kuru. ³⁸ Ongu Andaa le'jo saa olu anya aga ku : a'dusia anyi a'ini mo'di Andaa ezwele ri kuru. ³⁹ Anyindu Buku ni a a'dusi anyiraa a'ini aga anyi lidi lokore ku ri to: a'i kunge le'jo maa ruge ni. ⁴⁰ Anyile evoka madi ku anyini lidi esuzo. ⁴¹ Mesu eku madi 'baga. ⁴² Ti mani anyi ra, anyi Rubanga ni le ako anya aga. ⁴³ Memu Mata a rusi, anyi ma kuru, de mo'di zi kumu kemu andaa ru si anyivo anyi'ie ra. ⁴⁴ Anyi'ie ingoni ya, de anyindu eku anya lele ga si na'i, anyile eku engare Rubanga di si a'dule ri ni nduka ayo ku na'i. ⁴⁵ Anyi'ie anyi asige ku a'jo mamu mesiki anyi Ata ni ra, mo'di anyini esikire ri andaani Musa 'i, anyi egenile ra rii. ⁴⁶ A'dusia kolu anyi'ie Musa ni ra, tebe'di saa anyi'ie ma ra, a'dusia andaa cwi nga maa ruge. ⁴⁷ Ti de anyi'ie nga andaa cwile ri ku, anyivo anyi'ie le'jo madi ingoni?

Chapter 6

¹ Le'jo 'di a vuga Yes jwa meri Galilaya di ni a'doga, lungwele meri Tiberia 'i rii. ² Laki amgbu ko Andaa vu a'dusia anda ndekii nyuma Andaa edele lajwa'ba ni ra. ³ Yesu tu oru 'be dige pi olu laka 'ba Andaa lenile ri to. ⁴ Karama lagazo Yudei'ba di esu esa ire. ⁵ De Yesu kungi mi oru Andaa nde laki amgbu kevokii Andaa di, Andaa 'jo Filipino ni, Amavo amage onya inguwa 'ba 'di ni nyale ? ⁶ Andaa 'jo le'jo 'di Filipino ni o'bizo a'dusia Andaa ni gbarii ni nga Andaa lele edele ri ra. ⁷ Filipino a'i Andaa ni, linya gine miya ri di saa ate a'i ku, kolu ku'dukii gaangwadu gaangwadu sa 'i. ⁸ Mo'di alu Andaa maju ni lelega, Andereya, Simoni Petero adozi 'i, 'jo Andaa ni, ⁹ "Bura zi 'dia aa mugati tou to, e'bi ciriciri ri to, ti 'di kate a'u ya 'ba 'dinipi go 'dini? ¹⁰ Yesu ku'jo Anyi'ba 'ba ile kori vuru. Esu ayise amgbu aa kare nani ga. "Ba ori vuru ago ni weli kate alifu tou. ¹¹ Yesu 'du mugati ile; pi ke anjo ayosi, pi 'du ke Andaa maju di pi lanjukii 'ba ori'ba vuru ileni, e'bi to kende a'ia lezo ri ani. ¹² De kugakii de, Yesu 'jo Andaa maju ni, Anyita limbi lesire ri, nga zi kelesi vuru ku, ¹³ 'Disi takii mugati tou ile a limbi lesire rig a evo mudi a limbi ri. ¹⁴ Ongu de 'ba kunde nyuma Yesu a edele rii, ku'jokii, 'Di gbadu Andaa ni profeta ile'i, emure vu dige rii. ¹⁵ De Yesu kuni a'ile evole Andaa ni kole mori si, lufule Opi du, Andaa nga mu 'be dige a'dule idi. ¹⁶ De kusa undwe, Andaa maju nga vokii meri tige. ¹⁷ Torukii i'bo aga, perukii vozo Kapernaumu. Esu vu ni wora. Yesu ni adi esu esa a'idi kuru. ¹⁸ Meri e'do ongaka oli a lweka opkosi ri si. ¹⁹ De anda kuperukii kate maili na deku su, ndekii Yesu kemu meri dige si, kezweru l'bo ruge ire, ori ko a'i cwi. ²⁰ Ti Andaa 'jo a'ini, 'Di ma'i, anyori ku, ²¹ ongu a'i a'ikii Andaa ni l'bo aga: mgbesa l'bo sa logo kare a'ia vorega ri niga. ²² Lovuru nasi, 'ba anda ede'ba meri a'doga rii de kundekii i'bo zi nale iyo, alu maju a vozo rii papala, ongu Yesu saa mu kuru Andaa maju to i'bo ileni aga, ti Andaa maju vo a'dule, : ²³ (Ti i'bo zi evo enga Tiberia ire kare anda a'ia onya nyarega ri nig a, Opi a anjo kezo rii). ²⁴ De 'ba kunde Yesu ni nale iyo, kesu Andaa maju 'i saa iyo, a'i saa torukii i'bo aga evokii Kapernaumu ge, Yesu ni ndusi. ²⁵ De kesukii Andaa ni meri a'do, ku'jokii Andaa ni Laponyi, nyemu 'dia a'dungani? ²⁶ Yesu a'i a'ini Gbagbadu ma'joo anyini, anyindu ma anya nyuma lundeka si ku, ti anindu ma anya linya nyaka de si. ²⁷ Anyede i'bu onya lokore ri ni ku, ti onya lokore ku olure sare ko lidi lokore ku ri ni, Ori mo'di a mule kele anyini rii, a'dusia Rubanga Ata ke Andaa ni opko. ²⁸ Ongu ku'jokii Andaa ni, Kulee amide a'du i'bu Rubanga di ni edezo ? ²⁹ Yesu a'i ku'jo a'ni, , Dii wo i'bu Rubanga dii, anyi'ie Andaa ni anda Andaa ezwele rii. ³⁰ Ongu ku'jokii Andaa ni, Nye'dete amani nyuma ingo'i, e'be amande, ama'i du Nyi ? Nyede a'du? ³¹ Andaa ama ata lunya mana mondi aga; kende

anda cwile Buku aga ri ani, Rubanga ke a'ni onya engare ru'bu ge rii nyale.³² Ongu Yesu ku'jo a'ini, Gbagbadu ma'joo anyini, Musa anda ke anyini onya engare ru'bu ge si ri ni ku, ti Mata ke anyini onya gba engare ru'buga ri ni.³³ A'dusia linya Rubanga dii Andaa ni engare ru'buga sir ii kuke lidi vu ni.³⁴ Ongu ku'jokii Andaa ni, Opi, eke amani linya 'di o'du tuwadu si.³⁵ Yesu 'jo a'ini, Ma linya lidi dii, mo'di emure madi rii abiri 'di andaa ni ku ongu mo'di mani a'ire rii iyibi ko andaani ku.³⁶ Ti ma'joo anyini, anyi saa anyinde ma ra ti anya'i ma ku.³⁷ "Ba tuwadu maa Ata a kele mani rii kevokii madi, mo'di emure madi rii mamu mado andaa ni pi ku,³⁸ A'dusia menga ru'buga si mesi vuru, nga maa lele medee ri si ku, ti lale mo'di mani ezwere ri di si.³⁹ 'Dii andaa ni lale Ata anda mani ezwere rid ii, nga tuwadu anda Andaa ekele mani rii amelegwe ku, ti dubale amenji a'i ra o'du vu a lokozi ri nig a..⁴⁰ Ongu 'dii saa lale Andaa ni anda mani ezwere ri dii, 'Ba tuwadu 'Bura ndere, Andaa ni a'ire rii kolukii lidi lokore ku ri to, mamu menji a'i O'du vulega ri si.⁴¹ Ongu Yudaya'ba e'do luzuka Andaa ni Andaa 'joka, Ma linya engare ru'buga si ri si,⁴² ku'jokii, 'Di Yesu 'i ku, Yozefu a ngwaa 'i ku, ataa pi ende to amanile ra rii ku? Diadu andaa ku'joo ingoni menga ru'buga si? ⁴³ Ongu Yesu a'i 'jo a'ini, Anyuluzu anyini anya lelega ku,⁴⁴ Mo'di zi iyo atere emure ga madi, de Ata Mani ezwere ri ku'bani ku nai: Ma saa mamu menji andaa ni tozo o'du vulega ri sir a.⁴⁵ Anda profeta cwira, Rubanga kumu keleni a'i tuwadu, ongu, 'ba tuwadu eri'ba rii, lenire Ata di si rii kevo madi.⁴⁶ Mo'di zi iyo Ata ni ndere rii, alu mo'di engare Rubanga dir ii Andaa nde Ata ni ni.⁴⁷ Gbagbadu ma'joo anyini, Mo'di mani a'ire rii andaa ni aa lidi lokore ku ri to.⁴⁸ Ma linya lidi di 'i.⁴⁹ Anya ata anda lunyakii mana mondi aga, odakii ra.⁵⁰ 'Dii linya efure ru'bu ge sir ii, mo'di nyare rii da ku.⁵¹ Ma linya lidi dii, esire ru'bu ge sir ii, mo'di linya 'di ni nyare rii kumu kolu tadu, ongu linya maa mule kele andaa ni rii andaa ni maa ru 'i, maa mule kele lidi vu di ni rii.⁵² Ongu Yudaya'ba epeleki a'ia'ini, ku'jokii, Ago 'di kate andaa ru ni keka nyale ingoni ? ⁵³ Ongu Yesu 'jo a'ini, Gbagbadu ma'joo anyini, De anyinya Ori mo'di a ru ku, anyimvu Andaa eri ku, anyidi lidi iyo.⁵⁴ Mo'di ma ru ni nyare, ma eri ni mvure, andaa ni lidi lokore ku ri to: Ma saa mamu menji andaa ni ra tozo o'du vulega ri si.⁵⁵ A'dusia maa ru andaa ni onya gba rii, maa eri andaa ni lamvu gba rii.

⁵⁶ Mo'di maa ru ni nyare, maa eri ni mvure andaa kolu maa age, ma saa ma andaa aga.⁵⁷ Kende Ata lidi mani ezwere rii, Molu Ata si, ongu mo'di maa ru ni nyare rii saa kolu masi.⁵⁸ 'Dii andaa ni mugati engare ru'bu ge sir ii, andaa ni mgbi mana anya ata a nyale ri to, odakii ra. Mo'di linya 'di ni nyare rii andaa da ku ini tuwadu.⁵⁹ Le'jo dii Andaa 'jo 'bani zo 'ba a elegire ga ri nig a., esu anda Andaa keleni 'ba Kapernaumu ga.⁶⁰ 'Disidu Andaa maju karako de kerikii le'jo 'dii, ku'jokii, 'Di le'jo opko rii 'do: a'di kate Erika na ni? ⁶¹ De Yesu kuni Andaa maju kuluzukii le'jo ilesi, Andaa 'jo a'ini, Le'jo 'di eru anyi ra? ⁶² Anyivo anyolu ingoni de anyinde Ori Mo'di ni kutu oru kare anda eze Andaa olurega ri nig a nai ? ⁶³ Endi kuke lidi ni, ru ni ekonyi ako: le'jo maa 'jole anyini rii, a'i endi ongu a'i lidi.⁶⁴ Ti 'ba zi anya lelega a'ikii ku, a'dusia Yesu ni anda eze 'ba a'i'ba ku ile ra, ongu saa Mo'di mure Andaa ni esikire ri to.⁶⁵ Ongu Andaa ku'jo, Le'jo dii ma'joo anyini, mo'di zi iyo atere emurega madi, de Mata kuke andaa ni ni ku nai.⁶⁶ Enga saa ileni aga Andaa maju karako rii ngwikii vule; lawekii wo Andaa to ku.⁶⁷ Ongu Yesu 'jo mudi a limbi ri ri ni, Anyi saa anyile voka pi? ⁶⁸ Ongu Simoni Petero a'i Andaa ni, Opi, amavo a'didi ya? Nyi le'jo lidi lokore ku ri di to.⁶⁹ Ama'i, amani gbadu nyi Kristu 'i, 'Bura Rubanga lidi rid ii.⁷⁰ Yesu a'i a'ini, Malupe anyi mudi a limbi ri ma ku, ti mo'di alu anya lelega andaa ni satani? ⁷¹ Andaa lo'joru Yuda Kariota ori Simoni a ruge: a'dusia andaa ni mure Andaa ni esikire ri 'i, andaa ni mudi a limbi ri ri a lelega.

Chapter 7

¹ Le'jo 'di a vuga, Yesu mu Galilaya ga a'dusia Andaa le lamuka Yudaya a si ku, a'dusia Yudaya 'ba kundukii Andaa ni 'dile.² Karama morogo di Yudaya 'ba di esa ire.³ Ongu Andaa adinji 'jokii Andaa ni, Nga 'diasi mu Yudaya ga, e'bedu nya maju kundekii nga nya edele rii.⁴ A'dusia mo'di zi iyo nga edere ni rii, esuo andaa ni gba rii le akuni andaa ni ra na'i . De nyede nga 'dii,e'dete ru vu ni.⁵ A'dusia adinji saa anda a'ikii Andaa ni kuru.⁶ Ongu Yesu ku'jo a'ini, saa madi adi esa kuru: ti anya saa ni o'du cidu si baba ⁷ 'Ba vu dii ri evu anyi ku, ti evukii ma ra a'dusia ma enji a'idi ni e'dete kasi, a'dusia l'bu a'idi injwi.⁸ Anyivo karama 'diniga: adi mamu karama 'di niga ku, a'dusia saa madi adi esa kuru.⁹ De Andaa ku'jo le'jo 'di a'ini ra, Andaa lesi Galilaya ga.¹⁰ Ti de Andaa adinji anda kuvokii karama ga pi, Andaa saa mu karama gar a, kare ingwe ga ku , ti luzuru luzu.¹¹ Ongu Yudaya'ba ndukii Andaa ni karama asi, ku'jokii, Andaa ni ingwa ya ? ¹² Andaa esu luzuka amgbu laki aga Andaa si; a'dusia 'ba zi ku'jo, Andaa ni mo'di loso: ti 'ba zi ku'jo, Iyo, a'dusia Andaa kulunjwa 'ba.¹³ Ti mo'di zi iyo loro'jore kare okole ga Andaa si, a'dusia Yudaya'ba orikasi.¹⁴ De kesa wo karama agaga Yesu mu kenisa aga, 'ba lenire ga.¹⁵ Yudaya'ba a'u cwi, ku'jokii, Ago 'di ni nga laka ingoni Andaa lenika ako na'i? ¹⁶ Yesu a'i a'ini ku'jo; nga lenika madii ma'i ku, ti mo'di mani ezwere ri dii.¹⁷ De mo'di nga Andaa lele ri ni edere rii, anda kumu kuni nga lenika 'di ra, de enga Rubanga di ya 'i, de molo'joru manga si a'dule ya rii ¹⁸ Mo'di loro'jore andaa nga si a'dule ri kundu andaa eku a'dule, ti mo'di eku mo'di andaa ni ezwere ri di ni ndure ayo rii andaa ni gba, nga injwi ri esu run a nig a ku.¹⁹ Musa anda ke anyini cara kuru, pi mo'di zi iyo anya lelega cara ile ni kore rii? A'dusi anyile mani 'dika? ²⁰ 'Ba a'i ku'jokii, Nyi maa mali. A'di kule nyini 'dika ni? ²¹ Yesu a'i ku'jo a'ini, Mede nga alu, anyi tuwadu anya'u ayosi.²² Musa anda ke anyini lorolika (a'dusia esu enga Musa di ku, ti enga Ata di) anyi sabiti si saa anyoli 'ba.²³ De akuli mo'di sabiti si, dudu cara Musa di kunguru kun na, anyanga mani maa mo'di adika sabiti si ri si? ²⁴ Anyi li le'jo anya mi a ndeka isa si ku, ti anyili le'jo anda rii.²⁵ Ongu 'ba zi engare Yerusalemu ga si ri ku'jokii, 'Di Andaa 'i ku, 'ba a ndule 'dila rii ²⁶ Ti anyinde, Andaa kolo'joru kare ingwe aga, 'jokii laka nga zi alu saa ku. 'Ba amba ni gbadu 'di Andaa ni Kristu 'i? ²⁷ Amani kare ago 'di a engare ga ri 'ja, ti de Kristu kumu kemura, mo'di zi mu ni kare Andaa engare ga ri ku.²⁸ Ongu Yesu ojwa kenisa aga kare Andaa nga lenirega ri ni gasi ku'jo, Anyi tuwadu anyini ma ra, ongu anyini kare maa engare ga ri saa ra: memu maa ngasi a'dule ku, ti mo'di

mani ezwere ri Andaa ni gba rii, anyini Andaa ni ku.²⁹ Ti mani Andaa ni ra, a'dusia menga Andaa di, ongu Andaa ezwe ma ni.³⁰ Ongu a'i le Andaa ni kole: ti mo'di zi iyo di 'bare Andaa ruge, a'dusia esu Andaa saa adi esa kuru.³¹ 'Ba karako laki aga a'ikii Andaa ni ra, ku'jokii, De Kristu kumu kemura, Andaa kumu kede nyuma karako kuzwa ago 'di a edele ri ra ?³² Farusei'ba erikii laki kotakii le'jo Andaa ruge le'jo 'disi; Farusei'ba amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri pito zwekii askeria Andaa ni ekore ga.³³ Ongu Yesu ku'jo a'ini, Adi maa saa lesi gaangwadu, mani oluzo anyito rii, ti mamu mangwi Mo'di mani ezwere ri di.³⁴ Anyivo anyindu ma, ti anyivo anyesu ma ku: kare maa olurega ri, anyate saka laka ku.³⁵ Ongu Yudaya'ba lo'jorukii a'ia'ini, Andaa kumu kumu inguwa, ama Andaa ni esuzo ku rii? Andaa kumu kumu 'ba aca'ba juru aga ri ni ga, juru lenire ga?³⁶ Le'jo 'd ni ovi ingoni, Andaa 'jole, Anyivo anyindu ma anyivo, anyivo anyesu ma ku: kare maa olure ga rii, anyate saka laka ku rii?³⁷ O'du karama a lokozi ri si, andaa ni ini amba karama dii, Yesu ede 'jo nga u'duku si ku'jo, Mo'di iyibi a kole ri, e'be andaa kemu madi, kumvu.³⁸ Mo'di mani a'ire rii, kende buku a'joro ri ani, golo iyi lidi a ri kumu kulu kenga andaa agasi.³⁹ (Ti Andaa 'jo le'jo di Endi a ruge, 'ba Andaa ni a't'ba rii kate esuka na : a'dusia esu Endi Okole rr adi ezwe kuru, kesu Yesu 'i saa esu adi a'ba laka eku kuru.)⁴⁰ Ongu 'ba karako de kerikii le'jo 'dii, ku'jokii, Gbadu, 'dii Anda ni profeta.⁴¹ 'Ba zi ku'jo, 'Dii Kristu 'i. Ti 'bazi ku'jo, Kristu kate engakaa Galilaya ga si wa?⁴² Buku 'jo kuru, Kristu kumu kenga ori Daudi di niga, kenga 'boru Betelehemu ga si, kare anda Daudi a olure gar ii?⁴³ Anda 'ba lapiru Andaa si ra.⁴⁴ 'Ba zi le Andaa ni kole, ti mo'di zi di 'bare Andaa ruge na iyo.⁴⁵ Ongu askeri evo 'ba amba nga azi'ba Rubanga ni ri di Farusei'ba to, ku'jokii asikeria ileni, Anyezi Andaa ni kuru a'dusi?⁴⁶ Askeria a'i ku'jokii, Mo'di zi iyo loro'jore ago 'di di ani nai.⁴⁷ Ongu Farisei'ba a'i ku'jokii a'ini, Anyi saa alunjwa anyi ra ?⁴⁸ 'Ba zi amba lelega, deku Farisei'ba lelga a'i Andaa ni ra ?⁴⁹ Ti 'ba cara ni'ba ku 'dii a'i 'ba ceni a rii⁵⁰ Nikodemu (andaa ni anda emure Yesu di ini agar ii, andaa ni mo'di alu a'ia lelega rii) ku'jo a'ini,⁵¹ Cara amadi kuli le'jo 'bani esu adi eri le'jo andaa tige pa ku, kuni nga andaa edele ri pa ku ?⁵² A'ikii ku'jokii andaa ni, Nyi saa nyenga Galilaya ? Ndu, nyesuo profeta zi iyi engare Galilaya ga si na'i.⁵³ 'Ba alu alu e'dokii acaka a'idi zoga si.

Chapter 8

¹ Yesu mu 'be Oliveti di niga. ² Lovuru inini Andaa emu kenisa aga idi, ongu 'ba 'boro evokii Andaa di, Andaa ri vuru pi leni a'i. ³ Ongu karania Farusei'ba to ezikii izi a'ia kole asa ga ri Andaa di, de ku'bakii andaa ni agaga. ⁴ Ku'jokii Andaa ni, Laponyi, izi 'di ako asa edere ga, ⁵ Cara ga Musa anda ecaru amani ku'jo, 'ba nga ede'ba 'diani rii dubale akuwa a'i onosi, ti nyidi nyi'jo a'du ? ⁶ 'Jokii 'di Andaa ni o'bizo, e'bedu a'i kesu le'jo Andaa ni esikizo. Ti Yesu wo vuru, cwi nga vuru Andaa disi, kende Andaa eri a'ia le'jo ile kuru ani. ⁷ Ti de kuzikii Andaa ni idi, Andaa nga oru, ku'jo a'ini, Mo'di anyini lelega nire a'jo andaa ni enji ako rii, ke'do andaa ni waka oni si ati ni. ⁸ Ongu Andaa wo vuru idi nga cwire ga. ⁹ De kerikii 'dii a'ia asige a'ia'ini a'jo a'i enji'ba, vokii laangwe alu alu, e'doru amba gas a ko cirri ri nig a. Yesu lesi a'dule pi izi ile ede agaga. ¹⁰ De Yesu kunga oru, nde 'ba kuru ti izi ile a'dule, ku'jo andaa ni, Izi, a'i inguwa nyini esiki'ba rii? Mo'di zi iyo le'jo lire nyaa ruge nai? ¹¹ Andaa ku'jo, Mo'di zi iyo Opi, . Ongu Yesu ku'jo andaa ni, Ma saa mali le'jo nyaa ruge ku, Mu, tie de enji idi ku. ¹² Ongu Yesu lo'joru a'ini idi, ku'jo, Ma ingwe vu dii, mo'di maa vu ni okore rii andaa mu lawe vu ini a si ku, ti kumu kolu ingwe lidi di to ¹³ Farisei'ba 'jokii Andaa ni, Nyi nyinge le'jo nyaa ruge a'dule, le'jo nyaa ngele ri gba ku. ¹⁴ Yesu a'i ku'jo a'ini, Kolu maange le'jo maa ruge a'dule saa le'jo maa ngele ri andaa ni gba, a'dusia mani kare maa engare ga ri 'ja,, pi kare maa murega ri to, ti anyi anyate kare maa engarega ri ni 'joka ku, pi kare maa mure ga ri saa. ¹⁵ Anyi anyoli le'jo ru si, ti mali le'jo mo'di zi ni ku. ¹⁶ De mali le'jo, le'jo madii gbadu, a'dusia ma a'dule ku, ti ama Ata mani ezwere ri to. ¹⁷ Ongu acwi anyi cara ni ga saa, a'jo, le'jo 'ba ri ri a ngele rii anda ni gbadu. ¹⁸ Mange le'jo maa ruge a'dule, pi Ata anda mani ezwere rii Andaa saa kunge le'jo maa." ¹⁹ Ongu ku'jokii Andaa ni, Nyata ni inguwa ? Yesu aka ku'jo, Anyini Ma ku, kolu maa Ata'i saa 'i : kolu tebe anyini ma ra, tebe 'dii anyini Mata ni saa ra. ²⁰ Le'jo 'di Yesu 'jo limi ni zoga, esu Andaa keleni 'ba kenisa aga: mo'di zi iyo di 'bare Andaa ruge nai; a'dusia esu Andaa saa adi esa kuru. ²¹ Ongu Yesu 'jo a'ini idi, Mamu Maanga, anyivo anyindu ma, ti anyivo anyoda anyi enji ni aga: kare maa murega rii anyate saka laka ku. ²² Ongu Yudaya'ba ku'jo, Andaa kumu ku'di ru ra ? A'dusia Andaa ku'jo, Kare maa murega ri anyate saka laka ku. ²³ Andaa ku'jo a'ini, Anyi anyenga vuru, Ma'i menga oru, Anyi 'ba vu 'di dii,, Ma mo'di vu 'di dii ku. ²⁴ 'Disi ma'jo anyini, anyivo anyoda anyi enji ni aga: a'dusia de anyi' a'jo Ma Andaa 'i ku nai, anyivo anyoda anyi enji ni aga. ²⁵ Ongu ku'jokii Andaa ni, Nyi a'di'i ? Yesu ku'jo a'ini, nga anda maa 'jole anyini eze ri adi olu andaa karega. ²⁶ Le'jo karako aa mani 'jole anyini pi le'jo lika anyini to: ti Mo'di mani ezwere rii Andaa ni gba, molo'joru vu ni le'jo maa erile Andaa di sir ii. ²⁷ Nikii ku a'jo Andaa lo'joru a'ini Ata ruge. ²⁸ Ongu Yesu ku'jo a'ini, De anyivo anyingi Ori Mo'di ni oru ra, anyivo anyinie Ma wo Andaa 'i, pi nga maa edele rii madii ku, ti kende Ata mani lenire rii, malu'jo le'jo 'di ayosi. ²⁹ Mo'di anda mani ezwere ri aa mato; Ata e'be ma a'dule kuru, a'dusia mede nga tuwadu anjo kere Andaa ni rii. ³⁰ De Andaa ku'jo le'jo 'dii, 'ba karako a'i Andaa ni ra. ³¹ Ongu Yesu ku'jo Yudaya'ba Andaa ni a'i'ba ileni, De anyenjaru le'jo madi nig a, anyi maju madii gbagbadu. ³² Anyivo anyini gba ni ra, gba kumu kayu anyi ra. ³³ Akakii Andaa ni ku'jokii, Ama 'bonji Iburaimu dii, eze saa ama opi mo'di zi dii ku, a'dusi ny'joo, Avo ayu anyi ra? ³⁴ Yesu aka a'ini ku'jo, Gbagbadu ma'joo anyini, 'Ba tuwadu enji ede'ba rii a'i opi enji dii. ³⁵ Opi go olu zoga ini tuwadu ku, ti 'Bura kolu ini tuwadu. ³⁶ Ayosi de 'Bura ayu anyi ra, gbadu ayu anyi ra. ³⁷ Manira anyi 'bonji Iburaimu dii, ti anyile mani 'dika, a'dusia le'jo madii anyi aga iyo. ³⁸ Malu'jo nga maa ndele Ata di si ri a ruge: anyi saa anyede nga anyi ndele anyi ata di rii. ³⁹ Akakii, ku'jokii Andaa ni, Iburaimu ni ama ata 'i. Yesu ku'jo a'ini, de anyi Iburaimu a 'bonji 'i, tebe 'dii anyede I'bu Iburaimu dii. ⁴⁰ Ti diadu anyile mani 'dika, mo'di le'jo gba ri ni 'jore anyini rii, maa erile Rubanga di sir ii: Iburaimu anda ede ileni kuru. Anyi anyede nga anyi ataa dii. ⁴¹ Ongu ku'jokii Andaa ni, oti

ama asa aga ku; ama Ataa ni alu, Andaa ni Rubanga 'i. ⁴² Yesu ku'jo a'ini, De Rubanga ni anya Ata a 'i, tebe 'dii anyile ma ra: a'dusia menga Rubanga di madi emu, memu maa nga a'dule ku, ti Andaa ezwe ma ni. ⁴³ A'dusi anyini le'jo maa 'jole ri ku? A'dusia anyeri le'jo madi ku. ⁴⁴ Anyi anya ataa ni satani 'i, anyedee anya ata a lezo ri ani. Andaa ni mo'di lo'di dii anda eze eze, olu gba aga ku, a'dusia gba andaa ni aga iyo. De kulu'jo enjo kulu'jo andaa le'jo 'i: a'dusia andaa ni enjo, pi enjo ni ata. ⁴⁵ A'dusia malu'jo le'jo gba rii anyi anya'i ma ku. ⁴⁶ Mo'di anya lele ga a'di'i le'jo lire ga maa ruge a'jo ma enjire rii? Ongu de ma'jo le'jo gba rii, a'dusi anya'i ma ku? ⁴⁷ Mo'di Rubanga dii keru le'jo Rubanga dii: anyeri ku a'dusia anyi 'ba Rubanga dii ku. ⁴⁸ Ongu Yudaya'ba a'ikii ku'jokii Andaa ni, Ama'jo anda ku nyi Samaria'ba go, pi nyi ori injwi to? ⁴⁹ Yesu a'i ku'jo, Ma ori injwi ako; ti maru Mata ni; anyi anyiru ma ku. ⁵⁰ Mandu maa eku a'dule ku, mo'di zi aa ndure rii pi le'jo lire ri to. ⁵¹ Gbagbadu ma'jo anyini, mo'di maa le'jo nit a mbare rii mu nde da ku. ⁵² Ongu Yudaya'ba 'jokii Andaa ni, Diadu ama ni ra nyi ori injwi to: Iburaimu da wo ra, profetaa to, ti nyi nyi'joo mo'di maa le'jo nita mbare ri andaa mu 'bi da ku? ⁵³ Nyi amba nyizwa ama ata Iburaimu ni ra, dare ra rii? Profeta saa oda ra 'do: nyidi nyi a'di'i? ⁵⁴ Yesu a'i ku'jo, De ma'ba laru maa rugge a'dule, laru madi ile isa: Mata ku'ba laru maa ruge ni; Andaa ni anya'jole anya Rubanga 'i rii, ⁵⁵ Anyini Andaa ni ku, ti mani Andaa ni ra: de ma'jo mani ⁵⁶ Andaa ni ku mamu mecoru enjo anyiani: ti mani Andaa ni ra mamba Andaa le'jo ni nga'i. ⁵⁷ Ongu Yudaya'ba 'jokii Andaa ni, Nyi adi nyate kinya muditou kuru, anda nyinde Iburaimu ni ra? ⁵⁸ Yesu ku'jo a'ini, Gbagbadu ma'joo anyini,, adi esu Iburaimu ni tizo kuru rii, Ma aa. ⁵⁹ Ongu 'dukii oni Andaa ni wazo: ti Yesu zu ru di, fu kenisa asi pi, laga a'ia lelega si, mu Andaa nga pi.

Chapter 9

¹ Yesu a lagarega, Andaa nde mo'di tile mi ako rii. ² Andaa maju zikii Andaa ni, ku'jokii, Laponi, a'di enji ni, ago 'dii de 'ba andaa ni ti'ba rii, andaa ni tizo du mi ako rii? ³ Yesu a'i, ku'jo, Ago 'dii enji kuru, kolu 'ba andaa ni ti'ba rii saa 'i: ti dudu i'bu Rubanga di akunde andaa ruge. ⁴ Dubale amide i'bu mo'di mani ezwere ri di itu itu, a'dusia vu ini kumu kemura, mo'di zi iyo atere i'bu edere na'i ⁵ De adi ma vu dige, Ma ingwe vu dii. ⁶ De Andaa kolo'joru 'dini, Andaa wi tuze vuru, ocwa inga tuze to pi 'ba mo'di miako ri ri a mige, ⁷ Ku'jo andaa ni, Mu jwe ka'bulu Siloam di niga (le'jo ekwi na andaa ni zwele ra rii), andaa mu , jwe, engwi naa si kunde nga. ⁸ 'Ba a'di 'boru rii pi a'i andani andaa ni ndere esu andaa oluzo mi ako rii, ku'jokii, Di 'Di andaa ni anda olure nga a'ire rii ku? ⁹ 'Ba zi ku'jo, Andaa 'i, zi ku'jo, Kende andaa'i : ti andaa ku'jo, Ma andaa'i. ¹⁰ Ongu ku'jokii andaa ni, Nyaa mi mi awiru ingoni? ¹¹ Andaa a'i ku'jo Mo'di lungwele Yesu'i rii ocwa inga, kudi 'baa ma mige, ku'jo mani, Mu ka'bulu Siloam di niga, mu jwe: Mamu majwe wo madi nga nde. ¹² Ongu ku'jokii andaa ni, Andaa ni inguwa? Andaa ku'jo, Mani ku. ¹³ Ezikii andaa ni anda mi ako ri Fa risei'ba. ¹⁴ O'du anda Yesu a inga ocwazo, Andaa mi awizo rii esu o'du Sabiti dii. ¹⁵ Ongu Farisei 'ba saa zikii andaa ni idi ovi andaa nga ndezo risi. Andaa ku'jo a'ini, Andaa 'ba inga maa mige , madi jwee, madi nga nde. ¹⁶ Farisei'ba zikii, ku'jokii, Mo'di 'di enga Rubanga di ku, a'dusia anda ru Sabiti ku. 'Bazi ku'jo, Mo'di enjire rii kate nyuma 'dinipi Ri ni edeka ingoni ? Ayosi, lapirukii a'ia'ini ra ¹⁷ Ongu ku'jokii mo'di mi ako ri ni idi Nyidi nyi'jo a'du Andaa ruge, a'dusia Andaa awi nyaa mi'i ? Andaa aka ku'jo, Andaa ni Profeta. ¹⁸ Ti Yudaya'ba a'ikii kuru a'jo andaa ni anda mi ako, awi mina awi, ongu lungwekii mo'di mi rewire ra ri ata pi ende to. ¹⁹ Zikii a'i, ku'jokii, 'Dii 'bura anyidii, anya'jole ati mi ako rii? Diadu andaa kunde nga ingoni ? ²⁰ Ataa pi ende to a'ikii, ku'jokii, Amani ra 'dii 'bura amadii, anda ati miako, ²¹ Ti ovi andaa nga ndezo diadu rii , amani ku, pi mo'di andaa mi ni awire rii saa amani ku, andaa ni amba, anizi andaa'i: andaa ku'jo andaa nga ni. ²² 'Ba andaa ni ti'ba ri 'jokii la'jo 'di a'dusia orikii Yudaya' 'ba: A'dusia Yudaya'ba anda ecarakii a'jo mo'di 'jore Andaa ni Kristu 'i rii a'i kudoo zo Rubanga di ni agasi pi. ²³ E'be le'jo 'disi, 'ba andaa ni ti'ba ri ku'jokii Andaa ni amba, anyizi andaa 'i. ²⁴ Ongu lungwekii mo'di anda miako ri idi, ku'jokii andaa ni, Ke eku Ruba nga ni, amanie mo'di 'di enjire. ²⁵ Andaa a'i ku'jo, De Andaa ni enjire, de enjire ku, mani ku, mani nga alu a'jo anda ma mi ako ti diadu mande nga. ²⁶ Ongu ku'jokii andaa ni idi, Andaa ede nyini a'du, Andaa awi nyaa mi ingoni ? ²⁷ Andaa a'i a'ini, Ma'jo anyini wo ra, anyer kuru: a'dusi anyile Erika na idi ? Anyi saa anyile olule andaa maju 'i? ²⁸ Ongu 'dakii andaa ni, ku'jokii, Nyi Andaa maju 'i, ti ama Musa a maju 'i, ²⁹ Amani anda Rubanga lo'joru Musa ni: ti ago 'dii amani ku kare Andaa engare gar ii. ³⁰ Mo'di ile a'i ku'jo a'ini, 'Dii le'jo opko rii, a'dusia anyini ku kare Andaa engare gar ii, ti Andaa awi maa mi ni. ³¹ Amani Rubanga eri enji'ba ku, ti de mo'di kuru Rubanga pi kede nga Rubanga a lele rii, Rubanga keru andaa ni. ³² E'do anda eze eze 'ba eri kuru ado mo'di zi awi mo'di zi tile mi ako ri ni mi ra. ³³ De mo'di 'di enga Rubanga di ku, Andaa ate nga zi edeka ku. ³⁴ A'ikii ku'jokii andaa ni, Nyi gbari anda ati nyi enji aga, nyeleni ama nyi ? Ongu dokii andaa ni pi. ³⁵ Yesu eri ado andaa ni pi, ti de kumu kesu andaa ni idi, ku'jo andaa ni, Nya'i 'Bura Rubanga dir a? ³⁶ Andaa a'i ku'jo, Andaa ni a'di'i ya, Opi, e'bedu ama'i Andaa ni ? ³⁷ Yesu ku'jo andaa ni, Nyinde Andaa ni ra, Ongu saa Andaa ni 'dii, loro'jore nyito rii. ³⁸ Ongu andaa ku'jo, Opi, ma'i ra. Ongu andaa wo Andaa ni andaga. ³⁹ Yesu ku'jo,, Memu vu dige 'dia le'jo lalire, e'bedu a'i nga nde'ba ku rii kundekii; a'i nga nde'ba rii kecorudu mi ako. ⁴⁰ Ongu Farisei'ba zi anda olure Andaa to ri, erikii le'jo 'dii, ku'jokii Andaa ni, Ama saa ama mi ako? ⁴¹ Yesu ku'jo a'ini, Kesu anyi mi ako , tebe'dii anyi enji ako: ti diadu anyi'joo, Amande nga ,ayosi anyi enji kolu ru.

Chapter 10

¹ Yesu ku'jo a'ini, gbagbadu ma'jo anyini, mo'di kwire goro aga kotisi ku rii, ti kutu leti zisi, andaa ni ogu pi kuraka re. ² Ti mo'di kwire kotisi rii andaa ni indilei. ³ Koti lu'bure kawu kotisi andaa ni; bilo keru andaa u'duku 'i: andaa kulungwe andaa bilo rusi pi andaa keyi a'i laangwe. ⁴ De andaa keyi andaa bilo tuwadu laangwe, andaa kalaga a'ini ati, pi bilo kuko andaa vu 'i: a'dusia a'i ni andaa u'duku ra. ⁵ A'i oko mo'dizii ni vu ku, ti kufekii andaa disi pi; a'dusia nikii mo'di ile a u'duku ku. ⁶

Yesu 'jo o'do 'dii a'ini, ti erikii le'jo ni ekwi Andaa 'jole a'ini ri kuru. ⁷ Ongu Yesu 'jo a'ini idi, Gbagbadu ma'jo anyini, Ma koti bilo dii. ⁸ Ba tuwadu anda evo'ba mani ati rii, a'i ugu pi kuraka'ba: bilo eri a'i kuru. ⁹ Ma koti: mo'di kwire madisi rii, andaa kumu kala-riru ra, pi kumu kutoru pi kekwi pi kekwi, kesu onya loso rii. ¹⁰ Ogu kemu nga zisi ku, ti nga ogurega pi 'direga, pi enjirega: Memu e'bedu kolukii lidi, pi e'bedu a'ia lidi kolu loso ambamba. ¹¹ Ma indilei loso rii: indilei loso ri kuke andaa lidi andaa bilo si. ¹² Ti mo'di i'bu edere rubiasi rii, indilei gba ku rii, bilo andaa dii gba rii ku rii, de kunde o'du kemu, ke'be bilo, kufe pi, o'du kuko a'i kare a'i pi. ¹³ Andaa kufe pi a'dusia andaa ni mo'di i'bu edere rubiasi rii, andaa ra nga bilo dige ku. ¹⁴ Ma indilei loso rii, mani maa bilo 'ja, a'i saa nikii ma 'ja. ¹⁵ Kende Ata a mani nizo riani, ma saa mani Ata ni ra: pi make maa lidi bilosi. ¹⁶ Ma bilo zito saa, a'i goro 'di dii ku: dubale amezi a'i pi a'i kuvo keri maa u'duku ra: pi kumu kolu goro alu pi indilei alu. ¹⁷ Le'jo 'disi maa Ata le ma ra, a'dusia make maa lidi, ongu mate 'dukana idi. ¹⁸ Mo'dizi ate 'dukana madisi ku, ti makee maanga a'dule, : Ma opko to kerega, ongu ma opko to 'durega idi. Cara 'dii mesu Mata disi. ¹⁹ Yudaya'ba lapirukii le'jo 'disi ra. ²⁰ Ba karako ku'jo, Andaa ni endi injwi ri to, pi maamali, a'dusi anyeri andaa ni? ²¹ Zi ku'jo, Le'jo dii mo'di endi injwi ri to rid ii ku. Endi injwi ri kate mo'di mi ako ri ni mi awika? ²² Anda karama kenisa azizo ri aa Yerusalemu ga, esu vu ayi. ²³ Yesu lawe kenisa aga baranda Silimani di nigasi. ²⁴ Ongu Yudaya'ba evokii tarukii Andaa bara ga ku'jokii Andaa ni, Nyi'jo le'jo gba ri amani a'dungani? De nyi Kristu 'i 'jo amani pelere. ²⁵ Yesu a'i a'ini ku'jo, anda ma'jo anyini ra, ti anya'i kuru, i'bu maa edele Mata a rusu rii, kunge le'jo maa ruge ni. ²⁶ Ti anya'i ku a'dusia anyi maa bilo 'i ku, kende anda maa'jozo anyini ri ani. ²⁷ Maa bilo keri maa u'duku 'i, pi mani a'ira, ongu a'i koko maa vu 'i. ²⁸ Make a'ni lidi lokore ku rii, vo dakii ku pi mo'di zi iyo mure a'ini eparega maa diga si. ²⁹ Mata ni anda a'ini ekere mani rii, Andaa ni amba zwa 'ba tuwadu, pi mo'di zi atere a'ini eparega Mata a diga sin a iyo. ³⁰ Ama Mata to ama alu. ³¹ Ongu Yudaya'ba 'dukii oni idi Andaa ni wazo. ³² Yesu a'i a'ini, Me'dete anyini i'bu karako loso engare Mata dir ii, i'bu ingosi anyile mani waka onisi rii? ³³ Yudaya'ba a'ikii Andaa ni ku'jokii, i'bu loso risi amawa nyi onisi ku, ti la'dasi, a'dusia nyi mo'di isa rii, nyile nyini' bale Rubanga du. ³⁴ Yesu a'i a'ini, Acwi anyidi caraga kuru, Ma'jo anyi rubanga? ³⁵ De Andaa kulungwe a'i rubanga a'i anda le'jo Rubanga di emu a'ini ripi (pi Buku ate renj-ika du ku); ³⁶ Anyi'joo malu'da nga, ma gba mo'di Ata a 'bale mgbi, ongu ezwele vu dige rii, maa 'joka ma 'Bura Rubanga dii si? ³⁷ De mede i'bu Mata a dii ku, anya'i ma ku, ti de medee, kolu anya'i ma ku saa, anya'i i'bu ayo, e'bedu anyate nika pi a'ika, ³⁸ Ata ni mani aga pi ma Andaa ni aga. ³⁹ Ayosi lekii Andaa ni koka idi: ti Andaa naru pi a'ia digasi, ⁴⁰ ongu Andaa mu Yurudani a'doga idi, kare anda ati Yuwani a 'ba ni batisimu kerega ri niga rii, pi Andaa olu laka nale. ⁴¹ Ba karako evokii Andaa di, ku'jokii, Yuwani anda ede nyuma kuru, ti le'jo tuwa andaa 'jole mo'di 'di a ruge rii anda gba. ⁴² Ba amgbu naa rii erikii le'jo Andaa 'jole ri ra.

Chapter 11

¹ Ti anda mo'dizi lajwa to, runa Lazero 'i, Betania gar ii, 'boru Maria pi di Marta to. ² (Maria 'dii andaa ni anda Opi ni tire odu sir ii, Andaa pa ni lire andaa di'bi sir rii, adozi Lazero ni run a injwi ni). ³ Ayosi andaa avunji zwe ofu Andaa di, ku'jokii, Opi, nde, andaa ni nyaa lele ndo ri run a injwi. ⁴ De Yesu keri ileni, ku'jo, Lajwa 'dii ate andaa ni 'dika ku, ti Rubanga ni eku esuzo, e'bedu Rubanga ni 'Bura kesu eku ayosi. ⁵ Esu Yesu le Marta pi ambazi to, Lazero nil aka. ⁶ De Andaa keri a'jo andaa ru injwi, Andaa olu kare Andaa olure ga ri niga o'du ri. ⁷ Ongu 'di a vuga Andaa ku'jo Andaa maju ni, Avokii Yudaya ga idi. ⁸ Andaa maju ku'jo Andaa ni, Laponyi, Yudaya'ba le nyini wale onisi iniri 'dii, ongu nyimu nale idi? ⁹ Yesu a'i, saa mudi a limbi ri ku o'du alu aga? De mo'di kalawe itu, andaa reru ku, a'dusia andaa kunde ingwe vu dige 'dii. ¹⁰ Ti de mo'di kalawe ini, andaa kureru ra, a'dusia ingwe andaa to iyo. ¹¹ Andaa lu'jo Lu'jo le'jo 'dii, 'di a vuga Andaa ku'jo a'ini, Ama rozi Lazero ni ko'duli, ti mamu andaa ni enjire o'duge si. ¹² Ongu Andaa maju ku'jo, Opi, de andaa kuko'duli, kenjira. ¹³ Yesu 'jo le'jo andaa dazo rii; ti a'ira Andaa 'jo le'jo lovuzo o'dusi rii. ¹⁴ Ongu Yesu 'jo a'ini pelere, Lazero dara. ¹⁵ Ongu maa asi i'bwe anyisi a'dusia ma nale ku, e'bedu anya'i; ti avokii andaa di ¹⁶ Ongu Tomasi ni lungwele Didumo 'i rii, ku'jo andaa rozi maju 'baazi ni, Ama saa avokii, e'bedu amoda Andaa to. ¹⁷ De Yesu kemu, esu andaa olu 'budi aga ini su. ¹⁸ Betaniya ni ititi Yerusalemu to ate maili ri ku. ¹⁹ Yudaya'ba karako evokii Marta pi di Maria to a'ia asi ni e'bwere ga a'ia adozi si. ²⁰ Ongu Marta de keri a'jo Yesu kemu, andaa mu dina ni loswire: ti Maria le olu zoga. ²¹ Ongu Marta 'jo Yesu ni, Opi, de anda kolu nyi 'dia, tebe'di maa adozi da kuru. ²² Ti diadu saa manira, nga tuadu nyaa mule a'ile Rubanga dir ii, Rubanga kumu kukee nyini ra. ²³ Yesu ku'jo andaa ni, Nyaa adozi kumu kenji idi. ²⁴ Marta ku'jo Andaa ni, Manira, andaa kumuk kenji idi tozo o'du 'baa enjinga vu a lokozi ri nig a. ²⁵ Yesu ku'jo andaa ni, Ma enjika pi lidi to: mo'di mani a'ire rii, de kolu kuda ra saa, andaa kumu kolu lidi. ²⁶ ongu 'ba tuwadu lidi mani a'i'ba rii vo dakii ku ini tuwadu. Nya'i 'di ra? ²⁷ Andaa ku'jo Andaa ni, Eyoo, Opi: Ma'ira nyi Kristu 'i, Rubanga ni ngwa emure vu dige rii. ²⁸ De ku'jo ileni, andaa mu lungwe ambazi Maria ni maraga, ku'jo laka Laponyi emura, kulungwe nyi. ²⁹ De andaa keri ileni, andaa nga oru ezeze emu Andaa di. ³⁰ Esu Yesu adi esa 'boru kuru, ti Andaa olu kare Marta Andaa ni esure ga riniga. ³¹ Ongu Yudaya'ba anda olu'ba andaa to zoga, andaa ni asi e'bwerega rii, de kundekii Maria nga oru eze fu laangwe, kokii andaa vu, kuraakii, andaa kumu 'budige owurega nale. ³² Ongu de Maria kemu kare Yesu a edere ga ri niga, nde Andaa ni pi 'de vuru Andaa paga, ku'jo Andaa ni, Opi, de anda kolu nyi 'dia, tebe'dii maa adozi da kuru. ³³ De Yesu kunde andaa ouka, Yudaya'ba evore andaa to rii saa koukii, Andaa asi ngu mgbu. ³⁴ Ku'jo a'ini, Anyi'ba andaa ni inguwa? Ku'jokii Andaa ni, Opi, emu ndee. ³⁵ Yesu 'de ousi. ³⁶ Ongu Yudaya'ba ku'jokii, Anyinde Andaa le andaa ni ingoni. ³⁷ Bazi ku'jo, Mo'di 'di awi mo'di mi ako ri ni mi ra, Andaa ateku mo'di 'di ni lugarega dare ga si ku? ³⁸ Ongu Yesu ni asi lajwa idi emu 'budi ge. Esu 'budi na ugi, aku tina oni si. ³⁹ Yesu ku'jo, Any'du oni 'di pi. Marta, mo'di dare ri ambazi ku'jo Andaa ni, Opi, diadu agi na

kungu injwi a'dusia olu o'du su da aga. ⁴⁰ Yesu ku'jo andaa ni, Ma'jo nyini kuru, de nya'ira nyimu nyinde eku Rubanga dir a? ⁴¹ Ongu 'dukii oni pi 'bu tigesi. Yesu ngi mi oru, ku'jo, Ata, manjo nyi a'dusia nyeri ma ra. ⁴² Manira nyeri ma ini tuwadu: ti a'dusia 'ba ede'ba 'd si ma'joo ayosi, e'bedu ka'ikii a'jo nyezwe ma nyi. ⁴³ De Andaa 'jo 'dini, Andaa jwa u'duku okposi, Lazero, efu laangwe. ⁴⁴ Andaa ni dare ra ri efu laangwe, ombe pana pi dina to bongu 'ba sezo risi: andana ombe mondilisi. Yesu ku'jo a'ini, Anyayu ra, anye'be kumu. ⁴⁵ De Andaa 'jo 'dini, Andaa jwa u'duku okposi, Lazero, efu laangwe. ⁴⁶ Andaa ni dare ra ri efu laangwe, ombe pana pi dina to bongu 'ba sezo risi: andana ombe mondilisi. Yesu ku'jo a'ini, Anyayu ra, anye'be kumu. ⁴⁷ Ongu 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri pi Farisei'ba to emurukii lokiko ga, ku'jokii, Amede a'du ? A'dusia mo'di 'dii kede nyuma karako. ⁴⁸ De ame'be Andaa ni 'dini, 'ba tuwadu kuvo ka'i Andaa 'i: Roma'ba kuvo ku'du ama kare ama suru to pi. ⁴⁹ Mo'di alu a'idii, runa Kayafa 'i, esu andaa ni mo'di amba nga azire Rubanga ni kinya nasi rii, ku'jo a'ini, Anyini nga alu saa ku. ⁵⁰ Kolu lara saa anyira ku, Duba amani mo'di alu kuda ni 'basi, e'bedu suru tuwadu kuda du ku. ⁵¹ Andaa 'jo le'jo 'di andaa ngasi a'dule ku: ti esu andaa ni mo'di amba nga azire Rubanga ni kinya nasi rii, andaa e'dete a'jo Yesu kumu kuda suru 'disi. ⁵² Suru 'disi a'dule ku, ti saa e'be Andaa kumu kumu 'bonji Rubanga di aca'ba kare zigesu ri kare alu ga. ⁵³ E'doru o'du nasi kulundukii leti Andaa ni 'dizo. ⁵⁴ Ayosi Yesu lawe wok u kare okolega Yudaya'ba lelega si; li nga mu kare ire mondi ti ri nig a, 'ba a lungwele Efuraimu ri niga, olu laka Andaa maju to. ⁵⁵ Esu karama lagazo Yudaya'ba di ire; 'ba amgbu engakii a'idi 'boru si vokii Yerusalemu ga a'ini ro'bazo itu ogboro ni. ⁵⁶ Ongu ndukii Yesu ni, lo'jorukii a'ia'ini, lele a'ia edere kenisa agar ii, Anyira a'du, Andaa emu karama ga ku ? ⁵⁷ 'Ba amba nga azika Rubanga ni ri Farisei'ba to keki cara a'jo de mo'di kuni kare Andaa olurega rira, andaa ke'dete a'ini, e'bedu a'i kate Andaa ni koka.

Chapter 12

¹ Esu lesi o'du azia katedu karama lagazo rii, Yesu emu Betaniya ga, kare anda Lazero a olurega rii, andaa ni anda dare Yesu a enjile daga sir ii. ² Edekii Andaa ni onya undwe rii naa, Marta luke onya ni: ti Lazero ni anda alu a'ia lelega ori'ba onyaga kare alu ga Andaa to rii. ³ Ongu Maria e'du odu lage opko ngure viya rii, efu Yesu a pa du, kudi lia andaa di'bi si: pi zo ni a elili odu ile ni agisi ambamba. ⁴ Ongu mo'di alu Andaa maju ni lelega, runa Yuda Kariota 'i, andaa ni mure Yesu ni esikire rii, ku'jo, ⁵ Esu odu 'dii elezi gine miya na si, pi ake candi 'ba ni ku a'dusi? ⁶ Andaa 'jo 'dii candi 'ba raka si ku, ti a'dusia andaa ni ogu, kubegu kolu andaa di pi andaa ku'du nga andaa ni agasi andaa leka si. ⁷ Yesu ku'jo, E'be andaa kolu, anye'be kede nga evole edele maa ruge o'du mani esizo ri niga rii. ⁸ A'dusia anyolu candi'ba to o'du tuwadu; ti ma anyito o'du tuwadu ku. ⁹ Yudaya'ba karako nikii a'jo Andaa ni aa nale: evokii Yesu ni ndere a'dute ku: ti lekii Lazero ni ndele saa, mo'di anda Andaa enjile da asi rii. ¹⁰ Ti amba kenisa di amakii le'jo Lazero ni 'dizo saa to. ¹¹ A'dusia andaa si Yudaya'ba karako a'ikii Yesu ni ra. ¹² Lovurunasi, laki evore karama gar ii, de kerikii a'jo Yesu kumu Yerusalemu ga, ¹³ 'dukii ici ni du vokii Andaa ni di loswire, ojwakii, Ozana, Opi Israeli dii anda na loso, emure Opi a rusi rii. ¹⁴ De Yesu kesu kaino ni ngwa ra, ri dina niga. Kende cwizo ra ri ani, ¹⁵ Akori ku, injonji Sioni di, nde, anya Opi kumu, ri kaino angwa dige. ¹⁶ Le'jo 'dii maju ni ekwina ku, ti de kenji eku to iledii, erakii le'jo 'di a'jo anda acwi Andaa ruge ni ra, pi edekii le'jo 'di Andaa ni. ¹⁷ 'Ba anda olu'ba Andaa to lele Andaa Lazero ni lungwezo 'budi asi, kudi enjia daasi rii a'i sadenia. ¹⁸ Le'jo 'disi saa laki vo Andaa di ni loswire, a'dusia erikii nyuma Andaa edele ri ra. ¹⁹ Ongu Farisei 'ba lo'jorukii a'ia'ini, Anyinde, anyate nga zi edeka wok u ? Nde, 'ba tuwadu kuko Andaa vu 'i. ²⁰ Esu Girigi'ba aa a'ia lelega evore Rubanga rure ga karama gar ii. ²¹ Evokii Filipino di, andaa ni anda Betesaida Galilaya ga ri nig a rii, zikii andaani, ku'jokii, Amba, amale Yesu ni ndele. ²² Filipino emu 'jo Anderiya ni. Anderiya pi Filipino to vo 'jokii Yesu ni. ²³ Yesu a'i a'ini ku'jo, Saa esawora Ori Mo'di kesudu Andaa eku. ²⁴ Gba gbadu, ma'joo anyini, de anya ni ekwi ku'de vuru ku, kuda ku, andaa kolu a'dule: ti de kudara ku'ba ekwi karrako. ²⁵ Mo'di andaa lidini lererii kumu kelegweera; mo'di andaa lidi nig are vu dige 'diari, kumu kesu lidi lokoreku rira. ²⁶ De mo'di kede i'bu madii, e'be andaa koko maa vu 'i, karemaa olurega rii, mo'di madii saa kolu laka: de mo'di kede i'bu madii, Mata kuke andaa ni laru ra. ²⁷ Diadu maa asi kalajwa; mamu ma'jo a'du ? Ata lari ma saa 'disi: ti le'jo 'disi memu 'dia saa 'disi. ²⁸ Ata, ke eku nyaa runi. Ongu u'duku emu ru'bugesi, ku'jo, Nake ekuu ni ra, ongu mamu makee eku laka idi. ²⁹ 'Ba anda ede'ba Andaa to ititi rii erikii, ku'jokii, vu kuluzu, 'bazi ku'jo, Malaika kolo'joru Andaa to ni. ³⁰ Yesu ai ku'jo, u'duku 'dii emu masi ku, ti emu anyisi. ³¹ Diadu le'jo lika vuni aa: diadu avo ado opi vu 'didi pi. ³² Ma saa de avo akungi ma oru vurusi, mamu meku ;ba tuwadu madi. ³³ Andaa 'jo 'dii e'dete Andaa da ni ovi Andaa muzo dazo ri du. ³⁴ 'Ba a'i Andaa ni, Ameri caraga a'jo Kristu ni kolu 'bo'boddu: a'dusi nyi'joo Ori Mo'di ni duba akungi oru ? Ori Mo'di ni 'di a'di'ya ? ³⁵ Ongu Yesu ku'jo a'ini, Adi lesi ga ingwe aa anyito. Anyalawe lele ingwe a oluzo anyito aa ri ani, vu ke'be nika anyini: a'dusia mo'di lawere vu ini asir rii ni kare andaa murega ri ku. ³⁶ De ingwe aa anyito, anyai ingwe ile 'i, e'bedu anyolu 'bonji ingwedii. Le'jo 'dii Yesu 'jo pi mu zuru a'ini di. ³⁷ Ti kolu Andaa kede nyuma karako a'ini ileni saa a'i a'i Andaa ni kuru. ³⁸ E'bedu le'jo profeta Izaiya a 'jole rii kederu du, andaa 'jozo, A'di a'i ama le'jo ni? A'di nde Opi a dini? ³⁹ Ayosi atekii a'ikana ku, a'dusia Izaiya ongu ku'jo idi, ⁴⁰ Andaa lu'bu a'ia mi cwi, Andaa emba a'ia asi opko; dudu kundekii a'ia misi ku, kunikii du a'ia asisi ku, kecorukii du, pi madi a'ini adi. ⁴¹ Le'jo 'dii Izaiya 'jo a'dusiya andaa nde Andaa eku'i, ongu 'jo le'jo Andaa si. ⁴² TI opi amba ri a lelega karako a'ikii Andaa ni ra; ti a'dusia Farisei'basi, a'ile Andaa le'jo ni 'joka ku, adi a'ini do zo elegi di niga si pi ku. ⁴³ A'dusia a'ile recuka 'badii zwa recuka Rubanga dir a. ⁴⁴ Yesu ojwa ku'jo, Mo'di mani a'irerii a'i mai ku, ti a'i mo'di mani ezwere rii. ⁴⁵ Ongu mo'di mani ndere rii, nde mo'di mani ezwere ri ra. ⁴⁶ Memu vu dige olurega ingwe du, e'bedu 'ba tuwadu mani a'Tba rii kolukii vu ini aga ku. ⁴⁷ De mo'di keri maa le'jo 'i, ka'iku, mali laka le'jo ku, a'dusia memu le'jo lirega vu ni ku, ti vu larirega. ⁴⁸ Mo'di mani gare, maa le'jo ni kore ku rii, andaa le'jo ni lire aa: le'jo maa 'jole rii, ile kumu kuli laka le'jo vu a lokonga ⁴⁹ A'dusia molo'joru masi a'dule ku; ti Ata mani ezwere rii,

Andaa eke mani mori nile'jo mani 'jole pi mani ngele ri to. ⁵⁰ Mani a'jo cara Andaa di andaa ni lidi olure tadu rii: ayosi le'jo tuwadu maa 'jole , ma'joo kende Ata a 'jozo mani riani.

Chapter 13

¹ De adi karama lagazori esa kuru, Yesu ni a'jo saa Andaa di esara Andaa ni ngazo vu dige si muzo Atadi, esu Andaa le 'ba Andaa di vu dige rii; le a'i sa ko lokorega (tadu). ² Lele a'ia nga nyare rii, esu Sitani 'ba Yuda Kariota ori Sumoni ni asige Yesu ni lezizo'. ³ Yesu nira a'jo Ata eke nga tuwadu Andaa diga, pi Andaa enga Rubanga di ongu Andaa kumu Rubanga di, ⁴ nga onya tigesu twi Andaa bongu 'ba maraga; Andaa 'du futa 'i Andaa opige, ⁵ ongu Andaa cu iyi lo'we aga, e'do maju ni pa jweka pi lika to futa Andaa 'ile opige risi. ⁶ DE Andaa kesa Simoni Pettero di , Petero ku'jo Andaa ni, Opi, Nyijwe maa pa nyi ? ⁷ Yesu ku'jo andaa ni, Nga maa edele 'dii nyini diadu ku: ti nyimu nyinie o'du vule ra. ⁸ Petero ku'jo Andaa ni, nyimu nyijwe maa pa alu saa ku. Yesu a'i andaa ni, de majwe nyi ku nyi mo'di madii ku. ⁹ Simoni Petero ku'jo Andaa ni, Opi, maa pa 'i papala ku, ti maa di pi maa di to saa. ¹⁰ Yesu ku'jo andaa ni, Mo'd ru jwere ra rii le ru jweka idi ku, ti pa na'i papala, a'dusia andaa ru tuwadu okole, anyi okole ti anyi tuwadu ku. ¹¹ A'dusia Andaa ni mo'di Andaa ni lezire ri ra, ayosi Andaa ku'jo anyi tuwadu okole ku. ¹² De Andaa kujwe a'ia pa ra, Andaa 'du Andaa bongu, ri vuru idi, ku'jo a'ini, Anyini nga maa edele anyini ri ra ? ¹³ Anyulungwe ma Laponyi pi Opi, anyi'joo loso a'dusia ma andaani, ¹⁴ De ma anyi Opi'i, pi Laponyi'i, majwe anyi pa ra, anyi saa duba anyilujwe anyi pa anyi anyini. ¹⁵ A'dusia mede 'dii me'dete anyini leti, anyi saa anyede kende maa edezo anyini riani. ¹⁶ Gba gbadu ma'jo anyini, Opigo olu amba zwa andaa opi ku, ongu mo'di ezwele rii olu amba zwa mo'di andaa ni ezwere ri ku. ¹⁷ De anyini le'jo 'di ratutu kolu anyito de anyedee ayo na'i. ¹⁸ Ma'jo anyini tuwadu ku, ti mani: Mani a'i maa 'dule rii ra, ti e'bedu Buku kederudu andaa kareniga, Andaa ni nga nyare mat rii ecoru maa o'ja rezi. ¹⁹ Diadu ma'jo anyini esu adi esa kuru du, e'be de kumu kesa ra , anyivo anyi'ie a'jo ma andaa'i. ²⁰ Gba gbadu ma'jo anyini, Mo'di maazwele ri ni a'ire rii a'i ma'i, ongu mo'di mani a'ire rii andaa a'i mo'di mani ezwere rii. ²¹ De Yesu ku'jo le'jo dii, Andaa asi lajwa, ku'jo, Gba gbadu ma'joo anyini, mo'di alu anyi lelega kumu kelezi ma ra. ²² Maju lunderu mige mige, rakii Andaa ku'jo le'jo dii a'disi. ²³ Maju alu, andaa ni anda Yesu a lele ndo rii, atiru Yesu agaga. ²⁴ Simoni Petero epe andaa ni disu, dudu Andaa ku'jo mo'di Andaa bele rii. ²⁵ Ongu andaa atiru Yesu agaga ku'jo,Opi, a'di'i? ²⁶ Yesu a'i, Andaa ni mo'di maa mule linya dule itu aga rini kerega rii. De Andaa kudu linya itu agar a, Andaa ke Yuda ori Sumoni Kariota ni. ²⁷ De andaa ka'i linya ile ra, Sitani kwi wo andaa asige, ongu Yesu ku'jo andaa ni, Nga nyaa mule edele rii ede ezeze. ²⁸ Ti mo'di zi iyo mejaga zire a'dusi Andaa 'jo le'jo andaa ni ileni. ²⁹ 'Bazi rakii a'dusi Yuda ni kubegu to, a'jo naa Yesu ku'jo andaa ni, Ge nga amalele karama ni rii; deku, a'jo andaa kuke nga candi'ba ni. ³⁰ De andaa ka'i linya ilera, andaa fu laangwe rere, esu vu ini. ³¹ De andaa kufu laangwe pi, Yesu ku'jo, Diadu Ori Mo'di ni kesu Andaa eku, ongu Rubanga saa kesu eku Andaa si. ³² De Rubanga kesu eku Andaa si, Rubanga saa kumu ku'ba eku Andaa ni Andaa si,; rere Andaa kumu ku'ba eku Andaa ni. ³³ 'Bonjii, Adi lesi ga molu anyito. Anyivo anyindu ma kende anda maa 'jozo Yudaya'ba ni riani, Kare maa murega rii anyivo laka kpe; diadu ma'jo anyini ileni. ³⁴ Make anyini cara u'di rii, Anyileru ndo; kende maa anyini lezo riani, anyi saa anyileru ndo. ³⁵ 'Disi 'ba tuwadu kuvo kunie a'jo anyi maa maju'i de anyileru ndo na'i. ³⁶ Simoni Petero ku'jo Andaa ni, Opi, nyimu inguwa ? Yesu a'i andaa ni, Kare maa murega rii, nyate ma vu ni koka laka diadu ku, ti nyimu nyiko maa vu vulega. ³⁷ Petero ku'jo Andaa ni, Opi, a'dusi mate nyaa vu ni kokaa diadu ku ? Mamu make maa lidi nyisi. ³⁸ Yesu a'i andaa ni, Nyimu nyike nyaa lidi masi ? Gba gbadu, majoo nyini, Adi a'ulogo sa sira sorega kuru du, esuo nyiga ma vu na.

Chapter 14

¹ Anyaa asi kalajwaku. Anya'i Rubanga, anyi' ma saa ma. ² Mata'di zoga kare oluzori aa karako: De kolu ileni ku, tebee'dii majo anyini, Mamu anyini kare edere. ³ De mamu mede anyini kare edere'e ga ra, mamu mengwi idi, anyi a'ire madi, ebedu kare maa olure ga rii, anyi saa anyolu laka. ⁴ Kare maa murega rii anyini ra, leti saa anyini ra. ⁵ Tomasi ku'jo Andaa ni, Opi, amani kare nyaa murega ri ku, leti na amanie ingo ngoni? ⁶ Yesu ku'jo andaa ni, Ma leti, pi gba, pi lidi,; mo'dizi iyo murega Matadi, de masi ku na'i. ⁷ De kolu anda anyini ma ra, tebe 'dii anyini Mata ni saa ra: enga diadu anyini Andaa ni ra, pi anyinde Andaa ni ra. ⁸ Filipo ku'jo Andaa ni, Opi, E'dete amani Ata, kate ama ra. ⁹ Yesu ku'jo andaa ni, molu anyito 'dinipi godu, adi nyini ma ku Filipo? Mo'di mani ndere ri nde Ata ra, ongu nyi'joo ingoni , E'dete amani Ata? ¹⁰ Nya'i ku a'jo ma Ata aga, pi Ata ma aga? Le'jo maa 'jole anini rii ma'joo maanga masi a'dule ku ti Ata olure maa agar ii, Andaa kede l'bu ni. ¹¹ Anya'i ma a'jo ma Ata aga, pi Ata maa aga: de ileni ku, anyi' l'bu maa edele rii. ¹² Gba gbadu ma'jo anyini, Mo'di mani a'ire rii l'bu maa edele rii andaa saa kumu kedee ra; ongu kedee kuzwa 'di ra: a'dusia mamu Mataadi. ¹³ Ongu nga tuwadu anyi vole a'ile maa rusi rii, mamu medee ra, e'bedu Ata kesu eku Ngwa si. ¹⁴ De anyi' nga zi maa rusi, mamu medeera. ¹⁵ De anyile mara, anyiko maa cara 'i. ¹⁶ Ongu mamu ma'i Ata, Andaa kumu kezwe anyini Asie'bwere, mo'di anyini ekonyire ri ra, e'bedu Andaa kolu anyito tadu. ¹⁷ Andaa ni Endi Gba di 'i vu a'i Andaa ni ku, a'dusia vu nde Andaa ni ku, ni saa Andaa ni ku: ti anyini Andaa ni ra: a'dusia Andaa kolu anyito, ongu kumu kolu anyi aga. ¹⁸ Mamu me'be anyi isa emvo du ku, mamu memu anyidi ra. ¹⁹ E'beru ga vu nde ma ku, ti anyi anyinde ma ra, a'dusia ma lidi, anyi saa anyivo anyolu lidi. ²⁰ O'du nasi anyivo anyinie a'jo ma Mata ni aga, pi anyi maa aga, pi ma anyi aga. ²¹ Mo'di maa cara to pi vuna ni kore rii. andaa ni ayo mo'di mani lere rii: andaa ni mani lere rii Mata kumu kule andaa ni ra, ma saa mamu male andaa ni ra, mamu me'deteru andaa ni. ²² Yuda (Kariota 'i ku) ku'jo Andaa ni, Opi, nyimu nye'deteru amani ingoni, vu ni ku na'i? ²³ Yesu aka ku'jo andaa ni, Mo'di mani lere rii, andaa kumu kuko le'jo madii: pi Mata kumu kule andaa ni ra, pi

amavo amevo andaa di, pi amavo amolu andaa to. ²⁴ Mo'di mani lere ku ri mba maa le'jo ni ta ku, le'jo anya erile rii madii ku, ti Ata mani ezwere ridi'i. ²⁵ Le'jo di ma'joo anyini, esu adi ma aa anyito du. ²⁶ Mo'di anyini ekonyire Andaa ni Endi Okole rii, Ata a mule ezwele maa rusi rii, Andaa kumu keleni anyi le'jo tuwa aga, ongu kumu keloko anyi le'jo tuwa anda maa 'jole anyini ri ni erare ga. ²⁷ Me'be anyini l'bwe ayo, l'bwe madi makee anyini, makee anyini kende vu a kezo riani ku. Anya asi kalajwa ku, ongu saa anyori ku. ²⁸ Anyeri wora kende maa 'jozo anyini riani, Mamu pi, ongu mamu mengwi anyidi idi. Kolu anyile mara tebe'dii anya asi kolu l'bwe, a'dusia ma'jo mamu Ata di: a'dusia Ata ni amba zwa mara. ²⁹ Diadu ma'jo 'di anyini esu adi esa kuru du, e'bedu de kumu kesa ra, anya'i du. ³⁰ Mamu ma'jo le'jo zi karako anyini ku: a'dusia opi vu 'didi kemu; ongu andaa le'jo mad iyo. ³¹ E'bedu vu kuni a'jo male Ata ra, kende Ata a cara kezo mani riani, medee ileani. Anyinga avokii.

Chapter 15

¹ Ma vino ni kwe gba rii, Mata ni amvu ni ata. ² Du tuwadu maa aga 'are ku rii Andaa kugaa pi, du tuwadu 'are rii Andaa kedee, e'bedu ku'a karako. ³ Diadu anyi okole, le'jo maa 'jole anyini risi. ⁴ Anyolu maa aga, masa ma anya aga, kende du a aka kpe andaa nga si riani de kolu vini ni kwe ruge ku na'i; anyi saa anyate ku de anyolu ma aga ku na'i, ⁵ Ma vino ni kwe, anyi du na'i, Mo'di olure maa aga pi ma andaa aga, andaa ku'ba o'a karako, a'dusia ma ako anyede ngazi kpe. ⁶ De mo'di kolu maa aga ku, awa andaa ni pi, kende du ani, ko'wi, ata a'i, awa a'i asi aga, kugwekii ra. ⁷ De anyolu maa aga, pi le'jo madi kolu anya aga, anyivo anyi'a nga tuwadu anyalele rii, avo edee anyini ra. ⁸ Le'jo 'disi Mata kesu eku, de anyi'a karako na'i, 'dini anyivo anyolu maa maju 'i. ⁹ Kende Ata a mani lezo riani, masa male anyi ra, anyolu maa lale ni aga. ¹⁰ De anyiko cara madii, anyivo anyolu maa le ni aga; kende mako cara Mata dii, molu Andaa le ni aga. ¹¹ Le'jo 'dii ma'joo anyini e'bedu maa asi ni l'bwe kolu anya aga, pi e'bedu anya asi ni l'bwe kugadu de. ¹² 'Dii cara madii, Anyileru anyi anyini, kende maa anyini lezo riani. ¹³ Lale 'di ni zware na mo'di zi di iyo, mo'dini andaa lidi ni kezo andaa rozi si. ¹⁴ Anyi maa rozi 'i, de anyiko cara maa kele anyini rii na'i. ¹⁵ Idisa malungwe anyi opigo du ku; a'dusia opigo ni nga andaa opi a edele ri ku: Ti malungwe anyi rozi; a'dusia nga tuwadu maa erile Mata disi rii ma'jo anyini ra. ¹⁶ Anyulupe ma anyi ku, ti malupe anyi ma'i. pi ma'ba ani e'bedu anyivo anyi'a ekwi, dudu anyi ekwi kolu aa, e'bedu nga tuwadu anya a'ile Ata di maa rusi rii, Andaa kuke anyini. ¹⁷ Le'jo 'dii mecara anyini, e'bedu anyileru anyi anyini. ¹⁸ De vu evu anyi ra, anyini a'jo andaa evu ma ati, esu adi andaa evu anyi kuru du. ¹⁹ De kolu anda anyi vu dii, tebe'dii vu kule andaa di lele rira, ti a'dusia anyi vu dii ku, ti malupe anyi vu 'dini agasi, ayosi vu evu anyi ra. ²⁰ Anyira le'jo anda maa 'jole anyini rii, Opigo olu amba zwa andaa opi ku. De kukekii mani icandi ra, kuvo kukekii anyini icandi saa ra: de kumbakii maa le'jo ni nita ra: kuvo kumbakii anya le'jo nita saa ra. ²¹ Ti le'jo 'di tuwadu kuvo kedee kii anya rug era maa rusi, a'dusia nikii mo'di mani ezwere ri ku. ²² De anda kesu amemu ama'jo a'ini ku, tebe'di a'i enji ako: ti diadu kunarukii kpe a'ia enji nigasi. ²³ Mo'di manigare rii evu Mata ni saa ra. ²⁴ De anda amede a'ia lelega i'bu mo'di zi a edele kpe ri kuru, tebe'dii a'i enji ako: ti diadu ndekii, evukii ma Mata to ra. ²⁵ Ti le'jo 'dii o'biru cwile a'idi caraga riani, A'i evuma isa. ²⁶ Ti de Mo'di anyini ekonyire ri kemura, maa mule ezwele anyini rii, engare Ata disi rii, Andaa ni Endi gba di'i, engare Ata dirii, Andaa kumu kunge le'jo maa ruge ni. ²⁷ Anyi saa anyivo anyingee ra, a'dusia anye'do oluka mato eze.

Chapter 16

¹ Le'jo 'dii ma'jo anyini ra dudu anyi'de a'iga si ku. ² A'i kuvo kudo anyi zo elegi di ni agasi pi. Ti saa kumu kemura, 'ba tuwadu anyi ni 'di'ba rii kuvo kurakii a'jo a'i kede l'bu Rubanga dii. ³ Le'jo 'dii a'i kuvo kedee anyini ra a'dusia a'i ni Ata ni ku kolu ma'i saa 'i. ⁴ Ti le'jo 'dii ma'jo anyini, e'bedu de saa kumu kemura ra, anyivo anyeraa andani ma'jo anyini ra. Ma'jo le'jo 'di anyini eze kuru, a'dusia esu ma aa anyito. ⁵ Ti diadu mamu mo'di anda mani ezwere ri di: ti mo'di zi iyo anya lelega zire, Nyimu inguwa na'i? ⁶ Ti maa anyini le'jo 'd ni 'joka si anyini as kalajwa. ⁷ Ti ma'jo anyini gba, 'Dii loso anyini de amamu pi na'i, a'dusia de amamu ku, Asie'bwere emu anyidi ku, ti de amamu ra, mamu mezwe Andaa ni anyini ra. ⁸ De Andaa kumu kemura, Andaa kumu ke'dete ego vu dii, pi le'jo anda rii, pi le'jo lika to. ⁹ A'a enji ni mani a'ika ku 'i. ¹⁰ Anda si, mangwi Mata di, ongu anyinde ma idi ku; ¹¹ Le'jo lika si, a'dusi opi vu 'd di ali laka le'jo wo ra. ¹² Adi ma le'jo karako to 'jole anyini, ti anyima Erika na kpe diadu. ¹³ Ti de Endi le'jo gba di kemu ni, Andaa kumu kalase anyini di le'jo gba tuwadu aga: a'dusi Andaa mu lo'joru Andaa ruge a'dule ku; ti Andaa kumu ku'jo le'jo tuwadu Andaa erile rii, pi Andaa kumu ke'dete anyini le'jo mure emure andaga rii. ¹⁴ Andaa kumu kuke mani eku ra, a'dusia Andaa kumu ku'du le'jo madii, pi kumu ke'detee anyini. ¹⁵ Nga tuwadu Mata di'i rii a'i madi'i, 'disidu e'be ma'jo Andaa kumu ku'du le'jo madii, pi kumu ke'detee anyini. ¹⁶ Lesi ga anyivo anyinde ma ku: ongu lesi ga anyivo anyinde ma ra, a'dusia mamu Ata di. ¹⁷ Ongu Andaa maju zi Andaa ni, lo'joru- kii a'ia'ini, Le'jo 'di a'du Andaa 'jole amani rii, Lesi ga anyivo anyinde ma ku: ongu lesi ga anyivo anyinde ma ra ri pi, adusia mamu Ata di? ¹⁸ Ayosi ku'jokii, Le'jo 'di a'du Andaa 'jole rii, Lesi ga? Amani nga Andaa 'jole ri ni dige ku. ¹⁹ Yesu ni ra a'ile Andaa ni zile Andaa 'jo a'ni, Anyuluziru anyianyini le'jo maa 'jole anyini ri si, Lesi ga anyivo anyinde ma ku: ongu lesi ga anyivo anyinde ma ra? ²⁰ Gba gbadu ma'joo anyini, Anyvo anyo pi anyivo alu candi to, ti 'ba vu dige ri ni asi kumu kolu i'bwe: Anyivo anyolu candi to, ti candi anyidi kumu kecoru asi ni i'bwe. ²¹ Izi lajwa oti di to ri andaa ni candi to, a'dusi andaa saa esa wora: ti de kuti 'bura wora, andaa era candi ile ku asi i'bwe si, 'bura tika vudige ra si. ²² Diadu saa anyi candi to: ti mamu mande anyi idi,anya asi kumu ke'bwe ra, anya asi i'bwe mo'di zi mu 'du anyidi si pi ku. ²³ O'du nasi anyivo anyizi ma le'jo zi si ku. Gba gbadu ma'jo anyini, , nga tuwadu anya-vole a'ile Ata di ma ru sir ii, Andaa

kumu kukee anyini ra. ²⁴ Enga anda eze adi anya'i nga maa rusi kuru, anya'i. avo akee anyini ra, anya si ni i'bwe kugadu de. ²⁵ Le'jo 'di tuwadu malujoo anyini ma'bee le'jo ni pakwi si, ti saa kumu kemura, mamu mo'joru anyini leti le'jo 'bezo 'be ri si ku, ti mamu me'dete anyini Ata ni kare ingwe aga. ²⁶ O'du nasi anyivo anya'i nga maa rusi, : ma'jo anyini ku a'jo mamu ma'i Ata anyisi. ²⁷ A'dusiku Ata ni gbarii le anyi ra anya mani leka si, pi anya a'ika menga Ata di si ri si. ²⁸ Menga Ata di madi emu vu dige, ongu me'be vu mamu Ata di. ²⁹ Andaa maju ku'jo Andaa ni, Nde diadu nyolo'joru pelere,nyi'be le'jo 'be ku, ³⁰ Diadu amani gbadu ajo nyini nga tuwadu ra, pi nyile mo'di zi ni nyinizika alu saa ku: le'jo 'disi ama'ira a'jo nyenga Rubanga di. ³¹ Yesu a'i a'ini, Diadu ana'i wora? ³² Nde, saa kumu kemura, diadu esa wora, anyivo anyaca tuwadu pi, mo'di alu alu andaa kare niga, pi anyivo anye'be ma a'dule: ti ma a'dule ku, a'dusia Ata ni aa mato. ³³ Ma'jo le'jo dii anyini, e'bedu anyolu asi i'we to mani aga. Vu dige anyi candi to, ti anyepi asi, mazwa vu wora.

Chapter 17

¹ De Yesu kulu'jo le'jo 'di ra, ngi mi oru ru'buga, ku'jo, Ata, saa esa wora, ke eku Nyaa Ngwa ni, e'bed Nyaa Ngwa saa kuke eku nyini. ² Kende anda nyaa Andaa ni opko kezo ru tuwadu zwazo riani, e'bedu Andaa kuke lidi lokore ku rii a'i tuwadu nyaa kele Andaa ni ri ni. ³ 'Dii andaa ni lidi lokore ku rii, e'be kunikii nyi Rubanga alu gba rii, pi Yesu Kristu ni anda nyaa ezwele ri to. ⁴ Make nyini eku vu dig era, a'dusia meko i'bu anda nyaa kele mani edele ri ra. ⁵ Diadu, Ata, eke eku mani nyito aludu, eku anda ama oluzo nyito kare aluga eze esu vu adi iyo riani. ⁶ Me'dete nyaa ru 'ba anda nyaa kele mani engare vu dige 'diasi ri ni ra, A'i anda nyaa'i, Ongu nyeke a'i mani, ongu a'i ko nyaa le'jo ni vu ra. ⁷ Diadu nikii a'jo nga tuwadu nyaa ekele mani rii enga nyidi. ⁸ A'dusia make a'ini le'jo anda nyaa ekele mani ri ra, pi a'ikii ra, nikii gbadu a'jo menga nyidi si, pi nyezwe ma nyi. ⁹ Ma'i nyi a'isi: ma'i nyi vu si ku, ti a'i anda nyaa ekele mani ri si; a'dusia a'i nyaa'i, ¹⁰ Nga madi tuwadu rii nyidi'i, pi nyidi saa madi'i, mesu eku a'isi. ¹¹ Diadu molu vu dige ku, ti a'i kolu vu dige, pi mamu nyidi. Ata okole rii, ekuka a'i nyaa ru si, a'i anda nyaa ekele mani rii, e'bedu kolukii alu kende ama oluzo nyito alu riani. ¹² Anda maa oluzo a'ito vu dige rii, mekuka a'i nyaa rusu: a'i nyaa ekele mani rii, mekuka a'ira, mo'di alu a'ia lelega legwere na iyo, ti 'bura Sitani dii, Yuda Kariota 'i; e'bedu le'jo buku ole ri di kolu du anda. ¹³ Diadu mamu nyidi; le'jo 'dii malujoo vu dige, dudu asi i'bwe madi kuga a'ia aga de. ¹⁴ Make a'ini le'jo nyidi ra pi vu evu a'ira, a'dusia a'i vu dii ku, kende ma saa ma vu dii ku riani. ¹⁵ Ma'i nyi a'i ni 'duka vu dige si pi ku, ti ekuka a'i mo'di injwi ri niga si. ¹⁶ A'i vu dii ku, kende ma saa ma vu dii ku riani. ¹⁷ Eco a'i okole gba nyidi si, le'jo nyidi andaa ni gba. ¹⁸ Kende nyaa mani ezwezo vu dige riani, masa mazwe a'i vu dige. ¹⁹ Make maa lidi oluzo ole a'isi, e'be a'isaa kolukii okole nyaa le'jo gba ri si. ²⁰ Ma'i nyi te 'ba 'disi papala ku, ti a'i vo'ba mani a'ire a'ia le'jo si ri si saa. ²¹ E'be a'i tuwadu kolukii alu, kende nyi, Ata, aa mani aga, pi ma nyaa aga riani, e'be a'i saa kolukii alu, ama aga e'bedu vu ka'l a'jo nyezwe ma nyi. ²² Eku nyaa kele mani rii saa make a'ini ra; e'be kolukii du alu kende 'baa oluka alu riani. ²³ Ma a'ia aga, pi nyi maa aga, e'be kolukii okole oluzo alu, pi e'bedu vu kuni a'jo nyezwe ma nyi, nyile a'i kende nyaa mani lezo riani. ²⁴ Ata Male a'i nyaa ekele mani ri saa kolukii mato kare maa olurega ri niga; e'be kundekii du maa eku anda nyaa ekelemani rii, a'dusia nyile ma enga eze adi vu iyo. ²⁵ Ayi, Ata Okole rii, anda vu ni nyi kuru: ti mani nyi ra, 'ba 'dii nikii nyezwe ma nyi. ²⁶ Me'dete a'ini nyaa ru ra, pi mamu me'detee idi, e'bedu le andani nyaa mani lezo rii kolu a'ini aga, pi ma saa amolu a'ini aga

Chapter 18

¹ De Yesu kulu'jo le'jo 'di ra, Andaa mu Andaa maju to golo Kidironi ri a'do, esu amvu aa laka, torukii laka. ² Yuda ni Andaa ni lezire rii saa esu ni kare ile ra: a'dusia Yesu ni anda kalamu nale vu karako si Andaa maju to. ³ Ongu Yuda ni de esu asikaria ni laki ra, pi amba enga'ba zo Rubanga di niga ri to, pi Farisei'ba to, evokii ile'dia lombo to, galaka to. Pi okozo o'ja di to. ⁴ Yesu ni esu ni nga emure Andaa ruge ri ra, mu a'idi, pi ku'jo a'ini, anyindu a'di'i? ⁵ A'ikii Andaa ni, Yesu ni Nazareti go rii. Yesu ku'jo a'ini, Ma 'dii. Yuda ni Andaa ni lezire rii saa esu ede a'ito. ⁶ De Yesu ku'jo a'ini Ma 'dii, a'i ngwi oguoguni 'dekii vuru. ⁷ Ongu Andaa zi a'i idi, Anyindu a'di'i? Ku'jokii Andaa ni, Yesu ni Nazareti go ri'i. ⁸ Yesu a'i, Ma'jo anyini ra: Ma 'dii, de anyindu ma'i anye'be 'ba 'dipi kuvokii. ⁹ Le'jo Andaa 'jole ri ederu ra, a'jo, 'ba nyaa ekele mani rii melegwe alu saa a'ia lelega kuru. ¹⁰ Ongu Simoni Petero ni esu iligo belengu to, enge, gasi opigo mo'di amba zo Rubanga di ri di du, li bi andaa di di anda ga lele ri tu.. Opigo na a ru Maliku 'i. ¹¹ Yesu ku'jo Petero ni, longwi nyaa iligo coko'bo aga, kubaya Mata ekele mani rii, dubale maamvu ku? ¹² Ongu laki asikaria di a'ia amba to, pi amba Yudei'ba di to kokii Yesu ni ombekii Andaa ni cwi. ¹³ Zikii Andaa ni ati Anna di, a'dusia andaa ni Kayapa andi 'i, esu andaa ni mo'di amba nga azire Rubanga ni rii kinya iles. ¹⁴ Esu Kayapa ni mo'di anda lara kere Yudei'ba ni ile'i, ku'jo, Kolu loso mo'di alu kuda 'basi ni, ¹⁵ Ongu Simoni Petero pi maju zi to kokii Yes a vu, maju ile 'ba amba nga azi'ba Rubanga ni rii ni andaa ni ra, torukii Yesu a vuga ko kudidi mo;di amba ile di niga. ¹⁶ Ti Petero ede laange kotige. Ongu maju 'ba amba nga azi'ba Rubanga ni ri a nil era ile fu laangwe, 'jo zangwa koti tere ni kezi Petero ni aru lele. ¹⁷ Ongu zanga koti tere ri ku'jo Petero ni, Nyi saa nyi mo'di na a maju 'i? Andaa ku'jo, Ma'i ku. ¹⁸ Esu opi pi amba to edekii naa, kekookii asi ani dii; a'dusia esu vu i'bwe; kuyukii asi: Petero saa ede a'ito asi yurega. ¹⁹ Ongu mo'di amba nga azire Rubanga ni ri zi Yesu ni Andaa maju dilega pi Andaa leni to. ²⁰ Yesu a'i ku'jo, Molo'joru 'ba tuwaduni kare okole aga, meleni nga o'du tuwadu kare 'ba a lurutarega rini ga, pi zo Rubanga di ni aga,pi kare Yudaya'ba a lurutare ga ri nig a to, ma'jo nga zi ogu oguni kuru. ²¹ Nyizi ma a'dusi? Zi a'i mani eri'ba ri pi'i. Le'jo maa 'jole a'ini rii. Nde, nikii le'jo maa 'jole a'ini ri ra. ²² De Andaa ku'jo 'diani, mo'di alu amba lelega ede'ba naa rii di Yesu ni digbara si ku'jo, Nyaka mo'di amba nga azire Rubanga ni ri a ti ileni? ²³ Yesu a'i ku'jo andaani, , De amolo'joru injwi nge nga le'jo injwi ile dii, ti de loso, nyidi ma a'dusi? ²⁴ Ongu Anna zwe Andaa ni Kayapa ni mo'di

amba nga azire Rubanga ni ri di, esu ombe Andaa ni cwi.²⁵ Simonii Petero ede asi yurega. Ongu 'jokii andaa ni, Nyisa nyi Andaa maju 'i kuya? Andaa ku'jo, Iyo, ma'i ku.²⁶ Opigo zi mo'di amba nga azire Rubanga ni ri di, adozi ni mo'di Petero a bi na ni gale tu rii, ku'jo, Mande nyi amvu aga kare aluga Andaa to kuru?²⁷ Petero ku'jo, Iyo. Mgbesa a'ulogo kuni sira so.²⁸ Ongu 'dukii Yesu ni Kayapa disu, zikii Andaa ni zo le'jo lirega ri nig a, esu adi lovuru inini, ti a'i gba rii torukii zo le'jo lirega ri niga kuru, dudu a'i kendiru ku, ti e'bedu a'i kunya onya karama lagazo ri di wa.²⁹ Ongu Pilatu fu laangwe a'di, ku'jo, Anyezi le'jo ingo'i mo'di 'd a ruge?³⁰ Akakii ku'jokii andaa ni, Kolu mo'di 'di kede enji kuru, tebe'dii amezi Andaa ni nyidi ku.³¹ Ongu Pilatu 'jo a'ini, Anyizi Andaa ni, anyili Andaa ni le'jo kende anya cara a 'jozo ri ani. Yudaya'ba 'jokii andaa ni, Cara amadi le amani da lika mo'di dige ku.³² E'bed Yesu a le'jo kolu du anda, dudu ke'dete Andaa da ni ovi du.³³ Ongu Pilatu toru idi zo le'jo lirega ri niga, lungwe Yesu ni, 'jo Nyi opi Yudei'ba dii?³⁴ Yesu a'i andaa ni, Nyi gbari nyi'jo nyi de 'bazi 'jo nyini le'jo madi ni?³⁵ Pilatu a'i ku'jo, Nyiraa ma Yudei'ba go? 'Ba anyidi gba rii, amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri to ezikii nyi madi ni: esu nyede a'du?³⁶ Yesu a'i, Maa keru vu 'di ni dige ku, kolu maa keru kolu vu dige 'dia, tebe'dii 'ba amadi ku'jakii masi ra, tebe'dii ake ma Yudaya'ba di ku: ti diadu maa keru engu 'dia ku.³⁷ Pilatu 'jo Andaa ni, a'jo, Nyi wo Opi? Yesu a'i, Nyi'jo nyi ma Opi. Ati ma le'jo 'disi, ongu memu vu dige le'jo 'disi, dudu amolu sadeni du le'jo gba ri ni. 'Ba tuwadu le'jo gba ri di kerikii maa u'duku 'i.³⁸ Ongu Pilatu ku'jo Andaa ni, Nga gba ri a'du? De andaa ku'jo 'dini andaa fu laangwe idi Yudaya'ba di, ku'jo a'ini, Mesu nga injwi ri kuru.³⁹ Andaa ruge letige mani anyini mo'di alu twizo karama lagazo ileni ga: wo anyile amayu anyini Opi Yudaya'ba dii? ⁴⁰ Ongu a'I tuwadu idi, ku'jokii, Mo'di 'dii ku, ti Baraba 'i Esu Baraba ni mo'di kuraka re rii.

Chapter 19

¹ Ongu Pilau ko Yesu ni mgbasa Andaa ni kuruba si. ² Ongu asikaria pakii oki ititi du 'bakii Andaa dige, pi lusukii Andaa ni bongu ika ri si. ³ Evokii Andaa di, ku'jokii, Amazi nyi ra laru si, Opi Yudaya'ba dii, ongu dikii Andaa ni digbara si. ⁴ Pilatu mu laangwe idi, ku'jo a'ini, Nde, Mezi Andaa ni anyidi, , anyini du mesu nga injwi Andaa di kuru. ⁵ Ongu Yesu efu laangwe, su ititi oki dir ii, pi bongu ika rito. Pilatu ku'jo a'ini Anyinde Andaa ni 'dii. ⁶ De amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri pi asikaria ni amba to ndekii Andaa ni ojwakii ku'jokii, Epa Andaa ni kuruce dige, Epa Andaa ni kuruce dige. Pilatu ku'jo a'ini, Anyizi Andaa ni, anyepa kuruce dige, a'dusia mesu nga injwi Andaa di kuru. ⁷ Yudaya'ba a'ikii andaa ni, Cara amadi aa, pi cara amadi si, dubale Andaa kudu, a'dusia Andaa ku'jo Andaa ni Rubanga ni 'Bura. ⁸ Ongu de Pilatu keru le'jo ile'i, andaa ori opkosi. ⁹ Andaa toru idi zo le'jo lirega ri niga, ku'jo Yesu ni nyenga inguwa si? Ti Yesu a'i tina kuru. ¹⁰ Ongu Pilatu 'jo Andaa ni, Nya'i mani ti ku? Nyini kuru ma opko to nyini epazo kuruce dige, pi opko to nyini ayuzo? ¹¹ Yesu a'i, Nyi opko ako maa ruge, kolu anda eke nyini ru'bugesi ku na'i: 'disidu, mo'di mani kere nyidi rii andaa ni enji amgbu ri to. ¹² Enga saa ilesi Pilatu ndu leti Andaa ni ayuzo, ti Yudei'ba ojwakii ku'jokii, De nyayu mo'di 'di ra, nyi Cezari a rozi 'i ku: mo'di 'jore andaa ni opi rii kepele Cezari to. ¹³ De Pilatu keru le'jo ile'i, andaa ezi Yesu ni laangwe, ri vuru komi le'jo lizo ri niga kare lungwele Oni o'barega rii, ti Ebere'ba tisi Gabata. ¹⁴ Esu o'du ro'bazo karama lagazo ri dii, ire saa azia: andaa 'jo Yudaya'ba ni, Nyinde anya Opi. ¹⁵ Ti ojwakii idi, Zi andaa ni pi, zi andaa ni pi, epa andaa ni kuruce dige. Pilatu ku'jo a'ini, Amepa Opi anyidi kuruce dige? 'Ba amba nga azi'ba Rubanga ni ri a'ikii, Amadi opi zi iyo, te Cezari 'i. ¹⁶ Ongu andaa ke Andaa ni a'idi epale kuruce dige' Kokii Yesu ni zikii pi. ¹⁷ Pi Andaa ngi Andaa kwe, muto laangwe kare lungwele kare 'ba ni di ni kwa dii ri niga, lungwele Ebere'ba tisi Gologota 'i rii: ¹⁸ Kare Andaa ni eparega ri niga, pi 'ba ri zi to, mo'di alu mara anda alu ga, zna ri mara anda zina ri nig a, Yesu ni agaga. ¹⁹ Ongu Pilatu cwi nga saa, epa kwe dige. Le'jo andaa cwile ile ku'jo Yesu ni Nazereti gasi rii, Opi Yudei'ba dii. ²⁰ Le'jo ile Yudaya'ba karako lakii ra: a'dusia kare Yesu ni eparega rii 'b to lolu ku: pi le'jo ile acwi Ebere'ba tisi, pi Girigi'ba tisi, Roma'ba tisi. ²¹ Ongu 'ba amba nga azi'ba Rubanga ni ripi 'jokii Pilatu ni, cwi ileni ku, Opi Yudaya'ba dii, ti Andaa ku'jo ma Opi Yudei'ba dii. ²² Pilatu a'i a'ini, Le'jo maa cwile ra ri macwira. ²³ De asikaria kepakii Yesu ni kuruce dige; 'dukii Andaa bongu lapikii ewo su si,, asikeri alu alu ni ewo alu, Andaa koti to: koti na 'dii anda o'bwe leti o'bwezori ako. ²⁴ Lo'jorukii a'ia lelega, e'be okocwi ku: ti aku'bekii coro si, dudu akunde a'di kuzia ni ya 'i: e'bedu le'jo buku a 'jole rr kolu du anda, 'jore, Lapikii maa bongu a'ia lelega, pi maa koti 'bekii coro si.. Asikaria edekii ileani. ²⁵ Ti Yesu a kuruce ni baraga ende ede laka, pi enderi to, Maria, pi Kelopa izi 'i, pi Maria Magdalena to. ²⁶ De Yesu kunde ende'i, pi maju anda lele ndo rito edekii ititi, Andaa 'jo ende ni, Izi, nde nyaa ngwa ni, ²⁷ Ongu Andaa 'jo maju ileni, Nde nyende ni! Enga saa ilesi maju ile zi andaa ni andaa di 'boru. ²⁸ Le'jo 'di a vuga, Yesu ni le'jo tuwadu diadu loko wo ra, le'jo buku di ederu wora, Andaa ku'jo, Mani iyibi. ²⁹ Esu luku'do aa nale gare vino upka ri sir ii: pi sukii amori vino upka ri ni aga, sukii lotirikwe ga, 'bakii Yesu a tige. ³⁰ Ongu de Yesu ku'bi vino upka ile, Andaa ku'jo, Lokowora: pi Andaa elu Andaa di vuru pi azi Andaa endi Rubanga di pi. ³¹ Ongu Yudaya'ba, a'dusia esu o'du ile o'du redezo rii, dudu 'ba ni ru kolu kwe ruge ku o'du Sabatu di si, (a'dusia o'du Sabatu di ile o'du amba rii) zikii Pilatu ni dudu okongu a'ia pa ra, pi aku'du du a'i pi. ³² Ongu asikaria evo ngukii mo'di at ri a pa ra, pi mo'di zi epale a'ito ri di saa. ³³ Ti de kesakii Yesu di, ndekii Andaa da wora, ngukii Andaa pa kuru. ³⁴ Ti asikarigo alu aju to, so Andaa mara du, pi iyi pi eri to efu lakasi. ³⁵ Mo'di ndere ri nge le'jo, le'jo andaa ngele ri le'jo gba rii, andaa ku'jo le'jo gba rii dudu anya'i. ³⁶ A'dusia e'bedu le'jo 'disi e'bedu le'jo buku aga ri kolu du anda, 'jore, Andaa kwa alu saa angu ku. ³⁷ Ongu buku zi 'jo 'dini, a'jo, A'i kuvo kunde mo'di a'ia luro na ni sole ri ra. ³⁸ Le'jo 'di a vuga, Yozefu ni Arimataya gar ii, andaa ni maju Yesu di oguma du rii ori Yudaya'ba di si, a'i Pilatu ni dudu andaa kuzi Yesu a ru: Pilatu a'i andaa ni kuzi ni ra. Andaa emu 'du Yesu a ru. ³⁹ Nikodemu saa emura, mo'di anda emure Yesu di iniaga rii, ezi odu ngure viya rii to, angi na rotol miya alu. ⁴⁰ Ongu 'dukii Yesu a ru ombekii bongu a'du risi kare aluga odu ngure viya ri to, kende ovi Yudaya a 'ba esizo riani. ⁴¹ Esu kare Andaa ni

eparega rii amvu laka: amvu ileni aga 'bu u'di ri laka, adi esi mo'di zi laka kuru rii.⁴² Esikii Yesu nil aka naa, a'dusia esu saa Yudaya'ba di redezo Sabatu ni ri esa ire, ongu 'bu na a oluka ire si, , e'du sekii Yesu nil aka.

Chapter 20

¹ O'du at Sabatu di si, Maria Magadelna emu 'bu dig e lovuru inini, esu vu adi ini. Andaa nde ali oni 'butige si pi. ² Andaa fe, esa Simoni Petero di pi maju zi Yesu a lele ndo ri to, ku'jo a'ini, 'Dukii Opi ni 'bu agasi pi; amani ku kare a'ia 'barega rii. ³ Ayosi Petero mu naa, pi maju zi ile to, evokii 'budige. ⁴ Fekii kare aluga: ti maju zi ile lupe Petero ni angusi ra, andaa esa 'budige ati ni. ⁵ Andaa wo, nde nga 'budi aga, andaa nde bongu 'ba sezo ri naa, ti anda kwi 'budi aga kuru. ⁶ Ongu Simoni Petero emu andaa vuga, toru 'budi aga, nde bongu 'ba sezo ri aa naa. ⁷ Pi bongu ombe Andaa di du rii mgbi kare zige, kare aluga bongu 'ba sezo ri to ku. ⁸ Ongu maju esare 'budige ati ile saa toru 'budi aga, nfe nga ile, pi a'ira. ⁹ A'dusia esu nikii le'jo buku a 'jole ri ku, a'jo dubale Andaa kenji da agsi ra. ¹⁰ Ongu maju ilepi ngwikii vule a'idi 'boru. ¹¹ Ti Maria ede laangwe 'budige kou: de andaa kou, andaa wo vuru, nde nga 'budi aga. ¹² Ongu andaa nde malaika ri lusukii bongu ingwe rii, aluzo ri ri dige lele, zina ri ri paga lele, kare anda Yesu a ru nil are ga ri niga. ¹³ 'Jokii andaa ni, izi, nyou a'dusi? Andaa ku'jo a'ini, a'dusia 'dukii maa Opi ni pi, maniku kare a'ia 'barega rii. ¹⁴ De andaa ku'jo 'dini, andaa lufuru oguge lele, nde Yes ede naa, ti andaa ni 'di Yesu 'i ni ku. ¹⁵ Yesu ku'jo andaa ni, izi, nyou a'dusi ? Nyindu a'di'i ? Andaa ra ile mo'di amvu tere rii, ku'jo ku'jo andaa ni, Amba, de nyi'du Andaa ni nyi, e'dete mani kare nyaa 'barega rii, e'bedu ama'du Andaa ni pi. ¹⁶ Yesu ku'jo andaa ni, Maria. Andaa lufuru, ku'jo Andaa ni, Raboni, le'jo na ku'joo Laponi. ¹⁷ Yesu ku'jo andaa ni, Lo maa ru ku; a'dusia adi mamu oru Mata di kuru: ti mu maa rozi di, 'jo a'ini, Mamu oru Mata di, pi anya Ata di saa, pi Rubanga madi di, pi Rubanga anyidii to. ¹⁸ Maria Magadalena emu 'jo maju ni a'jo, Mande Opi ni ra, le'jo dii Andaa 'jo andaa ni ni. ¹⁹ Ongu o'du ilesi undwe, o'du ati Sabatu di si, de esu akulu'bu koti cwi kare maju a rutarega ri nig a Yudaya'ba ni ori si, Yesu emu ede a'ia lelega, 'jo a'ini, l'bwe kolu anyito. ²⁰ De Andaa ku'jo 'diani, e'dete a'ini Andaa di pi Andaa mara to,. Ongu maju ni asi e'bwe ti a'ia Opi ni ndeka si. ²¹ Yesu ongu 'jo a'ini idi, l'bwe kolu anyito: kende Mata a mani ezwezo ri ani, masa ma saa mazwe anyi. ²² De Andaa ku'jo 'dini, Andaa vu Andaa uluvi a'ia ruge, ku'jo, Anyesu Endi Okole ri. ²³ Enji mo'di di anya e'bele rii, e'bee andaa ni ra: enji mo'di di anya e'bele ku rii e'be laka ku. ²⁴ Ti Tumasi ni mo'di mudwi a limbi ri agar ii, lungwele Didumo (Leju) 'i rii, esu andaani iyo maju zi'ba ripito, lele Yesu a re'detezo a'ini rii. ²⁵ Ayosi maju zi 'jo andaa ni, Amande Opi ni ra. Ti andaa 'jo a'ini, De mande ilwe musumari di Andaa diga ku, ma'ba maa di Andaa mara ga ku, madi ma'i ku. ²⁶ O'du aro a vuga maju ongu tarukii zoga idi, esu Tomasi saa aa a'ito: ongu Yesu emu, esu alu'bu koti cwi, ede a'ia lelega, ku'jo, l'bwe kolu anyito. ²⁷ "Ongu Andaa 'jo Tomasi ni, 'Ba nyaa di 'dia, nde maa di: 'ba nyaa di maa maraga: E'be oluka a'ika ako, ti a'i to rii". ²⁸ Tomasi a'i, ku'jo Andaa ni, Maa Opi, pi maa Rubanga. ²⁹ Yesu ku'jo andaa ni,, Tomasi, nyaa mani ndekasi nya'i wora ? A'ia anda loso, 'ba mani a'i'ba ndekii ma kuru rii. ³⁰ Yesu ede nyuma zi karako lundeke rii Andaa maju ni andaga, cwile buku 'di ni aga kuru rii. ³¹ Ti 'dii acwi e'bedu anya'i Yesu ni Andaa ni Kristo 'i, Ori Rubanga 'i, e'bedu anya'i, anyesu du lidi Andaa ru si.

Chapter 21

¹ Le'jo 'dipi a vuga, Yesu e'dete ru idi Andaa maju ni meri Tiberia di niga. Andaa e'dete ru 'diani. ² Esu a'i kare aluga, Simoni Petero, Tomasi ni lungwele Didumo 'i, pi Nataniele mo'di Kana Galilaya gar ii, pi 'bonji Jibidayo di ri ri to, pi Andaa maju ri zi to. ³ Simoni Petero ku'jo a'ini, Mamu e'bi kore. 'Jokii andaa ni, Ama saa amavo nyito. Vokii, kwikii i'bo aga ezeze; ini ilesi kokii nga zi kuru. ⁴ Ti de vu kowira, Yesu emu ede a'doga: ti maju nikii kun a Yesu 'i ni ku. ⁵ Ongu Yesu ku'jo a'ini, 'Bonji, anyidi onya aa ? A'ikii, ku'jokii, iyo. ⁶ Ongu Andaa ku'jo a'ini, Anyi'be anya ibakwi i'bo ni di andaga lele; anyvo anyesuo ra. 'Bekii, pi atekii ku ibakwi ekurega e'bi ni laki si. ⁷ Ayosi, maju Yesu a lele ndo ri ku'jo Petero ni, 'Di Opi 'i. De Simoni Petero keri Andaa ni Opi 'i, e'du su andaa bongu ruge, (a'dusia esu andaa ni isa), liru meri aga. ⁸ Maju zi evokii i'bo gaangwadu ri si; (a'dusia esu a'i a'doga lolu ku, ti kende mitir miya alu mudiri). Ekukii ibakwi gare e'bisi ilei. ⁹ De kesakii a'doga, ndekii asi ili di naa, pi e'bi mugati to asi dige. ¹⁰ Yesu ku'jo a'ini, Anyezi e'bi zi anya kole diadu ri. ¹¹ Simoni Petero mu eku ibakwi a'doga gare e'bi si ile, miya alu muditou alimbi na: kesu a'i karako ileni saa 'i, ibakwi ile fu cwi si kuru. ¹² Yesu ku'jo a'ini, Anyevo, anyinya nga. Maju alu zi asi epire Andaa ni zizo, Opi, nyi a'di 'i na iyo, a'dusia nikii ra Andaa ni Opi 'i. ¹³ Ongu Yesu emu 'du mugati e'bi to ke a'ini. ¹⁴ 'Di vu nazo rii Yesu a re'detezo Andaa maju ni Andaa enjizo da aga si pi ri a vuga. ¹⁵ De kunyakii nga ra, Yesu ku'jo Simoni Petero ni, Simoni, ori Yuwani, nyile ma zwa a'i zi'ba 'di ra ? Andaa ku'jo Andaa ni, Eyoo, Opi, nyini ra male nyi ra. Ku'jo andaa ni, Ke onya maa bilo 'bonji ni. ¹⁶ Andaa 'jo andaa ni idi vu rizo rii, Simoni, ori Yuwani, nyile ma ra ? Andaa a'i Andaani, Eyoo, Opi, Nyini ra male nyi ra. Ku'jo andaa ni, Leyi maa bilo. ¹⁷ Andaa 'jo andaa ni vu nazo rii, Simoni, ori Yuwani, nyile ma ra? Petero ni asi ngu mgbu, a'dusia Andaa 'jo andaa ni vu na , Nyile ma ra ya? Ongu ku'jo andaa ni, Opi, nyini le'jo tuwadu; nyini ra male nyi ra. Yesu ku'jo andaa ni, Ke onya maa bilo ni. ¹⁸ Gba gbadu, ma'joo nyini, De adi nyi opko, nyululu nyaa bongu nyi, pi nyalawe kare nyaa lele ri niga, ti de anyecoru jaligo, nyejo nyaa di mo'di zi kulusu nyaa bongu nyini ni, pi kuzi nyi kare nyaa lele ku ri niga. ¹⁹ Andaa 'jo le'jo 'dii, e'dete da ni ovi ingo'i andaa ni eku kezo Rubanga ni rii. Ongu de Andaa ku'jo 'dini, Andaa ku'jo andaa ni, Eko maa vu. ²⁰ Ongu Petero lufuru, nde maju Yesu a lele ndo ile keko a'ia vu; andaa ni anda rulare Andaa agaga onyanga ile'i, 'jore, Opi, mo'di ingo'i kelezi nyi ni rii. ²¹ Petero nde andaa ni, ku'jo Yesu ni, Opi, mo'di 'di lee kumu kede a'du? ²² Yesu ku'jo andaa ni, de amalera andaa kolu kusa ko maa engwinga, nyaa le'jo laka a'du? Eko nyidi maa vu 'i. ²³ Ongu le'jo 'di ku adiinjii lelega si a'jo, maju ile mu da ku: ti Yesu 'jo ileni kuru, a'jo andaa mu da ku, rari Andaa ku'jo, De amale andaa kolu

kusa ko maa engwinga, nyile laka a'du? ²⁴ “Dii, andaa ni maju le’jo ‘di ni ngere rii, pi le’jo ‘d ni cwire rii, ongu amani ra le’jo andaa Cwile rii gba. ²⁵ Ongu le’jo zi karako Yesu a edele rii, de kesu ‘ba kucwi a’i tuwadu, maraa vudi gba ri saa ateku buku a’ia cwile ilepi ni ta mbaka.

Acts

Chapter 1

¹ Buku atizo ni’i macwile teofilo ni ma lele ndno ni’i abu yesu edele ni anda leli ni to” edozo ri ni nya ko ² Odu anda ni zizo nubu ape, ke cara anda maju ni kute ki endi ole ri kemu nubu ge si, anda maju ovile ni niga. ³ Sa anda icandi tale pi niga etede ru, “duko ai ni ovisi odu mudisu avuga kunge an ni lejo nubu geri i. ⁴ Saa kolu ki ai to rekee cara ai ni kebe ki Jerusamu ni ku, lakadi kute ki uduku anda jole ni i ata si. ⁵ Yuwani ni kee anyini Batisumuiyi si lokini Batisum anyi di’I kolu endi ole ri si”. ⁶ Saa maju ru tareya kare alu ga Jiui andini opi” kari israle baa ii myike aidir ya? ⁷ Yesu ai ani adu di ibu ata di i okpoma andi mori nato. ⁸ Amyivo engesu moni endi oleni di si de emu anyi di ra ni’i anyivo ongolou anda sadeni du Jereselum ga undi koo, Judea ga samaria ko kudi cidu lasire ga”. ⁹ Anda lojore ga ni vuga nediki ai lele aga sin de andani lofu ga oru rubuge. ¹⁰ Anda ture ga rubuge ba eni ede sonoo ingwesi edeki anda manga, ¹¹ Joki ba Gallilea ni anyi nde gaoru adusi yesu ni zille rubuge Rubanga di ri i kemu kengwi kende anda muzo ri ani anyu de zo ri ami. ¹² Nasi engwiki Jeresalum ge kare aia vorega nig a si kare be lunguware oliue ni e’jeresalum ga adu Sabbath disi. ¹³ Voki Jeresalum tuki oru zo kare koluki laka ri nig a, petero i yuwan i andena i pillippo i Tomaso i Bartolomeo i Mateo i Yakobo ni oni Alpeo i Simone lugwele zealot ai Judas ori Yakobo i. ¹⁴ Emurki kare aluga elegy ga ai ukuzi to pi Yesu endi I maria adunzi zi to. ¹⁵ Odu zi si petero nga oru ba aika ni lelega sib a mututu lelega esu ba di weli na mia alu mudieri. ¹⁶ Maduezi lelo buku gari ni alumaki ni nile endi aleni duvide ni kolu anda ga ada jele ri ani yada nib a evoka yesu ni kore rie. ¹⁷ Juda ni esu ama alu zoe “mu luperu mgbi ama lele ga si”. ¹⁸ Rubiya anda esule leti egosi ri i jiro du ra esu anda da auwu si ikuei na fee duu kperi oyii langule. ¹⁹ Di rienu kwacidu ba Jeresulm ga ni tuwadu kare lungeki niuma ai tisi akekelama ekwi na kare eri di i. ²⁰ Cururwu book ge psalms ekebe ba andi keberu lokaka modi zi kolu laka iyo, anda kare ga akuba modi zi awu. ²¹ Disi modi bake ni kolu modi opi yesu muandi na anda ni mbgi amato ri. ²² Anda redozer ga batisoum yowano gli ni gabi yesu tuzo rubuge nig a kemu kolu moju sadeni ne anda endizo nig a. ²³ Disudu ovike ba eni yosefu ni lugwuele barsaba anda ru zina justii zina mathkia ii.” ²⁴ Di ava edoki elegy joki opi ngini modi alu alu ni asi ra ovi amani opi adiya ba eri diniya ovi adi e”. ²⁵ Adi kudu kare ibu di edezo majudu juda kare ga ebele mbo ni ga ni? ²⁶ Aiyu avuga beki coro ba eni ni ruge coro dee mathia ni andani endza maju mudi alibe alu ni ruge.

Chapter 2

¹ Oyisuni nya Yesu di bore ho Bethlehem di Judea, d’omiru howonderek Erode ara ohobu. Kwak ahani, afuni ohothing homok hoiyeyena ohilyefi tholo moithe di Yerusalem, ² karik efiye, “D’amaji nani othamanai oitho, lowon de ara ohobu lo’Ojudei lo? Etehu ohoi ohilyep lonyong ainduna nanyong dihide tholo moithe, karik ifunu ohoi di mojo donyong.” ³ Ethaninguna no Hobu Erode arami hune, engere bebe, iring dang nengerejarik lobo di Yerusalem. ⁴ Ethalongo d’amaji aboithe ho fadiri hohittwak karik ohoityenak h’oyalu, efiyo isong, “Dinai de ofuni iyisuna Omessiah?” ⁵ Judea ba oluka Jeresulam ga ri ai ba dini di ee’ ngaka buru cidu vu di, ko. ⁶ De eriki uduku di i ba taru yaydu auki jwii ai Erika ba kolojuru ti mgbil mgbilisi. ⁷ Auki cwii ai ajoka ti ba di Galilea bay a? ⁸ De dini ba cidu keru ti ai jole rii keranu ti ama ai ani. ⁹ Ba nga parthiaus ga medes ga Elamites ga pigan mesopotmia ga Judea Cappadocia ga portu ga Asia ga. ¹⁰ Bapizi ga Phrygia ga Egypt ga kare zi pi hibya ga si kare suru cyrene piomu engu Romans ga ¹¹ Bazi pi Arabia ma tini ovi si emerika kujoki lejo Rubanga di’e okpo Eubanga di awu. ¹² Si kwijudu au ki eri kolojuru ai ga si de lejo ekwi naduya? ¹³ Ba zipi raki ba emeriki anasi. ¹⁴ Petero mgo oru maju ni lelega si esu ba simudi alimbi alu to jo aini uduku si emgeri loso du laki rutaka di ya, ba Judea emgeni pi aluka Jeresulam gani to anyi kwicidu emgeni ma metede amyni ekwina. ¹⁵ Ba di emery kuru anya rozo ri ani ku disu vu olu inini saa adi. ¹⁶ Rani lejo di profeto joel mgele di ni mgare e. ¹⁷ Rubanga jo di nga mamu mede rai vulega ni i mamu mezwe endi oleri yayi ukuzo to kun lajo Rubanga di i anyi yayi anyi veu anyinde ga orebibi si kundega. ¹⁸ Oo ma opigo ayo, uku to odu naniga maevuzo ni endi ole mezwe endi ole ai ni orobibi kulubi ai ni. ¹⁹ Mamu mede nyuma oru rubuge kuko vudige eri, asi to ku cidu. ²⁰ Itu ni kemu kolu ini, imba ni, kemu kolu eni ani odu opi emuzo ri nga andzo kolu odu nasi. ²¹ Odu nasi ba lugmeka opi kuvo kalinu ra. ²² Israeliti ba anyiri mu lejo ma jole di yesu ni Nazaretigo ni i Rubanga ezanee anyini Nyuma si nga aiedele mgbil mgbil Rubanga edele ani ni si anyini gar a anya andaga. ²³ Rubanga ni okposi anda ciri to si ebeke yesu kristo ni anya diga anyi ko anda ni du ba injwiri adiga ebe diki andani ra. ²⁴ Ki Rubanga endji andani ra da hasi ra okpo da diyo andata mbaso. ²⁵ Daudi jog a di leanu garo mande opi ri saa cidu si anda ni madii anda ni dii andga awu si du mesu icandi ku. ²⁶ Lejo di si ma asi ibwe, vuaru lejo ngare ma tiye rii, kolu anjoto pi manu kolu oku to. ²⁷ Awu si du nyebe ma endi ni vu dii ko, nyemu boi nya adele ole nii pi aiku ri to. ²⁸ Etede mani leti lidi di e”, vu aru nyemu mgi ngega ma ruge maedelego ego ni nya andaga ri e. ²⁹ Madeji kule duba si le majo anyi ni ngo abi Dauiele ngele ri pelere. Duba si le majo anyini dara ase andani ra budi ge nya di edenu amo, lelega si. ³⁰ Mani andani profetago nig a Rubanga di nga Rubanga ecanale andu ni ra, Rubanga ecaru anda kemu Dauide bonoji anda di ani dauide ani, ³¹ Nga anda ndele stir ii nga jole rid ii aruarii endjilla kristo ni rii e, mani modi ebele okopo da di keeru ya anda nu le nga indjwi rii ku. ³² Rubanga endji yesu ni dasina ama kwiji du sadeni lejo di i. ³³ Zii anda ni oru rii dii

andga, Rubanga ecarele ri i anda kale amani ri i.³⁴ Dauide ni ananyasi sa mu rubu ge kulu ki rusi jo, opi jo opi madi ni nyini ma die andaga ma ba myi pa dige.³⁵ Oja bazimyidi mabe nya pa dii ge.³⁶ Ba israele di cidu anyima nile kwjcidu yesu ni amji epale kuke ga ri Rubanga ba andini opi kudi kristo".³⁷ Bude eniki dii ni nga ai edele rii i joki petro ri ri majuzi mbato madurji emede adu?³⁸ Perro jo ai ni anyinu anya enjini anyiko batisimo nu yesu kirsto di si ausdu anyi enji ni keberu ra anyiuo anyi ke Rubanga le dudu Endi ole ri esujo.³⁹ Adusi Rubanga ba anda cara anyini boronji to ba cidu kolu ki vu ama opi Rubanga emale kulunywe andi i".⁴⁰ Petro nye ga ani para ekoro mgo ku, jo Anyarega Adi koli nu myini anyo ga enyedele nig a si ni.⁴¹ Erota andi ebe ba amgbu eri nga anda jole rii ra, aiki ebe esuki Batisimo ra. Odu naniga ba ni weli emuru ai to elifu na.⁴² Ba dii olune ki ai tori i maju dii si adunji mugati anyalore'ga kare elegi'go.⁴³ Maju edeki nyuma ba ancwi bacidu anki okposi,⁴⁴ Kristo ba kwici du emuruki kare alunga kalami ai nga lelega si.⁴⁵ Keli zilu ai ga si, kalanjuwa ai ga lele gasi modi leku rii ani.⁴⁶ Odu cidu kutaru ki zo Rubanga dii nig a kare alu ga kutaki aid ii zuga si mugati kalanju linya(osisi) elele si lurus si.⁴⁷ Kelu ki Rubanaga ni ecu sa ai olure ga ba cidu ai to asi ibure si, odu cidu si opi kaliri ba weli enjaka.

Chapter 3

¹ Odu zi si saa dijalusu, petro pi yuwano to ai tore ga zo Rubanga dii gas a elegy di si.² Esu ki ango modi pa na embwere ri nga andani tizo ri niga, kuba ki anda ni odu cidu koti lunywele tumi loso ni niga auwsi du ba toka zo Rubanga di ni gani kuke anda ni nga.³ Nde petro pi yoana to kuto ki zo Rubanga di ni ga aii ai kuki anda ni nga, Au Rubiya.⁴ Petro pi yoana to, nde ki nga anda di, petro jo nde nga amadi,⁵ Nde nga aid ii kura sina ada kesu ngara.⁶ Ki petro jo nga andni ma di rubiya iyo, ki make nyini ru modi yesu kristo ni Nazaretigo di si nga oru edo (laweka) muka.⁷ Disidu petro ko modi di enga dii legi sa anda kungu oru ni ga. Mybesa modi di mga pasi emu okpo.⁸ Mvuru oru mba pasi edo laweka ko voki ai to Rubanga ni anjooega.⁹ Ba mtaka di deki andani kalwe anyo Rubanga.¹⁰ Ete di ki aii modi hurire koti Rubanga di ketumi loso ri ni ga rii i ai kwicii du anki cwii disidu maki nga rederu ruaru mgele kre.¹¹ Modi di muu petro pi vuga ai yoana to, ba amgbu au cwii efeki koti zo Rubanga di lung wale jouoro salomone dii i ga.¹² Petro de ba di jo ni ra israeliba anyi au nga redere di si ya? Anyi ra di ederu okop amadi si ya? Kusa amal aluka peteresi ya?¹³ Rubanga Abramo di isaka di, yakobo di, andani Rubanga ama abi di kee amani oku lejo yesu di ni kee andani ba lasejo ri ni anyi ga andani pilato andga imgbe esu lee andani ebele ra,¹⁴ Anyi ga modi petere rii imgbe anyi ko anyi pilato ni andage kebe anyini modiba indire rii e.¹⁵ Rari anyi ko anyi dii opi lidi i ke Rubanga enji andani ra ama sadeni laka rii i.¹⁶ Anda ru kee okpo mori to modi ba dire dii e ni modi anyi adele anyi a nile ra lebi ama yesu ni aika si, ai yesu ni ru i" ebe andani zozo pelere anyi andga si ni.¹⁷ Ki madiji ama ni ra nga anyi edele ti si esu nga anyi edele ku,¹⁸ Andani eze sa Rubanga jo profeta cidu si anda kristo ni kule kecandu ra leti di si ba lejo dini andga ra.¹⁹ Anyiru anyi endji ni anyiko anyengwe Rubanga di dudu anyi endji ni keberu ra pelere.²⁰ Dudu opi kuke anyini saa asi ibwe si ni dudu kemu kuke ayini asi yesu kristo ni luple anyi kemu kenjra.²¹ Kule kolu bu anda odu icandi redezo rii ni nga Rubanga etede nga dii profeta pelere ba ni mgadii furu ege sa ra.²² Ovidu musa jo opi Rubanga kumu kezwe anyi ni profeta ra kende ma ani, kenga anyi lelega adnji gasi, kule dubasi le angeri lara ada jole angina ri'e.²³ Modi alu nga profeta jole ni erire ra ni i kuni kanjoru Rubanga ni.²⁴ Profeta kucwidu nga Samuel ni nga anda vu lasejo ri ni nga jo lejo idi vu di kejiru ra.²⁵ Profeta vu kwici agari Rubanga ecarele amani abi pi ni ra e Abramo ni borouji siduba kwici du vu dige ri kesu ki tutu ra ri pi anyi di oto.²⁶ Rubanga enji anda ti ebule ri ra anyisi ainiga ezwe anda ni ati ayini dudu kucwo tutu core ga anyini tuwa du alu alu asani endezi anyi edele ri pi si.

Chapter 4

¹ Petro pi yoana to olu ki lejo ngere ba ni, ba nga lezika Rubanga ni ri i ai amba askaria zo Rubanga ai nig a mbaka pi saducei bato evu ki ai di.² Amgala ko ai okposi adusi moju eri ki leni ba lenika yesu ni enjira da ga si ra ketedru bad aka rari kenjiki da gasi lidi.³ Disidu koki majo eni cwii suki ai mbusiga oluki bi obu rezi na si adusi esu vu rira.⁴ Ba lejo di Erika ra rii, ba ni weli kusa elifu towu.⁵ Obu rezina si yudeiba amba pi ai askaria pi laponya cara musa di lenika ri to taruki lemuga Jerusalemu ga.⁶ Emukiru pi kanisa ni amba ba asi ale ni ri to kaifa pi yoana ri alesander ri bazi pi to kwasidu engaka amba asi oleni pi koti geni pi to.⁷ Baki maju dii baki ai andga ko ziki ai anyide nga di ingoni? Okpo anyde di ingoni enyde nga di adi rusiya?⁸ Petro ga Endi ole dii si, anyi amba suru dii vu amba vu laseka di to.⁹ De endu anyzi ama ibu loso ama edele modi zi diar leti zoso pelere rii disi,¹⁰ Kule anyini ba Israel di kwici du acute modi amba anyi andaga pelere ri okopo ru yesu kristo ni Nazaretigo si anyi epale kurce gar ii ki Rubanga emji andani ra, endu modi die de anyi andaga loso ru zi ku.¹¹ Anda ni ni ibu ba gale imbe rii ngwi ni bu di delege na ni.¹² Adi kai rarika ni disidu modi zi iyo vu dinga iyo ile Rubanga ru kele ba ni ralizo niinyo.¹³ Amba lemu di auki nga petro jole yoana to ri si raki ba lemi akori i, disidu imgbe niki ai ba oluha yesu to ri i.¹⁴ Ai nga alu ba ku jole ai ni iyo, awusi du aia ndeka modi ni ru ledera ri i ambaka petro to ri yoana ri tosi.¹⁵ Disidu joki ai ni ebeki zo lemu dii ra. Ba amba lejo lalika rii ra amaleni i.¹⁶ Ziki bad ii edeki nya di imgoni, ba kwici oluka jereusalemu niki nyuma ba di edele ri i niki ra, adi hwzuwa di ni?¹⁷ Ki gad ii ni edezo acazo ba ni lelega si kule dubasi le kungeki nga yesu aru si ku modi ni ru alu si ku.¹⁸ Disdu ekecara ai ni okoposi dudu kunge ki nga kusa keleni ki ba ni niga yesu a'a rusi ku alu saa' ku.¹⁹ Petero pi yoana to ai ba dini e, anyi anyinaga anyile di Rubanga andaga oru rosi oru Rubanga andaga?²⁰ Disdu amebe nga amandele ama misi ri ku nga emery ama bi sini ri ku.²¹ Disi du bal emu dii luogwe ai adjaka ni di vu aru ebeki aii ra esuki nga iyo ai ruge aini lamba kezo ai ri kuru, au si ba

cidu nga Rubanga ni ecure ngo, rednisi.²² Modi nyuma edere ruaru ni kinya nde mudisu ri ra.²³ Petero pi yoana to ebe ki ai na ngwiki aia adnjini pi dii kare ai lakarie vo ezuki nya amba suru asi ole ni dii joki to ni ai ni.²⁴ Eriki lejo di nga emurki kwicidu du kare alu ga Rubanga ni elegire, opi rubu pidii vu pi to vu ai ru dii to.²⁵ Endi ole dii sii ama abin Davide pi anda dzore ga, angala ko kafini ba adusi ba ma lejo ndule ruaru kpe adusi?²⁶ Opi pi edeki ai baba odjani dusu du ba vu laseka sa emuki nga ni ti amare ga. Opi pi eruki anda kristo to.²⁷ Di nga redere ri i disudu Erode pi ponzio pilato to emunaki alu. Kafiriba to ba Israeli di to di nga amarale nya ti tiluza aru e.²⁸ Tariki alu kwicidu nga nya edele okpo si edele.²⁹ Ki disudu, opi, ba'a bi ecadi aia ezile ra ni ga ausidu ama nya tiluza ba ni cidu kunge nya lejo ai ni ori ako.³⁰ Nya di ni ba enjika rib a nya nyuma ai jwezo kederu nya tedujo ni yesu di si.³¹ De edoki elegy di zo aia rutara ga oyoro ra gaki kwicidu endi ole ni si edoki lejo Rubanga di ngele ori ako.³² Ba ai to ni emu aia nga asi alusi modi zi alu sa nga di modi ma iyo kupi ki aia nya ni alu.³³ Maju nge lejo opi yesu ngele aia ni okopsi, Rubanga coco tutu ba ni kwicidu.³⁴ Modi alu sa ai lelega iyo. Ba vu to kusa zo to ri kaki silliny aia esule ri e.³⁵ Kuki maju di Rubiya di adi kalanjuwa ai ni modi alu si candi vu si.³⁶ Yosefu ni modi ngare suru leni di tile ciproa muju hunywele Baranaba ri kee ai ni modi ba asi ni embaki ri i.³⁷ Lezi anda avu ni ezi rubiya ni anda esule ausidu ke maju di.

Chapter 5

¹ Esu modi zi alu anda ru Anania i iju nu ria Safirai. Lejiki nga pi ra,² Keki ebeki rubuju zina pi ra keke maju di bagi na ii.³ Petero jo andani Anania ni nyi ba sitani kwi nya asi ga adusi nga nyi lezile ri nig a adusi?⁴ Disdu nga nya lezile kuru ni nya nyidi i nyelizi rubiya bi nya i nga ebere nya asige rii adu? Nyi ludja ba ku nyi ludja Rubangi.⁵ Mgbesa Anania eri dii mgbede vuru, dara ra nga di si ba kwicedu du auki cwii.⁶ Yai eto ki zaga liki andani bongo si ngi ki andani langwe voki seki andani ra.⁷ Saa na vuga Anania uzi ni ekwi zuga, ki esu ni nga rederi kuru.⁸ Petero jo etede mga amani pelere dii nga ni weli kwicidu anyi lezile re si izi di ai Oo nga dii kwicidu andai.⁹ Disdu petero jo andani anyi nga si nyago to anyama ti opi ni obijo adusi ya? Ba nya ago ni zikari eseleni esaki keti ge ra endi aiso kuziki sa sele to.¹⁰ Mgbesa de petero paga ekoru ra. Yai die to zo ga ndeki data di ngiki anda ni langwe vu ki seki andan ago marega.¹¹ Ba aitori ba lejo di Erika ri to ori ko ai cwi.¹² Maju ede myuma nga anzo ri to ba lele kwici ai to ni toru ki zovoro ga salomone di ga.¹³ Ba zi pi marage ni mbaki asi tone i nga si kuru ba kwici kekiri aia ru okopi si.¹⁴ Ki ba amgbu ago uku to opi ni ai kori rii e enjara ai didiri.¹⁵ Nga di ba'a bu vu lelerugudu ni aga ba legeki siri e aiba lile lisina au si de petero kali ri ni gasi anda lindi lindi kade zipi ni dige.¹⁶ Haki amgbu zi pi gamji jerusalemu ni maraga ri i, kokikiba aidi rib a ori to ri i sa eziki aia ru kwici ra.¹⁷ Aki ko amba aki ole rid ii si bazi pi kwicidu ewo ki soducii di to maju ruge si jo pi edezo ai ruge.¹⁸ Koki maju ni toki ai mabusiga ba mundara dii niga.¹⁹ Ki saa ini disi malaika opi ai emu awi koti mabusi di i zi maju di langwe zi ai ni.²⁰ Anyivo anyimba zo Rubanga di ni ga anyi lejo ba cidi ni lidi di ederu ra i.²¹ Maju pi ai ra hovuru taki zo Rubnaga di riga edoki nga lenile. Amba asi ole rid ii ai bazi pi to lungweki Judea ba amba ledzo ambaka dini di ni tilamaka ndere koku ziki ba zipi moju ni ezire ai andaga.²² Ki askeria amba di, esuki maju dii mabusi ga aiiyo, disidu ziki ofu aia ba lama ga.²³ Joki amasa mazusi zo gad ii emesu keti ni ti esi ndi dinga askaria sa baba kute ki mara ni, ki amawi koti ni tii dii emesu alu sa ba zoga kuru.²⁴ Amba askari de Rubanga did ii amba asi ole dii to, eriki nga dii aukicwii nga disi kemu kolu ingoni?²⁵ Modi zi kwii zo ai ni, engeni dib a anyi tole mabusi ri i aki zo Rubanga di niga kein ki ba ni.²⁶ Disidu askari amba dii voki ba andi to bongwiki maju dii vule, eziki ai okpo si ku adusi ori ko ai cwii, ba kuno kuloui aia onisi ra.²⁷ Eziki maju to zo ga ab'a ba lema di ba andaga amba asi ole ni di zi ai ni.²⁸ Adzo ake anyini cara okpo kule ekeleni nga modi di arusi ku, ki eyede di anyi edele dini anyeca di leni anyidi jerusalemu ni kwici du dudu taa anyidi kegwi amadiiga.²⁹ Petero pi moju zii pi to aiki kule akalimi ru Rubanga di au, amoniba ku.³⁰ Yesu ni anyi dii anyiepak kurulega dia. Vaga Rubanga ama abi pi di enji anda ni ra daga si.³¹ Rubanga enji andani ra rii dii andaga lopirigo du andani enidipi dudu kuke ba israele di ni kare aia rii enji ai ni ruzo awusi du aia enji keberu dura.³² Ama laledu kolu pelere Rubanga ni, kuke ba ni orika ni ku dudu sadenia di e.³³ Ba lemudi de ai keni ki lejo di anyala ko ai okposi amoki nga maju dib a jizo.³⁴ Amba lejo ni ti amaka dini di e modi zi alu runa farizeiga run a hamaliele I andani hopwonyi cara musa di leniba ri ba kwici du kori ki andani okoposi rii mba ede pasi ai lele ga jo ni ba dii nyi lugwe.³⁵ Ko jo ai ni amba lejo nit e amakari mi pi dini ba to ri ni, Israeli ba anyira nya anyi edele, ba di anyira nga aia ruge caa pa.³⁶ Mande irere di Tundasi nga anda lejo to jo andani modi ole nii. Ba mia alu koki anda lejo i ki adi andari na ba anda vu kokori aca ki pi disdu lejo ko ba cwii.³⁷ Dii ni avuga Judea nihalileago efu anda lejo to odu ba lazo ni riniga anda sa adi ra ba anda vaga rii sa kwicidu acaki pi.³⁸ Disudu maju anyini ekede nga zii ku ba dini ruge. Enyebe koluki ki de nya aia edele ri vu nyumanyuma aia kide ni de enga Rubanga di anyi ma aia acaki pi kende ba akanidiani.³⁹ Ki de enga Rubanga dii anyi ma aia mi zaweke kpe. Anyesu anyi jo Rubanga to, lama ba ko ra Gamaliele di andar.⁴⁰ Hungweki maju dib a juga. Mgba ai kurus si e cara ki al ni kule kunge nga yesu aru ku ba ni idiku. Ko ebeki ai ra.⁴¹ Maju oyiki amba lejo amaka dini ni andga si anzo retu to, adusi Rubanga ai aia ricandzo yesu arusi ni raa.⁴² Adu cidi si ai ofu loso ri ngezo yesu kristo ni ru zo Rubanga di i pi laki di.

Chapter 6

¹ Odu zi si ba aia leniri a'weli napi enjaru ra i Judea ba Grik doki ojaka Judea ba vu ni ataka ba ri to. Judea ba pi Griki to ti joka ri ziki nyike rubia aneizi aidri ni oducidu si rubiya lanyule ni ni ga ku.² Disdu maju mudiri alimbi eni rii lungwe ki ba aia leniri kwici du karealu ga joki lejo Rubanga di ebeku linyasi ku lanjuka kalende amani loroku.³ Disdu mandji enyere ba anyi lelega onyaki tuderu ba aia ovi losonie endi ole gare gare aia asi ga rii ongu ba sini to rii mgu ba ibu di i.⁴

Amangasi adi kukee tema elegy runi dudu lejo ri mgezo ni.⁵ Ba amgbu ri anjo okpo si leni maju leni le risi disidu lupeki Stefani ni modi ai oku to ri i pi endi ole pi to si pillipo i pokoro i nikanore i Timoni i paramena i pi nikole ni antiokiago jurugo kele dini ba judii ba di i.⁶ Laki etde ai maju ni elegi ki ko leki ko aia di ni ai di i.⁷ Disdu lejo Rubanga di i adi oja si ku ba maju ni vu koka ri ai weli zi reinjasi jerusalemu okposi vuru ba azikeke Rubanga ni ri ambu ai ki lejo yesu kristo di ra.⁸ Stefano nga endi ole di si okpo to edo nyuma edeka to laki ni lele ga.⁹ Ki ba zipi ga aini imgbe. Ba ai anda dig a ri i lele Judea ba emgaka cirene ti ga alesad ria to ni i, ai Judea ba emgaka cillica ga vu Asia ga ni ba to edoki nga eroka Stefano pi to.¹⁰ Ki endi ole ni kee cini Stefano ni jo kujo nga sa to ba di kuzi ki mi kpe.¹¹ Disdu ba di geri ba zipe Rubanga si ko joki di Ameri modi si ku musa pi uduku Rubanga to.¹² Disidu enjiki ba amba vu laseka ni asi ri to, lapodonya cara musa di lenika ri to evoki koko ki Stefano ni ziki amba lejo amaka dini ni andaga.¹³ Ko eziki ba zipi kevo kunge enjo anda ruge kujoki modi di saa kunge nga zo Rubanga di ruge cara musa di to indzwi.¹⁴ Adusi emeri dzo yesu ni Nazaretgo ni kemu zo Rubanga di arera vu aru pi leti amadi emgare musa di ecar.¹⁵ Amba lejo amaka dini di rii kwici du ai Stefano ai ndele ra ndeki Stefano ai andasi kelende malaika di ani.

Chapter 7

¹ Padere amba ri joo. Nga di badu anda ya? ² Stefheno joo maadijee pi maatato, enyeni ma Rubanga andi retede atat Abrahamo ni esu andani messopotama ebe muu Haran joo andini ³ Ebe nya vu pi odiinyi di to ra mu vu metede nyi rii ni ga. ⁴ Mobesa ebe vu chaldem muu olu Haran na si, atta dara, Rubanga ezi andani vu na nga, diado omolu lakari e. ⁵ Kee andani kare kuru olujoo ole pa bazo andani, lakni joo andani dee boronzi iyosa, anda kuke vu ra anda abi ni anda vuga. ⁶ Rubanga joo andani dini nya boroji kuvo kolu ki bobo du vu juru di niga, kuva kulu ki opigo du avo edee ai indzwi ambamba kinya ni ru mudisu. ⁷ Ki mamu ma lali lejo ba vu dige baa ii eriko, kurini, Rubanga joo kwun kevoki ma ejurega kare ma kele nig a. ⁸ Rubanga kee Abrahamo ni aika pi haruka to. Disidu Abrahamo ni emu ata isaako di e, onguru rulika kolu edu aro, isaacho ni emu atta yakbo di e, yakbo ni emu atta bozi mudi al libe eri di e. ⁹ De boroji dii evoki aviro yosefu ni ruge lezi andani Ejito gipi rusu Rubanga ni anda to. ¹⁰ Ekonyo andani ni jcandi nig a, kee yosefu ni andaloso pi cirri to pharaoh ni andaga opi ejito ba di ni pi anda zoo ba to. ¹¹ Saa vu ede emu abiri ba ejito pi canan di to ba ecandru opokosi aia atta ni esu onya ku. ¹² De yacobo ni eri anya (dura) aa Ejito ga zenée ama abi ni vu atizo ri Ejito ga. ¹³ Aii awe Ejito ga vueri zo ribi yosefu etedri adijini pi pharoh ni kaka anda di duu ra. ¹⁴ Disidu yosefu ni zwee adijini aia ata yacbo dii kujoki du andani kevoki kaka to kwicidu ai aa mudi tuderu limbi tou. ¹⁵ Yacobo ni muu Ejito ga daa ki abi to laka ra. ¹⁶ Aia angi ai shechem esi ai budi ai abi Abrahamo gele lage silver adiya bura go Hamor ni shechem. ¹⁷ Desaa cara Rubanga di esana esara Abrahamo ni esu weli ba amadi ejito ga enjaru yayadu ejito ga. ¹⁸ Vuaru opi zi aba, ni yosefo ni kuru esu yosefo re vu ejito dii lasereni re i. ¹⁹ Edoki mulobe pi lujuluja ba amadi ni ruge asi injwi ama abe ni ruge pi boroji amadi atizo ni ruge dika ri pi. ²⁰ Saa na si esu musa ni atira, anda ni pelere Rubanga ni andaga esu andani imba naa isa anda ata di zuga. ²¹ De azu anda ni langwe lele, pharaoh zwani duu andani ezo anda bura goo anda di i. ²² Musa ni eleni cirri ejito di ani, anda ni pelee uduku pi ibu to. ²³ De andani kinya mudi suu, hara emu anda ni anda kulumi adanjni boroji Israel du. ²⁴ De dee Israelitega ede indzwi, musa duu talode mangbe ejito go ni kpoo. ²⁵ Anda kura adajni kura ki Rubanga di ai ni elekozo ki lana di emu ai dige kuru. ²⁶ Hovuru na si emu esu Israelite boji kujaa ki ai ainain esu kegoga ai ibwega anda rozi zo joo aini ma adanjni anyi ladaraku nyi ba alu ri i. ²⁷ Ki alu rezi ni edere injwi, anda ire ire ni duu lii andani pi, dozoo anda ni nyi adiya? Adi baa nyi opi du ni ya kediyo linega. ²⁸ Nyi le ma dile kende ejito ga dele agini ri ani? ²⁹ Musa de eri dini fee pi olu kende ba feeka vu zi nig a riani muu olu inga midian, andani emu olu ata boji ari ode e. ³⁰ De kinya mudisu laga pi, malika etede ru andani kwesi kwesi aga be Sinai, nig a, dee asi ni lede mondiga. ³¹ De musa de asi kugwe anda andga mu ire nderga, rasi eri uduku Rubanga di e kujo. ³² Maiyie Rubanga nyutu di e Rubanga Abrahamo de, isaaco, yacbo, di musa ni runa edo dika ebe nde idi kuru. ³³ Rubanga joo anda ni, ngee mbuvga nya paga si pi kare nya edere ga di andani kare ole ri e. ³⁴ De mande ba madi ai recende ka si ai ejito gasi meni ai owuna memu mebe vuru ai lanirega emu male nyi zwele ejito ga. ³⁵ De musa mu ai di gaki imbe, de jooki, adi baa nyi ni opi du ni kediya (gadi). Andani alu Rubanga ezwele andani kede opidu ba elokore. Rubanga zwee andani dizi malaika andani etederu musa ni kwesikwesi aga ri ani. ³⁶ Musa see mbe ai ejito ga si mbe sa andu nyumnyuma ejito ga si golo red sea diniga si onyuru kwesikwesi ga si kinya ru mudisu. ³⁷ Musa ni alu alu dii joo bani Israel. Rubanga ni kega oru prophet ga anyi lele adnji ga si kemu prophet kolu maani. ³⁸ Dii modi andani remuru kaka mondiga ai malaka to ri hojuru bee sinaia ga ri i andani modi ata, onyuru esu uduku kurge ba ni ri i. ³⁹ Dii modi ama ata lejo na gare imbe ri i doki anda ni ai lelegasi. Mbege ai aside vuru vule ejito ga. ⁴⁰ Mbe saa na si joo ki Arona ni, kedu kede Rubanga mbe saa kuse aini, disudu musa esi ai vuu ejito nig a si pi ai ni ku aduni nga kedera ai ni. ⁴¹ Disu du edebii kwe eziki asidu sistani ejuzo asani ga ai edele disi ri i. ⁴² Ki Rubanga lufuru kee aini keju ki andani lelego si rubu ge kende cwile bulu ge propheto, enydu nyi ke mani anyaka awu azi du kinya ru mudi sa kwesikwesi aga nyi ba Israel de? ⁴³ Anyi ai sitani moledi di e lelego Rubanga rephan di i anda eno to anda ni ecwi disudu mado nyi lolu Babylon. ⁴⁴ Ama ata ni teremja anda di pelere desa kolu kwesikwesi ga sai andani Rubanga cara kere ri e de joo musani kedu kede ga loso ambamba anda kundu. ⁴⁵ Vuaru ama ata, Joshua, ni esu teremeja lesire vu na niga ri, Rubanga du vu na kare inga na gasi esa koo davide ni nga. ⁴⁶ Anda ni esu anda loso Rubanga di se andani zi kare anda kemu kolu laka ri Rubanga yacobo di. ⁴⁷ Ki Solomon ni bi zoo Rubanga di ni. ⁴⁸ Disu kare asi konisa du kende prophet joo ri ani. ⁴⁹ Rubu ni ma kare e, vu ni ma pa ni vu tiso ni zoo ori ingoni nyi biya awa mani? Rubanga joo, kare ingoi ma mu molouu lakar i? ⁵⁰ Vi madii ede ni kunya. ⁵¹ Anyi ba be diyadu onyule ndoloma ali anyi kuru anya asiga si pi anya bii too to anyi odu cidu enyoriga endi

ole ni ruge anyi eronga anyi ata di ani.⁵² Propheto ango ku re anyi ata edebe indjwe kure e? diku prophet andani retede ri pelere ri kamu kolu anda loso loso du tore ki anyi vo onyolu ba lezi pi ba hudika to ri anyi dii anda ni pi.⁵³ Anyi ba anyesu cara lalaka di sir a, ki anyi ekuka kuru.⁵⁴ De amba kanisa di eriki e'jo dii, asi ra pi mbesa vurupi edoki aia si anga si stephono ni ruge.⁵⁵ Ki andani oluko endi ole ri tobi, mbesa de nga oru rubu de Rubanga pi yesu ede dii andga Rubanga.⁵⁶ Stephono joo, anyi nde mande rubu awiro, munde bura Rubanga die de di anda Rubanga di ni ga.⁵⁷ De disu amba kanisa labu ai ni cwii edoki ojwa ojwa boro oru si mbgwee sa keki andani.⁵⁸ Mbgwsa zii andani city ga si pi edoki amla luvika onisi, sadenia edoki ai bongo baka burago curube ni paga ruma saulo.⁵⁹ De kulova ki onisi stepheno, lungwe Rubanga ni ai yesu to kuki anda endi ole e.⁶⁰ Mbgwe wo vuru lungwe ga brono si Rubanga ebe anira enji di, mbgwe sa ekoro du ra (dara).

Chapter 8

¹ Saulo nil emu pi daadi to, mbgwe endoso odu nasi cara ba kanisa di nig a pi jeresulem ba ai kari tuwadu areru didi vuga si Judea pi sanaria ile maju.² Ba ai to ni seki stepheno ni seki anda I leti loso ri si.³ Ki saulo ni ede ba kanisa di indjwi kumu zoo ti zoo ga si kuko uku pi ago to kuba mabusi aga.⁴ De kristo ba aikari sa are i ra ebe ke lejo Rubanga di kuru.⁵ Philipio ni mutaun samaria di niga lejo yesu di ni ngerega.⁶ De ba ni mututu eri ki deki nyumnyuma philipio edele ni soki bi oga erini nig a ai kwije du lejo anda ngele rig a.⁷ Ori ori injwiri pi oyiki pi owuto uduku pi boro oru ni si ba pa ebwere ri pi dii to ni pito esuki ibnee na.⁸ Disu du andjoandjo emu taun nanga ambamba.⁹ Ke esu agosi taun naniga runa simone e, esu andani modi nga lunde ri e, kulujwa ba samaria gani kujo andani mode okori i.¹⁰ Ba kwidu samaria gani boki ai bi lejo na nga okpsi, ago di andani modi mori toni i andani modi Rubanga di tori.¹¹ Keri ki andani okposi adusi ku ba ri di legwele di anda ozoozo si.¹² Ki de eriki ai to nga philipio ngele nisi uduku pelere Rubanga disi yesu kristo di to, dii si du ago, uku, kwicdu koki Batasimo ra.¹³ Simone ni sa anagasi aii batisimo ra vuuru ai aluka philipho to pi onguru nymanyuma kedenu okposi.¹⁴ Maju Jerusalemo ga ri de keni ki ba samaria rii ai Rubanga mbe zweeki petero pi yoan to ai di.¹⁵ De esaki ai dir a mbwe sa eleki aini dudu kesu endi olerdu.¹⁶ Saa nasi sa esu endi ole ni iyo ai lele ga ile esuki batasimo yesu kristo aru si.¹⁷ Disu petero pi yoan to tiki aid ii e ai diniga embe sa esu endi oke ri to.¹⁸ De simone dee endi ole ri akee ra dii baka maju di si kee ai rubiya.¹⁹ Joo aini emgekwenani mori dii saa to de maba modi mungwe endi ole ri mesu du.²⁰ Ki petero jo andani, nya raraga lejo Rubanga di age rubiya si mu nya rubiye le to asiya.²¹ Kare nyini iyo lejo di nig a, adusi nya asi iyo Rubanga ni andaga pelere ku.²² Disu du ga injwi nya edele ri elegy laka Rubanga dudu kebe ga injwi asi ga ra.²³ Adusi amande nyi avi to onguru pi enyanya to ga di ombe cwi."²⁴ Simone ai, "elegy Rubnaga ni mani dudu ga nya jole kederu mani ku."²⁵ Petero pi yohano to nge lejo opi dii okposi de kungwi ki Jerusaleme aia ngwire ga voki ofu loso nii ngesi ba ambgu samaria ga rii ai ki ra.²⁶ Malaika opi di joo pilipo ni ederu baba muzu leti engare Jerusaleme ga mure gaza ga ri leti di lali kwesikwesi aga si.²⁷ Disudu pillipo ederu nya muzu esu ethopiago kumu leti si anda modi okpotore e pisa modi rubiya yayadu tore pi kerizi etiopia gare dii modi dii Candace, queen cushites, andani modi rubiya ni dii e enga Jerusaleme elegy ga.²⁸ De anda ngwene ga tuu rii naknaka diige awi buku kula buku prophet izaiah di e.²⁹ Endi ole ni joo pillipio ni mun ire naknaka ni ruge ire.³⁰ Pillipo ni fee ire eni kula bulu Isaiah dii joo andani nyeni nga nua lale ri pelere du ya?³¹ Cushite di joo maki ingoni de modi zi nge mani ekwi naa kuru nie mbesa aii pillipo ni ketu naknaka oruu kuri anda to.³² Ewoo buku pelere nig a nii anda lale nig a nii. Kunde anda ni bilo zile lile ri ani. Kende anda ni bilo ngwa bi lile owu kuniaw. Joo nya sa aludi ku.³³ Anda lidi pi anda andanda to adupi vu ga diya adi kunge ga anda abi abi ni? Anda lidi adu vu ni di si."³⁴ Modi eunudi zii pillipo ni ma nyi adi ni prophto lajo nyanye ru aru ri adia ole modi zi?³⁵ Pillipo edo andani lejo buku anda ngele ni uduku pelere yesu ni anda ngasi.³⁶ De aia vore ga leti me ge si esuki iyii, adusi amba dii joo iyii di aa di nga zi ma ekala na aa ya ma batisimo kozo ni aa yu?³⁷ Pillipo joo anda ni yesu batisimo wa de nya i asi cidu sii, mai ra, ma I yesu kristo ni ra Rubanga bura i.³⁸ Modi amba Ethiopian di kee cara dudu naknaka ni edezo mbesa pillipo pi eri tuwa toki iyii aga pillipo koo kee anda ni batisimo.³⁹ Etuki langwe iyi agasi mbwe endi ole Rubanga mgii pillipo ni pi eunch nde andani kuru idisa e ki mu asi anjo anjo to.⁴⁰ Pillipo esu anda ni azotu bati ra ai ki lejo Rubanga di asi kwici si sa pi Cesarea ga.

Chapter 9

¹ Ki saulo kuljoru vurmoyi du onyuru badika to lofo moju dini ngasi Rubanga kumu laponia orudi ni ga si.² Andani kuzi waraga synagogues gasi muzu Damascus ga dudu de anda kesu ba ra anda kuko ai ba Rubanga ni vu okoka ni ukuzi pi ago to ezile Jerusalem ga.³ De andani edo muzu nga zi ederu anda ni ire kusa du Damascus mgbe sa nga si lagu ingwe rubu ge si.⁴ Mgbe sa de vuru inyaga uduku joo saulo saulo le candi ma adusi ya?⁵ Saulo zii nyi adi opi i? mgbe uduku jo andani ma yesu ni nya ecandle rii.⁶ Ki nga aru mu tauni ga avo adzo nyini nyini nge de rii.⁷ Ba voo ba ri tori edeki uduku ko ki keri ki uduku modi di ki udeki ku.⁸ Saulo nya vuru si de kowi anda mii ndega ku mgbe sa edu azi andani Damascus ga.⁹ Odu naa vuga nde gas a ku nyaga saku mavga sa ku.¹⁰ Esu modi opi go Rubanga di alu runa aminnia e Damascus ga Rubanga jo nga orobibga jo aminnia ni nde ma diya Rubanga.¹¹ Rubnanga jo andani nga mu leti ge kulu gweru leti andari jo Judea ga zii agoomwe ga rii emure Tarsus runa saulo, anda ni kelegi ra.¹² Andande ga orobi biga ago aniania ni kemu dii barega anda diiga dudu anda mi kunde ga idii.¹³ Ki aniania ai Rubanga mere modi di andani injwi karako dii moju nyidi pelere Jerusalem.¹⁴ Edu carao amba kanisa di ni gasi dudu anda kako ba zile, de modi alu alu kulwenge nya ru i na i.¹⁵ Ki Rubanga joo andani muu andani modi alu ma orile ebu modi edere ma rusi rii Gentiles pi opi boroji Israel ni.¹⁶

Mamu meted andani icandi asani ma rusi. ¹⁷ Mgbe anania nya mu kwi zoo, mbge baa dii anda, dige, joo ma adozi saulo Rubanga yesu ni, anda ni retede re nyini esu nyemu leti ga si ri anda ni ezwe ma ni dudu nyesu mii ako du idi dudu nyi ga edi ole ri si. ¹⁸ Mbge sa nga zi ede ebi ni oboro ani mini nag a si mbge sa nga oru esu batasimo. ¹⁹ Mbge sa nya ga esu moridu, andani alu maju to Damascus adu ubii. ²⁰ Mgbe sa edo yesu ri ru nyeka synagogues kujoo andani Rubanga ri bura i. ²¹ Ba andani Erika ri evo ki asi orii to kujo ki ago di andani ba lukore ku ya Jerusalem ga si ri ku yu emu diya opi ki amba kanisa nya si. ²² Ki saulo ni emu bodi Rubnaga di okpo rii ba yudi ba Damascus dudu kede ru yesu ni kristo i. ²³ Odu ubia vuga edoki lara injwire e dudu andani akudi du opkwo. ²⁴ Ki ai laru niru ra saulo ni riki ganyi tit ere ga itu pi ini to dudu akudi andan ra. ²⁵ Ki andani muju anda di zii andani ini aga si duu andani ezwe andani mbge sa vuru gufo si. ²⁶ De andani emu Jerusalem ga, saulo kule anda kumuru muju na to ki ori koo ai kwic ai kii kuru andani muju e. ²⁷ Ki barnabas duu andani zii maju ni lele ga joo aini saulo ni nda opi leti mii ge si Rubanga lojoru anda to Damascus saulo lojoru mori opi di si pi opi yesu aru si. ²⁸ Esuru ki ai to esu kevo ki itii ai kuvo langwe Jerusalem ga kolojoru mori opi yesu kristo aru si. ²⁹ Ki riki lojore mori sib a Grecian yayudi ba to, ki kura dudu ai kudi andani ra. ³⁰ De adinji ni eriki dini ezi ki andani pi vurule lele zweeki andani pi kare lungwele Tarsus ga. ³¹ Disu du kanisa mgbe enyei, Judea, Galilee pi Samaria ba evo anjanjo to siki ba zoki anjonjo rubanga pi endi ole to, kanisa zoo pi members to. ³² Disidu petero ni nga muu tauni, (mundiria) emu pi ba ai ni to kolu taoun lungwe hydda ga ri ni ga. ³³ Kare nani ga agoozil runa. Aeneas i e alu kinya ni ruu dii dii aro bgwole di ge pana ebwera. ³⁴ Mbge sa petero joo andani, aeneas yesu kristo ejwa nyi ra ngaa oru lii nya gwobolo mgbe sa di sii mgbe gaa oru. ³⁵ De ba alu alu oluka hydda pi sharou ga to ndeki modi dii mybe saa lufuki asi Rubanga ga. ³⁶ Kare zii na runa Joppa opigo zi na runa Tabitha i alufu runa Greek tisi alugwe Dorcus, izii di andani aii Rubanga di to anyu aii andi ambamba kedenga ba nga akori ni asi cidusi. ³⁷ Esa adu zi andani dee, auu runa indjwi jwelli andani baki andani zoo orureni ga. ³⁸ De lydda niire joppa de moju erili Petero ire na zwelli ofu laka ba eri to andi dudu kailli andani kallal ako. ³⁹ Mgbe Petero nga voli aito de andani sara mgbe sa ezii andani zoo oru niga, awizi edeki oru pasi kowu ki etede andani koti pi kanju to nga Dorus edde nip ii sa ai torie. ⁴⁰ Petero mgbe doo ai turoa du zuga si, mgbe sa ajo vuru elegy lufuru anda to ire jo Tabitha nga oruu, mgbe saa awi ada mii kude petero ni mgbe nga oru. ⁴¹ Petero kee andu dii enga andani oru mgbe sa eulgwe ba aiba ri dullu anda kulle ai ni andani ledu ai awji diga ledu. ⁴² Mgbe sa lijo di eru ba joppa ga ri aula to mbge sa ai opi Rubanga du to. ⁴³ Petero ni mgbe olu sa ai to odu ubi joppa ga esu ago esu ago sii runa Simone andani modi koju lusoni pi vulla toí.

Chapter 10

¹ De ago zi kolu tawn Caesarea, runa Cornelio ii, kulgwero italiau regiment. ² Andani modi ai tore i andani kelegi Rubanga ni anda ba zugari to tuwa du kakee rubiya ba lekari ni onya kelegi Rubanga ni andzo to. ³ De sa dijalo ini die andani nde orobi pelere malakia Rubnaga kemu andi malaka Rubnaga di joo andani "Cornelius" ⁴ Cornelio ori ko andani cwi maliaka hojoi si de aduninga ya? Malakia joo andani nya elegy pi nya nga kele bag a akori ra kerudu pi nya azi keka to sa Rubanga ni andajra. ⁵ Mgbe zweeki ago taun joppa din a ga modi runa na simone runazi kulunywe ru petero e. ⁶ Kolu ki simone andani modi vuko, sore e pi kaju sore, anda ire meri maraya. ⁷ De malaika lojoru anda to mgbe ebe andani. Cornelius mgbe lungwe ba eri ba ibu edeka andadi zuga pi ni angu pi anda asekeria Rubnaga ni ai ka ri pi to aseken ai anda ekuka pi i to. ⁸ Cornelius ngee nga reder andani kwici ai ni ra mgbe zweeki ai joppa. ⁹ Odu zi si saa ni ru aziyo inini si edoki de ire kalinikii taun. Petero muu oru zo ni piriye oru elegy laka. ¹⁰ Nasi abini edo andani dika lee nga nyale ki saa nasi ukuji kudi lonya. Nasi ake laka lonya mgbe lara to emulaka. ¹¹ Nasi mgbe nde ga lofu anu awiru mbo nga si kende caka ani ambugo du kemu vuru vuga ezeru kemu ewa sa si. ¹² Ewa su ge si nga kwici pa sar re laka aa kundwe ki vu aga si pi arandzi lufe lofu aga ri pito. ¹³ Mgbe uduku lojuru andani ngaa aru petero lii nya ai. ¹⁴ Ki petero joo ileni ku Rubanga ma nya nga andi ni ku. ¹⁵ Ke unduku emu andani vu eni si, nga Rubanga bale ni pelere, lungwe nya di andi ku. ¹⁶ Nga di ederu vuu naa disudu mgbe ba okozo di mgbe olongwe ruge. ¹⁷ De petero ni lara nag a nga andelraleri aduya mgbe sa ba ago eni swele Cornelius edeki gomyi tige ziki leti muzo zuga. ¹⁸ Mgbe sa zi ki simone onguru adini lungwele petero andani kolu diya. ¹⁹ De petero ni lanaga andaniga endi ole badu ba naa ago kunduru nyi. ²⁰ Nga oru mu aito akugo ku voka ai to adusi ku mazwe ai ma i. ²¹ Mgbe petero ni emu aidii vuru ago nadi mai di anyi nduri i lee anyi evu adusi? ²² Mgbe sa joki modi amba jesi di runa Cornelius e andani modi ai Rubanga di to onyar kecu Rubnaga pi kolojuru ganyi Judea di ni endi ole malaika Rubanga anda kere du anda di si. ²³ Petero lungwe aii kevo ki zunga dudu ai koluki ai to. ²⁴ Hovuru na si mgbe voki caesarea. Cornelius kure ai lungwe ba kaka andai pi adii anda di to rosi anda ire ri to. ²⁵ De saa petero kwidu zuga. Cornelius mgbe wo vuru anyi si anda paga dudu andu keju andani du. ²⁶ Ki petero koo andani ora joo andani ede pasi mai saa modi. ²⁷ De petero ni kolojoru anda to mgbe zuga esu laki yayadu taru ki kare alu ga. ²⁸ Dzo ai ni anyi ga si anyini loso du Judea ba emuru ba zi to ku kende ba pelere kuru ri pito kumu sa ku taun ni zi ga. Ki Rubanga dzo mani malongwe bazi pi andi ku. ²⁹ Disidu mgbe memu nenenge ako de azwe ba madi ni e, le anyi zweeki ba madi. ³⁰ Cornelius jooga odu suu avega sa disi esu melegi sa dijalo si, zoo madi ni ga mgbe sa mande modi edee mandaga bongo sure sure si. ³¹ De dzo Cornelius nya elegy pi nga nyakele ba nga akori ni onyuru nya aito eroru ra Rubanga ni andaga ra. ³² Disdu zweeki ba joppa, kulwge modi ruu simone andani alungwe petero andani kolu joo modi vuka pi kamju sore re de runa simone e kolu ire meri tige. ³³ Mgbe sa mazwe ba ayidi nyi modi ibwe rei mgbe nyenurara ama kwici du diya Rubnaga ni andaga ama le emery nga djole nyini e Rubanga di si re i. ³⁴ Petero awi anda ni tie badu mesu Rubanga duu modi zi langwe kuru. ³⁵ Badu vudige modi ecu Rubanga pi andani modi ole kede nga ai le andani ri e. ³⁶ Anyi ni ra uduku zweeki ba israele ni ri e

kee ofu di ibwe di pi yesu kristo ni opi i ba kwici ni.³⁷ Anya gasi anyini soro nga di dukera dure ederu kwici du vu Judea ga edoru Galilee di vuga si yoana kee ofu batazimo.³⁸ Nga di ofu yesu ni Nazaretho Rubanga coo tutu endi ole ri si mori to. Kwicedu dudu kejba pi ba ai epile ra sitani Rubanga ni kemu kolu ai to.³⁹ Ama sadenia na e nga yesu edele ri niga kwice du vudi ko jews pi Jerusaleme diku andani ajiaji kwesi ga.⁴⁰ Ki Rubanga enya andani oru odu naa vuya esiki andera.⁴¹ Lakin ba kwie ni ku ile oluka sadenia ai ovile otire diduri pi e Rubanga pi nyaki pi vuru ki anda to ri pi ede odu anda oji daa ga ra naa i.⁴² De kee cara amani lejo gego bani di budu andani Rubanga ovile ri I opi pi ba lidi pi oda ra ri pito.⁴³ De anda dii si prophet ba sa kolu ki a sadenia dudu ba kwice ka ki ai du ra enjenj kuduru andana rusi.⁴⁴ De petero ni kujo di endi ole dee ba di ni ruge kwici du de keru uduku na e.⁴⁵ Ba enga ilile ra ai guruba ai ka ra re pi ba evoku petero tore ore koo ai cwi asani endi ole ni kwisodi olu ai ruge ai nab a Gentiles.⁴⁶ De ai eriki ba Gentiles kolojoru ki ti zi pi si keju Rubanga mgbe petero ai.⁴⁷ Anya lele ga modi zi kega ba di iyi batazimo di kuya ba di esu ki endi oleri ra nai kede amani ni e.⁴⁸ Disi du kee cara ai batizimo ru yesu kristo di si disu ziki andani kolu ki ai to odu ubi to.

Chapter 11

¹ De maju pi adnzi to eri ki Judea sib a hentiles ai sa esului Rubanga ra.² Petero emu jeresaiem ga ba guru alile ri pi edzo and ani ludoka.³ Migbe sa rilli djolla nyini olure ba andi ni to anyini ga nyalla ai to kare alu ga.⁴ Ili petero edzo ngella ai ni ga rederi bisibise dzo ai ri.⁵ Mari elegi re tanu joppa, mande nga kennu kojoron kemu vuru kende jullu ezwe vuru Rubuge si ewa susi etederu mani.⁶ Mari ndella mara ana, mgbe sa mande nga pa ai su amjulla ezwe vu dige, moi pi amyuka pa ai di ebwe ri pito arandji lofu aga re pito.⁷ Meri uduku rubuge si dzo mani petero nga oru dii anyuka alu nya.⁸ Mai ederu ku Rubanga nga andire pe nga endi pelere to kwi ma tei ni ga ku.⁹ Ki onguru uduku ai mani idzi nga emerue rub age si, Rubanga joo andani pelere lungwe andi ku.¹⁰ Dii ederu vu ni ru naa mgbe sa nga die olongwe nga Rubage vule.¹¹ Disi du mybe ago ai naa edella ki koti ni anduga egwe ai caesarea madi.¹² Mgbe sa endi ole keemani cara ama voo ba to alu mara nga ku ai lele ga, dii adrji ai aze to amovo ai to amavo ago nadi zuga.¹³ Dzo amani kende anda de malaika ede andi zuga kujo zwe ago goppa kezi ki simone vule andani alungwe petero.¹⁴ Kemu kolojuru unuku si dudu myi lone du ra omgura pi mya zoo to tura kaleru sa to.¹⁵ De medo ai ni roluka mybe ande ole ri emu ai ni kede anda emu zo bani re ani

¹⁶ Mgbe sa mera udulu Rubanga di ra Yoani badu kuke Batisumo iyi se ki anyi voo anyi kee Batisumo bani endi ole ri si.¹⁷ De Rubanga kee ai adi alu alu ri ama al ra Rubanga Yesu Kiristo ama adi pi Ya? De amle loso aba eroto Rubanga to.¹⁸ De erilli dini dzo ki nga zi kuru ki ravi edolli Rubanga ni eculla dzo ki Rubanga kee ailla pi lidi to hentiles ban i ra.¹⁹ Ba ai arele pi edele Stephano indjwere pito edolli udulu ngele ba phoercla, Cyprus pi Antioch kukee ki lejo di ba judaya ga ni adule.²⁰ Ki bazi ago engaki, Cyprus pi Antioch edoki lejo ngele Greek bani sa kullee uduku Pelere Yesu Kristo di e.²¹ Dii Rubanaga di saa ai to ba ambu ai kare re ai ki ra lufuru ki Rubanaga ra.²² Udullu ai dii emu ban i bi ge ra onguru pi kanisa Jeresulame. Eden Zwelli Barnabas I lolu Antioch.²³ De emm esu, dee gire siya Rubanga di andane andzo andzo to edo ai ni andgo kella Rubanaga kolu anya asi ge tuwa du.²⁴ Andani modi ollpo ri I omyurn loso ni I andomi onguru endi ole ni to pi aii to ba ambu endzaru Rubanga air a.²⁵ Barnaba ni muu Tarsus, Saulo ni nderega.²⁶ De esu andani na eze andani to Antioch esu ba kemuru kore aluga kanisa pi keleni ba maju ati antioh pi Krist sa to.²⁷ De saa si propheter evolli Jeresalum se evolli Antoich.²⁸ Modi alu ai lelega, andu ru Agabus e ede oru edo mgella endi ole dzo abiri kemu kolu aa va di ko, go di kemu kederu odu chaudirus di si.²⁹ De maju dee dini alu alu kee ukonyi adonjini Judeya ga.³⁰ Edu ki dii Rubiya ni ru awa amba kee Barnaba pi Saulo ni diga.

Chapter 12

¹ Saa nasi esu Herod ni opi vudi kuba di ba kanisa dudu andu kejandi ai du.² Andani dii yokobo ni adozi ni yoana illi azogo re se.³ De nde kuku anjoamjo Judeyaba ni muu koo Petero saa esu odu sa kudi mugati issa adu akulave ako.⁴ De koki andani ra aba andani mabusi ga aba aselleria suu andani terega dudu ai kezi adu asunda sib a ni andaga.⁵ De Petero ni ekeeka mabusi ga, ki elegi ederu Rubanga nni adaya ba kauisia si.⁶ Ini aa gas i Herod Kumu andani bale gediya ni andaga, Petero ni kuko odu aselleri ni lele ga ba rei, ombe andani mola eri si esu aslleria di aii koti tige kunde ki ga mobusi ni zuga.⁷ Mgbe sa malaika Rubanaga di etedru du andani dzii asi ingwe mabusi aga dzo Petero ni ando maraga enga andani oru mulla dee anda digasi.⁸ Malaillo, Rubanga di, su mga bonyu su nya vuka Petero ede jozo ni ani malaika dzo andani su nyo kaji eko ma vuu.⁹ De Petero koo malaika vu langwe, nilun malaiko, mga di badu, anda kura kunde orobibi.¹⁰ De laga ki asalleri atizore ni gas i vow asellari eri zoremiga evolle lloti edele mulia sir i niga koti di awiro mboo evolli mbe sa langwe evolui leti ge mgbe malaika ebe andani ra.¹¹ Petero na angasi, badu mani na Rubanga egwe anda malaika ma ellomji re gar a ni Herod diga sib a Judaya gar i kute ki.¹² De raa dini muu marija di бага Yoana ende di andani sa alugwe marko I ba Yayadu taru ki elegi ga,¹³ De paa koti gonzi di e zangwa ibu edere opi dure emumi runa Rhoda emu ai ni.¹⁴ De eri Petero udukie anjanjo ko ollwosi koti awilla leywe laka dii face angusi zuga kee udulla Petero di e kede langwe kati ge.¹⁵ Djo ki andani mgii endzo, ke ru ididi badu anda I joilli andani ille anda malaikae.¹⁶ Ki Petero kuriu kati palla to dee aniki kote mybe sa ndeki anda I ding aka ai cuei.¹⁷ Peter etede andi cicire ri dzo ai ni Rubanga edu andani mabusi aga si dzoo ga di Yacobo pi adji to ni mgbe ebee aii mu kare zi ge.¹⁸ De emu itu asi aselleri ni lejo emu okpo nga redere Petero ni si.¹⁹ De Herod rii andani nduka ki esu andani kuru re askeri ni lusika kee cana askeria de akudi ai na, andani muu Judaya gas i nii allure casarea ga naa.²⁰ Herod ni emu anga ambaba ban i kioui du tyre ri sidon to ri

voki ai tua alu lejo di Blastus ni dudu opi kekonyi ai du zii ki andani ai le ibwe vu ai dii kesu omya opi di si.²¹ De odu indzwi si Herod lusuru opi banga sir ii komi opi di ni ga koroni komi dii kudi anda lajolojo ni joo ai ni.²² Ba ri ojwaka dii uduku Rubanga di e modi zi di ku.²³ Mybe saa malaika Rubanga mba andani asani kee andzo andzo Rubanga ni kuru mybe sa abu edzo ni anda nyaka mgbe daa da.²⁴ Ki lejo Rubanga ni rejalla andaga²⁵ De Barnaba pi Saulo to ello ki ai ibura mybe sa engwilu Jeresalem ezilu ai lele ga Yoani lungwe Marko i to.

Chapter 13

¹ De kanisa Antioch, di ni ga prophetous sii pi laponya to. Ai Baranaba simon (alwumge niger) pi hucius ni cyrene pi manaen (lamgwi adozi, herod ni Telrareh) pi Saulo to.² De keculli opi awo Rubanga ni pi Kuta abiri to endi ole dzo ai ni anyi duu Baranaba pi Saulo to kede ki iba ma ai lungwe zo ri i.³ De edu tali abini pi ellgi to lollora dutu ai dii baa ago na dige mybe sa ebew air a volli pi.⁴ Baranaba pi Saulo rulli endi ole ri ra volli mgbe sa kare Seleucia na si vo iboo si Runga. Cyprus⁵ De ai taun salonis edolli lejo Rubanga dii ngella ba synaogues ba Judaya ai lofo gas a Yoan marko pi to kellomji ni.⁶ De volli ki Runga ni lofoga si pi paphos esuki madi zi ozo Judeya endzorí prophet anda ruí bar Jesu.⁷ Ozo di emuru lli modi baa li proconsul sergius Paulus ii andani modi ciri ri I modi di lungroe Barnaba pi saulo to anda le lejo Rubanga di erile.⁸ Ki Elymas ni modi ri di anda ru alun goe du ni le mga ileku le mga allulfu lejo ai dimi ga ku.⁹ Ki Saulo ni alungwe Paulo gaa endi ole ri to mybe edo andani indalla.¹⁰ Joo andoni myi sitoni ni bura nya ga boro injwe ri to pi mori myuni iyo nga loso re ni edezo kulukulu myi lufu lejo Rubanga di.¹¹ De dii Rubanaga dii my ruge e sa disi ngumu nii allo kemu nyinde ga ku pi itu to, mgbe sa mga dee elymas ruge kende lofu ami pi vu uni to mgbe saa edzo jollu ba kuzi andani diga.¹² De modi amba di ndee mga di ederu duni mgbe sa ai opi ni du emuru ba to aludu Rubanga ni leni ga alu duba to.¹³ Paulo pi andan rozi peki ibo voli paphos kuvoki perga ri pamphyliia ki yoam ebe air a engwe Jeresalem.¹⁴ Paulo pi anda rozi to peki ibo volu perga evollo anterodi pi pisidia. Nasi volli synagogue odu Sabbath di si evollo ri ki vuru.¹⁵ De rilli cara larel propheter amba pi synoguge zwelli ofu ai ni, amadonyi de amyemi uduatu enjale ai angjdu.¹⁶ Disi du Paulo nga aru etede anda dii I dzo ba baxel gore anyi ecu Rubanga ni ni engeri¹⁷ Rubanaga ba Isarel di avi ama ata ni de ba Isarel di esu koluki Jito ga de ai dii eniya allonga ezii ai pi naa si¹⁸ De kinya ni ru mudusu elluka ai kwesi kwesi aga si.¹⁹ De esu anda endzi vu nit i tuderu Cannan di i kuba kare di abi ni.²⁰ Nga di duu kare muja ni rusu pi kinya ru mudi tou de nga di ederu ra Rubanaga kee ai ni cara be Samule ni prophet.²¹ Ba edzo opi zile Rubanga di si alle ai ni Saulo i bura kish di i ba suru engare Benjamin di sir i kolu opi kimya ru mudisu.²² De Rubanga duu anda ni opi gas i duu boa Dauide Bura Jesu kolu ma asi di e kedu kedega ma lele ri i.²³ Modi di si abi Rubanga ezii Isarel ni ai ka ni Yesu e anda ai na anda kedera.²⁴ Nga dii ederu esu Yesu emulluru, Yoani ni atii ni joo ban i asi lifu ka enji ebekato ba Isarel gar i nie.²⁵ De esu Yoani kello anda ibu ni joo anyi na sina ma adiya, ma anda I ku, ki emgeri modi emure re ma vugare anda i ku ki emgeri modi emure rema vugare anda pamu ma pelene ku ombere ga.²⁶ Ma adanji pi mabonji to vuu abrahamu ni bazi anyi lele ga diya kean ki Rubanga ni pi ban i lofo ga uduku kuzi musi andaga²⁷ Ai ba oluka Jeresalem gare kujoo ui prophets lale ni odu Sabbath kuvo kuga anda ni ingbme.²⁸ De ai sa esu egaego rara anda runu kuru sa i lelli daa anda ruge ni ai ki pilate kudi anda ni ra²⁹ De ello llinga ai lele ri ra ongu cioile anda si re i dulu andani kwe ci se si baki andoni buuaga.³⁰ Ki Rubanga anyia andani daa si pi

³¹ Ande andani odnubi sí, ba evoka anda tori i hallile pi Jeresalem pito ai anda sadeniya 'e' ba di kioici du.³² Disdu amege anyini uduku Petere ri i ai le ra i ama ata di re.³³ Andoni air a pi bura anda di ri engare gas i asani ku nyi ma bura e endu memu mya atta i³⁴ Andona sin ye ga andoni oru ra anda rusi dudn kumioka ku Rubanga ni joo Redendini malle myini endi ole pi tutu to kende jole Davide ni ani.³⁵ Di sa jale bulu Pslam di ani ga³⁶ De Davide ni ede le Rubanga di i ongu auda abi mybe sa larru oduge andani esi atta managa anda ni edo moalla ra,³⁷ Ki andani Rubanaga enga andani oru ki ruma mwa kuru.³⁸ Dadn anyini du madding de modi kumye anyini riga ebeke pi enjenj to ri i.³⁹ Anda sib a ai ka re mya endjioine aba ai ni ku ki cana muse di sib a anda mi agar i baba ai ku cana ga.⁴⁰ Ongolu oga dudu lejo prophet jole dudu re kederu ku anyini⁴¹ Anyi nde mga anyia edele ri awu aliso le ni kunu kolora, mede ibu odu anyide ni agase, ibu di anyi ku, de modi ze uduku anyi ni ile anyi di aue."⁴² De Paulo pi Baranaba to mga ki pi, ba edo ai aika dudu kunge ki uduku di sabbati emure zi ri idii.⁴³ De ba synagogue aiyu remulu lollora ba judaya di air i pito voli Paulo pi Barnaba to ai vuga kujo ki garesi Rubanaga di anyi to.⁴⁴ De odu si sabbati sib a taun agoni tonu ki kivicedu lejo Rubanga di ni ervega⁴⁵ Judeya ba rule mundane tasu ki mgbe sa evoli anga lejo Paulo ni ludolla.⁴⁶ Ki Pualo pi barnaba to nge lli uduku mori si badn ujo Rubanga di akuge, kalende anyi le ilu Rubanaga modi atiri ku ami kede anyi ba ande andi gas i pi lidi gas i pi ri ani.⁴⁷ Disu du opi Rubanga kee amani cara dzoo maba anyi imgwe ba Gentile di i dudu engezi ai ka vudige."⁴⁸ De ba Gentile di erilli dini evolli anjo to ecuki Rubanga ni ollpose mgbe sa ae ambu ni ovi ai ledi ai nga.⁴⁹ Uduku Rubanga di mbge sa aca vunu ni dii.⁵⁰ Ki Judaja ba edolli ojuaaja uku ai kare pi baa amba nongo pi to taun edoli Paulo pi Barnaba lulika na doki ai pi baa ri lelega se.⁵¹ Ki Paulo pi Barnaba to oyoli futu ai vuka ni pagari ai ni, Disi volli toun.⁵² Maju mgbe sa gali anjoanjo to pi endi olevi si.

Chapter 14

¹ De sa ai Iconium Paulo pi ai Barnaba to kwilu toun ga ba synagogue pi Judaya ngeli lejo loso ni si Judeya pi coreclesba to ai mybera.² Ki Judeya baa i lara allore edoli badolla pi Gentile asi injwi pi anyia to aduji ri ruge.³ Olu kin a zi sa para kunge ki leji Rubanga di asi cidu si onyura more Rubanga de si kunge nga cedere pi e anda loyoyoni ga garisi ongu ba

kesu adi Paulo pi Barnaba ri diga ⁴ Ki ba ambugu taun ri lanjuru kin a bazi ai judaeya bazi ai maju awu ⁵ De ba Gentile pi judeya ba to lewe ai amba ai di kaiki Paulo pi Barnaba to akulu vi bari oni si. ⁶ Nelli loso du mgbe sa feki toun lycaouia pi hystra pi derbe tuam ireire ni to ⁷ Noa si kunge li lejo Rubanga di bani ⁸ Hystra ago ziwe anda mori konyo, akore e ai paga modi pana ebwera ende aagasi esu lawe kuru. ⁹ Ago dii de eri Paulo kunge ngaa mgbe saa Paulo baa anda mii anda ruge de mgbe modi esn ai aa anda asige, ettede elegi andani kemu heso. ¹⁰ Dzo andani uduku oruri se, ede oru nya pasi, disu du ago di vuru oru mgbe edo awe anda nga se. ¹¹ De mundaro de ga Paulo edele ni edoki ojwa ka udulu oru ni si ai tis i lycadoria badu Rubanga esu vuru ra amani ovi modi disi. ¹² Hungwe ui Barnaba ni zeus pi Paulo Herme asani anda ni modi lojoro ollposi ri i ¹³ Paderia zewo gani ai kanisa langwe taun ezilli monigo pi aribe gonji koti di tige mundara leki azi edele ra. ¹⁴ Ki maju, Barnaba pi Paulo to eri ki dimi ewilli ai Bongo ezeze volli mundara aga ojuago to. ¹⁵ De kujo ki mjiba le engede nga di dini adusi ya? Ama sa ba ovina lara myidi ani emezi anyini udulln loso ni duduananyi lufuru anya nga indzioi edele ni gas i. ¹⁶ De kinnya lagari gas i, aii ba kirici du kede mga leti aii edzo ni ami ¹⁷ Ki sa ebe anda gas i ku olu ka sadenia du dini sa kede loso ke anyini uji di si onya aa ri pito eiga anyi asi anya pi asibwe to. ¹⁸ De uduku dii sisoa, Paulo pi Barnaba ebeki mudura sa kuru amya ai gas i. ¹⁹ Ki Judeya ba enga ka Antioch pi 1Corium edolli ojwaja mudona ni edoli oni villa Paulo ni dolla taun aga se kuna lli ai dii anda ni kowpo ²⁰ Disi sa moju ede anda mara cwui mgbe sa mga oru uwei taun, hovuru nasi mgbe muu Derbe ai barnaba to. ²¹ De mge lli uduku Rubanga di i taun aga esuki maju mgbe sa Yayadu engwi lli hystra pi 1Couium ladi Antioch. ²² Edolli maju ni asi embala pi lidi to edelle vuru anda lelga lazim kwika Rubu Rubanga di ille ieandi to. ²³ De ovilli ai amba ra kanisia ga si tuna du edu elegi ki ai ni ongura taki abiri sa elegi to baki ai Rubanga adiga asani ai ra ²⁴ Mgbe sa laga lli pisidia movlli pamphilia ²⁵ Masi de nga lli udulu Rubanga di Renga volli mgbe saa Attallia. ²⁶ Mybe nasi pelli iboo volli Antioch nasi ai ibu ge ambamba garasi Rubanga ibu na to ellolle du ra. ²⁷ De salli Antioch hitalli laanisa aludu edoli mgella Rubanga edele ri ai ni i kende awi koti ai ba Gentiles di si, ²⁸ Olu lli ai to zii odu na maju to.

Chapter 15

¹ Ago sii enga ki Antioch leni ki adauji ille alluli amyira kende cana Muse di sir i ani dudu kenyu ai du. ² Dii ezi Paulo pi barnaba uduku opioo ri niga pi ojawa to ai lofo ga Paulo pi Barnaba oviki ai lele ovi bazi kuvo ki Jeresalem gu dudu kemuru majo pi amba to lozie. ³ Disi du azwe ai kanisa bas i dudu kalaga gi pi Phoenicia ri samaria dudu kuge ki Gentiles ezi anzonzo adnjini to. ⁴ De evolli Jeresalem, ai ai ba kawisa disi pi maju, Ambato, disi edoki nga Rubanga edele air i Ri i. ⁵ Ki ago zi ede ai lelega andani modi ba pharisas ede oru joo, leru r aba di ellelera air a dudu cana Muse di niga, ⁶ De maju pi ba amba re to rilli kare aluga lejo aa myare ga. ⁷ De rilli lego dii aa myarega Petero ede pasi jo aa ni ma adanji amgi rara loso du anda eze si Rubanaga kori ba amya lele gas i ma tisi Gentiles ba keru ki uduku bulu agani i mgbe sa kaki du to. ⁸ Rubanga ni nini gar a ban i asi gas i kuzi ki ofu pi end isle ri to kende anda edezo ban i ari ani kende anda edezo ri ani. ⁹ Anda ni ede ovira ovina kuru ban i lele ga pi ai to ki ede asi pelere pi ai ka to. ¹⁰ Pisi du le ongobi Rubanga ni dudu anyi baa mulla maju ni embega pi ama ata to dudu ama ngile picwe ¹¹ Ki ama aira pi garsiya to pi Yesu kirisi di si kende ai aiani. ¹² De muadara olu eini keni nga Barnaba pi Paulo ti gasi nga ai edele myum myuma edele ri pi to bu Gentile pi ai lele go, si. ¹³ De labn or edeli ai hejo ra mbge Yakobo aii ai ni madanjin engere ma madi. ¹⁴ Simone joo de Rubanga de ati zoni andoni ke illonyi ba Gentiles dudu kudu ai disi Ruu anda di i. ¹⁵ De udulu prophet di ai ruu ra kende ewizo ri ai ni. ¹⁶ Disi mybe ga di ederu ra mybe Musi kema Dauide di i deri vuru rim obi idii kengwi kare ruu. ¹⁷ Ba lesi ri dudu kundu Rubanga du r aba Gentiles di to dudu kulangwe ma ru du. ¹⁸ Disi du Rubanga dozoo deni nga edele eze ni ru r aba allu nadi si ¹⁹ Disi ma land di ekedu ba di elledu elleeandi ai ku Gentiles ba dii asani lufu ki Rubanga di. ²⁰ Ki allwaci ai ni dudu kouki loluu Sistani awn ni lejo ga iza kasi ga pi eni myakol to. ²¹ Musa nge lejo taun gas i eze sib a olluru saa ai di riga laa bullu synagous odu sabbiti si. ²² Disi du loso muju ni pi amba to kanisa kwice du kovili Judas alungwe barsabbas i pi silas to ai Ba amba karisa di i Antioch, Paulo pi Barnaba to. ²³ De cirili muja pi barnaba ri to adanji pe Gentiles adanji pi antioch, Syria, Cilicia lazi anyini. ²⁴ De emery ago zi mga ama lele gas i lazi alloo amani ellonji ki anji lemi ga endzi anya Rura. ²⁵ Disu du ama kirici du ama aiigo ail era zawele amyidi di ama amlele ndore to Barnaba pi Paulo to. ²⁶ Ango azi ai rua na ri i iuu opi Yesu Kristo di si. ²⁷ Ama zwee Judas pi silas kavo kunge ki nga ni udukuo jule ni i ²⁸ Disi du kolu loso endi ole ni amani kuba ki dudu modi zi kesu icandi nga zi pi to. ²⁹ Dudu nga edele Sistani ni ri eri emule mgbelmgbe to awu to. Re ngellu lla mya ru nga di pi gas i kolu loso pi anjoanjo to. ³⁰ De ede ai ndil udulu na enga Antioch de taru ki mundara tuwa du edoki wanagu laka. ³¹ De lolu ra, mgbe sa andjaujdo to adusi ku ai embaga si. ³² Judas pi Silas to ai prophets embug ki ai asi ambamba. ³³ De zii saa ma ra, azwe ai pi azibwee si pi adanji ni ai ezwer I pidi. ³⁴ Ki silas ni kende lese maa. ³⁵ Ki Paulo pi Barnaba to olu ki Antioch pi mundara ambu to, kelin ki lejo Rubanga i. ³⁶ Odu ali auga Paulo pi Barnaba, joo hi elle avoli vule dudu adanji lesi ba tonu nge kare ange lejo Rubanga di ai ni ri ai na si Inyonic Ju? ³⁷ Barnabas ni le anda kuzi Yoani ni lung nde ni i Marko i ³⁸ Ki Paulo ni rola loso kura ai kuzi Marko to i, Esu ebe ai pamphylia mu ai to andaga kuru ibage. ³⁹ Mybe sa ai lele ga ojioajwa olu ao Barnaba, duu Marko i pekiiba noki Cyprus. ⁴⁰ Ki Paulo avi silas i mybe sa voki. ⁴¹ Mybe sa voki Syria gas i pi Cilicia emba ki kanisa ambamba.

Chapter 16

¹ Paulos emu derbe pi hystra esu majo go nuna Timothos e buna ende ni udeyu mizic go di e anda ata ni creelis go ² Andani kolojoru loso ambamb pi adanyi ni hystra pi Iconium di to. ³ Paulo lee ai kuvo anda to duu andani elerala andani

asi judeya bas i ai kore dini ga niki andani ra atana greek go die. ⁴ De voki toun aga si etede andani kawes ni cana dudu kuru ki du kende croile Buku gar i ani kende maju amba pi jeresalom gori e. ⁵ Kanisa kuzi renzasi ai gas i pi ban i weli kuzi renzasi odu cidu. ⁶ Paulo pi anda rezi to baa nit i taun alung we phryigia pi Galatia, kende ende ole rni nii lugare city asia ga. ⁷ De joli ire mysia evolli vuruble le ki ai kuro bithnia ki edi Yesu di ga imbe ai ni. ⁸ De kalagi ki mysia, evavi vuru lele tauu Troas di ri ga. ⁹ Anda dee lilarndilidini etedur Paulo ini ga, ago macedouia edeki kulugwe lli aii engevo Macedonia ama ekony ire. ¹⁰ Paulo dee orobibi ra mgbe da ama rga vore ga Macedonia mybe sa emado Rubanga do ama lungwe sa ri nduze k aba ni. ¹¹ De ama pee iboo Troas mybe ama lli samoth rance odu rezi na di emevo neapolis. ¹² Nasi ama voo Phillippi taun Macedonia andani taun ambugo ri i di ederu sa Roman colony di nga amulu taun dii ga zii adu ubii ra. ¹³ Odu sabbiti di si ama voo longwe gongi koti inee meri di nya amara andoni kare losori i elegi ri, ama ri vuru emedo lojojo ukuzil to baa ma evoka ai to ri pito aludu. ¹⁴ Izi zi ai lele ga anda nu hydia andani medi kanja leire ri i taun, Thyatira diga andani kecu Rubanga ni arou engeni amadi, Rubanga mybe sa ani anda aside lejo Paulo ngele ri ni ga Pelere. ¹⁵ De and aba zicga kivice du esu ki batumo ra, edo joo madi ni de angile cara eile madige sa emgevo ongurn pi ai madi to Rubanga engvo ongulu madi zoo ga mgbe kun amvo anda di zoo ga. ¹⁶ De saa esara amani vozo kare elege di niga mybe sa eurubeizi zi endi zi to mgbe lari ama anda modi amba ni allozo si. ¹⁷ Izi di kumu Paulo vaga ama to re ojwalla to si ago dii andani maju go amba Rubanga ti geri i kuge lejo Rubanga dii i dudu ariye esu anjoango. ¹⁸ Ede mga ille odu ubi si, ki Paulo ni esu anga andani mgbe sa lufuru dzoo enai malu mge ru Yesu kiristi dii sii emm runu ga mgbe diyado pi. ¹⁹ De ando amba de nga Rubiya esuzo ni ee uja mgbe sa edolli edoki Paulo pi silas dolia soko kore adi zilli ai car aba kuru du. ²⁰ De silli aii gediya ni andaga jail ba dii kojioalli taun amadi ni ga ai ba judeya di i. ²¹ Ba dii kelinilli abincara awu anda ni cara badi ku Roman lele ku ongu leni le ru. ²² Disi mundane mga kaice Paulo pi silas to ri ra car aba cwilli ai kanju aii ruge si se pi keki car aba akuba ai kurubiya se. ²³ De ba ki endjo ai ru ge mbge sa ba ki ai mabusi ge ba ki cara asikera ni oplio kunde ki ai loso du. ²⁴ De erilli cara di mbge sa asikera di vii ai mabusi ni zoga iti obmbe ai mbgrila si dii to. ²⁵ De sa ini adi Paulo pi sila aii kelegi pi logo to Rubanga mabusiaba zi kerilu ai longo disi. ²⁶ Disudu mbge vuu oyoru vu di ko inga locule zo bizo re ayuru pi zo mabusi di ni gasi mbge sa kati awiru mboo madi alu alu si mbrila ayu ru pi abmbiru kuru. ²⁷ De Asellera mabusi di nga oru odu ge si mbge nde ki koti mabusi mbgo, educcli illi azoi kule anda kuso anda ni du kuru ki mabusi di felli pi. ²⁸ Ki Paulo jwa uduku orusi kuja, lada ruku nya gas i, ama kwicdu aa. ²⁹ Asilleni di mbge lungwe asi kwi zuga mbge sa runa kudi di ori si mbge de vuru Paulo pi saila to andaga. ³⁰ Mbge ezi ai langoe joo, amba!! Mede adu larizo? ³¹ Mbge jolly aii nyidi kolu opi Yesu ni ruge myesu larilla ra pi myi ba myidu zodi to. ³² Mbge sa jolly andani uduku Rubanga di e" ba andadi juga ri to tuwa du. ³³ Mbge sa asillera di zi ai anda di zuga sa nasi iniga si, mbge jane aia bii pelere anda pi and aba zo to mbge sa alle ai ni badisumu. ³⁴ Disu ezi Paulo pi silas to anda di zuga mbge ke ani (linya) or omnya anjo anjo to pi anda zuga ri aii ki Rubanga. ³⁵ De sa itu opi gadi ezwe ofu sullali ni kebe ba di kuvu du. ³⁶ Kasikeri di langioi ofu di Paulo jo opi gadi kujo amavo lanywe ibwe si to. ³⁷ Ki Paulo jo aii ni amc amba ban i andaga si aba ama mabuse ama gas i baa ma ta Roman di baki ama ambusaga kule ki aii kuzwe ama oguagn du iyo!! Kevo ki ai gas i ni dudu kuzi ama longwe ni. ³⁸ De asekeri di langwe ki uduku dii gadi pi ni de eniki Paulo pi silas to ai ba Ramaba mbye ori ko ai eroi. ³⁹ Mbye sa gadi emu ai kiza aidisi ezi du langwe ai aii mbge kuvolli toun gas i pi. ⁴⁰ Mbge Paulo pi silas to ekwilli mabusi ga langwe, evolli Lydia de Paulo pi sil to ndeli adinzi emba ai asi mbge ebelli taun.

Chapter 17

¹ De laga lli taun amphipolis pi apollonian kge evolli taun thessolonica ambu syna gogue Judeya ba. ² Paulo, ni mbge suru si muu aidii, alu sabiti ni ru naa!! Rili reniga booli ale ri niga si. ³ Andani kowi book ale ni aa kunge ai ni badu Kristo kenu esu icandi pi kenji da ga ia dzo ai ni, Yesu ni mage amjini di Kristo e. ⁴ Bazi Judeya ai kin a mbge sa emmuri ki Paulo pi silas to mudara ambga to pi Greeks ai ban i to, uku zi ga ai di sera ga. ⁵ Ki Judeya baa i allori mbge sa nga lli avi to, mbge talli ago ai kore soko gas i emu ki mundara Yayadu kare aluga edolli ojwajwa evolli zo!! Josou, lelli ai kezi Paulo pi silas mudara ni adaga. ⁶ Ki de esu lli ai kuru edu ezi Jason pi and ji to ba amba ni andaga taun own to ba di lufu vu oru, vunu. ⁷ Ago di Jason ai aija edele ri ra di ebe cana Caesar di ra, dzoki opi zi aa runa Yesu e, ⁸ De mundara ba amba cara di to de erilli ejo di ai uje enjurura. ⁹ Lli amba di jolly Jason kulukwe rubiya ayuogu du dudu ai kebe andani ra. ¹⁰ Ini aga si adnji di zwelli Paulo pi silas to pi Bereu, de solli ma ra mbge sa volli synagogue Judeya baga. ¹¹ Badi ai ba loso amba amba ni e, zwalli ba Thessolania gar i ra, ailli udroki pelere ejo book agar i ra badu ejo ada. ¹² Ba ambugu na air a, ba zi Greek ga na to zi pi ago to ambagu air a. ¹³ Lli de Judeya ba Thessalonia erilli Paulo ni kunge lejo Rubanga di Bereu mbge volli na edoli ba areka. ¹⁴ Mbye sa adnji zwelli Paulo ni kumu meri ga lli silas pi Timothy to keli sir a. ¹⁵ Ba Paulo ni zika ri toun lung we athen de kebe ki Paulo na mbge sa esuki cara anda di si silas pi timothy kero ki anda di na ezeze. ¹⁶ De Paulo ni kute ai athen ga endi ole ni etede andani toun nai ai endi ozozo di to. ¹⁷ Mbge sa edoki reri k aba synogigue ai ba Judeya ai kecu lli Rubanga ri pito pi ba soko ni kare pi to piba narito. ¹⁸ Ki ba zi pi Epicure an pi stoic Philosophers edelli andani ra, ba zi kujo andani kulu wge andani, modi mumali kujo adu niga ba Rubanga mbii rii andani kungrga Yesu ni jiri dige lele. ¹⁹ Mbge sa dulli Paulo zili Areopagus ai ama le amani leni udi di akujo awu? ²⁰ Aon si du ngezi mga mbini ni ama bige ama le nile mga di lejo ekwina adu? ²¹ Ba Thenians ga pi ba evoba evorito baki ai saa!! Nga jale ni Erika to nga udii to. ²² Paulo ni ede agaaga Areopagus andaga jo angi ba Athens di made angi ba dini de e leti andani niga. ²³ De Malaga maude anyi le omguru elegi to Mesu anyi elegi ni aiwi laka, Rubanga nile kuri e, ma joo!! Anyi ecule lajo ellwino iyo ma jo anyini. ²⁴ Rubanga bii vuu nga aa kwicidu aru, andani opi Ruba pi vu to di e olu kanisa bile dii ri ni ga ku. ²⁵ Kende andani ba bi aia

disi, kende leenga zi ra ani, andani eze anda gas i ke lidi aka nga kwicidu.²⁶ Modi alu gas i bii vu cidu ba kolu laka vu diye kute ki lli ai lungwe ni I sa pi lollori to pi kare kaluki lallari i²⁷ Disidn dudu kundi Rubanga ni du dudu kura lli leti andani nduzo, andani sa lolu ku ba alu alu ga si.²⁸ Anda si omolu, pi ama nduwo ama nga si kende nyindu illwi kujo ama sa boroji andan di²⁹ Disi du eze sa ba boroji anda di e, ellebe nga loso ni ni roka kende mola sure sure ami pi Rubiya, pi oni ani, abi kede ba mga ai bizo ni lara ba di si.³⁰ Disdu Rubanga ndeba ni mamali ki kee can aba kwice ni modi aln aln kaii³¹ Disdu baa odu gediya lizo vudige ba loso ni ni anda ovile, Rubanga kee anda bani modi alu ni engazo daga si.³² Deba Athens erihini dini enjilla modi daga si mbge sa edolli Paulo ni ludalla ki bazi dzo ki emery lejo dii idi myidisi redeka di.³³ Mbge sa Paulo ebe air a.³⁴ Ki badi aii emuru lli Dionysius pi Areopagite izii ruwa Damaris e pi ulluzi to.

Chapter 18

¹ Ga ni vuga Paulo ebe Athens muu Corinth.² Naa esu Judeya go mena Quila koka pontus andani sa emu Italy gas i ai anda, izi to runa Priscilla e, amba Claudius kee car aba Judeya di ni kebe lli Raman ni, Paulo mbge muu ai di.³ Adusi ai kede lli ide alu ri I mu aluki ai to kede ibu alu ri e idedii mga lusha tent vudo vudo di idedu⁴ Paulo mu erinuli synagogue itu Rubanga cidu, andani keleni Judeya pi Greek ba to.⁵ De silas pi Timothy evolli Macedonia, Paulo ni gaa endi ole ni to mbge ba Judeyas Yesu ni opi ba tuna di i.⁶ De Judeya bag a anda lejo imbwe edoki ai ni mabge go ai ni amja eri kolu anya dige maiye lejo allo odoru endu mu anda mamu ba Gentiles⁷ Mbge na si mu zo Titus Justus ba kecu Rubanga ni, anda zo ine synagogue to.⁸ Crispus ni amba synagogue e ai Rubanga ni r aba kwicidu Kolu lli anda di to zo ga nit u wa, ambungu ai ba Corinthians erilli mbge sa ede ai Batasimo.⁹ Rubanga jo Paulo ni ini gas i orobibidu. Ori kolu iyo myini ki nge lejo olu ciri ku¹⁰ mai nyito modi zi ijo laderega ba modi yayado toun di ni ga.¹¹ Paulo ni olu na kinya alu imba ni ru azi to keleni udu Rubanga di ai lelga si¹² De Gallio emu amba or mamuru ba Achaia, mbge Judeya ba ngaa ki anga Paulo ni ruge mbge sa ezi andani gediyo, ni komi ga,¹³ Mbge sa dzo ki modi di kunge ga mbi nga Rubanga ni ecuzori ani ku cara di ni ku.¹⁴ Eesu ine Paulo ni nga jore ga, mbge sa Gallio dzo ai ni angi Judeya ba, anyi Judeya bia de anda. Si mga indgwere si jerino, to edega molu anda to anya ruge.¹⁵ De azi pi udu si, di cara anyidi anyi ma lejo di nderega, mai molu gediya di ga ku.¹⁶ Gollio mbge jo ai ni kebe lli gedio ni komi.¹⁷ Mbge edolli sosthenes ni amba di mballa synagogues mbaki andani gedia ni andaga si ki gallio babi ai nga ai edele ni gu kuru.¹⁸ Paulo ni de olu na odu ubi ebe adnzi mbge mu Syria pi prisilla pi Aquila to de adi ebilli iboo, cenchrea, iri anda dibi kware ga anda cara anda dule ni to.¹⁹ De evolli Ephesus, Paulo ebe Priscilla pi Aquila naa, muu anda nga si synagogue nilli rezure ba Judeya to.²⁰ De zilli Paulo ni kolu ai na andu kebe anyi²¹ Ki duu anada ai lofo ga pi jo ai ni memu ra de Rubanga air a ni I mbge du iboo mun Ephesus ga.²² De Paulo sa caosarea, mbge mu ai zirega Jerusalem ni kanisa ga vuan mun Antioch²³ De dun adu ma ga, Paulo mbge mu taun Galata pi Phiyojia emba maju ollposi²⁴ Modi zi Judeya goo runa Apolos andani Alexandrian go otisi emmu Ephesus anda ni anderi ejelo Boolidi ngera ga.²⁵ Apolos ni aba leni andani Rubanga ruge losodu andani endi oli to ambanba ambangu keleni nga anda loso Yesu ni ruge ki andani ni lejo katasimo Yuwah awu²⁶ Apollos ni edzo lejo nengka syrugogue. lli Priscilla modi duki andani nara njeki laka leti Rubanga di pelere²⁷ De lee muzu Achaia adnzi emballi anda ni cwiki maju Achoia ga ni kaki de sa nara ni e dudu andani kenjara ba ai llari to kiza pelere si.²⁸ Appollo ni edzo Judeya di ni ludaka ba gas i kede ai booli Yesu ni kristo.

Chapter 19

¹ Emu sag a Apollos ni Corinthians, Paulo muu kare vu di ni ga emu taun Ephesus, esu moju ze pi naa² Paulo joo aii ni anyi esu endi ole ri ra sa esa anyi ai zore ni nga? Joo andani ai esu kuru ole ai eri endi ole nii!!³ Apulo joo ai ni adi kee anyini Batasino ni joo ki Yuwauh ai si⁴ Paulo joo ai in Ywanh batasimo enji eba ka joo bani kai ki andani alu emure vuarue di Yesu e.⁵ De ba eri ki diini edu alle ai ni Batasimo idi ru ori di Rubanga Yesu arusi.⁶ De Paulo baa andandi ai ruge mbge sa endi ole emm air u ge mbge sa edoki lojo lojo ti mabili mobile si pi nga ovilla to.⁷ Ba ni weli kiricidn mudi alibi eri.⁸ Paulo mun synagogue mbge edoo lojolojo mari si zi andani imba ni ru naa keru ki ai to kunge ga mba Rubanga e.⁹ De Judeya ba dirja ko ai mbge sa rau sa iyo ai ni edo li nga sitani nit i si mundara ai ni andaga, Paulo mbge sa ebe ai duu maju ai ni ga si pi odu cidu kunge lejo ai ni zoo tyr annus.¹⁰ Andani olu kinya eri, baa i olullo Asia ni de erilli udu Rubanga di ai ba Judiya pi.¹¹ Rubanga kede nga loso Paulo di ga sbi¹² De kitambara sa de kelo ba lajwa sa kunjwi si pi kebe air a endi¹³ De Judeya ba zi kalweki ai lele gas i kulwanji ki Yesu ru dudu kudo endi sitani di e Paulo lungwe si malu emu langwe.¹⁴ Judiya paderio, rongroage ri nuna scera andoni bonji tuderu ai kede ki.¹⁵ Endi sitani ai aini Yesu ni amera pi Paulo sa amani ra anyi adi pi e?¹⁶ Endi sitani di dii zwaa ai mori se ram aba ai mbge sa feeli pi munera pi alada ai to.¹⁷ De nira ki ba Judiya pi Greek di to kwici olu ka Ephesus, ai kwicidu ori ko ai ra ru opi Yesu aru du ra.¹⁸ Mundara baa i kani ai ki iza pi nga ai edele indjwire ai edele ni to ra.¹⁹ Ba ambu go edele ozo ozo ederi pi ezilu ai book kare alu ga mbge adu r aba ni andaga si de laki weli na e zi weli eleifu mudi tou bagi siver di e.²⁰ Lejo udu ku Rubanga di lonjuru emieni moni leti andari se.²¹ Paulo zwe Macedonia gu eni anda moju pi i²² Timothy pi Erastus to andani ellouyire ga, ki olu angasi Asia ga zi sa gongwudu ra²³ Sa nasi ojwajwa inyo Ephesus leti ni oviga.²⁴ Modi zi aragi ederi i runa demetriuo andani kodi mulla Asilleria di i Artemis ezi iba Yayadu ba ozo di ni.²⁵ Disudu ta aba ibu di kivicidu ai ibn ni tige si, joo ngini ra ibudi emede rubiyo du yayadu.²⁶ Nyinde, ngeri nga di te Ephesus dediya ku kwici du Asia ga ngu Paulo myulufo ba di kivici ngijo Rubanga si edele dii sin i i²⁷ Tee diyu ku anyia bi asara mu mure ku ki Rubanga llanisa avo ori anru, kumu kelegwe anda amba san a, Asia ga vu di llo kelegi ki anu.²⁸ De eri kidini mbge evolli anga jwalli. Amba amba ni Artemis pi

Ephensians di í ²⁹ Mbge sa taun evolli ojwojwa to ba evolli kare aluga mbge Paulo sa doki, Gaius Aristachus evoki Macedonia. ³⁰ Paulo ni le kirile mundara maju dun anda ni pi. ³¹ Amba rongnorg sa taundi leki ku andani kwila ban a ni aga ba Asia zibaa pi anda rozi e keki ofu opoure kukwi ku mundara ni aga. ³² Ba zi kojwaki eyo alu si, bas i lejo sese mudara evolli mamali, bas i sa niku ai evolli kare ai ³³ Mundara ambu jail Alexander ni Judeya ba kuro lli andanga disi du Alexander etede anda disi kule anda kujo ba rutaba ni. ³⁴ Disudu de niki andani sa Judeya aii kwiedu jawali udu alu si amba Artem af Ephesian." ³⁵ Detaun ni amba ede ai joo ai ni anyi ba Ephensus di ga niha kuri taun Ephensian ni karisa ba ekuku ru ku ba artemis di edeki rub age si vuru? ³⁶ Anyi de nga di kederu pliwe anyulu cini allali muku. ³⁷ Disdu enjizi ba di kediya ai ogo kanis di ku pi ai Rubanga badi ludari ku. ³⁸ De demeteicus pi ai ba ozo to ai aito asi ki modi sa kuru gediya di mbgo lazi kalu laka aa dudu modi alu alu kesik ai aine. ³⁹ Ki de myindu nga ni ekwi lejo di andae kaka rutare ga adu ba assembly ga si. ⁴⁰ Disdu badu ba icandi ga, esili ba ojwajwa to lejo di ellwien sa iyo lejo ni disdu lejo ni ellwiua sa iyo ngezo du. ⁴¹ De dzo di mbge sa ede kediya ndi.

Chapter 20

¹ De ojwajwa laga pi Paulo ni zioe maju pi emba ai aside pi ede lonya mabge samuu Macedonia. ² De mu tauns ni gas i nge lejo lemba ai ni mbge sa emu Greece. ³ De zi iba ni mi naa na edoki lejo anda ni rug e mbgi ba Judeya esu ife kumu syia mabge engwi vule Macedonia. ⁴ Azi andani lolu asia ga pi sopater ngioa ni pyrihus pi Berea Aristarchus, pi secundus ai pi Thessalonian baa i ka ri to, Gaius pi derbe, Timothy pi Tychicus, pi Trophimus pi Asia. ⁵ Ba di voli andaga ati bai ni kuteki ba Troas. ⁶ Ape ama iboo si Phillippi ge si odu mugati dizo ri ninga odu ri nuu tou vuga emeso. Troas na si omolu odu ni ruu tuderije. ⁷ Odu olu sabbiti ni ga, ama ni kare aluga amadu kumoni Paulo joo ba aika ri ni mara obu raize na si disudu rii mojoka ai to bi ini adii. ⁸ Na lamba yayadu kane oruniniga ama mitare ga. ⁹ Zo niie yai go nii runa Eutychus, mbge dee oduge de Paulo kalojoro azo ambamba, yaigo di andani kuka odu ede joo oru nimira naa di niga si mbge daa pilopo. ¹⁰ De Paulo muu varu elo anda ruu anga di dinja ko andani, disdu joo akun dinja to ku andani lidi. ¹¹ Mbge sa muu jo aru ni niga mbge saduu mugati edo myallana, de lojeru ai to zi sara mbye emba air a. ¹² Edu ezili bura go lidi ai oluli anjanjo to. ¹³ Ama gas i amovo andanga Paulo iboo lola asso amara amdu Paulo vusi gue di sa nga andu nallei i anda na anda kumu leti gas i. ¹⁴ De esu ama assos, ama duu andani iboo agoa si pi mbge ama voo mitylene ¹⁵ Nasi amadu iboo amaso obu rezi na si mara conji chios di ni ga lovuru na si amasa gromyi samosa du si ama voo taun miletus di mi ga. ¹⁶ Paulo lara ni anda kupe iboo anda kuma Ephesian dudu anda kekeluru ku asia ga ku mbge sa anda kumu Jeresalemo dudu kusa odu pantcost di ni ga ku dudu kedera anda nazo ni ani. ¹⁷ Miletus gas i zwe ba Ephesus ga kulungwe amba kanisa di e mbye da joo ai ni amyini anyi gas i anyini odu atizo ni madu mamo asia di e mbye da joo ai ni ¹⁸ Anyianya gas i anyini odu atizo ri madu mamo asia mai ma gasi male madu da anyito ¹⁹ Mari Rubanga madi ecure ma adute ga di pi raa modi to minda modi to kwise icandi kederu mani ri to asani endzo Judeya di si. ²⁰ Amyi nii mede adu pi mari lejo nyere pe lejo loso pi to myere ga anyini pimeleni amyini ro, ba mundaraga si ongunu meleni ba бага si pi bagasi. ²¹ Meleni ba Judeya pi Greek ba to meleni kebe ki enji ai edelepi aito Rubanga ni ruge pi aii to opi Yesu si. ²² Anyi de mamu Jeresulam ga pi endi pelere ri to adunga kumu kederu mani nan i ya e. ²³ Moui na endi ole joo mani ra taun twaga atema ambele pi icaudi kutema. ²⁴ Ki mani ma lidi maba anyi kuru ki mani male mello ibu ma esule opi Yesu di siri e pi eyo book ge í onguru ai Rubanga disi. ²⁵ Anyi de onyunu anyi nii anyi lele ga mani lejo Rub age ri ngere ga vunu angi vogo anyi de ma andasi idi ku. ²⁶ Disudu mari lejo ngere anyini odu dini ni ga mede ngazu kuru eni modi zi ocukuru. ²⁷ Malonguei ogukura lejo Rubanga diniger ega ²⁸ Disudu anyi soru oga anyi nga si pi baai karito pi endi oleri to ba lli anyi ai du í anyi soru oga baa i ri airuge pi kanisa Rubanga di to age eri andadi si. ²⁹ Mani ra de radu mamuzo ni ni nga, moi pi odu to kemu anyi lele ga dudu kudu baa i di ku ³⁰ Mani ra anga lele gas a bazi kevo kenzi ki lejo andari ra dudu kulungioe ki, maju ai di lele. ³¹ Disudu amyini soro oga, anyi raa kinya ni ru naa mebe modi zi sa kuru, minda kubwa lui pi itu to. ³² Mebe anyi Rubanga ni diga pi anda Garisi to, dudu kubi amyini oru kuke anyini mori ba ailla ni lele gas i. ³³ Malungwe ba rubisi ku pi siluer to ku pi Bongo si ku. ³⁴ Anyia gas i anyini dii madi kali nib a ai llari í ba nga ail eke ri to madisiri í ³⁵ Nga ma kele ni metede ekwe na to. Dudu anyi kekonya ba mori allori sa dudu udu opi Yesu di sa dzo anda Yasi sa tutu esuha loso kee, mesui ku. ³⁶ De dzo lejo woo vuru edo elegi ai to kwici du. ³⁷ Disdu own edorn ambamba pi dinza Paulo ni disdu ndzu ai andani. ³⁸ Ai kirici du dinza to nga anda jole pi si nga ada jole ri ai ndee anda andasi idiku ku si disdu zi ki andani iboo ga.

Chapter 21

¹ De embe aira mbge sa iboo, ama voo taun cosdi nga obu rezi na si taun Rhodes na si mbge taun pataraga ² De emesu baburu ra mbge amaro Phoenicia ama voo iboo si vuzi ge. ³ Disdu embe Cyprus dic legi ga ibo si mbge ape ama Syria ama sa Tyre, iboo esi okozo zi ibaa aga si. ⁴ De emesu maju ziba naa amulu na odu ni Tuder endi ole ni si edou í Paulo ni kumu Jeresalams ga ku. ⁵ De oddu amadi lollora, mbge embe ai ama leti aniadi ni ga andga ai kruci ai uku pi boronzi to ezi ama taun gas i, mbge sa ama wo vunu elegi ga merit i ge elega. ⁶ Mbe ka andzo ba kirice ni mbge ama tuu iboo vozo langwe vuzi ge ai engwe bagasi. ⁷ De emako iba ra tyre ga mbge ama sa ptolemais naa si ama situ adnjo to omule ai to odu alu di. ⁸ Obu re zi si embe ai amavoo caesarea mbge ama kwi zo Philipo di niga andani maju ba ezire í andani modi aln tuderaga siri í omulu ai to. ⁹ Modi dii andani esu indzo suu pelere ai sa kunga Rubanga di e. ¹⁰ De omalu na zi odura mbge vuru lele Judeya ga ago zi na andani nebi runu Agabus e. ¹¹ Emu amadi duu Paulo gasi opigasi mbge sa ombe anda padn anda dii to mbge joo dii endi ole rii joo Judeya ba jeresalem ga llombe agoo gasi dii í avo allee andani ba kafari ni

duga.¹² De emery lejodii ama kuicedu piba to ama ai Paulo ni kunu ku Jeresalem ga í¹³ Disdu Paulo ai aini enyede adu ongowu pi asi anyidi mgulla mbugi si mai ra ollom be ma pi dalla to. Jeresalem pi ruu Yesu disi.¹⁴ De Paulo naa andani allo emede andani kumi ku andani joo, kalo Rubanga ni raa si.¹⁵ Odu dii ni vuga ania duu kubegu ama voo Jeresalem¹⁶ Disdu volii maju caesura ezilli ai lele ga ago zi ruua mason. Ago zi Cyprus ai moju ama voo omolu ai to.¹⁷ De ama sa Jeresalem, Adonji ai asi alu si¹⁸ Oba rezi na si Paulo muu amato, James dii amba to aa.¹⁹ De zi ai í ra alu alu nga Rubanga edele ri í ba koufni anda ubua ni ga.²⁰ De eriki anjo ki Rubanga ni elegi si jo ai ni angende maadani ba elefu miya air i Judeya ai kwici keka ki cara.²¹ Ajo lejo ai ni nya rusi nga nya levi le ri to sib a Judeya ni kolu lli ba lel ai kuru pita ba musa ni mji jo kuli ki ru ku ai boronji ile lejo okuri ni í.²² Ama ede adu? Ai erili myemu ra.²³ Ede nga ama jale nyini ri e ama di diya ago ni ru suu kaluru ki²⁴ Duu ago dii etede mu ai kendi nyaini dudu kulullwe ki nga ai iya edele ri ni ga disdu dudu kalian aidii du, dusdu modi alu kuniya nga jole nyuru ge anda ku. Dudu kuni ki nyisa myini cara ra.²⁵ Ki baa i kururi de ai ki ra acoi allee ami cara dudu kumba ai nga ni onguru sitani ni ibu to nga eri lunya to pi aouro to²⁶ Disdu Paulo duu ago dii ba lovuru na si emuri ki si ai to volli kanisa, akee udu odu ba azii modi alu alu ni.²⁷ De odu tuteri ine kolollo ba yudeya ai Asia nde ki Paulo ni kanisa aga mundane amba edo ki ojwajwa baki dii andan ruge.²⁸ Kojwaki ago Israele di ellonyi ama, dii modi keleni ago nga kunu indzwi ban i ruge ni í cara, ri kare, disidu ezi Greek ba kanisa ebe kare dii kare aleri í²⁹ De nde ki Trophimus, Ephesian gare andan to taun ga, kura ki Paulo andani Kanisa ga.³⁰ Ba taun agari evlli andjo andjo to ba kwici du kufe kuko ki Paulo ni duki andani pi kanisa aga si mbye sa lobuki kotinijwi.³¹ Turola kule ki ai kudi andani na, udu mbge sa muu modi amba opi ambani di askeria jere salemo ai kare ojwa ojwa di ni ga.³² Mbge sa duu asikeria ba ambari to voke kare mundara di ni ga mbge sa de ndeki opi pi asekeria to ebe ki Paulo ni mbakara³³ Opi amba di koo Paulo ni mbge sa kee cara okombe ndii mbrila eri si, myí adiya? Esntigede adu?³⁴ Mundara di kojw ki nga alu bazi nga zi si opi di jeo ga ai ni kuru pi ojroajwa yayadusi mbge sa kee cara Paulo ni ekezi gedija ga.³⁵ De emu andaga andani asilleria ngii andani disdu mundara ni ojwajwa si.³⁶ Mundara ba kuko ki anda vuu kujo ki akudi amla na.³⁷ Paulo ni ire ale ellzi gediya ni andaga opi amba ni male nga jale na ngini opi andani ngini Greek tin a ya?³⁸ Nyiba Ejito di ku ya? Ai oyoro ba kecandi bat i kuba ki Asekeria elefu suu ayo Assassins di pi kwes kwes di kuya?³⁹ Paulo jio mai Yudeya go tun Tarsu pi Cilicia mai taun amdi amba ambamba ebe molojuru ni ai.⁴⁰ De opi amba kee loka lojojo Paulo nga oru jo ani nit i Hebrew tis i ai ni,

Chapter 22

¹ Ma adanji pi ma adaa engeni ma lojojo pi raduka to ma jo anyini. ² De mundara enki Paulo kolojo ai ni Hebureo tis i diki ciri jo ai ni. ³ Ma í yudeya goati ma tarsus pi Cilicia, ma leleru taun feet of Gamaliel elelima cara okopo leti ama ataa si si ama avi ba Rubanga ni kende endu engedozori ani. ⁴ Aba ma leti daa ni ga ombe ma oru ki? Mange ai lejo sa ma mapusi e Ago fi uku to ni. ⁵ De laponya logori ambazi pito kerí ai sadenina mesu waraga ai di si pi adanji Damascus ekedu ekezi ai okombe ai sa Jeresalemo dudu ai sa alluki ai ni giza kende ma di ni ani. ⁶ Nga ederu mani esa ma muu ire Damascus to itu kali si mbge sa rga zi lagu ingwe ken de asi gweri ri ani rub age si mbge sa emu ingwe ma ruge. ⁷ Mbge sa made vura meri uduku kujo mani Saulo Saulo le myecadi ma? ⁸ Mbge sa maci myi adi opi? Mbge sa jeo mani Yesu Nazareth di ri í nyec anda awu ⁹ Ba ai ma tori ndeli ga ingwe ki niki ku adi lojo anda to ni í. ¹⁰ Majo me de adu opi? Jo mani nga anu mun Damacus ga myimu avo ajo myini ga kioice du na ryimu myeleri í. ¹¹ Ma ndega ku vu inywe ambamba mani edu azi anda ni ako diina í adi see baa ma ai to ni ai sa evoki damacus. ¹² Na si mesu ago nii run a anania í anda ni modi aii toni í cara to kujo Judeya nit i onguru kalu na. ¹³ Andani emu madi ede ine muto joo mani ma adozi Saulo ebu mya londe mbge sa masi mande andani. ¹⁴ Mbge joomani, Rubanga ama ato di ovi ngii na dudu myini leti awu anda le oleu ri e meri udu kemu anda tii ge si. ¹⁵ Ngii ngoln sadeni ba kwice di í myisa dera pi nyeri ra ¹⁶ Nyite adu ni nga gaa alluke myciri Batasimo dudu kujwe endzi nyidi du dudu ngi lungwe anda ruí. ¹⁷ De mengwi jeresalemo go de melegi kanisa ga ngazi ederu mani munde orobi bi. ¹⁸ Mande andani jo mani ebe Jeresalem ni ezeze adu su ai ki ku mya ai ma rusi. ¹⁹ Majo opi ai nga san i ra ma baa mabusi ge pi amba air a ai baa i kin i sa í ba synagogue ²⁰ De eni Stepheno mya ti inzani re ocu masa mede ma nde onguru na ai mande ba kanju ai ansani diku ni to. ²¹ Ki andani jo mani mani lolu bu ai kuru ni ga. ²² Eni ki andadi si kwicidni mbge sa edoki ojwajwa ekelge andani ra vu degesi andani andaku olozo vudge, ²³ De kojwahi kuluviki ai kaju kuwili inga to onu oliaasi. ²⁴ Opi amba kee cara Paulo ni ezizo kediga dudu anda kuluzi andani lozi si de aduje du ra sa í dudu andanga sa anda kuni adusi ojwaj anda rasi nani. ²⁵ De ombe ki andani ibasi, Paulo joo ambazi ni esu ede anda mara ga ire anda jo cara ingo modi andani sa Romano go ri aba gediya ni andaga? ²⁶ De centurion eni di ni mbge sa muu opi amba ni dii jo laka ngedede aduringa? Modi di andani Rontano go. ²⁷ De opi amba emu anda di myi Roman go ya? Paulo ai andani oo!! ²⁸ Opi amba ai andani mai make Rubiya yago du olu va dai ni ga, ki Paulo ai andani mai atima vudiniga ma Roman go. ²⁹ De ago esu kumu andani luzeri mbge sa ebe andani na opi amba dii ari koo de ni Paulo ni Roman go ni í odu si ambe andani cwii si í. ³⁰ Obn resina si opi amba dii anda kuni Judeya ni andanda ai sika ri ovi Paulo ni ruge ri e mbge sa lungwe laponge paderiya to pi council kenuri ki andan to Disdu mbge sa esi Paulo baa ai andaga awa lele ga.

Chapter 23

¹ Paulo ni mbge nde ga council members di jo ma andji mai Rubanga ni anduga pi nga bi endu ² Laponyi amba Ananias kee car aba edeka ine anda to ni akumba tina. ³ Disdu Paulo jo ai ni Rubanga kumba anyi na amjiba rika kare ingwe ari di ni ga rie anyi ni kediya line ga ma ruge gomuni cara si. ⁴ Ba edella ri jo ki dii leti nyulda luponyi amba ri awo paderiya. ⁵

Paulo jo air i ma niku ma andji aciou nyi jo nga endjiwi ni mya amba ni. ⁶ Paulo ndenga council pi sadduceess edeti pharises, jo nga oru council ni maadnyi mai Pharises ni Bura go Pharisees di e disdu mai ai si ojine ga dare ri si disdu anyi ba gediya madi ge. ⁷ De anda jo lejo dii ni ojwajwa edero ai lele ga pharises pi sadduceess mabge sa mundara lonjuru ra. ⁸ Ba sadduceess di jo ki enjika iyo pi malakia pi endi, ki Pharisees ni ai kwici ra. ⁹ Disdu mundara nga ojwa jwa to bari amba scribes di ba phariees dii nga ki oru edoki ojwajwa kujo ki ama nga inwi kura ago di ni ruge de endi pi malaika di to kojwa ki jo ai nira? ¹⁰ De ojwajwa nga oru, opi amba mbge sa ori koko andani ra kura Paulo ni kuvia pi kuca andani na, mbge ke cara askeria ni kudu ki andani morisi ba mundara gas i aioa caun cil members aga si mbge kezi ki anda kediya. ¹¹ Ini aga si opi ede anda maraga jo andani okoni ku kende myinge ma lejo ra Jeresalemo, go dudu ngolu sa ma sadeni i Rome. ¹² De emu odu zi si yudaya si pi obaru ki kule ai kezi laruka dudu ai kunya ga ku dudu ai kudi Paulo du ra. ¹³ Ai mundara weli na pi kusa mudisu obaru ki lejo di ni ga ni. ¹⁴ Voki amba paderiya de pi amba kanisa di to am aba amaga si lijo diniga lonya iyo ile Paulo ni akadi ra. ¹⁵ Disdu council ni amba kujo, opi amba ni ni dudu ekezi nyidi diya dudu nyile gediya na de amale ama baba andani direga kesa du di ku. ¹⁶ Ki Paulo ambzi ngwa eri kute ki andani dudu kumu gediya ga jo Paulo. ¹⁷ Paulo lungwe modi oru centurions jo laku zi bura go di opi amba di dusn andani lee nga zi jole ra andani. ¹⁸ Disdu centruiou zi andani opi ambara di jo Paulo ni mabusi gere lungwe mo andadi zima mezi bura go di nyidi andani ngazi jole aa nyini. ¹⁹ Opi amba dii duu andani dii ga zii andani kane ba laku iyari i ni ga zi andani nyile adu jole mani? ²⁰ Buna go di jo laka, Judeya ba airn ki dudu ai kuzi nyi ekezi Paulo myidi obu, council dudu ai kuzi lejo luso du gediya di. ²¹ Disdu aki lejo ai di ku ai ba weli pi mudisu kajo ki enjo enjo run i ga lungwe ki gediji vum ai nga si adisndu leki onyasa ku pi ga uka disdu ilea i kudi andani ra sa di sa ai baba kute ni myidi si. ²² Disdu opi amba ai ebe burago ai kumu denye andani lejo na na i, kujo modi zi ni ku kende adzo lejo air a mani ra. ²³ Mbge sa lungwe ba eni centurions jo ai ni kesu ki askeria miya eni kuru ki caesura mudi tuderu kana ba pi miya eni ba aju di i amy voo sa naa ini di ni ga. ²⁴ Kee sa ai ni cara dudu anyukroa zi kezi Paulo ni duu ibwe Felix ni Governor dii. ²⁵ Mbye cwci waraga di ni i ²⁶ Claudius hysios modi amba Governor Felix hazi myini. ²⁷ Modi di alla andani Judeya ba leli andani dile na de memu ai abelleri to mali ai adani diodn meri andani Roma cro. ²⁸ Male main i adusi esiha andani mazi andani ai council ga. ²⁹ Meri esiki andani ai cana, ki nga zi andani esiki zo iyo pi da to nguru bazo mabusi ga. ³⁰ Muzi lejo di nyini nile andu sika e anda ruge ni e. ³¹ Askeria nulli ai cara (mbge sa duki Paulo ini gas i Antipatris ³² Odu zi si asekeri ebe ki ago naknak di na dudu karo ni to engwi ki kare aidi niga, ³³ De ba ago nakanaka sa ki caesarea di ra mbge kelli waraga Governor pi Paulo to andadi. ³⁴ Mbge sa Governor laa waragana, mbge sa si Paulo nyi taun inyoro ni ni ga? Paulo sa ai Cilicia di ni ga. ³⁵ Jo diya ngi andadu de my aba myi eskeria diya ni e mbge sa kee cara ekulla andania Herod di ukuma ni Gonyiga.

Chapter 24

¹ And ton avuga ananisa amn opi amba paderia di modi amba to modi zi orator mina tertullus voki na, ago di ezi aidudu kuli gediya paul ni mage governor in andga ² De Paulo ni ede governor ni andga, Tertullus edo sika andadi governor ni andaga adasi myi si gresa gaa amani dudu mya loso si kese anda loso ama vudige. ³ Adusi ku mya loso si ami i myi ibu edele ni myi loso Felix. ⁴ Disdu mendzi mya sa ku ma i myi nge mani nga ali mya loso si. ⁵ Dis emesu modi di andani vu enze ni i judeya ga diya vudi oyoro ne ni i pi andanic amba nazarenet di i ⁶ Andani sa modi kanisa enjire ni i allullo andani. ⁷ Hallin hysias ni hapiru go amba emu mbge sa duu andani mori ama duya si. ⁸ De myi zi Paulo ni lejo disi myesu lejo andaa ama ezile anda ni ruge si. Emezi andani myi. ⁹ Judeya sa sa emuru lli sillia di badu anda. ¹⁰ Kode governor kee Paulo kunye or kolojo mi. Paulo ai badu mani ngolu kinya yaya du godi du vudi niga mai molu anjoto lejo nyere ga maruge myini ¹¹ Imji mu myine du disdu alu odu mudi lebi eri de mama elegire Jeruslam ge. ¹² De esu ki ma kanisa aga mojiva modi alu sa kura mandzu mundara di sa kuru de synagogues gu, de tawn ga. ¹³ Ai nyeki nyini lejo ai ma esikzo ekirina kuru myini ma mige. ¹⁴ Ki ma ba lejo di mya diga leti ai lungwe zori nyini mbgi mai melu Rubanga ata amadi ai madito pi cara caeile propheto ¹⁵ Lana mani aa pi mosu to Rubanga ni aga kene modi ai kujo ojika pi baa i di aa ri to pi ba loso ai to pi ba indjioire to. ¹⁶ Mai sa cido mede anda madinagu to Rubanga ni kende ba ani. ¹⁷ De kinya yayadu mezi illonyi vu amadi ni ga azi pi Rubiya to. ¹⁸ De mede dii ba zi judeya ai asia esuki ma mede ibn kanasio ga mundara to ku mbge ojiva jioa. ¹⁹ Ago di atisi ngini air a ai ti lujwa to ma ruge de ngazi aa ni e. ²⁰ Dee ba alu alu di esu and injivri ma ruge de mede amba Judeya di ni andaga. ²¹ Ole nga alu ma ojiaajo ai andga pi ai lele ga to si lejo alu andzo ni e de ba dalla ni si de endu du mede nya andaya awo si. ²² Felix ni alle lalla ra ambmba awa ma si eni ojiva join di jo mbge sa de hysios ni modi amba jesi di emu Jersalem gas i mali mya gediya. ²³ Mbge sa kee cana Paulo ni kolu commander centr uon koln asilleria diga, ki anda anda kalu aa laka pi rozi andadi alludo ai ku anda nga lele ni ni gas i. ²⁴ Odu ga ruga, Felix engwi ra ai Drusilla izi to. Judeya ba pi Paulo dii dudu anda keni aii Yesu kristo ni ga ni i ²⁵ Ki Paulo ni lojo ki anda to ai dilega pi Rellu ka pi gediya line ga, mbge sa Felix ni ori jioii jo muu pi diyado, ki de mesu sa ra ma zioe udu ra myidi. ²⁶ Sa nasi lee Paulo kuke anda di rubiya dudu anda kuzwe anda kemu kolojo anda ra. ²⁷ Ki de kinya laga eni porcius Festus emu governor, felix auga, ki felix ni lee anda kesu nga jedeya ba si disu du ebe Paulo ni kumu anduga asikeria to.

Chapter 25

¹ De Festus knei taun ga, mbge odn maa vuga muu caesarea pi Jerusalemo, ² Amba paderiya pi kanisa ni amba zi to mbge ezi siliya Paulo ni mbge. ³ Zili endzo dudu kuba Paulo lejo asi ni aga Festus dudu kulungwe Paulo ni Jereulam dudu ai kudili ra leti gas i. ⁴ Festus ai aini Paulo ni aba caesura anda gas a kumu na ireine. ⁵ Deba leku ni jo kuro ki ma amato, de

mga zi indzwi aa ni e modi di ni e enyi sili andani. ⁶ Festus olu na odu aro awn mudi mbge sa mu caesania abu lovu na si mbge nii gediya ni koni ga mbge kee cana Paulo ni ellezi gediya. ⁷ De esana Judeya ba Jerusalem ede anda to ire ezilli gediya Yagadu anda inge lli ma li andana sa ngele pknee. ⁸ Paulo ni adu lejo anda mge li, mede aga zi sa inzwi na ba kuru cara Judeya di ni mge pi kanasi ni ruge pi Caesar. ⁹ Ki Festus lee anda kesu nga loso ni Judeya ba gasi mbge sa zi Paulo ni myile akvuo Jereusalams dudu ma gediya dudu ma naa? ¹⁰ Paulo ai mede gediya andaga komi Caesar dinya dudu akuli ki mede nga injwi ni kura Judeya ni andaga kende myi sa nizo ni ani. ¹¹ De mede injwi sa anguru de mede loso ni ani daadu maga ku dalu, ki de sila na anda na lijo modi zi iyo kuke ma ai diga, onguan male appeal ra Caesar ni andaga. ¹² Festus mbge sa lojoru councils to ai amu enyede appeal Caesar di anyi vara. ¹³ De odu zii mbge opi Agrippa ai Bernice esaki ra Caesarea lumi official di e ai kuzi ki andan ¹⁴ Naa si olu odu ubii Festus kee gediya Paulo kee opi ambari di ago zi Felix li anda ni vule mabusi aga. ¹⁵ Saa esu ma Jerusalem ga ni amba paderiya amba Judeya di to ezili gediya ago dii ni ruge ni zi ki gediya daa di modi di ni ruge. ¹⁶ Ma i anini cara Raman di de modi alu esiki andani kulo daa, ki modi di anda sa moni ake laka anda ekokozo avi gediya di ni ga. ¹⁷ Disdu dee evalli kane alu gana diya nate ku mbge mega gediya oru obu lovu na si, make cara ekezi modi esikele ri. ¹⁸ De modi esikni ede gediya ni andaga ba anda ni esika. ¹⁹ Disdu ail el ga ojwaja aa dini ni ovsu lejo yesu ni dana ra si Paulo ni kujo andani lidi si e. ²⁰ Ma nga maba bi andani luzire ga kuru mbge majo andani se emmha Jersulamo dudu kede gediya ni andaga. ²¹ Ki Paulo ede appeal elluka andani mubusi ga dudu anda kute gediya laka si dudu aleuzwe andani Caesar, dii ²² Agrippa jo Festus mai maga male meri modi disi obuu Festus jo myimu myeni ra. ²³ Disdu obu rezi na si, Agrippa pi bernica evoki lejo diner ga evoki asikeri ni amba to ba ragorgo ri pi to amba taun di to de Festus zroee cara, Paulo ni ekezi anda ni du. ²⁴ Festus jo amba opi Agrippa angi my amba to anyidi ya ni amto anyi nde ago di mundara Judeya di ri ma zirega Jerusalem gas i diya sis a ni ki ojioajwa modi kolu akadi ra. ²⁵ Mara andani ede nga zi indjwi ri kuru ba kule aku di anda ni ra ki andani ede appeal emperor di ²⁶ disdu mara medu mezi andani nyidi officially nyi di opi Agrippa dis du dudu mauwi lejo andani anda gediya ri ga. ²⁷ Disdu modi mabusi gari marya si alluli gediya anda mge.

Chapter 26

¹ De Agrippa jo Paulo ni jo mga mya gasi awe egoga myis diddu Paulo enya dii onu edo audio ni eyaga ka. ² Disdu marra ma andza opi Agrippa ma gediya mya anduga si endu sikiyo ba bale marugesu ³ Nya oluka pelere si, disdu myi modi ganile judeya ni cara pi mya lozi si mai myi eri ma loso du pi asi ibwe to. ⁴ Badu Judeya ba ni ma oluzo lufuno ni ga pi ma vuga to pi Jerusalem. ⁵ Ai niki ma ederoga pi kali ki molu pharise du pi mede okioo party kanisa di niga. ⁶ Mede dija dudu cara akukii ma di ge asani lee midi pi ai modi to ma ai lee ni Rubanga ni anta anadi si ⁷ Disdu dii ai ka ama suru mudi limbi eri si dudu kesu ki Rubanga ni ecuka pi itupi ini ni to ni ga, disdu ma aisi opi amba Agrippa disdu Judeya ba esitu maawa si. ⁸ Adusi anyi ba ai kira Rubanga enga ba dabar ni i? ⁹ Disdu badu mara nga injwiri ru Yesu di Nazareth disi. ¹⁰ Mede nga ai Jerusalem mesi ba Yayadu inabusi aga noni ma esule amba paderi dini gi si de akudi air a mobe iya ai mge. ¹¹ Make ai ni icandi opkivosi ba synagogue mobi ai evorika pi ecandi to manga anga ai mge pi taun langwe pi to. ¹² De mede ga di munga mamu damascuso pi cara kele mani ni to opi amba paderiya disi ¹³ De sa leti ga na itu kali si, "opi" mande bga ingwe enga Rub age si ingwe re re ambamba zhooa itu ra ingawe na manuge pi ba amavo ai to re pito marage pi ba nato. ¹⁴ De amade kwise du inga vuru meri uduku kolujuru mani Hebrew nit i si, Saulo, Saulo, le myecani ma adusi? Disdu opkwoo Rubanga ni ecandi ka Disi? Disidu opkuo Rubanga ni ecandi. ¹⁵ Disdu mai myi adi opi? Opi ai, dii ma Yesu ni mya ecande lere ni e. ¹⁶ Disdu nga oru mya pasi ede, odusi ku meteru du nyini movi mya ma opigo e dudu evyi myi ngelu ma sadeni e pi ga my anile metede myini no e uvlega. ¹⁷ Mai memu mellonyi ni buaga sib a llafari ma mu mu maz we ni lallo, ¹⁸ Dudu ai mii kawudu dudu ai sa kulufuru ki nuini ge si pi inywe go si pi mori sitani, Rubanga dudu kesurli ki Rubanga rebe ai enji dudu ra pi ai abiya ake anim tutu ai to ma mugeri i e. ¹⁹ Disdu opi amba Agrippa disdu maga orobi bi rabu gen i kuru. ²⁰ Ki ba damasco ati pi Jerusalem kivice vu dello, Judeya pi Gentiles ma kee ai ni uduku na kebe nga injwi dudu kulu fuli ga injwini ni gas i pi. ²¹ Lejo disdu Judeya koki andani kanisa agasi lee ki ma dile ra. ²² Rubanga ellonyi ma ra bi diyadu mede mange ga ba isari pi ba amba ni andaga gazi iyo kende prophet Musa ga kederu duri i ²³ Yesu ni kemu kecanduru nan i ani ati kunga daa si kemu kunge iga inguee di ama bani pi baa i kakuru pi to. ²⁴ De Paulo ello anda egaga, Festus jo udu si Paulo mya lenilla ambusgi myemu mamali du ani. ²⁵ Ki Paulo ai anini ma mamali ku amba Festus kinga mojole di andani i pelere. ²⁶ Disdu opi amba ni na nga zi zule na laka iyo majo lyo pelere ni anda mara zule Musa iyo. ²⁷ Nyaa ai propheto pi amba Agrippa to? Mani na nya i na ²⁸ Agrippa jo Paulo ni sag a nyi lufu ma ehrestan duwa? ²⁹ Paulo jo meli Rubanga ni saa ali si pi saazori ni myiadite ku, ki ba ma erilla ri to endu kuvo kuln ki ma ani ki mabusi ani ku pi ai ombezo nyori sir i ani ku. ³⁰ Mbge sa opi amba ederru, governor, pi Bernica ni sa burika ai to ri tuwa du. ³¹ De ebe ki gediya ni zo ra edoli lojojo ai ai ni ago edenga injwiri kunu dudu kesu daa awu okombe ndie. ³² Agrippa jo Festus ni de esu modi ede appeal kuru Caesar ni ellebe andani ra.

Chapter 27

¹ De ara ape ibbo kumu Italy gas i aba Paulo ni aru pi mabusa zi to modi amba centurion run na Julius i imperial Regiment. ² Ama tuu ibbo adramythum, ibo di kumu leti mure Asia disdu amaro meri ga Aristardus pi Thessalonica ai Macedonia muamato. ³ Oba rezi na si emesi taun sidon di ni ga mbge sa Julius ebe saa Paulo ni ibnesi ali andani muka rozian da di ni ndezo na dudu kesu illonyi ai disi ⁴ Nasi amvo meri ga ape ama amba lee Cyprus, irerunge ga esu oli kulwe

indzwi.⁵ Nasi ape ama lalamara du ire runga Cilicia pi pamphyilia emesi myra, taun hycia.⁶ Nasi mbge sa centurion esu iboo mure Alexandria kumu kalaga kuperu Italy ri í baa ama lalla.⁷ De ape ama odu ubi avuga vu aru saa ama to mbenye mbenyo to amasa caidus alia i amani muu lla na lele kure gangwdu lele gas i kare crete mara ga salmon⁸ Ape ama nasi mbermybemy to be emesa kare lungw le Fair havens ire taun Lasea.⁹ Ama duu saa na ra, saa Judeya ba di larudi di esu laga pi disdu esu indjwi ambamba Paulo keai nicana.¹⁰ Anda jo ago mande leti awn awe amdi ai ladaka aa ri kolu lalla ai pi ibo to atude ku ibo sa laka aa ki pi onyunn ama lidi to.¹¹ Ki centurion baa bi awu lana ibo ra pi ibo ni atta to di nga Paulo jole na ri í.¹² Disdu bongo ibo di ali tane ga kule oli na ba ibo pelia di ajoo ai ni kupe kin a si pi teni gas i dudu kusa ki phoneenix anda ni kare meli dii. Ibo ni oti crete alungwe North easoer pi south east.¹³ De ali south edo lwella sese modi ibo pere ni nii na nga ai lel edo lli ipo ayuka pee li crete ire fofoti ti ye si.¹⁴ Ki sag a vuga ali edo emuka mori si alungwe north easter edo mbge sa lwella runga aga si.¹⁵ De ibbo ello oli ma kare oli kumulalla ni ni ga alle leti utulutu ni ambse lete oli di niga.¹⁶ Ama de ibo leti lee kare runga gangwe di ni gas i alungwe Cauda mori ama ma ibo di alu loso.¹⁷ De ibbo ni lidi olu loso ellu oru ebu anda ibbo í dudu kede ibo ndii kaer alu ga ai í ori kuma kare vuru ni gas i inga gas i syr tis dudu ai kesi iba aya to ni kumu alu du.¹⁸ Ama duu icandi di utulutu edele í obu rezi na si edo ki iboo luvika.¹⁹ Odu naa vuga ba iboo pelladi nga bale iboo agani edoki esika ni ai diisi ni.²⁰ De itu pi lelego gwe ki kuru odu ubi utulutu sa koyoru amu ruga ki ai asi amalanira de ebe ama nasi í.²¹ De ai taa abini longa iyo sa, disdu Paulo ede ai lele ga ba ibo pelladi jo aga emgeni nya madi diya mini emgedo pelle kuru crete gas i bidiyadu enyudu lad aka pi legioeka to.²² Majo anyi ellebi ga dini, disdu lidi lagwella pi amya lele gas i iyo lli ibo legweni.²³ De ini aga si malaika Rubanga di ma laka ni í onguru mecu ri í anda malaika emu ede mamaraga.²⁴ Anda jo, allolu ori to ku, Paulo nyimu myede Caesar andaga nyimu nyende Rubanga ni loso kulle nyiniba ai kesili ki ayire.²⁵ Disdu olu logu awa anzo amzo to ago disdu mai Rubanga kumu kederu kende jozo mani ni ani.²⁶ Ki allufe lli vuru si kare runga gas i.²⁷ De odu mudialibli ssu ini die emurnu ra, kende azi ama leti Adriatic meni ini adi siba ibo peka ri de ine kalinike ki inga.²⁸ Duki nga owure, esuki ga ni ojuu mudi rii zi ganywadu esu ki zina owure í muditou ojuu.²⁹ Disdu ori kou air a ile aree oni ra disdu longwi nguu welí ai suu ekede elleli ili inini dudu keme ese.³⁰ Ba ibo pella di kundelli dudu ai kenji iboo ra esi ki aya leti ibo vuru eseki meniaga kede ki allaradu kende ai kuwe mola dudu kede du.³¹ Ki Paulo jo centurion pi asikera to ile ago di kolu ki ibo aga anyi vo ongulu ledi.³² Disdu asilkeria lli iba tu ibo dii dudu kumupi í.³³ De itu kemu oru, Paulo jo ai ni kwici kudulli lonya jo, dii odu mudi alibi suu kule myite nyi ga ku myinga ga ku.³⁴ Disdu majo akali ni ki onya di anyi to disdu anyiko ongudu lidi disdu modi anyini aga si legwe anda dibe alusa ku anda digesi.³⁵ De jo dini mbge duu magati kee elegi laka ajo Rubanga nib a ni andaga tuwa du tii mbgesa edo nyallana.³⁶ Disdu ai kuricidu duki emba ai myaki mugali³⁷ Ama sa mia eri mudi tudeni libi azia ba ibo agani í.³⁸ De mya lli atera mbge sa ebiki ibo ee epe duki villi amya meri aga.³⁹ De odu esa ra niki kuru ai uga disdu ama nde kare ibo kede lalla ni fofoti to mbge sa niki lojo ai mya si de ai kuzi ibo lalla ire.⁴⁰ Disdu lilli emu adu ebeki meri aga sa alu alu si lilli iba ali dizwe ki oru lele dudu kega oli dudu ai kuzwe fofotige.⁴¹ Disdu evoli kare ai eni llesuru ki lalani í ibo mbge sa kusi vuru, ibo mbge reru oli ni ovisí.⁴² Asikeria ni lana mbi dudu ai kudi mabusia tuo du dudu modi alu sa kufe ku iyi dezo caa logo dige dudu kufe ku.⁴³ Ki centurion le anda kalari Paulo mbge sa ede ai naa ni ndii sisdu keecana de ba deku ni aa kude ki ibo aga si ati vuga.⁴⁴ Dudu ago zi kuko ai vuu í bozi ai ibo oguge bazi ibo owokoli di ge disdu ba kivice du kolu lidi pi ba kevo kare inya to ri ni ga.

Chapter 28

¹ De ezi ama nwii emelini Runga di run na malta ² Ba nari kee kiza ama ni kende ba isa ni ani ki duu ki amani asi oo di ni ani ai ama du adusi ki iyi kudi ambamba vu ibwe. ³ Ki de Paulo ni taa ijaluwi yayadu baa i asi ga mbge sa asilia awo emu anda kafuto diga. ⁴ De ba di ndeke anya ruwi anda diga si jo ki ai lele da gas i meri aga si lakin gediya ai anda ni oluzo lidi ni kuru. ⁵ Ki de oyo amyuka di asi aga anda ni loda zo ee iyo ⁶ Ai kute ki maleriya kuku andani na pi kudaa ra ki teki para mga zi ederu kuru infu ki ai ujee andani Rubanga. ⁷ Re na si esu kara zi opi na di í runga di í runa publius anda ni ai ama ibwe si omolu odu ni ru naa ⁸ Disdu esu ederu publius ata ni numa indjur í malaria to mori si de Paulo nunu anda di edu elegi laka mbge sa baa anda dii lajwa ee du ra. ⁹ De dil ederu dini ba nar í bar u indzo í runga aa si ai sa esu ki ibwe ra. ¹⁰ Disdu mbge sa ba edo ki ana ruha de esu ama ederu ibo pelere du vozo ai keli nga ama lele ni í. ¹¹ De zi iba ni ru naa amani ibo pezo melisi Runga aga ibo mure Alexandria di leju eni to edeki andu ga ¹² De emesa taun Syracuse, omolu na odu ni na naa. ¹³ Nasi ape ama sa taun RHEGIUM. De zi odu alu oli south wind mga oru pi odu eri avaga amasa taun Puteoli. ¹⁴ Nasi emesu adanji zi pi ai ki ama amolu ai to odu inderi disdu mbge sa emesa Rome ge. ¹⁵ Nasi adangi zi pi eri ki ama í evoki ama ai re ga soko ga Appius pi Three Taverns. De Paulo nde adanji dii mbge saa kee andzo Rubanga ni pi embaai. ¹⁶ De ama kiv í Rome Paulo ni ake laka dii mboo la kolu anda nga si asikeria anda ni mara teri allo. ¹⁷ De sa odu naa ruga Paulo toba ago ai ba ambari ia lele Judeya di ni gasi de evoki kare alu ga jo ma adanji mai meda ga indzioe ni kuru ba awa cara ama abi di su kuru edu aba ma mabusi ge bi Jerusalemo gas i ake Maba Romans di niga. ¹⁸ De edoki ma luzile kule ki esuai kebe mara adusi ku nga zi kebe madizo ri iyo. ¹⁹ Ki de Judeya ba kujoki ma mge indyw í ai asi si ebe ni ma í í appeal Caesar di mazi nga ai ase lele ni í. Ezile sika ma vudige. ²⁰ Asani ma appeal si ma zi í male ma lojonu anji to adusi ku ma aii Israel adusi ombe ma myori si. ²¹ Disdu jo ai ni ama nga si emesu wanaga Judea gas i kuru lejo myidisi ama adanji kolungwi ki gazi indjwi mya mage. ²² Ki ama le eme ni myididi gediya dii lejose adusi nina amani kweidu kane tunaaga. ²³ De aba odu alu andani, ba evo yayadu kare andani ni ga edu mya geka ai ni lejo leti Rubanga í Rubanga die ede leti Yesu di ni ngella ai ni kwi cideu Musa ni prophetes edonu inini bi undwe laga. ²⁴ Bazi pi ai kin a bazi ai kuru. ²⁵ De

airikru ai ngasi ebeki Paulo ni jo ai ni udu alu endi ole re jo Isaiah ga prophetes jo onya ata ni ²⁶ Jo mu badini jo Erika si emgi ra ki anyide andani ki emya nduwo esuku. ²⁷ Disdu ai aside badi kemu mamali ai bii erilla kioo ai ni kesi lli ai mii disdu kunde ai mi si kura ki ai aside si ki kulufa ki adu ba zi i medu kesu ki ai ka ra. ²⁸ Disdu myima nile ai Rubanga di due azwe ba kafarini keni ki ra. ²⁹ De jo lejo di Judeya ba mbge voki pi edoki ojwajwa ai lelega si. ³⁰ Paul olu keinji ni ru eri anda zo lukele lakani ni ga, kai ba evolla andani. ³¹ Andani runge ga Rubu Rubanga dini ga ri e pi keleni ai opi Yesu kristo di si kajo nga mori si modi zi anda ni lugare na iyo.

Romans

Chapter 1

¹ Paulo, opi Yesu Christo di'I, lugwele, kulu du opigo, ofu Rubanga di ni ngere ga. ² and'a ecarale Profeta ni ri buku ole ri ni ga, ³ anda ngwa ni adile ga, anda'ni enga Abi Davide di eri ga. ⁴ Mori Endi Ole di si, anda ni, edete ru mori oluzo Rubanga agwapi ii, anda enjire ga, da ga'asi, Yesu Christo ama Opaii. ⁵ Anda ni aga emesu kiza, piofu ngeka nga Erika aito vu dige tuwa, anda a'ru si. ⁶ Vuu nidi naniaga, anyi sa alugwe anyi, anyi olu du da Yesu Christo dii. ⁷ Waraga di anyi tuwadu Roma ga ri ni'i, Rubanga allele dro ri, lugwele koluki baa ole ri. Duba si le Kiza kolu anyi ni, idwe Rubanga ama Ataa, pi Opi Yesu Kristo ni. ⁸ Atii, manzo Rubanga, Yesu Kristo ni aga, anyi tuwa du si,adu si kuu anyi ai'ni lende vudi ge tuwadu. ⁹ Adusi ku Rubanga ni ma sadeni ii, ma ibu edere ga endi sii ofu angwapi di, mariye nya ru tadu. ¹⁰ Tadu mai ma elegi ni ga duba sile kiza Rubanga di si ame'mu anyidi. ¹¹ Adusi ku male anyi dele rere raa, du ama kee anyini Endi ole ni bakasisi, anyi embare ga. ¹² Dusa, male ma asi embaka anyini aga, Aii badi alu alu, anyidii madi to. ¹³ Diya du male onylu ofu ako ni ko, maduzi'I, saa tuwadu male memu anyi dii (kii alugama cwi gbwi diyadu) du nga lwaka anya nelega, maa edezu juru asii ri ani. ¹⁴ Ma Mori too Greegi ni to pi Juru ni, tuwadu ba ciri ri ni pi malali ni tro. ¹⁵ Dini, ma le, ma baba ofu ngerega ba sa Roma di tro. ¹⁶ Adusi ku dinza koma kuru ofu ngere ga, ndi mori Rubanga dii rarizo rib a tuwadi aika ri ni, ati Judeyi bani Greegi ni too. ¹⁷ adusiko Rubanga edete andanda aii aii vuga si, kende cwizo boku aga ri ani, "Baa andaa rii kolu waa aii si." ¹⁸ Adusi ku angala Rubanga edete ru buagasi ba tuwadi oluka Rubanga akoo ri ni andanda nika ku to. ¹⁹ Dii ederu adusiku niki ote Rubanga ni ndeki aii a'a misi. Adusiko Rubanga awaii ai aa uje laka ra. ²⁰ Adusi anda" a ovi ledere ku'u ri, ruu na lidi olure tadu amori pi anda ovi lendere kuu ri, nderu pelere, edoru vu bire ga si, pi nga lubile ri to. Kebe duu lunaka kolu iyo. ²¹ Dii adusi, kesu kuniki Rubanga raa sa, keki eku Rubanga ni kuru, anzoki anda ni kuru. Rari, evoki mamali aiya ra ni ga, pi uje ako pi asi aidi i'ni. ²² Kura kii aii ciri, ki evo mamali. ²³ Kulufki eku olure tadrubanga di eno baa ubile ubi ri si, arzi, anyukwa pa suu rii to pi lafere vuru si ri to. ²⁴ Disidu Rubanga kee ai asa asigeri to andiandi to, aiya runi rujo kuu aia lelega. ²⁵ Ai ii leji andaa Rubanga di lufure ga ri enjo si, pi kaki ilegi nga bile bii ri ni kani kuruki labire, ecule tadrubanga di lokoreka, Amen. ²⁶ Nga di si, Rubanga kee ai laruako angbwo tro, uku aidi kulufi ruu bile ri ruu lidi vudi sii. ²⁷ Ovi aluwa ri ani, ago sa ebeki ruu bile uku pi ago too alelega ri ra, vico ai ai ni alelega. Dii ago enzi edeka dinja ako rii atera langbwa esuzo aia dige nga inzi edeka si. Leki ku raa losori esuka Rubanga di si, ake aini uje nga erizo ku ri, adusi ku kedeki nga anda na iyo rii. ²⁹ Gaki twa du nga injinji tro, ovi injwi, kudeki nga misi kpwe, uje'ako. Lugaki angala tro, ladire, ojaja, aciunzi, pi rauraka unji ba zi ru ga. Kaki enjo ujo, ³⁰ baa ni ru ujoka, baa Rubanga leka ku rii, laru ako, ta joka agala too, recuka, leti esuka nga injwi edezu, Ata ende too alejo Erika koo, ³¹ Aii uje akoo, aii ako, Aci ako, pi kiza ako. ³² Niki ote cara Rubanga di, kujo baa ga injwiinjwi edele ri kule kudaki ra. Kuu sa edeki na adite ku, kai ki ba ziti sa kede ki nani.

Chapter 2

¹ Disidu anyi lunaru kpwe, nyi modi, nyi lejo lulire ri, nyi luli lejo bazi ruge ki nyi luliye nya ruge sa too. Nyi nga lulire bazi dige ri nyede nga alualuwa ri. ² Ama le amani Rubanga alali lejo leti andra ri si de kude ba edeka ri adi'ge. ³ Lakini raa nga dii, nyi modii, nyi lejo lulika baa nga napi edeka ri ni rii. Nyi raa nyipii langbwa Rubanga di ni agasi ra yaa? ⁴ Kusa nyi ra ga angwadu lonyi loso, pi langbwa anda'di ekala ka si, pi nga mii'ka anda di'ri? Nnyi ni kuru'u loso anda'di kebe'du anyi ru enji? ⁵ Lakini sasa'a asi anyu pi enzi ruka ku asige'si anya lutele ri, dii, odu kedete'ru Rubanga andaa ri alejo lirega. ⁶ Anda ni kulu kwe baa alu alu ni ibuu anda edele ri ni ga. ⁷ Baa raa too ri'i, nga edeka loso akee aini anzo, laru, pi ai baa rezika kuru ri'i. kuke ai'ni lidii olure trdo ri. ⁸ Lakini baa leka te ga kolu aini ri, lejo anda ri ni gaka rii, lejo injwi anlala kemu raa. ⁹ Rubanga kezi lidi opkwo raa ngdwi ngwi baa ndutu nga injwi injwi edeka ri ni, Judeya baa ni atii, pi Greegi baa ni sa to'o. ¹⁰ Ki recu, laruu, pii ebwee kolu ba tuwa ni nga loso loso ri edeka si, Judea ba ni atii, pi Greegi baa ni sa tro. ¹¹ Ecema iyo Rubanga ni. ¹² Ba enzi edeka cara nika akoo ri aii sa kudaki cara nika akoo avuga, pi ba angbwu enzika cara avuga ri alali lejo cara avuga si. ¹³ Adusiko ai cara Erika erii ri aba ai anda Rubanga ni kuu, anda ni nga edere rusi ri i aniye anda. ¹⁴ De'e Juru, ai cara ako rii, kedeki gaa cara dii, ai cara ai aini, koluki baa cara ako to ri sa ii. ¹⁵ Nga aia edele ri leru ra Cara ga alle'le ri acwi aia asige. Aia ra sa olu sadeni du aini, aiya ra esiki ai kusa kudeki aia oguni ta. ¹⁶ Saa Rubanga ni, Na kedero odu Rubanga kuli lejo baa dii tuwadu edele vuru vuru ni ri, ma ofu ajozo ri ani, Yesu Krito ni aga. ¹⁷ De nyi lugweru Judeya ba kii nyi ta asi cara aruge pii nye'curu Rubanga aga, ¹⁸ nyi ni ote le anda di dii'tre ga ri loso palanda adusiko eduani cara si; ¹⁹ pi de nyi ni ote ni madi mii akori aserega, atci baa vuu inii ge. ²⁰ mamali edurega, lapwonyi boronji ciri ri inire ri'I, pi sa nyidi cara aa cara nga nizo ri p'ii anda anda too, diya dile kolu nya lidi ni ga ingoni ingoni? ²¹ Nyi baa azii leni're ri, nye le nyi adute si ku'ya? Nyi nge lejo ogu adile ga, nyogu nga? ²² Nyi nga lujore baa kede

Chapter 3

asa ku, asa nyede'e? Nyi le kuu eno lubile rule ri, nylu raa zoo Rubanga di yaa? ²³ Nye curu cara aga, nyi ru Rubanga kuu cara anda di ni ngwuka cii? ²⁴ Adusiku ru Rubanga di ede ede Juruaga anya lejosi, gbwa cwizo ri ani ²⁵ Lejo lulizo rii ekonyi anyi raa de anyiluko cara ni vu, ²⁶ ki de ayi ngwu cara raa, anya lalika kemu lalika kuu egeni ingoni ²⁷ Modi tile ruci kuru ri ka cara ni vu oko, madi di lire kururi karidte oliru ra ni kuruy'aa ? ka ridete anyidi cara sileri aa pi rulika too, ki saa anyi cara ungo! ²⁸ Pi ani Judeyi goo kuu runa endeka angwe cii, lalii leleri te nga lendere angwe rii koo, ruu diri ii. ²⁹ Anda ni le Judeya go andaa ovi iti ri ni aga, ki ruu lika ni asii ge, endi ole dii'i, waraga ga kuu. Mudi nani ecuu ka kega бага si kuu ki Rubanga di si'i.

Chapter 3

¹ Ki loso loso Judeyi ba esule ri aduu? Pi ruu lika nii konyi adu ? ² Konyi naa aa leti ngbwi ngbwi sii. Atii tuwa duu, Judeya baa igeni aii nga Rubanga edete lee ri sii. ³ Ki de Yudeyi go rii le aii ako le'e? Aii aidi kuu rii kuga Rubanga ni aii? ⁴ Kpwa kolu iyo. Kule ruu, Rubanga ni kesuru andaa, sala kusa abaa alu alu enzo. Cwizo buku ga ri ani, “ ku le aku ni du anyi baa lejo akoo rii, disu du nyi vo ani pira odu lejo lalizo rii ni ga.” ⁵ Ki de ada ada amadi kedete ada ada Rubanga dii, amaa joo adu? Kule amajo Rubanga ni ego langbwa ezire ga ama ruge? (Maa reroka baa di ezi ayo.) ⁶ Kolu andaa ani kuu! Rubanga kaa lejo baa vudi ga ri di lii ingoni? ⁷ Kii de anda anda'a kuke anjo anjo retu ri anda ni, ki ali lejo ma dige enzi re ingoni? ⁸ Kuu anii, ofu enjo di lujoka ama ruu gee sii, baa zii kujo ama joo, “ Kule eme de nga injwi'ri, dudu nga loso rii kemu? Lejo lika aia'a dige rii andaa. ⁹ Adu ngani ? Ama luna ogu pii? Kpwa rere. Ame siki raa Judeya ba Greegi too, aii tuwa do, aia oluka enjii aga sii. ¹⁰ Dii cwizo ri anii: “ Modii anda naa iyo, alu sa ii. ¹¹ Modi alu keru nga waa na iyo. Modi Rubanga avu lundure na iyo. ¹² Aii tuwa duu lufuru ki pi. Aii tuwa duu evo ki konyi ako. Aii alu alu nga loso na edere na iyo, kwa, alu saa ii” ¹³ “ Aiiya gbwor ni budi ngbwo ri ii. Aiya leda enjo laka. Idoo inii di aiya leda ga. ¹⁴ Aiya tii gaa lawaa pi angala too. ¹⁵ Pana 'pi emii erii cure gaa. ¹⁶ Nga enzi ka pi ecandi lukeka aiya leti ii. ¹⁷ Baa dii niki leti ibwe di kuu. ¹⁸ Leti Rubanga ni orizo iyo aiya mige. ¹⁹ Diya duu ama nii otee lejo cara ajole rii. Kolojoru modi cara avuga rii. Kebe duu baa nit ii alu alu kala buru raa, pi baa vudi ge rii tuwa du kedete kii nga aiya edele rii Rubanga ni. ²⁰ Dudu nga rudi eke duu ebu edele ri misi koo. Adu sii kuu cara kedete enzi baa di'ii. ²¹ Diya saa cara ako ada ada Rubanga gi lede raa. Sadeniya naa duu cara pi Profeta too. ²² di ii, andaa andaa Rubanga di Aii Yesu Kristo nii baa tuwa duu aii ka ri'I ni. Adusi ku ruvika iyo. ²³ Adusi ku baa tuwa ede enji raa saki eku Rubanga di ni aga kuu. ²⁴ ai ayu aii raa anda aa kiza sii ai longwika Kristo Yesu nii aga. ²⁵ Rubanga kee Kristo Yesu ni ofule aii erii andaa di sii, Azi Kristo ni edete adaa , adusi kuu raa enzi atiri kuruu. ²⁶ Anda lejo mwika sii. Dii edeteru loso andadi saa dii si. Kebedu akuni duu anda ni andaa, dudu kuba bazi pi anda nile ote aito Yesu niaga rii. ²⁷ Recuka diya ingo? Adu pii yaa. Leti ingoni rii sii? Ibu dii sii? Iyo, ki anda ai abare ga. ²⁸ tina ni lokozi modi abaa ada aii andadi sii ibu cara too si kuu. ²⁹ Rubanga ni Rubanga Judeyi baa nii adite yaa ? Andaa ni Rubanga juru dii kuu? Andaa, Juru saa laka. ³⁰ Dee anda ani , Rubanga ni aluu, anda ni kedu ru'lika aii ba'dii sii, pi ba lulile kuru rii aii ai ai'di sii. ³¹ Cara ama ebeya raa ai sii yaa? Pkwa kolu andani kuu!Rari, aku baa cara gaa.

Chapter 4

¹ Ama jo Abram ni, ama abii lati ruu di si,esura yaa? ² Dee Abram ni araki andaa ebu andaa edele ri sii,esu kani anda ni recuka ni andaa, lakini Rubanga anda gaa kuu. ³ Lejo cwaile rii joo aduu? “ Abram aii Rubanga raa, ala anda adige losoloso anda ede'le rii.” ⁴ Diya'du ibu ede're ri nii, nga lukwele anda ni'ri ala kuu keleri, ile nga anda'di ii. ⁵ Anda ni ibu edere kuru rii ki aito modi ba rubanga akoo rii, aii anda dii alaa anda anda'a dige. ⁶ Davide ni saa ngbwa tutu modi Rubanga alale andari ibu anda edele ri si kuu. ⁷ Kujo ,tutu kolu baa cara lungwuka ri kiza ede aini raa, enji aidi saa aku cwi. ⁸ Tutu kolu modi enji anda dii Opi lula enji na kuu. “ ⁹ Kii tutu di tee ajo kolu baa lulile ri ni, ku caa baa lile kuru rii ni sa too? Adu sii ku amajo, “ Aii alaa Abram ni anda anda duu” ¹⁰ Alaa ingoni? Abram nile lali aga, awu alii anda ni kuru? Iyoo lali aga ku, ki ruu lika kuru rii ni agaa. ¹¹ Abram ni akee ovi ruu lulizo rii. Dii woo ilwe ada adaa aii di'i anda edile rii esu anda ni ali ruuna kuru. Emu edeteru anda emu ataa baa angwu ai ka ri nii, kesu aii oluki baa lulika kuru ri sai.Dii edete ruu anda andaa alaa aiya di ge'e waa. ¹² Dii kedete ruu Abram ni olu Ataa ruu lile raa riniaga baa alia ii kuru ri ni pi leti aii diri ni okoka ri nii amaa ataa Abram too oli ani kuru duu. ¹³ Pii lala kaa na Abram ni pi anda boronji aa boronji abi vudige ndutu cara avuga sii anda anda aii dii sii. ¹⁴ Dee ba cara avu okore rii boro njii ciri rii, aii ana aba luu, pii cara kele rii ekonyi kurru. ¹⁵ Cara ezi angala , ole cara kaka iyoo rii, enji'I saa iyoo. ¹⁶ Disi duu ka ride wani aii si'I , koludu waa lala na kiza dii kwele Abram aboro njii – luka cara avuu okoka rii adite kuu, ile ai ni aii Abram di lamika ri nii. Andaa ni ataa baa tuwa di. ¹⁷ cwizori ani, “ Ma aba nylu ataa wuu angbwu dii ii.” Abrahamu ni edete ruu modi anda egenire nii, anda ni, Rubanga, lidi keru baa daka ri nii pi kulugwe nga ledere kuu ri keledere waa. ¹⁸ Egeni gaa saa aii egeni kuu rii too, anda koludo ataa kaka ubii rii di ii, nge zoo anda ni rii ani, “ ida dini nya boroji aboroji kolu”. ¹⁹ Koluki awi ako kuu aii gee,raa anda runi ga nga dare ra ri ani (adu si kuu kinya na saa muya alu raa)—raa anda dii Sara otizo adaka raa sii. Kii cara ²⁰ Rubanga dii sii, Abrahamu ni longwiru vule aiiako ni kuruu. Kii anda ni emba aii naa raa kedo recu Rubanga ni ra. ²¹ Akee laka raa atere rii nga kederu ra rii, anda ni keko lejona raa. ²² Disi duu di saa ala andani lejo andaa gbwa gbwa'ri. ²³ Diyaa acwi anda ni adite ekonyiga kuu, ki ala tuwa duu anda'ni. ²⁴ Acwi nga dii amani saa too, duu amaa alaa laka, amaa aika andani Yesu ni unjire daga si ri'I amaa Opi. ²⁵ Andani baa durega pii enjii gasi rii enji amadi sii andaa andaa amdi nii.

Chapter 5

¹ Diya adaa adaa'a aii sii, amani ibwe aa Rubanga aga Opi Yecu Kristo ni gaa. ² Anda ni aga letii esuru raa aii kiza ama mbare gar ii, asi amadi ibwe egeni too Rubanga dii. ³ Tee ile ii kuu, ama asi saa ibwe ama recandi ka sii. Ama niye ote recandi ka kezi bani asiepika. ⁴ epika kejaru ovi losori, ovi loso rii egeni nja ⁵ igeni enjii baa ni asi'I kuu adu sii kuu lee Rubanga dii acuu amaa asige endi ole kele amani ri sii. ⁶ Amolu mori ako saa, saa andaa risi Kristo nii daa baa rubanga akoo rii si'i. ⁷ modi aluri kuda modi enjii ako ri sii. Ilei'I, kusa modi zii kuda modi loso rii atige'e. ⁸ Kii Rubanga edete andaa lee amani, omolu enjii baa saa ii, Kristo daa amaa sii. ⁹ Njaa rere, dini, diyadi aba amaa andaa erii andaa dii sii, ama lariru raa angala Rubanga dii ni aga. ¹⁰ Dee kii, ama oluzo ojabaa rii ani, kii ama joo lejo asige ri tuwa, ama lariruu raa lidi anda dii sii. ¹¹ Tee dii ii kuu, kii anjo anjoo amadi Rubanga agaa Opi Yecu Kristo sii, ebe anda sii ama ayu ama asini raa. ¹² Disi duu, modi alu sii enjii kwi vudige, ebedu daa ekwi leti enji dii sii. Daa areru baa ruge sii tuwa, adusi kuu baa tuwa ede enjii raa. ¹³ Bii cara emuga, enjii aa vodige, kii enjii enjii lulika baa dige iyo adusi kuu cara iyoo ¹⁴ Kwa rere, ukumu dadii edoru Adamu niga bii Musa ni gaa, kesusu edeki enjii kuru Adamu edezori'ani lejo erikaa kuu, virura modi emure anda anda gar ii. ¹⁵ Keka andaa dii enjii ani kuu. Ki de enjii modi aluu dii sii baa angbwu daa raa, ki kolu ingoni kiza Rubanga dii pi lakee kiza modi aludi nasi, Yesu Kristo, njaa ba angbwu'ni! ¹⁶ Luke ni olu nga emure modi aluu na enjii sii. Lejo lulika koko enjii avuu enjii edeteru pelere. ¹⁷ Dee'saa, enjii modii alu dii sii, daa zwa baa ni morii modi aluri sii, kolu ingoni baa kiza esuka rii nii ada andaa modi alu tende, Yesu Khristo ii. ¹⁸ Dii sii, enjii modi alu dii sii lejo lika emuu ba tuwa duu adi'ge, anda anii lejo alu loso palad'aa edele'ri anda andaa aa baa tuwani. ¹⁹ Adusi kuu modi aluu alejo erika'ku sii baa ngbwu evoki enjii to'o, andaa ani saa lejo Erika modi aluu dii ri sa'a baa angbwu alaa ai adaa ²⁰ Kii cara emuu enjii enjare. Ole enjii laka nja'a, kiza retuu ri aa saa. ²¹ Ederu dudu, enjii ukumu ni daa, anda ani kiza saa ukumu anda dii kenjaru ada andaa lidi lokore kuu rii Yesu Kristo Opi ama dii ni agaa.

Chapter 6

¹ Ama jole aduu yaa? Kulee baa kejaruu enjii too dudu kiza koludu nja'a? ² Loku pkwa iyo. Ama baa udaka enji ni rii, avo rejarega enjii agaa aduni? ³ Anyi nyi kuru baa angbwu batisimu esuka ri Kristo Yesu ni batisimu ana daa sii? ⁴ Esii amaa, pii, anda too batisimu daa'too. Dii ederu ovidu Kristo anga daaga sii ekuu Rubanga dii sii, amasa ama lawe lidii udii rii ni gaa. ⁵ Dee ama omberu cwi ovi anda daa di sii, alu duu saa tuwa duu onjire gaa anda too. ⁶ Ama nii dii raa, ama jaliko rii epa kuruce ga anda too, kebe duu ruu enjii dii akudu pii. Dii ederu dudu okolu opigo enji dii kuu. ⁷ Anda'ani dare rii runa kuura anda andaa laruu enjii akoo dii. ⁸ Kii dee adaa kii Krisito too, ama ai raa omolu aluu andaa too. ⁹ Ama ni ote eze saa Krisito ni onjidaga si raa daa saa idii kuu; daa amori ni iyo anda digi. ¹⁰ Jozo daa enjii alejo'si, daa vuu'alu batuwa nii. Adisa ii, lidi andaa oluzo rii, anda nii kolu Rubanga nii. ¹¹ Leti aluwa rii sii, anyi saa anyi lura nga anyruga dara enjii agaa, kii lidi Rubanga Kristo Yecu sii. ¹² Duba sii le'ii enjii kuzwa ruu nyidi ekuu too rii kuu nya ii duu asaa ideka. ¹³ pkwa okee ruu nyidii ziti enjin'iikuu, kulu duu nga injwi injwii rii ni edezo kuu. Kii anyi anyruu ni Rubanga nii, baa ezile daga sii pii lidi gaa rii ani, kule anyi kee any ruu ni enji ni, ngaa losokuri nii edezo rii. Kii anyi kwe ruu Rubanga ni, aii baa ezili daga sii lidii gaa rii ani, anyi kwe any ruu nii Rbanga ni nga loso rii nii. ¹⁴ Enye bee enjii nii kuzwa anyu mori raa kuu. Anyi diya cara in vuu okore rii ii kuu, anyu luu kiza cii. ¹⁵ Aduu kii? Kuleru amaa ede enjii adusiku ama amaluko cara avuu kuu, kii ama kiza avuga? Pkwa kederu kuu. ¹⁶ Anyi nikuru modi alu anyu ruu kere ga ri ii opigo duu ani rii anda ni modi aluu enye riya waa ri ii, anda ni modi alu kulee enye rii lejona ri ii yaa? Andaa nile andaa onyo luu opigo duu saa enji baa zire daga rii, kusa lejo Erika baa zizo ada adaa gaa ri ii. Ki anjo kolu ¹⁷ Rubanga ni !Anyi kani opii enjii dii, kii anyu ii anyu'a asige sii letii leni dii kele anyi ni rii. ¹⁸ Abaa anyi iyoo enjii aga, ki diya aba anyi opigo letii andaa ri dii. ¹⁹ Maa lojoru ago'o ani anyu oluka awi akoo ruge sii. Ovidu anyi ruu anyidi zipi opigo ani anga andaa kuu injwii ri nii, leti alualuwa ri diyadu, anyi anyu ruu ziti opii goo anda andaadudu ibwe olure tadu rii ni. ²⁰ Adii anyu oluzo opii enjii diri, anyu dii ngbwu anda andaa gaa sii. ²¹ Saa naa sii, kwe ni oo'a ingoni rii diyaa duu dinja kere nyini rii? Aduu si kuu lejo napi avuga kemu daa. ²² Dya duu lee'I anyi ngaa pii enjii aga sii enye voo opi'I Rubanga di'ii, orii anyi dii anda andaa di'ii. Lidi olure taa'du ri ezire rii. ²³ Baka sisi enjii dii daa, ka dide Rubanga dii lidi olure taa duu ri ii Yesu Krisito ni aga.

Chapter 7

¹ Kuca nyi ni raa, maa adupii (majoga baa cara nika raa rii ni) cara kumba modi ni taa kesuwo adi anda ni lidi yaa? ² Adu si kuu izi gelera rii cara kokoani de agoni lidii adii, kii dee agoo dar'a, izini dii ngbwu lage aii'di acara gas ii. ³ Disi duu, andaa agoni oluzo lidi rii, dee esu izi na olu ago zii too raa, alugwe andani bate asaa edere rii. Ki dee ago ni daa ra, izi ile cara koku anda di nii ngbwu, dee olu agozi too ede enjii kuru. ⁴ Disi duu, maa adunjii, cara baa anyisa anyi dara ruu Kristo dii sii. Kebe duu enye muru aluu, kolu duu, anda ni enjii lee daga sii rii ani, dudu oaa badii kuludo Rubanga nii ⁵ Baa oluza eze lidii ruu dii sii, loso losoo enjii dii, cara engaa nii, kede ibwu baa ruuge kezidu oaa daa dii. ⁶ Diyadu le ama ayuu amaa raa cara avuga sii. Kende ama daa laka raa diyadu oko ama nii. Kebe duu eme dee ibwu endi udirii ni gaa, lejoo okuu cwile'rii ni gaa kuu. ⁷ Ama joo diya lee aduu? Cara nii enjii yaa? Pkwa kolu kuu. Raa rii, esuu mani kuu lejoo enjii adige, kesu cara sii kuu. Mani saa kuu asii baa dii kulu dee ngaa gaa dee cara edete kuru na ii, "Baa ni asii kuuludee bazi ni ngaga kuu" ⁸ Enjii nii duu leti idea dini cara adule rii andega misi kpwe. Kesu cara iyoo, enjii daraa. ⁹ Saa zina risi esu ma lidi cara akoo saii, kii dee cara emu dii, enjii esumori lidi'dii, ki ebedu ma dara. ¹⁰ Cara emure lidi ezire rii ecoru

dadu ma ruge. ¹¹ Enjii esu anda letii ni cara aruu gee ki njwaki ma raa. Cara avu okoka sii diki maa raa. ¹² Cara lee Olee, pii Cara okurui saa olee, andaa, pii loso palanda. ¹³ Diyadu nga loso rii kezi mani daa yaa? Pkwa kolu andaa ani kuu. Ki enjii, edetezu anda nii enjii lejo andarii sii, emure daga rudi sii. Kebe duu cara avuga sii, enjii kulugweru enjii ajoo saa kpwe. ¹⁴ kii ama nii saa cara ni Endii, kii maa lee ruu dii'i. Elezi ma pii opigo enjii nii. ¹⁵ Nga maa edele rii, malura ekwina kpwe. Nga maa lele amederi, mede anda ani kuu, nga maa evule rii, mede duna sii ayo. ¹⁶ Kii diya lee mai maa arusi maiku, Mii Raa cara avuga cara ni loso. ¹⁷ Kii diya lee mai kuu lekkaa kede rii, ki enjii olure maruge rii ii. ¹⁸ Adusiku mani maniaga, lee maru dii ii, olu nga losori kuu. Kii asi nga loso rii edezo aa maa asige, kii medee kpwe. ¹⁹ Nga loso maa lelee amide rii me dee kuu, kii ngaa injwii maa lelee kuu rii, kii mede ayuu. ²⁰ Diya duu dee mede nga maa lele amede kuu rii, kujoru diya duu maa ma ngasi kuu ederega, kii enjiolure maa ruu gee rii. ²¹ Me suo, diya, ovidu nga ma lele amide rii lidi anda rii dii ii, ki nga injwii rii aa maruge diya saa ii. ²² Adusi kuu anjo anjoo itii ma asige aa Rubanga abale rii sii. ²³ Kii mandee loso loso ngbwi ngbwi maa ruuaga sii. Kuuja nga injwii injw'i ujee agarii. Kombe ma cwi enjii zipii maa ruu gee rii ni aga. ²⁴ Maa modii ecandi acigeri too! Adii kudu ma pii ruu dadii nii agasii ni'i? ²⁵ Kii anjoo kolu Rubanga nii Yesu Krisito ni amaa Opii ni agaa! Disi du, mai maru ma cara Rubanga di ni taa mba maa ujee'sii. Aduya ni, maa cara rudi oko ayo lidi enjii edete re rii

Chapter 8

¹ Diya duu leii lejo lika baa Krisito Yesu ni agar'ii iyo. ² Cara Endi lidii dii Kristo Yesu ayuu anyii raa cara enjii dadi ni aga. ³ lejo cara kedee kpwe rii adusi manja laka aa ruu ge sii enii agaa, Ruanga lee ede raa. Ezwe anda ngwa nii ovi enjii dii ni agaa enirudi nigaazile enjii sii, pii andaa nii lilejo enjii arugee. ⁴ Andaa nga dii ni edezo rii cara avu okozo lezo rii anii, ama acika lejo ruu dii sii kuu rii, kii Endii avu'sii. ⁵ Baa oluka vico ruu dii sii rii kuluba kii asii nga ruu dii ni gaa, ki baa oluka lidii endii dii sii rii kubaki acii nga Endii dii ni ga. ⁶ Lidii lubalee nga ruu dii nii gar' ii daa kpwo, ki ujee tale Endii lidii dii rii Ibwe laka. ⁷ Ujee tale ruu dii rii angaa tele Rubanga ni ruu gee, adusi kuu okoki Rubanga acara nii vuu kuu, kede saa kpwe. ⁸ Baa ruu avu okoka rii ebwe ki Rubanga ni asii kuu. ⁹ Anyile, anyi baa ruu dii kuu ki baa endii di'ii, dee anda'a gbwadu Rubanga Endii anyi too. Kii de modi zii anyi agaa Endii Kristo dii iyoo laka, modi ile andaa dii ii kuu. ¹⁰ Dee Kristo ni nyini agaa, ruu kesuwo daara enjii adinja durega, ki Endii le Lidii laruto anda andaa ga ii. ¹¹ Dee Endii anda dii Yesu ni onjii're daga sii rii nyitoo, andaa nii Kristo nii onjii ree daa gas'ii rii kuke saa lidii saa ruu olure tadu rii nii Endii sii, kolu nyini gaa rii. ¹² Disi duu, maa'duji, ama baa mori to'rii, kii ruu dii ri sii kuu oluka lidi ruu dii. ¹³ Kii dee nylu lidii ruu dii sii, nyii muu nyi daa raa, kii endi sii abaa anya ruuni daga, onyo luu lidii. ¹⁴ Baa agbwu endii Rubanga dii kalasee aii ni rii, aii boronjii agoo Rubanga dii ii. ¹⁵ Anye suu Endi anyini bare opi goo rii kuu, dudu onyulu orito idii, kii enysu endi'I ayi'emure rii, ama owu laka, "Baba, Matta!" ¹⁶ Endii nii anda ruu sii sadeni too ama endii gaa edete amaa boronjii Rubanga dii. ¹⁷ Dee ama boronjii, amaa saa boronjii ataa nit'ii sure rii, boronjii Rubanga dii. amamuru boronjii Kristo ni agaa, dee saa eme suu ecandi andaa too dudu ekuu olure taadu rii andaa too. ¹⁸ Maa raa ecandi diyadu eculerii caa dii sii rii okobii kuu Ekuu karidete amani rii nii aga. ¹⁹ Amaa aci oruu nga lutere gaa vuu lubizori kedete burojjii agoo Rubanga dii. ²⁰ Vuu bile dii koyobe injwi injwi'I too, anda lezo rii anii koo, kii anda nii baa oyore'egaa, ki egeni'i aa. ²¹ Ngaa lubilerii andaa ruu sii alarii aii opi opi nga mware ni, avo alarii andaa nii dii ngbwu gas ii Ekuu Boronjii Rubanga dii. ²² Amaa nii ote vuu bile rii kuluppee kede ibuu runi lajwa too diyadu saa ii. ²³ Nai adute saa kuu, amaa ama sii saa ii, orii endii dii too rii'i—amamani saa amaluppee itii itii nii, amate amani ezika alun'ii, amaa ruuni larika ii. ²⁴ Egenii amadisii amalariru raa. Egenii ndelee misii rii egenii kuu. Adikegeni ngaa andaa ndele misii rii? ²⁵ Kii dee abakii egenii nga ndele kuu rii nii gaa, ate kii dii. ²⁶ Leti aluwa rii sii, Endii kekonyi baa manjaa badii sii. Amaa nikuu amelegi ingoni yaa ii, ki endii anda ngasii mba amatige kuluppee amani ajoo tisii saa kpwe. ²⁷ Andaa nii asii ludure rii nii ruu, kelegi opigo Rubanga dii nii anda alezo rii anii. ²⁸ Ama nii otee baa Rubanga ni leka rii nii, kede nga loso aii nii, baa andaa lugwele lejo alualuwari sii. ²⁹ Adusiku baa andaa nile otee rii ni, zwe aii anda gaa koludo ovira andaa agwapi, dudu koludo bura tile atii adujii nii agaa. ³⁰ Baa anda ovile rii, disaa aiya lungwele rii. Baa aiya lungwele rii, aii saa baa andaa rii, aii duu balee andaa rii sai, ilee andaa ekuu kere gar'i ii. ³¹ Ama joo aduu ngaa tuwa dii ni aga? Dee saa Rubanga baa'ni, ad'ii kulu avito baa ruu gee nii? ³² Andaa nii angwapi anda dii gare bani kuru rii lee kee andanii ba'aa tige tuwadu, andaa nii lee kee bani nga kwici duu isa'a kuya? ³³ Adii kezi resiki kaa baa Rubanga ovile'ri nii gaa nii? Rubanga nii adit'ee kujoo anda anda'a anda'di nii. ³⁴ Mudi aluu lejoo liree rii adi'iyaa? Krisito Yesu nii aluu dare'rii—laga'ree pii rii, enjii da 'gaa sii—anda nii diya duu saa dii anda'a Rubanga dii ni gaa, andaa nii saa kulu taa tii ama'sii. ³⁵ Adi'ii ku'duu ama lee Kristo dii nii aga'sii nii? Resiki kaa, ngaa lura kaa, resiki'kaa, abirii, oluka ndolo'maa, nga'inji, awuu iligoo yaa? ³⁶ Cwizo rii anii, " anyi ekonyii kaa sii aludii amaa oduu tuwa duu. Abaa amaa Bilo lulilee rii". ³⁷ Lejoo redere rii nii agaa tuwaa duu ama zwaa raa lee anda'nii aluu ale'sii. ³⁸ Maniye kolu daa saa, awuu lidii, kusa malayika, awuu ukumaa, awuu ngaa ledere diyadu rii, awuu ngaa emuu're rii, awuu morii, ³⁹ awuu ngaa oruu rii, awuu ngaa vuru'rii, awuu nga zibaa lubile rii, pkwa lajwu amaa kuu lee Rubanga dii nii agaasii, andanii olure Kristo Yesu ama opii nii agaa.

Chapter 9

¹ Maa'joo lejo andaa Kristo ni agaa. Ma'joo enjo kuru, raa maa uje garii maa sadeni ii Endii Olerii, ² mani duu asii lajwaa lokore'kuu rii maa asi'gee. ³ Maa ngaa sii maluraa ngaa duba sii lee ii amaluru okovi maa Kristo ni maa adunjii sii, kaka madi'rii ruu sii. ⁴ Aii ba Israeli dii ii. Aii ezii aii, ekuu too, laluka, kee cara dii, Rubanga elegii kaa, aii kaa. ⁵ Aiya abii

Kristo emure ga'sii rii ii emuu letii ruu dii sii—andaa nii Rubanga ngaa tuwa gaa. Andaa aruu kolu ecule taa'duu. Amen.⁶ Pkwa laluka Rubanga dii ede'kuru. Abaa tuwa duu oluka Isaraeli gaa rii baa Isaraeli dii tuwa duu kuu.⁷ Kusaa boronjii Abram u tile rii anda aaboronjii ii tuwa duu. Kii, Isako nii agaa boronjii anii dii kulugweru laka.⁸ Aii pii, boronjii ruu dii ii Rubanga dii ii koo. Kii boronjii cara'dii aii ayuu.⁹ Dii olu lejo cara'dii: oduu dii sii memu raa, kii bura agoo akee raa Sarah nii".¹⁰ Ilee adute kuu, Ilee'avuga sii Rebeka isaa koo aa raa agoo aluu sii, Amaa ataa ii Isaaca ii –¹¹ Boronjii ilee esuu saa adii atii aii kuruu edeki nga loso awuu injwii nii kuruu, kebe'duu cara Rubanga dii kumba duu, nga andaa edele'rii sii kuu, kii andaa nii ngaa lugwere rii nii, –¹² ajoo anda nii izi nan ii, "Anda'ni ambaa rii kede ibwu gaga rii nii."¹³ cwizo boku agar ii ani: "Yakobo ni male doo, ki Esau ni maa'asii evur'aa".¹⁴ Amajoo diyaduu lee aduu? Anda andaa edeka Rubanga ni iyoya? Kolu kpkwa iyoo.¹⁵ Andani kujoo Musa ni, "mede kiza modi malele mede anda' nii kiza rii ii, acii ibwe kolu modi maa acii ibwe ruu aa ruu rii ii."¹⁶ Disi'duu, kede ngaa waa sii kuu, awu anda nii feka waa sii kuu, kii Rubanga sii, kiza edet'eeree rii'i.¹⁷ Ngaa cwilee rii joo Pharaoh ni, "Lejoo dii sii duu menga nyi oruu, duu amede'tee ma mori nya ruu gee, dudu nya runi kuku'du wuu dige tuwa duu.¹⁸ Disi'duu, Rubanga ni kuke kiza modi andaa lele rii nii, onguru anda leka sii kuba modi naa lejoo ludure rii.¹⁹ Dyadu nyijo mani, "dee ileni naa kecu lejo baa ruu gee adusi? Adi'ii kuluga ngaa andaa lele kederuu rii nii yaa?"²⁰ Ego egodu, agoo, nyii adii ii anya ii lejoo Rubanga ni tigerii? Ngaa bile rii kujoo nga, ngaa andaa nii biree rii nii yaa, nyi bii maa dinii ingoni yaa?"²¹ Modi kudo lubire rii morii andaa nii aa utuu anda lubile rii ni gaa zina rii atci bazo ki zirile ngaa loso amba bar'ii nii bazo, ki okozo zina rii ibuu edzo odutuwa rii dii ii?"²² Kii dee Rubanga, anda ni baba angalaa andaa dii nii edete zoo morii sii, jii asii raa angala andaa dii nii edete zoo lee ii?"²³ Kii de anda ni ede dii dudu kuniru raa retuu anda dii kiza too, anda retuu ati obale eze sii rii?"²⁴ Dee ede dii amani saa, andaa alugwele rii, Judeyi aga adite kuu, kii andaa lugwele Juru asii rii nii gaa?"²⁵ Anda joo zoo Hosea gaa rii anii: "Malungwe baa madi baa madikuu'rii ii, andaa lomuruzi lele doo rii, leledoo kuu rii ii."²⁶ Kulu joo zoo aini rii anii, Anyi maa baa ii kuu, aina alungwe aii yaii lidii Rubanga agaa rii ii."²⁷ Isaka ni ouw raa Isaraeli bas ii, "kesusaa weli boriji Isaraeli baa dii kolu cinya kwii merii dii anisa'ii, pika rii gaa amba mba lesika'rii larizo,"²⁸ Adusi kuu Opii kulii lejoo Vudige, tuwadu ekalaruu kuu.²⁹ Isaiah ajoo zoo ezerii an'ii, "Dee Opii laba dii ebekii amani akwa kuru, amalu esuu Sodoma baa anii, emevo Gomorrhah anii".³⁰ Ama joo lee aduu yaa? Baa Opii duri, aii andaa anda'a okoka kuu rii, kii esukii andaa andaa raa, andaa anda'a aii sii.³¹ Kii Israeli nii, aii cara avuu okoka andaa anda'a gar'ii ii, ecaki laka kuruu.³² Kuru adusi, adusi kuu okoki vuna aii sii kuu, kii ibu sii. Lureki paa oni paa lurezo rii nii gaa.³³ cwizo rii anii, "Ndee, maa lala'aa Zioni nii aga onii baa ni paa lure're'rii pii onii lejoo nduzorii. Modii aire laka rii dinjaa koo anda nii kuu."

Chapter 10

¹ Maadinjii, lee ma'asige'rii maii Rubanga anyii sii, dudu anya lariru raa.² Kii majoo nga aiya dige aiya lee oluka Rubanga anda gaa sii, kii ciri ujee dii sii kuu.³ Adusi kuu oniki kuu andaa Rubanga dii, kakii letii nduu andaa anda'ai angasi. Lukeki ruu kuru andaa andaa Rubanga dii nii gaa.⁴ Kristo nii ate raa cara andaa andaa rii nii baa tuwa aikaa rii nii.⁵ Musa cwii andaa anda'aa engare cara avu gar'ii: "Modii andaa anda cara dii edere rii kolu cara avu sii."⁶ Kii andaa anda'a engare aii agar ii ndii, "Akujo kuu nya asigen, adii kutu rubu gee nii yaa? (kujoru, Kristo nii longwire vuru);⁷ akujo kuu, modi ture atcia rii adiyaa? (ekwi naa, Kristo nii ezire dagaa sii pii)."⁸ Dii kujo aduu? "Lejoo dii nyito ire, nya tiige pii nya asiige." Dii lejo a'ai dii, ama lujolerii.⁹ Dee nya tii sii nyi nii Kristo ni'I nya Opii ii, ki nya ii any asii gee Rubanga onjii anda nii daga sii raa, nya lariru raa.¹⁰ Adusi kuu nya asii ge sii modi kaa ii dudu kolu duu andaa, andaa asii gee kuniru lidii rarizo raa rii ii.¹¹ Ngaa cwile rii kujo, "modi alu alu andaa ni aire rii aba anda nii ndija gaa kuu"¹² Kii ngwi ngwi iyo Judeyi pii Greegi goo rii nii too. Opii aluwa rii opii baa tuwa dii, anda nii lonyi too baa anda ruu rugwere rii.¹³ Modi alu alu Opii aru lungwere rii ka la'ari ruu raa.¹⁴ Kulugweki ruu naa ingoni dee aii kii anda ni kuru nai? Kaa iki anda ni ingoni dee eriki aii ni lejo kuru nai? Keriya kii ingoni dee modi ofu ngere rii caa aidi kuru na'ii?"¹⁵ Kuu ngeki ofu ingoni, dee azwe aii kuru nai'?" – Cwizo rii ani'i, "Losoo amba amba tutu kolu aii apaga baa ofu loso rii nilazire rii nii!"¹⁶ Kii aii tuwa duu baki asii ofu loso rii nii gaa kuru. Isaiah lee joo, "Opi, adii kerii ama ofu nii?"¹⁷ Aii kemu lejoo aire gaa sii, Erika nii kemu lejoo Kristo dii sii.¹⁸ Ki ma lee majo, "Aii lee eriki kuru yaa?" Oho, gbwa gbwadu." Uduku adii acaa vudi gee ndutu, lejoo aidii saa vudi ndutu alokore ga".¹⁹ Andaa ii, majoo, "Isaraeli ba nikii kuru yaa? Atii Musa kujoo, "Menga anya avii baa kaka kuu rii sii. Kemuu kaka anya vuna nile kuurii, menga nya angala."²⁰ Isaiah lee ii asi naa anyu jorega' "Baa maa nduka kuru rii esukii maa nii. Melede baa ma vuu luzika kuruu rii nii."²¹ Kii Isareali nii kujoo, "Andu liti maa dii sara baa lejo Erika kuu asi anyuu rii nii gaa."

Chapter 11

¹ Amaa joo, Rubanga gaa baa andaa dii raa yaa? Pkwa kolu anda anii kuu. Maa maa'ngsi Isaraeli goo, amaa abini Abram u ii, kaka Benjemna dii.² Rubanga gaa baa andaa dii kuru, and anile ezesi rii ii. Anyi nii kuru ngaa buku acwile rii Elijah adile gaa rii, lutaa tii Rubanga nii angalaa too Isaraeli aruge?"³ "Opii, ludiiki nyaa propheta, lungwuki nya kidorii raa. Melesi adite, kulundu kii maa lidini legwele raa."⁴ Kii Rubanga aii andaa nii ingoni?" maa baa agoo elifu tuderii ajaa woka kuru Baal nii rii' i."⁵ Zii saa ii, diyadu ndini saa baa zii tii saa aa lesika kiza anda dii sii rii.⁶ Dee kiza sii, ibuu edeka sii lee kuu. Kusa kiza olu kiza gbwa rii ii kuu.⁷ Aduu kii? Isareali baa andu lee rii, esuu kii kuru rii ii, ki baa ovile rii esuki raa, kii baziti acidina'pi anyuu.⁸ Oluu lucwizo rii ani: "Rubanga kee aini endii ujee akodi, miito kii minapi ndee nga kuu, binapi aa kii eriki nga kuu, oduu diniga gbwa".⁹ Kii Daudi kujo, "Aiya tarabeza kolu voyi ocile rii ani, kwedili aii lurere

rii kulukwe duu tinaa aii nii. ¹⁰ Mina pii kezo inii kebe duu kunde kii nga kuu, kotuu kii aiya oguu reja zoo andagaa. ¹¹ Maa jowa, “Nga ree aii dudu kudeki duu?” Pkwa anda ani kuu. Raa’rii, dudu kedeki ruu, larika emuu Juru nii, dudu kuke aini angala avii too. ¹² Kii dee aiya deka nii elonyii vuu ndutu dii, pii aiya nga anyare rii elonyi Juru dii, kolu andagaa ingoni anda lokoka nja rere. ¹³ Diyadu majoo ngaa anyini Juru, maa le maa ofu lungere anyi nii Juru rii nii, mecuro ibi ofu ngezo rii sii. ¹⁴ Nosi make angala avi too baa madi’ I ati ama alu rii too. Nosi amalari zipi saa raa. ¹⁵ Kii de aiya nga gaka ni dudu Kemu’du baa vuu dige rii tuwaa, ai nii aika’ri nii kolu lidii daa agasii? ¹⁶ Kii de kwe nii oaa atiri amba tana raa, pii dee fura nyileri too. Dee kwe nii ijwa amba tana raa, kwe nii duu saa amba taana too. ¹⁷ Kii de kwe nii duu ziti ngura, dee ni’i, duu olive dii ii, kii ombee anyii alutodu, kii dee anya lamii ivuu aluwa luwa rii ii olive ni kwe. ¹⁸ Kii ekecuru kuu kwe nii tuu rii sii. Kii dee nyecuro saa ii, nyi kuu kwe ni ijwa kore opkwo rii, kii ijwa nyi okore rii. ¹⁹ Diya nyi joo, “Kwe ni duu angu pii dudu maa saa akusu maa lakaa. ²⁰ Ile andaa. Aiya oluka aii aku sii ebedu angu aii pii, kii nyi nyebaru opkwo nya aii sii. Akulu baru angii kuu nygasi, kii orii kolu aa. ²¹ Ki dee Rubana ebee kuru kwe nii bii ngare adite rii kuru’na, ebee nyii saa kuu. ²² Ndee na’I, pii, kiza andaa edele’rii angala Rubanga dii: angala emu Judeyii baa ndeka rii aruge, kii kiza Rubanga dii emuu nya’ruu gee, kii dee nye’jaru anda kizaniaga. Nyi saa aluwarii anii alii anyi pii. ²³ Aii saa ii, de enjaru kii kuru aiiako ai’di nii gaa kuru, asuu aii itii. Rubanga saa kusu aii kwe nii duu aluwa rii ni aga. ²⁴ Kii dee alii anyii pii kwe olive dii ayii agrii ni gaa, eciru kuru kwe emule emuu rii losoo olive diiri too, kolu njaa palanda Judeyi goo rii nii, andaa nii kwe ni duu ngare adite rii nii, okolongwi duu anda nii kwe okuu olive rii nii aga? ²⁵ Male kuu onylu cara ako kuu, madunjii, ngaa auu zoo dii sii asii anyuu ideruu raa Israeli ba gaa, Dee saa tuwa duu ngaa Juru dii ederuu raa. ²⁶ Israeli tuwa duu kalar’iruu ruu raa, cwizoo rii an,ii: “Zion aga sii kemu Aridipi. Kuduwo pii lidii rubanga akoo dii Yakobo dii sii pii, ²⁷ dii diyadu kolu maa laluka aii too, maduu enjii aii’di pii.” ²⁸ Lejo ofu dii nii lungeka sii, evoki ojaba anyi sii. Kii baa ovire gaa sii lee, evoki baa leledoo rii aiya abii dii sii. ²⁹ Lukee pii lungwe lugwe Rubanga dii lufuru kuu. ³⁰ Anyii eze saa ii enye rii lejo Rubanga dii kuu, diya lee enye suu kiza aiya lejo Erika kuu sii. ³¹ Letii aluwa rii sii, diya duu Judeyi goo dii esuu erii ngaa kuu. Vuu aruu emu kiza edete lee anyini rii aii saa kesuki dudu kiza. ³² Rubanga labu goti cwii nga erizoku’rii, kebedu kedete duu ainii kiza baa tuwa nii. ³³ Oh, ali al’ii elonyi ciri dii nga nikaa Rubanga aa dile’ga! Kulund’uru kpwe gediya-andadi nii lika, pi anda letii ni avu esu ree gaa! ³⁴ “Adii nii Oprii ni’ii aujee ni’iya awu adi emu andaa ni raa lukere gaa ni yaa? ³⁵ Adii kee nga Rubanga ni kebedu Rubanga kulukwe tina ii?” ³⁶ Diya anda dii sii kemu andaa dii sii anda nii nga tuwa duu. Laka kolu ekuu tadutadu rii. Amen.

Chapter 12

¹ Mala marii anyi, maaduj’ii, kiza Rubanga dii sii, dudu anyi kee anyruu nii azii lidi rii ani, ole, kara ii waa Rubanga nii rii ii. Dii ibi nyidii edele raa andaa sii rii. ² Lidi nyidii vuu didi’I kuu, kii anye coru ujee udii rii ii. Anyii nii pii anye’dee nga loso rii, aiye waa rii, andaa paladaa Rubanga allele rii. ³ Maa jo dini, kiza kele mani rii sii, dudu modii alu alu baa nii agar’ii kuraa kii kuu ainiaga ruu bazi ngika duu oru palanda kuu. Kii leii, kuraki nga cirisii, ovidu Rubanga kee modi alu alu nii aii atere andaa too rii. ⁴ Ruu aluu rii nii gaa lanjuru ngbwi ngbwi, kii aii ngbwi ngbwi rii kedeki ibwu aluu rii ii. ⁵ Ovi aluwa rii anii, amsa yayadu rii ama ruu nii aluu Kristo ni aga, amaa ngbwi ngbwi saa ii kii amaa aluu. ⁶ Modi alu alu nga nii kaa edeka ngbwi ngbwi kiza kele’rii avuga. Dee nga kele rii ofu anda gaa rii nii ngezo, kule kederu mori aii anda dii avu gaa. ⁷ dee kee anda dii ibuu edezo rii ii, kede ibi naa. Dee lukee anda dii nga leni kaa, kulee keleni. ⁸ Dee baani asi embazo, kulee kemba. Dee kee nga keezo rii, kulee kukee baatuwa nii. Dee kee baa lasezo rii, kulee kederu loso. Kii dee kee naa kiza edete zoo rii, kederuu anjo anjo doo. ⁹ Lee kolu baljwazo kuu. Anyii gaa nga injwi injwi’rii; anyi baa nga andaa rii nii gaa. ¹⁰ Ofidu lee adunjii aruu gee’rii, anyi asii nii kolu ibwe ani anyi nii. Laruu adile’gaa, laruu kolu anyi lelega aa. ¹¹ Mbaka anda adige, okorii kuu. Lejo endii dii’sii, baa asii. Oprii adile’ga, nyii dee ebuu laka. ¹² Nya asii nii kolu ibgwe egeni nyidi nii gaa, nyii embaa asii ecandi aga’sii, nyi legi aii too. ¹³ lamii ngaa baa ofu dii too. Esu leti ngbwi ngbwi ba ekonyii zoo rii. ¹⁴ Kee tutu baa nyini esikika rii ni; baa tutu aka luu aii kuu. ¹⁵ Nya asii kolu ebgwe, baa asinapii ebgwe rii too; owuu baa saa kowuu rii pi too. ¹⁶ Anya raa nii kolu aluu anyi lelega. Akulu raa letii rcuzorii ii kuu, kii anyi’ii baa awi’ako vuru’rii. Nyibaru ciri nyiga’sii kuu. ¹⁷ Akulukwe ngaa injwi ngaa injwi sii kuu. Kii kule ede’nga loso rii baa tuwa nii andagaa. ¹⁸ Dee kede’ruuwaa, dubasile’ii ebe nyidi, kulee onyolu asii ibwe too baa tuwa nii. ¹⁹ Okolokwe nga nii tii anyi ruge kuu, leledo’ri, ebee letii angala Rubanga dii nii. Adusi kuu cwiru, “Angala nii madi ii; malokwetina raa, Oprii joo nii.” ²⁰ Kii dee nya oja baa zii nii abiri too, Keel aka lonyaa. Dee laka iyii bii, keel aka ngaa vule rii. Dee nyedee nga dii raa, nyii doo atci kolo dii’aruu”. ²¹ Ngaa injwi injwi rii kuzwa nyamo’rii nii kuu, kile ii anyi zwa nga injwi injwi rii nga loso sii.

Chapter 13

¹ Kuleru endi tuwadu kerii lejoo baa ambaa oruu rii nii gaa rii, ambaa zina iyoo ile dee emu Rubanga dii sii. Amba diyadu aa rii Rubanga baa nii. ² Disii duu modi dee le cara kuu kende anda nii kugaa cara Rubanga dii; kii baa andaa lejoo nii gare’rii kesu kii langbwa aiya’ruge raa. ³ Adusi kuu ambaa angala koo aii kuu nga loso edele rii sii. Nya asi kuko orii baa aba rii aruge? Ede nga losorii, nyesu’oo kanjoo nii opkwosi. ⁴ Adusi kuu andaa nii opi goo Rubanga dii loso dii. Kii dee nyede nga injwi rii, orii kukonyi; adusi’kuu ilii andaa kole diga rii isa kuu. Andani opigo Rubanga dii, angala kuk’oo nga injwi injwi baa ziti aedelee rii sii. ⁵ Disidu anye rii lejoo, langbwa kolu anyidige sii kuu, kii anyi raa adite sii. ⁶ Disidu ebedu any’lukwe musoro. Baa ambaa ibuu gerii aii oprii Rubanga dii, kuba kii asii ibuu nii andagaa. ⁷ Anylokwe ngaa lele anyi lokwe aini rii. Musoro musoro aruu’ lere rii nii gaa, mori anyi morii nii tii lokwezo; orii nga orika kolu aa rii, laruu kolu

aa baa ruzo rii. ⁸ Okolu modizi amorito kuu, kii rarii lale koluu anylofuga aa. Dusiko modii andaa jerani nii leka ndo rii koko cara aa vuu andaa. ⁹ Cara kujoo, “Ekede lejo odukozo bazi nii uku too kuu, akudii baa kuu, okoguu kuu, nya’mii kolu baa’zi nii ngaku,” kii dee cara zii aa saa, emuu aluu lejo ekwi naa dini: “Lee nyawade nii (jerani nii)” nyi nya ruu lezo rii anii”. ¹⁰ Lee ladaa nya jerani nii kuu; disidu, leni cara avu okoka. ¹¹ Nga disidi duu, anyii nii oduu naa raa, diyadu saa naa emura anyi nga oduge sii. Diyadu aii amad’ii ire palanda aama aii zoo ati rii anii.

¹² Vuu inii palanda, vuu owika esaa ir’ee. ¹³ Akalaweki anda anda’a too, vuu ingwe gaa rii anii, baa emerii kii raa latuu mero dii too; okoluki asaa ruu diniga kuu nosi’saa latuu merotoo kuu; nosi mii ingwe, ki anide kuu angala auwu asiunyii.

¹⁴ Kii anyi suu Opi Yesu Kristo niaga, anyi baa anyi ruu nii vudi koo, dudu anyi dee ngaaanyvico dii.

Chapter 14

¹ Anyaii baa morii akoo aigarii, lejo ego kipele too kuu. ² Modii aluu nii aii kunyaa gaa aa rii, zina mori ako rii kunya ocobiawu. ³ Modi nga nidi lunyare nyaduri kede nyare kuu rii kuu; andaa nii ngaa ni dii lunyare nya nya kurii kululi lejo modii nga nyare mvaro too mvaro rii too kuu. Adusi kuu Rubanga aii andaa nii raa. ⁴ Nyii adii’i, nyii lejoo lire opigo modi zii dii adige rii? Kede andaa amba ni andaa gaa nii nosii kude nii. Kii abaa andaa nii kederaa, adusiku Opini morii too andaa nii edezo. ⁵ Modi aluu kubaa odu aluu rii oruu. Zina rii kuu baa keledede’lede. Kulee mudii alualu kuraa andaa ujea. ⁶ Andaa nii oduu nii vuu lukore rii, lubaa oduu nii opi nii dii gaa; anda ni nga nyare rii, anyaa gaa opini agaa, adusi kuu kukee anjoo Rubanga nii. Anda nii nyare kuu rii nii, ebe nyakana Opi aruu sii, andani saa kuke anjoo Rubanga ni. ⁷ Oluu baa ngasi kuu, alualu daa andaa ngasi kuu. ⁸ Dee oluu lidii, lidii badii Opii nii, dee daa duu saa, adaa Opii nii, Dee oluu lidii awuu adaa, Adaaki Opii nii gaa. ⁹ Lejo dii ekwi sii Kristo daa kii ngaa daga sii raa, dudu koludu Opii baa daka lidiri too. ¹⁰ Kii nyii, nyululi lejo nya adozi adige adusi? Nyii saa, nyede nya adozi nii adusi? Adusi kuu edeki anyi too gediya Rubangadi anda gaa. ¹¹ Acwi dini, “Dee maa olu,” Opi kujo, “mani duu ajaa tuwa duu kuwoo, pii amaa uduku saa kecuu Rubanga nii.” ¹² Disi’duu, modii alualu kunge andaa dimba Rubanga nii. ¹³ Disidu, kule akulu lii lejo baa zii nii ruge kuu, kii enyede ndi ii, modi alu alu kule kuluba kwedili awu ibaa ocileri adozi ni kuu. ¹⁴ Manira majozo dini Opi Yesuni agaa rii, ngaa zina iyo pelere kuu anda gasi. Ilee kolu modi lurare rii tuwa duu pelereku, anda nii pelereku. ¹⁵ Dee lonya nii lejoo sii anyadozi nii edega’injwi, lidi nyidi lee laka iyo. Ekejii modii lonyaa nii lejo sii kuu modi Kristo adazo rii. ¹⁶ Eke’bee nga nya ralerii loso rii runa akujoo injwi nii kuu. ¹⁷ Adusi kuu kerii Rubanga dii tee ngaa nyaka pii mvuka too kuu, kii nga andaa andaa dii, ibwe, anjo anjo Endii Oleee gaa. ¹⁸ Adusi kuu modi alu alu ibuu edeka Kristo nii letii dii sii rii Rubanga kaii andaa nii raa baa saa kutidi’laka. ¹⁹ Diyaa, kule’kii akludu ibwe ibwe nii letii pii nga kebwe baa kuzodu oruu anyalele ga’rii. ²⁰ Ekevolu ibuu Rubanga dii lonya nii lejo sii kuu. Ngaa tuwa duu pelere, kii injwii palanda modi nga nyare’rii nii kebedi kude. ²¹ Losoku iza nyaka, kusa iraa vuka, nosi anga zibapii kuba andozi kenjiru duu rii. ²² Aii nyii dii rii, mbaa tana nya lelega pii Rubanga too. Tutu kolu modii andaa lejo lire andaa dige adite kuu rii. ²³ Modi kulura nga ngbwi ngbwi alii lejo diarua de nyaraa nai, kesuwu aii laka iyoo.

Chapter 15

¹ Dyadu amaa morito rii kulee amaa mii baa moriako rii, dubasile’ii kule ekebwe baa nii asi banga sii kuu. ² Modi alu alu kule kuba anda jerani asi kolu ibgwe nga losorii sii, dudu kuba duu oruu. ³ Kristo ni anda ngasi ecuanda nii adite kuru. Kii lee, cwizo rii anii, “Ldaa andani ludaazo rii dee andaa nii dige.” ⁴ Ngaa lucwileri atiri alucwii baa eduzo, dudu asii jika sii pii embaka buku acwilerii egeni saa too. ⁵ Diyadu Rubanga asii lubere cwii rii pi baa nii asiembare rii kuke anyini raa uje aluu dii anyi lelega Kristo Yesu alezorii anii. ⁶ Duba sile kede dii raa dudu raa alurii sii ecuki tii aluu sii Rubanga pi ama Atta dii Opi Yesu Kristo dii. ⁷ Disii duu anyi’iru anyi lelega, Kristo nii anyinii aii zoo rii ani, ekecudu Rubangani. ⁸ Male majo Kristo nii abaa anda nii Opigo baa lulilerii atige Rubanga nii andaa andaa ga, dudu cara aiaya laluzori akuke ataa nii. ⁹ Juruni dudu kuke duu ekuu Rubanga akiza sii. Cwizo rii an’ii, “Disidu make anjo anjo anyini baa Juru agar’ii dudu kungo kii longo nya ruu sii”. ¹⁰ Iddi kujo, “Acii ibwe, anyii Juru, anyi baa too”. ¹¹ Onguru iddi, “Ekcuki Opini, anyii Juru tuwadu; baatuwa duu kecuu andaa nii”. ¹² Iddi, Isaiah kujo, “Zuu Jesse dii kemura, andani emure juru zware rii; andaa nii aga Juru kolu egeni too. ¹³ Diyadu dubasile Rubanga egeni dii kukee anyini anjo anjo ebwe too anyi aii kaa sii, dudu mori Endii OleE di sii egeni anda gaa kolu aa. ¹⁴ Mai mangasi egeni madi aa nya ruu gee, maa’adozi. Maa raa nya ruge nga losori gaa nyidi, gaa ciri ngbwi ngbwi too. Maa saa raa emu mani mori nyinii aa baa zibapii nii engazo oruu. ¹⁵ Kii macwii gaa opkwo nyini nyinii erazo idi lejo oku sii, kiza Rubanga akele mani rii sii. ¹⁶ Akee mani amoludu opigo Kristo Yesu nii zwele Juru ni rii, dudu kazii padere ani ofu Rubanga dii. Kule amide dii raa dudu azii Juru dii aiye duu waa, jweru pelere Endi Olerisi. ¹⁷ Kristo Yesu nii aga mecuru waa ibu madi maedelee Rubanga nii rii. ¹⁸ Majo nga zii nya nya kuu ilee nga Kristo edele maniaga’riiebedu Juru eriki lejo aii dii raa. Dii nga edele jole pi bale ibugeri. ¹⁹ Mori redeteri pii nyuma too, pii mori Endii Oleee dii. Dii kebedu kedoru Jerusalem, pi ndi lolu Illyricum, dudu wasidu amadu amangi ofu Kristo dii ii. ²⁰ Leti dii sii, lee madi njaa ugu ngerega, ole Kristo nii anii kuu ruu sii, dudu eme ndo zoo bika modi zii aedorega kuu. ²¹ Cwizo rii ani: “Aii ofu anda dii nii erire rii kude kii andaa nii raa, aii Erika kuru rii saa kuniye kii raa”. ²² Awu sii duu masa alugama vuu ubii emuzo anyid’ii. ²³ Kii diya lee, mani ole zii iyoo diya vuu dini aga, kinya ubii male ame muu anyi dii. ²⁴ Maa rani made anyi too de Malaga Spain saa ii, dudu enyekonyi maa mure gaa nale, dudu ekesuki anjo anjo remure ga aluu. ²⁵ Kii diyadu male mule Jerusalem gaa, mazii konyii baa opinii aikaa rii nii. ²⁶ Oluu lidii loso baa Macedonia dii baa Achaia dii too konyi keka sii baa ecandi too rugerii ofu lukeka Jerusalem gaa rii. ²⁷ Oho, aiya lososii, kii,

gbwadu, aii lukweki aiya morii nii. Kii dee Juru lamikii Endiiole nii nga, alualuwa rii anii kekonyii kii aii nga zipii sii.²⁸ Disidu, dee mekoo ibuu kele mani konyi nii paa emuzo rii raa duu kesuki konyi lutale rii raa , maisa mamu Spain gaa raa duu mande anyi letige sii too.²⁹ Maniraa ote dee memura anyidi nale memu anyinii tutu njaa Kristo dii too.³⁰ Diyadu marii anyii, madunjii, opi Yesu Kristo niaga, pii aii Endii dii sii, kule enye mato aluu mato elegi gaa Rubanga nii man'ii.³¹ Anyelegi mani dudu amapipi baa lejo erikakuu Judea gaa rii nii aga, pii maa ibuu Jerusalem gaa rii baa aiika rii nii raa.³² Anyee legii dudu amemu anyidi anjo anjo too mori Rubanga dii sii, dudu maa saai, anyi too aluu, ekesuki lovuka.³³ Kulee Rubanga Ibwe kolu anyito tuwadu. Amen.

Chapter 16

¹ Makee nyini cara Phoebe ama ambwvoti, opizi Ekelezia Cenchrea gaa rii, ² dudu anya'ii andaa nii Opii nii agaa. Anyede nga andaanii baa ofu lazika rii nii ruuzo rii anii, anyi mbaa andaa abaraga lejoo zitiniga andaa lele'anyid'rii. Andaa nii emuu opizii daa angbwu rii nii ekonyirega, ekonyi maa saa raa. ³ Zimani Priscilla pii Aquila too, maa ibwu rezi Kristo Yesu nii agaa, ⁴ aii maa lidi sii ecandiruu'kii aziki lidii aidi ii. Maa kee'aai nii anjo, maa'ii adite kuu , kii ekeleziya angbbu baa Jurudi'ii

⁵ Zimani Ekeleziya zoaga ogogo rii ii. Zimani Epauetus maa lelee'ndo rii, aii orii atirii Asia agaa Kristo dii rii. ⁶ Zimani Mary nii, ibuu edere nyini opkwo rii. ⁷ Zimani saa Andronicus pii Junias too, maa odii ii maa wade zii mabusi'aga. Aii baa runire raa ofu ngeka rii nii aga, aii saa aikii Kristo nii atii mani. ⁸ Zimania Ampliatuus nii, maa lele'ndoo Opini agar'ii. ⁹ Zimani Urbanus nii, amaa wadezii' nii ibuu Kristo dii nii agaa, aii Stachys, maalele ndoo rii. ¹⁰ Zimani Apelles, aiile dii erisi Kristo ni agaa rii. Zimani baa eige Aristobulus dii rii. ¹¹ Zimani Herodion nii, maa odii ii. Zimani baa boru Narcissus dii rii ii, aii Opii agaa rii. ¹² Zimani Trypheana pii Tryposa, aii ibuu edeka opkwo Opini aga'rii. Zimani Persis maleledori, ibuu edeka Opini'aga palanda'rii. ¹³ Zimani Rufus ni, Opii aovilerii, anda ende'ii madi too. ¹⁴ Zimani Asyncritus, Phlegon ni, pi Hermes ni, Patrobas, Hermas ni laka, adunjii aiidi to tuwadu. ¹⁵ Nyzimani Philologus pi Julia to, Nereus nilaka ambzi pi too, pii Olympas, baa ai'ika tuwadu koluki ai to rii. ¹⁶ Anyi ziru anyelelega elebwu ole rii ni nduka to. Ekeleziya Kristo di tuwadu ziki anyi laka. ¹⁷ Diya mari anyi, madunji, anyi raa nga ba baa lanjuka ri adigekebedu baa kude. Kuvoki leni ngbwi leni amalenile rii ni agasi anya lenile amdisi rii. Ayulufuru pi aidisi. ¹⁸ Baa ile anirii edeki ibu Opi Kristo di ii kuu, ki aia ikwi awu aia aa ii. Tina pii kujo nga loso,ti ngbwaka sii kulujwaki ba ibwe rii. ¹⁹ Anyedete rerika loso ba tuwa nii. Maa asi ibwe, adusi kuu, nyisi, ki male anyolu ciri nga loso ri nii nirega, ki nga inji inji ri nyi ni kuu. ²⁰ Rubanga ibwe dii kongu Satani nya paga. Dubasile'I kiza opi amadi Yesu Kristo di kolu anyi to. ²¹ imothy, ma ibu edere rezi, zinyi laka, ai Lucis pi Jason ni, pi Sosipater nilaka, anda ni maa odi'ii. ²² Maa, Tertius ii, ofu dii ni cwirega vuru rii, zii anyi laka Opiniaga. ²³ Gaius ni, eii nii ata Ekeleziya tuwadu diya rii di ii, zii anyi laka. Erastus ni, limi ni taa mbare towuni aga diyari, zii anyi laka, aii Quartus adozi too. ²⁴ Kiza Opii Yesu Kristo dii kolu anyi too. Amen. ²⁵ Diyadu anda nii bare anyi baa ofu maa ngele rii ni ga Yesu Kristo dii rii, nga ziba pii aredete ree nyuma duu ri zule dii para rii, ²⁶ kii diyadu edeteru nga profeta acwile rii ni aga baa vudige tuwari nii, mori Rubanga ni lokore kuu rii di sii, dudu kezi aika aii ge. ²⁷ Rubanga alutende ri ni, Yesu Kristo ni aga, ekuu kolu tadu tadu. Amen

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Ma Paulo ni rubanga lungwele anda ra siimaju du riipi adozi, ² 2fu di ekelezia Rubangadi Korinto ga rini.ba opi jwule anda erisiri Yesu nigariipi lungwele koluki ole kende ba vudiga rindutu Yesu ama opiaru lungwekarii aia opi pi amadi I, ³ Kiza ebwe to anyini amatadi si pi anabura yesu Kristosi, ⁴ Sa cidro manjo Rubanga ni anyi si anda kiza keka yesu kristoni ga si, ⁵ Disi yesu niaga anyisu olnyi opwosi anya lojoj iaga pi anya luge ga, ⁶ Adosiku sadeni amadi kristo diiairu anyi si, ⁷ disido kwe endi anyi zwa rena iyo kende ate asi cidrusi yesu kristo ketedea bani rii, ⁸ kuba anyolu opkwo paka akiriga du basudi anya miga ku odu yesu kristo disi i. ⁹ Rubanga anyi lungwere anda lejo lamire ga yesu ama i leniga ri kegeniruwa ¹⁰ Ma roz I ama Opi Yesu Kristo vuni okoka rii, mai anyi olule alu adunzi ani.akalandzuru ko ,anya iru nga anyar ale loso ri niga. ¹¹ ;Ba ambu GOLEA di koti gar ii ezwe ofu mani kujoki luzuka anyi lele ga aa. ¹² Kujoki bazi anyiniaga kujo ai kuko ma vu awo,zipi kujo ki aikuko Apolo avu awo,zipi rele aikuko Peturu avu awo akari pi kuko ¹³ Di yesu Kristo ni alanzu raya?,Di epama kruce diga anyini raya?Di batisimu ake anyini maru si raya?. ¹⁴ Ma andzo Rubanga ni adosi ku make batisimu modizini kuru te Krispo pini Gausis to, ¹⁵ Modizi kujo pke anda ko batisimu ma ru si i. ¹⁶ Make batisimu ra ri baciriStevano di ni ,mera pwe de make batisimu modi zi ra i. ¹⁷ Yesu lungwe ma batisimu kere ku.Lungwe ma ofu loso ri ngere bani awo ama ebu ni lojoro rongo rongo rii kubaa kruce Yesu di kue mori ako. ¹⁸ Ofu kruce diba legwe ka diripi ni ekwi ako .Lakini ama rarile ripini.anda ni Rubanga mori ebu gar ii. ¹⁹ Rubanga ajozo buku anda di niga ri ani,mendzi uje ba baka ai ciriri dir a mondi ba joka aini nga ndza rii ra." ²⁰ Adu ederuni bajoka ai ciriri pini i?Adu ederuni bajoka aini buku opi di ca rere i?Adu ederuni bajoka aininga kuruce diga ra i?Di Rubanga jo aini kuru ciri pi uje vu dilali i? ²¹ Rubanga ni cirri aiku bavuaga riikebu aiciri anda mori ndzo ra I.Lakini Rubanga rari ba ofu amangele ri lalidu rii aikarar ri. ²² Ba Yudei ga ri ziki nyuma awo,ki ba Greeki gari ziki nga cirri laka aa ri, ²³ Amale amange nga Kristo ni epeka kruce dig a rii.Ba ambu Yudea gar ii pini lejo laka aa,pi ba Greki ga ri ni lejo lali di i. ²⁴ Ama ofu le Rubanga mori ni anda to kolu Yudea ba ni Greki ba to anda lulere ri pini. ²⁵ De Rubanga ni mamali anda cirri zwa nga vuga ri twa,de Rubanga ni mori

Chapter 2

ako,opkwo n a zwa nga vuaga ri itwa.²⁶ Ma rozi anyera saa Rubanga anyi lungwe zori I,ba vudiga rii kuraa anyi ambu ciriku.Ba ubiku engaka kare mori to riniga rii,pi ba anyiniaga ubiku engaka kare tamili opkwo ri niaga²⁷ Lakini Rubanga lupe nga lali vuga rii kuke dinja ba joka ai ciripi ni.Lupe nga noriako vudiga rii kuke dinja nga mori to ri pini.²⁸ Nga bavudi ga rale ekwe ako mori ako,ibuako rii Rubanga ebu nga opkwo rini enjizo.²⁹ Rubanga ede nga twa dudu bavudigarii kecuru andani ku si.³⁰ Anyi bonji Rubanga di I ezwe Yesu niama rarire pi ama bare cirri pi ole.³¹ De anyile recule kule anyede nga buku opi di ajolerii awo.Anyecuru ru opi di si adite.

Chapter 2

¹ Marozi,sa memu nga ngere anyini Rubanga ni ovi garii ama ebu lojojo bworori kuru kusa lojojo cirri di riikuru,² Sa ma anyi to rii, naba ma uje te lejoYesu Kristo di ningere gapi anda ni epaka kruce diga rii to.³ Ati zo riisa memure anyidi rii ma moriako ma rusa kudidi dindza to.⁴ Sa ma nga ngere anyini riipi malojoje anito rii metede kurunga majole rii cirri aru aaya I l lakini male opkwo Rubamga di anda endi to kedede anda mori nini.⁵ Ile kubaa anya ai kolu Rubanga aruga .ciri ba vuga ri ni gaku,⁶ Amebu ciriRubangadi iba zoka ai ga riipini I ,lakini cirri ba vuaga rii di awo ku,kusa cirri ba vulasekarii di ku ba vu lasere rini cirri kelegwe emi angwa do,⁷ Amajo nga cirri Rubanga zule dir ii di I anda etede le amaekuni esu vu abi kuru rini nga,⁸ Ba vudini lasekarii nunga alusa cirri dini dig a ku,kolu kunikira te epaki Yesu ni kruce diga ku.9. Kende buku ole rii ajozorii ani(mi ndeku,pi bi sa eriku,uje ba di sa⁹ kunie pkwe.Rubanga oba tina ba anda ni lekarini,¹⁰ Rubanga edede nga ile amani kwecidu anda endi si,endi nunga tuwa ama asi ge rii ra.pi nunga vuru rubanga ni asidegerii ra.¹¹ Adi kuni modizi nga asiga wa ni?.ile endi modi ni agarii kunea ni, Aluarii ani endi Rubanga di nunga endi di ni.¹² Nga amaesule rii endi vudi di ku.Amasu endi Rubanga di si.Endi Rubanga di kekonyi ama nizo rubavga endi ke anani isa.¹³ Lojojo cidu amajole rii endi opi di leni amani ni.ciri ru di si ku.Endi alua di kuba amaleninga endimdi ba endi to ri pini i.¹⁴ Ile ketedea ba tutu endi rubanga di to riikuni tut u endi di ni,modi endi rubangadi ako rii kujo tutu endiidi ekwi ako kusa lali.¹⁵ Ba endi opi di adi selerii kuliki kedia vudi gar ii tuwa du wa,Lakini bazipirii kuli kedia aia diga pkwe,¹⁶ Buku opi di ojozorri animodi opi ara ni nire riiaa ya,adi kuke limba opi ni wa ri ni?

Chapter 3

¹ Marozi Anya daru keleda ba vuaga rii ani disdu malojoje anyito kende ba endi aga rii ani ku. Ayalende borondzi ciri rii ani anya ai ga i.² Kulea amaba anyanga borondzi ciri rii ani amake anyini lei awo adite. Adosiku ayinya linya opwo rii pkwe.³ Adosiku anyi adi opkwo endi ga ku, anyi avi ba anya lele ga, kipele ba, ile ketedia anyi ba endi di ku, anyi ba nya vudi ini rii i.⁴ Anyi inaga bazi pi kujoo ai kuko ma vu awo ki zipi kujoo ai kuko Apolo avo awo. Ile ba isa⁵ Kederu in kuya? Ama Apollo to kwici Opigo Rubanga dii ai ezire anyini rii. Nga ile kwe ci Opi ba ideru ileni ni.⁶ Masu ori Appollo lucu cu ki Rubanga ba nga pi ezo ni.⁷ Nga ndze rii sakana pi lucu kana to i ku ki Rubanga ni bore kwe ile zo rii opkwoni.⁸ Madi nga sa ree rii virivi modi lucu re rii to. Madi alu alu olokwea ibu ada edele rii ni vu si.⁹ Ama Apollo to kwece ebube Rubanga kubia rii i.¹⁰ Rubanga ni loso bam emu Modizo luberir emir ii i. Monji oni zii ba zo bika rii abile rii ni digal lakini kule okolu ciri de amabi zo na i.¹¹ Adosiku Yesu edo zo le inzelemi bika ni.¹² Zo ama bile ile ni diga rii kole amalu ciri.¹³ De amabi ama i. Adosiku vulega obi ama asi si odu rukigo vule gar ii inaga: Odura si Modi alu alu kesuara de amaba adu bizo. Di dabuya, moly gare su rii i ya, kwe ya lodwi ya de inya ku.¹⁴ Amesu dide ra de amazo esu olu pasi i.¹⁵ De asi kendzira amasa nga kweci duku. De ama anangasi kariri ru ra sa. Kalende modi epale asi aga si rii ani.¹⁶ Anyitwadu anyinira anyi eklesu Rubanga oli i endi andadi kolu anyiniaga.¹⁷ Anyi kwici olu eklesia otle Rubanga dii de modi endzieklesia Rubanga dii ra Rubanga sa kendzi anola ni ra.¹⁸ Akulundzwa anyiku vudi nga rii si i dii nyira nyi ciri nga vudi niaga rii inga kule anyolu marale, emule oluzo ciri vule ga i.¹⁹ Di adusiku Rubanga kundi ciri vudi niga rii mamali, kalende Bku okole rii ajozo rii ani Rubanga ko ba joka aile ai kobiru anda ni rii cwi.²⁰ Buku okole rii ajozorii ani “Rubanga ni ba joke ai ciri ebu ako,²¹ Kule anyebe re anka nga Modi edele rii si ra. Paulo pi Petero tro Apolono rii laka ile.²² Anyi ba anyidi i. Bwado bai le anyidi i. igazo vudi ga dia, lidi ga, dega sai i nga diadu rii nga bi andaga, rii su kwecidu rii anyi dri i.²³ Yesu ni anyidi i pi Yesu kristo ni Rubanga dii i.

Chapter 4

¹ Anyira ama opigo Yesu Kristo dii akeaini lejo ekwi etele Rubanga rii leti sii rii.² Ama ebu atizo rii, kule amolu laru to, Modi ama ebu anda di edele ile ni ruga i.³ Eda nga zii mani ku, de ayili gedia ma ruga pi ba vudi isa kuli kedia ma ruga ra sa. Ra riimali gedia ma nga si pkwe.⁴ Mani nga indzi na rua nga si kuru, lakini ile ketede a ma andai ku.⁵ Akuli gedia Modi zii ni ku bi opia engwizo riini nga. Ketedea nga ruzare de vu muddia ga rii pi nga baniagidige rii sa ra. Opi Rubanga kemu kuke anyi ba anda di ni ni.⁶ Marozi mebu ama, Apolo to nya lemizo, lakini nya malele anyi di rii ayi ko cara ni vu awo. Male anyebe joko Modi zi amaniaga zwa rezi ni ra na ku.⁷ Di nga anyesule ngwibir rii adu? Nga anyia esule ake nyini kuru rii adu? Di ake anyi ke nga anyareazo rii ado? Nga anyia asule rii ate anyi ray a?⁸ Nga anyia asule rii ate anyi ray a? Di adu anyi I koroni ya? Di ayevo Opi amaba isa rii i? Ra Modisi ayolu Opi, dudu ara ga amesu du nga anyia opi bu di ni ga to.⁹ Kalende Opi Rubanga ba ma Maju kare indzi rii ni ga. Amalende Mabusia zule daga rii ani. Angeli ba vudiga dia rii to kugu ama ga.¹⁰ Adosiku Yesu si am aba ama mamali, ki Kristo ba amai ciri i, Ama moriakoaru amasaku, lakini

nyi morito pi aruwa. ¹¹ Di endu ama abiri, eyivi to nga sule Amani rii iyo sa te bongo ni liri, ede ana injili kare anani oluzo iyo sa. ¹² Amade ibu opwosi anadi si, de ba kuluda amasa amake aini andzo ibe to Awo. Di ama icandiaga anemba ama asi icandiaga si. ¹³ Di Modi kalua amasa amaiye leti tutu di si. Badu bi diadu ba kure amaviru okroronyo vudi ga dia rii to ri. ¹⁴ Nga Macwele rii menji anya asidiku. Male ayi ekonyile awo, kalende atta kekonyi ai, borondzi awo rii ani. ¹⁵ B kate elitu Modi keleni ayini lejo Yesu di kakini ma aya ata ni adute rii. Ayie ma borondzi. ¹⁶ I sa maleni ayi rii male anyi e Yesu ari. ¹⁷ Ile lejo bare mazwe anyini Temateyo ni rii. Male anda ni ndo bura Modi ani, anda ni Opigo lejo Opi dierire rii i o. kujo anyira nga mai edele Yesu Kristo ni ru kozo rii. Pi nga maile ra sa cidu de maleni ba Ekelesia Yesu di rig a rii i. ¹⁸ Bazi pi anyiaga ram emu anyi loswe ku, badu kecwk ru. ¹⁹ De Opi lere zi sa ndza ku mesera, maru mesu ra barecuka ile pidi de moria ya i. ²⁰ Ebu Rubanga dii andani tini ambwa ko. Andani Mori Opi dii i. ²¹ Ayile made ayi ingeni de Mesa ayidi ni i. Ayile amolu angaa anyini wale amalulwe andzo to;

Chapter 5

¹ Meri nga indzi rere anyini riiaga, Anya ovi oluzo rii zwa katiriba ra. Modi kude anda endori to. Ile kule anya, ² asi kalajwa lakini anyandzo alu. Kule duna anyido modi ile anya lele ga si pi. ³ Ma anyito ra si lakini ru Yesu Kristo ema Opi di si Malali gedia ba ileni rii dii ra kendre ma ayini aga ru si. ⁴ De anyemura alu mori ama Opi Yesu Kristo si Masa ma anyiniaga; ⁵ Ayike Modi ile ani rri sitani di, kuna endzia ra lakini andi na olure kute odu Yesu anluzo rii si. ⁶ Ayeba recuka ra, Aniku akuwe kenga twa mugati di ndzago do, kelevu oru ⁷ Ayiba akakwe oku ree anya liodi ri ga si pi. Ayelende mugati odi adi okkukwe ako rii ani Modi ama nga itu obwaro lalika di Yesu Kristo i ni Bilo ba ebwere ree rii i. ⁸ Akandzo nga indzwi rii si ku kalende mugati dile akukwe dii ani. Anyolu okele pi andato dudu anyi endzo mugati dile akukwe ako rii ani rii si. ⁹ Otu vule ga rii majo anyini anyede ng aba asa leka rii niga ku. ¹⁰ Lakini maloju ba vudiga rii aniga ku, kule anyebe ba vudi sari ra, ba aga adeka rii ba a, mbo rii ba ilegi ka nga ni rii, pi ba balunjiwika rii to. ¹¹ Ma loju ba anyidi ile pi nib a aga dii, ba a, mboto rii, b aba aluka rii pi i ba era luluka rii pi ba elegi ka nga ni pi ba lunjwa lunjwa to rii pi! Anyinga nga aito sa ku.

¹² Ba Langwe rii mali rokigo aidiga adosi? Kule le akujo nga te ba amadi ekelesia agar ii niga ku ya. ¹³ Rubanga kuli rokigo ba kweci ni diga ni lakini buku okole riikujo, anyido anya lele ga ba endi to rii pi.

Chapter 6

¹ De Modi anya lelega kuluzu anyikwe andari Rokiko ba endzi di ni ga wale anyizire andani ba Rubanga dire ni rokiko ga, Di anyini kuru borondzi Rubanga dii. ² Kevu kuli gedia ba vudiga rii ni? De anyevu ayi li gedia ba vudigari ni ayeko lejo gangwadu ile pkwe adusi. ³ Di anyini kuru amaveo ama li rokiko Angeli di adosi ni dige ni? Di kemu lolu ileni ba anito ko lejo kweci do wa. ⁴ Di anyizi anya lejo ba rokiko vugeri di adosi adizoari oru ai ku ba eklesia Rubanga di ni ga. ⁵ Male Majo anyini ile dinja rere. Di Modizi anyiniaga cirito kori kare jaji diniga na iyo, Modi kuli nga loso rii pi endjiri to na iyo ya? ⁶ Ayibaa Modizi kuzi adozini gedia andaga ba ai ako rin ni ga adosi. ⁷ De Modizi zi adizini gedia(rekiko) ile ni andaga anyi kwicidu si ayidere. Kolu loso ree kulea aklunjwa anyi pi akura anyi loso ni. ⁸ Lakini anyilunjwa anya adundzi pi anga anyi ra ai awo. ⁹ Di anyini kuru ba endzi bar ii aini kare iyo buaga Rubanga di ni le i? kule anyi lunjw anyi ku. Modizi alanga asa ree, ilegiri nga ni, Modi losi ako ladu ga diale, Modi kolu agoto rii. ¹⁰ Ba ile ndki eka Rabudi ku. Ai ogu rii pi, ambo ri pi i lanvu bar ii pi ai ba aluka pi ba lunjwaka rii to toki Rubanga di ku. ¹¹ Anyizipi rii, riolure ileni dia ru ama Opi Yesu Kristo di kwe anyira ba anyie okole airu ra Rubanga ni andaga i. ¹² Anyizi pi rii kujo, ama denga amalezo rii ani, lakini male majo anyini nga kwecidu rii pi loso ku bani i. Mari kuru nga vudigaa dia rii kulu morito mahid ga i. ¹³ Anyi jo nga zi sa, lunjwa di ede runi, rasa, ru sa ide linya ni lakini majoo anyini Rubanga kenji ai eri twadu ra. Kulea Mede nga indwii rii amaru siku, amebu amaru iniaga andzo kere Opi ni rii ni. ¹⁴ Rubanga kenji ama draga si mori anda ama Opi Yesu Kristo ni endizo rii siii rii. ¹⁵ Di anikwa anyaru ni aluzona Yesu di i kuya. Kolu loso ya de amare nuru ru Yesu di awo to kare alugana i. ka kolu loso ku. ¹⁶ Di anyini kuru de modi emuru izi to kevoki nga alu rii i. Buku okole rii kujo ba eri ilepi kevo nga alu rii i. ¹⁷ Di Modi emu anda ni alu endi si andai ni Opi to alu. ¹⁸ Akolu asa to ku lejo uku pi di niga i, andani ni endzi ru sir ii zwa endzizi pi ra. ¹⁹ Anyini ra anga ru ni ekwesia endi okole rii alure ga rii ray a. Edi ile dide Opi di i kolu ayito Anyi anga anga si ku ra rii anyi opi di i. ²⁰ Rubanga lukwe anyi nga ndza rii si. Anyebbu aya ru laru kezo Rubanga ni.

Chapter 7

¹ Diadu male amai anyini lazi anya zile warega gar ii i. Anyizi di loso de Modi kudu izi ku na i ya? ² Ande rii Modi izi anda di to wale ago anda di to rii kwe andzi asa di ni ga ku ³ ago pi uku to kule aikiru de ai aijoga ni i ⁴ Izi anadani ago dii i anda ni ni ku ago sa andani anda izi di andani anda nga si ku. ⁵ Modi alu alu kugaru rezini ku ile de sa anyini ilegi zo rii sile anyikwe saw a ilegizi i. Ile kube satani ni lubi zwa anya moriko. ⁶ Lakini ma ra ga ngadi male kederu ni, mani ku de Opi kujo adu lakai. ⁷ Maraniga male anyolu kwele madi ani, lakini ubanga ke bani kwe mbi mbi sa i. ⁸ Di ma ikonyi i ba rudu ka kuru rii pi ni awizi to rii. Kule anyolu adite ma oluzo rii ani ⁹ Ki de yimba nyaru ni ta pw emo andaga ladu to. Adosiku andani ani loso modini ladu zwa modi ni asi kolu nya rurere ladu ga i. ¹⁰ Majoo kule ba rudukara rii kolu alu, ile nga ama Opia lenile ngasi rii i. ¹¹ Izi anda ago ni ebere ra rii kulee kolu adite. De anda aniku kulee kungwi ago ni oku rii di. Ago sa kule kebe anda izi ni ku. ¹² Ngazi manile ran a iyo Opia jole ladu gar rii? Nga ma idelewa rii make anyini ma ra adite rii

awo. De nya izi ni Modi Yesu evuni kore ku rii de air a anda kolu nyito ebe andani kolu akudu ku.¹³ De nyago ni Modi aiaga rii ku lakini ai anda kolu nyito akuga anda ni ku.¹⁴ De nya Izi kusa nyago ni Modi aiagarii ku elo anda ni okole anya ladu ile si. Ile sa eco nya borondzi kwici okole, anyimba airanga nga indwi rii niaga si Rubanga andaga i.¹⁵ Di nya ago kusa nya izi ni modi aiaga rii ku le ada kebe nyi anya aisi ibe andani kumu. Adosiku nga anyi emure na iyo. Rubanga lupenyi le anyolu ibe si.¹⁶ Nani di nyinia ingeni memu nyejo Modi ile karariru wa i de andani Modi lai ako rii na i?¹⁷ Aklesia kweciga majo babi koluki Opi ai lungwejo rii ani. Yesu ama Opi lupe ai ni Rubanga lungwe ai olule andani. Diadu masa majo nga alu alu rii anyi awo.¹⁸ Di ali nyidiadu ra olu ile ani de ali nyi kuru ba akuli nyiku¹⁹ De akuli nyira wale akulinyi kira ni nga ndza rii ku. Nga lagere pi rii Rubanga acara orika i.²⁰ Kule aceru ku olu ile nyi lungwezo rii ani²¹ Di nyi opigo ya? Ba ile kuke nyini asi lojwa ku. Di nyesu nya dembo wa zi awo.²² Sa Opi opigo lupere rii evoku ba dimbo to rii i. De lupe ba dimbo rii evuki ai opigo Yesu dii i.²³ Rubanga lukwe nya mori ra kule akolu opigo Modi zi, dii idi sa ku.²⁴ Olu Rubanga nyi lupezorii ani.²⁵ Maniku alusa ku nya ba ruduka kuru rii adilega i Opi ajule rii. Lakini majo anyini ma ra i. Meginia anyere ma ra adosiku nga Rubanga edele mani loso ru si.²⁶ Amavu diadu sa opkwo rii inagaa si, Modi loso ree modi kolu diadu sa andani laka rii ni ga.²⁷ Di nyidure ra abeku de nyedu kuru loso rii olu nyini izi ako²⁸ Andani indziku izi duka i, nyile ra mu andoga ladu to i. kesu nyidu kuru sa i. Lakini ba uku to rii ni lejo ambamba. Male amamba anyenga lejo ileniaga si i.²⁹ Madundzi yesule kengwe ireangwa du, de nyi izi to male nyi izi ako ede nga ku.³⁰ Kuvruvi diado ole nyawo owu wale nyigunga ga a i, de nyike nga pi de nyide nga alusa iyo sa i.³¹ Ba nga vudiga dia rii ebwe rini odoru kende ai kebu vudi twadu ku. Vudi nga aru rii to olu ba ku, vudi ire kemu ande ti lokore sa.³² Make anyolu ori ako. Ba uku duka kuru rii kuba asi lejo Rubanga ana Opi dirri edere duka kuke andzo andani.³³ Ba uku du kara rii kuba bi nga vudiga rii niga pi nga kebwe ani uku ni aside rii niga.³⁴ Lanjwa duni. Izi udure kuru rii, ole izi ago nire kuru rii kuba asi Opi alejo niga, kule anda kuba anda ru nokole end endi to. Lakini izi ago to rii kuba bi lejo vidiga rii niga pi nga kebwe anda ago asi di ga rii niga.³⁵ Majo nga ile dudu kekonyi anyi i. lejo majole ile dudu kamba anyi anya leti ni ga ku. Nga majole ile nga anda rii i. Dudu anyiba bi lejo opidini ga rekala ka ako.³⁶ De Modi kunde anda rozi ni lasu aiga, ungu anda Kenya muda ndza kule kede nga anda asiga rii. Ladu ni endzi ku, kale kaduki ru.³⁷ De modi ile asi na opkwo, ngazi anda nib a azi lajwa ga iyo, kumba anda runi ta wa le anda rozi ile kolu zangwa ago bire kwa rii kale kede adani asiga rin ani.³⁸ Modi anda rozi dure ede loso. Lakini modi lupe and kkaduru ko rii enda loso daku.³⁹ Izi kule kolu andaa ago ni bara ga de agoo ni adi lidi nai. Ki de agoo da kpo, izi ile ni di mgbo aa ago zi andaa lele ri duzo, ki tete Opi ni aga.⁴⁰ Ozi dini lejo lalikka madi ni ga, kolu andaa asi asi na kolu ibwe rere de andaa kolu ago ako nani nai. Ongu maraa mai saa endi Rubanga di madi aa.

Chapter 8

¹ Anya ofu ezwele rii ni ga, anyizi ma lonya kile Rubanga ni rii niga, Ba kweci ani nga ra lejo ileni diga i. Uje nga nizo rii kabo be kungwa oru, lakini le kuba olu konyi to adunyi gipi ni.² Ba raka ai ninga ndza rii ninga ku ree,³ Lakini Rubanga kolu igenito ba andani leka rii pini i.⁴ De ani ra lonya ile ake satwani nga rule rii ni ama ni ra ide ile endi na iyo vudiga dia, vulega ng anile ra rii Rubanga ni alu adiyi.⁵ Nga vudi ni gar ii alungwe Opi, Opi Rubanga, lakini ani niga Rubanga, Opi to iyo.⁶ Amadi aa rii Rubanga Opi ni adite anda ni Ata, Bi naga vudiga rii ni. Amalu anda ni. Yesu Kristo ni ama Opi i nga kweci ede andasi, anda so ake Amani lidi udi ra.⁷ Ba kweci du niki nga ile ku. Ba amba vidiga rii pi tukizo aiki Rubanga ile lidi ai ni i. De nyaki nga azele Rubangaa ile ni rii ai I uje kecandi.⁸ Lakini lonya esiba ire Rubanga to ku. Kolu undzi di ama nga lonya ile ku i, de ama nyara sa amazwa ba sipi rii kuru.⁹ Akezi lejo ba zipi ku ai oluka mori endido ako de nyi nya naga kweci du ori ako sa i.¹⁰ De Modi ai ma gar ii nde nyi nya ga asile ori undzwi rii ni aidi kidori ga nyini edenya ku. Lakini kede laka odu anda ai ga i.¹¹ Nyide nya nikara ori ndzi Rubanga ile edenya ku lakini nyaduzi Yesu da awosi rii kelegwe di ai ga.¹² De nyede endzi udundzi ni ruga, nya lada ai aiya ai ni ga ra, ai oluka mori ako si ai ga i ile ayedeendzi Yesu aruga.¹³ De mendzi ba Opi ru ni koka rii nga ma nyale le ru si, dubasi anenya nga iza rii idi ku ma woliga i.

Chapter 9

¹ Ma mbo adososka ma majugo Yesu di i. Made Yesu ni ram aba anyisa ai anda ni aya Opi i.² Bazipi rii kuk ma majugo ku, lakini anyitende wa ma majugo Yesudi i.³ Di bazipi kuzi mani metedea⁴ Ama Baranaba to di mbo aa ama Lonya ga i.⁵ Amani anda ai uku duzo de ai ba ai agar ii ra i, kende adunzi zipi rii maju edezo rii ani kede Petero ba zipi rii to.⁶ wale le ama Baranaba to te kede ibu ni?⁷ Kede nga asikere di, aiya nya si? Adi kusu kwe di vuni di di zo ra nya ku rii adi? Kusa adi keleyi akwa pi nvu leyi na ku rii adii?⁸ Di nga majule ile anda ni mori ba di ya? Cara Opi di sa jo ile ani ku ya?⁹ Cwiru buku cara Mose di niga. De nyizi paluwa ayiaga kule okombe tina ku. Ile andani Rubanga kumba pawawa ilea wo ya?¹⁰ Ile Rubanga kujo nga anadile sa awo ku ya? Nga cwiru amani, adosiku Modi losi so re rii kuba asiga obu anda kesu ra. Modi nga iware rin sa kuba asiga kemu kesu anga ile ra.¹¹ De amasa onya endi di anyini awo, kolu anya de amalwanga vuaga rii andisi awo i.¹² De bazi pi ri kudu ai anda anyide si, de amadi anda iyo nga duzo ndza anyidisi, lakini amaniaga modi rai le to na iyo Duna Amari nga mire twadu si, dudu Opi lejo kokalauki.¹³ Di anyinikuru ba ebu ideka eklesia gar ii kesu ai Lonya laka i? Di anyini kuru ba nga azika Ribanga di kidori gar ii kunya nga kidori gar ii awo ya?¹⁴ Aluori ani, ba lejo dii kusa ba awla lejo ngelw rii kesu ai lonya laka.¹⁵ Lakini mazi nga ile ayidi kuru, Mazwe ofu ile dudu ngazi anyede mani si ku. Mai daawo de Modizi kunju marekuka Opi si i.¹⁶ De mangega Rubanga di anga alusa mani recuzo na iyo,

adosiku kule amade awo. Kolu anda indzi mani de ma ngenga Opi di ku i.¹⁷ De mede asi cidru si, Modi dide aa. Lakini de mede asi si ku sa ibu kele rii olu Madiga.¹⁸ Madide kemu kolu ingwaa? Disidu de mangega kule kolu lukwa si ku, madu ma ande ofu ngezo rii tuwadu ku.¹⁹ De amolu dembo to sa nga twadu ga, mengwi Opigo ba twadu ni dudu amesi bazipiri ai ga.²⁰ De ba Judea ga rii ni, mengw Judea go ani dudu ama zi ai Opi di. Ba cara vu okoka rii, mengwi Modi cara vu okore rii ai ezizo rubanga dri. Mede nga ile kesu ma mangasi Modi cara ni vukore ku rii si.²¹ Ba cara aya ku rii, mecoru ba cara aga ku rii ai kesu ma modi cara Rubanga di aga ku rii I sa. Lakini ma cara Yesu di ni vu kore rii. Mede dini adusiku dudu amend aba cara ako rii Rubanga ni.²² Ba awi ako rii mengwi awi ako, dudu ama nok ai awiko rii pi i. Mengwi nga twadu rii bani dudu amze ai aiga Opi di.²³ Mede nga ile duwadu ewanjelio (ofu loso rii) si dudu vulega amesu tutu emure rii.²⁴ Di anyinira ya ruzware ga ba twadu kute ki ra lakini Modi aluna kuzwa ni kesu dide ni i. kule akute dide esuzo.²⁵ Kwezi ma ruzwaka rii kumba nga na rii anga anda.²⁶ Kedeki dudu ai kesu limi mwaga kenjiru wa rii.²⁷ Lakini amide dudu amesu nga zi ra i

Chapter 10

¹ Anyi ma rozi male anera anyini kwici ma abi pi la weki ruba labu ai ni pi lagaki meri aga si. ² Nga ile ederu kalende batisimu ani, kende ba mazi avuni kokari ani. ³ Ai kwicidu nyaki lonya endi di awo. ⁴ Ungunvuki iyi endi dii awo. Enga be endi di niga si ko air u to. Be ile andani Kristo i. ⁵ Lakini ai ambary ba Rubanga asi ibwe ai ni ku, ba odaki opkesi ai aru fororu aga si. ⁶ Nga nedere dini ile leni bani dudu ba kede nga endzi nani rii ku. ⁷ Kuruki nga ni ena kende buku okole rii a jozo rii ani bai le keru vuru lonya ga pi lanvuga pi kangaki oru latuga kule akuru nga ni eno ku” ⁸ Ba ile zipi ede nga dindza kore rii, disi du alu rii si odaki kusa alifu mudiri limbe na vu alu si i. Ekede nga dindza di aia edele rii ku. ⁹ Kule akobi Yesu Kristo Opi amadi ku kende bazi aidi edezo rii ani i ban a sa ba iniga ai odaki opwo si. ¹⁰ Anyiluzu ku kende ai edezori ani ba angeli Rubanga di di ai yaya du. ¹¹ Nga ile edura anyini, ile kuke bani limba nga injwi rii keki edere sa, pi ngacwile buku okole Rubanga dii dini gar ii keleni badu sa vulega ire vuniti lokozo casa rii i. ¹² De nyi ra nyede lobilobi aga opko was a, olu ciri dudu anyide ku. ¹³ Lobilobi nyi ari kende ba kwici kavu laka rii. Rubanga kekeniru wa, lobilobi ile olu ndza ree ku. Pi anda ketede leti nyini ekwizo rii ni. ¹⁴ Marozi kule anyolu lolu laru ilegi to kere nga Rubanga ku rii ani .. ga. ¹⁵ Ma lojoru anyini kende ba nya ni kara rii ani ¹⁶ De anvunga kubaya bazi Rubanga ku cu tata rru aru rii ile alami eri ama Opi Yesu Kristo di ku ya? ¹⁷ De akalami magati alu rii kende ama emura ru alu rii de kesu ama mbimbi sa i. ¹⁸ Di ba Isreayili de kemuriki Rubanga ni ai re kutary ki altari ni anaga pi kunya ki nga azile Rubanga ni kare na ni ga ya? ¹⁹ Di majore rii nga ai rule ile pi lonya ai asile ile pi kwici nga ku mani i. ²⁰ Ile ni ku lonya ai azile ile andani lonya azile sitani ni rii i. Rubanga ni ku. Male ayide alusa sitani ni ku. ²¹ Anyi nvunga kubaya satani di si pi anyi lami nga kubaya Rubanga dii si ingoni. Anyi nga nga teremisa sitani di ni ga ungaanyevu nga nyare Opia teremeza ni ga ingoni. ²² De amide nga ile ile diani kuba Rubanga kuko avu cwi. Pi ama zwa Rubanga opkwo si kuru eledi. ²³ Ba zii anyini aga kujoo ai kede nga ailezo rii ani, lakini male majo anyini nga kwici du loso ku nga konyi to ku. ²⁴ Kule akura nya ile ana, akura ama awo ku. ²⁵ De anyise iza sokoga si, anyi vu to andaga anyidi anyi nya akuzi iza ile enga ingwa ni ku. ²⁶ Buku okole rii kuju “Vudi pi nga vudi ni gar ii kwici du Rubanga dii i. ²⁷ De Modi ai aga ku rii lungwe nyi anda omu i, mu ori aku de ke nyini lonya ra nyi. Akuke andani mgazi asi lajo azo rii ku, nga zika di lunya dii ezi inkwa si, ²⁸ De nyeri Modizi kujo linya ile azi ori indzwi rii ni aku nyaku. Ile kuba Modi zore nyiri asi lajwa de nyi. ²⁹ nya ra i. ile nosi nyijo ma dimbo modi zi kalese ni ni adosi i. ³⁰ De make andzo nya ma nyale rii niga Modi zi kesi ki ma nya indzwi rii si adosi. ³¹ De nyi nya nga, awo nyinvu nga, ama nyede nga si pi rii ga ekeke sa cidu rii kuke Opi ni andzo awo. ³² Akundu lejo bazi pi ni ku de andani Judea ba go, de andani Greeki go de anda ni suruzi pi rii andani Rubanga eklesia ni ga. ³³ Sa cidu rii si male amake andzo bazi pi ri ni mani ku dudu ai amba kesu rarika ra.

Chapter 11

¹ Anyi ko ma ovi ano kende ma ovi Yesu di kozo rii ani. ² Mecuru anyi si, anyera ma pi ayoko nga ma lemile rii avu awo. ³ Diadu male anyi ni le rii Kristo nib a vudiga rii di kwicidu, pi ago andani di izi di i. pi Rubanga ni di ba kwici di i. ⁴ Di ketedea Modi ago de kelegi, ama ketede nga profeta di ombe nga diga kezi dindza adani. ⁵ De uku kelegi ama kunge nya profeta dii ombe di kuru kezi dindza adani. Te ile i ku, kule kwe anda di p ra kolu ali. ⁶ Izi kule kuzu nga anda diga cwi, anda dindza uku ni di re ga i de le di ombe ka ku duba kore ra rii loso ni. ⁷ Ago abi ai Rubanga ani kule keziki laru Rubanga ni. Di ketedeya ago kusu nga ai diga ku. Uku abi ai dudu kezi ki laru aiago ni. ⁸ Izi ni abi ago ni ga si, ago abi izi ni ka si ku. ⁹ Ako ile abi izi ni ku, lakini izi ilea bi ago ni. ¹⁰ Asani lejo ile si pi lejo anjeni di si, izi kule dubasi kombe and di cwi, ile ketedia anda mori i. ¹¹ Kende Opi lejo ani izile ago ra pi ago za le uku ra. ¹² Adani anda Izi attire enga ago aga si. Lakini ago kwezi uku ti ai ni. Lakini Rubanga bi nga kwici du rii ni. ¹³ Zi nyi nya nga si di andani anda izi ilegika di ombeka ako i. ¹⁴ Di andani loso ungu dindza ako di ago ni dibi olu azo na i? ¹⁵ Lakini dipi azo ile pelere de uku kombe aia di cwi i. ¹⁶ Di nga edele rii eklesia Rubanga di niga vandutu rii ni si i. pi ile lenga zi ku Modi zi ni zile laka i nga majole ile rig a i. ¹⁷ De anyike andzo Rubanga ni ilegi ga rii ke mani anga ko momu ma adzo anyi laka ku. ¹⁸ Ajo mani de anyike andzo Rubanga ni, anyite bazi piri ku. Megeni nga merile ile pi anda. ¹⁹ Anyeroru angasi, lakini kalende pelere nga Rubanga ai le riado ya i. ²⁰ De anyimura kara aluga anyizi lonya Opi di i ku. ²¹ Anyedo lonyakesua bazi pi ria di esa kuru lemu karesi kuba bazi to ku abirito mazi kunyanga pi kuru nga to ²² Di anyide boru ba iyo ngare ga pi nga nvure ga i ya. Di anyile Opi eklesia ku ya. Di anyile anyike dindza bazi pi nib a aidi nga iyo rii adosi? Anyile amajo anyini adu? Ile make

anyi andzo laka pkwe.²³ Majo anyini ra nga Yesua edele rii esu ako kuru rii i iniaga na si i. Nga ile eki Yesu ama Opi di si. Edu do mugati anda diga.²⁴ De kuju anda kuke andzo edu lati mugati ile, jo dini "Di andani ru kele anyini rii. Ayai anyinya ma era zo."²⁵ Mugati avuga du kubaya vino di anda diga ke andzo Opi ni kuju "Di ma eri i anda si Rubanga ede cara nde rii du. Anyi nvu ma erazo"²⁶ Opi ra niga de anyinya mugati ile pi anyi nvu kubaya ile nigasi, anyetedeanda anda da pi anda engwi to.²⁷ De anyinya mugati pi anyi nvu vino leti Opi di si ku ile anyede endzi and ru ni and eri to.²⁸ Ile ketedeanda kule anyilobi anyi leti mugati nyazo ri pi vino nvujo rii to i.²⁹ De anyeri ku anyi ru Opi di i, anyale da anyi ra leti anyi nga nyazo pi nga nvujo ile si i.³⁰ Ile nga bare anyizi pi rii mori ako lajwa to ba ayeda ambamba owo si.³¹ De nga ama edeleri ama ri vu na ra amesu lawba ku.³² De Rubanga kuli ama rokiko pi kuke Amani lumba kede nga ile dudu ovu akemu am aba vu agar ii to ku.³³ Marizi kule anyite adunzi ile kwici to emurura anyidi lonya ile edo nyaka i.³⁴ De nyi abirito kale anyinya boru si. Dudu kuke nyini dindza ku de anyimuru kare aluga i. De masa ra mamu ma unge nya anyini nga ze piri adiga ra.

Chapter 12

¹ Nga endi kukee ni ri adeleg, ma adiinjii, male anyolu ofu ako ni ku.² Andani anyi oluzo pagano du rii, eno edele disi rubanga du rii ri anyadi sereni, leti mgbii-mgbi si.³ Disidu male anyini ajo mo'di lorojore Edi Rubanga di si ri kujoo kpe, "Yesu ni akalu" i. Mo'di zi jore, "Yesu ni opi" na iyo de Endi okole ri ako na i.⁴ Diadu nga Endi a kele ri mgbi mgbi, ti Endi alu.⁵ I'bu edele ri mgbi mgbi, ti Opi ni alua ri i;⁶ pi I'bu ni ovi edele ri mgbi mgbi, ki Rubanga ni alua ri kubaa kederu wa ni ni.⁷ Diadu mo'di alu alu ni ake nga Endi a edele rii 'ba tuwadu ekonyizo.⁸ A'dusiku mo'di zi alu ni endi ke laka lejo ciri dii, ongu zina ri ni endi alua ri ke laka lejo nga nizo rii.⁹ Zina ri ni ake a'i endi alua ri si, ongu aka ri ni ake endi 'ba ni ru ezwa'zo rii.¹⁰ 'Ba zipi ni ake mori nyuma edezo, ongu zina ri pi ni ake mori profetaa dii. Zina ni ake mori endi ni mgbi mgbi ni nizo, zina ni ake mori lorojoro ti mgbii-mgbi ri si, ongu zina ri ni ake mori ti mgbii-mgbi ri ni ekwi ayuzo.¹¹ Nga di tuwadu ibu Endi alua ri di i, alnju mori alu alu ni Andaa lezo ri ani.¹² Ru ni alu ti ewo na mgbi mgbi, ti emo mgbi mgbi ile tuwadu ru ile dii, disidu Kristo di saa andaa ani.¹³ Endi alu ri si, ama tuwadu amesu batisimu ru alu ri si Andaa ni aga, de kolu Yudei'ba kusaa Giriki'ba, kusaa pagano'ba, de dimbo'ba kusaa opiga, pi ake a'ini Endi alua ri ni mvukaa ayo.¹⁴ Ru ni ewo alu ku, ti karaako.¹⁵ De pa kuju, maa olukaa di ku si, ma ewo ru dii ku, ti gbadu andaa ni ewo ru dii kuu?¹⁶ De bi kuju, "ma mi ku, di si du ma ewo ru dii ku, kedetee andaa ni ewo ru dii kuu?"¹⁷ De ru tuwadu kolu mi na, eri nga ingoni? De ru tuwadu kolu bi na, angu nga ingoni?¹⁸ Ti Rubanga 'bi ewo mgbii mgbi ru di andaa lezo ri ani.¹⁹ De ru kolu ewo alu papala na, alungee ru ni ingoni?²⁰ Ti de ru ni ewo kolu mgbii mgbi saa i, ru ni alu.²¹ Mi kujoa 'di ni kpe, "Male nyi ku i." Pi di saa kujoa pa ni kpe, "Male nyi ku i."²² Ki ewo ru di lendere mori ako ri leru ra,²³ pi ewo ru di ama rale laru ga to ri, amake laka laru nja, pi ewa ru di lendere kpe ripi ake aini laru ambamba.²⁴ Diadu ewa rudi lendere loso ri pi ake aini laru ku adusiku esukii laru ra. Ki Rubanga emu a'i tuwadu kare alu ga, pi Ke laru nja ewo laru esukaa kuru ri pi'ni.²⁵ Andaa ede di dudu laranjukaa kolu iyo ru ileni ga, ki kebedu ewo mgbii-mgbi ile kumba kii ainga asi alu si.²⁶ Dudu de ewa aluri kecandiru, ru tuwadu kecandiru kare aluga; kusaa de ewa ru di alu ri kesu laru ra, ru tuwadu kanjoru kii kare alu ga.²⁷ Diadu anyi ru Christo dii pi ewa mgbii-mgbi ru ile di i.²⁸ Ongu Rubanga ovi ba ekelezia aga atizo ri maju du, erizoa ri profetaa du, inazoa ri laponia du, ongu nga okpo ri edekaa ri pi i, pi ke lijwa di i, 'ba ikonyi kekaa ri pi i, pi 'ba 'ba ni di lase kaa ri pi, pi 'ba lorojo'ba ti mgbii-mgbi si ri pi pi to.²⁹ A'i tuwa du maju? A'i tuwa du profetaa? A'i tuwa du laponia? A'i tuwa du kedekii nyuma wa?³⁰ A'i tuwadu kejwa kii ba? A'i tuwadu kolojoru kii ti mgbii-mgbi ri si? A'i tuwa kayu kii ti mgbii-mgbi rii?³¹ Anyidu nga kele lagare pi ri asi tuwadu si. Ki medete anyini leti loso lagare pi ri ra.

Chapter 13

¹ De kolu amalajoru ti mgbii-mgbi 'ba di ri si ongu angeli di si. Ki de ma le ako, mecoru longu ani ku saa aya mgba'le ri ani.² De kesu madi ke oluzo profeta du ri aa pi mani nga tuwadu ruzure di ri ra pi nga nikaa to, pi ma a'i tuwadu to be li zo pi ri to. Ki de ma le ako, ma mo'di isa rii.³ De kese amake maanga tuwadu ba nga ako ri ni, pi de amake maaru du'le asi si. Ki de madi le iyo mesu nga laka ku.⁴ Le ni nga mikaa pi asi ibwe. Le ni avi ako kusaa recukaa ako. Andaa ni di injwi ako⁵ kusaa anga ako. Le ni te-mani i ku. Le anga eze ku, pi ba nga injwi ri asi ge ku.⁶ Le anjoru nga injwi ri si ku. Ki dunasi, ki kanjoru nga anda ri si.⁷ Le kungi nga tuwadu, kegeni nga tuwadu, ka'i nga tuwadu, pi kumi nga tuwadu.⁸ Le lokoku. De lejo profetaa aa, kalaga kii pi. De ti mgbii-mgbi ri sa aa, koloko ra. De ciri saa aa, kemu kalaga pi.⁹ Amani lejo ni ewa ayo ongu amange ewa na profetaa ti si ayo.¹⁰ De lejo gba ri kesa ni, lejo ekole kuru ile kalaga pi.¹¹ Maa olure burangwa ri, molojoru burangwa ani, mara'nga burangwa ani, meronga burangwa ani. Ki de mecoru amba, mebe nga bonji di ra.¹² Adusi diadu amande nga miraya aga gbo ku, ki miga-miga gbo-gbo. Diadu mani lejo ni ewa ayo, ki mamu mania pele kelende maanizo atisi ra ri ani.¹³ Ki diadu nga na dipi lesini: a'i, geni, pi le to, ki lagare pi ai ni lelega rii andaa ni le.

Chapter 14

¹ Anyiba asi le ga pi anyita asi nga endi a kele ni ri ni ga, dudu anyate lorojokaa profetaa ani wa.² Adusi ya Modi lorojore ti mgbii-mgbi si ri lojoru 'ba ni ku ki Rubanga ni. Adusiku modi andaa lejo ni ekwi nire ra na iyo adusiku andaa kulujo nga ruzure di endi aga ri i.³ Ki modi lorojore profeta ti si ri kolojoru bani a'i emba zo, a'i ni asi ebwe zo⁴ Modi lorojore ti mgbii-mgbi si ri kemba andaa asi andaanga si, ki andaa ni lorojore profetaa ti si ri kemba ekelezia.⁵ Diadu male anjolojoru

ti mgbiimghi ri si. ki lagare pi rii, male anyolojoru profetaa ani. Modi lorojore profeta ti si ri zwa modi lorojore ti mgbiimghi si ri ra(nosi rari de modi zi kayu lejo ile ni ekwi ba ni dudu kamba ekelezia ba).⁶ Ki diadu, maadiinjii, de memu anyidi molojoru ti mgbiimghi ri si na, mekonyi anyi ingoni? Mekonyi anyi kpe rari de molojoru anyini nga Rubanga a etede'le bani risi na i, deku nga nikaa si, deku lejo profeta di si, deku lini si.⁷ De nga lidi ako longo ngozo ri-ovidu nyamulere kusaa odi-ongu ezikii uduku mgbiimghi ri ku na, 'ba kuvo kuni uduku nyamulere kusaa odi di ile ingoni?⁸ De ture kuke uduku anda ri ku na, 'ba kunie di saa robazo oja ni rii ni ingoni?⁹ Andaa saa ile ani anyito. De nyulujo lejo ekwi 'ba a nile kpe ri si na, 'b kuvo keru anyi ingoni? Anyivo anyolojoru, ki 'ba vo eri anyi ku.¹⁰ La'u akonga, vu dini dige ti mgbiimghi aa, ki alusaa ekwi ako na iyo.¹¹ Ki de mani ti zi ni ekwi ku, mecoru jurugo mo'di ti ilenii jore ri ni, ongu andaa saa kolu mani jurugo.¹² Andaa saa ile ani anyi to. keende anyi nga endi a kele ri ni lezo ndo riani, anyile nga endi akele ekelezia embazo ri ndo.¹³ Disidu mo'di lorojore ti mgbiimghi si ri kulee kelegi dudu andaa kayu lejo ileni ekwi wa.¹⁴ Adusiku de melegi ti mgbiimghi ri si, endi madi kelegi, ki maa ujwe madi esu nga ku.¹⁵ Kulee amede adu? Melegi maa endi si, pi maa ujwe si. Mango nga maa endi si, pi maa ujwe si.¹⁶ De ileani ku, de nyecu Rubanga ni endi si na, 'Ba zi ri kuvo ka'i "Amen" ni ingoni esu nyike anjo ki ba zi ni nga nyaa jole ri ku na i?¹⁷ Nyilee nyike anjo gbadu, bazipi ri esu limba ku.¹⁸ Make anjo Rubanga ni adusi'ya molojoru ti mgbiimghi ri si zwa anyi twadu ra.¹⁹ Ki ekelezia aga duba maa jo lejo tou adite maa ekwi na erile ra rii du amaleni 'ba zi du wa, zwa lejo elifu mudi ti mgbiimghi si ri ra.²⁰ Ma adinjii, anyi lara kolu bonjiciri ri di ani ku. Rari, enji ru ge, anyolu bonjiciri ani. Ki anyi ra kolu ba amba di ani.²¹ Cwiru cara ga ra, "Ba ti nile ku ri di si pi juru ni ti si mamu malojo ru 'ba di ni ra, Ki kolu ileni saa vo erikii ma ku, "Opi jo di ni"²² Disidu, ti mgbiimghi ni nyuma 'ba a'i 'ba ri ni ku ki 'ba a'i ba ku rini. Ki lejo ngekaa profetaa ti si, ndaa ni nyuma ba a'i 'ba ku ri ni ku, ki 'ba ai ba ri ni.²³ Disidu, de, ekelezia emuru karealuga ongu 'ba twadu kolojoru kii ti mgbiimghi si, ongu ba laangwe ri pi 'ba ai ba kuri de ketoru ai ni aga na, vo jokii ba di mamali i?²⁴ Ki de anyi borodu kolojoru profetaa lorojozo ri ani onguru modi ai ako ri kusaa modi laangwe ri ekwi aia lele ga ni, kumu ka'i nga twadu andaa erile ri ra. Lejo lujole ile kumu kuli lejo andaa ru ge ra.²⁵ Nga ruzure di andaa asige ri kumu kedeteru ra. Disidu, andaa kumu kuwo vuru Rubanga ru re. Andaa kumu kujoo gbadu Rubanga ni aa anyi lele ga.²⁶ Lesire andaga ri ado maadinjii? De anyemuru kare alu ga, modi alu-alu ada longo to, lini to, zina ri nga Rubanga ketedea ni ri to, zi na ri ti mgbiimghi ri to, kusaa lejo ni ekwi ayu kaa to. Anyede nga twadu ekelezia embazo.²⁷ De modi kolojoru ti mgbiimghi ri si, kulee kolu kii eri kusaa na, pi kofuru kii ofu, pi modi lejo jole ri nii ekwi ayure ri kolu aa.²⁸ Ki de modizi lejo ileni ekwi ayure na iyo, kulee kolu kii ekelezia aga ciri. Dubasi modi alu-alu kolojoru andaa ni adule kusaa Rubanga ni.²⁹ Kulee profetaa eri kusaa na kolojoru, ongu 'ba aka ri pi keru kii nga jole ri eri.³⁰ Ki de Rubanga edete nga zi mo'di zi rire elegi ga ri ni ra, kulee modi aka lorojore ati ri kudi ciri.³¹ Adusiku modi alu-alu anyi ni aga ri anyate lorojore profetaa di ani wa dudu modi alualu keleni nga laka si anyi ni emba zo.³² Adusiku edi profetaa di ri kumba kii ta na ni.³³ Adusiku Rubanga ni Modi kondia dii ku, ki ibwe di. Di cara ekelezia 'ba ole ri dii twadu.³⁴ Uku twadu kolukii ekelezia aga ciri. Adusiku ai aini lorojokaa kuru. Rari kulee kolongwiru kii vuru cara a jo zo ri ani.³⁵ Ki de lekii ngazi nile ra, kuvo kuzi kii aia ago'o ni boru si. Adusiku andaa ni loso ku izi ni lorojokaa ekelezia aga.³⁶ Lejo Rubanga di enga anyidi? Di sa te anyidi?³⁷ De modi zianyini aga kuraa andaa ni profeta kusaa andaa ga endi si ra, kulee andaa kura nga maa cwile di enga Opi di.³⁸ Ki de modizi ga nga di imgbe, andaa i'saa akuga andaa ni imgbe.³⁹ Disidu, maadinjii, kulee anyita asi lorojore ga profetaa ani, pi anyuluga modi lorojore ti mgbiimghi si ri ku.⁴⁰ Ki anyebe nga twadu kederu ca ongu re.

Chapter 15

¹ Diadu male amera anyi, maadinjii, ofu loso maangele anyi ri si, pi anyi ai le ongu anyi edereega rii, ² anyalariru ofu loso di si de anyede lejo maangele ri ni ga okpo nai, de andaa ani ku anyi a'i ibu ako. ³ Adusiku make anyini nga ati okpo maisaa maa esule ri, ajo Christo da ama enji si alande buku okole ri ajozo ri ani, ⁴ ajo ase Andaa ni ra, ongu enji da aga si pi odu na avuga buku okole ri ajozo ri ani. ⁵ Christo edete ru Kefa ni, ongu maju mudi alimbi eri ri ni; ⁶ Pi Edeteru adiinjii mia tou adi ndere ra ri pi ni vu alu si. Zipi adi na olu lidi, ki zi pi jo odu ga. ⁷ Ongu edeteru Yacobo ni pi maju twadu ri pi ni. ⁸ Vulega ri edeteru mani kelende bura tile saa ego ri si ri ani. ⁹ Adusiku ma majug vule ga rii. Mesiku lungwele maju du'u i adusiku mecandi 'ba Christo di okposi. ¹⁰ Ki kiza Rubanga Mecoru dini ni ayo si, pi andaa kiza maniaga ri laga isa kuru. Ki duna si mede ibu nja zwa a'i twadu ra. Ki ile mai ku ki kiza Rubanga di mani aga rii. ¹¹ Disidu, de tebe amange nga anyini mai kusa kunge kii anyini ni saa, disidu amange nga anyini, anyi i ra. ¹² Diadu de ange ofu ama Yesu enji da ga si ra na, ki anyi zipiri kujoo enjika da ga si iyo adusi? ¹³ Ki de enjika da ga si iyo, kujoru Yesu i saa enji daga si kuru du.,¹⁴ pi de Yesu ni enji daga si kuru kujoru nga ama ngele anyini ri pi saa ibu ako ongu anyi a'i saa ibu ako. ¹⁵ Ile wo, kesua ama sadenia enjo Rubanga di i adusiku ajo Rubanga enga Yesu ni da ga si ra. Ki esu enga Yesu ni daga si kuru, de gbadu ba daka ra ri enji daga si ku na i. ¹⁶ De ba daka ri enji daga si ku, Yesu isaa enji daga si kuru; ¹⁷ pi de Yesu enji daga si kuru, anyisaa anyi a'i ekwi ako pi anyolu adi enji aga. ¹⁸ Dedini 'ba daka Yesu ni aga ri da kii isa. ¹⁹ De ama igeni Yesu ni aga ri te dini, amasa anda injwi si vudige dia ama i. ²⁰ Ki dia Kristo ni, o'a ati 'ba oda'ba ra ri pi dii ri, enga andaa ni da ga si ra. ²¹ Adusiki da a emukaa modi alu si si, onjika 'ba oda'ba ra ri di saa emu mo'di alu si. ²² Kelende 'ba borodu a dazo ra Adam ni aga ri ani, alua ri ani Kristo ni aga saa 'ba borodu avo enzia lidi. ²³ Ki modi alu alu andaa ovi si kolu mgbi: Kristo ni o'a atizoa ri i, 'ba Kristo dii ri pi adi enzia lidi Andaa emu zo rininga. ²⁴ Ileni vuga vu ni ti kudi loko, kesua kuke opi Rubanga ni Ataa di, kesua Andaa kuluga cara borodu ongu mori to borodu. ²⁵ Adusiku kulea Andaa kolu opi ga bili Andaa kufu oja baazi Andaa di ri epi borodu vuru Andaa paga. ²⁶ Oja rezi vulega rere kulea akenji ra ri da. ²⁷ Adusiku "Andaa ba nga

borodu vuru Andaa paga," Ki de kujoru "Andaa ba nga borodu," di ekwi na eriru ca ama ile modi nga borodu bare ibuga Andaa paga ri aru iyo.²⁸ De Andaa kunde nga borodu ni di ni, kujoru Ngwaa ni andaanga si kumu kolu modi nga borodu bare andaa paga ri di i, ayosidu Rubanga kunde di na ni.²⁹ Kusaa 'ba ake a'ini batisimu da dii ri pi kede aduninga? De 'ba oda'ba ra enga lidi ga kuru kwa rere na, ake a'ini batisimu na aduni?³⁰ Dia ama tesaa nga injwi ri ni ga saa cidu aduninga si?³¹ Mada oducidu si! Di nga bga rii ni recu maa bale anyaruge maa bazo Kristo Yesu ama Opi a ruge ri ani.³² De kolu 'ba a rakaa ri ani, mesi oja dire nyaraga Efeso aga ri a ruge, ikonyi na kolu mani adu, de 'ba odakaa ra nga daga si ku na i? "Kulee akunyakii nga pi akumvukii nga, adusiku obusi odakii ra." ³³ Akulunjwa anyi ku: "Rozi kukaa 'ba injwi ri to kenji 'ba loso ri ra." ³⁴ Anyengwi lidi anyidi anda rini ga! anyebe enji edekaa ra! 'ba zi anya lelega kalende ni kii Rubanga ku. Majo nga dii ayosidu dinja kuko anyi.³⁵ De modizi kujo, "Ba oda'ba ra ri kunga lidi ni ingoni, ongu aia ru ni ovi kemu kolu ingoni?" ³⁶ Amyi rere mamali! Ori anya yile ri edo mbakaa ngbe rere kurukuru ku ki kulee kuda pa kudi lidi udi rini esu.³⁷ Ori nyaa yile ri ru na gba ri mu nga ni ku, ki zipi to. Kecoru ovidu lucweri kusaa ngazi ngbwi na i.³⁸ Ki Rubanga ke aini ru anda lekaa ri ani, ongu ke ori alu-alu ni ru ngbwiingbwi ri i.³⁹ Ru twadu viru kuru. Ki, ru zi alu tema 'ba twadu ni na aa, pi ru anyukwa di saa ngbi, ongu zina ariinji di saa ngbi, ongu zina ebi dii tema.⁴⁰ Ru rubu dii sa ngbwi pi ru vu dii sa ngbwi. Ki Eku ru rubu ga ri di ovi na alu ongu eku ru vudige ri di saa zina i.⁴¹ Eku itu di ngbwi, ongu eku zina imba dii, pi eku zina lelego di saa ngbwi. Adusiku eku lelego alu ri di kuzwa zina ri di ra.⁴² Ovi 'ba daka ra ri a enjikaa saa kemu kolu andaa ani. Ru sele vuru ri kumwa wa, ongu Ru engale ra vuru si ri kumwa kpe.⁴³ Ase laruako du; enga andaa ni eku to. Ase andaa ni mori ako to; enga andaa ni mori to.⁴⁴ Ase andaa ni ru isa rii; enga andaa ni ru endi dii. De ru isa ri aa, ru ru endi si rii saa aa.⁴⁵ Cwiru ra, "Modi bile ati Adam i ri ecoru endi lidi ri i." Adam ni vulega ri ecoru endi lidi kere ri i.⁴⁶ Ki nga endi si ri emu ati ni ku ki nga ru si ri emu ati ni, nga endi si ri kudi emu vule ga.⁴⁷ Modi ati ri andaa ni modi vu di i, abi utu si. Madi erizoa ri enga rubuge si.⁴⁸ Modi bile dutu si ri viru kii modi modi vudige ri to vi ongu modi engare rubugesu ri viru kii ba rubuge ri to vi.⁴⁹ Ama ruvika modi bile utu si ri to vi ri ani, amevo amviru modi rubu ge ri to vi.⁵⁰ Madinjii, maajo ngadi, ama ru pi eri to esukii opi Rubanga di ku. Pi nga mware wa riisaa esu nga mware kpwe ri ku.⁵¹ Anyinde! kulea meetede anyini nga ruzure di ri a anda-anda: Avokii Odare twadu ku, ki avo ecoru kii twadu ra.⁵² Avo ecorukii emiangwadu, mi cozo ri di ani, ture vulega ri a owuzo ri ninga. Adusiku ture ile kemu kowu, ongu ngbe 'ba oda'ba ra enga ai ru mware ku risi, ongu eco ama ra.⁵³ Adusiku ru mware wa di dubasi kulea kusu ru mware kpe ri i, pi ru bile utu si di kulea kusu ru bile utu si ku ri i.⁵⁴ Ki de ru mware wa di kusu ru mware ku ri, ongu de ru bile utu si di kusu ru bile utusi ku ri ni, ngbe nga cwile ra ama, "Da ni avu co mori na azwa ra" ri kemu kederu ra.⁵⁵ "Da, nyaa okpo inguwa? Da, nyaa okpo 'ba ekozo ri inguwa?" ⁵⁶ Mori da di andaa ni enji, ongu mori enji di andaa ni cara.⁵⁷ Ki anjo kolu Rubanga ni amani okpo kere ama Opi Yesu Kristo si ri ni!⁵⁸ Disidu, madinjii maalele ndo rii, kulea anyede okpo ongu akolozwe anyi kpe. Tesaa anyelenju ibu Opi di ri ni ga, adusiku anyini ndudu ama anya ibu Opi ni aga ri laga isu ku.

Chapter 16

¹ Diadu lejo nga takaa kristo'ba ni ri adile ga, kulea anyede maa etedekaa kristo'ba Galatia ga ri a edekaa ri ani. ² Odu atizoa itu Rubanga cidu di si modi alu-alu kuba ngazi baraga, dudu de memu ni saa, ngazi tale kolu du iyo ³ Ongu de memu ra, nga anya ra'ireaga ra ri mazee Jerusaleme ga anya ru si. ⁴ Ki de kolu mamu wa, amavo a'ito alu du. ⁵ De mamu Macedonia ga ra, maki mengwi anyidi si adusiku malali Macedonia aga si lali. ⁶ Ki nosi memu molu anyito, kusaa meli Kesuma anyito, ayosi du antekonyi ma du wa maa aci ni ge, kare borodu mamu laka rini ga. ⁷ Adusiku esu male amande anyi leti digesi ku. Ki esu male moolu anyito de Opi a'i ra na'i. ⁸ Ki adi male amolu Efeso ga bi odu Pentecost di si, ⁹ Adusiya koti ekpamgbara ri awiru mani ra, ki ongu ojabaazi laka yayadu. ¹⁰ Diadu de Timateo emura, anyinde kole anyito ori ako adusiya; andaaisaa kede ibu Opi di i, maisaa maa edezo ri di ani. ¹¹ Kulee modizi alusaa kede andaa andaani ku. Anyekonyi andaani ada aciga ibwesi, dudu andaa kemu du madi wa. Adusiku mate andaani adiinjii to. ¹² Diaa Apolo ni ama adozii adilega, ma'i andaani emureega anyidi adiinjii to, ki andaa ni baba ku emuregaa i, ki kumu kemu ra de saa kesuru ra nai. ¹³ Anyawi mi, anyelenju anya a'i ni ga ndi, anyolu 'ba ani, anyolu okpo. ¹⁴ Nga anya edele ri kederu le si. ¹⁵ Anyini 'ba Stepana di koti ge ri ra, a'i ori atizoa Achaia di ri i, kekii aia ru 'ba Kristo di ni ekonyizo okposi. ¹⁶ Kulea anyike laru 'ba ovi diani ri pi ni, ongu modi alu-alu ibu edere ri pi ibu'ba to ri ni. ¹⁷ Maa asi ibwe Stepana pi ni Fotunatu to ongu Achaicus ni laka, aia evokaa si. Ezi kii nga anyidi iyo ri to. ¹⁸ Adusiku emba kii maa endi ra ongu emba kii anyidi rii saa to. Disidu kulea anyera 'ba diani ri pi. ¹⁹ Ekelezia Asia aga ripi ezikii anyi laka. Aquila pi Priscilla to ezikii anyi laka Opi ni aga, ekelezia a'idi boru ri pi to. ²⁰ Adiinzi dia ri pi zi kii anyi laka. Anyiziru lazi le di si. ²¹ Ma paulo ni gbari si macwi lazi dii maa di si. ²² De modi le Opi Yesu Kristo ni ku, lalu kolu andaa ni aa. (Maranatha.) Opi emu! ²³ Gracia ama Opi Yesu Kristo di kolu anyito. ²⁴ Le madi kolu anyi to maa'le kolu anyi to borodu Kristo Yesu ni aga. Amen

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Ofu di enga Paulo ni Rubanga a ovile olure re ga maju Yesu Kristo di ri di ama adozi Timateo to. Ziki ba Kristo di Rubanga di to Oluba Korinto ga ri pi ' I, pi Kristo ba borodu Rubanga di(Grigi) oluba Girigi ni vuga ri pi to. ² Rubango Ama Ata pi Opi Yezu Kristo to kuke anyini kiza asi ibwe to. Paulo kanjo Rubanga ni (Rubanga asi ibwe cidu di 'i). ³ A akeki anjo Rubanga ni ata ama Opi Yezu Kristo di ni, anda ni Ata kiza ni ata ri 'i ! ⁴ Anda ni mo'di amani (elokore) ekonyire candi

amadi ni aga si rii, disi du (ama) ba i sa ake ekonyi (konyi)' ba zipi candi esuba ri ni saw a, edaki kiza alu alua engare Rubanga di si ri ayo.⁵ Kalande ama remuka candi (monigo) amgbu Kristo di ni aga ri ani, emuruki ekonyi anda di (nja) (amgbwugo (eyo) ri si ra.⁶ De ecandi ru sa, ile (ibri) kolu ekonyi 'ba a esule ri si ongu di ama laraika (relokoka) i. De eko nyi ama, anyi sa ekonyi anyi ake amani ('bani) okpo candi 'di ni ebizo (mizo)⁷ Mata asi anyi si, adusiku mani ra ata anyi to candi alu alua ri ayo, anyi sa anye ro anysu konyi ama esule ri ra.⁸ Ma adinji male anyera candi ama esule Asia aga ri zwa candi ama ebile (diadi) (duwadu) ri ra, ebe du amani kura amevo amo lu lidi ri ra 'i.⁹ Amani sin a ali da amani liger a. Nga di ederu amani amani egenizo amanga si ku (ama ama niku), ki ra 'ri amegeni te Kubanga ni 'ba daka ra ri ni enjire ri ayo.¹⁰ Lari ama candi injwi da di ni aga sir a, kemu kalari ama ra, ama asi taka anda si si, kemu kalari ama idi.¹¹ Anyisa anyakonyi ama elegy anyi di si ri ani. Rubanga keru elegi 'ba yayadu (ubia anyabwu ri dir a, kuco tutu amani ruga ra. Ba amgbu (ubi yayadu) Kengaki aia uduku anjo kere ga Rubanga ni ama si. Paulo kulufu awe anda di (anda awe).¹² Nga ama oluzo anjo to rid ii, amani asi (aside) kedetee amani 'ibu rudige dia nda ndo le anyiri ekonyizo ri 'i, amedee lejo anda asi okole ri di si Rubanga ni Andaga kiza anda kele ri si cirri vudi di si ku.¹³ Macwi anyini nga anyi lale wa onguru anyi ekwina ni erile wa ri 'i. Megeni anyeri ekwina pelere ra.¹⁴ De anyini lejo ni ekwi ni adi ca ku sa, anyeni anyini e ra, 'du 'du O'du Opi Yezu Kristo di si anjo kemu kuko anyi amasi cwi (ra), ama 'i sa amero amanjo anyi sir a.¹⁵ Ma nga di nila ra si, maraa amemu anyidi kpa, 'du 'du anyeво anyesu du tutu vu eri.¹⁶ Edu si ku akoluki anyeto kpa, madi mu Macedonia ga, Onguru ma engwire ga Macedonia ga si 'du 'du amande anyi to kebee du anyike mani ekonyo mani kizo Yudea ga.¹⁷ Anyi raa mara 'lejo di ni a 'ca kuni ya? Anyi raa malura nga di manga si ya? Anyi raa gba gba du de malura nga di ni di pi na ra madi kolu 'ba (Ekwi akoi) ri pi di ani, du du a majo "Ooo, ooo" onguru "ku ku ni saa alu alua ri si ya?"¹⁸ Rubanga a oluka bwa bwadu ri ani, loku anda) ri ani, 'lejo majole anyini ri nga a'ile ra ako "Ooo" onguru "kusa "iyo ri ani ku.¹⁹ Adusiku Yezu Kristo ni Rubanga a Ngwa ni ama 'lejo na ngele anyini sila pi to, Timateo pi to ni, anda ni mo'di nga aire (Lara ako, nyadu) "Ooo" Kusa "ku" (Iyo) ri ani ku'bwa bwa ri anda ni "Ooo" Rubanga di' i.²⁰ di ekwina "Amen" si amajo oku Rubanga di ni ruge ru Yezu Kristo di si wa ri 'i.²¹ Diadu Rubanga ni bwa ri kuke bani anyito mori edezo wa Kristu ni ga ri ni, anda lupe ama.²² Edu ba anda gura ama ni rige, ongu ke bani endi ole ri, i amani asige aga gura nga emure anda ga ri, i du.²³ Duna, malungwe Rubanga ni olure ga mani sadeni du, lejo ni ekwi ma emuzo korinto ga kuru ri du du amekuka anyi la'da injwi ri ni aga si.²⁴ Di ama majo anyini anyi'ba anyi a'i 'ibu ge ingoni ya ,i ku. Duna, amale akedeki 'ibu anyito alu du du anyini 'a kuga anjo si de anyi edezo okpwo anyi 'ai ni aga ri a ni.

Chapter 2

¹ Kule anucu ma de le'jo na kolu loso ku sa i. Ki mange nga ovi ma ndele redere mani Opi akele ri ni dipe. ² Lejo ni dini: Kristo bago zi ziru rubu oru ri nig e, kinya na lamvu diadi mudi a limbi isu ni ra. Maniku de ngadi ederu ra ya 'i, nasi orobibi lubi anda ni ni, te Rubanga ni ni adute. ³ Mangwaa idi, Maniku de nga di ederu ra ya iri ku nasi orobibi lubi anda ni ni-te Rubanga ni ni adute. ⁴ naa eri nga nga ba amgele yakwe ri 'i, nga lele bani leda ku'jo kpe ri i. ⁵ Mecuma m'odi di si waki mangasi mecu maku mecuma tete nga mani edete okpo ako ri si. ⁶ De amale mani ecaaka ra sa moludu mamali ku, adusiku medete nga bwabwa ri ayo ki male amecu ru ku, adusiku male mo'dizi kenja ra anda mani ecuzo rii, nga anda ndele ma a edele pi nga anda erile ma' jole ri si ku. ⁷ Ki amecu du ma nga amgbwago ma ndele ri si ku, ebe du nga soma agaga, 'ba majugo ku (adute adute ku). ⁸ Lejo di si melegi opi di vu ina kudu nga di mani dige si pi. ⁹ Anda ai ni: "Ekonyi madi ate nyini ra; okpo madi nja rere de nyolu okpo ako ,i. "Malanjo amba mba ma ecuka ma mori ako si si, dudu amesu du okpo Kristo di mari mara lute zo. ¹⁰ Malanjo ma oluka mori ako si, mani ludaka si, ecandi esuka si, ecandi keka amani si, pi ma ecandi mbwimbwi esuka ru Yesu Kristo di si si. ¹¹ De ma mori ako, karasuke (ambi ma) ma okpo rere. Mede nga kalande mo'di mamali ri anyi'i. Anyinge mani dimba wa ri anyi 'i. De amolu mo'di ekwi ako rii sa maju anyidi zwa ma ku. ¹² Ovi idetezo du anyi andaga ma maju ri ederu anyi lelega lejo ebika nja ri to; laka nga edeteru ra(lete), nga anzo rii pi nyuma to saa a'a. ¹³ Ngazi anyi esule ga kalande Kristo'ba zipi a sule ri ani ri a'di?Rari ma anyini ecandika mani ta mbaka ku si 'i. Kiza si anye'be mani ma anyini ecandika ni ra. ¹⁴ Di diadi vu inazo ma emuzo anyini ndire ga ri'i, ki ma'ba asi nga zi a'izo anyidi ku. Mal lele ri anyi 'i, anyi rubia 'i ku. Anyini ra bonji mba aia ata nit a niku, ki ata kumba aia bonyi nita ni. ¹⁵ Memu molu anjo to nga madi ni enjika pi mani keka ayini leka ndo si ya? ¹⁶ Anyimba ma ta karu ni anyi ie ra. Ki ba zipi kevo ku'joo ma modi luna re rii malunjwa anyi enjo si. ¹⁷ A'dusi? Ma 'ba zweka anyidi si malunjwa anyi enjo sir a ya?

Chapter 3

¹ Di kedetee amecuru amangasai ya? Ba zipa a lezo ri ani, amale ofu nya ni dimba nyere anyini ruge ri ku, kusa ofu engare anyi di ri ku. ² A'dusi anyi gbwa anyi ngasi ofu ru ewire amani asi aga ba borodu a ndele onguru aia lale awa ri i. ³ Edeteru pelere ('ca) anyi ofu engare Kristo di ama ngole rigi; acwi ingi si ku ki cwiru Endi Rubanga olure lidi ri si, cwi onu nga cwizo ri ni dige ku, ki cwi anyi asi lidri ri ni aga. ⁴ Ama nga di ni jo zo rii, amageni Rubanga ni Yesu Kristo si. ⁵ Amede nga di ama okpo si ni ama ni aside ge iyo ki okpo ama edezo ri enga Rubanga di. ⁶ Anda ni modi amani okpo kere oluzo ibuba cara u'di di di ri 'i. Cara di ac wi nukuta si ku, ki acwi endi si. Ofu cwile nukuta si ri kezi 'da, ki endi le kezi lidi. ⁷ Cara da ezire ri acwi nukuta si ori dige sa ekezo ri si, edete oku Rubanga di ri ra. Esu(saa) muze ami sure oku Rubanga di sis u ri, 'ba Israeli maki ndekana kpe ozi oku di olu bobo du ku. ⁸ De cara da ezire ri kemu oku to dini na, 'ibu endi okole ri di a oku a amburu(retu?) ni ingoni pi? ⁹ De ibu 'bani da lalizo ri a oku kolu dini na, ibu ba ni enji ebezo ri ni oku kolu ingoni pi ya? ¹⁰ bwabwa du, oku diadi ri a oluka ambwugo du rere si, ebe oku andari eze ambwugo ri e iyo. ¹¹ De nga

Chapter 4

bobodu ri ni oku kolu nja dini na, nga olure tadu ri a oku kolu nja rere.¹² Ama nga dini egeni ka si, Amange lejo asi okpo to.¹³ Kalande muze diani anda anda ti labure bongu si cwi, du du 'ba Israeli di kunde du anda mi sure ri a legweka ni ku ri ani ku.¹⁴ Bwabwadu asini pi kura nga kpe; bwi dia du , cara oku ri lazo ri ni nga bongu alua ri olu diadi sa na 'a. bongu di duru eze sa kuru, rari te Kristo kuduo wa ri ni.¹⁵ Bwi diadi, de ala cara muze di ai sa, bongu na tozo(kemu) kzu aini aside di.¹⁶ Kalande Buku okole ri a 'jozo ri ani: Bongu na 'duru ku, bwi kufuki Opi ni a'i kpa.¹⁷ Diadi Opi 'di Endi; kare Endi di a lure ga ri ni ga dimbwo a'a.¹⁸ Ama borudu amande oku opi di andati labaku ako. 'Di oku alua rii engare Opi di rii (ogo) anda isa enderi, amani ovi ecore anda ani, oku nja emure lesire ku ri ni agar ii.

Chapter 4

¹ Ake amani 'ibu dini edele kiza Rubanga di si; disidu amalande laku ku. ² Amaga nga edele dinja du onguru ogu ogu ni ri imbwe; amide nga onjo du, kusa lamu zo le'jo Rubanga di si enjoduku. Ingwe bwa bwa ri si amolu Rubanga anda ga onjuru amobie le'jo lalile amani di ge modi alu alu a ra loso ri si. ³ Ofu loso ama ngole ri de kuzura bazi pi ni di, ile zuru te ba legweka di ri pi ni. ⁴ A'iki ku ni a'dusi Rubanga enjo vudige dia ri labu asi napi cwi. Ebedu ndeki ingwe vu zire ai di ku, ingwe engore ofu loso ri ni aga si eku Kristo ni gbwa Rubanga gbwa ri ani ri di ngere ri 'i. ⁵ Disidu amange nga amani dile ga ku, ti amangee Yesu Kristo ni opi ri adile ga, amale a madi lejo Yesu di anyini ayo? ⁶ Rubanga ni jore, "Ingwe kungwe vu mudi aga ri, anda ni Rubanga alu alua bare ingwe anda di Kugwe amani asi aga du du ba borodu kunde lini Rubanga oku di a sule 'Kristo a andati ge ri. ⁷ Ama Aluka limi andi di to si, amalande ku' do bile ludwi si ri ani idete zo okpo ndedi a lagare pi rere ri Rubanga di i, amadi ,I ku. ⁸ Ecandi ama odu adu si, ki alada amakpo ni kuru; zipi si amani di kukiru, ki amani asi(di) lumvuru ku. ⁹ Ama o'ja 'bazi ya yadu (mundara) ki rozi amadi loko ku; zipi si alada ama injwi sa, diki ama ku. ¹⁰ Amale mu odu cidu si amani ruge yazu a dato, du du anda lidi sa kalande ama ruge wa ra ¹¹ Ama lomure ga lejo Yesu Kristo di si amani lidi candid a dini aga du du anda lidi kunderu ama ru dare wa ri ni aga. ¹² Da kede ibu amani asi aga, lidi kede ibu anyini asi aga. ¹³ Buku okole ri kiyo: "Ma jozo ri adusiki ma 'I ra". Disidu endu aidi alu alua ri si amaisa ama jozo rii ama a 'i ra. ¹⁴ Amani ra (ja) Rubanga ni opi Yesu Kristo ni engare lidi rii kenga amaisi Yesu pito lidi, kuzi 'ba anyito kare(ole) alu ga anda ni anda ga. ¹⁵ Nga di borudu (ederu) anya lejo si, kiza asi ibwe Rubanga di kaca bani cidu kebeedu kelegiki okpo si anjo kezo oku Rubanga di ni. ¹⁶ Lejo disi amebe ra amadi ku. De amani ru gba ri kevo kada ra sa, ki rusa lidi ama endi di kuzi renja si odu cidi si. ¹⁷ Candi angwa ama esule 'di kuke amani oku nza lokore ku ri ra, kuzwa candi ama esule ri okpo si ra. ¹⁸ Amaba amani asi nga ndele wa ri ni ga ku. Ki nga ama ndele ku ri ni ga. Nga ndele wa ri kelegwe saa ga si (ezeze), nga ndele ku ri kolu tadu.

Chapter 5

¹ Amani ra (ja) zo sile rudige dia ri- adusiku amalayi ru vudige dia ri ra, zo Rubanga a sile amani rubuge ri a 'a; ba di Rubanga ni andangasi edeni onguru kolu tadu. ² Diadi amani asa kalajwa adusiku ama vico bongu amadi edele baba rubuge ri ni suzo ri nja rere; ³ Ama oluka vico di to si, evo esu ama assa ku. ⁴ Ouka zo vudige dia ri ni aga si esu candi asi lajwa to; di kajoru amaga ama ru vudige dia ri imbwe ku, ki amale amesu amani ru 'rubuge" ri i, du du ru mware wa di lidi kuru du co. ⁵ Di lejo toma Rubanga amanibizo rii onguru ke amani endi anda di gura du. ⁶ Amani asi odu cidi si okpo. Amani ra de amolu bar u di dini aga ama ba opi di ni agasi langwe ⁷ Lidi amadiai, anda ni nga ndele mi si rii ku. ⁸ Amani asi okpo amale loso si amebe ba ru di ra, amaro olure ba Opi di ni aga. ⁹ Ki amale anjo keka andani kuzwa nga borudu ra, ba amadi di maga kusa nale ri ni aga. ¹⁰ Kole ba borudu akuvoki Kristo a anda ga; kemu lejo amadi ni lalire. Du du modi alu alu kesu du langba nosi nga anda edele lidisi injwi kusa loso ri ni vuga si. ¹¹ Amani leti Opi ni ruzo ri ra(ja) disi du ameta ba. Rubanga ni ama loso du; moganie anyisi anyini ma anya asi aga loso du. ¹² Amobi ama ovi ni edeteka anyini idu ku, ki ra rii amedete anyini lejo gbwa anyini recuzo amasi ri; dudu anya 'i 'ba rucuba ba zipi a ovi si ri wa ki aia lidi si ku. ¹³ Ama gbwa gbwa du mamali ya? Ki de ama mamali, ama mamali ri Rubanga si. Ama 'baciri to rii ya? De ama cirri ri anyasi. ¹⁴ Le Kristo di a mani laseka ni si, diadi amani ra modi alu da'ba borudu si ekwina 'ba borudu emeru da anda di ni ya alu. ¹⁵ Da ba borudu si du du 'ba lidiri kolu du aiangasi ku, ki koluki du du andani gbwa dare onguru ngare(enjire) lidi aia lejo si ri si(ni). ¹⁶ Ngazo diadi bwi anda ga akalali ba zini le'jo ciri'ba di si ku. De kesu andani abalali Kristo a lejo ciri 'badi sis a ederu diadi ku. ¹⁷ De modi pi kemuru ki Kristo to alu diadi anda ni mo'di udi rii, nga oku ri diadi laga pi, lidi ri esa woni. ¹⁸ Nga di borudu Rubanga ede ni. Amba oluka anda o'ja bazi 'i si Kristo si eco ama anda rozi i. Onguru be amani ibu bi zipini ecozo enda ni rozidu rii. ¹⁹ Nga ama ngele ri dii, Rubanga eco 'ba vudige ri borodu rozi du Kristo si. Rubanga 'ba bi aia enji nig a ku, onguru ke amani le'jo anda ai ni ecozo rozi du rini(ngele ayo). ²⁰ Ama diadi 'ba Yesu Kristo ati ediba rii, kalande Rubanga a 'ba aizo(aika) leti amadi si ri ani: Yesu ni tige ama ai anyi, kulee Rubanga keco anyi anda o'ja'bazi rii anda ni rozi du! ²¹ Ama lejo si,ba Kristo ni enji ako ri ecoru(engwi) enji to, du du Yesu si akalande(akalamiki) anda(nga loso) Rubanga di wo drini.

Chapter 6

¹ Ama oluka ibuba Rubanga di 'i si, ama ai anyi, kulee akukuka kiza Rubanga di anya a esule rii ibu ederu ga ku. ² Anyori le'jo Rubanga a jole ri."Mori anyi sa nasi kiza edezu ra, mokonyi anyi o'du na si anyini lari zo". Anyori" di saa kiza Rubanga di ni esuzo ri'i, di endu odu lararizo ri'i. ³ Ama amangasi le amuluba leti ku dudu ibu amadi kudi oku injwi ri ni

esu ku.⁴ Nga borodu ama odele di kedetee ama ba lejo Rubanga di ni ngoba ri 'I le'jo ebika luzuka ako, candi, nga ako, asi lajwa⁵ Lamgba to, mabusi to, o'ja to, landeka to, o'du koka ako to abiri to;⁶ Le'jo bwabwa ri to, lini to, le'jo mika(ebika) to, kiza to, Endi Okole ri to le bwa bwa (dranga) du ri to,⁷ Lejo anda ri to, okpo Rubanga di to, ago ni kwe anda di o'ja dizo ri ni koka di anda si onguru di legi si.⁸ Ama oku to sa ba olu amani edere; ba amani edere ga sis a ba kecu ama, amajo nga anda(bwabwa) ri sa, aba ama ba enjo ri 'i du.⁹ Amalande b anile ku ri ari sa, 'ba borodu ni ama ra; kalnde amada ra ani, ki anya ndezo ra ri ani amolu lidi. Ake amani lamgbwa ra sa, diki amaku;¹⁰ Amalande ba asi lajwa to ri ani, ki amolu anjo to odu cidu si; ama landa nga ako, ki ama ba ba yayadu engwi limu to; kalande ama ba nga ako ri anis a, amadi nga borodu aa.¹¹ anyi ma rozi ma lelendo Kristo ni aga ri! Majo le'jo di anyini asi si, ametede le'jo amani asi aga ri anyini pelere.¹² Amalukwi le'jo amani asi aga ri anyini ku, ki anyulukwi nga anyini asi aga ri amani anyi i.¹³ Ma'jo nga di anyini kalande ma bonji i ani. Anyedete amani ovi alu alua ama edetele anyini ri'i. Anyadete le'jo anyini asi aga rii amani pelere nga lukwika ako.¹⁴ Akemuru 'ba a'i ako ri to alusaku, adusiku anyi 'ba mgbimbi ri' i. Nga loso ripi kesiruki nga injwi ri to ingoni ya? Ingwe pi kolu ini to kare alu ga ingoni?¹⁵ Kristo pi kalamiki lejo sitani to wa ya? Nga 'ba a'i to ripidi 'ba a'I ako ri to ri ingo 'i? ¹⁶ Emuzo Rubanga di ori injwi ba a edele ni ri to kare(ole) alu ga wa ya? Ama zo Rubanga lidi ri di 'i! Rubanga ni gbwa ri a joka: "Maba ba ma'di ba madi to, Medu molu ai ni aga, Molu Rubanga ai di I onguru koluki ba madi ri ani.¹⁷ Disidu! "Anye 'be ai, anyalanjuru ai to ra, Akelo nga andi ri ku. Mako ma'I anyi ra,¹⁸ Molu anya ata'i, anyolu ma bongi i ongu ma injonji'i. Opi okpo to ri jo nga di ni.

Chapter 7

¹ M'adinji, le'jo di ecaranu ama borodu(cidi) ni. Disidu (ayodu) enge ama nga borodu injwi ama ruge nosi ama endi ni ecore injwi ri ni aga si pi, ongu akoboki olule(ole) okole, akoriki Rubanga lidi amadi ni aga si.² Amajo nga di le'jo lalizo anyini dige ku, ki ma 'jozo andani anyini ra ri ani, anyi amani loso;³ olu anyito alu ga, de akolu lidi de oduki ra sa 'i.⁴ Mani le'jo anyidi ca; mecura anyi si. Candi ama esule ri ni aga sa, amani asi olu okpo, amani aga anzo sir ere de.⁵ Ama esaka Macedonia ga ri a vuga sa , amani lovuka olu alusa iyo. Candi olu a'a kare cidu ge, ojoja bazi to(sa olu aa), ongu ori sa olu amani asi ge aa.⁶ Ki Rubangani bani asi embare ri emba ama asi Tito a esaka si ra.⁷ Kite anda emuka si ku, ki anya anda asi embaka si. Etede amani le anya lezo mani ndezo rii, asi lajwa anya esule rii anya oluka baba ma o'ja bazi igagare ga ri'I aduzo ri, disidu manjo du okpo si (ebe du anjo monijo ri koma cwi).⁸ De ofu Andani ma cwile ri eseka anyini asi lajwa ra sa, mani asi lajwa ma ofu name cwika ra si ku. Esu kulee asi lajwa kukoma du ra mandeka ofu na ke anyni asi lajwa ra si,⁹ Ki mani asi diadi ibwe, ma asi lajwa keka anyini siku, ki anya asi lajwa a baka anya lidi anydi ni ecoka rasi. Asi lajwa ile Rubanga eke ni, disidu make anyini cardi kura.¹⁰ Asi lajwa Rubanga a kele ri keco bani asi 'ba zizo lala rire ga. Ngasi gale laka na iyo! Ki asi lajwa vu vudige ri kezi da.¹¹ Anyinde nga Rubanga a edele asi lajwa anyidi si ri, ba anyoba 'ba'ba anya lidi ni eduza, bwabwa nga dipi ni aga: angala, ori, vico nja rii, le ibu loso ri ni edezo rii pi lamgba orika! Le'jo yaya du di mi asi, anyedete anyi enyi ako (anyedete anyi enji ako.¹² De amajwi ofu ile anyini ra sa, edeteru macwi modi nga edere injwi ri si ku, kusa modi nga a redere runaniga injwi ra si ku. Ki macwi ofu ile anyini anyini edezo Rubanga anda ga 'di anya le amani ruge ri ingoni pi ya ni edetezo.¹³ Dii bwadu amesu leti ama asi ni embazo rii. Te amani asi embazo ku, ki ovi Tito amani asi igbwe kezo leti anya anjozo ai to ri si.¹⁴ Mecu ama anyi si anda ni anda gar a onguru anyike mani asi lajwa kuru. Nga ama, jole anyini ri tesa lejo bwabwa rii. Disidi ama recuka Tito ni andaga ri esura nga anda rii.¹⁵ Anda le anyini lezo ri enjaru ambwu(eyo), Anyi borodu a anda ni ti Erika ra si ongu anya anda ni aika laru to pi ori to ni eraka si.¹⁶ Ma anyini egenika wa si, mani asi (enjwi) imbwe!

Chapter 8

¹ M'adinji, male amedete anyini nga Rubanga a edele Kristo'ba Macedonia ga ri aruge rii.² Obi aini asi ecandi aia mi Zwale wa ri si, anjo aidi njagodu ri pi nga ako aidi zwa nga aia kele nga lou ako ri ra.³ Kule amera anyi keki nga nja aia ateka wa ri ni pi, ongu zwa di sa ra.⁴ Ziki ama dudu aisa ai kuke nga 'ba Rubanga di yudea ga ri ni. Edeki nga di ra aidi si.⁵ Esu nga di ederu zwa ama rale ri ra! Ki ati asiki ai aiangasi opi ni; dini vuga le Rubanga di si aziki ai amani.⁶ Disidu amazi Tito ni ibu dini edore rii kalamu to du anda ga, kekonyi anyi asi cidu si ibu tema le di si.⁷ Anyi borodu limi to: a'i ge, nga'jore ga pi ciri ga, anya le oluzo baba 'ba ekonyire ga ri ni ga, pi le anyidi amani ruge ri si. 'Disidu amale anyisa anyede ibu le di 'di ani.⁸ Amaba anyini cara alusa ku. Ki medete anyini bazi a oluka baba aia rozipi(ba baazi)? Ekonyi ga ri ayo; male amesu di anya le tema ri ingoni ya ni.⁹ Anyini le ama opi Yesu Kristo dir a; anda ni limi to sa, ecoru nga ako anyi si, du du anda nga ako si anyolu du limi to.¹⁰ Ra madi le'jo di nig a ri di 'i; kulee loso rii anyeko nga anya edole kinya lagare ri si ri ra anyi 'ba atizo ri 'i nit e nga (ibu) edeka si adute ku ki kule anyisa anyile nga(ibu) edeka.¹¹ Disidu anyeko anya ibu ni! Anyolu ekore na nig a baba! Anya vico kolu ekore na nig a kalande andani anya edozo ri di ani. Anyede nga di nga anyidi aa ri si.¹² De anyi baba nga kere ga, Rubanga kai nga anya kelerib kalande anya olure ga baba kere na ni ga ri ani, ng anydi iyo ri si ku.¹³ Mobi 'ba zi abeka amaba dud uteri te anya dige si ku; ki nga aoluka anyadiga nja si,¹⁴ anyobi 'ba zipi ekonyi leka ra ri pi ni ekonyile. Dudu de anyisa anyile ekonyi, ongu de esu aidi nga a'a, kekonyi ki anyi ra. 'Disidu ai eri tuwa kekonyi ruki ki kuvi ru vi.¹⁵ Buku ole (Okole) ri a'jozo ri ani: "Modi nga tare nja ri di nga olu nza rere ku; modi nga tare ga ri di nga olu gar ere ku" ri ani.¹⁶ Anjo kolu Rubanga ni anda Tito a asi 'baka amadi ani anda anyini ekonyika si.¹⁷ Ede nga ama andani zizo ri ra; bwa bwadu anda ni diadu baba zwa andoni ri ra. Kemu anyidi anyini ndere tema anda leka si.¹⁸ Mazwe andani ama adozi alu 'ba cidu(borodu) a rule okpo si Kristo 'ba nga ibu anda a edele ofu loso ri ni

Chapter 9

ngeka si ri si. ¹⁹ Kuvu adi ile ra, Kristo 'ba lupu (ovi) anda ni lamure ga amato de amavo ibu le di ni edesi opi a ekusi si 'i; onguru edetezo amale ekonyi kele ra 'i. ²⁰ Amegeni amageni ama nga anda ri ni edeka ayo si luruzuka kolu iba nja dini edere ga iyo; ²¹ 'disidu male nga loso ri ni edeka te Rubanga a andaga ku, ki 'ba andaga sa to. ²² Ai ni awebazi du amazwe adozirezi na zo ri to; amobi asi na vu yaya du, ki rusa emsu anda ni baba ekonyi kere ga. Diadu sa anda egoni anyini nge aa, anda ni baba asarega ekonyi kere ga ai. ²³ Ki Tito le andani ma' adozi ni ama ibu edere rezi anyi ni ekonyi re ga ri 'i. adinji eri aia vobazi ilepi edeki Kristo 'ba karega ongu kuzika oku Kristo ni. ²⁴ Anyodete anya le ni anda ni; di kebee Kristo bazi kunie ama recuka anyi si ni nga bwadu(bwabwa) ri ni ra('ja).

Chapter 9

¹ Lejo mani ofu cwizo anyini ekonyi zwele 'ba Rubanga di Yudea aga ri ni a dile ga iyo. ² Mani ra anyile ekonyi kele ra 'I, 'disidu maba lejo anyidi nja 'ba Mcedonia aga ri pi ni. Dini adinji Girigi aga ripi obaruki baba ekonyi kere ga bwi kinya agini ri si. Anya le enja aia mori ibu loso ri ni edere ga ra. ³ Amazwe adinyi (ilepi) (dipi) du du ama recuka anyisi ri akede du ku; ki ma 'jozo ra ri ani dudu anyolu konyi anyidi to baba ⁴ Kusa de ba Macedonia ga evoba mato ri kesu anyi baba ku dinja amani kore ri kolu ingoni pi? Dinya anyidi le joruka adusika amani ra anyi baba i. ⁵ Le'jo disi amara loso ri adinyi dipi kuziki vosi amani andaga, dudu amesu ekonyi anya lele kele ri kolu baba de amesa ni amesu du baba dudu kedete le anyidi, ki mori si ku. ⁶ Anyira lejo ma jole dini ekwi: De modi kuji ori ga, kulwa anya ga; modi ori yire nja ri kulwa anya nja. ⁷ Mo'di alu alu kuke anda lezo ri ani, kukeru asilajwa ako onguru okpo si ku, adusiku Rubanga le mo'di nga kere asi ibwe si ri'i. ⁸ Rubanga kemu kuke anyini nga nja ra, rodu ra, onguru kate ti anyini ibu loso bworudu anya lele anye dee ri ni. ⁹ Kalande buku okole(ole) ri a'jo zo ri ani: "ke nga yaya du ecandi 'ba ni; asi ibwe anda di kolu tadu,"(loko ku). ¹⁰ Rubanga ori kere mo'di ori yire ri ni lenya nyale ri to rii sa kuke anyini ori bworudu anya lele ri ra onguru kumba ra, anyesu dudu nga(anya) lwale yayadu anya oluka nga lou ako asi.(avi?) ¹¹ Di kubaa onyolu odu twadu si limi to nga kezo nga lou ako, dudu ba amgbu kanzo Rubanga ni konyi anya ekele amadi si ri si. ¹² Ibu loso anya edele ri ekonyi te 'ba Rubanga di adute ku, ki kuke anjo Rubanga ni sa okpowasi. ¹³ Ibu anya edele ri kub aaba amgbu kuke du oku Rubanga ni anya nga ofu loso Kristo di anya a ile ri ni, ga 'i, asi baka si pi anya oluka nga lou ako si si ku, anya nga lanyuka ai to ongu ba zipi to si. ¹⁴ Kelegi ki Rubanga anyini, anya vico a ai koka asi ibwe to cwi si, adusiku Rubanga ke anyini asi ibwe le nja asarera ri di ra. ¹⁵ Anyi Rubanga ni dide andadi gelekpe ri si.

Chapter 10

¹ Ma Paulo si, ma'I kiza anyidi asi ibwe si. Ma oluzo anyito rii ma'joo ma mo'di ibwe rii, ki de ma anyini lele ga iyo mecoru mo'di anya ri i. Ma'I anyi kiza pi, asi ibwe Kristo di si. ² De amemu ni sa, akumu ma angare ga anyi ni ruge ku. Mani mgbwe sa ra 'ba joka amide nga vudi ayo ri ni amevo anga 'i. (arja). ³ De amolu vudige sa amani ovi viru 'ba vudige ri di to ku kuru. ⁴ Ajuke ama ojja dizo nga okpo rere ri a mi zwazo ri ojukwe ama ojja dizo nga okpo rere ri ami zwazo ri ajukwe vudiga ri ku, ki ajukwe Rubanga okpo to ri di i. Mazwa nga epele le, mamali du ri mi ayo si. ⁵ Muzwa Lecuka ba ni cirri Rubanga di nizo ku ri borodu ra; onguru ameco lara ra? Borodu engwi opigo Kristo di 'i, amebe koriki anda ni. ⁶ De anyedete anya laru pelere ra, amevo amolu baba lamgba kere gab a laru ako ri pini. ⁷ Anyinde nga bwabwa ri ayo. Mo'di zi anyini lele ga jore anda ni Kristo di 'i na aa ya? Kole kulura ana idi, adusiku ama 'i sa ama Kristo di i anda a oluzo ri ani. ⁸ Dinja ko ma okpo Opi a kele amani ri si alusa ku, de amecuma ayo si, sa 'I, di kubaa anyitu oru, anyolongwiru vuru ku. ⁹ Male amedeteru anyini andaga kalande mo'di emure ori kerega ofu ma avile, anyini ri si ni ku. ¹⁰ Mo'dizi kujoo: "Paulo a ofu okpo ambamba rere, ki de anda nib a aga anda ni okpo ku ongu lejo anda di sa nga yaya ri i. ¹¹ Kule modi di kura nga ama cwile ri nga ama evole edele anyini lelega ri to a mbwi mbwi ni aa ku. ¹² Ki amo'bi (ro?) ama 'ba zipi recuka aiangasi ndo ripi si ku. Anyinde mamali mi ambwu aidi! (Lali aidi ri ingiti!). Baki ai aiangasi oru rere liri aidi si onguru kuliki lejo aidi lerenika aidi ni vusi. ¹³ Ki ama le, recuka amadi amangasi lamvu cara ni di ku rari recuka amadi kolu bwa i'bu Rubanga a kele ama edele anyini lele ga ri niga. ¹⁴ Ama evozo ofu loso Kristo di ni ezizo anyini ri ni aga amalamvu 'ibu kele amani ri ni di kuru. ¹⁵ Amecu ama 'ba zipi a ibu edele ibu Rubanga a ekele amani ni di a di ni lamvu ka ra si ni ku. Rani amara a'I anyidi kenjaru ra, dudu amo'bi du ibu edele nja anyini lele ga,ki kulee teas kolu Rubanga a lezori ani. ¹⁶ Onguru amange ofu loso ri vu zipi anyini mara ga ri ni aga si, ki ameceru 'ibu bazi a edele bazi ni lele ga ri si ku ¹⁷ Kalande buku ole (okole) ri a 'jozo ri ani: "Mo'di lere anda kecuru ri, kecu anda ni nga Opi a edele ri si" ¹⁸ Modi aile ri anda ni bare andaga sir ii ku, ki modi aile rii Opi a 'bale ni ri 'i.

Chapter 11

¹ Maraa anyai mawa de kolu ina mamali sa i. kule anya'i! ² avi koma anyisi cwi kalande anda Rubanga ni kozo ri ani. Anyalande zangwa ago nire ku ma ecarale ago alu Kristo ni ri ani ³ Ori koma cwi, adusiku anyini di kemu kenjiru ra onguru kubaa anyebe le anyidi gogo Kristo aruge ri ra, bwa ovi alu alua ini lunjwa Eva ni cirri enjo di si. ⁴ Disidi mo'di emure udi ri kunge nga mbwi ri Yesu ni udi ri a dige ayo, viru anya esule ama ngele ri to ku. Nasi ofu u'di ri viru anya aile ra ri to ku, onguru anyiaie asi cidu si. ⁵ Amajo anyini bwabwa du: maju amba dipi di nga mani zware ran a iyo. ⁶ Nasi ma mo'di le'jo joka nire ku rii, ki cirri ga lele ku. Amedete ngadi anyini pelere saa cidu si onguru nga mbwi mbwi redeka ripi ni aga si. ⁷ Mali nga olusa anyini dige ma ofu loso Rubanga di ni ngere ga anyini kuru. Amaba ama amba vuru anyini

otuzo oru(anyini bazo laru to)? Disi ma ego ya? ⁸ Mova Kristo bazipi adide (maiya/musara) ibu amadi ni edezo anyini lelega. ⁹ Lele ma olure anyito rubia a mani zwazo ra rii, de male rubia mazi olusa anya ekonyi ku. Adinji enyaba Macedonia ga ripi eziki nga borodu ma lele ri ni. Molu anyni teri du ku, kalande andeni riani bwi andaga sa 'i. ¹⁰ Lejo anda Kristo dia oluka mani aside ge aa si megeni recuka di legwe mani vu borodu giriga aga ri ni aga ku. ¹¹ Ma'jo nga di adusi? Ma anyini leka ku si ya? Rubanga ni ra male anyi ra'i. ¹² Nga ma edele diadi di medee bobodu, du du maju ziba pi kecuruki du ama aisa ai ede ibu viru(ondo) ama edeka ri di ani ni ku. ¹³ Ba dipi ai maju bwabwa rii ku. Ai maju enjo ri pi 'i, ai di 'ba enjo lujaba ibu aidini dile ga ri pi 'i onguru kecoki ai du du ai kalande du maju Kristo di bwabwa ri pi 'i. ¹⁴ Akau ko! Sitani sa keco andani kalande malaika ingwe di ani! ¹⁵ Ki di lejo amgbwugo rii ku, de'ba ibu edeba anda ni ri kecoki ai kalandeki ba anda rii sa, vulega ngani ti a lokore ga, kevo kesuki bwa nga aia lele ri ra nga aia edele ri si. ¹⁶ Amangwa anyini(jidi): Mo'di zi alu sa kura mamali riku. Ki de anyira andaani sa kule anyai ma kalande mo'di mamali ri ani, du du a mecura amba mba ku. ¹⁷ Bwadu nga ma 'jole diadi di nga Opi a lele amajo rii ku. Lejo recuzo 'di si majo nga kalande mo'di mamali ri ani. ¹⁸ ki 'ba amgbu a recuka le'jo ba di ekwi akorisi si, maisa mecura anda ani. ¹⁹ Anyi anyangasi ciri, disidu anyai 'ba mamali rii sa anjo to. ²⁰ anyebi 'ba anyini baka opigo du ripi a le'jo 'ba anyini lutuka, 'ba anyini osika rii, 'ba anyini edeka rii, kusa 'ba anyini elemvu ludiba ri to. ²¹ Dinga koma cwi ma 'joka ama okpo ako si. Ki de mo'di ku'jo anda kecuru nga zipi si -ma'jo nga kalande ma mamali ani- memu molu asi okpo du. ²² Ai ebere'i'ba ya? Miasa ma ebere go. Ai Israeli 'ba ya? Maisa ma Israeli go. Ai bonyi Abramo di i ya? Maisa ma bura Abaramu di'i. ²³ Ai ba ibu edeba Kristo ni rip ii ya? Mo'jwa kalande mo'di mamali ri ani ki ma modi ibu edere Yesu Kristo ni aini zware ra rii! Mede ibu okposi rere; asu ma mabusi aga vu yayadu; amba ma vu yayadu; ire dato vii yaya du. ²⁴ Judei 'ba mbwa ma mudina limbi dicadu ni ate vu tou ²⁵ Roma'ba mbwa ma kurubai si vu ina; awa ma oni si vu alu omocu i 'bo si ra ra ni vu ina; molu iyii aga saa mudiri alimbi isu ni vu alu, ²⁶ ma awe yayadu ri nig a mesu ecandi iyi elure ri si ra, onguru kuraka ba ga si, ma ecande ni ma Judei bazi kafiri ba to ba ni. Ecande mbwi mbwi de taumi a si, ecandi nyaraga diga si. Ecanda meri ekpwa ri ni asi, econdi rozi enjo ri pi di si. ²⁷ Mede ibu ecandi to, Malamu odukoka ako, abiri iibi to oko ma "dima" okpo si vu yaya du. Linya ate mami ku vu yayadu, ijbwe dige, kusa bongu ako. ²⁸ Onguru nga zipi ni edeteka ako, mani asi kolumvuru ma nga raka odu cidu Kristo'ba cidu a ruge si. ²⁹ De mo'di zi di okpo iyo, maisa molu okpo ako. De modizi kude enji aga asi lajwa kuko ma cwi. ³⁰ De mecuru nga ma recuzo ri nga idetere ma okpo ako ri si. ³¹ Rubanga pi ata Opi Yesu di- akecu runa tadu!- ni ma enjo ku ni ra. ³² Ma oluzo damasiko gar ii mo'di vu lasere Opi aretasi a di na ni ndele rii ri ba 'ba tauma ni tumi ge mani kore ga. ³³ Ki aba ma(kongoro aga) (evo epkwa na ri ga) evo aga, esi ma ari di mbwo ri ni ga si vuru, mefe pi.

Chapter 12

¹ M'adinji, mani emure ri, medete ma mo'di nga ngere loso ongu cirito ri ni kura; ki memu le'jo Rubanga a kele ri edetere. ² Ma olure anyini aga rii, nga te ma nile ri Yesu 'i, Andani Kristo ni epale kruce dige ri 'i. ³ Ma emure anyidi rii memu okpo ako, ori to, pi ru adika to. ⁴ Nga ma 'jole pi ma ngele ri, Mange cirri 'ba di 'ba etazo ri si ku, rarii me'dete mori endi ole (okole) ri di 'i. ⁵ Ma aga dini edezo diani ri dudu anya ai kolu du ciri 'ba di si ku, ki okpo di si. ⁶ Ki rusa amani ciri kele ba zoka amba ri ni aa, kolu dini sa cirri di vudige rii ku, kusa cirri 'ba vu laseka di i sa ku, adusiku cirri aidi koloko loko. ⁷ Ciri Rubanga di rugure di ama lenile lejo anda ekwi nile ku ri dii ri 'I, anda ni ciri Rubanga a edele eze olure ga oku amadi 'I vu a edozo kuru ri i. ⁸ Ba vu 'di laseba ri ni aga mo'di alusa cirri dini nire 'ja na iyo. Kesu kuniki ra, tamidi epaki Opi oku di kruce dige ku. ⁹ Nga ama le nile ri buku ole (okole) ri a jole: "Nga mi a ndele ku, kusa bi a erile ku ri 'i, nga bani ciri zware ra ri 'i; nga di borodu Rubanga ede 'ba andani leka ri ni." ¹⁰ Di bwa nga Rubanga a edele ama ni endi ole di si ri i, Adusika ende kesu nga dini ri bworodu de kesu ngana kolu Rubanga di ruzure di ri 'i sa kesu ra. ¹¹ Nga mo'di di ruzure di ri kedeteru bwa anda endi si, mo'dizi a endi si ku; Alu alua ri ani nga Rubanga di ole (okole ri si) ri si. ¹² ciri vudige ri ni ole ga, amesu endi ole engare Rubanga di ri keleri dudu ama dudu amani du kwe Rubanga a kele amani ri 'i. ¹³ Disidu amelini nga leti 'ba ciri ri a nga lemizo ri si ku, ki amele ni leti 'ba cirri ri a nga lenizo ri si ku, ki amele nice leti endi okole ri a le nile amani ri si. Ameleni nga endi okole ri dib a Endi Okole to ri ni. ¹⁴ Ki mo'di endi ako ri 'i nga engare Rubanga di di ri alusa ku. Anda ni nga dipi ekwi ako; Zwa ciri anda dir a, a 'dusiku kumiru wa ni leti endi ole ri di si. ¹⁵ Ra rii mo'di endi ole ri to ri kumi loso nga cidu di wa ri ni, ki loso na mo'di zi kume kpwe. ¹⁶ 16Kalande buku ole ri a joka ri ani: "a'di kumi Opi ra ni ja ri ni?" ¹⁷ A'di kele ni anda ni wa ri ni?" ki ama 'ba ra Yesu Kristo di to ri 'i. ¹⁸ Mai Tito Kamuni ra, onguru mazwe Kristo'ba aia vore rezi ri sa ma 'i. Disidu anyijoo Tito Lunjwa anyi to ya? Amani ibu idere anda to alu onguru asi alu ri si to ku ya? ¹⁹ Nasi anyi raa te amange nga ama ngele ri amani epazo anyini anda ga ija? Ku (iyo) Rubanga ni anda ga amajo nga Kristo a lele ri ayo. Ma adinyi, nga borodu ama edele ri amdee anyini ekanyi zo. ²⁰ Ori kuko ma muka anyidi si ko, adusiku maraa mesu anyi ma leka razo ri ani ku. Mesuo oja'ja, avi, Anga nga lou, 'ba ludaka, 'ba otaka, recuka pi di sika to kolu a'a. ²¹ Ma orizo muka iledia si ri ma Rubanga kemu kuke mani dinja anyini andaga ra, memu mowu 'ba yaya du enji ogboro(ambwugo) edeka eze, ki rukaa ku ri di, aia enyi asa dipi ra injwi ri di edeka si ra.

Chapter 13

¹ Di diadu vu na zo rii mani emuzo anyi ndere ga. Buku okole ri a 'jazo ri ani: Sikia kaloliru loso ri nga sadenia eri kusa na ri a 'jole ri si. ² Male ametede anyini adipi ede enji andani ati ni ya pi 'ba ziba to tuwadu. Majo andani anyini awe madi erizo ri si nga di ra, ti diadi de amolu anyini aga iyo sa majoo idi. Odu ma ekizo rini nga modi alusa pire lamgba ga si pi na kolu iyo. ³ Anyile Kristo Ku'jo nga masi(matisi) iledi, anyero anyinie ra. De anda ni anyini aga anda ni okpo ako ku, ti

ra ri kedete okpo amada di anyini aga. ⁴ De maniniga okpo ako andadi si adi anda ni kruise dige kpwo sa okpwo Rubanga di si olu lidri. Ama remuka anda to alu si ama sa ama mori ako; ki ruleka badi anjilo ri si, evo oluki anda to okpo Rubanga di si. ⁵ Anyama anyi anyanga si onguru anyalali any a le'joni, ni zo a du bwabwadu, di anyi a'i to ya i. bwabwadu anyini ra Yesu Kristo ni anyini asi aya aa ya? De dini kule, mgbesi anyiga ru imbwe. ⁶ maraa anyini ra ama 'ba, dekara ri 'i ku i. ⁷ Ama Rubanga a ni elegi dudu anyide du? Nga enji injwi ri ni aga ku edete zo ama 'ba asa deka ra ri ku, ki du du anyede nga loso ri ayo de alandeki ba deka ra rii i sai. ⁸ Amede nga ego ri anda loso Rubanga di ruge kpe, ki kuke amide nga ri ayo. ⁹ Amani asi ibwe de ama okpo ako nai, ki anyile anyi okpo. Du, disidi ama isa amelegi du du anyengwi loso amba mba rere ¹⁰ Di nga tema ma ofu cwizo anyini ma olure anyini aga iyo ri I, du du de amesa ni angala kuko du ma anyi ruge okpo Opi a kele mani ri 'bare anyi ni dige ku. Okpo di anyini etuzo andaga anyini longwizo vuru ku. ¹¹ Diadi ma adinji, anyolu asi ibwe si anyo'bi zoka loso, anyekonyi ru anyi ni. (anya lofo ga). Anyemuru alu, anyolu ibwe si(oja ako)? Vu na nig a Rubanga le dri ibwe to rii kolu anyi to. ¹² Anyizi anyi anyi ni anjo si. ¹³ Kristo ba borodu zi anyi laka.Tutu opi Yesu Kristo di, le Rubanga di, ¹⁴ lemu endi okole ri to kolu anyi borodu to.

Galatians

Chapter 1

¹ Paulo ni majugo - le 'ba di si ku kesu 'ba a ovile ni rii saa ku, ti le Yesu Kristo pi Rubanga Ata Yesu ni enjire pi da aga si ri di si - ² pi adinji aa mato kare aluga ripito, macwi waraga 'di ekelezia mgbimghi Galatia ga ri ni. ³ Kiza kolu nyini pi i'bwe to engare Rubanga ni ama Ata 'i ri di si pi Opi Yesu Kristo di si rii, ⁴ Andaa azi Andaa lidi ama enji si dudu Andaa kalari ama vu injwi 'di niga si, le ama Rubanga pi ama Ata di si, ⁵ Andaa ni kolu eku tadu tadu. ⁶ Ma'u cwi de ameri a'jo anyulufuru pi ezeze 'dini na'i Andaa ni anyini lungwere kiza Kristo di si ri di si. Ma'u cwi de anyulufuru ofu loso zi mgbi na di na'i, ⁷ ti gba rii ofu loso zina iyo, rari 'ba zi vo anyini ecandirega pi Ofu Loso Kristo di 'di ni ecorega letzi mgbi nasi. ⁸ Ti de ama'i, deku malaika engare ru'buga si na'i kunge anyini ofu loso zi mgbi ama ngele anyini ri to, kulee akalu ra. ⁹ Ama 'jozo ra atisi ri ani, diadu saa ma'joo idi, " De mo'di zi kunge anyini ofu loso zi mgbi anyi esule ra ri to, kulee akalu mo'di ile ra." ¹⁰ 'Di ke'detee a'jo diadu male 'ba kecu ma'i ? Iyo, rari maa lele ri Rubanga kecu ma ni. Mandu anjo anjo keka 'bani ayo ya ? De adi mandu anjo keka 'bani ayo, ku'joru ma Kristo a opigo 'i ku. ¹¹ A'dusiku male anyini, maa adinji, a'jo Ofu Lofu maa ngele anyini ri enga 'baga si ku. ¹² Mo'di zi ke mani ofu 'di ni ku, pi saa mo'di zi leni ma du ni ku. Rari mesu Yesu Kristo a re'deteka mani si. ¹³ Anyeri ra lidi madi a ovi anda maa oluzo dini Yudei 'ba di niga rii, esu mecandi ekelezia Rubanga di ambamba pi esu mo'bi enjile ra, ¹⁴ moko cara dini ama a'bi di ni vu tuwa pi 'ba dini Yudei di niga ripi ni lelega malaga ati ma'i. 'Di ovi maa asi tazo okposi ama a'bi a leti ni vu okorega rii. ¹⁵ Ti de Rubanga mani lupere mende a 'aga si, pi mani lungwere Andaa kiza si ri a'ira ¹⁶ dudu Andaa ke'dete Andaa Ngwa ni mani, e'bedu amange le'jo Andaa di 'ba juru ri ni lelega, malari lara esuka 'ba di si kurukuru du kuru. ¹⁷ Mamu saa Yerusaleme ga kuru 'ba alungwe a'i maju du mani ati ripi di. Rari mamu ati Arabia, pi 'di a vuga mangwi Damasiko. ¹⁸ Ongu kinya na a vuga mamu Yerusalemu ga Petero ni zirega, pi molu andaa to o'du mudilimbi tou. ¹⁹ Ti mande maju zi'ba ripi kuru, rari Yakobo ni Opi adozi 'i. ²⁰ Nga maa cwile anyini 'diniga, ma'joo anyini gbadu, ma'jo enjo ku, ²¹ 'Di a vuga mamu kare Siria pi di Kilikia to ri niga. ²² Esu adi ekelezia Yudaya ga Kristo ni aga ri nikii ma ku. ²³ Erikii eri papala a'jo, " Mo'di anda amani ecandire ri diadu ku'joo, a'i anda andaa lele enjile ra 'di andisi ofu loso rii". ²⁴ 'Disidu kekii eku Rubanga ni masi.

Chapter 2

¹ Kinya mudi alimbi su a vuga mangwi idi Yerusalmu ga kare aluga Barnaba to, mazi tito ni to. ² Mamu naa lete si pi me'dete a'ini Ofu Loso maa ngele juru ni rii. Molo'joru vuruvuruni 'ba alu alu ripito - dudu madi olu mo'di lafere isa kusa anda lafere isa rii ku ³ Ti Tito ni Girigi go olure mato rii saa ari mori si kuru dudu akuli andaa ni ra. ⁴ A'i adinji lunjwalunjwa di ile etorukii vuruvuru ni amani aga umiya du dudu a'i kuni ama di mgbo Opi Yesu Kristo ni aga ri. lekii amani 'bale opigo du, ⁵ ti amale le'jo a'idi ni erika ku kwa, dudu gba Ofu Loso di kolu anyito. ⁶ Ti 'ba ru'ba'ba 'ba amba du ile (de a'i a'du'ba ya ni le'jo madii ku, a'dusiku Rubanga lapi 'ba ni lele ku)- a'i 'jo'ba a'i amba ilepi, ma'joo 'dini, enjakii ngazi mgbi na mani kuru. ⁷ Rari dusi, ndekii a'jo ake mani Ofu Loso ri ngele 'ba olile kuru ri ni, kende ake Petero ni Ofu Loso ri ni ngezo 'ba olile ra ri ni ani. ⁸ A'dusiku Rubanga ni i'bu edere Petero to maju du 'ba olile ra ripi ni ri, saa ede i'bu mato juru ni. ⁹ De Yako'bo pi Kefa to Yoani ni laka, a'i anda nile amba du olu'ba pelopelo ani ekelezia ga ripi, kunikii kiza kele mani ri, a'ikii ama Barnabo to di riri ri si remurega alu a'ito. A'ikii ra a'jo amavo juru ge pi a'i kuvo 'ba olile ra pi di. ¹⁰ Zikii ama ku'jokii rarii kulee amera 'ba nga ako rpi, nga 'di gba maa lele ndo edele rii. ¹¹ Ti de Kefa kemu Antioko ga, me'ja andaa ni gbo du a'dusiku andaa ede injwi. ¹² Esu adi 'ba zi evo Yako'bo pidi si kuru du, Kefa ri nga nyare 'ba juru ri to kare aluga. Ti de 'ba ile ku'jo a'i kesa, andaa e'be nga nyaka juru to ri ra pi vuru mgbi a'ini aga si. Andaa ori ra 'ba roluka le'ba ayo ilepi si. ¹³ Yudei 'ba zi ripi saa emurukii andaa to lunjwalunjwa 'di niga. Kesu Barnaba 'i saa 'i aku pi a'ito a'ia lunjwalunjwa ni aga. ¹⁴ Ti de amande nga a'ia edele 'di viru gba Ofu Loso di to kuru, ma'jo Kefa ni a'i tuwadu ile ni andaga, " De nyi Yudei 'ba go, pi nyolu ovi juru di ani Yudei 'ba di ani ku, nyiri juru mori si ingoni olurega Yudei 'ba ani ?" ¹⁵ Ama amanga si oti ama Yudei 'ba pi ama juru enji'ba ripi 'i ku, ¹⁶ kesu ileni saa amani ra a'jo mo'di zi iyo 'bale anda na'i i'bu cara ni vu okozo risi ti a'i Yesu Kristo ni aga risi. Ayosi ama saa ama'i Yesu Kristo ni ra dudu aku'ba ama 'ba anda rii Kristo ni a'ika si, i'bu cara di si ku. A'dusiku i'bu cara di si avo a'ba mo'd zii anda du ni ku. ¹⁷ Ti de ama 'ba lari ndu'ba Yesu Kristo

ni aga ripi, ama saa akesu ama enji aga juru ani, 'di ke'detee a'jo Kristo ni enji ni ata ? Ile ani ku kwa! ¹⁸ A'dusiku de amasi idi nga anda maa arele pi ripi ke'detee ma mo'di injwi rii. ¹⁹ A'dusiku cara aga mada ra cara ni, dudu amadi Rubanga ni. Epa ma kuruce dige Kristo to, ²⁰ Diadu madi ma'i ku, ti Kristo ni kadi maa 'aga ni. Lidi diadu maa adile ruge 'di madi a'ika Rubanga a Ngwa ni aga risi, Andaa ni mani lere pi Andaa lidi ni kere masi rii. ²¹ Ma'ba kiza Rubanga di bara ga ku, de 'ba kesu andaanda wa cara ni vu okoka si, ku'joru Kristo da isa.

Chapter 3

¹ Anyi Galatia 'ba anyi mamali. A'di ro anyi ni? E'dete Yesu Kristo ni anya andaga pelere a'jo epa Andaa ni Kuruce dige. ² Male amani nga alu 'dii papala anyidi si: Anyesu Endi Okole ri i'bu cara ni vu okozo ri si de le'jo a'i di ni erika si? ³ Anyecoru mamali 'dini? Anye'do Endi Okole si, diadu avo eco anyi 'ba anda du le'jo ru di si? ⁴ Anynde icandi nga karako aga 'dinipi godu isa - de gbadu kolu isa na'i? ⁵ Andaa ni Endi Okole ri ni kere anyini pi nyuma edere anya lelega ri kede nga 'di i'bu cara ni vu okozo risi de le'jo a'i di ni erika si? ⁶ Kende Iburaimu a Rubanga ni a'izo pi eco andaa ni du mo'di anda rii ri ani, ⁷ ovi alua ri ani saa, kulee anyini, a'jo a'i 'ba a'i to ripi 'boronji Iburaimu dipi 'i. ⁸ Buku Okole ri nde nga andaga ra, a'jo Rubanga kumu keco 'ba juru ri 'ba okole du ra a' si, nge Ofu Loso ri ra Iburaimu ni dogodogo du, ku'jo, " Nyini aga suru tuwadu vo kesu tutu ra." ⁹ 'Disi, 'ba a'i di ni anda loso kare aluga Iburaimu ni mo'i a'i di ile to. ¹⁰ 'Ba tuwadu i'bu cara di ni egeni'ba ayo ripi alu a'i ra: kende cwizo ra Buku Okole ri niga riani, " Ba tuwadu nga cwile buku cara di niga ri ni ede'ba duwadu cwizo ri ani ku rii alu a'i ra." ¹¹ 'Di diadu e'dete pelere a'jo mo'di zi 'bale anda Rubanga andaga cara ni vu okoka ayo na si alusa iyo, a'dusiku acwira, " 'ba anda ri kuvo kadi ra a' si." ¹² Ti cara ni nga a'i dii ku, rari, acwi a'jo, " Mo'di i'bu cara di ni edere ri kadi ayosi." ¹³ Kristo lari ama lalu cara di ni aga si Andaa recoka lalu du amasi ri si - a'dusiku acwira, " 'Ba tuwadu epale kwe dige ripi alu a'i ra." - ¹⁴ e'bedu tutu Iburaimu di kemu juru ni Yesu Kristo ni 'aga, dudu a'i si amesu Endi Okole Rubanga a ecarale ri. ¹⁵ Maa adiinji, adi amolo'joru ovi 'ba a loro'joro ri ani. De 'ba a'iru ra cara andaga, mo'di zi ra'ika ileni ngure na iyo kusa nga zi enjarega laka. ¹⁶ Nga ecarale ile Rubanga ecarale Iburaimu ni andaa ngwa to. Buku Okole ri 'jo kuru, " Nyaa 'bonji to," ku'joru 'ba karako ni ku, ti mo'di alu ni, " pi nyaa 'bura ni," ku'joru Andaa ni Kristo 'i. ¹⁷ Diadu nga maa 'jole ri 'dii: Cara, kele 'bani kinya 430 a vuga ri, lufu ra'ika Rubanga a edele 'bato atisi ra ri ku, nga Rubanga a ecarale ra ri ni nguzo pi. ¹⁸ De nga Rubanga a ecarale ra ri 'ba kesuo cara ni vu okoka si, ku'joru nga ile emu Rubanga a ecaraka ra si ku. Ti Rubanga ke nga ile isa Iburaimu ni Andaa 'joka Andaa kumu kukee Iburaimu ni ra ri si. ¹⁹ Diadu cara ni i'bu wo a'du? Enja cara 'bani enji 'ba di si dudu kusa ko saa Iburaimu a Ngwa a emunga, Andaa ni ake nga ecarale ri ayosi rii. Cara ni emu 'bani malaika di ga si, mo'di edere 'ba lelega ri ni diga si. ²⁰ Mo'di de kede 'ba lelega kesuo 'ba ile ni weli zwa alu ni ra. Ti Rubanga ni alu. ²¹ 'Di ke'detee a'jo cara le nga Rubanga a ecarale ri ku? Ileni ku ! De kesu cara lidi ezire 'bani wa na akuke ra, tebe 'dii anda anda kemu 'bani cara ni vu okoka si wa. ²² Ti Buku Okole ri ombe 'ba tuwadu cwi enji aga dudu nga Rubanga a ecarale ra 'ba ni a'isi Yesu Kristo ni aga ile akuke a'i a'i'ba ri ni. ²³ Esu adi a'i iyo ri, ama 'borodu ombe ama cwi cara aga, ama mabusuge kusa du ko saa leti a'i di ni e'detere ga. ²⁴ 'Disidu cara ni olu ama leyi 'i sa ko Kristo a emunga, dudu aku'ba ama 'ba anda rii a'isi. ²⁵ Ti diadu a'i a esaka ra si, ama leyi diga ku. ²⁶ A'dusiku anyi tuwadu anyi 'bonji Rubanga di 'i Yesu Kristo ni a'ika si. ²⁷ A'dusiku anyi tuwadu ebatizale Kristo ni aga ri anyulusuru Kristo si. ²⁸ Mo'di zi Yudei 'ba go kusa Girigi go na diadu iyo, mo'di zi olure opigo du kusa dimgbo dii na iyo, mo'di zi olure ago du kusa izi du na iyo, a'dusiku anyi tuwadu nga alu rii Yesu Kristo ni aga. ²⁹ 'Disidu de anyi Kristo a 'i, anyi 'bonji Iburaimu dii, pi 'ba nga Rubanga a ecarale ra ri ni esu'ba ripi 'i.

Chapter 4

¹ Ma'joo 'dini, mo'di mure ata a limi ni esure ni ri de adi andaa olu 'bura andaa mgbingbi iyo opigo to, kesu andaa kolu 'ba ile ni ata 'i sa 'i. ² Ti leyi andaa di kuzwa andaa ni ni kusa ko saa ataa ovile andaa ni mori kezo nga tuwadu zwazo ni ri niga. ³ Ile ani saa, adi ama oluzo 'bonji ciri du rii, amari olure opigo du ori injwi vu 'di ni lasere ni ri dii. ⁴ Ti de saa kumu ko'biru ra, Rubanga ezwe Andaa Ngwa ni, izi ti ni, ati cara 'aga, ⁵ dudu Andaa kate 'ba cara a ombele cwi ri ni larika wa, dudu akeco ama 'bonji du Rubanga ni. ⁶ pi diadu anya oluka 'bonji Rubanga di 'i si, Rubanga ezwe Endi Okole Andaa Ngwa di ri ama asige, Andaa kojwa, " Ata, Mataa." ⁷ 'Disidu diadu nyi opi ku, ti 'bura, pi de nyi 'bura nyi mo'di tozo mure nga 'bani vole esule Rubanga di si ri ni esure 'i. ⁸ Ti saa nasi, anya Rubanga ni nizo kuru rii, anyolu opigo du nga mori a'idi si 'ba a lungwele rubanga du kesu a'i Rubanga ku ripi saa'i. ⁹ Ti diadu anya Rubanga ni nika ra si, kusa diadu Rubanga anyini nika ra si, ongu anyingwi vule a'duga olurega opigo du nga mori ako pi ekwi ako pi endi andi vu lasere ni ri di ? Anyile aku'ba anyi opigo du idi? ¹⁰ Anyekuka o'du pi imba wilo pi saa ayi di meli to kinya aga! ¹¹ Ori kuko ma anyisi diyo nasi naa i'bu maa edele anya lelega ri mede isa. ¹² Ma'i anyi okposi, maa adiinji, anyolu maa ani, a'dusiku ma saa mecoru anyi ani. Anyede nga injwi mani kuru. ¹³ Ti anyini ra lele maa Ofu Loso ngezo anyini vu atizo ri si rii esu lajwa aa maa ruge, ¹⁴ pi kesu maa ru ni ovi kelende anyini injwi lele nasi saa 'i, anyede ma kuru pi anyiga ma kuru. Rari dusi anyi'ba ma asi tuwadu si kende anyi'ba malaika Rubanga dii ani, kende ma Kristo Yesu ni gba ri 'i ani. ¹⁵ Diadu anya anda loso ri wo inguwa? A'dusiku mange sadeni anya ruge wa, a'jo kesu kate wa rii, tebe'dii anyenge anya mi pi kele mani. ¹⁶ Ti diadu mecoru anya o'ja'baazi 'i maa anyini gba 'joka ayo si? ¹⁷ A'i 'ba azika ilepi takii asi okposi anyini kurega pi, ti ile konyi ako. Lekii a'i kalapi ama lele anyito ra dudu anyile a'i kuzwa ama ra. ¹⁸ Andaa ni loso amani nga loso ri ni lezo kalaga pi, anyede nga 'di te maa mi ni orika ayo si ku. ¹⁹ Maa 'bonji ciri ripi, ongu malajwa lajwa oti di anyisi idi kusa ko saa Kristo ni kelende anya 'aga to. ²⁰ Male esu amolu ire anyito diadu, dudu ameco maa u'duku ni ovi, a'dusiku maa di kiru ra anyisi. ²¹

Adi anyi'jo mani, anyi le'ba anyoko cara ni vu ayo ripi, anyeri nga cara a 'jole ri ku? ²² A'dusiku acwi ra a'jo, Iburaimu ni 'bonji na ri, aluzo ri opizi ri ti ni pi azika ri izi andaa di gba ri ti ni. ²³ Aluzo ri opizi ri ti ni le ru disi, ti azika ri izii ni gba ri tini cara Rubanga di si. ²⁴ Nga 'dipi 'ba kate ayuka na leti le'jo 'bezo ri di si, a'dusiku uku ri 'dipi o'bie ra'ika ri ripi to. Alu a'ia lelega ri enga 'be Sinai di ni gasi pi andaa kuti 'bonji opi du. 'Di andaa ni Hagari 'i. ²⁵ Hagari ni viruvi 'be Sinai di to vu Arabia di niga rii, pi andaa viruvi Yerusaleme ni vu dige 'dia ri to, a'dusiku andaa ni andaa 'bonji to tuwadu opigo. ²⁶ Ti Yerusalemu ni oru ri di mgbo to, pi andaa ni ama ende 'i. ²⁷ A'dusiku acwi ra, " Kulee anyanjoru, nyi mo'di tire ku ri, ojwa anjo si nyi oti ni lajwa erire kuru ri, a'dusiku 'bonji izi tire kuru ri di yayadu zwa 'bonji izi ago to pi tire ri di ra. ²⁸ Ti anyi 'i, maa adiinji, kende Isaka ani, anyi 'bonji nga ecarale ra ripi dii. ²⁹ Saa nasi, andaa ni tile le ru di si ri ecandi andaa ni tile Endi si ri ra. Diadu saa viruvi andaa to. ³⁰ Ti Buku ku'jo a'du? "Do izi opizi ile pi andaa 'bura to. A'dusiku 'bura opizi ile di mu lapi limi mule esule ri 'bura izi gba 'di di to ku. ³¹ 'Disidu, maa adiinji, ama 'bonji izi opizi ri dii ku, rari 'bonji izi gba ri dii.

Chapter 5

¹ Di mgbo si, Kristo ke amani di mgbo ra. Ayosi, anyede okpo anya di mgbo ni aga, anyi'idi ku olurega opigo du. ² Anyinde, ma Paulo si, ma'joo anyini 'dini, de anyi'rolika ra, anyivo anyesu nga zi loso na alu saa ku Krist ni aga. ³ Make sadeni 'di mo'di alualu lere akuli andaa ni ra ri ni, caraga, kulee andaa koko cara tuwadu ri a le'jo 'i. ⁴ Ali anyi pi Yesu Kristo di si, anyi le'ba aku'ba anyi 'ba anda du cara ni vu okoka ayo si ripi, diadu anyesu kiza wo ku. ⁵ A'dusiku Endi Okole ri si pi a'i si amate geni anda anda di asi si. ⁶ Yesu Kristo ni aga ru olika pi ru olika ku to 'boro nga ekwi ako ripi 'i, ti a'i i'bu edere le si rii. ⁷ Esu anyife loso. A'di luga anyini nga gba ri ni erirega? ⁸ Nga anyini asidi vure ile enga Opi ni anyini lungwere ri di ku. ⁹ Akukwe gaangwadu ri kenga irafu ngile ri ni. ¹⁰ Anya asidi kolu okpo Opi ni aga dudu anyulura nga zi mgbi na ri ku. Mo'di anyini lunjware ile kumu kesu lamgba ra. ¹¹ Maa adiinji, de adi mange le'jo loso ru olika di a dige na, 'ba kuke icandi mani a'dusi? 'Dia ku'joru kuruce 'ba ni pa lusire kwedili du ile a'ba baraga! ¹² A'i anyini ecandi'ba ile malee kolikii a'i ru tu tu ! ¹³ Maa adiinji, alungwe anyi dimgbo aga. Ti anye'bu anyi dimgbo ile fuco ru di ni edezo ayo ku, rari le si, anyekonyiru anyianiyini. ¹⁴ A'dusiku cara ndutu ni ederu ra nga alu 'di ni aga, a'jo, " Kulee anyile nyaa rezi ni nyaa ru ni lezo riani." ¹⁵ Ti de anyosiru sisi pi anyogwiru anyukwa ani, kulee anyekukaru dudu anyidi reko anyianiyini ku. ¹⁶ Ti majoo 'dini, anyalawe Endi Okole ri ni aga pi anyivo anyede fuco ru di a i'bu ku. ¹⁷ A'dusiku fuco ru di ku'di o'ja Endi Okole to, pi fuco Endi Okole di ku'di o'ja fuco ri di to. A'i ri 'di o'ja'baazi, 'disi anyate ku nga anyi lele ayo ri ni ederega. ¹⁸ Ti de Endi Okole ri kuse anyi di ni, okpo cara di anyi ruge iyo. ¹⁹ I'bu ru di kelende pelere, a'i, asa, nga andi ripi, mi mgbaka, ²⁰ ori injwi ri ni ruka, ule, o'ja'ja, revuka, avi, anga injwi kanya ri, larafuka, larapika, ²¹ avi, mera, pi remuka lamvu di pi mera di to, pi nga zi'ba ovi 'dini 'dipito, ma'joo anyini, 'ba nga ovi 'dini 'dipi ni ede'ba rii vo esukii keru Rubanga di ku. ²² Ti o'a Endi Okole di andaa ni, le, anjoanjo, i'bwe, asi epika, ovi ni loso, kiza, a'i, ²³ oluka 'di, pi ru ekukaka, nga 'dini 'dipi niga cara zi iyo. ²⁴ A'i Yesu Kristo di ripi epakii a'ia ru fuco tuwadu ru di to kuruce dige. ²⁵ De amadi Endi Okole ri si, anyi'ba akalawe Endi si. ²⁶ Anyi'ba akecurukii ku, 'ba zipi ni asi enjizo, pi amani oluzo avi to ama lelega.

Chapter 6

¹ Maa adiinji, de mo'di zi ku'de enji zi ni aga ra, anyi 'ba oluba ovi Endi di si ri kulee anyedu andaa ni asi i'bwe ri si. Anyera anyi toto, dudu anyi saa lu'bilu'bi kudi emu anyini ku. ² Anyingi anyi teri anyianiyini, dudu anyede cara Kristo di. ³ A'dusiku de mo'di zi kuraa a'jo andaa ni mo'di oru rii, azi esu andaa ni mo'di oru rii ku, anda ni kulunjwa andaa ru 'i. ⁴ Mo'di alualu kulee kunde andaa i'bu 'i, de loso, kudi recu du, kecuru mo'di zi a i'bu si ku. ⁵ A'dusiku mo'di alualu ri kumu kungi andaa teri 'i. ⁶ Mo'di lenile le'jo Rubanga di si ri kulee kalami nga loso tuwadu kende lonya ani kusa bongu diyo limi saa andaa di ri mo'di andaa ni lenire ri to. ⁷ Akulunjwa anyi ku. Rubanga ni engalia kusa alunjwaa kpe, a'dusiku nga mo'di a yile amvu aga ri andaa kumu kulwaa ayo. ⁸ Mo'di ori fuco andaa ru di ni yire ayo ri kumu kulwa da ayo. Mo'di nga Endi Okole ri a lele ayo ri ni yire ri kumu kulwa lidi lokore ku rii. ⁹ Akalandekii ku nga loso ri ni edeka si, a'dusiku saa mure esare ri niga amavo amalwa lalwa loso ri ra, de amalande kuru na 'i. ¹⁰ 'Disi, de saa kukeru amani ra, kulee amede nga ovi liso rii 'ba tuwadu ni, lagare pi ri a'i 'ba zo a'i di ni aga ripi ni. ¹¹ Anyinde le'jo maa cwile anyini maa disi nukuta rongo ri si ri. ¹² A'i le'ba recuka le'jo ru di si ile kuleekii a'i kuri anyi mori si dudu akoli anyi ra. Kedekii nga 'di dudu 'ba kecandi a'i ku kuruce Kristo di si. ¹³ Kesu a'i 'ba a'ia ru ni oli'ba ra ilepi saa okokii cara ni vu ku, ti kuleekii anyoliru ra dudu a'i kecuru anyi ru si. ¹⁴ Ti dubasi le kulee amecuru nga zi si ku, rari te kuruce ama Opi Yesu Kristo di si, andaa si epa vu 'di mani kuruce dige, pi ma saa epa ma kuruce dige vu ni. ¹⁵ A'dusiku ru olika ede nga zi ku pi ru olika ku saa ede nga zi ku, rari nga rulere ri mo'di keco andaa lidi u'di. ¹⁶ 'Ba le'jo 'di ni vu oko'ba ayo ri i'bwe pi kiza to kolu a'ito, pi kolu Isaraeli ni Rubanga dii ri ni dige. ¹⁷ E'doru diadu mu ko andaga kulee mo'di zi kecandi ma ku, a'dusiku mangi maa ruge elwe Yesu dii. ¹⁸ Kiza Opi amadi Yesu Kristo di kolu anyi endi to, maa adiinji: Amen.

Ephesians

Chapter 1

^{1 2} 1 Paulo ni maju Kristo Yesu dii le Rubanga disi, cwi waraga 'di 'ba Rubanga di okole Efeso ga ri ni, a'i egenile wa Kristo

Yesu ni aga. 2 Kiza i'bwe to engare Rubanga ni ama Ata 'i pi Opi Yesu Kristo di si ri to kolu anyito. ^{3 4} 3 Kulee Rubanga pi Ata ama Opi Yesu Kristo di akecu, Andaa ni tutu tuwadu endi di ni kere amani kare oru ripi nigasi Kristo ni 'aga rii. ^{5 6} 4 Rubanga lupe ama Andaa ni 'aga furu eze vu a re'donga, dudu amolu okole pi nga injwi ri ako Andaa andaga le aga. ^{7 8} 5 Rubanga lupe ama eze lufule 'bonji Andaa dii du Yesu Kristo ni 'aga, le Andaa di loso risi. 6 Amani lufuka Andaa 'bonji du 'di ezi Andaa kiza yayi di 'di ni ecuka, kiza Andaa kele amani Andaa Ngwa ni Alu Andaa lele ndo ri ni aga rii. ^{7 8} 7 Yesu Kristo ni aga amesu lari Andaa eri si pi ama enji ni e'beka to Andaa limi kiza di karako ri si. 8 Andaa enyai kiza 'di amani pi enja amani ciri pi nga nika to. ^{9 10} 9 Rubanga e'dete amani nga ruzure di Andaa le di, kende nga Andaa ni asi i'bwe kere ri ani, pi nga Andaa e'detele Kristo ni aga rii. 10 dudu de saa loso ile mu esara, Rubanga kemu du nga vu dige 'dia ripi nga oru ru'buga ripito kare aluga Kristo ni kumu kolu a'ia di 'i. ^{11 12} 11 Nga tuwadu ederu ra Rubanga di si, pi le Andaa di si, pi Andaa le'jo ni ti o'bazo re ri ani Andaa lezo riani. 12 Rubanga lupe ama 'ba limi Andaa di ni esu'ba rii du, dudu ama 'ba ati Yesu Kristo ni egeni'ba 'di kolu du Andaa yayi ni ecuzo. ^{13 14} 13 Anyi saa, Yesu ni aga, lele anya le'jo gba di ni erizo, ofu loso anya lari di, anya'i Andaa ni ra pi a'ba anya ruge alama, andaa ni Endi Okole anda ecarale ra rii, 14 Andaa ni gura nga tozo amavo amesuo ra ri dii kusa ko saa nga ilepi ni esunga, yayi Andaa di ni esuzo. ^{15 16} 15 Le'jo 'disi, e'doru o'du maa le'jo a'i anyidi Opi ni aga pi anya le 'ba Rubanga di okole tuwadu ri ni erizo ri niga, 16 me'be anjo keka Rubanga ni anyisi kuru malungwe anya ru elegi madi niga. ^{17 18} 17 Melegi dudu Rubanga ama Opi Yesu Kristo di, Ata eku dii, kuke anyini endi ciri dii pi nga ruzure di ri ni a'detezo rii Andaa ni nizo. 18 Melegi dudu anya asi ni mi kawiru, dudu anyini igeni Andaa anyini lungwewerega ri pi limi Andaa nga mule esule yayi di ile 'ba Rubanga di okole tuwadu ri ni lelega. ^{19 20 21} 19 Maa elegi niga, mazie dudu anyini amgbu Andaa okpo di o'bile kpe ri ama 'ba a'i'ba ri ni, kende Andaa mori a i'bu edezo Andaa okpo si ri ani. 20 'Di okpo alua Andaa e'bule Kristo ni enjizo pi da asi pi 'ba Andaa ri Andaa di anda niga oru ru'buga. 21 Andaa 'ba Kristo ni ri oru zwa amba oru pi mori, keru pi okpo tuwadu ra pi Andaa ru zwa ru zi'ba tuwadu lungwele ripi ra. Kristo ni kumu kuzwa te vu 'dii ku, ti ko vu mure emure ri to saa. ^{22 23} 22 Rubanga 'ba nga tuwadu vuru Kristo ni paga pi ke Andaa ni oluzo di du eklezia ni pi nga tuwadu ri ni to. 23 Eklezia ni Andaa ru 'i, ru 'di ga de Yesu Kristo ni nga tuwadu egare de ri si.

Chapter 2

^{1 2 3} 1 Ti anyi 'i, esu anda anyoda ra anya laru ako pi anya, enji ni aga. 2 anda anya lawewerega rii, ovi vu 'di di ani. Anyadi lidi anyidi kende amba mori oru oli aga ri a lezo ri ani, andaa ni endi diadu i'bu edere 'bonji le'jo eri'ba ku ri a 'aga rii. 3 Anda eze ama tuwadu amari olure 'ba ileni ilepi a lelega, amede nga injwiinjwi ama ru a lele ayo ripi 'i, pi amede abiri ru di pi lara di to ayo. Ama lidi ni oviga amecoru 'bonji anga Rubanga di dii, kende 'ba tuwadu ri a ovi ani. ^{4 5 6 7} 4 Ti Rubanga ni kiza na amgbu ama 'ba ruge ovi Andaa amani lezo ri si. 5 Lele ama olure 'ba oda'ba ra enji aga rii, Andaa enji ama lidi kare aluga Yesu Kristo to - kiza si alari anyi ra. 6 Rubanga enga ama oru kare aluga Kristo to, pi Rubanga e'be amari kare aluga kare oru ru'buga ri niga Kristo Yesu ni aga, 7 dudu saa mure emure andaga ri niga Andaa ke'dete amani limi o'bile kpe ambamba kiza Andaa di re'detere asi loso Andaa di amani Kristo Yesu ni aga rii. ^{8 9 10} 8 A'dusiku alari anyi kiza si, nga zi anya edeleni na si ku, andaa ni ke Rubanga dii, 9 i'bu mo'di a edele ri si ku, dudu mo'di zi kecuru du ku. 10 A'dusiku ama 'ba Rubanga a bile ni rii, Andaa bi ama Kristo Yesu ni aga i'bu loso ri ni ederega ayo, i'bu anda Andaa ti nani lu'bale ezezi ra amani rii, dudu amede ayo rii. ^{11 12} 11 'Disidu, kulee anyira a'jo, anyi anda 'ba juru rii anya ru niga. A'i 'ba " olile ra ruge" 'ba ni disi ri anda kulungwekii anyi " 'ba olile kuru" ruge rii. 12 A'dusiku saa nasi anyi lolu Kristo to, anyi juru 'ba Israeli di ni, 'ba mgbi rii ra'ika nga ecarale ri ni, 'ba geni ako rii pi 'ba Rubanga ako rii vu dige 'dia. ^{13 14 15 16} 13 Ti diadu Kristo Yesu ni aga anyi anda ezezi lolu Rubanga to ri ezwe anyi ititi Kristo a eri si. 14 Andaa ni gba rii ama i'bwe 'i, a'dusiku Andaa emu ama ewo ri 'di amecoru nga alu rii. Andaa ru si Andaa ngu ari revuzo amani lapire ile vuru. 15 Andaa 'ba baraga cara pi leti Yudei'ba di rii dudu Andaa kemu suru ri mgbingbi ile kemu alu Andaa ni aga, i'bwe ezizo. 16 Kristo emu suru ri 'di ecoru ru alu Rubanga ni Andaa kuruce si, 'di revuka ile kpo. ^{17 18} 17 Yesu ni emu nge anyini ofu loso i'bwe di ri anyini anyi anda 'ba lolu ripi pi i'bwe 'ba ire ripini. 18 Yesu ni aga ama rito tuwa Endi alu risi amate evoka Ata di wa. ^{19 20 21 22} 19 'Disidu, diadu anyi 'ba juru ri anyi 'ba mgbi rii ku. Rari anyecoru 'ba kare alu ri niga rii 'ba Rubanga di okolr ripito pi anyi 'ba Rubanga di zoga ripi 'i. 20 Abi anyi zo nipa 'bale ra ri ni dige, zo ni pa 'di andaa ni maju Yesu di pi profetaa to, pi Yesu ni gba rii saa Andaa ni oni 'bale gbungu ga rii. 21 Andaa ni aga zo tuwadu kelebi alu pi kumba kecoru zo Rubanga ni ruzo rii. 22 Anyi saa Andaa ni aga abi anyi kare aluga dudu anyolu kare Rubanga ni oluzo Andaa Endi si.

Chapter 3

^{1 2} 1 Le'jo 'disi ma Paulo 'i, Yesu Kristo a mabusu go 'i anyi 'ba juru risi - 2 maraa anyeri ra le'jo kiza Rubanga di Andaa i'bu 'di ni kezo mani edele anyini rii. ^{3 4 5} 3 Nga ruzure di ile e'dete mani e'dete, kende maa cwizo anyini gaangwadu atisi ra riani. 4 De anyila nga maa cwile 'di anyivo anyini nga ruzure di e'detele mani Kristo a ruge ri ra. 5 'ba oku eze ripi ni nga ruzure di 'di e'dete kuru. Ti diadu Endi Okole ri e'dete nga 'dipi ra Andaa maju pi profetaa okole ripi ni. ^{6 7} 6 Le'jo gba ruzure di 'di andaa ni a'jo 'ba juru ri diadu a'i ecorkii 'ba ru alu ri dii, pi 'ba nga vole esule ri ni esu'ba ripi 'i, pi kalamikii nga ecarale Yesu Kristo ni aga rii ofu loso si. 7 A'dusiku mecoru opigo ofu loso 'di dii kiza Rubanga a kele mani ri si Andaa mori si. ^{8 9} 8 Kiza 'di ake mani - kesu amolu mo'di gaangwadu 'ba tuwadu Rubanga di okole ri ni lelega sa 'i, kiza 'di ake mani dudu amange le'jo 'ba juru ri ni limi Kristo di lokore ku ri a dilega, 9 pi nga Rubanga a tina ni o'bale ra ri ni

Chapter 4

e'deterega pelere 'ba tuwadu ni, nga Rubanga ni nga tuwadu bire ni ri a zule di 'ba eze ri ni rii. ^{10 11} 10 Le'jo o'bale ra 'di e'dete ekelezia aga dudu amba pi malaika oru ru'buga ripito kevo kunikii du ciri Rubanga di Andaa leti mgbingbi ripito. 11 Nga 'di ederu kende nga ni ti Rubanga a o'bale olure 'bo'bodu ama Opi Yesu Kristo ni aga ri ani. ^{12 13} 12 A'dusiku Yesu Krist ni aga ama asidi ni okpo to evozo Rubanga ni andaga ama Andaa ni a'ika si. 13 'Disidu, ma'i anyi dudu anya asi kulumvuru pi kakajwa ku maa recandika anyi si ri si, 'di andaa ni anya eku 'i. ^{14 15 16} 14 Le'jo 'disi masu maa a'ja vuru Ata andaga, 15 Andaa ni aga suru tuwadu ru'buga pi vu dige ri kulungweru. 16 melegi dudu Andaa kuke anyini okpo Andaa Endi si, Andaa ni olure anya 'aga ile'i, ko'biru Andaa limi yayi di ileto. ^{17 18 19} 17 Melegi dudu Kristo kolu anya 'aga a'isi, pi anyede du okpo Andaa le ni aga. 18 dudu anyate 'ba Rubangi di okole tuwadu ri to, le Rubanga di ni ekpa, pi azo pi ali na ni nika ra, 19 pi dudu anyini le Kristo di lara 'ba di ni zware ra ri, dudu anyiga de ovi loso Rubanga di si. ^{20 21} 20 Diadu Andaa ni atere nga tuwadu ederega wa kuzwa nga amarale pi ama a'ile Andaa di si ri ni, kende Andaa mori a i'bu edezo ama 'aga ri ani, 21 Andaa ni kolu eku ekelezia aga pi Yesu Kristo ni aga 'bo'bodu. Amen.

Chapter 4

^{1 2 3} 1 'Disi, ma'i, kende mo'di 'bale mabusuge Opi a le'jo si rii, ma'i anyi kulee anyadi lidi anyidi kuviru lungwelungwe anyini lungwezo ri to. 2 Ma'i anyi kulee anyolu recuka ako pi 'ba i'bwe ripi 'i, pi 'ba ssi epi'ba ripi 'i, anyepi asi anya ruge anyianiyini le si. 3 Anyo'bi okposi alualu Endi di ni ekukakaai'bwe aga. ^{4 5 6 4} 4 'Aa ru alu pi Endi alu, kende anyini lungwezo geni alu anyini lungwewega ri ani. 5 pi Opi ni aa alu, a'i alu, batizimu alu. 6 pi Rubanga ni 'aa alu,, pi Andaa kuzwa nga tuwadu ni, pi Andaa ni Ata 'ba tuwadu dii, kede i'bu 'ba tuwadu ni pi Andaa ni nga tuwadu aga. ^{7 8} 7 Ama alu alu ni ake kiza atere nga Kristo a kele amani ri to. 8 Kende Buku a 'jozo ri ani, " De Andaa kutu oru , Andaa zi 'ba okole cwi ripi to, pi Andaa lapi dide 'bani." ^{9 10} 9 Le'jo 'jole " Andaa tu oru" ri ni pakwi a'du, de Andaa ni kesu atisi kusi vuru vu vuru ri ni ge pa kuru na'i ? 10 Andaa ni esire vuru ile Andaa ni saa ture oru lamvu ru'bu ra rii. dudu Andaa kega nga tuwadu de. ^{11 12 13} 11 Kristo lupe 'ba zipi olurega maju du, zi'ba profetaa du, zi'ba 'ba Ofu Loso ripi ni lunge'ba du, zi'ba olurega indi leyi du pi luponyia du, 12 'ba Rubanga di okole ri ni edezo baba i'bu ni, ru Kristo di ni sirega oru, 13 kusa du ko ama tuwadu amasa alualu a'i di niga pi Rubanga a Ngwa ni nizo, e'bedu amolu 'ba omba'ba ra rii pi amasa du gaka de Yesu di niga. ^{14 15 16} 14 Kriato kembera ama dudu amolu 'bonji ani ku, lunjwale lini ovi mgbiimgbi ri si, kende iyi oli a egbalale ri ani, alungi ama pi lini ovi mgbiimgbi ri si, pi ciri 'ba di 'ba lunjwazo ri si. 15 rari, ama'jo gba ni ayo le aga, pi kule amamba leti tuwa si Andaa ni di du ri ni aga, Andaa ni ile Kristo 'i. 16 Kristo kusi ru tuwadu, pi ru ile kemuru kare aluga isu mgbiimgbi ri kokoo ni, pi de ewo ru di alualu ri kede i'bu kemuru ewo zi'ba ri to, ile ke'be ru kumba pi kusi andaa ni andaa ngasi le aga. ^{17 18 19} 17 'Disi, ma'joo pi menjaru laka Opi ni aga, dudu anyalawe idi 'ba juru ri a lawezo ri ani ku, a'ia lara andi ri ni aga. 18 A'ia lara eniru ra, a'ba a'i lolu lidi Rubanga di niga si a'ia nga nika ku si, a'ia asidi ni okpo si. 19 Ecorukii dinja ako pi azirukii asa ni, pi kedekii nga ovi andi ri fuco si. ^{20 21 22} 20 Ti anyeleni le'jo Kristo di ovi ileni ile si ku. 21 Maraa, anyeri le'jo Kristo a dile ga ra, pi eleni anyi Andaa le'jo niga ra Andaa le'jo, ovidu gba ni 'aa Yesu ni aga ri ani. 22 Eleni anyi dudu anye'be lidi ni ovi anda eze si anyalawe laka ri ra, anye'be le'jo mo'di oku ile di ra. Mo'di oku ile enjiru ra andaa lunjwalunjwa leka si. ^{23 24} 23 Aleni anyi dudu anyecoru u'di anya lara niga, 24 pi anyisu du mo'di u'di ile, bile eno Rubanga di ani rii - andaanda gba ri ni aga pi okole aga. ^{25 26 27} 25 Ayosi, anye'be enjo ra, pi mo'di alu alu anya lelega ri ku'jo gba ayo rezi ni, a'dusiku ama tuwadu ru alu ri a ewo 'i. 26 Anyanga, ti anyede enji ku. Anye'be itu ku'de anya anga ni dige ku. 27 Anye'be kare ku sitani ni. ^{28 29 30} 28 Mo'di anda nga ogure ri kulee ke'be ogu ra. Rari kulee kede i'bu andaa di si, dudu andaa kate 'ba nga ako ri ni ekonyika wa. 29 Anye'be lo'jo'jo injwi injwi ripi ni lu'jjoka. Anyulu'jo le'jo 'ba embare ri ayo, ke'bedu anya le'jo keriru du loso 'ba eri'ba rini. 30 Anyike asi lajwa Endi Okole Rubanga di ni ku, a'dusiku Rubanga ke Andaa ni anyini gura du o'du lari di ni. ^{31 32} 31 Anyiwa 'angala tuwadu pi, 'ba evuruka, anga, o'ja'ja, pi la'dala'da to, pi anye'be ovi injwi tuwadu ra. 32 Anyede kiza anyianiyini, anyimi nga, anye'be nga injwi 'ba zi a edele anyini ripi ra, kende Rubanga a anya enji ni e'bezo ra Kristo si ri ani.

Chapter 5

^{1 2} 1 'Disidu, kende 'bonji lele ndo riani, anyo'binga Rubanga a lele ayo ri ni edeka. 2 Pi anyolu 'ba le to rii, kende Kristo a amani lezo riani, pi Andaa azi Andaa ru amasi, lazi ngure viya rii Rubanga ni. ^{3 4} 3 Ti ovi asa di pi nga andi andi ripito pi 'amgbo to kulee keriru ku anya lelega, a'dusiku nga 'dipi ate 'ba okole Rubanga di ripi ni ku. 4 Kulee lo'jo'jo andi andi, pi lo'jo'jo ekwi ako, pi ngali ego ripito kolu iyo anya lelega - nga 'dini'dipi 'boro leri ku anyini. Rari kulee anjo keka kolu ni anyini ^{5 6 7} 5 A'dusiku anyinira gbagbadu a'jo mo'di asa edere, mo'di andi, kusa mo'di 'amgbo -ile andaa ni mo'di eno edele disi ri ni rure rii - 'ba ovi ileni ile vo esu ngazi ku keri Kristo di Rubanga to ri niga. 6 Mo'di zi kulnjwa anyi ku le'jo ekwi ako ri si, a'dusiku nga ovi 'dini'dipisi 'angala Rubanga di ku'de 'bonji le'jo Andaa di ni eri'ba ku ri ni dige. ^{8 9 10 11 12} 8 Andaa eze si anyi vu ini aga, ti diadu anyi ingwe Opi di ni aga. Kulee anyalawe 'bonji ingwe di ani. 9 (a'dusiku o'a ingwe di andaa ni loso tuwadu, andaanda, pi gba), 10 kulee anyo'bi pi anyesu nga Opi ni asi i'bwe ezire ri. 11 Anyemuru ku i'bu ekwi ako vu ini di to, ti anye'dete a'i laangwe. 12 A'dusiku nga a'ia edele vuru vuruni ri nga dinja di lu'jole ku rii. ^{13 14} 13 Ti de ingwe ni ke'dete nga zi laangwe, nga ile kelende ra. 14 'Disidu nga tuwadu runa kelende ri andaa ni ingwe. 15 Ayosi 'joru 'dini : " Modi o'du kore ri, enji pi o'duge si, pi enji pi da aga si, Kristo kumu ku'ji Andaa ingwe nyaa ruge." ^{15 16 17} 15 Anyinde losodu ovi anya lawezo rii - anyalawe 'ba ciri ako riani ku ti 'ba ciri ri ani. 16 Anye'bu saa anyidi loso a'dusiku o'dipi diadu injwi. 17 Ayosi anyolu 'ba mamali ri ani ku, ti anyini nga Opi a lele rii. ^{18 19 20 21} 18 Anyemeru uwa si ku, a'dusiku

ile kenji 'ba ni lidi: rarii, anyiga de Endi Okole risi, 19 anyolo'joru anya lelega longo si pi longo longo endi di si, anyingo longo Opi ni ecuzo anya asi tuwadu risi. 20 o'du tuwa si anyike anjo nga tuwa si, Rubanga Ata ni Opi amadi Yesu Kristo a ru si, 21 anyolu laru to anya lelega laru kezo Kristo ni.^{22 23 24} 22 Anyi uku, anyiru anya ago, kende anyi Opi ni ruzo riani. 23 A'dusiku ago ni izi ni di kende Kristo ni saa ekelezia ni di ri ani, Andaa ni saa Mo'di ru larire 'i. 24 Kende ekelezia a Kristo ni ruzo ri ani, kulee uku saa kurukii a'ia ago ni nga tuwadu aga.^{25 26 27} 25 Anyi ago, anyile anyi uku, kende Kristo a ekelezia lezo riani pi Andaa ke Andaa ru ekelezia si, 26 dudu Andaa kelembe koludu okole Andaa jwezo ra iyi si pi Andaa le'jo si ri ani, dudu Andaa ke'dete ekelezia ile Andaa ni yayi to, nga zi endire na ako pi ovi ni injwi ako, ti okole nga zi ego na laka iyo.^{28 29 30} 28 ovi alua ri ani kulee ago kule a'ia uku kende a'ia a'ini ru lezo ri ani. Mo'di andaa izi ni lere ri kule andaa ru 'i. 29 A'dusiku mo'di zi andaa ru ni evure ra na iyo, ti kuke laka onya pi kekukaa loso, kende Kristo a ekelezia ekukazo loso ri ani. 30 A'dusiku ama Andaa ru ni ewo 'i.^{31 32 33} 31 " Le'jo 'disi mo'di ago kumu ke'be andaa ataa ni andaa ende to ra pi kumu kemuru alu andaa izi to, pi a'i ri 'di kumu kecoru ru alu rii". 32 Nga gba ruzure di 'di andaa ni amgbu - ti ma'jo nga 'di mo'bi le'jo Kristo di ekelezia to. 33 Kesu ileni saa'i, mo'di alu alu anyi lelega kulee kule izii ni kende andaa andaa ru ni lezo ri ani, pi izi saa kulee kuru ago ni.

Chapter 6

^{1 2 3} 1 Anyi 'bonji, kulee anyeri 'ba anyini oti'ba ri Opi ni aga, a'dusiku 'di nga loso rii ambamba. 2 " Anyike laru anyi ata ni pi anyi ende ni: ('di andaa ni cara ati rii, ake laka tutu to rii,) 3 " dudu anyolu loso pi lidi anyidi kolu azo vu dige." ⁴ 4 Anyi ata ende to, anyecandi 'bonji anyidi ku 'angala kudi a'ini ko ku, rari anyezo a'i pi anyeleni a'i lini Opi di si.^{5 6 7 8} 5 Anyi opi, anyiru anyi amba vu dige 'dia ripi anyike a'ini laru ambamba ori to, asi tuwadu ri si. Anyeri a'i kende anyeri Kristo 'i ani. 6 Anyeri a'i a'ia oluka ire si ku a'ini asi i'bwe kezo. Rari anyeri a'i kende anyi oluzo opi Kristo dii ripi 'i ani, 'ba le Rubanga di ni ede'ba ayo asi si ripi 'i. 7 Anyede i'bu anyi asi tuwa si, kende anyede i'bu anyi Opi ni, 'ba ni ku, 8 a'dusiku amani ra a'jo i'bu loso mo'di alu alu ri a edele ri si andaa kumu kesu dide ra Opi disi, de mo'di ile opigo deku mo'di di mgbo to rii. ⁹ 9 Anyi amba opi to ri, anyede i'bu anyi opi to leti loso ri si. Anyevuru a'i ku. Anyini ra Andaa ni a'ia Amba 'i pi anyi Amba 'i ri aa oru ru'buga, pi Andaa andaga 'ba ni mgbimbi iyo.^{10 11} 10 Le'jo ni ti a lokoza, anyede okpo Opi ni aga pi okpo Andaa mori di ni aga. 11 Anyulusu lasu tuwadu o'ja di Rubanga di ri, dudu anyate edeka wa 'jarega lu'bilu'bi pi ciri sitani di to. ¹² 12 A'dusiku ama o'ja ni ru eridi 'di to ku, ti ori andi oru pi mori a'idi to, pi a'ia amba vu 'dini zwa'ba leti andi ri si ripito, pi endi mori nga injwi injwi ripi di oru ru'buga ripi to. 13 'Disidu anyulusu nga o'jadi Rubanga di ri tuwadu dudu anyate edeka wa o'du injwi ri niga, pi de anyede nga tuwadu 'dipi ra, anyede du okpo.^{14 15 16} 14 Anyede wo okpo, anyi'i anyi opige gba ayo gobi du, pi anyisu andaanda ayo anyi agaga kende nga edele ayasi o'jadi sule aga ga riani, , 15 pi anyisu mvukadu oluka baba Ofu Loso i'bwe di ri ni ngezo rii. 16 saa tuwadu si anyiko 'buku a'i di, andaa si anyivo anyimbi 'e'e asi ni leda du sitani di ri pi.^{17 18} 17 Pi anyaku tegia laru di anyi dige pi anyiko iligo belengu Endi Okole di, andaa ni le'jo Rubanga dii. 18 Anyelegi saa tuwadu risi Endi Okole ri ni aga, elegi pi nga a'ika to. Anyolu baba laka ori ako pi anyenjaru laka anyi elegire ga 'ba Rubanga di okole tuwadu risi.^{19 20} 19 Pi anyelegi masi, dudu Rubanga kuke mani ofu ngele de mafu maa ti le'jo ngere ga na'i. Anyelegi dudu Rubanga kuke mani asidi ni okpo nga gba ruzure di Ofu Loso di ri ni e'detere ga pelere. 20 De kesu molu mabusu ge Ofu Loso ri ni ngeka si saa'i, ma adi maju, dudu amange ofu ile ori ako lele mani riani.^{21 22} 21 Tikiko ni ama adozi lele ndo ri pi opigo Opi dii ri kumu kunge anyini nga tuwadu pelere ra, dudu anyini nga maa dile ga ra. 22 Mazwe andaa ni anyidi le'jo 'disi, dudu anyini nga maa dile ga ra pi dudu andaa kema anyi asi.²³ 23 I'bwe kolu adiinjii ni, pi le a'i to engare Rubanga Ata di pi Opi Yesu Kristo to. 24 Kiza kolu 'ba ama Opi Yesu Kristo ni le'ba le gba ri si ri ni.

Philippians

Chapter 1

¹ Paul pi Timateo to, opi Christu Yesu di 'ba okole Rubanga di tuwadu Kristu Yesu ni aga Filipi ga ri ni, pi 'ba ekelezia ni di ndeka ri dikonia to. ² I'bwe tutu to engare Rubanga ni ama Ata di pi Opi Yesu Christo to ri kolu anyi to. ³ Manjo maa Rubanga ni saa tuwadu si de mera anyi. ⁴ O'du tuwa elegi madi tuwadu maa elegile anyi tuwadu si ri niga, melegi anjo to ⁵ anyi remuka mato ofu okole rini aga, e'doru o'du atizo ri si esa ko diadu. ⁶ Mani losodu nga 'disi, Andaa ni i'bu loso ri ni e'dore anyini aga ri kumu kenjaru ekoka na to kusa ko o'du Kristu Yesu di ni ga. ⁷ Anda mani nga razo 'diani anyi tuwadu si a'dusiku anyi mani asi'di ni aga. Anyi tuwadu anyemuru mato kiza 'dini aga maa mabusi ni aga, pi maa edezo sadeni du ofu okole risi ri ni ga. ⁸ Rubanga ni maa sadeni 'i, kende maa anyi lurazo kiza Yesu Christo di ni aga ri ani. ⁹ Malegi 'dini: dudu anyi le kenjaru du idi idi nga nire ga ongu le'jo tuwadu ni ekwi erirega, ¹⁰ dudu anyi'a nga loso lagare pi ri, dudu anyolu du anda ungu enji ako kusa ko o'du Kristu di ni ga, ¹¹ anyi du de o'a anda di engare Yesu Kristu di si ri si, akeku du pi akeku du Rubanga ni ru.. ¹² Diadu, madiinjii, maa lele anyini rii, nga redere mani ri ederu ofu loso ri ni enjazo andaga. ¹³ Ayosi, maa mgbirila Kristo ni aga ri lende pelere asikeria tuwadu opi di kali ga ri a lelega pi 'ba tuwadu ni. ¹⁴ Adiinjii amgbu esukii asi okpo opi ni aga maa mbirila si, pi esukii asi okpo le'jo ngezo ori ako. ¹⁵ Zi'baa pi gbadu kunge nga Kristu ni dige avi si, pi 'angala si, pi zi'ba saa asi loso ri si. ¹⁶ A'i le'jo nge'ba asi loso si ri kede 'di le si, kuniekii a'jo a'ba ma 'dia ni ofu loso ri ni ngeka si. ¹⁷ Ti a'i le'jo nge'ba avi si pi 'angala to ripi kungekii le'jo Kristu di a'ia le a'iangasi ri si, asi tuwadu ri si ku. Kuraakii a'i kenja mani asi lajwa maa mabusi ni ge.. ¹⁸ 'Di ke'dete a'du ? Rari leti tuwa si, de kesu kolu ra

ego kusaa anda risi sa, Kristu ni ange nga ru na niga, ongu manjoru le'jo 'disi. ¹⁹ Gbadu, ongu mamu manjoru du idi. A'dusiku mani ra 'di kumu kalarima ra anya ilegi si, pi ikonyi Yesu Kristu a Endi di ri si. ²⁰ Maa ra tema mata asi du ri kulee ngazi kuke mani dinja ku, ti amolu asidi ni okpo to, diadu kende o'du tuwadu ri ani, Kristu ni akungi oru maa ruge, de lidi si kusa da si. ²¹ A'dusiku madisi oluka lidi ni Kristu 'i, daka ni lidi esuzo. ²² Ti de amolu lidi ruge, ku'joru i'bu maa edele ri o'a to. Ti movi ingo'i ni maniku. ²³ 'Ba du mani di kiru ra nga ri 'di si. Maa le ni amanga pi amamu olurega Kristu to, andaa ni loso ambamba, ²⁴ Ti oluka lidi ni loso kuzwaa ra anyisi. ²⁵ Mani losodu molu lidi, pi menjaru olurega anyito dudu anyenjaru pi anya asi kolu i'bwe a'i aga, ²⁶ dudu anyate recuka wa masi Kristu Yesu ni aga de amemu idi anyidi na'i. ²⁷ Ra rii kulee anya lidi kolu loso kuviru ofu okole Kristu di ri to, dudu de kesu amemu anyi ndere ra, kusaa de amolu iyo saa, ameridu nga anyini dile ga, anya edeka okpo esi alu si, ra alu ri si geni ofu okole ri di si. ²⁸ 'Ba epeleka anyito ri kukekii anyini ori alu saa ku. 'Di ke'dete a'ini a'ia legweka, ti anyini anya lararika engare Rubanga di si rii. ²⁹ A'dusiku ake anyini isa Kristu si Andaa ni a'ika ayo papala ku, ti icandi taka Andaa si saa, ³⁰ o'ja ruvire anda anya ndele maa ruge riani pi diadu anya erile maa ruge rii.

Chapter 2

¹ De lemba zi Kristu ni aga aa, de olu loso zi engare le ni aga si aa, de remukaa Endi di aa, de kiza gba ri aa. ² Kulee anyi'ba maa anjo-anjo kuga de rere anya ra emuka alu si, le ruvika vi ri si, remuka alu endi aga, ongu oluka lejo ekwi alu alua rito. ³ Akede nga zi anya ra tema ri si kusaa bazi a ra ako ni ku. Danasi ovi rumu zo risi anyi ba zipi ri nyijo zwa kii anyi ra. ⁴ Modi alu-alu anyini agar i kuta ani anda'a vico tema risi ku, lankini ba zipi a vico si saa to. ⁵ Anyolu ovi loso risi anya lele ga kelende Kristu Yesu ni aga ri ani. ⁶ Andaa ni kesu kolu Rubanga ani saa 'i, ra kuru Andaa kelebi Andaa jojo Rubanga to ri niga, ⁷ rari Andaa azi Andaa ru, ecoru opigo du, pi ati Andaa ni mo'di ani. Pi de Andaa esuru mo'di du, ⁸ Andaa longwi Andaa ni vuru pi oko cara ni vu sa ko da ga, da kuruce dige rii. ⁹ 'Disidu Rubanga ngi Andaa ni oru ambamba pi ke Andaa ni ru lagare pi rii, ¹⁰ e'bedu ru Yesu di si a'ja tuwadu ru'buga pi vu dige pi vu 'a ga ripito kuwokii vuru, ¹¹ pi leda tuwadu ku'joo Yesu Kristu ni Opi, eku kezo Rubanga Ata ni. ¹² 'Disidu, 'ba madi maa lele ndo ri, anya cara ni vu okozo o'du tuwadu ri ani, te maa anda ga si ku ti ndondo ri ma iyo du, , anyede i'bu anya lari di anyanga si ori to pi ru a 'dika to. ¹³ A'dusiku Rubanga ni kede i'bu anyini aga ni dudu anyile pi anyede nga Andaa lele ndo rii. ¹⁴ Anyede nga tuwadu luzuka ako pi kipele ako, ¹⁵ dudu anyolu du okole pi nga zi injwi ako, bonji Rubanga di enji ako rii 'ba vu injwi pi ego 'di a 'ba ni lelega, laka anyi'ji vu ingwe du vu dige. ¹⁶ Anyiko le'jo lidi di okpo dudu Kristu a emunga amecuru du maa feka isa kusa maa i'bu edeka isa ku si. ¹⁷ Ti de kesu acu ma vuru lazi azile Rubanga ni ri ani anya i'bu pi a'i si saa, mani asi i'bwe pi manjoru anyisi tuwadu, ¹⁸ Ovi alua ri ani anya asi kolu i'bwe pi anyanjoru mato. ¹⁹ Ti megenie Opi Yesu kuzwe Timateo ni anyi di ire, dudu amesu du asi okpo de amani nga anyini di ge na'i. ²⁰ A'dusiku mani mo'di zi andaa ani na iyo, , fuco to njagodu anyisi na'i. ²¹ A'dusiku a'i tuwadu kundukii nga a'ia lele rii, nga Yesu Kristu dii ku. ²² Ti anyini andaa loso ra, a'dusiku 'burangwa a i'bu edezo ata ni riani, andaa ede i'bu mato ofu loso rini aga. ²³ 'Disidu male amazwe andaa ni eze de amande nga tuwadu loso mato na'i. ²⁴ Ti maa asidi okpo Opi ni aga ausi ma maanga si saa memu ire ra. ²⁵ Ti maraa andaa ni loso Epafroditu ni zwezo vule anyidi. Andaa ni maa adozi 'i pi maa i'burezi 'i pi asikari rezi; anya letire 'i pi mani ekonyire nga ma lele ri ni ga rii. ²⁶ Asidi na lajwa ambamba a'dusiku andaa le okposi oluzo anyi tuwadu to, anya erizo andaa ru ri olure lo'u ri ani. ²⁷ Esu gbadu andaa ru ri olure lo'u ambamba ire da to. Ti Rubanga ede andaa ni kiza ra, te andaa ni papala ku, mani saa, dudu madi olu candi to digedige ku. ²⁸ 'Disidu male andaa ni zwele vule, dudu de anyinde andaa ni idi anyanjoru du, ongu maa asi lajwa ku'e du ga. ²⁹ Any i andaa ni Opi ni aga anjo-anjo to. Anyike laru 'ba a i ani ripini. ³⁰ A'dusiku i'bu Kristu di si andaa lapa da. Andaa azi andaa lidi dudu andaa kezi mani nga anda anya ekele mani ekonyizo rii.

Chapter 3

¹ Nga ni ti ni lokozo, maa adiinjji, anyini asi kolu i'bwe Opi ni aga. Malande nga maa cwile anyi ni ra ri ni angwakaas si ku, dudu kumba anyini ta loso. ² Anyekukaru 'ba olu'ba oke ani ri si, ba enzi edeka risi, 'ba ru olika risi. ³ A'dusiku ama 'di 'ba gba ru olika ra rii - ama 'ba laru kekaa Endi Rubanga di si rii, ama 'ba recukaa Kristo Yesu ni aga asi takaa ru si ku rii. ⁴ Ma'I saa, ma maangasi esu mate le'jo ru di ni egenika wa, de mo'di zi kuraa andaa kate recuka le'jo ru di si wa na'i, mate recuka kuzwa andaa ni ra, ⁵ ali ma o'du aro zo risi,, ma mo'di Israele go, suru Benjamini di ni ga si, Eberei go gba rii, de le'jo cara ni vu okozo risi du ma Farizei go. ⁶ Fuco i'bu disi, mecandi ekeleza ra, anda anda cara disi, esu ma enzi ako. ⁷ Ti nga eze si mani konyi to ri ecoru mani nga konyi ako rii Kristo si. ⁸ Yesu Kristo si me'be nga 'borodu ra, mande a'i okoronyo ani, le'jo amgbugo Opi madi Yesu Kristu ni nizo risi. Andaa si me'be nga tuwadu ra- pi mande a'i okoronyo ani - amesu du Kristo ni. ⁹ Ongu akesu du ma Andaa ni aga, ovi anda zi madi tema cara ni vu okoka si rii ku, rari anda anda esule a'i Yesu Kristu ni aga risi - anda anda engare Rubanga disi rii a'i si. ¹⁰ 'Disidu diadu male amani Andaa ni pi okpo Andaa enjizo pi da asi ri to, amecoru du Andaa ani Andaa da bi ga, ¹¹ dudu amamu amenji pi da asi. ¹² Mesu nga 'dipi adi kuru, kusa mecoru pelere rere ni kuru. Male amenjaru, amesudu nga Yesu Kristo a mani kozo Andaa ni ri. ¹³ Maa adiinjji, maraa adi mesu nga 'dipi kuru. Ti nga alu medee rii, mani nga kusaru di nga lagare pi ri ni ga pi mata asi nga andaga ri ni ga. ¹⁴ Membaru okposi dudu amesu nga Rubanga mule kele 'bani Andaa lungwe lungwe oru Yesu Kristo si ri. ¹⁵ Ama 'borodu 'ba amba ri kulee akurakii nga 'diani,, ti de anya lara mgbi nga zi ni ga, Rubanga isaa kete'dee anyini ra. ¹⁶ Rari kulee akolukii nga amaesule ra ri niga. ¹⁷ Maa adiinjji, anyeko ma vu ayo. Anyi'ba mi 'ba laweka ovi loso ama e'detele

anyini ri a ruge. ¹⁸ 'Ba amgbu zipi kalawe - a'i anda ma'jo le'jo a'ia ruge anyini vu karako ra ripii, pi diadu saa ma'joo anyini idi minda to - a'i o'ja'baazi kruce Kristu di dii ¹⁹ 'Ba 'di kuvo kugwe asi si ra, a'dusiku a'ia rubanga ni a'ia ikwi 'i, kecurukii nga dinja di a'ia edele ri ni aga. kulutakii asi nga vu dige ri ni ga. ²⁰ 'Ti ama'ile ama 'ba ru'buga, amulute mo'di amani larire ri lakasi, Opi Yesu Kristu 'i. ²¹ Kemu Keco ru amadi mori ako ri kolu ru Andaa di eku to ri ani, Kede nga 'di okpo Andaa di si nga 'borodu emuzo Andaa di.

Chapter 4

¹ 'Disidu, maa adiinjii ni maa lele ndo ri pi maa lele ndele ri, maa asi i'bwe pi maa tegia 'i rii, kulee anyede okpo Opi ni aga, maa rozi maa lele ndo ri. ² Malutati Eudia pi ni Sintike to, anyolu lara alu ri si Opi ni aga. ³ Gbadu, mazi nyi maa i'bu rezi gba rii, ekonyi uku recandi'ba mato ofu loso acarega ile, a'i Klemente pito pi i'bu'bazi madi zi'ba ri pito, ru a'idi 'aa buku lidi di ni aga. ⁴ Anyanjouru Opi ni aga o'du tuwadu. Ma'joo anyini idi, anyanjouru. ⁵ Anye'dete anya i'bwe 'ba tuwadu ni. Opi ni ire. ⁶ Anya asi kulumvuru le'jo zi si alu saa ku. Rari nga tuwadu aga elegi si pi ti lutaka to pi anjo keka to anye'dete nga anya lele ri Rubanga ni, ⁷ pi asi i'be Rubanga di 'ba ni lara zware ra ri kute anya asi pi anya lara Kristu Yesu ni aga. ⁸ Le'jo ni ti a lokozo, ma adinji, nga tuwadu gba rii, nga tuwadu laru dii, nga tuwadu anda rii, nga tuwadu okole rii, nga tuwadu lele ndo rii, nga tuwadu ofu na loso rii, de nga zi aa loso lagare pi nai, de nga zi aa eculle nai, lura nga le'jo nga 'dioi a dige. ⁹ Nga nyaa lenile pi nyaa esule pi srile pi ndele madi si ri, ede nga 'dipi, pi Rubanga i'bwe di kumu kolu nyito. ¹⁰ Manjouru ambamba Opi ni aga a'dusiku diadu anyenjaru idi anya mani rare ga. Atisi gbadu anyira ma ra, ti anyesu saa kuru mani ekonyizo. ¹¹ Ma'jo nga 'di maa ikonyi leka si ku, A'dusiku meleni ra olurega asi i'bwe to lidi ni ovi tuwadu aga. ¹² Mani oluka nga ako aga ra, pi mani oluka nga to aga ra. Leti tuwadu si pi nga tuwadu aga meleni oluka 'a de to ra, kusa oluka abiri to ra, pi oluka nga karako to pi nga ako to ra. ¹³ Mate nga tuwadu edeka wa Andaa ni mani okpo kere ri ni aga. ¹⁴ Rari anyede loso nga lamire ga mato maa icandi ni aga. ¹⁵ Anyi Filipi 'ba, anyini ra ofu loso ri a re'dorega, maa Macedonia ni e'bere rii, eklezia zi iyo remure mato le'jo nga kezo pi esuzo ri niga te anyi'i papala. ¹⁶ Lele maa olure Tesalonika ga ri saa, anyezwe ikonyi mani kusa vu ri ra. ¹⁷ "Di majoo ma ikonyi leka si ku. Rari mandu o'a renjare anyini rii. ¹⁸ Mesu nga tuwadu andaa kare ni ga, , pi dina enjaru laka to. Diadu mesu nga tuwadu maa lele ri ra anya ezwele Epafrodito a diga rii. A'i nga agi viya rii, lazi Rubanga ka'ie anjo to rii. ¹⁹ Maa Rubanga kuke anyini nga anya lele ri tuwadu kuviru Andaa limi eku Yesu Kristu ni aga rito. ²⁰ Diadu ama Rubanga pi ama Ata ni kolu eku tadutadu. Amen ²¹ Zi 'ba okole Rubanga di Yesu Kristu ni aga. Adiinjii aa mato ri zi anyi laka. ²² 'Ba okole Rubanga di 'dia ripi zi anyi laka, lagare pi ri a'i Sizari di zoga rii. ²³ Kiza Opi Yesu Kristu di kolu anya endi to.

Colossians

Chapter 1

¹ Waraga di enga Paulo ni Rubanga a oile maju Yesu Kristu di i'I du ri pi a'i ama adozi Timoteo to. ² Cwikii ofu di Kristu ba kolrse ga ri ni, a'I ama adunji ni Kristu ni aga ri pi ii. Tutu ibwe Rubanga ama Ata di to kolu anyi to tuwadu. ³ Ama ta saseku(saruku) anyisi ama elegy ni ga pi ama anjo kere ga Rubanga Ata ama Opi Yesu Kristu di ni. ⁴ Esu ezesi amari anya aii Yesu ni aga ri ra pi anya le edeteka Kristu'ba ni tuwadu ri ra. ⁵ A'dusiku igeui a'ba ra anyini reibu ge. Anda eze anya lejo na ri erile ra lejo gba aya ri'i, andaa ni lejo ofu loso ri di'i. ⁶ Emure anyini ri'i. Andaa saa ku'ba o'a enyayire uu dige tuwadu ri'i, kende andaa redyo anyidi ile'dia ri teui, edoru out anya ercig ri nig a, ebedu anyini losodu kiza Rubanga di leti gba ri si. ⁷ Ovi Epafura anyini lenizo ri ani, andaa ni i'bure kare aluga awato ri'i, ama lele ndo ri'i. Andaa ni iibure Kristu di'i amari, ama egei le ri'i. ⁸ Andaa nge amari ni lezo le anyidi endi ole aga ri'i. ⁹ Disidu ederu odu andaa nga di ri etedezo amani ri si, amabe Rubanga ni elegiku anyini ku, nga ama aile Rubanga di ri dii cere gba rii pi lini endi di si ebe anyini du ca nga andaa lele rii. ¹⁰ Dudu anyino anyolu lidi loso ri to Opi a lele ri ani, pi anyiba o'a nja ibu loso tuwadu ri nig ga, pi anyenjame lani Rubanga di rig a. ¹¹ Akewba anyi opko tuwa si, andaa mori yayi di ani, anyepi asi, dudud anyate nga tuwadu mi rega wa anjo si. ¹² Anyanjo opi Rubanga Ata ni Andaa ni ama ni opko kere remurega ba ole Andaa ditto nga tuwadu Andaa mule kede aii ni ingwe a ga ii. ¹³ Anda andaa lari ama pi opko verini di ri a si pi lufu ama keru Andaa ngwa ni Andaa lele ndo ri di ni aga. ¹⁴ Andaa ri aga amesu lari Andaa eri si ama enji ni ebezo. ¹⁵ Andaa ni eno Rubanga ni ndele ku ri di'i, tile ati nga tuwadu bile bi ri ni ri i. ¹⁶ Adi nga tuwadu andaa si, nga tuwadu ribu ge ri pi vu diga ri to, nga tuwadu ndele ni si ri pi ndele risi ku ri pi to, endi to, amba vu lasiba ri pi opi to. Nga tuwadu Andaa si pi Andaa ni, ¹⁷ Esu adi abi nga zi alusa kwrudu, esu Andaa ni a'a, emu nga tuwadu alu. ¹⁸ Andaa ni ayo di, pi 'ba Andaa ni ai'ba ri Andaa ruui. Anda edo nga tuwadu ni, edo enjika pi da asi ni, dudud Andaa kuse nga tuwadu ri di ni. ¹⁹ A'dusidu Rubanga aii oluka Andaa 'agar a e'bedu Andaa kuga laka leti tuwadu Andaa oleco ri si, ²⁰ Ougu sea Andaa aii nga tuwadu longwizo Andaa di Kristu si, nga vu dige ri pi nga rubu ge ri to, pi Kristu ezi ibwe Andaa daka kuruce dige ri si. ²¹ Anda anyi lolu Rubanga to, anyi oja'ba Andaa di 'i anya lara ni ga, pi anyede nga iujuri ri pi ayo. ²² Ti diadre Andaa ngwa ni recore modi ri a da si, Andaa longuri anyi pi Andaa di, dudud Andaa kuluqu anyi anyve pelere Andaa anda ga, pi any olu du nji oko, pilejo zi injuri oko anyi rug e. ²³ Anyede anyi ri nig a opko, pi anyelenju royoka oko igeuni lejo Ofu loso anyi erile ri niga, negele 'ba tuwadu vu dige ri ru ri 'i, ongu saa ma gba Paule 'i saa mecoru i'bure laka ri i. ²⁴ Diadu ma maa nga si maa asi ibwe icaudi maa ndele anyisi ri ni aga, adusiku lojwa maa ebele maa rugedi kekonyi nga lesire icaudi | Kritso di nig a si ri ni ekozo. Andaa ru si, aii 'ba Andaa ni ai'ba ri pi ii. ²⁵ Andaa si e'be mecoru i'bure laki d'I ni elokore i'bu Rubanga a kele

Chapter 2

moui anyi si, e'bedu ame'be lejo Rubanga di kuri ru du. ²⁶ Andaa ri nga ruzure di ri i 'ba karako ri, ti diadu Rubanga e'dete ra Andda 'ba ni. ²⁷ Rubanga ni Andaa nga sir a ajo 'ba Andaa di kuni nga ruzure di'dira, lejo na opko juru aga, pi yayi awgbu to Andaa le si. Nga ruyure di'di andaa ni 'di, Kristu Yesu ni auya a ga, ke'be anyolu igeri to yoyi Rubanga di ri esure ga. ²⁸ Amange lejo Kristu di pi amecara 'ba tuwadu, pi saa amelelaili 'ba tuwadu cirri tuwadu si, e'bedu amezi modi alu alu Rubanga andaga esuo omba ca Kristu ni 'a ga. ²⁹ Disi mecaudiru opko si, pi mewba maa asi opko madi maa 'a ga nja ibu edere maa 'a ga ri si.

Chapter 2

¹ Male anyisi ovi maa rembazo iibuga anyisi ri, pi 'ba Loodikia ga si ri to, pi 'ba tuwadu maa anda ni ndeka kuru ri to, ² e'bedu kolukii asi opko to, pi kerwukii asi alu lale ga. Ougu male kolukii koroni lejo kwire aii a asige, e'be aii ri losodu, pi aii ni nga Rubanga di rezure dir a, andaa ri Kristu ii. ³ Rubanga zu Andaa liwi tuwadu. Ci ri di nga rika to aru. ⁴ Majo nga 'di anyiri dudu modi zi kulunjwa anyi ku kipele enjo di si. ⁵ De kolu ma iyo anyito saa ii ruge, ti 'ba anyi to kare aluga endi aga pi maa asi ibwe erire ga anyi lawere ga loso lejo tuwadu, pi anyi aii edere opko Kristu a ruge ri si. ⁶ Ovidu anyi Yesu Kristu ni aiizo ra ri ani, kulee anyolu Andaa ni a ga. ⁷ Anyi zu kukwi vuru kolu opko Andaa ru ge, angu anyolu zo sile Andaa ree ge ri aue, acyede opko anyi aii rig a anda anyiri leuizo ri ani, ongu anyo anjo kerjaru enja. ⁸ Anyekuba ru dudu modi zi kuku anjo pi ku leti ge si, lara ciri di si pi lunjwa ekuri ako ri si, ovi lejo a'bi a'bi di ni vu okoka, pi lejo ori, vu di oku ri pi a vu ni okoko to, Kristu a vu ni okoka ayo ku. ⁹ A'dusiku Kristu ni recore mo'di du ri a rug e Rubanga ega Andaa ovi leti tuwa si. ¹⁰ Ongu anyi saa anyiga lidi tuwadu, ovi Kristu di ni aga si. Andaa olu lopirigo 'da opko tuwadu ta ri di'i. ¹¹ Kristu ni aga saa oli anyi ra lali Andaa ru di si, andaa ni lali 'ba a edele di si anyi ru ge rii ku, ti abiri ru di ri 'uzo pi anyi ru ge si ri ii. ¹² Pi saa anyini batisumu kezo ri si esi anyi Kristu to kore alu ga, 'di a vuga anyini pi da asi anyi aiiika 'ibu Rubanga di opko Andaa Yesu Kristu ni enjizo pi da a si ri si. ¹³ Anji 'ba anda oda'ba ra enji anyidi si ri, pi 'ba lungwele 'ba elira re kuru rug e rii, anyi ayo Rubanga lufu anyi adirega kore alu ga Andaa to, ongu saa i'be anyini enya enji tuwadu ¹⁴ Andaa saa li pi mori tuwadu curile awa dige lejo a ni zuaka cara lejo si ri, zwe bara ga pi epa kuruce dige. ¹⁵ Kristu epa nga o'ja di pi ori injuri ri pi ni digasi, a'I mori to pi vu zwa 'ba ri pi, e'dete ru kare ingwe ga kuruce diga a'jo Andaa zwa a'i ra. ¹⁶ 'Disi, kulee 'ba kuli le'jo anyi ru ge ku orya si diyo lawvu si, deku o'du rougo si pi imba egare u'di si deku o'du saditi di si. ¹⁷ Nga 'dipi tuwadu ero lejo gba mure ledere andaga ri di ii, lejo gba di andaa ri Kristu ri aga. ¹⁸ Mo'di zi alu saa kuli lejo auya ru ge ku a'jo lejo zwa anyi ra, kulee andaa nga si 'ba kolongwi ru voru enjo du, Malaika ruka, kesuo andaa kede opko lejo andaa ndele orobi si ri nig a. Mo'di ovi ileni ri kecuru isa lejo zi oko, kulura laram ru di'i, ¹⁹ ko Kristu ni di du ri opko kuru, Andaa ni ke'be ru tuwadu kesu anyi pi keimuru kare aluga isu to pi ke'do rubaka ovi Rubanga a 'bazo ri ani. ²⁰ De kesu anda anyida Kristu ovi vu di nig a ra, pi de ayu anyi ra mori ori injwi vu dige ri di nig a si, ad'i anyenja olurega 'ba vu di ani, anyi olongwiru cara ovi 'di pi ani ri ri okorega, ²¹ 'anyoko ku, anyi'bi ku, anyilo ku'? ²² Jlepi tuwadu cara 'ba di ii, koko nga lokore ra ri a vu ii, de e'bu ra ra ii. ²³ Gbadu, cara 'dipi keleda ciri laka aa ani, cara 'bazo Rubanga ni ru zoo vi du anyi 'bozo anyi nga si ri ani, ongu ru ecaudi zo; ti ekonyialu saa ku luco ru di ni zwazo.

Chapter 3

¹ De enji anyi Kristu to kore alu ga ra, kulee dubasi anyindu nga ore kare Kristu a rire ga di anda Rubanga di nig a ri 'i. ² Anyi'ba anyi asi nga ru'buga ri ni ga, anyi'ba anyi lara nga vu dige ri ni ga ayo ku. ³ A'dusi anda anyoda ra, ti diadu lidi anyi adizo ile zuru Kristu to Rubanga ni a ga. ⁴ Anyi lidi gba ri Kristu 'i. De Kristu kumu ketende ni, anyi saa anyivo anyete'deru Andaa to yayi Andaa di rig a. ⁵ 'Disidu kulee anyi'di abiri tuwadu vu dir a, owu, asa, recandika nga ego ri si, ongu abiri nga injwi ri di 'i, pi lara injwi dinja di 'i, pi 'a mgbo limi dii, viru vi ori injwi ri ri ruka to. ⁶ Anga Rubanga di kemu 'ba Andaa le'jo ri er'iba ku ri a vuga nga ovi ileni ri pi si. ⁷ Lidi anda anyi adizo eze ri anyadi nga ovi ileni ri pi ni aga. ⁸ Ti diadu kulee anye'be a'I tuwadu ra pi i 'a ngala, asi uka, asi injwi, la'da la'da, pi lo'jo'jo dinja di akeri ku efurega anyi ti ga si. ⁹ Anyulunjwa ru anyini ku, a'dusiku anye'be lidi oku ri ra ovi andaa di to tuwadu, ¹⁰ pi anyisu mo'di u'di ile ra, andaa ni Opi Rubanga kelebee leni u'di si dudu kolougwiru Andaa ero gba ri ri ga. ¹¹ Laka ile'dia larapika iyo Girigia lele ga Yudaya'ba to, mo'di lile ra pi mo'di lile kuru ri to, 'ba juru lerem'ba kwa kuru pi ti ni 'ba ku, pi juru lesi'ba vule ambamba le'jo vu di nig a ri pi, Opi, 'ba rdi mgbo to ruzwam'ba a'i a nga si ri oi, a'dusiku Kristu emu a'I tuwadu ongu kolu a'I a 'aga tuwadu. ¹² Ti anyini 'ba Rubanga ovile ra r'u, 'ba ole Rubanga olele ndo r'u, 'disi kulee anyulusu asi ku'ba anyiradu icandi 'ba zi'ba anyidi di du, anyolu 'ba kiza ed'ba ri pi'i. ¹³ Anyepi anyi asi anyi anyini, mo'di alu alu kepi asi andaa rezi a ruge, ougu anyede kiza anyi anyini anyi enji si. De mo'di zi anyi lelega le'jo to rezi a ruge, enji e'beka kulee aa ovidu anda Opi a kiza edezo anyini ri a ni. ¹⁴ Ti lagare pi r'u kulee anyiga lale si. A'dusiku lale kombe nga tuwadu kare aluga kede opko. ¹⁵ Anye'be i'bwu Kristo di anda anyini lungwere ru alu ga ri kuzwa anyi a si ni, keb'edu anyolu 'ba anjo ke'ba saa tuwadu si r'u. ¹⁶ Onye'be le'jo Kristu di kolu anyi 'aga de, de anyeleniru, anyembaru anyi nga si anyi anyini cirri tuwadu Rubanga akde anyini ri si. Ongu saa anyingo longo Sauma di longo zi'ba Rubanga ni ecuzo ro to, pi longu zi'ba lelegi di to, anyingo longo Rubanga ni asi i'bwu to. ¹⁷ Nga tuwadu anyi edele ri, de lo'jo'jo si deku i'bu si, anye tuwadu Opi Yesu Kristu arusi, anyike anjo Rubanga ni Andaa ru si. ¹⁸ Anyiuku, anyikeru anyi nga si anyi ago a cara ri ga, a'dusiku 'di nga loso ri'i 'ba Opi ri ni. ¹⁹ Anyi ago saa, anyile anyi uku, anyolu 'angala to ku a'ia rug e. ²⁰ Anyi 'bonji, anyeri 'ba anyini oti'ba ri lejo tuwadu aga, a'dusi 'di kuke anjo Opi ri. ²¹ Anyi oti'ba saa, anyi'ba olu ni opko anyi 'bonji ruge ku, ku'ba asi na pi kudi lojwa ku. ²² Anyi i'bu'ba, kulee anyeri anyi amba vu diga 'dia ri nga tuwadu aga asi ali si, i'bu edeka

'ba ni mi si ku, kusa 'ba ni asi e'bweka papala si, ti anyede i'bu Opi ni orika si,²³ I'bu tuwadu anya edele ri anyede loso asi tuwadu si, kende anyedee Opi ni ani, 'basi ku.²⁴ kulee anyini a'jo anyivo anyesu nga tuwadu anda Opi a o'bale Andaa 'b ni ai'a dide du. Anyi id'bu'ba Opi amadi Kristu di'i.²⁵ Mo'di nga injwi edere ri avo alokwee nga injwi andaa edele ri si, a'dusiku Opi 'ba ni lele ku.

Chapter 4

¹ Anyi lini ba Opi to ri, anyede i'bu anya Opi to leti loso ri si kurisu vi, a'dusi anyini a'jo Opi anyidi oru ru'bu ge.² Anyejnj aru opkosi lelgi ga, anyi ko'ba laka ku, pi anyike anjo saa.³ Anyelegi amasi saa, dudu Rubanga kawi amani leti ofu loso ngezo, e'be amange du nga Kristu di ruzwre di ri, a'dusiku ma diadu mabusu ge le'jo ilese,⁴ e'be ame'dete du kara ingwe ga ovi loso si.⁵ Anyolu pi anyede i'bu anyidi cirri si 'ba Yesu ni a'i 'baku ri a andag, pi anye'bu saa leti loso ri si.⁶ Le'jo anyaj'ole ri kulee kolu loso, tubi a'i sare loso ri ani, dudu anyini le'jo Ingurika mo'di alu alu anyinizire ri ni⁷ Tikiko kuwu kunge anyini le'jo madi ra, andaa ni maa adozi maa lele ndo ri 'i, andaa ni mo'di 'ba ekouyire 'ibu Opi di ni ederega asi si ri 'i.⁸ Nga 'bara majure andaani anyidi ri e'bedu andaa kewba du anya asi idi.⁹ Mazwe a'i mo'di anyidi lungwele Onesimo 'i ri to, andaani adoze maa lele ndo pi egenile ri 'i. Kuvo bungeku anyini nga redere 'dia ri ra.¹⁰ Aristako ni amolu ai'to mabusu ge ri zi anyi laka, Marko ni Barnaba adozi a ngwa sa zi anyi laka. Ange anyini le'jo andaa dig era, de andaa kumu anyidi, anyai' andaani asi si.¹¹ Ongu Josne ni lungwele Justo 'i ri'i saa zi anyi laka. 'Ba 'dipi a'i engaka Yudei'ba ecole Kristu ri a lelega ri pi 'i, pi a'i te 'ba 'ibu Opi Rubangadi ni ede'ba mato ri'i. Kukekii mori ikonyi ni.¹² Mo'di anyidi lungwele Pafura ni Yesu Kristu di ri zi anyi laka. Andaa kelegi anyi si asi si dudu Rubanga kekonyi anyi anyede du anya a'i nig a opko, anyolu du opko nga anya ai'le ri ni ga larutuwadu andaa ri to le Rubanga di si.¹³ Mange anyini le'jo andaa di ge wa, a'dusiku andaa kede i'bu anyini, pi 'ba Laodicea ga ri ni, ti 'ba Yerapoli ga ri ni opkosi.¹⁴ Luka ni maa rozi maa lele ndo andaani dektari r'u a'i Dema to zik'u anyi laka.¹⁵ Anyizi mani adiinj Laodicea ga ri laka, pi Nimifa pi Kristu'ba remu'ba andaa di zoga ri to.¹⁶ Deanyila ofu 'di anya lele ga ri, anyizwe ofu 'di lale Kristu'ba Laodicea ga ri ni, Anyisa anyila ofu Laodicea'ba a edile anyini ri.¹⁷ Anyijo Arikipo ni 'diui' Kulee anyera 'ibu Opi a lele anyede ri, ma edele opko si."¹⁸ Macuri maa di si: ma Paulo mazi anyi laka anya di kusaru nyori mani ombezo mabusu ge ri si ku. Rubanga kuco tutu anya ru ge.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulo pi silas pi Timateo to ata ofu di kumu ba Tesalonika ga Rubanga ri aga ri pi ri opi yezu kristo to. Andzo ba Tesalonika agar i pi ri ai aidi si² Amolu tesa Rubanga ri arjore ga anyi borodu si amera anyi elegi amodi ri aga.³ Amera ibu anya edele ai sir i Rubanga ata andaga ibu anyidi anga adele le sir i, lejo mika anyidi engare geni anyidi Yezu Kiristo ri agar i si.⁴ Adusiku ama adiyi Rubanga a lele ri anda lupe anyi ra⁵ Adusiku ofu loso amadi di eru anyidi lejo ekwi ako ri si ku, ki emu mori to Endi okole ri to onguru ai bwa bwa ri to Anyiri ra amolu anyiri lele ga iryoni ya I nai anya loso ri.⁶ Anyecoru baa ma lidi opi amadito ri ni obe ba rii, ecarda ambwu lofo aga sis a ianyai ofu ri asiibwe Endi okole ri a kele ri si.⁷ Disi du anyecoru ba lidi ri loso edete bar i kristo ba Macedonia pi rib a Achaia gar i pi ri to.⁸ Ofu opi di u anyidi sit e Macedonia ga achai to tu-Ai anyidi Ruba nga ruge ri niru vudi ko. Ebe disi du amani nga joka dile nani ga leru kuru,⁹ Adusiku ai acanga si kujo ri di anya'I ama irigoni ga j. Kede tee ki arnyecoru Rubanga enjo ri ni gas i ibu edereya Rubanaga lidi pi anda ri ni ibu ederega,¹⁰ Ongu ngwa nit ere ga Rubu ge si ngwa ni anda enjile da aga si ri i-Yesu ni amani arire anga enure ri ni aga si (pi) ri i.

Chapter 2

¹ M'adiyi anyiri ra amaro anyidi nya isa(ekwiako) ri si ku.² Anyisa anyini ra, ama oluzo filipi ge ru ake amani ecardi ra, onguru aluda ama leti/ovi injwi ri sir a ki Rubanaga amadi ke amani okpwo ofu loso andadi nge zo amiyini ni de kesu nga amiyini ekalaka ri kolu nja sa i.³ Disidu lejo ama ngele anyini ri erjo ku, ra injwi ri ku ongu modi zi lunjwa zo ku.⁴ Amange te nga Rubanaga a lele ri ayo, adusiku esu amesi ofu loso ri ni ngere gar a ayosi amangee anjo kezo, ban i ku ti anyo kezo Rubanga ni ra amadi borodu nire jar i ni.⁵ Anyini losodu, amaluru Rubanga anda ga, saa tuwadu si nga ama ngele ri recuga issa rii ku onguru amani Rubia esuzo ku⁶ Amandu anyidi si kusu bazi pidi sib a kuke amani laru tema ni kuru.⁷ De kesu amaba ama amangasi amani ta mbarega anyini maju Yesu Kristo dii ani sa ie ki amaluri anyi luri ku.⁸ Ama anyini leka ndo si, kolande ende a limya kezo boryini ongu aini ta mbazo ri ani, amange te ofu loso Rubanga di adute ku ti ama le borodu arujini ruge.⁹ M'adinji, kulee amajo anyini ibu ama edele maju du iniaga pi itu asi ri anyi zipi ni ecandi kezo ku ama ofu loso Rubanga di ngere ga sa i.¹⁰ Anyi sadenia amadi i' Rubanga pi to nga ama edele anyi Kristo ban i ri nga loso ru nga anda ru ongu enji ako.¹¹ Anyera ama anjini ta mbaka borodu kalande ata a anda boryi ni ta mbazo ri ani ri wa,¹² Ama anyini lenika nga anda ri si si, ama anga asi embaka si, ama anyini lidi anda Rubanga anyini legwere eku andadi esule anda opi ri agar i ni edete ka si i.¹³ Lejo zi alu ama Rubanga ni arjozo anyini asi se ni mebesa de anyeri lini ama ezile ri a oluka lini Rubanga di si anyai bwa lini Rubanga di ani nga zipi ba a lurale ri ani ku. And ni di diadu sa okpwo ibu edere anyi ai to ri ni lele ga ri ir.¹⁴ M'adiji anyi sa anyi kristo ba (ba kristo dii) ru yezu kristo de si judei gar i ani adusiku anye su ecandi alua rib a aryidi ni gas i kalande aia ecandi esuzo judei ba gaso ri di ani¹⁵ Ai di ba

Chapter 3

opi yezu ni diba prefetaa to ri pi i. diadu sa engaki amani ecandere ga ki kadu ki leli anjo kere Rubanga ni ri si ku; ki leti ai ecore oja bagi ba borodu dii ri si. ¹⁶ Adusiku kuluga ki ama nga kafiri ba Rubanga ni riba ku ri ni ri ngere ga luga. Ebeki enji aia edile ri alusa kuru, ti wo vale langbwa kuko ai ra. ¹⁷ M'adinji, alanjuru anyi to sa adi odu ubi (yayadu) Kuru alarjuru anyi to ru si lara si ku-arya vico ko ma okpwosi male anyira ridele idi. ¹⁸ Am'obi okpwosi evore ga anyini nderega i', ma gbwa Paulo si lee m'obi Uu yaya du si, ki sitani luga ma cwi. ¹⁹ Ayiraa ama recuka yi ama anjo to du adu? Anyi'i! Anyero anjolu eku recuka kere amani o'du opi amadi Yezu a engwizo ri ni ga ri, ²⁰ Bwabwa du, anyi ama recuka pi ama anjo to'i.

Chapter 3

¹ De ama ma ebika ra pkwe si, amara amani ebeka amanga si atena ga ni loso ni ² Amaz we Timateo ni ama adozi ni ongu modi ibu edere Rubanga to alu ofu loso Yezu kristo di ni acare gar ii anyi ni embare ga anyi air i aga, ³ Du du modi alu sa koyoru ku lubi lubi lunjwa lunjwa di ni a si. Anyin loso amba mba lubi lubi di kemu kesu bara. ⁴ Bwadu, ama aluzo anyi to ri amolu leri jore nan i ga anjini evo esuki ecema ecandi to ra. Onguru emu olu ama jo zo ri anikalande anyi nizo loso ri ani. ⁵ Lejo ekwi di si, ma a ebikana pkwe si, medu mazwe modi lejo ni re ga anyi ai ni dile ga. Mori okpwosi nosi modi ba lunjwa re ri emu lungwa anyi ra ongu mori amadi ama bale ibu edere ga anyini lele gar i enjiru isa ⁶ Ki Timateo esa amadi dia anyidi sir a ofu loso anyi ai ni dile ga anyi le di to. Anda jo amani anyera am ate vico to onyu anyile amani ndele okpwosi re re kalande ama lezo anyini ndezo ri ani ⁷ Disidu, ama adinji, asilajwa amadi ni aga ecandi amadi di to ai anyidi emba amani aside ra. ⁸ Disidu bwadu ama wo lidi omolu wo anyi edeka okpwo opi ni aga si. ⁹ Amani ku amanjo Rubanga ni ingoni ya anzo anzo ama esule Rubanga ni aga anyi sir i se? ¹⁰ Amelegi asi cidu si, ini pi itu to du du amande anyi idi ongu du amake anyini nga anyi ai ni aga gembii. ¹¹ Aiadu Rubanga ni ama ata du sa to andanga si pi ama opi yezu kawi amani leti evozo anyi di. ¹² Opi kebe anyi le kenjarua kulu lu anyi lele ga ba ze ni to, kalande ama le a oluzo anyini ri ani. ¹³ Anda kamba anyini aside du du anyolu lejo/lawa ako pi okole Rubanga ama Ata ni a nda ga saa opi amadi yezu acemuzo ba anda di okole ri pi to ri si.

Chapter 4

¹ Nga a ti a lokozi rii anyolu leti Rubanga ni anjo anjo asi'ibwe kezo ri si kalande diadu anyi oluzo ri ani. Ama anji okpwosi yezu ni aga renjare ga anda ga lidi ovi ile to. ² Adusiku anyini cara ama kele anjini mori/okpwo opi yezu a kele ama ni ri sir i ra. ³ Anyolu okole ni le Rubanga di anyebe awu ra ⁴ Modi alu alu kele ni anda run i ta mbakal ekwiri ka leti okole ongu laru ezire ri si. ⁵ Leti vico inywi ri di sib a Rubanga ni niba ku ri pi di ani ku; ⁶ Ongu lejo di ni ga modi zi kede nga inywi adozi ni ku ongu kame anda ni ku. Opi kuke lamb aba enji ovi ile ni ile pi ni ri ede'ba ri ni ra kalande andani ama jo zo anyini ra ri ani. ⁷ Adusiku Rubanga lungwe ama lidi andi ri ni lase re ga ku ki lidi okole ri ni kere ri. ⁸ Disidu, modi cara deni gare imbwe rig a modi ayo ku, ki ag Rubanga ni anyi ni endi okole ri ni kere ri. ⁹ Diadu amacwo anyini nga ruleka adinji lofo gar i ni dile ga ku adusiku Rubanga leni anyi lejo rulezo ri di si ra. ¹⁰ Bwa rii anyile adiri Macedo rua agai ri tuwadu ra. Daa ama jojo anyi rerjare ga le ile to andaga. ¹¹ Kulee anyita asi lidi ojwa jiva ako ri ni lasere ga ayo ongu ba bi te nya ibu ni ga ibu idere ga nya di si to andani ama jazo anyini ra ri ani, ¹² Du du lidi nya lasele odu cidu ri kezi laru ba langwe ri pi di nyeni ongu du du onyo lu modi zi a nga si ku. ¹³ Ama adinji amale anyolu lini ako ba odu koba ri pi a dile ga ku, kusa awuka pi asi lajwa taka to ba geni ako ri pi di ani ku. ¹⁴ Ama ra (egeni ra) yezu da onyu enji da gas i ra disidu amegeni sa Rubanga kemu kezi ba odoka yezu ni agar i pi anda to ra. ¹⁵ Opi a jazo and nga si ani, ama diadu olu ba lidi ebele/olure ga bwi odu opi a emnzo ri ni nga ri evo lag aba adoka ra ri pi ni ali ku. ¹⁶ Opi ni bwa ri kesi rubu ge si, cara emure uduku sir i to, uduca angeli amba ri di pi teretu Rubanga di ba langwezo ri ni uduku to, pi ba oda ba Kristo ni agar i kevo kerji ati. ¹⁷ Na a vuga, ama anyito adi ebele lidi ri kevo kungi ru oru remure ga aito alu lofu aga, opi ri aire ga oli aga. Disidu/kebeedu/evo oluki opi pi to tadu. ¹⁸ Disidu anyebwe anyini aside anyi lele ga le'jo di pi si.

Chapter 5

¹ Diadu ama aderji, nga cwiha anyini saa pi odu to a dile ga leru kura amauwi nga anyini ² Adisuku anyini losodu odu opi di kemu ouy a emuzo ini agar i ani ³ Saa ba a jazo "ibwe pi gogaa aa ri si darimo kemu aini dige aia rika ako/ofu ako kalande oti lajwa a izi ru angri ri ni edo zo ri ani ongu piki ku. ⁴ Ki anyi maadenji, anyi ba Vumudi di ku odu na ni emuzo anyini mika ako oggu a emuzo ri anii ir ⁵ Anyi borodu borji ingwe di Vu itu to ri di, ba anyito ba Vu ini di Vu mudi to ri di ku. ⁶ Disidu, Akoluki bazi odu koba ri pi ani ku, ki ba ri ni kolu mbwo angu akekwiri/akumbaki ban i ta. ⁷ Adusiku ba odu koba ri kuko odu ini, ongu ba ameri bar i sa kemeri ki ini. ⁸ Ki ba a oluka ba itu a ri I si akekuka ki ru, akusuki ai pi le to kalande buku aga di ani ongu geni lararika laru di kalande tegia tarbusi ani. ⁹ Adusiku Rubanga lupe ama ecandi anga aya di ni esure ga ku ki lararika laru esure ga leti ama opi Yezu Kristo di si. ¹⁰ Anda da amasi, de ban i mi mbwo, de ako odu saa dudu ako luki anda to alu. ¹¹ Disidu anyemba anyini aside anyi anyi ri anyenga biryibi modi alu alu kurya oru anyemba anyi anyanga si kalande anga edezo diadu ri ani ¹² Ama anyi ama adinji laru kere ga ba ibu ibu edeba okpwo si anyini lele gar i pi ni, ai ba anyini di ndeba pi anyini leni ba opi ni agar i pi. ¹³ Anyike aini laru asare ri ibu aidi si. Anyolu anyi lofo lele ga ibwe si. ¹⁴ Amejojo anyi ama adinji anyenji ba ibu ede ba ku ri pi ni bi anyekonji ba awi akori pi, anyini ba borodu ni lejo. ¹⁵ Anyima ndele, modi zi kolokwe injivi injivi si ku, ki anyolu kiza to anyi lelega pi niodi alu alu ni. ¹⁶

Anyolu tesa anjo si,¹⁷ Anyelegi saa cidu si (edeka ako).¹⁸ Anyike anjo saa tuwadusi pi nga tuwadu si, adusiku di le Rubanga di anyini Kristo Yezu ni aga ri.¹⁹ Akezi asi endi okole ri di ku.²⁰ Akede ofu porofetaa Yule/ngle ri ku.²¹ Amyobi/anyama nga cidu. Anyiko nga loso ri ayo.²² Anya du enji borodu ovi mbwi mbwi ri ra. Ma'r Rubanga ni anda nga si anyini ecorega okole ndutu du?²³ Ti anya endi ndutu du, anya ru to kekukaru lejo ako saa ama opi Yezu Kristo a emuzo ri si.²⁴ Anda ni anyini lungwere ri kegeni ru wa, ongu kedee ra.²⁵ Ama adinyi, anyelepi ama ni.²⁶ Anyizi adinji borodu lazi okole ri si.²⁷ Make nyini cara opi ni anda ga waraga di ni rulazo adinyi bazi boradu ni.²⁸ Kiza ama opi Yezu Kristo di kolu anyi to.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulo pi Silvano to Timteo ni laka, eklezia Tesalonika'ba di ni Rubanga ni ama Ata ni aga pi ama Opi Yesu Kristu ni aga.² Kiza kolu anyini pi i'bwe engare Rubanga Ata amadi di pi Opi Yesu Kristu di to.³ Kulee amake anjo o'du tuwa Rubanga ni anyisi, ama adiinji, kende o'biru ra riani, a'dusi anya a'i a renjaka andaga si, pi anya le a renjaka anya lelega si.⁴ Ayosi ama saa amecuru anyisi eklezia Rubanga di ni aga anya le'jo mika wa si a'i anyidi ni aga anyini ecandirega tuwadu, pi anya icandi anya asi epirega ri ni aga.⁵ 'Di ke'dete le'jo lika anda Rubanga di, dudu akula anyi 'ba ate'ba ra keru Rubanga di to, anya icandi ndezo rii.⁶ A'dusi andaani anda Rubanga ni icandi longwizo 'ba anyini ecandi'ba ri ni ruge,⁷ pi kayu anyi 'ba ecandile ri pi amani saa, de Opi Yesu ni kumu kelende ru'bugesi Andaa anjeli okpo ri to⁸ asi ni leda gwere ri to, kumgba 'ba Rubanga ni ni'ba ku ri pi a'i ofu loso Yesu Kristu di ni di atu'ba ri angala si.⁹ Kuvo kundekii icandi olure tadu ri ra, vo kolukii lolu Rubanga ni andaga si pi Andaa eku pi mori ni ga si.¹⁰ Andaa kumu kede 'di Andaa emunga o'du naninga Andaa eku esunga 'ba Andaa di pelere ri di niga si, pi a'i a'i'ba ri ka'ukii Andaa si cwi, a'dusiku le'jo amangele anyini ri a'iru ra.¹¹ Le'jo 'disi amelegi anyisi o'du tuwadu, dudu Rubanga amadi ku'badu anyatera anya lungwelungwe ni ga pi Andaa mori si Andaa kede nga tuwadu loso ripi i'bu a'i di to.¹² Amelegi 'di dudu Opi Yesu Kristu a ru kesu eku anyini aga, pi anyi saa Andaa ni aga, kende kiza Rubanga amadi di pi Opi Yesu Kristu di ani.

Chapter 2

¹ Diadu le'jo Opi Yesu Kristu a engwizo pi ama remuzo kare aluga olurega Andaa to ri a dige, ama'i anyi okposi, ama adiinji,² kulee anya asi kulumvuru ku pi akecandi anyi ku, de endi si kusa le'jo ti di si kusa waraga 'jole kende enga amadi si ri si, 'jore a'jo o'du Opi di esapi eze.³ Mo'dizi akulunjwa anyi ku le'jo zi si. A'dusi o'du ile esa ku de saa 'bani 'dezo pi ri adi esa kuru na'i pi mo'di cara ngure ile e'deteru kuru, 'bura nga enjire ile'i.⁴ 'Di andaa ni mo'di epelere nga tuwadu to rii pi rengare nga tuwadu lungwele Rubanga kusa rule rii to rii. Ayosi kumu kuri zo Rubanga ni elegire ga ri niga pi kumu kungi andaa ni oru rubanga du.⁵ Anyera ku anda maa oluzo anyito ri ma'jo anyini nga 'dipi ra? ⁶ Diadu anyini ra nga andaa ni lugare dudu andaa kumu ke'deteru saa ro'bire ra ri ni ga rii.⁷ A'dusi le'jo ruzure di cara ni di atuzo ri e'do i'bu edeka ra, ti mo'dizi aa andaa ni lugare diadu rii kusa ko saa andaa ni 'duzo pi letige si ri ni ga.⁸ 'Di a vuga mo'di cara ni di ature ile avo e'detee ra, Opi Yesu a mule 'dile uluvi engare Andaa tige si ri si rii pi kumu kecoru nga iyo riani Andaa emunga.⁹ Mo'di cara ni di ature ile kumu kumu i'bu Satani disi mori tuwadu to, nyumanyuma pi nga 'bani a'uzo enjo di to,¹⁰ pi nga injwi tuwadu 'ba legwe'ba ra ri ni lunjwazo, a'dusi gakii imgbe gba leka dudu kalarirukii.¹¹ Le'jo 'disi Rubanga kezwe a'ni lunjwalunjwa okpo rii dudu ka'ikii enjo¹² pi dudu a'i tuwadu gba a'i'ba kuru ri pi a'i nga injwi le'ba ayo ri to akuli le'jo a'ia dige.¹³ Ti kulee o'du tuwa amake anjo Rubanga ni anyisi, maa adiinji Rubanga a lele ndo rii, a'dusiku Rubanga lupe anyi kwe ni o'a ati rii lari esurega pelere Endi di si pi a'i gba aga.¹⁴ Andaa lungwe anyi laka ofu loso amngele ri si, dudu anyesu eku ama Opi Yesu Kristu di.¹⁵ 'Disi, maa adiinji, anyede okpo pi anyiko okpo lini lenile anyini rii, de ange anyini tisi kusa waraga si.¹⁶ Diadu Opi amadi Yesu Kristu ni gbarii pi Rubanga ni ama Ata'i rii, amani lere pi amani asi emba tadu pi igeni loso ri to kiza si,¹⁷ ke'bwe anya asi pi kamba anya asi i'bu loso ri ni ga tuwadu pi le'jo loso ri ni ga.

Chapter 3

¹ Diadu maa adiinji, anyelegi amasi, dudu le'jo Opi di kenjaru pi akuke eku laka, kende anyidi ile'dia ri ani,² pi dudu akalari ama 'ba anda ku pi injwi ri ni diga si, a'dusiku 'ba tuwa a'i to ku.³ TI Opi ni egenile wa 'i, Andaa kumu kuke anyini okpo pi kekuka anyi mo'di injwi ile di si ra.⁴ Ama igeni to Opi ni aga anyisi, a'jo anyedee pi anyivo anyenjaru nga ama ecarale anyini ri ni ederega.⁵ Opi keco anya as le Rubanga di ni ga pi le'jo mika Kristu di ni ga.⁶ Diadu amecara anyi, ama adiinji, Opi amadi Yesu Kristu a rusi, kulee anye'be remuka adozi Kristu ni aga i'bu edeka lere ku ri to, pi olure ku ovi anya esule amadi si ri ni ga rii to.⁷ A'dusiku anyi anyangasi anyini ra a'jo dubasi anyoko ama vu'i, a'dusiku amolu ovu ku anya lelega,⁸ Amanya mo'di zi a linya isa kuru lokwekana ako, rari amede i'bu okposi ini pi itu, dudu amoludu teri du ku mo'dizi ni anya lelega.⁹ Amede 'di ama mori ako si ku, ti amede 'di dudu ame'dete anyini, pi anyede du ama edezo riani.¹⁰ Lele ama olure anyito ri, amecara anyini, "Mo'di i'bu edeka lere ku ri kulee kunya onya ku"¹¹ A'dusiku ameria a'jo 'bazipi anya lelega ovu, lekii i'bu edeka ku, ongu kengalikii 'ba i'bu ede'ba ripi.¹² 'Ba ovi ileani ri pi amecara a'i Opi Yesu Kristu a rusi, kulee kedekii i'bu luzuka ako pi kunyakii a'ia linya 'i.¹³ Ti anyi 'i, maa adiinji, anyalande ku nga loso ri ni edeka si.¹⁴

Pi de mo'dizi le ama le'jo waraga 'diniga ri ni erika ku, anyinde andaani losodu pi anyemuru andaa to ku, dudu dinja kuko andaani. ¹⁵ Ti anyinde andaani anya o'ja'baazi du ku, rari anye'ja andaani adozi ani. ¹⁶ Kulee Opi i'bwe di gbarii kuke anyini i'bwe saa tuwadusi leti tuwadu aga si. Opi kolu anyito tuwadu. ¹⁷ Ma Paulo ni macwi 'di maa disi, andaa ni alama waraga tuwadu maa cwile ri ni ga. ¹⁸ Kiza ama Opi Yesu Kristu di kolu anyito tuwadu. Amen.

1 Timothy

Chapter 1

¹ Ofu 'dii enga Paulo ni recore maju Kristo Yesu di du cara Rubanga Andaa ni amani larire pi Kristo Yesu ni ama eginu 'i ri di to. ² ma cwi ofu 'di tema Timoteyo ni 'bura madi loso a'i si ri ni. Rabunga ama Ata pi Opi amadi Yesu Kristo ni kuke anyini tutu, kiza, i'bwe to tuwa. ³ Ma nyini ecaraka o'du maa muzu Macedonia ga ri ani, kulee olu Efeso ga dudu anyi'ba 'ba zipi lini enzo di ni leni'ba ri ke'bekii ra. ⁴ Jo a'ini kulee ke'bekii o'do a'bi di a'ia vuna okole para ile ra. Le'jo ile kezi kipele 'ba lelega ni, ke'be edekii le'jo Rubanga di 'ba lenire a'i si rii ku. ⁵ Le'jo tema cara ni ti a lokozo ri andaa ni le engare asi pelere ri ni ga, pi lara loso ri ni ga si, pi a'i anda ri ni ga si. ⁶ Ba azi'ba e'be leti anda ri ra, ngwiki leti lo'jo'jo mamali di ni ga. ⁷ Lekii olule luponya cara Rubanga di di 'i, ti nikii ku le'jo a'ia lu'jole rii, kusa nga a'ia lu'jole asi tuwadu si ri sa nikii ku. ⁸ Ti ama ni ra cara Rubanga diandaa ni loso de mo'di koko vuna cara a lezo ri ani na'i. Niki cara ni loso ra, de amba cara aleka ri anii. ⁹ Amani ra a'jo cara ni a'ba 'ba anda ri si ku, rari 'ba 'ba inzwi cara ni di lamvuka ri'ni, 'ba Rubanga ebeka ra rini, 'ba enzi to rini, 'ba lini leka ku kusa le'jo endi di ni leka ku rini, 'ba a'ia ata pi a'ia ende ni lu'dika ri pi ni. 'ba 'ba lu'dika rii ni, ¹⁰ 'ba bate ri ni, 'ba asa ede'ba rini, 'ba 'ba oguka rini, 'ba enzo lu'joka rini, 'ba le'jo ngeka enzo du rini, pi 'ba nga lele ku ri ni edeka lini anda ri a ruge rini. ¹¹ Lini 'di enga ofu loso kele mani ngele ri ni ga. Ofu loso 'dii engo Rubanga ni eku to pi eku ri di kudi kee maa diga. ¹² Make anjo ama Opi Yesu Kristo ni okpo keree mani i'bu Andaa di ni ga ri ni, a'dusiku Andaa egeni ma wa pi Andaa 'ba ma Andaa i'bu ni ge. ¹³ Kesu molu andani mo'di Rubanga lu'dare rii, pi make ecandi 'ba zi'ba ni, pi maluko zi'ba mabusu ge ra sa'i. ti Rubanga ede mani kiza ra a'dusiku esu nga maa edele ri mani ku. ¹⁴ ti kiza ama Opi di e'be maa asi ga a'i si, pi le Kristo Yesu di si. ¹⁵ Ofu ngele 'di andaa ni gba pi ate a'ile 'ba tuwadu ni, a'jo Kristo Yesu ni emu vu dige 'diya 'ba enzi'ba ri ni larire, a'ia lelega enzi si zuare ra ri ma'i. ¹⁶ Nga Rubanga a kiza edezo mani ri 'di 'i, kesu enzi edeka si malaga ma sa'i, dudu Yesu Kristo ke'dete Andaa asi epika enzi'ba ruge ri. Andaa ede 'di dudu 'ba evo'ba Andaa ni a'ire lidi lokore ku ri ni esuzo ri kundekii. ¹⁷ Diadu kulee Opi olure tadu, dare kpe, ndele ku, Rubanga ni alu a'dite ri ni kolu laru, eku to tad tadu, Amen. ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ 18 Timoteo, mangwa, 'di nga maa lele meeleni nyini ri 'i, kulee nyeera le'jo eze profetaa a 'jole nyi si rii, ekuka a'i asi si o'ja loso ri ni 'jazo askari loso ri ani. 19 ko a'i okpo pi ra loso ri to. Ba zi pi 'ba bi le'jo 'dini ga ku ayosi enjikii a'ia a'i ra. 20 Kende Imenio pi Alesandro to, a'ini lenizo me'be a'i Satani a di ga dudu akeleni a'i kulu'dakii du Rubanga ni ku.

Chapter 2

¹ Ayosi, atizo rii, ma'joo nyini, kulee nga a'ika, elegi, nga zika pi anzo keka Rubanga ni to akede 'ba tuwadu si, ² Ndondo na opi ni pi amba zipi laka tuadu ri to, dudu amolu lidi i'bwe di si Rubanga ni ruzo pi lidi loso ri to. ³ Nga 'di edeka 'dini ri loso, pi a'iru ra Rubanga ni amani larire ri ni andaga. ⁴ Andaa kulee 'ba 'borodu kalariru pi kunikii le'jo gba ri. ⁵ Rubanga ni alu, mo'di 'ba emure Rubanga to ri saa alu, Yesu Kristo 'i, ⁶ Adaa ni mo'di razire Adaa ngasi 'ba tuwadu si, olure ga sadeni du nga 'di dii saa loso ri si. ⁷ 'Di andaa ni le'jo mani lupezo maju du nga ngere 'ba ni rii, mange nga anda enzo laka iyo ri' i. ma lu'jo enzo ku, pi ma laponyi juru dii a'i ni lenire ga le'jo a' di si, pi le'jo gba du ri di si rii. ⁸ 'Disidu, male ago kare tuwadu ri niga si ri kelegikii, kungikii di okole ri oru anga ako ongu kipele ako. ⁹ Kulee uku saa kulukurukii loso. bongu ovi loso ri si lendere loso 'ba andaga rii, pi ru ekuka to, te di lucwaka ayo mula sure su ri miyo lage oru ri ni lusuka ayo to ku, kusa bongu weli okpo ri ni ovika ayo ku, ¹⁰ Rari kulukurukii loso 'ba andaga ovi uku anda eze Rubanga ni ori'ba pi i'bu loso ri ni edeka to ri a edezo ri ani. ¹¹ Lini ge uku kulee kolu cirri, pi laru to. ¹² Ma'i ku ukuni 'ba lenizo kusa oluzo amba du ago ni dige, rari kulee kolukii 'di. ¹³ A'dusiku, Adamu ni abi ati ayo, adi Eva ni bi, ¹⁴ ku Adamu ni saa alunzwa ati ayo ku, ti alunzwa izi ayo pi 'de enzi aga. ¹⁵ Ti rusaa kalarirukii ra a'ia 'boronzi tire ga, de kolukii a'i to, pi lesi, pi laru to ru ekuka to na'i.

Chapter 3

¹ Le'jo 'di kegeniru wa. De mo'di le andaa kolu eklezia in di, andaa le i'bu loso rii. ² Mo'di eklezia ni di rii kulee kolu enji ako. Kulee kolu mo'di izi alu to rii, kolu mo'di i'bwe rii, mo'di nga rare anda rii, mo'di andaa ru ni ekukare wa rii pi keleni 'ba wa rii, pi kumba 'ba ni nga wa rii. ³ Kule kolu mo'di emerire uwa si ku rii, kolu mo'di 'a mgbo rii ku, mo'di kegeniru wa rii, mo'di asi i'bwe rii, pi kule rubia ambamba ku. ⁴ Kumba andaa 'bani ta loso, 'bonzi andaa di saa kolu laru to. ⁵ De mo'di ni andaa zo ni nga mbaka ku, kumba eklezia Rubanga di ni nga ingoni? ⁶ Kulee kolu mo'di u'di a'aga rii ku, dudu recuka kudi andaa ni ko ku, kudi'de lo'bi aga adi le'jo li du andaa dige Satani di ani ku. ⁷ Kolu mo'di ru loso 'ba langwe rii sa kurua rii, dudu ku'de voyi Satani di ni ga ku. ⁸ Dikonia saa kolu 'ba egenile wa laru to ri pi 'i, kolukii 'ba ti ri rii ku, kulumvukii uwa nza ku pi kolukii 'amgbo ako. ⁹ Kumbakii a'i ni nga zi'ba ruzure di ile losodu lara anda pelere ri si. ¹⁰ Kulee 'ba kulupe a'i pi ko'bi a'i pa adi a'ni'ba i'bugesuo a'i nga inzwi ako. ¹¹ Uku a'idi saa ovi alu ri ani, kulee kolukii laru

Chapter 4

to.'ba 'bani ru lu'joba rii ku, ti 'ba olu'ba 'di pi'ba ovi loso ri ni e'detere rii, pi egenile wa rii. ¹² Dikonia saa kulee kolukii uku a'idi alu alu, kumbaki a'ia zo a'ia 'bonzi to loso. ¹³ A'dusiku 'ba i'bu a'idi ni ede'ba loso rii kesukii a'ini laru pi asidi ni okpo nza a'i Yesu Kristu ni aga ri ni ga. Mazwe anyini waraga 'di ti masa memu anyi di ire angwa du ra. ¹⁴ Macwi nga 'di anyini mani ra, megeni emuzo anyidi ire. ¹⁵ Ti de mekalaru ra, macwi lwaraga 'di dudu anyini ovi i'bu edezozo Rubanga di ni aga, andaa ni eklezia Rubanga ni lidi ri dii, pelopelo le'jo gba ri ni edere rii. ¹⁶ Amani ra nga Rubanga di ruzure di na amgbu: E'dete Andaa ni ru ge, Endinge le'jo loso ri ru na ni ga ra, Angeli sa nde ra, ange Andaa le'jo 'ba vu dige ri ni ra, 'ba vu dige ri a'i Andaa ni ra, pi angi Andaa ni oru pi eku to.

Chapter 4

¹ Diadu Endi ku'joo pelere 'dini, vulega 'ba zipi ke'be a'i a'idi ra, ku'bakii bi endi 'ba lunjware ri ni ga pi lini Sitani di to. ² pi lini 'ba lunjwalunjwa 'ba di to, a'ia lara gba anda ri saa gwe ra. Ai uje kwece kuga nya endire rii si. ³ Kulekii 'ba ku'du uku ku, pi kunyakii lonya zi pi Rubanga a bile 'bani nyale anzo si a'i 'ba a'ito pi gba ni'ba ra ri ni. ⁴ A'dusiku nga tuwadu Rubanga a bile ri loso, pi nga nyale anjo keka to ri aga ku. ⁵ A'dusiku andaa ni kecorupelere le'jo Rubanga di si pi elegi si. ⁶ De nye'dete nga 'dipi adiinjii ni andaga nyimu nyolu opigo Yesu Kristo di loso ri 'i. A'dusiku ega nyi lejo a'i di si pi lini okole nyaa vuna okele rii. ⁷ Kulee anyiga imgbe o'do vu di uku amba ri a lele ndo ri pi ra. Rari leni nyi le'jo Opi di si. ⁸ Leni ru di kekonyi gaangwadu, ti leni Rubanga di zwa nga tuwadu ra, a'dusiku kekonyi lidi diadu 'di ni aga pi lidi emure ri ni aga saa to. ⁹ Ofu ile kegeni ru wa pi ate a'ile ra. ¹⁰ Le'jo ile si e'be amede i'bu okposi. a'dusiku amegeni Rubanga ni lidi rii, Andaa ni 'ba tuwadu larire rii, lagare pi ri 'ba a'i'ba rii. ¹¹ Ayinge le'jo 'ba ni pi anyeleni nga 'dipi. ¹² Mo'di zi kede nyaa yayi yayi ku, ti olu 'bani ovi du ndele 'ba Opi ni a'i 'ba ri ni, nyaa lo'jo'jo ga, nyaa lidi ovi loso ri ni ga, nyaa le ga, nyaa igeni ge, pi nyaa lidi okole ri ni ga. ¹³ Kusa ko maa emunga, 'ba bi buku lare ga, 'ba e'jare ga le'jo Rubanga di si pi 'ba lenire ga. ¹⁴ Nyaa nga kusaru ku nga kele nyini ri si, ake nyini le'jo profeta a 'jole ri si, pi 'ba amba eklezia di a di tika nyaa dige ri si. ¹⁵ Mba nga ile ata. Olu a'ini aga, dudu nyaa mbaka le'jo Rubanga di ni ga ri 'ba tuwadu kunde. ¹⁶ 'Ba bi nyaa ruge pi nga lenile ri ni ga. Enzaru nga 'dipi ni ga. A'dusiku de anyede 'dini nyimu nyalari nyi nyaa nga si pi 'ba nyini eri'ba ripi to.

Chapter 5

¹ Ake'ja mo'di amba ku. Rari leni andaa ni kende mo'di ata ani. Leni yayi kende adiinjii ani. ² Leni uku amba ri kende ende ani, pi uku ciri ri kende avuunji ani ovi okole ri si. ³ Ke laru awizi ni, a'awizi gbagba du ri pi 'i. ⁴ Ti de awizi zi aa 'bonji to, kusa 'bonji ni 'bonji to, kulee ke'dokii laru e'deteka 'ba a'idi zo ga ri si. Kulee kolongwikii nga loso 'ba a'ini ti'ba ri ni, a'dusika 'di kuke anjo Rubanga ni. ⁵ Ti andaa ni awizi gba rii, e'be a'dule rii, igeni andaa di ni 'bare tuwadu Rubanga ni ruge rii, pi renzare elegi ga ini pi itu rii, ⁶ Ti izi olure te anjoanjo ru di si ri andaa ni kpo, kesu andaa ni lidi ruge sa'i. ⁷ Ke a'ini lini 'di saa, dudu kolukii le'jo ako ruge. ⁸ Ti de mo'di kumba andaa o'di nita kpe, amba mba ri 'ba andaa di zoga rii, andaa ga a'i imgbe ongu andaa injwi zwa mo'di a'awiko rira. ⁹ Kulee awizi ru cwile vuru ri kinya na kalaga mudi aziya ni ra, esu olu ezezi izi ago alu di'i. ¹⁰ kulee ezezi akuni andaa ni ra i'bu loso ri ni edeka si, 'di andaa mba 'bonji ni ta ra ya, kusa mba omu ni ta ra ya, deku saa 'di jwe 'ba okole ri a pa ra ya, diyo eloko candi'ba ra ya, deku azi ru tema i'ibu loso tuwadu ri ni ederega ra ya. ¹¹ Ti awizi ciri ri, kulee anyicwi a'i a ru vuru waraga ga ku. A'dusiku de kuvo kerikii abiri ru di 'jare Kristo to ri ra, kulekii ru'duka. ¹² Ovi 'di si ku'ba ku'dekii enji aga ke'bekii a'ia razika ati ri ra. ¹³ Ongu saa kelenikii ovi ovudi pi kalaweki zotisi. A'i olu te ovu ku, ti a'i saa kulu'jo le'jo konyi ako ri pi ongu lulusurukii 'bazi ni le'jo ga, kulu'joki nga ateku a'ini 'jole ri pi 'i. ¹⁴ 'Di si male uku ciri ri ku'duru, kutikii 'bonji, kumbakii zo ni nga, ongu kukekii kare ku avi'ba ni 'ba ede zo. ¹⁵ A'dusiku 'ba zi'ba ku pi Satani a vuga. ¹⁶ De izi a'ire ra di awizi aa, kulee andaa keloko a'i, dudu teri kolu nja eklezia dige ku, dudu akekonyi awizi gbagba ri ayo. ¹⁷ Anye'be amba i'bu ede'ba loso ri akuke a'ini laru vu ri, ambamba ri a'i 'ba le'jo nge'ba pi 'ba leni'ba ri to. ¹⁸ A'dusiku buku ku'jo, "Anyombe ti anya ture ri ni ti ku" ongu "i'bu edere ri ni nga kele kolu aa." ¹⁹ Kulee anyeri sikia amba zi ruge ri ku, de sadenia ri kusa na iyo laka na 'i. ²⁰ Edu enji'ba 'ba tuwa andaga si dudu ori kuko 'ba zi'ba ri ra. ²¹ Mecara nyi okposi Rubanga ni andaga pi Yesu Kristo ni andaga pi angeli ovile ri a andaga, mba cara 'di a nga mgbimghi ako 'ba lelega, pi ede nga zi ku 'ba zi evuka si. ²² Ti di ezeze ku mo'di zi dige. Emuru enji mo'di zi di ni ga ku. Olu okole. ²³ Mvu iyi ayo papala ku. Ti mvo vino ga angwadu nyaa ikwi nyini ecandire ri ni pi lajwa lajwa zi'ba nyini ecandi'ba ri ni. ²⁴ Enji 'ba zi'ba di kelende 'ba tuwa du andaga pi kalaga a'ia andaga le'jo lalirega. Ti enji ziba kevo kelende vule. ²⁵ Ovi alu ri ani, i'ibu loso zi'ba kelende 'ba andaga, ti kesu zi'ba ri pi sa zuru ku.

Chapter 6

¹ Kulee 'ba tuwadu ombele cwi opi du ri kudekii a'i a opi ni laru to. Kedekii 'di dudu ru Rubanga di pi lini 'di akulu'da ku. ² Opi opi a'idi 'ba a'i'ba rii kulee kedekii a'i ku a'ia oluka adiinjii si. Rari kedekii i'bu a'ini kalaga pi. A'dusiku opi a'ia elokole a'ia i'bu si ile a'i a'i'ba lele ndo rii. Leni pi nge nga 'dipi. ³ De mo'di zi keleni nga mgbi ra'ire ku lini anda ama opi Yesu Kristu di pi lini Rubanga ditto, ⁴ andaa ni di okpo pi ni nga zi alu sa ku. Andaa leru kipele injwi lo'jo'jo dige 'ba zire avi ga, o'ja'ja ga, la'da la'da ga, lura lura injwi ga, ⁵ pi o'ja'ja lokore ku 'ba luge andi a lelega. Legwekii gba ni ra, kurakii Rubanga ni vu okoka ni leti limi esuzo rii. ⁶ Rubanga ni vu okoka nga Andaa kele nyini ri a nyini ateka to, andaani anda loso nja rii, ⁷ A'dusiku amezi nga zi kuru vu dige 'dia. Ongu sa amateku nga zi ni zika pi laka si. ⁸ Rari kulee lonya la'buto kate amara. ⁹ 'Disidu 'ba le'ba a'i kolu koroni ri ku'dekii lunjwalunjwa aga, pi teki aga. ¹⁰ A'dusiku le limi di andaani

re'doka enji tuwadu di 'i. 'Ba zi'ba a asi taka laka ri aku a'i leti a'idi niga si pi ongu sorukii a'ia nga si lu icandi karako to.¹¹ Ti nyile, mo'di Rubanga di, fe pi nga 'dini 'di pi ni ga si. Oko anda anda ni vu ayo, olu mo'di Rubanga dii, olu mo'di egenile wa rii, le to rii, le'jo ebire wa rii pi olure 'di rii.¹² 'Ja o'ja loso a'i di 'i, Ko okpo lidi lokore ku anda alungwe nyi laka rii, pi andaa si nyike sadeni loso ri sadenia karako andaga.¹³ Make nyini cara 'di Rubanga andaga, Andaa ni lidi kere nga tutwadu ni ri 'i, pi Yesu Kristu ni andaga, Anaa 'jo nga anda pi anda Pontio Pilato ni;¹⁴ mba cara 'di nita enji ako akuwadu nyi ku kusa ko ama Opi Yesu Kristu a lendenga.¹⁵ Rubaanga kumu ke'dete Kristu a lendeka saa anda ri si - Rubanga ni ecule pi Opi alu papala rii, Opi vu zware piAamba vu zware rii.¹⁶ Andaa ni papala e'do ku ongu kolu ingwe ate saka laka ku ri ni ga rii. Mo'di zi iyo Andaa ni zware na'i. Andaa ni kolu eku pi opko olure tadu ri to. Amen.¹⁷ 'Jo a'i 'ba koroni vu dige 'dia ri pi ni kecukii ru ku, pi kutakii asi ku limi ruge, a'dusiku limi olu tadu ku. Rari kegenikii Rubanga ni ayo. Andaa kuke amani tuwadu limi gba rii amani e'bule.¹⁸ 'Jo a'i ni kedekii nga loso rii, kugakii de i'bu loso si, nga na pi kolu lo'u ku, ti kukekii nga 'ba ni.¹⁹ 'Di ani, kuvo kutakii a'ini oru nga ni pa loso rii nga emure andaga ri ni, ku'ba dudu kukokii okpo lidi gba ri 'i.²⁰ Timateo, ekuka nga kele nyini rii, naru pi le'jo mamali di pi lara mgbingbi lungwele enjodu nga nika ri pi ni ga si.²¹ 'Ba zi'ba kulu'jo nga'di pi, pi e'bekii a'i ra. Tutu kolu nyito.

2 Timothy

Chapter 1

^{1 2} 1 Paulo ni maju Kkristo Kristo di le Rubanga di si rii, kende nga ecarale lidi Kristo Yezu ni aga ri si, 2 Timateo ni, 'bura lele ndo rii ; Kiza, 'a i'bwe, pi i'bwe engare Rubanga Ata di piKristo Yesu ni ama Opi di to.^{3 4 5} 3 Manjo Rubanga ni 'ibu na maa edele engazo ama a'bi disi, asi okole si rii, de mera nyi liri elegi madi niga ini pi itu to na'i. 4 De mera nyaa minda, malee okposi amande nyi dudu mani asi kuga de anjo si. 5 'Di era ma a'i nyidi anda gba ri si, a'i ati olure nya ada Loisi pi nyende Yunisi to ni aga rii, ongu megenie okpwosi andaa 'i saa kolu nyini aga.^{6 7} 6 'Di le'jo ni ekwi ma nyini erazo rii, vu le nga Rubanga a kele nyini olure nyaa 'aga ile'i maa di 'baka nyini dige si rii. 7 A'dusiku Rubanga ke amani sai ori di'iku, ti mori di'i, le di'i ongu oluzo amani ekukazo wa ri di'i.^{8 9 10 11} 9 'Disidu dinja kuko nyi ku sadeni ama Opi di si, pi , ma Paulo ni Andaa mabusigo ri di si ku. 8 Duna, lami ecandi ofu loso ri di mori Rubanga di ni vuga si. 9 lari ama ni ongu lungwe ama lungwelungwe okole ri si. Ede 'di ama i'bu ni vuga si ku, ti nga Andaa a ti o'bale ra ri a vugasi pi kiza si. Anda ke nga dipi amani Kristo Yesu ni aga vu'edo kuru kuru du. 10 Ti diadu lararika Rubanga di 'edete ru mo'di amani larire Kristo Yesu a efuka si. Kristo la'bu da ni ti ni ongu ezi lidi lokore ku ri ingwe aga leti ofu loso ri di si. 11 'Disidu e'du alupe ma le'jo ngerega maju du ongu 'ba lenire ga.^{12 13 14} 12 Mecandiru maisa nga 'di pi si. Ti dinja ko ma du ku, a'dusiku ma ni ra ma'i a'di 'i ya 'i. Megeni ma'i rere ra Andaa kekuka nga maa 'bale Andaa ni diga ri wa kusa ko o'du naniga 13 Mba ofu egeni le wa nyaa erile madi si ri ni ta, a'i pi le Kristo Yesu ni aga ri si. 14 Mba nga loso Rubanga a kele nyini ri ni ta, mori Endi Okole olure amani 'aga ri di si.^{15 16 17 18} 15 Nyini ra 'ba olu'ba Asia ga ri pi e'beki ma ra. A'ini aga Pigelu pi Hermogene to. 16 Rubanga kede kiza Onesiforo a 'ba zuga ri ni, a'dusiku andaa ekonyi ma ra ongu dinja ko andaa ni maa nyori si kuru. 17 Duna, saa anda oluzo Roma ga ri 'i, nduma okposi ongu esu ma ra. 18 Rubanga kede andaa ni kiza o'du na si. Nyini leti andaa mani ekonyizo Efeso ga si ri losodu.

Chapter 2

^{1 2} 1 'Disidu, maa 'bura, esu okpwo kiza Kristo Yesu ni aga ri si. 2 Nga nyaa erile madi si sadenia amgbu anda ga ri, e'du leni a'i ke a'i 'ba egenile wa ongu 'bazi leni'ba wa ri pi ni.^{4 5 3} 3 Mi ecandi mato aludu kende asekere Kristo Yesu di loso ri a mizo ri ani. 4 Asekere go emu andaa ni le'jo 'ba lidi 'dia di ni aga ku, dudu andaa kuke asi i'bwe amba andaa di ni. 5 Pi saa, de mo'di kwi larafuka angu di ni ga, a'i andaa laga ra ni ku de ova cara ova di ni vuga si ku na 'i.^{6 7} 6 Kulee mo'di losi sore okpwosi ri kesu andaa ewo ati anya efure ati ri di ni ga si. 7 Ra le'jo maa 'jole 'di ni 'a, a'dusiku Opi kuke nyini nga ni ekwi erika nga 'borodu aga ra.^{8 9 10} 8 Era Yesu Kristo ni, engare ori Davide di ni ga si, ongu enjile da asi pi ri. 'Di viru ofu loso madi maa ngele ri to. 9 Maa recandizo du ko ale akombe du ma nyori si mo'di cara ngure ra ri ani. Ti le'jo Rubanga di omberu ku. 10 'Disidu mebi nga boroduu 'ba ovile ra ri pi si, dudu a'i saa kesuki lararika Kristo Yesu ni agar ri eku lokore ku ri to.^{11 12 13} 11 'Di le'jo egeni le wa ri 'i: "De adakii ra Andaa to, evo olukii lidi saa Andaa to, 12 de ebikii ra, evo olukii opi ga Andaa to. De agakii Andaa ni imgbe, Andaa saa kumu kuga ama imgbe. 13 De akolukii 'ba egenile kpe ri 'i, Andaa le kolu tesa egenile wa, a'dusiku Andaa ate Andaa ni gare ga Andaa nga si ku".^{14 15} 14 Olu liri a'ini erare ga nga 'di pi si. Ecara a'i Rubanga andaga kulu'jakii ku le'jo ni pakwi si, ile andaa ni konyi ako ongu kenji 'ba eri'ba ripi'i. 15 Embaru re'detere ga Rubanga ni mo'di esire ra rii, i'bure dinja a kole kpe rii, ongu le'jo Rubanga di anda ri ni lenire leti anda ri si ri 'i.^{16 17 18} 16 Adu lo'jo'jo ekwi ako 'ba zire lolu Rubanga to ri ra. 17 A'ia lo'jo'jo kemu kaca juwe 'ba sure su ri di ani. 'Ba ileni lele ga Himeneau pi Filetu to. 18 le'jo anda ri ni e'be'ba ra ri pi 'i Ku'jookii enjika pi da ga si ri ederu wo ra, ongu kenjikii 'ba zi ni a'i.^{19 20 21} 19 Kolu 'dini saa, le'jo ni pa Rubanga a 'bale ri kede anda kare ingwe ga. Nga cwile laka ri ku'joo, "Opi ni 'ba Andaa di ra" ongu "Mo'di alu alu lurungwere Opi a ru si ri kule ke'be lidi injwi ri ra" 20 Zo koroni di ni aga okozo aa ri te edele mula sure su ri si rii papala ku, kesu edele aya ingwe ri si saa'i. Okozo zipi ede kwe si ongu zipi ede utu si. Zi ri pi i'bu laru to ri ni, zi pi i'bu laru ako ri ni aga si ra, andaa kecoru okozo laru to ri 'i. A'ba andaa ni bara ga e'bule Opi ni pi kolu baba i'bu loso ri ni edezo.^{23 22} 22 Fe fuco yayi di ni ga si pi. Luvi anda anda ni vu ayo, a'i, le, ongu i'bwe 'ba Opi a ru ni lungwe 'ba asi okole ri si ri pi to. 23 Ti ga lazi lazi mamali di nga nika ku di to

Chapter 3

ra. Nyini ra kezikii kipele ayo.^{24 25 26} 24 Opi Opi di kule kulu'ja 'ba to ku. Rari andaa kolu i'bwe 'ba 'borodu to, keleni 'ba wa ongu kolu nga mire wa rii. 25 Andaa i'bwe ni aga si kulee keleni 'ba andaa le'jo ni ga'ba imgbe ri. Nasi Rubanga kuke a'i ni enji ruka ra lini a'ia esule le'jo anda ri ni dige ri si. 26 Nasi kusoki liri idi ra ongu ke'beki iba sitani a osile a'ini kozo ile ra, ovidu andaa a'ini kozo atisi ra andaa lara ni ri ani.

Chapter 3

^{1 2 3 4} 1 Ti kulee anyini nga 'dii: O'du vulega ri si saa ecandi di kemu kolu 'aa. 2 A'dusiku 'ba kevo kule a'i a'ianza si, kuleki rubia ayo, kecuruki, di na pi kecoru okpo, kulu'joki nga Rubanga ruge laru ako, eriki ata ende to ku, keki anjo ku ongu kugaki lidi okole ri imgbe. 3 Koluki le gba gba ri ako, kugaki tolukoka o'ja'bazi to imgbe, kedeki'ba ede, kekukaki a'ia ru kpe, o'ja'ja 'ba ongu kugaki nga loso ri imgbe. 4 Koluki 'ba 'ba lezi 'ba rii, lidi ni anda ako, 'ba recu'ba rii, fuco injwii ri ni leka ayo Rubanga leka ni kare ga rii.^{5 6 7} 5 Ko'bikii Rubanga ni ovi ra, ti ke'du kugakii mori na imgbe 'Ebe 'ba ilepi ra. 6 Zipi a'i ni aga ago lukwi'ba zo asi uku mamali ri ni lunjwa'ba ri'i. A'i 'di uku olu'ba te enji aga ongu fuco mgbi mgbi ri a lazile ni ri'i. 7 Uku 'dipi kolukii te nga lenire ga, ti sa kii lini le'jo anda ri di ni ga ku.^{8 9} 8 Ovidu Janne pi Jambre to ri a o'ja 'dizo Musa ni ruge ri ani, luponya enjo 'dipi saa ku'dikii o'ja le'jo anda ri ni ruge. 'Ba 'dipi a luge loso ku ongu a'i enjo. 9 Ti voki lolu ku a'dusiku mamali a'idi 'ba 'borodu kevo kunie ra ago azika na pidi ani.^{10 11 12 13} 10 Ti de nyi 'i, nyoko maa lini ni vu 'i, maa lidi ni ovi oluzo rii, nga ma lele medee ri ni ekwi, a'i madi, le'jo mika, le madi to, 11 ecandi 'ba a kele mani, ecandi maa esule ri, nga redere mani Antioko, Ikoniumu ongu Listra ga ri 'i. Me'bi ecandi 'ba a kele mani ni ri ra. Ti Opi lari ma a'ini aga 'borodu ra. 12 'Ba 'borodu leka a'i kolu lidi Rubanga di ni vu si Kristo Yesu ni aga ri kesukii ecandi 'ba ga si ra. 13 'Ba injwi ri kenjarukii injwi to anda ga, a'ini zire ga 'bazi to leti ego ri ni ga.^{14 15} 14 De nyi 'i, nyidi olu nga nyaa lenile ra ongu a'ile ra ri ni ga. Nyini ra nyeleni nga 'di a'di di si ya'i. 15 Nyinira nyeleni le'jo 'Buku okole ri ni aga ri furu 'bonji nga. A'i 'di ku'ba nyecoru cirri lararika esule a'i Kristo Yesu ni aga ri si.^{16 17} 16 Buku okole ri 'borodu cwiru uluvi Endi Okole ri di si. Anda ni loso lini ni, nga ni ekwi erizo, reduzo, ongu lerenizo lidi anda anda di ni ga. 17 Dudu mo'di Rubanga di kolu mo'di i'bu edere wa rii onguru ro'bare baba i'bu 'borodu loso ri ni edere wa ri 'i.

Chapter 4

^{1 2} 1 Make cara okpo 'di Rubanga pi Kristo Yesu a anda ga, anda ni le'jo 'ba lidi ri pi ni le'jo lalire 'ba daka ra ri to ri 'i, onguru Andaa landeka pi Andaa opi to si. 2 Nge le'jo; olu baba saa loso ri si pi saa injwi ri si. E'ja 'ba, ejojo 'ba le'jo mika si ongu nga lenika si.^{3 4 5} 3 Saa 'ba a lini anda ri ni lezo ku ri kemu kesa ra. Ti , kevo kulundukii luponya a'ia lele ri pi ni ovi 'i, kevo kulu;jokii nga a'ini bi la'are ri a lele erile rii 'i. 4 Ke'bekii leti anda ri ra, ke'du kulekii o'do anda ku ri ayo. 5 Ti nyi, olu luge ra anda ri di si nga tuwadu aga. Ecandiru, ede i'bu le'jo Rubanga di ni lungezo ayo ri, eko nyaa 'ibu.^{6 7 8} 6 Ma'i le diadu acu ma wo cu pi. Saa madi muzu pi ri esa ra. 7 Ma'ja o'ja loso ri ra. Meko angu madi ra; mamba a'i ni ta ra. 8 Tegiya opi di le'jo anda anda di ekuka mani baba, Opi ni le'jo lalire anda ri a emule kele mani o'du ilesi rii, te mani a'dule ku, ti 'ba tuwa Andaa emuka ni leka ra ri pi ni sa to.^{9 10} 9 O'bi emule madi ezeze. 10 A'dusi ku Dema e'be ma ra. Andaale le vu 'di ayo ongu mu Tesalonika ga pi, Kresenii mu Galatia, ongu Tito mu Dalmatia.^{11 12 13} 11 Luka lesi mato tete ni. Ezi Marko ni to a'dusiku kekonyi ma i'bu ge. 12 Mazwe Tikiko ni Efeso 13 Ezi bongu madi maa e'bele Karpu di Troa ga buku madi to, ndo ndo le buku eni di ri pi to.^{14 15 16} 14 Alisanduru ni eremugo ri ede nga injwi injwi mani yayadu. Opi kemu kolokwe andaa ni i'bu andaa di ni vuga si ra. 15 Kulee nyisa anyimba nyini ru nita andaa si, a'dusiku andaa le le'jo 'badi ku kwa rere. 16 Maa amani dimba ngezo ati lokiko andaga ri ni nga, mo'di alu saa ede mato kuru. Dunasi, mo'di alu alu e'be ma ra. Kulee ku'baru mani a'ini ruge le'jo du ku.^{17 18} 17 Ti Opi ede mato ongu emba ma okposi, dudulu ofu ni kungeru madi si loso loso, pi dudulu 'ba Rubanga ni'baku ri pi saa kerikii; ongu enge du ma ibi tige si pi dudulu juru saa keri ofu 'di. 18 Opi kumu kalari ma i'bu injwi ri ni asi 'borodu ongu kumu kekuka ma opi Andaa di ru'buga ri ni. Eku kolu Andaa ri tadu. Amen.^{19 20 21 22} 19 Zi Prisila pi Akwila to, pi 'ba Onesiforo di 'boru ri to laka. 20 Erastu lesi Korinto, ti me'be Torofimo ni Miletu ga ru na injwi. 21 O'bi emule meli kusa esare kuku. Ibolo zi anyi laka, Pudeni pi, Lino pi, Kalaudia adiinjzi zi ri pi to zikii nyi laka. 22 Opi kolu nya endi to. Kiza Opi di kolu nyito.

Titus

Chapter 1

¹ Paulo ni opigo Rubanga di 'i maju Yesu Christo di 'i a'i 'ba Rubanga a ovile ridi si pi lani gbadi ro'bire nga Rubanga a lele rito. ² Pi igeni lidi lokore ku Rubanga ni Anda ni enjo laka iyo ri a'jole rii, nga kumu kederu ra kinya andaga ri niga rii. ³ Saa andari niga Andaa e'dete Andaa le'jo, le'jo ngeka Andaa kele mani cara Rubanga ni amani Larire ri di ani.. ⁴ Tito ni, anda ni 'bura gba rii ama a'i ni aga. Kiza pi i'bwe to Rubanga ama Atadi si, pi Yesu Kristu ni amani Larire ri di si. ⁵ Le'jo 'disi me'be nyi Kreti ga, dudulu anyede le'jo zi'ba lokore kuru ri du pi anyi'ba amba tauni tuwaga si maa ecarazo nyini ri ani. ⁶ Amba kolu enji ako, kulee kolu izi alu to, pi andaa 'bonji ni lidi kolu injwi ku kusa laru ako ku. ⁷ Mo'di amba zo Rubanga di ni di ndere rii kule kolu enji ako. Kulee kecuru ku pi angala a kole eze rii ku, pi mo'di emerire uwa si rii ku kolu o'ja'ja dii saa ku, pi mo'di a mgbo rii ku. ⁸ Andaani kolu modi omu ekukare rii, nga loso lere ayo rii, mo'di lara na anda rii, mo'di anda rii, lidi okole ri to pi mo'di andaa ru ni ekukare wa rii. ⁹ Kulee anda kuko opko le'jo gba lenile rii,

Chapter 2

dudu andaa kate 'bazi ni asi embaka lini gba ri si pi kedu 'ba epele'ba andaa to ri.¹⁰ A'dusi 'ba amgbu erikii le'jo ku, kulu'jokii le'jo ekwi ako rii pi kulunjwakii 'ba, ambamba ri 'ba ru oli'ba ri pi 'i.¹¹ Kulee anyuluga a'i cwi. A'dusiku kelenikii 'ba nga esule konyi ako ri si nga a'ini lenile ku rii.¹² Profeta a'idi aluzo na ku'jo, "Kreti'ba o'du tuwa kulu'jokii enjo, anyukwa injwi rii, pi a'i ovi a mgbo rii."¹³ Le'jo 'jole a'ia ruge 'di gba. 'Disidu edu a'i opkosi, dudu kolukii 'ba gba dii a'i aga,¹⁴ Dudu ku'bakii bi o'do oku Yudei'ba di ni ga ku, kusaa cara 'ba nga'ba pi gba gasi ri di ni ga ku.¹⁵ A'i 'ba pelere ri ni nga tuwadu pelere. Ti a'i renji'ba ra pi a'i a'iko ri to, nga pelere na iyo, ti a'ia lara pi a'ia asi to enjiru ra.¹⁶ 'Bakii a'i 'ba Rubanga ni'ba ra rii, ti kugakii Rubanga ni a'ia i'busi. A'i 'ba evule ra rii, cara eri'ba ku rii, pi 'ba konyi ako nga loso ri ni ederega rii.

Chapter 2

¹ Ti nyi'i, lu'jo le'jo atere lini gba to rii.² Leni ago amba ni kumbakii a'ia ru loso, kolukii laru to, kulurakii nga anda rii, pi kolukii a'i anda ri to, le to, pi kumikii nga.³ Ileani saa, leni uku amba ri kolukii laru to a'ia ovi ni ga, kolukii 'ba 'ba ni ru lu'jo'ba rii ku pi kolukii opi uwa dii ku, ti luponyia nga loso ri dii,⁴ Dudu kelenikii uku ciri ri kulekii a'ia ago pi a'ia 'bonji to ndo,⁵ Dudu kolu kii lara anda ri to, pelere, 'ba zo a'idi ni ekukare loso rii, pi kurukii a'ia ago, dudu le'jo Rubanga di 'ba kulu'da ku..⁶ Ileni saa kulee anyemba yayi ni asi kolukii lara loso ri to.⁷ Pi nga tuwadu ga e'dete nyi i'bu ovi loso ri ni ga, nyaa leni niga, e'dete ovi loso ri ayo, laru to.⁸ pi le'jo ngele gba mo'di ku'ba kipele laka kpe rii, dudu mo'di epelere nyito ri dinja kuko a'dusiku esukii nga injwi ri ku 'jole amaruge.⁹ Leni opigo kurukii a'ia amba ni nga tuwadu ga kukekii a'ini anjo pi kepelekii a'ito ku,¹⁰ Kogukii nga a'idi ku, rari ke'detekii a'i loso rii, dudu leti tuwadu risi kezikii nga loso ri ayo lini Rubanga amani larire ri ni.¹¹ A'dusiku kiza Rubanga di e'deteru ra 'ba tuwadu larizo.¹² Keleni amani Rubanga nika ku ni gaka imgbe pi fuco vu di to, pi amolu lidi rekukazo ri, anda, pi Rubanga ni laru to rii saa 'disi,¹³ amande nga andaga igeni amadi ambugo o'duni Rubanga amadi ambugo ri pi Yesu Kristu ni amani larire ri pi a lendenga yayi to ri ni ga.¹⁴ Yesu ke anda ru amasi dudu kalari ama cara ni di aturega si pi kededu Andaa ni 'ba pelere mgbi rii le'ba i'bu loso ri ni ede'ba rii.¹⁵ Lu'jo le'jo 'dipi, emba 'ba ni asi dudu kedekii, pi e'dete a'ini leti anda ri opko tuwadu si. Mo'di zi katu nyaa di ku.

Chapter 3

¹ Era a'i dudu kurukii 'ba amba vu lase'ba ri, pi kerikii a'i, koluki baba i'bu loso ri ni,² Kulu'dakii mo'di zi alu saa ku, kolukii emi o'jaga ku, kolukii 'ba i'bwe rii, rari kete'dekii olu ni i'bwe 'ba tuwadu ni.³ A'dusiku anda amasa amara nga ku pi ameringa ku. Azi ama lolu pi amecoru 'ba mabusi ga rii ani fuco mgbimgbi pi lara injwi vuaga ri si. Amolu enji aga pi avi aga. Amolu nga 'ba a lele ku ri ani pi amevuru ama amani.⁴ Ti de kiza Rubanga ni amani larire ri di pi Andaa le 'ba tuwadu ni ri to kelede ra,⁵ andaa ni i'bu oluzo pelere ama edele ri si ku, ti Andaa lari ama kiza si lajwe oti vu rizo ri di si pi lorongwika u'di Endi Okole ri di si.⁶ Rubanga ecu Andaa Endi Okole ri de amani Yesu Kristu ni amani larire ri si,⁷ ayosi Andaa kiza si Andaa eco ama pelere, dudu amesu geni lidi olure tadu ri di.⁸ Ofu 'dii kegeniru wa, male anyita asi laka, dudu 'ba Rubanga a'i'ba ri kedekii i'bu loso ri ayo. Nga 'dipi losoi pi kekonyi 'ba tuwadu.⁹ Kulee anye'be ra kipele mamali di pi letileti a'bi di ni vu okoka to pi larafuka cara ni le'josi'. Nga 'dipi i'bu ako pi ekonyi 'ba alu sa ku.¹⁰ Anyiga imgbe 'ba le'jo laranjuzo ri ni ezi'ba anya lelega rii, de anyuluga a'i kpe vu alu si kusa vu ri si na'i,¹¹ anyini mo'di ileani ri e'be leti anda ri ra pi andaa kede enji pi kuli le'jo andaa ruge andaa nga si ni.¹² De mazwe nyidi Artema kusa Tikikus ni ra, kulee anyemu madi ezeze Nikopolis ga, kare maa lele amolu laka saa meli di si rii.¹³ O'bi nga nyaa amale nyedee wa ri ni edeka dudu anyizwe Zena ni mo'di cara di ripi a'i Apollo to a'ia awe ni ga dudu nga awe di kolu a'ini aa..¹⁴ Ba amadi kulee kelenikii i'bu loso ri ni edeka dudu kolukii du nga a'ia lele a'ini ekonyizo ri to, kolukii nga ako ku.¹⁵ Ba tuwadu ma to rii ke anyini lazi. Anyizi a'i amani le'ba a'i aga ri tuwadu. Kiza kolu anit tuwadu..

Philemon

Chapter 1

¹ Paulo ni, mabusigo Kristu Yesu dii a'I adozi ni Timateo to, Pilimona ni, ama i'bu rezi pi ama rozi ama lele ndo rii,² Ungu Apphia ama ambazi ni, ongu Arkipus ni ama askeri rezi ni, ongu eklezia remuka nyidi 'boru ri ni.³ Kiza, i'bwe to engare Rubanga ni ama Ata di pi ama Opi Yesu Kristu to ri kolu anyito.⁴ Malongwi anjo Rubanga ni o'du tuwadu si de malungwe anya ru maa elegi ni ga na'i.⁵ Meri nga nyaa le, ungu a'i nyidi Opi Yesu ni aga rini dilega ra, ungu a'I 'ba 'borodu rini ri to.⁶ Melegi ausi du anya a'i ni lamika kolu du okpo; dudu anyini nga loso ama esule Kristu ni 'aga rii.⁷ Mari olure anjo to pi asi okpo to nyaa le si, a'dusiku 'ba Rubanga di okole ri ni asi evo okpo nyi si, maa adozi.⁸ Disi du, de mani okpo Kristu ni aga kolu aa cara kezo anyi ni nga lele anyede ri ni edezo saa.⁹ Ki lesi, ma i anyi dubasi- ma, Paulo ni Jaligo, ungu mabusi go Kristu Yesu di.¹⁰ Ma'inyi maa ngwaa Onesimo ni maa ezile Yesu di maa olure mabusige rii.¹¹ Anda ri olure konyi ako nyi ni, ki diadu andaa ni konyi to nyini ungu mani saa to.¹² Mazwe andaa ni nyidid vule, andaa ni maa asidi gba ri i.¹³ Esu kani male ama mda andaa ta mato, ausi kede du ibu mani nya'a kare ga, saa ma nyori aga ofu ole rini le'jo si..¹⁴ Ki male amede ngazi nyi ni nika ako ni ku. Male ibu loso nyidid rii kenga nyini epikaa si ku, ki nyaa le asiga ri si.¹⁵ Nosi anyalanjuru andaa to zi saa ra, ausi andaa ni kungwi du nyidi 'bo'bodu.¹⁶ Andaa ni mu olure opigo du idi ku, ki zwa opigoo ra ecoru, adozi lele ndo rii. Andaa ni lele ndo rii, gba na ndolee mani, ungu nza- go-du ri nyini, rugei ungu Opi ni

aga.¹⁷ 'Disi du de ma nyaa rezi'i, a'i andaa ni maa ani.¹⁸ De kesu ede nyini nga inzwi ra, kusaa mori nyidi andaa di a'a saa, la kwici mani dige.¹⁹ Ma Paulo si macwii nga 'di maa disi. Ma maa ngasi, malokwe'e nyini vule- jo ka ako, maa mori nyidi ri, nyi 'i nyaa nga si.²⁰ Oo, maa adozii, ede mani kiza Opi ni aga, E'bwe mani asi Kristu ni aga.²¹ Maa asi okpo nyaa lejo erikaa si, ma cwi nga di nyi ni. Mani 'ja, nyedee loso kuzwa maa a'i le nyidid si ri ra.²² Saa alu-alua ri si, ede mani omu ni zo baba, a'dusiku megenia nya'a ilegi si alongwi ma vule nyidi idi.²³ Maa mabusi rezi Kristu Yesu niaga, Epaphras zi nyi laka.²⁴ Maa i'bu ede'baazi, Mariko i, Aristakus i, Demas i, ungu Luka pi saa zi kii nyi laka.²⁵ Kiza ama Opi Yesu Kristu di kolu nyaa endi to. Amen.

Hebrews

Chapter 1

^{1 2 3} 1 Anda ezesi Rubanga lo'joru ama a'bito profeta si leti mgbimngbi karako ri niga pi saa mgbimngbi karako ri si. 2 Ti diadu saa vu ni ti a lokozo 'dipi niga Andaa lo'joru amani Ngwa alu Andaa ovile nga tuwadu ri ni esurega ri si. Andaa si saa Rubanga bi vu 'di ra. 3 Andaa ni ingwe eku Rubanga di dii, Andaa ni gba Rubanga ani. Andaa ni gba ri saa koko nga tuwadu kare aluga ni le'jo Andaa okpo di si. De Andaa ku'du 'ba vu dige ri a enji tuwadu pi, Andaa ri vuru Rubanga ni nga tuwadu zware ni ri a di anda ni ga.^{4 5} 4 Andaa zwa malaikaa ra loso si, ovidu Andaa ru ni esuzo zwa a'idi ra ri ani. 5 Rubanga 'jo malaika ingo ni, " Nyi maa 'bura 'i, pi andu nyecoru Maa 'bura 'i rii ?" Kusa Rubanga 'jo malaika ingo ni a'jo, " Mamu molu andaa Ata 'i pi anda kumu kolu Maa ngwa 'i rii ?" ^{7 6} 6 Ongu saa Rubanga a 'bura kayo ri ni ezire esu adi nga tuwadu iyo ri Andaa ku'jo, " Kulee malaikaa Rubanga di tuwadu kurukii Andaa ni." 7 Malaikaa dige Andaa ku'jo, " Andaa keco Andaa malaikaa endi du, pi Andaa opigo asi ni leda du". ^{8 9} 8 Ti Ngwa ni Andaa ku'jo, " Rubanga, nyaa keri kolu tadu." Pi Andaa ku'jo kare zi na niga, " Nyalase nyaa keri leti anda di si. 9 Nyile anda ayo, nyiga cara nguka imgbe. Ayosi Rubanga, Rubanga nyidi efu nyi odu si, odu asi i'bwe di si zwa nyaa rezi zi'ba ripi ra." ^{10 11 12} 10 Kare zi niga Andaa ku'jo, " Vu a re'donga, Opi, nyi'bi vu ni pa. Ru'bu andaa ni i'bu Nyaa di dii. A'i vo kolokora bongu a lokozo ri ani. 11 Nyimu nyli a'i bongu lizo ri ani, pi avo alufu a'i bongu lufuzo ri ani. Ti nyidi nyile nyolu ileni, pi Nyaa kinya saa loko ku." ^{13 14} 13 Ti malaika ingoni Rubanga 'jo saa zisi a'jo, " Ri Maa di anda ga 'dia kusa ko Maa nyaa avi'ba ni ecorega komi du nyaa pa ni ?" 14 Malaikaa tuwadu a'i endi i'bu ede'ba ripi 'i ku, pi aluzwe a'i 'ba tozo vo'ba lari esu'ba ripi ni ekukare ga ku ?"

Chapter 2

¹ 1 'Disidu kulee akutakii asi le'jo 'ba a erile ra ri niga, dudu adikukii pi laka si ku. ^{2 3 4} 2 A'dusiku de ofu malaikaa a 'jole ni ri le'jo na olu anda pi okpo ileni, pi 'ba dina ni atu'ba ri ake a'ini lamgba anda ri ra na, 3 amavo amapi ingoni de amatu lari amgbugo 'di ni di ra na 'i ? Lari 'di ati Opi yu le'jo na ra pi 'ba le'jo ileni eri'ba pi edire amani ri saa 'jokii amani ra. 4 Ongu Rubanga nge sadeni runa niga nyuma e'deteka si pi nga 'bani a'uzo mgbiimngbi ri ni edeka to si, pi ke mgbimngbi Endi Okole di Andaa kele Andaa lezo ri ani ri si. ^{5 6} 5 Rubanga ke mori kuru malaikaa ni vu tozo mure emure diadu ama nga lu'jore di na niga 'di ni zwazo. 6 Ti mo'di zi 'jo ra kare zi na niga a'jo, " Mo'di andaa ni a'du, nyini nga razo andaa dile ga rii ? Deku saa, mo'di ni 'bura andaa ni a'du nyini rale ?" ^{7 8} 7 Nyibi mo'di vuru malaika zwa andaa ni ra, Nyulusu andaani eku si pi yayi to. 8 Nyi'ba nga tuwadu andaa paga." A'dusiku Rubanga 'ba nga tuwadu vuru mo'di paga. Andaa e'be nga zi kuru mo'di ni zwale ni ku na'i. Ti diadu adi amande mo'di ni nga tuwadu zwazo ra ni kuru. ^{9 10} 9 Ti amande Yesu ni 'bale vuru gaangwadu malaikaa ni saa gaangwadu ri ni aga ri, ake Andaa ni eku laru to Andaa recandika pi daka si, dudu kiza Rubanga di si Andaa ku'bi da 'ba tuwadu si. 10 A'dusiku o'biru ra Rubanga ni, nga tuwadu a oluzo 'aa Andaa ni ri ani pi Andaa si ri ani, dudu Andaa kezi 'bonji karako eku ge. Leru ra Andaa ni Mo'di a'ia lari ni e'dore ile ni 'bazo du katera ni Andaa icandi ndeka si ^{11 12} 11 A'dusiku mo'di nga lembere ri pi a'i lembele ri to boro engakii kare aluga. 'Disidu dinja ko Andaa ni ku a'ini lungwezo Andaa adiinjii pi'i du. 12 He Andaa ku'joo, " Rubanga, mamumange Nyaa ru Maa adiinjii ni ra, mamu mango longo Nyini ra 'ba rutaka 'di ni aga si." ^{13 14 15} 13 Pi kare zi na niga ku'j, " Mamu megeni Andaa 'i "." ongu ku'jo idi, " Nde,ma 'dii, ma pi 'boronji Rubanga a ekele mani rito". 14 Ayosi, kende 'boronji a oluzo ru to pi eri to ri ani, Andaa saa emuru nga ile pito leti alua ri ani, dudu daka si Andaa kenji mori andaa ni okpo da di to ridi ra, andaa ni sitani 'i. 15 'Di ederu dudu Andaa kayu a'i da orika si olu'ba a'ia lidi ni ga tuwadu ombele cwi opigo du ripi. ^{16 17 18} 16 A'dusiku gbadu Andaa ekonyi malaikaa ayo ku, rari 'bonji Iburaimu dii. 17 Ayosi Andaa saa duba kolu adiinjii ani nga tuwadu ga, dudu Andaa kate du oluka mo'di nga azire Rubanga ni amba kizare pi egenile wa rii ovi Rubanga di niga, pi dudu Andaa kuda enji 'ba di si. 18 A'dusiku Yesu ni Andaa nga si ri a recandika pi asi na ni o'bika si, Andaa kate 'ba lu'bilu'bi a o'bile ri ni ekonyika wa.

Chapter 3

^{1 2 3 4} 1 'Disidu, maa adiinjii ni okole ripi, anyemuru kare aluga lungwelungwe ru'bu di ni aga. Anyira nga Yesu a ruge, Mo'di ezwele pi Nga Azire Amba Rubanga ni ama sadeni di rii. 2 Andaa egeni Rubanga ni ra, Mo'di Andaa ni lupere rii, kende Musa a oluzo mo'di egenile wa zo Rubanga di niga tuwadu ri ani. 3 A'dusiku Yesu ni a'ba eku na amgbu zwa Musa di ra, a'dusiku mo'di zo sire ri andaa eku zwa zo di ra. 4 A'dusiku zo alu alu ri mo'di kusie ni, ti Andaa ni nga tuwadu bire ni ri Rubanga 'i. ^{5 6} 5 Musa ni olu mo'di egenile wa rii Rubanga di zoga tuwadu, kunge sadeni nga tuwadu vole ngele

Chapter 4

vulega ri a dilega. 6 Ti Kristu ni Mo'di egenile wa kende Ngwa zo Rubanga di ni di zware rii. Ama zo Andaa dii de amako okpo ama asi epika pi igeni ama recuzo rii. ^{7 8} 7 'Disidu, kende Endi Okole ri a 'jozo ri ani, Andu de anyeri Andaa u'duku ra, anyemba anya asidi okpo ku kende anda anya embazo anya oluzo avoro du ri ani, saa lu'bilu'bi di kwesi kwesi agasi ri ani. ^{9 10 11} 9 'Di esu saa anya a'bi a maa le'jo ni gazo imgbe ri ani a'ia mani 'a o'bizo ri ani, ndekii maa i'bu pa du 10 kinya mudisu. Ayosi manga 'ba ileni ra. Ma'jo a'ini, "saa tuwadu si kukii pi a'ia asige. Nikii maa leti kuru". 11 kende maa raluzo maa angasi ri ani: Vo torukii ku maa lovuka ni aga." ^{12 13} 12 Anyekukaru, maa adiinj, dudu mo'di zi anya lelega kolu asi injwi a'i ako ro to ku, asi lurufure pi Rubanga lidi ridi si rii. 13 Ti anyemba anya asi o'du tuwadu si, de adi alungwe o'du 'di "andu" na 'i," dudu mo'di alu zi anya lelega asi na komba okpo ku lu'bilu'bi enji di si. ^{14 15} 14 A'dusiku amemuru alu i'bu'ba du Kristo ni aga de amako okpo ama asi okpo Andaa ni aga a'da re'dorega sa ko a'da lokorega na'i. 15 Buku Okole ri ku'jo, "Andu, de anyeri Andaa u'duku, anyi'ba anya asi okpo ku, kende anda anya ogu lufuzo mani ri ani". ^{16 17 18 19} 16 A'i 'ba ingo pi'i le'jo Rubanga di ni eri'ba pi lufukii ogu Andaa ni ripi ? A'i tuwadu oyi'ba Misiri gasi ripi 'i ku Musa a diga si rii ? 17 Andaa anga kinya mudisu ri a'dipi ni ? A'i enji ede'ba ru a'idi oda lu'de kwesi kwesi aga ripi 'i ku ? 18 Andaa aluru a'dipi ni a'jo vo turukii ku Andaa lovuka niga rii, de a'i cara Andaa di ripi ni ongu'ba ripi ni ku na'i ? 19 Amande a'jo torukii kuru Andaa lovuka niga a'ia aika ni ako si.

Chapter 4

^{1 2} 1 'Disidu, kende recaraka rutozo Andaa lovuka ni aga ri adi olu andaa kare niga ri ani, kulee ori kuko ama, e'bedu mo'di zi alu anya lelega 'dere pi lakasi na kolu iyo. 2 A'dusiku ange amani Ofu Loso 'di gba kende ngezo a'ini ri ani. Ti le'jo ngele ile ^{3 4 5} 3 Ama a'iba ra ri amatoru lovuka ile ni aga, kende Andaa 'jozo ri ani, a'jo, Maa raluzo ra maa anga si ri ani, Vo torukii ku maa lovuka ni aga." Ileani, Andaa i'bu loko furu vu a re'donga. 4 A'dusiku Andaa 'jo ra kare zi niga nga o'du tuuderizo ri a ruge. "Pi Rubanga lovu Andaa i'bu tuwadu nipi niga si o'du tuuderizo ri si." 5 Pi nga cwile alualua 'diniga Andaa ku'jo, "Vo torukii ku maa lovuka ni aga." ^{6 7} 6 'Disidu, adi leti olu gbo ba zipi ri ni rutozo lovuka ileni aga, pi a'i 'ba anda ange a'ini Ofu Loso ri ra ripi torukii laka kuru a'ia a'ikana kuru si. 7 'Disi ongu Rubanga 'ba o'du zi idi lungwe o'du ile "Andu," lele Andaa loro'jozo Daudi a tige si ri niga vule rere le'jo ama'jozo ra atisi ri ani a'jo, "Andu de nyeri Andaa u'duku. emba nyaa asi okpo ku." ^{8 9 10 11} 8 Kesu tebe Joshua kuke a'ini lovuka ra, tebe 'dii Rubanga 'jo nga zi o'du zi ni dige ku. 9 'Disi o'du lovuzo Sabatu di ri adi lesi ra 'ba Rubanga di ni. 10 A'dusiku andani kwire Opi a lovuka ni aga ra ri lovu ra andaa i'bu niga si, kende Rubanga a lovuzo Andaa di niga si ri ani. 11 'Disi kulee akembarukii rutozo lovuka ileni aga, dudu mo'di zi ku'de ku lu'bilu'bi asi le'jo erizo ku ri ni aga ku a'ia edezo ri ani. ^{12 13} 12 A'dusiku le'jo Rubanga di lidi pi kede i'bu pi losi zwa iligo belengu losi rilerile ri ra. Kuso nga lu kusa ko kalapi endi pi ni lele asidi to, kalanju kwa ni lele kusa ko kwa ni 'a aga, andaa kate 'ba ni lara asige ri ni nika 'ja. 13 Nga zi bilebi na iyo ruzure di Rubanga ni andaga si na'i, ti nga tuwadu laangwe pi mgbo Mo'di tozo amavo amange le'jo amadi Andaa ni andaga ri ni mige. ^{14 15 16} 14 'Disidu kende ama oluzo Mo'di nga azire Rubanga ni amgbugodu fure pi ru'bu agasi, Yesu ni Rubanga ni 'Bura 'i rii, kulee akutakii asi a'i amadi pi sadeni amadi niga. 15 Mo'di Amba amadi nga azire Rubanga ni ri ni ama awiako ra, a'dusiku Andaa ni gba ri saa lu'bilu'bi o'bi Andaa ni ra a'daa amani lu'bizo riani, ti Andaa ni olu enji ako. 16 'Disidu akuvokii andaga asidi ni okpo to komi kiza di ni andaga, dudu akesukii 'ai'bwe kiza to amani ekonyirega saa rulere ri ni aga.

Chapter 5

^{1 2 3} 1 A'dusiku Mo'di Amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri alu alu alupee 'ba lelega si, adi'baa i'bu Rubanga di ni ederega 'basi, dudu andaa kazi lazi ki'dorige enji e'bezo. 2 Andaa ni gba ri a oluka mo'di ama 'ba awi ako ri ani ri si, andaa kate kiza edeka wa 'ba nga ni'ba ku pi 'ba lunjwale ra ripi ni. 3 Ayosi andaa saa ale kazi lazi andaa enji si, kende andaa azizo 'ba zi a enji si ri ani. ^{4 5} 4 Mo'di luperu andaa nga si a'dule ku oluzo mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri dii. Rari Rubanga kuluppee ni, kende Aroni ni lupezo ri ani. 5 Ovi alua ri ani, Kristo 'i saa 'du eku 'di Andaa ni Andaa ngasi ku, ru'bazo mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni rii du. Rari, Mo'di 'jore Andaa ni, a'jo, "Nyi maa "Bura 'i, andu mecoru nyataa 'i", ri ede ni. ⁶ 6 Kare azika ri niga saa ku'jo, "Nyi mo'di nga azire Rubanga ni 'bo'bo du rii, viruvi ovi Malekisadeki di to". ^{7 8} 7 Lele Yesu a oluzo vu dige 'dia mo'di du ri Kristo elegi Rubanga ni Andaa ni larire da aga si wa ri di u'duku si pi minda to, pi Rubanga eri Andaa ni ra Andaa lidi ni ovi te nga Rubanga a lele ayo ri ni edeka si. 8 Kesu Andaa kolu 'Bura Rubanga dii saa'i, Andaa leni le'jo erika icandi Andaa esule ri niga si. ^{9 10 11} 9 Lini ile emba Andaa ni ra pi Andaa ecoru Mo'di lari lokore ku ri ni ezire 'ba tuwadu Andaa ni ru'ba ri ni. 10 Rubanga 'ba Andaa ni amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri dii ovi Malekisadeki di ani. 11 Amani nga 'jole Yesu a dilega karako, ti toto okpo ekwi na ni erika anyini, a'dusiku anyeri nga sese. ^{12 13 14} 12 Esu diadu saa 'disi anyate ra olurega lupyonia du 'ba zipi ni, ti adi anyile mo'di zi keleni anyini le'jo a'i ni re'dozo rii. Anyile leyi ayo, linya lukwele anyu rii ku. 13 Mo'di te leyi mvure ayo ri ni ofu andaanda di ku, a'dusiku andaa ni adi 'bura gaangwadu rii. 14 Ti linya lukwele anyu ri 'ba amba dii. A'i ile 'ba omba'ba ra ripi 'i, a'ia lara leni nga loso ripi ni lele lapika nga injwi ri to ra.

Chapter 6

^{1 2 3} 1 'Disidu, kulee ake'bekii lini Kristo di a tini e'dozo ri ra akuvokii andaga dudu akolu 'ba omba'ba ra ripi 'i. Akolukii te lini Kristo di a re'dorega ku kende lidi ecoka i'bu 'ba ni da ezire ripi niga si pi Rubanga a'ika to, 2 kusa re'doka lini

Chapter 7

batisimu di, di lutika 'ba dige pito, enjika pi da asi to, pi le'jo lalika olure tadu ri to. 3 De Rubanga kule ra amavo amede nga 'dipi saa ra. ^{4 5 6} 4 A'dusiku andaa ni okpo ambamba 'ba anda ninga ra, esukii nga ekele ru'buga si ile ra, esukii saa Endi Okole ri ra, 5 pi 'bikii Rubanga a le'jo loso ra pi mori saa emure andaga na di ra, 6 ti ongu 'dekii pi ripi - andaa ni ateku a'ini longwizo idi asi lufurega. 'Di kende kepakii 'Bura Rubanga di idi a'ini kuruce dige, pi kukekii Andaa ni dinja 'ba andaga ^{7 8} 7 A'dusiku Rubanga kuco tutu inga iyi 'dire laka vu karako si ri ni mvure pi onya ekare 'ba losi so'ba laka ri ni dige. 8 Ti de oki pi ngolingoli pito kulunga laka ni, inga ile kecoru ekwi ako pi ire lalu to. Avo adu vu ile asi si ra. ^{9 10} 9 Ti amara nga loso ri anye ruge ayo, ama adinji, kesu ama'jo nga 'di 'dini saa 'i, amara nga loso lari ezire ayo ripi 'i, kesu amolo'joru 'dini saa 'i. 10 Rubanga ni ede nga ego ri ku. Andaa ta mu saru i'bu anyidi si pi le anyidi anye e'detele Andaa ru si ri si ku, a'dusiku anyede i'bu ile Andaa 'ba Okole ripi ni, pi adi saa anyenjaru andaga i'bu ile to. ^{11 12} 11 Amale okposi mo'di alu alu anye lelega ri kenjaru as tuwasi i'bu ile ni ederega kusa ko andaa lokorega, dudu ke'be anye igeni kolu gba. 12 'Di dudu anyoludu ovu ku, ti anyo'bi a'i anda a'isi pi asi epika to esuki nga ecarale ile ra. ^{13 14 15} 13 Saa Rubanga a nga ecarazo Iburaimu ni ri, Andaa alu ru Andaa si, a'dusiku mo'di zi amba Andaa ni zware ra na iyo Andaa ni raluzo du. 14 Andaa ku'jo, " Maco tutu nyaa ruge ra gbadu pi mamu make nyini otilele karako" 15 Ovi 'disi, Iburaimu epi asi sa ko andaa esu nga Rubanga a ecarale ile to ^{16 17 18} 16 'Ba kaluru 'modi amba a'ini zware ra na a rusi. Lalu ni keko nga a'ia larafuzo kipele si ri ni. 17 De Rubanga le Andaa ke'dete pelere kare ingwe aga a'i 'ba nga ecarale ile ni esu'ba ri ni, a'jo, nga Andaa lele ri lufuru ku kwa, Andaa ega le'jo ile ni di idi lalu si. 18 Andaa ede 'di dudu nga ri lurufure kpe ri si, laka Rubanga ku'jo enjo kpe ri si - ama 'ba fe'ba pi ruzu'ba Andaa ni 'aga ri, vo kesu asidi ni okpo igeni 'bale ama andaga ile ni kozo okpo. ^{19 20} 19 Igeni rutore kare iti ri ni ga bongu 'ile ri ni logu ge ri kuke amani kare edezo okpo ri royoka ako. 20 kare Yesu ni mure ati amani ri a rutorega laka amasi rii. Andaa ecoru Mo'di Amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ripi dii 'bo'bodu ovi Malekizadeki di ani.

Chapter 7

^{1 2 3} 1 Melikizadeki ni 'dii, opi Salemu dii, nga azire Rubanga ni Oru Lagare Pi ri ni rii, resure Iburaimu to letige lele andaa engwire o'jaga si opi karako to rii pi tutu core andaa ruge rii. 2 Iburaimu ke mo'di 'dini nga alu mudi aga ri tuwadu. Atizori andaa ru ni ekwi ku'joo, " opi andanda dii", ongu saa andaa ni "opi Salemu dii", ku'joru "opi i'we dii." 3 Andaa ni ata ako pi ende ako a'bi na iyo, o'du na saa e'doru kuru pi lidi na loko ku. Pi andaa viruvi 'Bura Rubanga di to, andaa kolu mo'di nga azire Rubanga ni du tadu. ^{4 5 6} 4 Anyinde adi, ago 'di a amba, e'be Iburaimu ke andaa ni nga alu mudi aga tuwadu andaa ezile o'ja ga si ri ra. 5 'Bonji Levi di ake a'ini mori oluzo 'ba nga azi'ba Rubanga ni rii, caraga kutakii nga alu mudi aga 'ba tuwadu ga si ni, ku'joru a'ia adinji ni diga si, kesu a'i saa kengaki suru Iburaimu di ni ga si saa'i. 6 Ti Melikisadeki ni, suru na a'idi ku, esu nga alu mudi aga Iburaimu disi, pi andaa co tutu Iburaimu a ruge, andaa ni nga ecarale ri ni esure 'i. ^{7 8 9 10} 7 Ezesi saa'i, mo'di amba ri kuco tutu mo'di gaga ri ni ruge ni, 8 ovi 'disi, 'ba nga alu mudi aga luta'ba 'ba ga si ri a'i 'ba oda'ba wa ripi 'i, ti ovi Melekizadeki disi du a'jo andaa ni kolu lidi tadu. 9 Pi leti zi nga 'joro ri ni ga, Levi ni nga alu mudi aga ri ni lutare ri saa lokwe nga alu mudi aga ri ra Iburaimu ni aga, 10 a'dusiku esu Levi ni adi a'bii Iburaimu a gole ni ga lele Iburaimu a resure Melekizadeki to rii. ^{11 12} 11 Diadu de 'ba kate oluka anda ni leti Levi 'ba di nga azizo Rubanga ni ri si wa na (a'dusiku 'ba esu cara leti ile si), mo'di nga azire Rubanga ni zina leru ra emurega ovi Melekizadeki di si pi ovi Aroni disi ku na'i ? 12 A'dusiku de alufu leti ovi 'ba a nga azizo Rubanga ni ri ra, cara saa kulee kulufuru ra. ^{13 14} 13 A'dusiku mo'di alu'jo le'jo 'dipi ruaru ri andaa ni suru zi nige si, suru ileni ga si mo'di zi gbu i'bu edere ki'dorige na iyo. 14 Niru pelere a'jo Opi Yesu ni ati suru Yuda di ni ga, suru Musa 'jo nga dinaniga alu saa kuru leti oluzo 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri a dile ga. ^{15 16 17} 15 Le'jo 'di wo e'deteru kare inge ga, de mo'di zi nga azire Rubanga ni Melekizadeki ani na e'deteru ra na'i. 16 Andaa ni 'di ecoru mo'di nga azire Rubanga ni ri cara ru di rulere ri si ku, ti mori lidi olure tadu ri di si. 17 Le'jo cwile Buku Okole ri ni ga ri kunge nga Andaa ruge a'jo, " Nyi mo'di nga azire Rubanga ni tadu leti Melekizadeki di ani ri si 'i." ^{18 19} 18 'Disidu cara oku ri diadu e'be ra a'dusiku andaa ecoru mori ako pi konyi ako - 19 Cara Musa di kate 'ba 'baka anda du kpe, rari igeni loso ama 'ba ezire ire Rubanga to ri e'dete ra. ^{20 21} 20 Pi nga 'di ederu lalu si, "Ba suru Levi di ni ga nga azi'ba Rubanga ni ri a'ba a'i lalu si ku, 21 ti Andaa ni emu Mo'di nga azire Rubanga ni ni lulu si Mo'di 'jore Andaa ni a'jo, "Opi aluru ra pi Andaa mu lufu Andaa lara ku. Nyi Mo'di nga azire Rubanga ni olure tadu rii". ^{22 23 24} 22 Nga 'disi Yesu ni ecoru gura ra'ika loso lagare pi ri dii. 23 'Ba anda nga azi'ba Rubanga ni ripi a'ia weli karako, a'dusiku zi'ba kuvo odasi pi, olukii 'bo'bodu ku. 24 Ti Yesu a oluka lidi tadu risi, Andaa i'bu nga azizo Rubanga ni ri loko ku. ^{25 26} 25 E'be 'disi Andaa kate 'ba larirega 'bo'bodu, a'i evo'ba Rubanga di Andaa ru si ripi 'i, a'dusiku Andaa ni lidi tadu kelegi a'isi. 26 Esu esi ra amani oluzo Mo'di Amba nga azire Rubanga ni Andaa ani rii, Andaa ni okole, ede nga injwi ri kuru, andi ako, mgbi enji'ba to, pi angi Andaa ni oru laga ni ru'bu aga. ^{27 28} 27 Leru ku Andaa ni nga azizo Rubanga ni o'du tuwa si, ati lazi andaa enji si, pi zina 'ba zi'ba ri a enji si. Yesu ede 'di vu alu papala 'ba tuwadu si saa Andaa ru azizo ri si. 28 A'dusiku cara ga a'ba mo'di mori ako ovi ama 'ba di ani rii olurega mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri dii. Ti le'jo lalu di, emure cara vu ga ri lupe Ngwa, 'bale atere tuwadu ra 'bo'bodu rii.

Chapter 8

^{1 2} 1 Le'jo gba ama'jole ri 'di'i : Ama Mo'di Amba nga azire Rubanga ni ri to, rire Rubanga a komi eku di ni di anda ga oru ru'buga rii. 2 Andaa ni Mo'di i'bu edere kare okole ri niga rii, kare kema du Opi ni gba ri a epale ni rii, 'ba epani ku rii. ^{3 4 5} 3 A'dusiku mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri alu alu alupee nga 'ba a kele Rubanga ni ripi a'i lazi azile ki'dorige ri to

azirega Rubanga ni. Ayosi kulee nga azile Rubanga ni ri dubasi le kolu 'aa. 4 De kesu Yesu kolu vu dige 'dia ri ani, Andaa ateku olurega mo'di nga azire Rubanga ni du, a'dusiku 'ba nga azi'ba Rubanga ni ovi cara di ani ri 'aa. 5 A'i kede i'bu a'idi eno kusa lindilindi nga 'aa Ru'buga ri dii, kende Musa a edezo ri ani. Musa a kema eparega Rubanga 'jo andaa ni, " Nde losodu, si kema ile ovi na kelende eno e'detele nyini 'be dige ri ani. " ^{7 6} Ti diadu, Kristo ni esu i'bu loso nga azizo Rubanga ni lagare pi rii, kende Andaa oluzo Mo'di ra'ika loso lagare pi ri ni ezire ni ri ani, ra'ika emure nga ecarale loso lagare pi ri si rii. 7 A'dusiku de kesu ra'ika ati ri ego ako, tebe 'dii ra'ika zi idi u'di na leru ku. ^{8 9} 8 De anda Rubanga esu 'ba ile edekii enji ra, Rubanga 'jo nga a'ia dilega 'dini, " Nde, o'du emure andaga ri niga - Opi ku'jo - Mamu mede ra'ika u'di zo Isaraeli di to pi zo Yuda di to. 9 Ra'ika 'di kumu kolu mgbi ra'ika Maa edele a'ia 'bi to ri to, saa Maa a'ia di ni kozo pi a'ini ezizo pi vu Misiri di ni ga si rii; a'dusiku anda okokii Maa rerika a'ito ile ni vu kuru, e'be ayosi maluyi a'i saa ra, 'di le'jo Opi a 'jole rii. ¹⁰ 10 'Di andaa ni ra'ika Maa mule edele 'ba koti Isaraele di niga ri to rii, de o'du ile kumu kesa ra na'i - Opi ku'jo 'dini. Mamu Ma'ba Maa cara a'ia lara niga, pi Mamu Macwia saa a'ia asidi niga. Mamu mulu a'ia Rubanga 'i, pi a'i vo kolu maa 'ba 'i. ^{11 12} 11 Mo'di zi iyo a'ia lelega mure rezi ni lenire 'kusa adozi ni lenire 'jore 'Kulee anyini Opi ni na'i'. A'dusiku a'i tuwadu vo kunikii ma ra, ke'doru 'burangwa toro ridi kusa ko 'ba ambaga. 12 Mamu mede kiza a'ia i'bu injwi ri niga ra, pi a'ia enji mamu mara idi ku. ¹³ 13 De Andaa kulungwe ra'ika 'di 'u'di, 'ku'joru Andaa edi rerika oku ile pi, pi nga edile pi ile ede i'bu ku pi ecoru oku pi kumu kelegwe pi ezeze.

Chapter 9

^{1 2} 1 Gbadu,ra'ika cara ati ri di saa leti Rubanga ni ruzo ri laka aa, pi Kare Okole Rubanga ni ruzo ri 'ba ede vu dige 'dia ni. 2 A'dusiko kema Rubanga ni ruzo ri epa ra: kare andaa di ati ri a'ba laka asipa di lata tuderu asi di rii, terebeza mugati azile Rubanga ni rii, kare 'di alungwee Kare Okole rii. ^{3 4 5} 3 Bongu 'ile rizo ile a ogege lele ri alungwee Kare Okole Lagare Pi rii, 4 laka a'ba ki'dori edele mula sure su ri si iswe ngure viya ri ni duzo rii,pi sanduku ra'izo runa awa tuwadu iti pi laangwe to mula suresu ri si rii pi a'ba 'ana ni 'aga ita mula suresu ri di 'aru mana, pi Aroni a bele ofu mgbare rii pi oni ra'izo ri to; 5 pi dina ni ga lele malaika yayi di ni eno a'ba akukii sanduku kiza di ile a'ia opirekeke si . Nga 'dipi a dile ga diadu amange nga tuwadu kpe. ^{6 7} 6 Nga 'dipi de ako'ba tuwadu ra 'dini, a'i 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri te kedekii i'bu ewo atizo kema 'di di ni ga. 7 Ti ewo rizo kema ile di ni ga mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri kukwi laka ni, vu alu papala kinya alu aga,anda kwi isa ku ti kuzi eri anyukwa di to pi kazi eri 'dii Rubanga andaga andaa enji si pi enji Isaraele 'ba di a'ia edele nikii ku du ri si. ^{8 9 10} 8 Endi Okole ri e'dete 'bani a'jo saa nasi adi leti awiru kuru 'bani rutozo Kare Okole Lagare Pi ri ni ga kema epale na adi aa du. 9 Nga 'di ke'dete 'bani ovi diadu ama laka 'di a ruge a'jo nga azile tuwadu lufu mo'di nga ilepi ni azire ri a asi pelere ku,. 10 takii asi te nga nyale pi mvule ri ni ga , pi ru lujweka to pi cara zi'ba ru di to kute saa nga ni lurufuzo u'di rii. ^{11 12} 11 Ti Kristo emu Mo'di Amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri ni di 'i , nga loso mure emure andaga ri dii, kema Rubanga ni ruzo loso lagare pi edele di si ku pi bilebi ku ri dii. 12 Toru kema 'di ni ga indi ni eri kusa ti kaju ni eri si ku, ti Andaa ni gba ri a eri si. Andaa toru Kare Okole Lagare Pi ri niga vu alu papala esu Andaa ezi 'bani lari lokore ku ri ra du. ^{13 14 15} 13 A'dusiku de eri ti moni di pi indi di pi ufudo ti kaju dule ra ripi di 'ba andi ripi ni luyizo ri kate 'ba lemberega wa na , 14 eri Kristo di, Andaa ni Endi Okole ri si azi Andaa ru enji ako Rubanga ni ri okpo na kumu kolu ingonipi anya lara ni lemberega i'bu dare kpo ri niga si dudu anyede i'bu Rubanga lidi ri ni ? 15 Le'jo 'disi Andaa ecoru Mo'di 'ba emure ra'ika u'di ri ni aga , leti da disi, 'ba larirega enji edele ra'ika ati ri ni aga si, dudu 'ba lungwele ra ripi kesukii nga Rubanga a ecarale ra lokore ku ile. ^{16 17} 16 A'dusiku kare recaraka laka aa ri niga, dubasi mo'di recaraka ile ni edere ri kuda. 17 A'dusiku recaraka ni kede i'bu wa ni kesuo 'ba nga ecaraba ile oda pa, andaa ni ede i'bu ku de adi mo'di nga ecarare ni olu lidi. ^{18 19 20} 18 Ayosi ra'ika ati rii saa ede eri ako ku. 19 A'dusiku de Musa Keko cara tuwadu ri ni keka 'bani ra, andaa 'du eri ti 'bonji di indi di to ocwa iyi to bilo 'bi ika ri to kudi buku cara di ile ni luyi du 'ba tuwadu to kwe lungwele hisope ri si. 20 kuzi 'joosi, "" 'Di andaa ni eri ra'ika di Rubanga a ecarale anyini rii." ^{21 22} 21 Ovi alua ri ani andaa luyi kema epale Rubanga ni ruzo ile okozo 'ananiga i'bu edezo ripi to tuwadu eri si. 22 Pi cara a 'jozo ri ani ire nga tuwadu kelemba eri si, pi eri a ocuka ako enji e'beka ayole. ^{23 24} 23 'Disidu dubasi nga ru'buga ripi a eno kelemba du anyukwa azile 'dipi si, ti nga gba ru'buga ripi kelemba nga azile Rubanga ni loso lagare pi 'dipi ni zware ra ri si. 24 A'dusiku Kristo ni toru Kare Okole edele disi ripi niga ku, a'i ile eno nga gba ripi dii, ti Andaa toru ru'bu gba ri niga, pi Andaa ke'deteru Rubanga ni andaga amasi. ^{25 26} 25 "Di dudu Andaa kazi Andaa ru idi idi 'i ku kende mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri ni di a edezo vu karako ri ani, andaa ni rutozo Kare Okole Lagare Pi ri niga kinya tuwadu si nga zi ni eri si ri ani.'Di ke'be dubasi andaa kuda vu karako re'dozo vu binga ri ni nga; ti diadu, vu alu papala, vu ni ti a lokonga Andss lende enji ekorega Andaa razika Andaa ngasi ri si. ^{27 28} 27 Pi kende a'irura 'ba tuwadu ni dazo vu alu papala, pi 'di a vuga le'jo lalika ri ani, 28 andaa ani saa, Kristo ni azi vu alu papala enji 'ba tuwadu di si: a'i Andaa ni te'ba as tuwadu si ripi ni, Andaa kumu ke'deteru vu rizo ri si enji ako a'ini larirega.

Chapter 10

^{1 2 3 4} 1 A'dusiku cara ni eno nga loso mure emure andaga ri dii, andaa ni nga gba ile'i ku, ateku nga azile Rubanga ni saa tuwadu si kinya kinya ilesi 'ba nga ilepi ni azi'ba ripi ni edeka okole. 2 A'dusiku tebe'dii e'bekii nga ilepi ni azika kuru ? A'i evo'ba Rubanga ni rure ile, de kesu akelemba a'ira vu atizo risi, tebe 'dii lara zi enji di iyo a'idi. 3 Ti a'ia lazi ileni azirega kinya tuwadu si ri kera a'ini a'ia enji. 4 A'dusiku eri ti moni di pi indi di to ate enji 'dure ga pi ku. ^{5 6 7} 5 'Disidu de Kristo kemu vu dige , Andaa ku'jo, " Nyile nga azile ripi kuru, ti nyede mani ru ayo, 6 nga dule asi si ripi nga zipi azile enji si ripi

to Nyaa asi i'bwe laka ku. 7 Pi ma'jo, " Nde, ma 'di - kende nga cwile maa ruge buku aga ri ani - memu ra nga nyaa lele ri ni ederega, A,Opi Rubanga." ^{8 9 10} 8 Atisi Andaa ku'jo, " Nga azile pi kele, nga azile adua asi si ripi nga azile enji si ri nyile kuru, pi nyaa asi i'bwe laka ku (nga 'dipi azia cara a 'jozo ri ani). 9Ongu Andaa ku'jo, " Nde, memu ra nga Nyaa lele ri ni ederega, A< Rubanga.". Andaa ku'du aluzo ri pi dudu Andaa ku'ba rizo rii. 10 Nga Andaa lele ile si alembe ama ra Yesu Kristo a ru ni azika vu alu papala 'ba tuwadu si ri si, ^{11 12 13 14} 11 Pi mo'di nga azire Rubanga ni ri kede pasi o'du tuwa nga azile Rubanga ni ri ni azirega vu karako si, ti nga azile ile ate enji 'durega pi ku. 12 TI Mo'di 'dii, de Andaa kazi nga azile enji si ri vu alu papala ate ra 'bo'bo du rii, Andaa ri vuru di anda Rubanga di niga, 13 e'doru saa nasi Andaa kute Andaa avi'ba ni 'baka vuru Andaa paga. 14 A'dusiku lazi alu ri si Andaa atera 'bo'bodu 'ba tuwadu ri ni edeka anda, a'i ovile ra olurega 'ba andadu ripi 'i. ^{15 16} 15 Ti Endi Okole ri saa kungee amani; a'dusi de Andaa ku'jo atisi ra, 16 'di andaani ra'ika ma mule edele a'ito o'u 'dipi a vuga rii, Opi ku'jo: Mamu ma'ba Maa cara a'ia 'aga , pi mamu macwi a'i a'ia lara niga." ^{17 18} 17 ongu Andaa enjaru ku'jo, " A'ia enji pi a'ia i'bu cara nguzo ra ripi mamu mera idi ku." 18 Kare nga 'dipi ni e'beregga ra ri ni ga nga zi idi azile enji e'bezo na iyo. ^{19 20 21 22} 19 'Disidu, maa adiinjii, ama asidi ni okpo to rutorega Kare Okole ri niga eri Yesu di si, 20 leti lidi pi u'di Andaa edele amani rii, fure bongu 'ile ile ni agasi rii,, andaa ni Andaa ru 'i rii, 21 pi ama oluka Mo'di Amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri ni di'i ri to si, 22 kulee ametoru ire asi gba risi pi igeni tuwadu a'i aga ri ni aga dudu akuluyi ama asi lara andi ri niga si ra pi ama ru saa akujwe ra iyi pelere ri si. ^{23 24 25} 23 Akukokii okpo sadeni ama geni di royoka ako, a'dusiku Mo'di nga 'di ni ecarare ri Andaa ni kegeniru wa. 24 Pi kulee akeraki amadi amamani dudu akenjaruki le aga pi i'bu loso ri ni edeka to, 25 ake'beki remuka kare aluga elegi ga ni ku, kende 'ba zipi a edezo ri ani, ti akelenirukii ama amani a'dusiku anya ndezo ri ani, o'du Opi a engwizo ri wo ititi. ^{26 27} 26 A'dusiku de amede enji akaka du ama nga gba ri ni nika vuga nga zi lesire azile Rubanga ni enji ile ni e'bezo na iyo, 27 ti rari ru a 'dika ori si le'jo lalika si rii, pi anga asi mure 'ba Rubanga ni ori'ba ku ri ni dure ri ni teka to. ^{28 29} 28 Mo'di Musa a cara ni di ature ra ri kuda kiza ako le'jo sadenia ri kusaa na di si. 29 Aniraa lamgba ni injwi na kumu kolu ingonipi 'bale mo'di eri Rubanga a Ngwa di ni ture vuru andaa paga pi lufu eri ra'izo anda ajwe andaa ni du pelere ri ecoru nga isa rii, pi lu'da Endi kiza di ri a ruge rii ? ^{30 31} 30 A'dusiku amani Andaa ni ra, 'jore, "Nga ni ti lokweka ni Madi'i, Malokwe nga ni ti Ma'i," Opi ku'jo. Pi ongu, "Opi kuli le'jo Andaa 'ba di ni." 31 'Deka Opi Rubanga ni lidi ri a diga andaa ni nga orile rii. ^{32 33 34} 32 Ti anyera o'du lagare pi vule ri, anda de anyini nga ra pa du, anyepi asi icandi karako aga, 33 ake anyini icandi pi ede anyi, te 'ba karako ri a andaga papala ku, rari anyemuru alu 'ba zi'ba icandi nde'ba anya ani ripito. 34 Anyecandiru mato kare aluga maa mabusi niga, pi anyazi anya limi asi i'bwe si masi, anyita asi anya limi loso lagare pi, pi olure tadu ru'buga ri a ruge ayo. ^{35 36 37} 35 'Disidu anyiwa anya igeni mure nga loso ri ni ezire anyini ri pi ku. 36 A'dusiku asi epika leru anyini ra, dudu de anyede nga Rubanga a lele ri ra, anyesu du nga ecarale ra ile. 37 A'dusiku lesi ga, pi Andaa ni mure emure ile kemu ra, ekalaru ku. ^{38 39} 38 Diadu a'i 'ba anda ri kuvo kadikii a'i si, ti de mo'di kungwi vule , mani asi olu i'bwe andaa ni ku." 39 Ti ama 'ba ngwi'ba vule legweregga rii ku, rari 'ba a'i'ba endi larizo ripi 'i.

Chapter 11

^{1 2 3} 1 Diadu a'i ni nga asi 'barega ri ni egenika pi nga ndele mi si ku ri ni egenika ayo. 2 A'i si Rubanga anjo a'bi amadi eze ri ra. 3 A'i si amani a'jo Rubanga bi vu 'di Andaa cara si, e'bedu nga ndele misi ripi abi nga ndele misi ripi si ku. ^{4 5} 4 A'i si Abele azi lazi Rubanga ni zwa Kaino di ra, lazi ile si a'ba andaa ni mo'di anda rii, pi Rubanga 'jo nga loso ri andaa dile ga ra andaa lazi ile si, pi a'i si Abele ni adi kolo'joru, kesu andaa kuda ra saa 'i. ^{5 6} 5 A'i si azi Enoka ni oru ru'buga lidi du nde da kuru. "Esu andaa ni kuru a'dusiku Rubanga zi andaa ni pi". Esu adi azi andaa ni oru pi kuru du ange le'jo andaa ruge a'jo andaa ede nga Rubanga ni anjo kere ayo rii. 6 A'i ni ako du mo'di kuke anjoanjo Rubanga ni kpe. A'dusiku mo'di emure Rubanga di ri kulee ka'i a'jo Rubanga ni 'aa pi Andaa kuke nga loso ri 'ba Andaa ni ndu'ba ri ni ^{7 8} 7 A'i si, de Nua ni ake laka ofu engare Rubanga di si nga adi lendere ku ri a ruge ri ra, laru Rubanga di si ede i'bo andaa 'ba zoga ri ni larizo. Andaa nga 'di ni edeka si andaa li le'jo vu ruge pi andaa esu andaanda esule a'i si ri ra ^{8 9 10} 8 A'i si Iburaimu ni de alungwe ile'dii andaa a'ira pi mu kare 'jole avo akee kolu andaa ni ri niga ra. Andaa mu ni ku du andaa kumu inguwa ya 'i. 9 Andaa olu vu kele andaa ni ileniga a'i si kende mo'di vu zi di ani. Andaa olu kema aga Isaka pito Yako'bo pito, a'i'ba nga ecarale ra alualua ile ri ni esu'ba ripi 'i. 10 A'dusiku esu andaa kunde nga andaga 'ba bile andaa pa to, aragi na pi bire na Rubanga 'i ri ni ga. ^{11 12} 11 Andaa ni a'i si, kesu anda Sara ni mo'di tire ku rii saa 'i, andaa esu mori 'a kozo ra. 'Di ederu ra kesu andaa ni idazi saa 'i, a'dusiku andaa a'i a'jo mo'di le'jo ileni 'jore ri kegeniru wa. 12 'Disidu, mo'di alu ile a ruge si, kesu andaa ni ire kolu mo'di dare ra ri ani saa 'i, otilele karako oyi kende lelego ani pi kularu kpe kende cinyakwi meri tige ri ani. ^{13 14} 13 'Ba 'dipi tuwadu odaki pi a'i aga esuki nga ecarale ile kuru. Rari ndeki a'i lolu pi a'iki a'i ra, pi niki a'jo a'i 'ba omu rii vu dige 'dia. 14 A'dusiku 'ba nga 'dini 'dipi ni lo'jo'ba ri ke'detee gbadu a'jo a'i 'ba vu zi oluzo ri ni ndu'ba ripi 'i. ^{15 16} 15 De kesu kurakii nga vu a'ia engarega si ri a ruge, tebe 'dii esukii a'ini kare ngwizo vule laka ra. 16 Rari 'bakii a'ia asi vu loso lagare pi ru'buga ri niga. Ayosi dinja ko Rubanga ni ku a'ini Andaa ni lungweregga a'ia Rubanga 'i du, a'dusiku Andaa ede a'ini 'ba ra oluzo. ^{17 18 19} 17 A'i si Iburaimu ni lele andaa ni 'a o'bizo ri niga, azi andaa ngwa Isaka ni ra, andaa 'burangwa alu papala rii, Iburaimu ni mo'di Rubanga ke Andaa cara laka rii. 18 Rubanga 'jo andaa ni a'jo, " Avo alungwe nyaa 'boronji Isaka a ru si". 19 Iburaimu egeni a'jo Rubanga kate wa Isaka ni enjirega pi daga si, ku'joru kende Iburaimu ni esu Isaka ni idi da aga si ani. ^{20 21 22} 20 A'i si saa e'be Isaka co tutu Yako'bo pi a ruge Esau to le'jo mure emure a'ini tozo andaga ri niga. 21 Ongu a'i si saa lele Yako'bo kudada ri co tutu 'bura alu alu Yozefu di ni ruge pa. Yako'bo wo atiru andaa bele lamuzo ri si kudi elegi Rubanga ni. 22 A'isi, Yozefu ni, de saa andaa di dazo ri esa ititi, andaa 'jo le'jo 'bonji Isaraele di

ni ngazo pi vu Misiri di ni ga si ri a dile ga ra pi ecarale a'i andaa kwa ni zizo pi vu ileni ga si. ^{23 24 25 26} 23 A'isi, de akuti Musa ni, ende pi ata to luzu andaa ni imba na, adusiku ndekii andaa ni 'bura tile pelere rii. Oriki cara opi ile di si kuru. 24 A'isi, Musa ni de kumbara, ga imgbe akulungwe andaa ni Farao a zwa a ngwa 'i du. 25 Andaa ovi icandi ndeka kare aluga 'ba Rubanga di to ri zwa asi i'bwe enji di saa gaangwadu ri niga ri ra. 26 Andaa ra icandi esuka dinja to Kristo a rusi ri losa zwa limi tuwadu Misiri ge ri ra, a'dusiku esu andaa kunde nga andaga nga Rubanga a mule kele andaa ni ri niga. ^{27 28} 27 A'isi, Musa ni e'be vu Misiri di ra. Ori anga opi Misiri di ri kuru, a'dusiku andaa epi asi kende andaa kunde Rubanga ni ndele misi ku ri ani. 28 A'isi, andaa oko cara Lalizo pi (Paska) ri ni vu pi luyi eri bilo di koti ge si, e'bedu malaika da di ri ku 'di 'bonji otile kayo Isaraeli 'ba di ku. ^{29 30 31} 29 A'isi, 'bonji Isaraeli di jwakii meri ika ni kende 'ba a lawezo inga 'a'ui dige si ri ani. De Misiri 'ba o'biki jwaka a'idi ani, meri ile emvu a'i ra. 30 A'isi, meri Yeriko di jo vuru pi, de lupikii bara na vu tuderu na 'i. 31 A'isi, Rahabu ni izi bate ile da kuru kare alu ga 'ba le'jo eri'ba ku ilepito, a'dusiku andaa a'i 'ba umiya ile i'bwe si. ^{32 33 34} 32 Menjaru andaga le'jo ingopi ni 'joka to ? A'dusiku saa kumu kolu mani iyo le'jo 'jore ga pelere Gidioni pi a ruge Baraki to, Samsoni pi a ruge Yafeta to, Daudi pi a ruge Samwele to pi profetaa azika ripito. 33 A'isi zwakii opi mghimgbi karako ri ra, edekii andaanda ayo, pi esukii nga ecarale ri ra. La'bukii ibi ni ti cwi, 34 ezikii asi ni mori ra, pikii pi iligo sige si, ake a'ini mori saa a'i awiako ri niga, ecorukii 'ba mori to o'jaga ripi 'i, pi zwakii mundara juru di ra. ^{35 36 37 38} 35 Uku esukii 'ba a'idi oda'ba ri ra a'ia enjika pi da ga si ri si. 'Ba zi'ba ecandi a'i okposi, gakii a'ini ayuka imgbe dudu a'i kesu enjika pi daga si lagare pi ri ra. 36 Zi'ba ripi alu'da a'i okposi pi alumgba a'i ra, pi ombe a'i mgbirila si mabusu ge. 37 Aluvi a'i oni si. Alali a'i tu seresere si. A'di a'i iligo belengu si. Lawekii kulusukii indi ni eni pi bilo ni eni ayo. Ecorukii 'ba konyi ako ripi 'i, pi ecandi a'i ra. 38 Vu 'dii lende a'ini loso ku. Saa tuwadu si kalawekii kwesikwesi asi pi 'be dige si, pi ugi asi pi 'bu inga aga ri ni asi. ^{39 40} 39 De kesu 'ba 'dipi tuwadu Rubanga le a'ira a'ia a'i si saa 'i, ti esukii nga Rubanga ecarale a'ini ri kuru. 40 Rubanga lu'ba nga zi loso lagare pi ri ra amani, dudu ama ako du a'ba a'i kesi ca du ni kpe.

Chapter 12

^{1 2 3} 1 'Disidu, kende sadenia 'ba a'i'ba ri di a amani kezo gbi 'di ani, kulee akuwakii pi teri anga ri pi enji amani pa ani'ba ripito. Akufekii asidi epika to angu 'bale ama andaga 'di niga. 2 Akutakii asi Yesu ni ruge, Andaa ni mo'di a'i amadi 'di ni e'dore pi ekore rii. Asi i'bwe 'bale Andaa andaga risi, Andaa ebi lajwaka kuce dige ri, ede dinja ra, pi Andaa ri di anda komi keri di Rubanga di niga. 3 'Disi anyira nga Andaa dilega, Andaa ni esu kipele karako 'ba enji'ba ridi si Andaa ruge ra, dudu anyi asi le'jo ile niga ku. ^{4 5 6} 4 Adi anyi'ja enji to sa ko eri a ocurega kuru, 5 pi anyi ta saru di le'jo anyini embazo kende 'bonji du ri niga: 'jore, " Ma ngwa, ede lamgba Opi di ku, pi lande ku de Andaa kedu nyi na 'i. 6 A'dusiku Opi kumgba 'ba Andaa lele ripi 'i, pi 'ba tuwadu Andaa a'ile ra 'bonji du rii Andaa kumgbaa pere si." ^{7 8} 7 Anyebi icandi kende lamgba. Rubanga kede i'bu anyito kende 'ba a i'bu edezo 'bonji a'idi to riani. A'dusiku 'bura ingo'i ata a mgbale ku rii ? 8 Ti de amgba anyi ku, ku'joru anyi 'bonji ezile laangwe si ripi 'i, 'bonji Andaa ni gba ri di ku. ^{9 10 11} 9 Ongu saa, ama ata ri amani lumgbare pi amake a'ini laru ra. Kulee amake laru kalaga pi Ata endi tuwadu ri ni pi amolu du lidi ! 10 Ama ata lumgba ama saa gaangwadu ri ni aga a'ia lezo ri ani. Ti Rubanga kumgba ama ama loso ni, dudu amate remuka wa Andaa okole ni aga. 11 Saa lamgba di niga asi i'bwe iyo, rari asi lajwa. Ti lamgba kezi o'a i'bwe di pi andaanda to 'ba lenile lamgba si ilepi ni. ^{12 13} 12 Kulee anyemba anyi di e'bwere ti ile pi anyi a'ja mori ako ile to. 13 Anyedu leti anda anyi pa ni dudu mo'di pa e'bwere ti ri ni pa kungu laka ku, rari pana kederu du laka ra. ^{14 15 16 17} 14 Anyoko i'bwe ni vu ayo 'ba tuwadu to, pi oluka okole ri to, a'dusi okole ako mo'di zi iyo Opi ni ndere na 'i. 15 Anyekukaru dudu kiza Rubanga di kolu iyo anyini ku, pi dudu ijwa anga di kumba ku icandi ezirega, 'ba karako ri ni endirega ayosi., 16 kulee mo'di zi asa edere na kolu iyo anyi lelega, kusa mo'di nga andi ri ni edere na 'i, ovidu Esau ani na 'i, ita onya di alu risi andaa lezi andaa anda loso rutizo ati ri pi. 17 A'dusiku anyini ra de vulega andaa le anda loso ile ni esule, aga andaa ni imgbe, a'dusiku saa olu iyo andaa ni asi lufuzo, kesu andaa kowu du minda si saa 'i. ^{18 19 20 21} 18 A'dusiku anyevo 'be runa lole disi wa ri niga ku, 'be gwere asi si rii, vu ini to, vu foro to, pi lutulutu to rii. 19 Anyevo u'duku buruji di niga ku, pi u'duku loro'jore le'jo 'ba eri'ba ri oridu ra pi lekii ku u'duku ile kolo'joru a'ini idi rii. 20 A'dusiku makii kpe nga ecarale a'ini ile ni erika: a'jo, " De kolu anyukwa saa, esare ire 'be ile to rii, akuvi oni si kpo". 21 Nga ile esu kuke 'ba ni ori e'bedu Musa ni gba ri saa ku'jo, " Ori ko ma cwi pi maa ru koyoru oyo". ^{22 23 24} 22 Rari anyevo "be Zioni di niga pi 'ba Rubanga ni lidi ri di niga, Yerusalem ni oru ru'buga ri niga, pi malaika alifu karako remure kare aluga anjo to ri di. 23 Anyevo lemu 'bura tile kayo ri di niga, runapi acwi ru'buga rii. Anyevo Rubanga di, Mo'di le'jo lalire 'ba tuwadu ni rii, pi anyevo endi 'ba anda ri di, a'i eco a'i okole ri di. 24 Pi anyevo Yesu di, Mo'di ra'ika u'di ri ni lamire rii, pi anyevo eri luyile ra loro'jore kuzwa Abele a eri ra ridi. ^{25 26} 25 Anyekukaru losodu dudu anyidi Yesu ni le'jo 'dini 'jore anyini ri ni ga imgbe ku. a'dusiku de 'ba anda le'jo Rubanga a 'jole Musa a tige si vu dige 'dia ri ni ga'ba imgbe ripi pikii kuru na, amavo amapi ingoni de amaga imgbe mo'di loro'jore amato rubuge si ri a le'jo 'i na 'i ? 26 Andani ezisi, Rubanga ni u'duku oyo vu ra. Ti diadu Andaa ecarale a'jo, " Vu alu lesire 'di niga mamu moyo vu ayo papala ku moyo ru'bu to". ^{27 28 29} 27 Le'jo 'jore "Vu alu idi," 'di ni ekwi ku'joru nga oyole wa nga Rubanga a bile ri ni gasi ripi oyoo ra dudu nga oyole kpe ripi kelesi ni. 28 'Disidu, ama oluka keri oyole kpe ri to si, kulee amolu anjo to Rubanga ni laru kerega pi Andaa ni elegi re ga ori to. 29 A'dusiku ama Rubanga ni asi nga dure tuwadu ra rii.

Chapter 13

^{1 2} 1 Anye'be lale adinji di kenjaru. 2 Anyini ta kusaru ku omu ekukarega. A'dusiku nga 'dini 'dipi ni edeka si 'ba zi'a ekuka

malaika ra nikii ku du. ^{3 4} 4 Anya di kusaru ku 'ba mabusu ga risi kende anyi saa mabusuge a'ito ani. Anyira 'ba ecandi a'i ripi kende anyi saa anyi a'iani ruge. 4 Kulee 'ba tuwadu kunde nga la'du dilega laru si, pi kulee akekuka lengeri la'du di kolu pelere, a'dusiku Rubanga kumu kalali le'jo 'ba mi mgbaba pi 'ba asa ede'ba ri ni dige ra. ^{5 6} 5 Kulee anya lidi niga any'ba anya asi limi ruge ayo ku. Nga aa anyidi ri kulee kate anyini ra, a'dusiku Rubanga ni Andaa ngasi ku'jo, " Mamu me'be anyi ku pi mamu maluyi anyi pi ku." 6 Kulee nga kate ama ra dudu amolu asidi ni okpo to 'jozo, " Opi ni mo'di mani elokore ri 'i, mamu molu ori ako. Mo'di isa ri kumu kede mani a'du ?" ^{7 8} 7 Adi anyinde 'ba amba anyidi, a'i le'jo Rubanga di ni nge'ba anyini ripi, pi anyinde ovi a'ia i'bu a lokozo ri, anyoko a'ia a'i ni vu ayo. 8 Yesu Kristo ni lufu ovi ku e'doru agini, esa ko andu pi kumu kolu ileni 'bo'bod. ^{9 10 11} 9 Anye'be lini mgbimbi pi u'di ri kuku anyi pi ku. A'dusiku andaa ni loso kulee 'bani asidi kolu okpo kiza si, lonya si ku, a'dusi lonya ekonyi 'ba i'bu ede'ba lonya si papala ri ku. 10 Ama ki'dori to, ki'dori 'dii olu ki'dori Isaraeli 'ba di ani ku, a'ia nga azirega Rubanga ni kema ileni aga rii, a'dusi ki'dori amadi 'di niga 'ba i'bu ede'ba kema aga ri a'ini anda iyo nga nyazo. 11 A'dusiku eri anyukwa olile enji 'ba di si ri mo'di amba 'ba nga azi'ba Rubanga ni ri kuzia kare okole ri niga, kesuo iza anyukwa ile pidi adua asi si ganyi logu. ^{12 13 14} 12 Yesu 'i saa ecandiru laangwe kotumi 'ba ile di niga, dudu Andaa kelembe 'ba Andaa eri si. 13 Anye'be avokii laangwe Andaa di ganyi aga si, akungikii dinja Andaa ebile ri. 14 A'dusiku amani 'ba oluzo 'bo'bod. 'dia na iyo. Rari amandu 'ba mure emure rii. ^{15 16 17} 15 'Disi, Andaa si, kulee o'du tuwa si akazikii lazi Rubanga ni ecuzo rii, amecu Andaa ru ni ama ti si. 16 Amani nga kusaru ku nga loso ripi ni ederega pi nga lamirega 'ba zi pito, a'dusiku Rubanga ni asi i'bwe ambamba lazi ovi 'dini 'dipi si. 17 Anyiru amba anyidi pi anyoko a'ia cara ni vu ayo, a'dusiku a'i kekuka anyi ni endi ni kende 'ba tozo vo'ba ofu anyidi ni ke'ba Rubanga andaga ri ani. Anyeri a'ia le'jo 'i dudu kedekii i'bu a'idi asi i'bwe to, luzuka ako, a'dusi de kedekii i'bu luzu to, 'di ku'ba mu olu loso anyini ku. ^{18 19} 18 Anyelegi amasi, a'dusiku amani losodu ama lara anda pi amale olule anda nga tuwaduga. 19 Memba anya asi dudu anyede kalaga 'di pi e'bedu akolongwi ma anyidi eze. ^{20 21} 20 'Diadu kulee Rubanga i'bwe di bilo leyi ambugodu ri ni enjire pi da aga si rii, Andaa ni ama Opi Yesu 'i rii, eri ra'ika 'bo'bod. ri di si rii, ko'ba anyi baba nga tuwadu loso ri ni aga, dudu anyede nga Andaa lale 'i, kedee ama 'aga dudu amede nga Andaa lele loso rii, Yesu Kristo si, Andaa ni kolu eku tadutadu, Amen. ^{22 23} 22 'Disidu memba anya asi, maa adiinj, anyepi asi le'jo asi embazo maa cwile anyini gaangwadu 'di niga. 23 Kulee anyini a'jo ama adozi Timoteo ni ayu ra, mamu mamde anyi ra andaa to kare aluga de andaa kesa eze na'i. ^{24 25} 24 Anyizi anya amba tuwadu laka, pi 'ba Rubanga di okole ripito. 'Ba Italiya ga 'dia ripi saa zi anyi laka. 25 Kiza kolu anyito

James

Chapter 1

¹ Ofu dii enga Yakobo ni opigo Rubanga di ai Yesu Kristo di to ri. Mazi suru mudi alimbi eri ecaka vu ndutu geri laka. ² Ma' adunzi, anyevo anyesu ecandi ra, ki de ecandi esara, anyolu asi igbwe si. ³ Anyini ra, obi anya a'I ni obi ndudu anyebi ecandi luzuka ako. ⁴ Nga mika luzuka ako kuke, anyini morii oluzo loso pi ibu kwici edazo ca, ebeka ako. ⁵ De mo'di zina anya lelega cirri ako na a'a, kule kuzi Rubanga ni nga kere bani isa nga eroka ako ri ni, kuke anda ni ra. ⁶ Ki kule kuzi a'I si, ndrira kukiru ko. ⁷ A'dusi mo'di ndi lukire luki rii kalende iyii royoere meri aga oli alwezo ri ani. ⁸ Mo'di di andani asina kulunvuru laweka let ebwa ri lunvu, kule kura Opi kemu kuke audani ngara niko. ⁹ Ma,drozi ecandi ni Atari kule kolu auzo si Rubanga andani ngika oru si. ¹⁰ Ki koronigo I'sa kanzo Rubanga andani esika vurusi. A'dusi, limi olu para kalande ofu ayise aga ri ani ku. ¹¹ Itu a kaka asi si, ayise kolonyura, ayise kolonyura, ofu na kojo vuru, ofu landrele loso ri kunga kelegwe ra. Ongu koronigo sa ibu andradi ani adanga si kenziru ra. ¹² Mo'di ecandi tare ria andana loso, a'dusi de lanvu ecandi diniga sir a, kemu kesu didre lidi dii Rubanga a ecarale ba andani leba ri ka lidri esu ra. ¹³ De mo'di obiru ra, kujo Rubanga ezwe anda ni ni lobilobi ni ku, Rubanga kulundzua nga edeka ego si pkwe Okobi modi zi alusa ku. ¹⁴ Modi alu alu obile rii kobi anda ni nga ego ego reni leka si. ¹⁵ De vico enzaru ndza, kenza enzi, pi enzi endzaru nza, kezi dra. ¹⁶ Ma adunzi ma lelendo rii, kule alusa akulunzwa anyi ku, ¹⁷ Nga kwici dri loso pelere ekele ba ni rii enga Rubanga ni ingwe rubu dii bire rid ii. Ecoru alusa ku pi ezi vu ini rufuka pi si ku. ¹⁸ Le andra di si, pi lejo kolu ri sib a amengwi bonze anda dii'i. disidu omolu du ba ati kwicido anda biller ii lele'ga ri'i. ¹⁹ Ma adunzi ma leledo ri, anyera nga dini, anyeri nga eze, ki anyi jo sese, pi angala kuko anyi sese. ²⁰ A'dusi angala bad ii lamu anda Rubanga dii avuga si ku. ²¹ Disu du anyebe nga inzwi pi andi anya asi ni ecandi di ra. Anya'I lejo loso yile anya asi ga ri nii, kebe kalaridu anya endri ni. ²² Dubasi anyede nga jole anyini ri'I, akulunzwa anyi anyi anyiniku nga Erika, edeka akoni, ²³ kalande modi anda eno ndere miraya ga ri ani, ²⁴ Kunde adani adangasi kumu du pi, saa nasi kelegwe ada andati ra. ²⁵ Ki modi asi bare cara ba zire drimbo aga riniga pi ngana tanani mbarega erikasi atite pi longwika ku rini andraga kolu nga kwicidru andra edele ri si logo. ²⁶ Modi andra leda ni nga mbakaku ri, pi kuzi anda ni lunzuasi adangasi rii, kujo anda na modi dini di ni ku. Modi edere ri dini rii lejo dini dii laka ego. ²⁷ Dini pelere ata Rubanga ni anda'ga ego ku rii di 'i. kule modi kumba emvo nit a awizi to icandi ai 'di iga; pi kumba anda ta ni enzi ako, ebe dro lejo vu dir ii kuwa anda ni pi ku.

Chapter 2

¹ M'adrundi ma lele ndro ri, anya ai Yesu kristo ni ama opi eku to ri ai zo rii eke 'ndzi ranzuka si ku. ² De mo'di zi ekwi zo anyi 'di lemu dini ga, esu bongu loso ri ruga au, pi nyangiti edele mula sure, suri si di 'aga, saa ati zo nasi evoki mo'di zi bongu liri inzi esure ri to, ³ Ki anyiko anyi mo'di bongu loso esure ra au anyi' jo anda ni; rmu dia, rii komi loso ri ni nig a.

Chapter 3

anyi 'di jo kana ecandi reni, kule ede na'a, kusa rii ma;andaga vuru, lovu, ⁴ Nyinde nga dia rii mgbwibwi kuya? Anya' lali lejo mba dig e ku ya? ⁵ M'adunzi ma leledo, ri, anyeri Rubanga lupe ba recandi ba a'i to rii, Opi ana ecarale ba andani lebara ri di anda ga. ⁶ Lejo dib a anyi ke laru alusa icandi ni ku. Ba nga to ri kuke anyini ecandi ni ku ya? Kuziki anyi lokiko ga niku ya? ⁷ Disidro ai le ludaki ru loso anyi lungwe zo ri ku ya? ⁸ De anyoko cara opi Rubanga di nit a mba, anyde nga loso ri au, kalande esule buku okole ri nig a ri ani. Kule le nya rezini nya nyini lezo ri ani. ⁹ De anyulupe ba ovi aidisi, anyede enzi. Cara oza anyi ra anya renzika rasi. ¹⁰ Anyinde de modi mba cara pkwodru ni tara pi atuzina aru ra rii kuniru ide enzi ra. ¹¹ lede modi de ede bate ku, dekusa, diba ku ri to vi. Ki de dibara, ede bate kuru sa kujoru nyingu cara ra. ¹² Janga kule ede nga ba kevo lejo aidiri lalire cara drimgbo kere ri ani. ¹³ Adusi, lejo lalika kumu kolu ba kiza edeba aiangasi kurini kiza ako. Zwa lejo lalika ra. ¹⁴ Madruzi, anyama adri de modi kujo adani ai to, ki ede i'bu alusa loso ri na kalariru waya? ¹⁵ Nosi anya adrozi kusa anyo ambazi aluna le bongu, kusa lonyo ate ani ni ku, anya ba ziba kujo. ¹⁶ Dria dro anyivo Rubanga kekonyi anyi. Anya ru kolu ibwe, kule anyinga nga de de. Ki de anyi ke ai ni nga olujo lidri ri ko, ibu na adu? ¹⁷ A'I andrangasi ibu ako rii konyi ni iyo. ¹⁸ Modizi kujo nyi a'i to, etede mani nya ai ni, kebe ibu ra, me tede ai madri nyini ibu madri si. ¹⁹ Anya " i Rubanga rii alu adi te ni ra ya? Loso, ori unzi ri sa a'iki aluri ani, aia ru kudi ori si di. ²⁰ Nyi modi cirri, ako ri leni di ibu edeko ako ri a konyi ni iyo ni kuru ya? ²¹ Anyini mbwa do ra Abrama ni ama a'bi etederu anda idele anda ngwani isako ni aziko

²² Disidu anyinde a'i ibu to ri a ibu edele kare ga ni ra, a'i driaru anda ni nga andra edele ri si. ²³ Lejo buku okole rini garia jole "Abramo a'i Rubanga ra, pi a'I andradi si Rubanga a'I adra ni idero ra dii lejo gba Abramo ni Lungwe zo Rubanga a rozi'i ri. ²⁴ Disido anyidre anda, a'di olu anda ni nga loso ri edeko si, te a'i si adite ku. ²⁵ Lejo zi ovi aluri te etede zo ri a'a, Raabu ni izi bate. Ri iduru anda ni anda Yudei, ba ezwele ri a'ika pi anda ai zweka leti ba ezwele ri a'ika pi anda ai zweka leti zi si pi si. ²⁶ De endri tilidri laga nya ru gu si pi ri, nya ru kudara, aluri ani a'i ebu loso ako ri kudra ra.

Chapter 3

¹ Maduinji pi ma avuui to kule ba ajuige kulo la ponyia du amba ku, adosi vulega evu alali evu alali aia rokigo kuzwa ba pi ri di re. ² Ama kweci du endzi ba, ki ba aia leda ni nga mbare rii kuuba aia ru in ta wa nga zibi ni ga ³ Amaco kiano ambugo rii kecoru kare amale kumu laka rii inga te aya ombele ti eru rii sii. ⁴ Baburo ande ni nga ambanga du rii lakini aya angwa baburo ande ni nga ambanga du rii lakini aga angwa gangway du kuba kumu kare modi zire rii ale re ga. ⁵ Alurii ain leda ni ewa gangway olu ru di i lakini kecwu nga udga rii ani kule ayni ai agwa gangwadu iiii kuba ayi kugwe kwiki. ⁶ Leda sa auda ni asi, keniji bani linidi kwea de ebu leti loso rii si ku i kuba nga lidi kwici kunu kugwe asi aga. Andai ni kuba iyin asi olure tabu rii ni ga ⁷ Ayakwa uodiaga rii bi arinji nyarega pi nyukwe meriaga rii pi to b aba evugi ibwee. ⁸ Lakini modi leda ebuere wan a iyo. Andain sitan eyanga to rii ani. ⁹ Leda ile si amaacu Rubanga ama ata ni du, pi leda alu ile si anal aba du. ¹⁰ Ti alu rii niga si Tutu lalu to koji laka si kule ayeaba ngaile cwi. ¹¹ Di golo alua rii gas i iyi lini lini ri pi iyi anga rii kudi kare alu gas i ya. ¹² Di elewu gas i abwa abalabanga way a. kusa vino kezi kwe okito rii ya. ¹³ Di adini anga lele ga keru nga ni etwi war ii ni kule modi ile ketede ovi loso ril ibu loso rii edeka si li longwi ga vwa ciri opi di si ¹⁴ Ki de anyidi avi pi asi anga ori indzi to aa akecura ku pi akujo endjo nga anda ri ni ga ku. ¹⁵ Ciri ile anga oru si ku. Lle ari vudi endi oli ku pi sitani di i ¹⁶ De kare ga avi aa pi ori idzwi rii aa mbesa nyesu nga adzi pi nga rii to kolu aa. ¹⁷ Ciri anga re oru esire vuru rii tesa nga pelere rii kezi ibwe andani okole, keriruwa pi kiza to kezi kwe loso rii, pi andani anda. ¹⁸ Pi ba ibwe egika rii, kusa ori ibwe olii pi kulwa ovine loso awa.

Chapter 4

¹ Adu kezi ojwaja amja lele ga pi oja to ni? Dii aselleria sitani de lee oja amja lele ga pi ewo anyi do ni? ² De lee pi myesu ku. Kidi ba pi avi kuko myi ki myesu ku, myi oja pi ojwajo to. Pi myeku adusi myizu leti andarisi ku nu. ³ Myize pi myesu kuru disidu leti egori si myebu leti nya lee disi ⁴ Amyi ba awu (asa)mi ebe) disidu anyini rosi rosi ba vu di to ga jolla Rubanga ni ruge de modi lee rosi vuto anda ni oja rebi Rubanga di e. ⁵ Myira bubu kujo ga iyo ni ya? Edi kezi lidi amani aaga avi? ⁶ Ki Rubanga kee bani garasia ni buku kujoo, Rubanga le ba recuka ri ku, ki kuke garasia ba ibwe ni ni. ⁷ Disu du ewo Rubanga di, ga sitani ni pi kufe pi myidisi. ⁸ Emu ire Rubanga di anda sa kumu myi to ire jnee mya dii mya enjdi to jwe mya aside ni ewo eri si. ⁹ Anyi ba owuka ni, anyi ebe longo ni kulufu owuka, anga anjo anjo kulufu ni ini. ¹⁰ Anji esi anga nu ni Rubanga ni andaga andani kega myi oru. ¹¹ Akujo ga indwjo ku modi ni Ruge, ma dnji, modi kujo ga injwi adozi ni ruge pi kuli laki ko adozi ni ruga pi cara to de nyile cara nyi ga kwiji di ku ki ngile cara awu. ¹² Ki modi alu cara lira aa anda ni modi alu ba lalire nie pi kenji ra nyi adiya? Nyile cara modi nyi to ire to ku. ¹³ Nyi eri adi i kujo nyi adi? Endu pi oba to amavo taun di ni ga avo alu kinya naa ede ide pi esule di aru ni e. ¹⁴ Ani ka ada kedera obuni e nyi lide e? caro pi kolu gwango du kelegwe di. ¹⁵ Disu du joo, de Rubanga le ra emede dii pi na to. ¹⁶ Ki disudu myiba rejulla pi ga ni to obako to di kweeidu kezi rejuka sitani. ¹⁷ Disudu de modi olu de ni anda kede ga loso ni ki de edeku anda ni modi enzi di e.

Chapter 5

¹ Ayi koroni rii ayeri ayiwu ayidi ti ado si ku nya mure kude anyini di ge rii si. ² Aya lini mwa ra aya bonga ledu nya ra ³ Aya daba pi mula to a eba ako nyala ko cwi ile andani sattein ayni. Kudu aya ra asi ani ayi ta anya lein odu vale nga ti

loko zo rii ni nga. ⁴ Ayi inde lokwe ba eba ede ka rii pi kowa owa ba ayalwa ika rii pii oli kevivu. Owu ba aya lwaka pi di sa Rubanga oli oru nale ra. ⁵ Nyalu lidi latudi rii do vudi ga dia pi nyold inya linoli ra nyege nya asi nga oswa rii si. ⁶ Nyili ola ba okole rii ni oliga pi nyi di aa ra oopi alusa ai nyi ku. ⁷ Ayi mi nga maduzi bi Yesu engwizo ri niga ayiude ba losi oli kute nga anvu aaga rii. Kumi nga bi iyi ati pi iyi valega rii kufu di ⁸ Ayi sa ayi mi ga, ayiba asi opkwo adosi ku opi emuka ni diodu ire. ⁹ Madundzi ayiluzu aya lele ga ku, dudu akuli rokigo ayadi ku ayinde modi roki ko live rii ende koti ga. ¹⁰ Madundzi ayidu ovi protetaa olii awo ai kandi ga pi uga mi re ga ai ba nga opi di ni etere rii. ¹¹ Ayinde amaba ba lobile ni zwake rii lutu ayeri opigo jobe edeka anda diga ra kadi aja sa I ayini Rubanga le adu ya ni ra anlani kede be to pi kiza anda di loloku. ¹² Lagare pi riii madudzi akelura ku de busi kosa vu si kusa aga kwici du rii si. Lakini aya oo kalu oo aya iyo kolu iyo dudu nga lalika kude aya oliga ku. ¹³ Di modi zi anyini aga icandiga ya kule kelegi ki modi zi adzo gay a kungonga opi ni ¹⁴ Di modi alyiniaga lajwa to ya? Kulengwe ki amba eklezia di kelegi andani. Kuti ki odu olia ra ru ama opi Yesu kristo oli si. ¹⁵ Ilegi ai di kejwa bar a lou rii ra opi kenga anda ni ra. De ede andzi ra endzi ne keberu ra. ¹⁶ Ayira anya enzini aya lele ga pi ayilege anyini dudu ayesa lijwa Elija modi ande rii de opkwo pi kede ebu. ¹⁷ Elija ni modi ba ani ilegi anda anda iyo kolu iyo, iyi di kuru Kenya ru imba asia to. ¹⁸ Elija ilegi to idi Rubanga awi ruba iyi di nga ka to. ¹⁹ Madundzi de modi ebe leti anda rii ra modi zi kelongwi andani leti anda ruin i ga. ²⁰ Modi ile kule kuni de modi longai adosi leti indzwiriga si ebe endzira nyalare andani ra diga si pi nyalabu endzi umba rii pi ra.

1 Peter

Chapter 1

¹ Ofu 'di enga opigo Petero in majugo Yesu Kristo di ri di si, cwi 'ba Rubanga a lupele acaka vu dige juru asi oluka vu Ponto di ni ga Galatia to, Kapodokia, Asia bi Bitinia niga rii ni ² Alupe anyi Rubanga Ata a lani ati ri si Andaa Endi Okele i'bu Andaa di 'ba lufuzo okole ri si, Yesu Kristo ni orizo pi anyi ni jwezo pelere Andaa eri si. Tutu kolu anyini pi i'bwé kenjaru anyini ³ Kule akuke anjo Rubanga pi Ata Opi amadi Yesu Kristo di ni ! Andaa kiza nzagodu ri si, ke amani oti u'di rii igeni lidi ri si Yesu Kristo a enjika pi da asi ri si. ⁴ 'Di andaa ni nga 'bani vole esule andaga renjire ku rii, nyala kore ku rii pi mure legwere ku rii. Ekuka oru ru'bugé anyini. ⁵ Rubanga kekuka anyi Andaa mori si a'i aga lari olure baba mule e'detele o'du vule ri si ri ni. ⁶ Le'jo 'disi anyolu anjo to ambamba, kesu diadu saa gaangwadu ri ni aga anyi icandi pi lu'bilu'bi mgbimghi ri to saa 'i. ⁷ 'Di ke'detele anya a'i 'i, a'i mula sure su ri ni zware ra rii, mula sure su ile kenjiru ra de kesu ako'bi asi si sa'i. Nga 'di kederu anyini dudu akuvo akesu anya a'i ni kolu du ecu, eku pi laru to o'du Yesu Kristo a lendezo ri ni ga. ⁸ Anyi nde Andaa ni kuru, ti anyile Anda in ra, anyinde Andaa ni diadu ku, ti anyi'Andaa ni ra pi anyi anjoanjo o'bie kpe pi ga eku si. ⁹ Diadu anyesuo anyini anyangasi nga anyi a'i ezile rii, andaa ni lari anyi endi dii. ¹⁰ Protetaa le'jo nge'ba kiza mure emure anyini lari 'disi ri a ruge ri riki nduo okposi pi sese dudu a'i kesu. ¹¹ Riki nduo mo'di ingo'i kusa saa ingosi Endi Kristo di olure a'ia aga ri a e'detele lele Andaa nge le'jo atisi icandi Kristo di a ruge pi Andaa eku mure vu na ni ekore ri to. ¹² E'detele a'ini a'jo a'i kede i'bu a'ini ku, ti anyini, lele a'ia le'jo 'jore nga diadu 'jole anyini ra 'ba ofu loso ngere anyini Endi Okele ezwele ru'bugé si ri si rii -nga anjeli kulee okposi ndele rii. ¹³ 'Disidu anyekuka anyi lara, anyita asi. Anyegeni gbagbadu kiza avo ezia anyini o'du Yesu Kristo a lendeza rii. ¹⁴ Kende 'bonji le'jo eri'ba ri ani, anyoko fuco injwi anda ezesi anyi vuna okole ayo ri ku, a'dusiku anda anyedee esu adi anyini nga ku. ¹⁵ Kende Andaa ni anyini lungwere ri okole ri ani kulee anyisa anyolu okole anyi lidi ni oviga. ¹⁶ A'dusiku acwi ra, " Anyolu okole maa oluzo okole ri ani." ¹⁷ De anyilungwe Andani "Ata", Andaa ni le'jo lalire 'ba dige mgbimghi ako kuviru mo'di alu alu a i'bu to rii, anyolu ori to lidi anyidi ni ga saa anyolu du omu ani vu dige 'dia ri ni ga. ¹⁸ Anyini ra a'jo age nyi pi lidi ni ovi ekwi ako anyi esule anyi a'bi di si ri ni gasi aya ingwe suresu kusa mula suresu renjire wa ri si ku, ¹⁹ Ti eri weli amgbu Kristo di si, azi Andaa ru kende bilo enji ako ri ani. ²⁰ Yesu ni alupe eze esu adi a'ba vu kuru du, ti diadu e'detele Andaa ni anyini saa vule ri si. ²¹ Andaa si anyi'Andaa ni Rubanga ra, Andaa ni enjire dagasi pi pi ke Andaa ni eku, dudu 'bani igeni a'i to kolu Rubanga ni aga. ²² Anyede anyi endi emu okole le'jo gba ri ni erika si. 'Di dudu anyi le adiinjipi zipi ndo, ayosi kulee anyileru anyianiyini asi pelere ri si. ²³ Ati anyi idi ori mware ri ni ga si ku, ti ori lidi mware ku ri si, andaa ni le'jo Rubanga di lidi olure tadu rii. ²⁴ A'dusiku " Ru tuwadu kolu ayise ani, yayi na kolu ayise ni ofu ani. Ayise kolonyu, pi ofu na kujo pi, ²⁵ ti Opi a le'jo kolu tadu."

Chapter 2

¹ 'Disidu kulee anye'be nga injwi injwi ri ra anyi lidi ni ga si, lunjwa lunjwa, enjo, avi, 'ba edeka to. ² Kende 'bonji tile u'di ri ani, anyile leyi okole Endi dii, dudu anyimba lari aga, ³ de anyi'bi ra a'jo Opi ni kiza re. ⁴ Anyevo Andaa ni oni lidi ri di anda 'ba a gale imgbe rii, ti Rubanga a ovile weli na amgbu Andaa andaga rii. ⁵ Anyi saa anyi oni lidi ri ani evo abi endi ni zo du rii, oluzo 'ba nga azi'ba Rubanga ni okele rii lazi endi di Rubanga a lele Yesu Kristo ni aga rii ni azire rii. ⁶ Buku Opi di 'jo 'dini nde ma'ba zioni ni ga oni gbungu ga rii alupe ra pi weli to. Mo'di Andaa ni a'ire rii dinja muko ku. ⁷ Loso na kolu anyini 'ba a'i to rii. Ti 'ba a'i'ba ku ri ni, "Oni 'ba zo lubi'ba ri a gale imgbe ri mu ecoru oni 'gbungu ni di dii." ⁸ ongu, " Oni 'ba ni pa lusire rii pi lupa a'ini 'dezo rii." ⁹ Ti anyi suru lupele ra rii, 'ba opi du nga azi'ba Opi ni rii, suru okole rii, 'ba Rubanga dii tema rii, dudu amange le'jo i'bu a'uzo Andaa ni amani ezire laangwe vu mudi asi Andaa ingwe a'uzo ri ni aga ri dii. ¹⁰ Andani anyi 'ba ku, ti diadu anyi 'ba Rubanga dii. Andani anyesu kiza kuru, ti diadu anyesu kiza Rubanga di ra. ¹¹ Maa adiinjipi ni ma lele ndo rii, ma'i anyi kende omu olure vu dige 'dia ri ani, pi 'ba evo'ba evo ri ani, anye'be fuco ru di ra,

'jare anya endi to rii. ¹² Kulee anya ovi 'ba le'jo Rubanga di ni ni'ba ku ri ni lelega ri kolu loso; dudu de ku'jokii anyi 'ba injwi rii sa'i, e'bedu kundekii anya i'bu loso ri pi kukekii eku Rubanga ni o'du vule Andaa lendenga. ¹³ Anyike laru 'ba vu lase'ba ri ni Opi a le'jo si. Akuru opi amba ri saa. ¹⁴ Pi akoriki 'ba amba 'bale 'ba ni di serega ripi, a'dusiku a'ba a'i 'ba nga injwi ede'ba ri ni mgbarega pi 'ba nga loso ripi ni ede'ba ri ni anjozo. ¹⁵ A'dusiku 'di le Rubanga dii, dudu anya nga loso ri ni edeka si, anyuluga lo'jo'jo 'ba mamali nga ni'ba ku ri di cwi. ¹⁶ Anyi 'ba di mgbo to rii, ti anye'bu anya di mgbo ile enji luzuzo ku, rari anyolu opigo Rubanga dii. ¹⁷ Akuke laru 'ba tuwadu ni. Akule adiinji. Okori Rubanga. Akuru opi. ¹⁸ Anyi opi, anyalu laru to 'ba amba anyidi ni. Anyiru te a'i amba anyidi loso pi i'bwe ripi 'i ku ti a'i ovi injwi pi anga ri saa. ¹⁹ Andaa ni loso de mo'di kunde icandi egodu andaa Rubanga ni nika si na'i. ²⁰ Loso na a'du de anyede injwi pi anyinde icandi ayosi na'i ? Ti de anyede nga loso rii pi adi anyini ecandi ke ayosi, 'di Rubanga kecuo ayo. ²¹ Rubanga lupe anyi nga 'disi, a'dosiko Yesu Kristo ni saa nde icandi anyisi. Andaa e'be 'di anyini ndele dudu anyoko Andaa vu. ²² Andaa ede enji kuru, pi esu le'jo lunjwalunjwa di Andaa tige alusa kuru. ²³ De kulu'dakii Andaa ni, Andaa longwi la'da a'ini kuru. Lele Andaa icandi ndere rii, Andaa longwi a'ini la'jo 'angala di kuru, rari Andaa azi Andaa ru Rubanga ni le'jo lalire anda ri di. ²⁴ Kristo ngi ama enji ni Andaa ruge epa kruise dige, dudu ame'be enji ra amadi lidi u'di anda anda di si. Anda bi ru ndwalu ndwalu ri to 'ba amesu ru i'bwe ra. ²⁵ Anyi tuwadu anyiri kure pi bilo legwere ra ri ani, ti diadu anyengwi Andaa di, Andaa ni anya endi ni leyire pi ekukare rii.

Chapter 3

¹ Ovi alua ri ani, anyi uku ru'duka ra ri kulee anyiru anya ago ni. Anyede 'di de kesu ago zi'ba a'i le'jo Rubanga di ku saa'i, kuvo kulufurukii Rubanga ni le'jo Rubanga di ni ngeka a'ini si ku, rari a'ia ovi loso a'ia uku di ni ndeka si, ² A'dusiku kesuo ndekii anya olu ni ovi laru di pi pelere di to. ³ Nga 'di kederu ru laangwe ri ni egirika si ku; ovi si du di'bi cwaka, mula suresu ri ni lusuka, kusaaa bangu anya lusule rii. ⁴ rari kulee anya lurusuka kolu mo'di iti asidige ri dii pelere lokore ku oluzo endi i'bwe pi olure 'di ri to, weli na amgbu Rubanga ni andaga. ⁵ A'dusiku 'di ovi uku okole naninga eze Rubanga ni egenika ra ri a ovi oluzo rii, a'ia agoo ni ruka si. ⁶ Ovi 'disi Sara ke laru Abramo ni ra, ongu lungwe Abramo ni andaa amba' i. De anyede nga loso rii, ongu de anyori icandi si ku, anyi diadu Sarah a 'bonji 'i. ⁷ Leti alua riani, anyi ago kulee anyolu anya uku to ovi rerika di si, a'dusiku izi ni viru okozo mori oko ri to vi. Anyike a'i ni laru kende 'ba kiza lidi di ni esu'ba a'ito kare aluga ri ani. Anyede nga di, dudu ilegi anyidi kuki di ku. ⁸ Nga ni ti ni lokozo, anyolu ra alu risi, anyede kiza anyini anyanga si, le adinji di to, ongu asi loso si rumuka to. ⁹ Akolokwe nga injwi ri ati injwi si ku kusaa lada ni ti lada si ku. Rarii, anyi vo anda ga tutu keka to 'i, a'dusi 'di ra anyini lungwezo rii, ayosi anyolu du 'ba tutu esu'ba rii. ¹⁰ Mo'di lidi lere ra ongu lere andaa kunde o'du loso rii, kulee kekuka andaa leda nga injwi ri ni ga si ongu ke'be enjo lu'joka. ¹¹ Kecoru pi nga injwi rini ga si, ongu kede nga loso rii. Kulee kundu i'bwe ongu koko vuna 'i. ¹² Opi a mi kunde 'ba anda rii, ongu Andaa bi keru a'ia elegi. Ti Opi keco anda 'ba enzi edeka ri di si pi. ¹³ De anyede nga loso ri ayo na, a'di kate anyi ni edeka injwi ni ? ¹⁴ Ti de anyecandiru nga anda ri ni edeka si, anya anda loso. Anyori a'ia anyini evuruka ri ku. Anya asi kalajwa ku. ¹⁵ Rari anya' i Opi Christo ni anya asidi ge okole. Tesaa anyolu baba le'jo longwire ga de mo'di zi kuzi anyi igeni anyidi si na'i - ¹⁶ kulee anyede 'di laru si pi leti loso ri si. Anyolu lara loso ri to dudu dinja kuko 'ba anyi ni lu'daka pi anya ru ni lu'jo'ba injwi anya olu ni loso Kristo niaga si ri cwi. ¹⁷ Andaa ni duba si loso, de Rubanga a le si na'i, anyecandiru nga loso ri ni edeka si, zwa nga injwi ri ni edeka si ra. ¹⁸ Kristo 'i saa ecandiru vu alu enzi si. Andaa ni mo'di anda ri ecandi ru ama enji'ba ri si, dudu Andaa kezi ama Rubanga di. A'di Andaa ni kpo ru si, ti endi si enji lidi. ¹⁹ Endi si, Andaa mu nge ofu endi zi'ba diadu mabusi aga ripi ni ra. ²⁰ Lekii le'jo erika ku lele Rubanga a nga mika ri nga lutere Nuwa ni nga, saa i'bo edezo ri ni nga, ongu Rubanga laru 'ba ni weli ga angwadu papala - 'ba aro - iyi ile ni aga si. ²¹ 'Di viruvi diadu batisimu a anyini larizo ri ani - andaa ni andi ruge ri ni jweka pi 'i ku, ti ke'dete lara loso ri Rubanga andaga - Yesu Kristo a enjika pi daga si. ²² Kristo ni di anda Rubanga di ni ga. Andaa toru ru'buga. Anjeli, okpo, ongu mori 'boro dubasi kurukii Andaa ni.

Chapter 4

¹ 'Disi du, Kristu nde icandi ru ge, anyisa anyo'ba ru baba lara'di ani ri si. A'dusiku mo'di icandi ndere andaa ruge ra ri e'be enji ra. ² 'Di a vuga, mo'di ovi ileni ile diadu adi lidi andaa di ovi ru disi ku, olu lidi andaa di niga fuco injwi 'ba di ri ani ku, ti kadi le Rubanga di ni. ³ Anyenji saa karako nga juru a lele edele ri ni ederega, oluka mi mgbaga aga, fuco injwi rii, emerika uwa si, anjoanjo emerizo uwa si rii, lemu injwi o'ja'ja dii, pi nga injwi ri pi ni edeka ovidu eno ruka ani, ⁴ Diadu kurakii 'di nga a'uzo a'u rii de anyemuru a'ito ku ovi injwi ileni ri pi ni ga, ayosi kulu'jokii anya ru injwi. ⁵ Ti vo kukekii le'jo Andaa ni olure baba le'jo lalire ga 'ba lidi pi 'ba kpo rito ri a ruge ri ni andaga. ⁶ Le'jo 'disi e'be ange ofu loso ri 'ba odaka ra rini saa. dudu, kesu alali le'jo a'i a ru ge ra kende 'ba ani sa, kadikii du endi ge ra ovi Rubanga a oluzo ri ani. ⁷ Nga tuwadu a lokoka esa ire 'Disi kulee anyolu lara anda ri to pi anyolu baba anya lara ni ga elegi si, ⁸ Lagare pi rii, anyolu le to ambamba anya lelega, a'dusiku le kaku enji karako. ⁹ Anya'i 'ba omu rii anya lelega luzuka ako. ¹⁰ Ovi du de mo'di alu anya lelega esu nga keleke andaa ni ri ra, kulee ke'bu 'ba zi'ba ekonyi zo, ke'bu asi igeni di si kende 'ba kiza Rubanga di ewo mgbimbi si ri ni ekuka'ba ri ani. ¹¹ De mo'di alu alu kolo'joru, kulee kolu le'jo Rubanga di ni aga.. De mo'di alu alu kede i'bu 'ba zini, kulee kede mori Rubanga a kele ri si. Anyede nga 'dipi duku leti mgbimbi ge si akuke yayi Rubanga ni Yesu Kristu si. Yesu Kristu ni kolu yayi pi okpo to tadu tadu. Amen. ¹² 'Ba maa lele ndo ri, anya'u ku lu'bilu'bi asi emure anya ruge risi, kende nga zi mgbi ri kederu anyini ni, ¹³ Rari, de kesu anyesu icandi karako Yesu si saa, anyanjoru, dudu anyolu anjo to pi asi i'bweto Andaa yayi a lende nga. ¹⁴ De alu'da anyi Kristu a ru si, anyi anda loso to,

a'dusiku Endi yayi di pi Endi Rubanga di kolu anyi to. ¹⁵ Ti kulee mo'di alu sa anya lelega kunde icandi ku 'ba 'dika si kusa ogusi, ovi ni injwi si, deku lurusuka 'ba zi ni le'jo ga si. ¹⁶ Ti kulee mo'di kunde icandi andaa oluka Kristo a mo'di 'i si, dinja kuko andaa ni ku, rari kulee kuke yayi Rbanga ni ru ile si. ¹⁷ A'dusiku saa esara le'jo lalika ni re'dozo Rubanga di zo ga. De ke'doru ama si na, 'ba ofu loso Rubanga di ni leka ku ri ni kumu kolu ingoni? ¹⁸ Ongu de kolu okpo 'ba anda ri ni lararizo na kumu kolu ingoni 'ba Rubanga ako pi enji'ba ni? ¹⁹ 'Disi du kulee a'i icandi nde'ba le Rubanga di si ri kazikii a'ia endi Andaa ni loso vu bire ri ni nga loso ri ni edeka to.

Chapter 5

¹ Ma'jo le'jo opko opko amba anya lelega ri pi ni, masa ma mo'di amba anyi ani pi sadeni icandi Kristu dii, ongu masa mamu memuru yayi mule e'detele ri ni aga. ² Anyeleyi bilo Rubanga di anya diga ri, anyinde a'i di-ari anyi laka ri ku, ti anya leka si, kende Rubanga a lezo anyede ri ana-limi dinja di si ku, ti le si. ³ Anyolu 'ba dige kende opi duku 'ba anya diga ile ni. Rari anyolu ovi loso du bilo ni ndele.

⁴ De indi leyi Amba ri kumu kelende ra, anyivo anyesu tegia opi di yayi di ri ra. ⁵ Ovi alu ri ani, anyi yayi, anyeri 'ba amba. Anyi tuwadu, anyulusuru olu ni i'bwe si pi anyede i'bu anyi ni anya lelega. A'dusiku Rubanga ku'ja 'ba recu'ba ri to, ti Andaa kuke kiza 'ba olu'ba 'di ri ni. ⁶ 'Disidu anyolu 'di Rubanga a di opko ri ni ga dudu kenga anyi oru de saa na kumu kesa ra na'i. ⁷ Anyiwa anya icandi tuwadu Andaa paga a'dusiku Andaa kura anyi. ⁸ Anyolu anya mi kolu mgbo, anyinde nga losodu. Anya avire, Satani ni kalamu ibi lu'dure ri ani kundu mo'di andaani vule cho. ⁹ Anyede opko anyi'ja andaa to. Anyede opko anya a'i ni ga. Anyini ra a' i 'baazi vudige 'dia ripi saa kepikii asi icandi ovi ileni ri pi ni aga si. ¹⁰ De anyecandi ru gaangwadu ra, Rubanga ni kiza tuwadu to pi anyini lungwere yayi Andaa di lokore ku Kristu ni aga ri kumuku'ba anyate ra ku'ba anyede okpo, pi kumu kema anyi ra. ¹¹ Keri kolu Andaa ni tadu tadu. Amen. ¹² Mande Silvano ni kende adozi egenile wa ri ani, ongu macwi anyini le'jo gaangwadu ra andaa di ga si. Make anyini le'jo opko rii ongu ma'joo anyini a'jo le'jo ma cwile anyini ile kiza gba Rubanga dii. Anyede okpo laka ¹³ Izi Babuloni ga rii ovile anyito kare aluga rii, zi anyi laka. Ongu Marko ma ngwa 'i saa zi anyi laka. ¹⁴ Anyiziru anyianiyini elemvu njuka lale si ri si. I'bwe kolu anyi Kristu ni aga ri to tuwadu.

2 Peter

Chapter 1

¹ Ofu 'dii enga Simone Peturu ni opigo pi maju Yesu Kristu dii ridi, acwi 'ba a'i ambugo alu alua ri ni esu'ba amato kare aluga ri ni, a'i andaanda ama Rubanga pi amani Larire Yesu Kristu di ni aga. ² Kulee kiza i'bwe to kenjaru Rubanga ni nizo pi ama Opi Yesu Kristu ni nizo saa. ³ Okpo Rubanga di okole ri ke ama ni nga tuwadu ama lele lidi ni pi oluzo 'ba Rubanga di ani ri, pi Andaa ni anda amani lungwere Andaa eku pi loso lagare pi risi ri ni nizo. ⁴ Lejo 'dipi si Andaa ecara ama ni nga ambugodu pi loso rere rii, cara 'di a le'jo si anyesu du ovi Andaa di okole ri, anya efeka pi lara injwi vu enjire ri ni ga si. ⁵ 'Disidu, anyenjaru loso enjaka to anya a'i ni ga, pi loso dige anyenja ciri, ⁶ Anya ciri ni dige anyenja ru ekuka kaa, ru ekuka kaa dige anyenja nga mika, nga mika dige anyenja Rubanga ruka, ⁷ Rubanga ruka ni dige anyenja adiinjii lekaa, andiinji lekaa ni dige anyenja le 'ba tuwadu ni. ⁸ De nga 'di kolu anya asige pi kumba anya 'aga ku'baa anyede i'bu anyolu o'a ako ku lani ama Opi Yesu Kristu di ni ga. ⁹ Ti mo'di nga 'dipi ako ri kunde nga ire, kusa mi ako, nga na saru di a'jo anda ajwe andaa ni andaa enji oku ni aga si pi. ¹⁰ 'Disi du, ma adiinjii, anyembaru okpo dudu Rubanga a anyini lungweka pi anyini lupeka koludu gba, a'dusiku de anyede nga dipi'i, anyivo anyi'de pi ku. ¹¹ Le'jo 'disi avo ake anyini okpo njari kwizo opi Opi amadi Yesu Kristu di olure tadu ri ni ga ra. ¹² 'Disidu o'du tuadu si saa mera anyi nga 'dipi si,, kesu de anyini a'i ra ongu kesu anyi okpo gba diadu aa anyito ri ni aga saa 'i. ¹³ Mara kolu ma ni loso ma olure adi lidi rii de emera anyi le'jo 'dipi si. ¹⁴ Mani ra kema 'di ire avo ataa pi, a'dusiku ama Opi Yesu Kristu e'dete nga 'di mani ra. ¹⁵ Memu mo'bie okposi dudu de maa olunga iyo saa anyate nga 'dipi ni erakaa wa saa tuwadu si. ¹⁶ A'dusiku amoko nga 'ba a lurale a'ia ciri si kusa o'do 'ba di ni vu ayo ku de amange anyini okpo pi emuka Opi amadi Yesu Kristu di dii na'i, ti ama sadenia Andaa eku dii. amande ama misi. ¹⁷ A'dusiku Andaa esu laru pi eku Rubanga Ata disi de u'duku kenga Eku Ambugo disi ru'buga si ku'jo, " 'Di andaani 'bura madi maa lele ndo rii, mani asi i'bwe Andaa si." ¹⁸ Ameri amangasi u'duku engere ru"bu ge 'di ra, ama olure Andaa to 'be okole ri a di ge rii. ¹⁹ A'dusiku amani le'jo profeta a 'jole ri ani ri ecoru anda, kulee anyita asi laka kende lamba vu 'jire vu ini aga ri ani kusa ko vu a owire ga pi lelego kirijobi a efurega anya asidi niga. ²⁰ Lagare pi rii, kulee anyini a'jo le'jo profeta di cwile buku ge ri enga mo'di ni lara ga ku. ²¹ A'dusiku lejo profeta a ngole ri emu le mo'di di si ku, rari ngeki lejo engare Rubanga di si rii okpo Endi Okole ri di si.

Chapter 2

¹ Profetaa enjo rii eze si saa 'bani lelega aa, alu ri ani laponyia enjo ri sa kevo kolu anya lele ga aa, kevo kezikii vuruvuruni le'jo 'ba enzire pi lini anda ku ri to, kuko kugaki Opi a'i ni gere ri imgbe. A'iangasi kuko keziki ecandi a'iadige emi angwadu. ² ' Ba amgbu rii kevo kokokii endi injwi ri avu ayo nga ai'a edele ri si. ayosi 'ba kuvo ku'jo nga injwi leti gba 'di a dige ra. ³ Ai'a 'amgbo si, laponyia enjo 'dii kuvo kelenikii anyi le'jo enjo di si dudu a'i kesu nga anyidi si. Ti le'jo a'idii laliru baba, kemu sese, pi a'ia da ni ekalaru ku. ⁴ Ti de Rubanga e'be alusa malaika andani Andaa di ni atukara ri lamgba

ako ni kuru, ti wa a'i asi aga, ombe a'ia di cwi nyori si vu ini tiri ri ni aga, kutekii o'du le'jo lalizo rii. ⁵ pi de Rubanga e'be 'ba andani vu eze ri ni ge ri lamgba ako kuru, rari lari Nua ni mo'di le'jo anda anda di ni ngere rii, 'ba zi tuderu to, e'be iyi elure nja ri 'di 'ba vu dige Andaa ni orika ku ri ra, ⁶ pi de Rubanga ke lamgba 'ba Sodoma pi di Gomora to ri ni,du a'i asi si. pi enji a'i ra dudu ke'dete du nga mure redere 'ba Rubanga ori'ba ku ri ni rii, ⁷ Ti lari Loto ni mo'di loso asi lajware 'ba cara ekukare ku ri a lidi injwi ri si ri ra. ⁸ A'dusiku mo'di loso ile, olure a'ia lelega o'du tuwadu si ri a nga injwi a'ia edele ri ni ndeka pi erika si, asi na lajwara okposi. ⁹ De Opi kede nga 'dipi 'dini, ku'joru Andaa ni 'ba Rubanga ru'ba ri ni larika lu'bilu'bi agasi ra, pi 'ba ego ri ni ekukare ga saa lamgba o'du le'jo lalizo ri di ni te zo. ¹⁰ Ndondo na 'ba fuco ru di a vu ni okoka pi 'ba 'ba amba ruka ku ri pito. 'Ba di okpo pi asi okpo pi kecurukii, kekii laru alusa ku nga eku to ru'buga ri ni, rarii kulu'daakii ludaa. ¹¹ Anjeli okpo to zwa a'i ra ti esikiki a'i Opi ni anda ga la'da to ku. ¹² 'Ba 'dipi kolu anyukwa nga raka kpe ri ani, oti a'i da ni. Nikii nga a'ia lu'dale ri ku. A'ia nga enjire ga avo enji a'i saa ra. ¹³ Kevo kesukii icandi ayo, nga injwi a'ia edele ri si. Nga a'i kanjoru du itu asi ri te fuco ru di ni edeka. Anya remurega a'ito linya ga ri a'i laru ako, kedekii nga dinja kere ri ayo, saa tuwadu si kulu'jokii enjo ayo. ¹⁴ Lekii nga zi ku, rari kundekii nga uku bate ri di, fuco ru di ni edeka ate a'ini ku, ku'baki 'ba mori ako ri ku'de enji aga, pi taki asi 'amgbo ga. A'i 'bonji alule ra rii. ¹⁵ Ai'a leti anda ri ni e'beka si, legweki a'ia leti ra pi kokii leti Balamu ori Beori ni rubia esure nga injwi edeka si ri ni leka ndo ri di 'i. ¹⁶ Ti e'ja andaani enji andaa di si ra. Kaino ti ako ri 'jo nga u'duku 'ba di si, ede profeta ile a nga edele mamali du rii cwi. ¹⁷ 'Ba ovi 'dii viru idi njure ra ri to, ongu lofu oli a ngile pi ri ani. Rubanga ede a'i ni kare vumudi ini rere ri ni aga. ¹⁸ Kecurukii pi kulu'jokii nga mamali du. Ke'buki fuco injwi ru dii ovi asa di si, kulunjwaki 'ba le'ba a'i kunga pi lidi 'ba olu'ba enji aga ri di ni aga si ri dudu kungwikii vule. ¹⁹ Ku'jokii a'i kuke 'bani di mgbo, ti a'i gba ri opigo lidi injwi ri di 'i, a'dusiku de le'jo zwa mo'di ni mi ra, andaani opigo nga andaa ni zware ra ilei di 'i. ²⁰ De 'ba e'be lidi injwi vu di ge 'di ra ama Opi pi amani larire Yesu Kristo ni nika si, de 'deki lu'bi ga pi lu'bi kuzwa ai'a mori ra, 'ba 'diani ri kevo kolukiii ecandi injwi ri ni aga kuzwa andani ati ri ra. ²¹ Kesu duba kunikii leti andaanda di ku, kuzwa a'ia nika ra pi kudikii nga pi cara okole a'ini larire ri ni ga si. ²² Le'jo 'bele 'di viru a'ito, a'jo, " oke kungwi andaa o'bwe ni mbere,pi rabala jwele ra ri kungwi lu'dere ga otoko'du aga."

Chapter 3

¹ Ma rozi malelendo ri! Di diadu ofu ma jwile anyini vu erizo ri'i. ofu dipi critwadu mobi ra loso rii kele anyini, ma anyi eraka nga dipi a digesi. ² Male anyimaa lejo profetaa ole rii pi ajole eze rii eraka, cara ama opi pi aridipi a kele anyini leti anya maju di si rii to. ³ Ati joleri kule anya ra odu vule ri si ha zipi anyi engalika lindi injwi ri si kevo ketederu ra kevo ki kengali ki anyi ra. ⁴ Kujo ki: Jooanda kemu na, emuraya? Anda ni inguwa? Ama abi pi odaki ra ki nga vu di ge ri tuadu kelende andani eze vu bizo ri ani. ⁵ Legweki lejo anda di andidu, andani eze Rubanga jo lejo dii, bu pi biru vu to ra, vu enga iyi aa ga ongu biru iyi si. ⁶ Ki vu atiri enjiru ra iyi elure ri si. ⁷ Ki ba vu to olure diyadu di Rubanga baa ngana lejo alu ri si asi ni enjile. Baa ai nga ni tema adu evo zo ba asi injwi rii a lejo ni lalizo pi ai enzi zo ri ni. ⁸ Ma vozi ma lele ndo rii, ekelegwe lejo di alu sa ku! Opi aa mgbimghi ni iyo desa odu alu ri ni aga, nosi kinga alifu ubi ubi sai, anda ni eri tuwa viru ki ra. ⁹ Kelende ba zipi a raka ri ani opi ekalaru nga andaa ecarale ri ni ga ku. Rarii kolu anyi to imbwe si, adusi andaa le alusa modi zi ni renji kara ni ku, ki rarii anda le ba cidu karu enji aidi ra. ¹⁰ Ki odu opi di kemu kelende ogu ani. Oduna ninga bu kelegwe uduku ambugo ri to, nga bu agaa ri kevo kugwe ra. ¹¹ De nga dipi kenjeru dini na, anyevo anyolu ba ingoniri'i. kule anya lidi kolu ole pi kaziru Rubanga ni. ¹² Anya odu Rubanga dii lutekasi, anyi ba asi odu opi di bu aa emuzo gwere pi renji zo pi emuzo akare asi sir i kemu du eze. ¹³ Ki ama tee bu udi pi vu udi lejo anda dii evo zo olu zo laka Rubanga a ecarale ri tere ga. ¹⁴ Disidu madinji ma lele ndo ri, any odu nani teka si, anyiba asi olure ga Rubanga ni anda ga imbwe si enji ako. ¹⁵ Anyinde nga opi a lenile rii luzu kaa ako. Odu onda anyini kore rarizo ri kere ri kelende bwa ama adozi lelendo Paulo a jwile ciri Rubanga a kele anda ni ri si ri ani. ¹⁶ Ofu Paulo acwi le ri niga anda kunge nga lejo dini dige kujoo dini. Nga zipi anda ofu ni agar ii opkwo, ba mamali ongu mori ako rii kunge kii 'dimba na enjo du, kelende aia edeka ewo buku ole ri di zi pini gar i ani, kenjiru ki te sa aiangasi. ¹⁷ Disidu marozi anyi ni nga di eze si ra. Anyolu baba ayosi du anya dii ni maraga ku, anyolu tee saa anya kare ni ga. ¹⁸ Ki anyenja tutu pi ciri ama opi pi aridipi yesu kristo di ni. Eku kolu andani diaduu liti tadu Amen.

1 John

Chapter 1

¹ Amacwi anyini waraga 'di le'jo lidi di ni dige, ezesi vu a re'dozo ri ni nga saa Andaa ni aa, ameri Andaa ni ama bi si, amande Andaa ni ama mi si: Andaa ni amandele rii pi ama elole ama di si rii. ² Ongu lidi ile lende kare ingwe aga, ama nde ra. Diadu ama sadenia na'i, amange anyini le'jo lidi lokore ku ri a ru ge anda olure Ata di, kudi adi e'detee amani rii. ³ Nga ama ndele pi ama erile ri amangee anyini ayo dudu ke'be anyemuru ama to, lemu amadi 'di niga, amemuru Ata to pi Ngwaa ni Yesu Kristu to. ⁴ Ama cwi nga 'di anyini saa e'bedu ama asi i'bwe kate dura. ⁵ 'Di ofu anda ama erile Andaa di si rii, ongu ama ngee anyini rii: a'jo,Rubanga ni ingwe, ongu Andaa ni aga kare zi ini na alusa iyo. ⁶ De ama'jo amemu ru Andaa to ti adi amalawe vu ini aga, ama enjo, kesuo gba ni iyo ama i'bu ni ga. ⁷ Ti de amalawe ingwe aga, Andaa oluzo ingwe aga ri ani, amemuru kare aluga amaamani, pi eri Andaa Ngwa Yesu Kristu di saa kujwe ama enji tuwadu aga si. ⁸ De ama'jo ama 'ba enj ako rii, keso amalunjwa ama amangasi, pi, le'jo gba ama 'aga iyo. ⁹ Ti de amalalu ama enji ra, Andaa ni kegeni ru wa pi anda, ama enji ni e'bere ga, pi ama ni jwere ga enji amadi niga si tuwadu. ¹⁰ De ama'jo amenji kuru,

ama'ba Rubanga ni enjo ga, pi saa kesuo le'jo anda ri iyo ama 'aga.

Chapter 2

¹ Maa 'bonji, macwi waraga 'di anyini dudu anyede enji ku, ti de mo'di zi kede enji ra, amani mo'di edere amasi ama ni elokore ga ri aa Rubanga Ata anda ga. Andaa ni Yesu Kristu ni ovi anda ri'i. ² Ongu Andaa ni gba ri Andaa nga si olu bilo ngwa azile Rubanga ni ama enji si ri'i, te enji amadi si ku ti enji 'ba vu dige tuwadu ri di si. ³ Nga e'detere a'jo amani Andaa ni ra ri Andaa cara ri vu okoka 'i. ⁴ Mo'di 'jore andaa ni Andaa ni ra ti oko Andaa cara ni vu ku ri enjo, le'jo gba ri andaa 'aga iyo. ⁵ Ti mo'di Andaa le'jo ni vu okore ri gba gbadu lale Rubanga di o'biru ra andaa 'aga.. Le'jo 'disi amate nikana gbadu a'jo ama Andaa ni 'aga. ⁶ Mo'di 'jore a'jo andaa ni Rubanga ni aga ri dubasi le kalawe anda Yesu a lawezo ri ani. ⁷ Maa rozi, macwi anyini cara zi u'di na ku, ti cara oku anda anya oluzo to du ati eze rii. Cara oku ile le'jo anya erile ra ile 'i, ngele anyini ra ile 'i. ⁸ Kesu ileni saa, macwi anyini cara u'di, andaa ni gba Kristu di lele si pi anyidi lele si saa, a'dusiku vu ini kaca acaa, pi itu gba ri e'do vu 'jika ra. ⁹ Mo'di 'jore andaa ni ingwe aga ti le adozi ri ku, kesuo andaa ni adi vu ini aga. ¹⁰ Mo'di adozi ni lere ri kolu ingwe aga, laka nga zi 'bare 'ba ku'de du enji aga na iyo. ¹¹ Ti mo'di adozi ni lere ku ri adi vu ini aga pi kalawer vu ini aga, ni ku kare andaa kumu laka rii, a'dusi vu ini lu'bu andaa mi cwi. ¹² Ma cwi waraga 'di anyini, anyi 'bonji ciri, a'dusi e'be anya enji ra Andaa ru si. ¹³ Ma cwia anyini saa, anyi ata, a'dusi anyini mo'di anda eze si aa vu ni ti a re'donga ri ra. Ma cwia anyini yayi, a'dusiku anyizwa mo'di injwi ile ra. Ma cwi anyini ra anyi 'bonji, a'dusiku anyini Ata ni ra. ¹⁴ Ma cwi anyini ra anyi ata, a'dusi anyini mo'di anda aa e'doru vu ni ti a re'donga ri ra. Ma cwi anyini ra anyi yayi, a'dusi anyi opko, le'jo Rubanga oli kolu anya 'a ga, ongu saa anyizwa mo'di injwi ile ra. ¹⁵ Anyile vu ku, kesu uga vu aga r'i saa. De mo'di kule vu ayo, kesuo lale Rubanga di 'a na ni aga iyo. ¹⁶ A'dusiku nga tuwadu vu aga ri, kende vico ama ru di ama ni tizo to ri ani, pi vico injwi nga amadele ama ni si ri, ongu recuka nga amadi aa ama lidi ri ga re si, nga ovi 'dini 'di pi enga Ata di si ku, ti e'doruk'u vu dige 'dia. ¹⁷ Vu koloko andaa vico to tuwadu ra, ti mo'di nga Rubanga a lele ayo ri ri edere ri kolu tadu. ¹⁸ Maa 'bonji, 'di diadu vu ri ti a lokoka. Anda a'jo anyini, ovire Kristu da kurucu kemu ra, ti diadu ovi'ba Kristu di evoki yaya du; 'di nga e'bere amaniye a'jo 'di andaa ni saa vu ni ti a lokozo ri'i. ¹⁹ A'i nga k'u pi amadi si, a'dusiku esu andaa a'i 'ba amato r'u ku; kesu anda a'i 'ba amadi'i tebe 'dii enjaruk'u olure ga kare oluga amato ti ngaki pi amadi si dudu ke'dete ru kare ingwe aga a'jo a'i tuwadu 'ba amadi'i ku. ²⁰ Ti anyi'i, mo'di Okole ri efu anyi odu si ra, anyi tuwadu anyini nga ra. ²¹ Ma cwi waraga 'di anyini anya nga gba ri ni nika kuru si ku, an'dusiku anyini ra, ongu enjo zi engare le'jo gba aga na iyo. ²² A'di ni enjo ni? mo'di enjo ri mo'di gare imgbe 'jore Yesu ni Kristu 'i ku rii. . Ile andaa ni avire Kristu di'i, esuo andaa ga Ata pi Ngwa to imgbe. ²³ Mo'di iyo Ngwa gare mure olure Ata to na 'i. Mo'di ngwa ri a'ire ra ri kolu saa Ata to. ²⁴ Anye'be le'jo anya erile anda eze ile kolu anya 'aga. De le'jo anya erile eze ile kolu anya 'aga, anyi saa anyivo anyolu Ngwa 'aga pi Ata 'aga. ²⁵ 'Di nga Andaa ecarale kele amani rii - andaa ni lidi lokoreku ri'i. ²⁶ Ma cwi nga 'dipi anyini 'ba le'ba anyini legweka ri si. ²⁷ Ti anyini, odu Endi Okole ri di anda Kristu anyini efuzo ri kolu anya 'aga, e'bedu anyile mo'di zi ku anyini lenire ga. Rari odu Endi Okole di Andaa anyini efuzo ri keleni anyini nga tuwadu, pi Andaa ni gba, enjo laka iyo, ovidu Andaa anyini lenizo ri ani, anyolu Andaa 'aga. ²⁸ Diadu 'ba, maa 'bonji, anyolu Andaa 'aga, e'bedu de Andaa kumu kelende ni saa, anyolu du asi opko to, dinja mu ko du anyi ku Andaa engwi nga. ²⁹ De anyi ni ra a'jo Andaa ovi anda, kulee anyini losdu a'jo mo'di alu alu nga anda ri ni edere ri kesuo Rubanga ti anda ri ni.

Chapter 3

¹ Adi anyinde ovi lale amgbugodu Ata a kele amani ri, amani lurungwezo 'boronji Rubanga di 'i rii, anda, ama gbadu ileni. E'be du vu ni ama ku, andaa Andaa ni nizo kuru ri ani. ² Maa rozi, diadu wo ama boronji Rubanga di'i, ovi amavo amoludu ri adi lende ku, ti amani ra de Kristu kumu kelende ni, ama saa amavo amelende Andaa ani, a'dusiku amavo amande Andaa ni kende Andaa oluzo ri ani. ³ Ongu mo'di alu alu igeni 'di to le bire Kristu a ru ge ri'i kelemberu andaa nga si kolu pelere, ovidu Kristu a oluzo pelere ri ani. ⁴ Mo'di alu alu enji edere ri kesuo kungu cara, a'dusiku enji ri andaa ni cara nguka. ⁵ Anyini ra a'jo Kristu ni anda emu enji 'dure ga pi, Andaa ni, aga Andaa ngasi enji iyo. ⁶ Mo'di olure Andaa, aga ri olu enji ederega ku; mo'di olure enji edere ga ri kesuo nde Andaa ni kuru, ongu kesuo ni Andaa ni kuru. ⁷ Maa 'boronji, anye'be mo'di zi kulunjwa anyi ku. Mo'di nga anda ri ni edere ayo ri, kesuo ovi na anda, kende Kristu a ovi oluzo anda ri ani. ⁸ Mo'di olure enji edere ga ri kesuo andaa ni mo'di sitani di'i; a'dusiku sitani ni olu enji edere ga e'doru vu a re'donga. 'Di nga e'bere Ori Rubanga emudu ri'i, dudu kenji i'bu sitani di ra. ⁹ Ma'di zi iyo Rubanga a tile ni ri kolu enji edere ga, a'dusiku ori Rubanga di kolu andaa 'aga; andaa du enji edere ga ku, a'dusiku kesuo Rubanga ti andaa ni ri. ¹⁰ 'Disi 'bonji Rubanga di pi 'bonji sitani di kelende laka: mo'di nga anda ri ni edere ayo ku ri andaa ni 'bura Runaga di'i ku, kesu mo'di adozi ni lere ku rii saa. ¹¹ A'dusiku di lejo anya erile anda eze r'u, ajo kulee amaleru ama amani. ¹² Amolu kaiu ani ku, andaa ni anda Enjire ile a 'bura 'i, pi anda 'di adozi ni kpo. 'Di adozi ni kpo a'dusi? A'dusi nga tuwadu andaa edele ri esu injwi, ti nga tuwadu adozi a edele ri anda. ¹³ Maa adinji, anya'u ku, de vu le anyi ku na 'i. ¹⁴ Amani ra, amalaga da asi pi, ama diadu lidi aga, a'dusiku amaleru ama ad'unji si ndo. Mo'di le ako ri kesuo adi olu oda aga. ¹⁵ Mo'di adozi ni evure ri andaa ni lo'di re, ongu anyini ra mo'di lo'di re ni aga lidi olure tadu ri iyo. ¹⁶ 'Di ke'be amani nga lale ru ge, a'dusiku Kristu ke Andaa lidi amasi. Ama saa kulee amazi ama lidi ama adinji si. ¹⁷ Ti dee mo'di limi vu dige ri to nja, kunde adozi ni vu a zwale ra na pi kule ikonyi keka laka ku, lale Rubanga di kolu mo'di ile a 'aga ingoni? ¹⁸ Maa bonji, anyolu lale ti di si ku, ti anyile 'ba lale gba lendere i'buga si ri si. ¹⁹ 'Di kumu ke'detee a'jo ama ni ra ama 'ba gba to rii ongu kumu kuke amani asi

Chapter 4

i'bwe Andaa anda ga ra.²⁰ De ama asi kuli le'jo ama ruge a'jo le'jo zwa ama ra, ti amani ra Rubanga ni amgbu zwa ama asi ra, ongu ni nga tuwadu.²¹ Maa rozi, de ama asi li le'jo ama ruge ku amolu asidi ni opko to Rubanga anda ga.²² Ongu amesu nga tuwadu ama Andaa ni a'izo ri ra, a'dusi amoko Andaa cara ni vu ayo pi amede nga Andaa asi ni e'bwere ri'i.²³ Andaa cara ni 'di'i, , a'jo ama'i Andaa Ngwa ni Yesu Kristu a ru 'i, ongu amaleru amanga si amaama ni, ovidu anda Andaa amani ecarazo ri ani.²⁴ Mo'di Rubanga a cara ni vu okore ayo ri kolu Rubanga 'aga, ongu Rubanga saa kolu andaa 'aga. Nga e'bere amaniye du Andaa kolu ama 'aga ri, Andaa Endi Okole ri ni ekeka amani ri si.

Chapter 4

¹ Maa rozi, anyai'i endi tuwadu ku, ti adi anyo'bi a'i pa, anyinde du de a'i endi engare Rubanga di ri'i na'i, a'dusiku profetaa karako enjo ri acakii vokii vu dige tuwadu.² Anyivo anyi ni Endii Rubanga di ovi 'disi, endi tuwadu 'jore Yesu Kristu ni anda emu ru 'badi to ri Endi Rubanga di'i³ ti endi le'jo ngere Yesu a ru ge ileni ku ri engu Rubanga di ku. Ile endi avire Kristu di anda anyi erile a'jo kumu kemu ra ri'i, diadu wo aa vu diga.⁴ Ma 'bonji, anyi 'bonji Rubanga di'i, anyizwa a'i wo ra; a'dusiku mo'di anyi, aga ri amgbu zwa mo'di vu aga ri ra.⁵ 'Ba ile a'i 'ba vu di'i ongu lo'jo'jo a'i a lu'jole ri lo'jo'jo vu di'i, vu saa keru a'i.⁶ Ama 'ba Rubanga di'i; mo'di Rubanga ni nire ra ri keru ama le'jo, ti mo'di Rubanga nire ku ri eri ama le'jo ku. Nga 'di ke'be amani du endi anda ri pi ni lele lapika endi enjo di ri to.⁷ Ma rozi, kulee amaleru ama amani, a'dusiku le kenga Rubanga di si, pi mo'di 'ba lere ndo ri kesuo andaa ni 'bura Rubanga di'i pi ni Rubanga ni ra.⁸ Mo'di le ako ri, ni Rubanga ni ku, a'dusiku Rubanga ni le.⁹ Nga le Rubanga di ni e'dete re anda amani ri 'di, Rubanga ezwe Andaa 'bura alu papala ri vu diga ra dudu amolu lidi Andaa si.¹⁰ 'Di andaa ni le, ama Rubanga ni leka am si ku, ti Andaa le ama ni, e'be Andaa ezwe Andaa Ngwa ni enji 'dure ga pi ama ruge si.¹¹ Ma rozi, de Rubanga le ama ileni na, kulee ama saa amaleru ama amani.¹² Mo'di zi anda Rubanga ni ndere na iyo. De ameleru ama amani, Rubanga kolu ama 'aga, pi Andaa le kolu ama aga.¹³ Nga 'bare amaniye ama Andaa ni 'aga pi Andaa ni ama 'aga ri a'dusiku Andaa ke amani Endi Andaa di ra.¹⁴ Ongu saa amande ra, pi ama nge sadeni ra a'jo Rubanga Ata ezwe Andaa Ngwa ni olurega vu lorire.¹⁵ Mo'di a'ire a'jo Yesu ni 'Bura Rubanga di'i ri kesuo Rubanga kolu andaa 'aga, pi andaa ni saa Rubanga ni 'aga.¹⁶ 'Di ke'be amani du le Rubanga di ama ruge, ongu ama'i ra Andaa le ama ra. Rubanga ri le, mo'di olure le aga kolu Rubanga 'aga, Rubanga saa kolu andaa 'aga.¹⁷ De ama le kuga de amolu asi opko to o'du le'jo lalizo ri ni nga, ovidu kende Yesu a oluzo ri ani, ama'i saa ile ovi amolu du vu 'di ni dige rii.¹⁸ Ori zi iyo le aga, ti de le kuga de kudo ori pi, a'dusiku ori kemu icandi lamgba di si. mo'di orire ri kesuo le andaa di ga de kuru.¹⁹ Nga 'bare amolu le to ri esu atisi Andaa le ama ni.²⁰ De mo'di zi ku'joo andaa le Rubanga ni ra, ti le adozi ni ku, andaa ni enjo; a'dusiku de mo'di le adozi ni andaa kunde runa misi ri ku, ate Rubanga ni andaa ru na ndele misi kuru ri ni leka ku.²¹ Amesu cara 'di Andaa di si a'jo. mo'di Rubanga ni lere ri kulee kule adozi ni saa.

Chapter 5

¹ Mo'di alu alu a'ire a'jo Yesu ni Kristu ni Rubanga a ovile ri'i ri andaa ni 'bura Rubanga di'i, ongu mo'di zi ata ni lere ri, kule andaa 'bura saa to.² De amale Rubanga ri ra, ongu amoko Andaa cara ni vu 'i, 'di ku'ba amale 'bonji Rubanga di saa.³ A'dusiku Rubanga ni leka ni Andaa cara ni vu okoka. Ongu cara Andaa di angi ama dige ku.⁴ A'dusi mo'di alu alu Rubanga a tile ni ri kuzwa vu ra. Nga amazwa du vu ra ri ama a'i 'i.⁵ A'di'i adi kuzwa vu wa ri'i? Mo'di a'ire a'jo Yesu ni 'Bura Rubanga di'i ri'i.⁶ Yesu Kristu ni mo'di anda emure iyi si pi eri si ri'i. Emu iyi si a'dule papala ku, ti emu iyi si pi eri si saa.⁷ Endi Okole ni sadeni, a'dusiku Endi Okole ni gba.⁸ 'Disidu sadenia aa na: Endi Okole 'i, iyi pi eri to; a'i na 'di le'jo a'ia sadeni di emuru alu.⁹ De ama'i sadeni 'ba a ngele ri, sadeni Rubanga di amgbu zwa a'idi ra. 'Di sadeni Rubanga di'i, Andaa ngele Ngwa a ruge ri'i.¹⁰ Ayosi mo'di Rubanga a Ngwa ni a'ire ri aa sadeni 'di to andaa 'aga andaa nga si. Mo'di Rubanga ni a'ire ku ri keko Rubanga ni enjo, a'dusiku kesuo andaa a'i sadeni Rubanga di Andaa ngele Andaa Ngwa a ruge ri kuru.¹¹ Sadeni ile andaa ni 'di, a'jo Rubanga ke amani lidi lokore ku ri ra, ongu lidi 'di aa Andaa Ngwa ni 'aga.¹² Mo'di Ngwa to ri aa lidi lokore ku ri to, mo'di Ngwa Rubanga di oko ri lidi oko.¹³ Macwi le'jo 'di anyini, anyi 'ba ru Ngwa Rubanga di ni a'i'ba ri ni, dudu anyini a'jo anyi 'ba lidi lokore ku ri to rii.¹⁴ Nga 'bare amolu igeni to Andaa ru ge ri di 'i, de ama'i nga Andaa di si Andaa lale ni aga, Andaa keru ama elegi ra.¹⁵ Ongu de amani a'jo Andaa keru ama elegi, amaniye wo amesu nga ama a'ile Andaa di si ri ra.¹⁶ De mo'di kunde adozi kede enji atere 'ba zire da aga ku ri 'i, kulee kelegi andaa si, pi Rubanga kumu kuke andaa ni lidi ra, a'i 'ba enji ede'ba ate da ni ku ri pi ni. Enji zi'ba aa kuzi 'ba da aga; ma'jo ku akelegi ovi enji ileni ri pi si.¹⁷ Le'jo ego tuwadu 'ba a edele ri enji, ti enji zi'ba aa zi mo'di da aga ku.¹⁸ Amani ra, mo'di Rubanga a tile ni ri olu enji edere ga ku. Ti mo'di Rubanga a tile ni ri kekuka andaa ru, pi mo'di enji di ile ede nga injwi andaa ni ku.¹⁹ Amani ra ama 'bonji Rubanga di 'i, pi vu di ndutu avire a diga.²⁰ Ti amani ra, Rubanga a Ngwa ni emu ra, pi eke ama ni nga dudu amani Andaa ni gba 'i rii. Ongu saa ama Andaa ni gba ri ni aga, Andaa Ngwa Yesu Kristu ni aga. 'Di Andaa ni Rubanga gba ri 'i, ongu 'di ayo lidi lokore ku ri 'i²¹ Maa 'bonji, anyekuka ru, anyiru nga 'ba a edele disi lungwele rubanga du ri ku.

2 John

Chapter 1

¹ Waraga 'di engu Amba di. Acwe izi amba ende ovile ile ni andaa 'bonji maa lele gba aga ri to, te ma'I a'dule ku, ti 'ba tuwadu gba nika ra ri to,² le'jo gba olure ama asi ge ri si, ongu saa kumu kolu ama a'ga tadu.³ Kiza, asi loso pi 'ibwe to

engare Rubanga Ata di, pi Yesu Kristu ni Andaa Ngwa di to kumu kolu amato gba 'aga pi le to. ⁴ Maa asi e'bwe karako esurega 'bonji nyidi zi'ba kokoki le'jo gba ri a vu ayo ovi anda Rubanga Ata a amani ecarazo ri ani. ⁵ Diadu ma'i nyi izi, kende macwi nyini cara u'di oyo ku, rari andaa ni anda aa amato eze re'donga ile'i, a'jo amaleru ama amani. ⁶ 'Di ayo andaa ni le, a'jo amoko cara Rubanga di ni vu oyo; 'di Andaa cara anda nyaa erile eze ri'i, a'jo kulee anyoko vu na'i. ⁷ A'dusi a'i ba lunjwa'ba ri karako aa acaki vu dige ndutu, a'i 'ba a'i'ba ku a'jo Yesu Kristu ni emu ru 'ba di si ku ri'i, mo'di ovi ileni ile kulunjwa 'ba, ongu andaani avire Kristu di'i. ⁸ Anyinde anyi anyini dudu anyelegwe nga anyi 'bu edezo ayosi ra ile kelegwe anyidi si pi ku, dudu anyesu anyi nga avo akee anyini anyi 'busi ile tuwadu. ⁹ Mo'di edere opko lini Kristu di ni ga ku, ti kalaga lakasi laga ri Rubanga ako; mo'di edere opko lini Kristu di ni ga ri, aa Ata to pi Ngwa to. ¹⁰ De mo'di zi emu anyidi ezi lini 'di ayo ku, anyi'i andaa ni anyidi zoga ku, anyizi andaa ni lazi si saa ku; ¹¹ A'dusiku mo'di andaa ni zire ri kesuo emuru i'bu andaa di injwi ri to ra. ¹² Kesu le'jo karako mani cwile anyini aa saa 'i, maraa loso ri ame'bu waraga vino to ayo ku, ti megenie emuzo anyidi anyini ndere ga, ke'be mamu molo'joru anyito gbogbo e'bedu asi i'bwe amadi kugadu de. ¹³ 'Bonji nyaa ambazi ni ovile ri di zikii nyi laka.

3 John

Chapter 1

¹ Waraga 'di enga Amba di, acwi marozi Gayo ni maa lele gba aga ri ni. ² ma'i Rubanga ni ku'ba anyolu loso nga tuwadu aga, ongu kuke nyini ru 'i'bwe nyaa oluzo loso endi ga ri ani. ³ Molu anjo to de adiinjii ziba evo 'dia, ngekii le'jo gba ri ayo nyaa anda ni ga kende nyaa lawezo gba aga ri ani. ⁴ Nga zi mani asi i'bwe kere ambamba 'di ni zware na iyo, a'jo 'bonji madi kokokii le'jo gba ni vu ayo. ⁵ Maa rozi ni ma lele ndo ri, nyi mo'di egenile rii i'bu nya edele ama adiinjii si ri ni ga, lagare pi ri omu nya nile ku ri ni saa. ⁶ ngeki le'jo le nyidi di laki 'ba Kristu ni a'i 'ba ri a andaga. Kulee anyede loso, ekonyi a'i ovi loso ri si a'ia awe niga i'bu Rubanga di ni ga. ⁷ a'dusiku e'doki awe a'idi Kristu a ru si, a'ikii nga zi kuru 'ba Rubanga a'iba ku ri disi. ⁸ Ayosi, kulee akelokokii 'ba ovi ileni ile, e'bedu amemuru a'ito a'ia ibu niga le'jo gba ri ni ngere ga. ⁹ Macwi nga zi laki Kristu ni a'i 'ba ri ni ra, ti Diotrepe ni ru'bsre andaa ngasi a'ia di'i du ri a'i ama ku ¹⁰ E'bedu de mamu memu ra, me 'dete nga andaa kedee ri ra, le'jo injwi karako ri ni lutaka ama ruge. 'Di'i papala ku, ongu andaa ga imgbe ama ad'unji ni a'ika, pi luga 'ba leka a'ini a'iba ri saa cwi, ongu do a'i pi laki 'ba Kristu ni a'iba ri ni aga si. ¹¹ Maa rozi maa lele ri, oko nga injwi ri a vu ku, oko nga loso ri a vu ayo. Mo'di nga loso ri edere ayo ri mo'di Rubanga di'i, ti mo'di nga injwi ri ni edere ayo ri adi nde Rubanga kuru. ¹² 'Ba tuwadu nge le'jo loso Demetrio a ruge, ongu gba si saa. amasa amake amadi andaa ani, nyisa nyini ra sadeni ama ngele 'di anda. ¹³ Mani le'jo karako aa cwile nyini, ti male amacwi galam si vino to ku. ¹⁴ Mani igeni aa nyini ndezo ire, 'ba kudi loro'jo gbogbo. I'bwe kolu nyito. Ama rozi zi nyi laka. ¹⁵ Zi ama rozi ile'dia ri laka saa, zi mo'di alu alu andaa ru si.

Jude

Chapter 1

¹ Waraga 'di enga Yuda ni i'bure Yesu Kristu di ri di ongu saa Yakobo adozi 'i ri'i. Acwi a'i 'ba Rubanga a lungwele ra ri ni, lele ndo Rubanga Ata ni aga, pi Yesu Kristu kumba tana pi ni ri ni. ² Kiza, i'bwe pi leto kulee kenjaru anyini. ³ Ma rozi ma lele ndo ri, esu mo'bi opkosi waraga cwizo anyini lara ama tuwadu amemuru laka ri a ruge, ti man'de duba amacwi amemba du anya asi dudu anyi'ja opkosi a'i anda kele 'ba pelere Rubanga di ni vu alu papala le'jo tuwadu ekore ra ri si. ⁴ A'dusiku 'ba zi'ba torukii vuruvuruni anyi lelega ra. 'Ba ile ovi a'i ra le'jo lizo a'ia dige. A'i 'ba Rubanga ru'ba ku rii, lufukii kiza Rubanga amadi di ecoru vico ru di injwi rii du, pi lekii ama Amba pi ama Opi Yesu Kristu ni ku. ⁵ Male amera anyi di - kesu anda anyini nga 'di ra saa 'i - a'jo Rubanga anda lara 'ba ezi a'i pi Ejito ga si, ti 'di a vuga Andaa eko 'ba a'i'ba ku ri pi. ⁶ Ongu saa anjeli a'ia kare a'ia mori di ni ekukare kuru, ti e'bekii kare a'idi a'ia olurega ri ra ripi Rubanga ombe a'i cwi 'bo'bodu nyori si vu ini tiri ri ni aga, kutekii le'jo lalika o'du ambugo na dii. ⁷ 'Ba Sodoma di Gomora to pi 'ba zi'ba rongo a'ia baraga rito, edeki asa pi asa injwi ovi 'ba a edeleku rito, ali le'jo a'ia dige. 'Di ke'dete 'bani le'jo 'ba ali le'jo a'ia ruge icandi ndezo asi olure tadu ri si rii a ruge. ⁸ Leti alu ri ani, 'ba orobibi a lubile ile kendikii a'ia ru. Kugakii 'ba amba ni le'jo imgbe pi kulu'jokii le'jo injwi injwi anjeli ruge. ⁹ Ti Maikol ni anjeli ni di ri saa lele a'ia kipele ni ga pi larafurega sitani to Musa a rusi ri 'da andaa ni kuru, ti ku'jo. "Opi ke'ja nyi". ¹⁰ Ti 'ba 'dipi kulu'da nga a'ia nile ku rii, pi nga a'ia nile ra ovi 'ba a nga nizo ri ani rii, kende anyukwa nga nika ku riani, nga 'dipi kenji a'i ni. ¹¹ A'i icandi to ! A'dusiku kokii leti Kaino dii, ongu fekii ezeze 'amgbo to enji Balaamu di niga dudu a'i kesu nga. Odakii pi kipele Kora di ni aga. ¹² 'Ba 'dipi 'ba injwi rii anyi lonya le di niga, kulunyakii nga anyito ori ako, a'i indi leyi loronya'ba ayo rii. Kolukii lofu iyi ako ri ani oli a lungile ri ani, a'i ayi ni kwe o'a ako ri ani, odakii vu ri, anju a'i pi. ¹³ Kolukii saa iyi meri di ongare opkosi ri ani, ke'detekii a'ia dinja laangwe kende kefuto ani, a'i lelego lafere ri ani, Rubanga ede a'ia a kare vu ini tiri olure tadu ri niga. ¹⁴ Enoka ni mo'di namba tuderu engazo Adamu di si ri nge le'jo profeta ani a'ia ruge ku'jo, "Anyinde ! Opi kemu 'ba Andaa di okole karako to, ¹⁵ Le'jo lalire ga 'ba tuwadu dige, pi Andaa kemu ku'ba le'jo kuzwa 'ba tuwadu Rubanga ni ori'ba ku a'ia nga edele Rubanga ni orizo du ku ri si, pi le'jo tuwadu anga di pi 'angala di Rubanga ni arizo ku ri to a'ia lu'jole Andaa ruge rii. ¹⁶ A'i ile 'ba olu'ba luzurega luzu pi 'ba kipele di nga a'ia lele ayo ri ni vu oko'ba ayo r'u, kulu'joki le'jo recuzo ri ayo papala, kulu'jokii 'ba zi'ba ni ru enjodu dudu a'i kesunga a'ia lele ri du. ¹⁷ Ti anyi ma rozi malele ndo ri, kulee anyera le'jo anda maju Opi amadi Yesu Kristu a ngele eze ri. ¹⁸ And a'i nge anyini a'jo, "Saa ire vu niti a lokozi ri si 'ba ngali di vo kolu 'aa,

kuvo kokokii nga a'i lele ayo Rubanga a lele ku ri a vu 'i papala.¹⁹ 'Ba ovi ileni ile keziki larapika, a'I 'ba vu 'di di'i. Endi Rubanga di iyo a'ito.²⁰ Ti anyi ma rozi, anyede opko anyo a'i okole ambamba ri ni aga, pi anyelegi Rubanga ni Endi Okole aga.²¹ Anyekukaru anyanga si le Rubanga di ni aga, pi anyite kiza ama Opi Yesu Kristu di kusa ko lidi lokore ku ri nig a.²² Anyede kiza 'ba di ruki'ba ki ri ni.²³ Anyalari 'ba zi'ba ileni ri pi, anyeku a'i pi asi 'asi;anyede kiza 'ba zi'ba ni orito, ongu saa anyiga bongu enji ru di laka ri imgbe.²⁴ Eku kolu mo'di atere anyi ni embare e'bedu anyi'de enji aga ku ri ni, ongu 'bare anyate edeka enji ako Andaa eku ni andaga enji ako anjoto,²⁵ Eku, amba, keri pi opko tuwadu to kolu Rubanga alu papala ri ni, Andaa ni amani larire Yesu Kristu Opi amadi si rii, e'doru esu adi abi vu kuru ri ni nga, esa ko diadu, pi ko tadu. Amen.

Revelation

Chapter 1

¹ 'Di andaa ni nga Rubanga a e'detele Yesu Kristu ni ri 'i, dudu Andaa ke'dete Andaa 'ibu'ba ni nga mure redere ezeze andaga ri 'i. andaa ezwe Andaa malaika Yoani Andaa 'ibure ni kungedu andaa ni kuni du.² 'Di a vu ga Yoani ni ecoru sadeni le'jo Rubanga a 'jole ri di 'i, pi sadeni le'jo anda Yesu Kristu a ngele ri di 'i, ongu nge le'jo nga tuwadu andaa ndele ri a dige.³ Mo'di le'jo curile buku 'di ni aga ri ni lare ri anda loso to, pi a'i 'ba le'jo 'di ni eri'ba ri saa anda loso to, pi a'i 'ba le'jo curile buku 'di ni aga ri saa anda loso to, a'dusiku saa diadu ire.⁴ Yoani zwe lazi Kristu eklezia mgbingbi tuderu Asia ga ri ni: Kiza kolu anyito pi 'ibwe engare Andaa ni aa ri di, pi anda aa ri di, pi mureolure aa ri di, pi engare Endituderu olure Andaa komi keri di ni andaa ri di si,⁵ pi engare Yesu Kristu sadeni egerile wa ri di, 'bura kayo 'ba oda'ba ri a lelega, Opi amba amba vu dige ri ni zware tuwadu ri 'i. Yayi kolu mo'di amani lere ri ni, anda amani ayure pi iba enji amadi ni ga si Andaa eri si ri,⁶ ongu eco ama 'ba Andaa kuzwaa ni ri 'i, pi amecoru kohanaa Andaa Rubanga pi Andaa Ata di 'i, Yayi pi mori vu zwazo ri to kolu Andaa ni tadu tadu Amen.⁷ Nde, Andaa kemu lofuto, 'ba tuwadu vo kunde Andaa ni ra a'ia misi, kesu 'ba anda Andaa ni sore ojusi ri saa vo kunde Andaa ni ra, suru tuwadu vu gige ri asi na oi vo kalajwa ra Andaa si, Kumu kenderu ;di ani gbadu, Amen.⁸ 'Ma le'jo ni ti e'dore pi ekore 'i, "Opi Rubanga nga tuwadu edere wa ri kn'jo; Andaa ni anda eze aa, pi diadu saa aa, pi mure olure aa r'i Andaa ni opko to tuwadu r'i.⁹ Ma Yoani 'i anya adozi remure anyito icandi ga pi keri ga, pi asi epirega icandi ama esulu Yesu si ri ni ga. Esu a'ba ma cule lungwele Patimo 'i ri ni ga le'jo Rubanga di ni ngeka si, pi sadeni Opi Yesu a e'dele ri ni ngeka si.¹⁰ Itu Opi di si esu ma Endi aga pi meri u'duku asi kende buruji di ani maa oguge lele si.¹¹ Ku'jo mani, "Ma Alpa pi Omega, le'jo ni ti e'dore pi ekore 'i cwi buku aga nga tuwadu nyaa ndele ripi ongu zwe laka tuwadu Kristu ni a'i'ba ni, Efeso, Simuruna. Peri, Tiater Sardi, Eiladelfia pi Laodicea ga ri pi to."¹² Malofure u'duku lorojore maui ile ni ndere ga, maa lurufure ga mande lamba asidi edele mula si ri 'i, du na tuder'i;¹³ Du lamba asidi tuderu ile ni agaga mande mo'di kende ori mo'di ani. Mo'di ile su boagu jelebiya azo, ombe opi diga mula di si.¹⁴ Di'bi na ingwe kende bilo ingwe ri ni 'bi ani, ingwe swi an'i; pi ni na kende asi ni leda gwere ri ani.¹⁵ Pa na rito tuwakusu kende mula akale asisi adiswaa kususu ri ani, pi u'duku na keriru kendeiyi lure recurure ecuru ri ani.¹⁶ Andaa ko lelego tuderu Andaa di anda si, pi iligo belengu losi rile rile ri efu Andaa ti ge si, pi anda na kusu itu a onzo lu'ba langa si ri ani.¹⁷ De mande Andaa ni, ma'de vuru Andaa paga kende mo'di dare ra ri ani. Ti Andaa 'ba Anda maa ruge ku'jo, "Ori kuko nyi ku,¹⁸ ma mo'di otizoa r'u, pi mo'di le'jo ni ti ekore r'u, ma mo'di lidi, pi mamu molu lidi ta du. Ongusaa mufutaa da di pi 'budi di to aa madi.¹⁹ Diadu kulee anyicwi vuru nga nyaa ndele 'di pi, nga diadu aa ri pi nga mure emure andaa ni to.²⁰ Kulee adi amange nyini le'jo ruzure di lelego tuderu nyaa ndele maa di anda ga ri, pi lamba mula di du tuderu ile to. lelego tuderu ile 'a'i malaika tuderu 'ba Kristu ni a'i'ba olu'ba kare tuderu mgbimbi ri ni ga r'u, pi lamba du tuderu ile a'i 'ba Kristu ni a'i'ba oluba kore tuderu mgbingbi ri ni ga si ri pi 'i.

Chapter 2

¹ Malaika 'ba mani a'i'ba Efeso ga ri ni cwi 'di ni, "Di le'jo mo'di lelego tuderu kore Andaa di anda si, pilamure lamba asidi du tuderu edele mula sure su ri si ri ni lele ga si ri di'i.² Mani nga tuwadu nyaa edele ri 'ja; mani ra nyede 'ibu opko si ongu nyebi le'jo karako. Mani ra nyepi asi kpe 'ba enji'ba ri a ru ge, ongu nyo'bi 'ba 'jo'ba enjo du a'i maju ri ra, pi nyesu a'ia enjo ra.³ Nyepi asi wa, nyesu icandi karako maa ru si ra, pi nyiga maa ru kuru.⁴ Ti nga ego maa esule nyaa ruge ri 'di 'i, diadu nye'be le nyidi mani anda nyaa mani lezo ri ani ri ra.⁵ Era ovi nyaa e'dezo kare oru anda nyi laka ri ni ga si ri, pi eco asi, e'do nga anda eze nyaa edele ri ni edeka ayo. De nyeco asi ku, mamu memu nyidi, ma'du nya asi kwe lamba di dilata ri pi andaa kare ni ga si.⁶ Ti nga maa esule anda nyi di ri 'di 'i; Nyiga imgbe nga Nikolaiti 'ba a edele ri 'i, maa gazo imgbe ri ani.⁷ De anyi bi to kulee anyeri nga Endi Ole a 'jole Kristu 'ba 'di pi ni ri! Mamu make mo'di zuare ri ni kunya kwe lidi di Rubanga di amvu aga ri a o'a ra."⁸ Cwi Anjeli ekelezia Simirng ga ri ni: Le'jo anda ni 'ati zo rii pi vulega ri dii, anda ni esu dare ra ki engwire lidi idi ri "i:Mani nya ecandi pi nya nga ako to ra, ki nyi nga to/elonyi to.⁹ Mani edema 'ba 'jo'ba ai Judei ki ai Judei ku ri pi a lu'jole nyini ruge ri ra. 'Ai ekelezia Sitani di 'i.¹⁰ Akori ecandi nya emule esule ire ri si ku.Nde! Ire sitani kemu 'ba zi anyi ni lele ga 'bare mabusi aga anyi ni obi zo, pi anyevo anyecandiru odu mudi.Olu laru pi geni to to, ongu make nyini cupeo lidi di ra.¹¹ Mo'di 'bi to ri keri le'jo endi a 'jole ekelezia mbgwi mbgwi ri pi ni ri. Da erizo ri emu lada mo'di 'o'ja zware ra ri ku."¹² "Cwi anjeli ekelezia Pergamumi ga ri ni:Di le'jo andani iligo si eri losi ri to ri di 'i:¹³ Mani nyolu ingua ya ni ra, nyolu kare komi Sitani di a olure ga ri ni ga.Ki nyiko ma' a ru okwo. Mani ra nyiga nya 'ai ma'a ruge ri kuru, saa antipaas ni sadeni madi bwa bwa ri ni nga sa 'i, 'adi anda ni anyi ni lelega, na'a sitani a olure ga.¹⁴

Ki mani le'jo nyito ga'angwadu 'a'a.'Ba zi anyini aga le'biki lini Balaam di ni ga okpwosi, leniki Balak ni oni regazo ri ni luvika bonji Izaraili di ni anda ga si ra dudu kulunyaki linya azile nga Rubanga ku ri pi ni ri pi dudu koluki lidi asa di ni lasere ga ayo.¹⁵ Alua ri ani,ba zipi anyini aga lini Nikolatia ko'ba okpwo na saa 'a'a.¹⁶ Ru nya enji ni, de dini ku, memu nyidi ezeze, ongu me'du madi 'oja 'aito iligo mani ti aga di si.¹⁷ Mo'di bi to ri keri nga Endi a 'jole ekelezia mbgwi mbgwi ri pi ni ri. Mo'di 'oja zware ra ri ni memu make mana zule di rira, pi make anda ni oni ingwe ru udi ri ni ru cwire ga ri ra, ru mo'di zi a nile ku ki te anda ni oni nani 'aire ri a nile te ni ri 'i"¹⁸ Cwi anjeli ekelezia Tiyatira di di ni:di le'jo Bura Rubanga di di 'i, 'mimna asikolo ani pi pa na aswa idoo mula ani.¹⁹ Mani nyede 'adu ya ni ra:nya le pi nya 'ai pi nya 'ibu pi nya le'jo ebika to. Mani ra nga nya edele 'udi 'udi ri zwa nga nya edele 'ati ri ra.²¹ Ki mani le'jo nyito 'a'a: Nyi'ba le'jo Jezebel ni anda ni lungwere porofeta zi ri di epe.andanda kulunjwa opigo madi lini anda di si asa/awu edere ga pi lonya azile nga Rubanga ku ri ni nyare ga.²⁰ Make anda ni saa anda enji ni ruzo ra, ki le lidi anda di asa/awu di ni ebeka ku.²² Nde! memu mavi anda ni lengari lomvezo ri ni aga 'ba asa ede'ba anda to ri pi to, ecandi ambgwugo ri ni aga, da kebeki aia enji ku na 'i.²³ Ma'ludi anda bonji kpwo kpwo, pi ekelezia borodu ma mo'di 'ra pi asi ni a to lundure ri 'i. Make mo'di alu alu anyini aga ri ni dide 'ibu anda di ni cvuga si.²⁴ Ki anyi azika Tiatira ga ri pi ni,mo'di alu alu lini di ni vu okore ku, pi lini 'ba zipi a 'jole nga ali/lini ali Sitani di ri pi ni ni'ba nika ku ri pi ni, ma'joo,"Ma'ba teri zi anyini dige ku'.²⁵ Leti aa ri si/cidu si, anyede okpwo bwi mq'a esa nga.²⁶ Mo'di 'oja zware ra ri pi olure nga ma'a edele ri ni edere ga bwi nga ni ti a lokore ga ri make mori vu borodu ri ni dige/ lase zo.²⁷ anda kalase 'ai bele edele aya si ri si , anda kumbwa 'ai, kujoki fufu lukudo edele ludwi si ri a joka ri ani.²⁸ Ma'a esozo Ma'ata di si ri ani, make anda ni lelego inini ri ayo.²⁹ Mo'di 'bi to ri keri nga Endi a 'jole ekelezia mbgwi mbgwi ri pi ni ri."

Chapter 3

¹ Cwi malaika ekelezia Sardisi di ni: 'Le'jo anda ni endi Rubanga di tuderu ri ni kore lelego tuderu to ri 'i. " Mani nyde adu ra ya ni ra. Nyiku , ama nyin lidi, ki nyi pkwo. ² Nga oru, emba nga lesire ire kuda ri, adusiku mesu 'ibu nyidi 'ca kuru Rubanga anda ga. ³ 'Disi duera nga le'jo nga kele nyini pi nyaa erile ri pi a ruge. Oko vu na pi onguru nyaa enji. Ti de nyenji o'du ge siku, mamu memu nyidi ugu ani, ongu nyimu nyini ku saa maa mule emuzo 'jare go nyito ile i. ⁴ Ti 'ba ga aa sardisi aga bongo a'idi ni eni'ba kuru na'i, pi a'i vo kalawe mato, kulusukii bongo ingwe ri'i, a'dusiku o'birukii ra. ⁵ Mo'di o'ja zwarera ri avo alusua bongo inwe ri si, ongu mamu mef andaa ru pi ku buku lidi di ni ga si, ongu mamu malungwe ru namataa andaga, andaa anjelito, ⁶ Mo'di bi to di keri le'jo endi a'jole eklesia ni ri. ⁷ Cwi aanjeli eklesia philadelphia gari ni; "le'jo mo'di ole pi gba, andaa ni mufuta Daudi di ni kore, koti afure mo'di zi kulu'bua pke, andaa kala'bua mo'di zi kawiyi pke ri di'i. ⁸ "mani nganyaa edele ri ra. Nde, ma'ba nyaa andaga koti mgbo mo'di zi kala'bua kpe rii. Mani ra nyaa mori ga, ti nyiru maa le'jo ra pi nyiga maar u imbge kuru. ⁹ 9 Nde, a'i zo ilegi satani di ni ga 'jo'ba a'i yudei'ba enjo du ri pi enjo mamu me'be kevokii pi kuwokii vuru nyaa pa ga, ongu kuvo kuniekii male nyi ndo. ¹⁰ Ovi du nyaa cara madi le'jo mizo pi oluzo 'di ri ni kozo ri ani, mamu mamba nyaata lu'bilu'bi emure vu dige ndutu ri ni ga si ra, 'ba vu dige ri ni o'bire rii. ¹¹ Memu eze ko nga aa nyito ileopko dudu mo'di zi ke pa nyaa tegia keri di ku. ¹² Mo'di o'ja zware rari mamu ma'baa 'dirikwe ani zo elegi Rubanga madi di niga. Andaa mufure lakasi pi laangwe ku, pi mamu macwi andaa ru ge ru Rubanga madi di, ru tauni Rubanga madi di (yerusalemu ni u'di esire vuru ru'bu ge si engare Rubanga madi di ni ga si rii), pi maa ru u'di ri to. ¹³ E'be mo'di bito le'jo erizo ri keri le'jo endi ole ri a 'jole eklesia ni ri". ¹⁴ Cwi anjeli eklesia Laodicea ga ri ni; "le'jo Amen, sadeni egenile wa pi gba ri di'i, nga Rubanga a bile tuwadu ri ni zwa re rii. ¹⁵ "mani nga nyaa edele ri ra, onyu nyi saa nyi l'bwede deku asiku. Male kani anyolu i'bwede deku asi! ¹⁶ Nyaa oluka 'bolo'bolo si, asiku ongui'bweku ma ire nyini e'bwere ga pi maa ti ge si. ¹⁷ A'dusiku nyi'joo, "ma koronigo, maa nga karako, ngazi maa lele na iyo". Ti nyini ku nyi mo'di icandi re, nga ako, mi ako pi bongo ako. ¹⁸ Eri lara maa kele nyini ri; Ge madisi mula sure su vule asi sir ii dudu anyolu koroni go, pi bongo ingwe sure su rii anyulusuru cwi pi anyete'de nyaa dinja oluzo bongo ako ri ku, pi adu nyaa mi ni efuzo dudu anyinde nga. ¹⁹ Meleni'ba tuwadu maa lele ri pi ovi a'i koludu ri si. 'Disi, ta asi pi eco asi. ²⁰ Nde mede koti pi mapa koti. Mo'di maa u'duku ni erire pi koti awire, mamu memu andaa di zoga, pi mamu manya nga andaa to kare alu ga. ²¹ Mo'di o'ja zware ra ri, mamu make andaa ni anda rizo andaa to maa komi keri di ni ga, kende mai saa maa o'ja zwazora ri ani pi mari matato komi andaa di keri di ri ni ga ri ani. ²² Mo'di bito ri keri le'jo Endi ole a'jole eklesia ni ri.

Chapter 4

¹ Le'jo 'di a vuga, mande koti rewire mgbo ri ru'bu ge. U'duku maa erile ati ra ri lo'joru mato kende buruji aniku'jo, "Etu oru 'dia, pi mamu me'dete nyini nga mure redere nga 'di pi a vuga ri ra". ² Mgbesa ma endi aga, pi mande komi keri di a'ba ru'buga, mo'di zi ri diar. ³ Mo'di rire diar ile andati na kelende oni suresu ika kusa wara lungwele jasipa pi karnelian ani. ⁴ Gerigeri ke komi keri di ile a bara cwi. Gerigeri na kelende oni ini olure rubu ani ri ani. Lungwele emerald ri ani. ⁵ Komi keri di ileni gasi iyi lovi lagu, pi fe. Lamba tuderu ku'ji vu komi keri di ile a andaga, lamba tuderu, lamba ile endi tuderu Rubanga di'i. ⁶ Komi keri si ile a andaga nga zi kelende meri mundara di ani, kelende pelere mundara ani. Komi keri di ile a agaga pi bara na niga situwadu aa anyukwa su mi na pi yayadu andaga pi oguge. ⁷ Anyukwa ati ri kelende ibi ani, rizo ri kelende ti angwa ani, nazo ri andana kelende mo'di ni anda ani, pi suzori kelende ongofo fere opire keke si ri ani. ⁸ Anyukwa su ile alualu aa opirekeke aziya to, ongu ru na pi gatuwa mi oru lele pi vuru lele saa. Ini pi itu diki ku'jorega "ole, ole, ole andaa ni opi Rubanga ni opko to tuwadu ri'i Andaa ni anda aa, ongu diadu

Chapter 5

saa aa, pi mure olure aa ri'i". ⁹ De anyukwa lidi ile kuke yayi, laru pi anjo to Andaa ni rire komi yayi di ni dige, pi olure tadu ile ni, ¹⁰ 'Ba amba mudiri limbi sui le kuwoki vuru mo'di rire komi keri di ile adige ri ni kukeki laru Andaa ni olure lidi tadu ri ni. 'bakii a'i a tegia keri di ile a andaga, ku'joki, ¹¹ Nyatera, ama opi pi ama Rubanga, yayi esure ga laru to pi opkoto, a'dusiku nyibi nga tuwadu nyi le nyidisi a'i aa pi abi a'ira.

Chapter 5

¹ Ongu mande mo'di rire komi keri di ile adige ri a di anda niga eni buku du ri acwi nga laka 'a na ni ga ogu nan i ga to, esi cwi gofulu tuderu si. ² Mande anjeli opko ojwa u'duku oru ri si, "a'di ate ni eni buku du ri ni awire ga pi gofulu nan i awire ga? ³ Mo'di zi iyo ru'bu ge, kusa vu dige kusa iti vu agaa atere eni buku du ile ni awire ga kusa lare ga na'i. ⁴ Mowa opko si a'dusiku mo'di zi iyo vu dige atere eni buku du ileni awire pi lare na'i. ⁵ Ti mo'di amba alu'ba amba ile alelega'jo mani, "owuku, nde! Ibi moni suru yudadi ri, kwe ni zu Daudi di ri, zwa nga tuwadu ra. Andaa atera eni buku du ile ni awirega andaa gofulu tuderu ile pi to". ⁶ Mande bilo angwa ede kare komi yayi di ile ni ga pi anyukwa su lidi ile alelega pi amba ile alelega, andaa kelende kende a'di andaa ni ri ani. Andaa di o'jutuderu pi mi tuderu, a'i endi tuderu Rubanga di zwele vu dige tuwadu rii, ⁷ Andaa mu pi 'du eni buku du ile mo'di rire komi keri di ile a di anda ga si pi. ⁸ De andaa ku'du eni buku du ile pi, anyukwa su lidi ile pi amba mudiri a limbi suu ile ro jokii vuru bilo angwa ile a andaga. Alu alu o'di to di ga pi ita mula sure su ri di iswe ngure viya ri 'aru, ile ilegi'ba ole ri dii. ⁹ Ngokii longo u'di; nyate ra enibuku du ileni 'durega pi andaa gofulu awirega, a'dusiku ali nyira, pi nyaa erisi nyige ba Rubanga ni suru tuwadu, ti tuwadu, 'ba tuwadu pi vu tuwadu. ¹⁰ Nyi'ba a'i keri 'ba du pi 'ba lazi azi'ba du i'bu edere ga ama Rubanga ni, pi a'i kuvo kuzwa vu di ni. ¹¹ Ongu mande pi meri uluvi angeli karako kulupikii komi keri di ile pi anyukwa lidi pi amba ile abara, a'i a weli tuwadu ri alifu mudi alifu mudi dii pi alifu alifu di. ¹² 'jokii u'duku oru ri si, "bilo angwa lile ra ri esi ra mori limi, ciri opko, laru, yayi pi licu to esurega". ¹³ Meri nga tuwadu bile bi ru'buga pi vu dige pi iti vu aga pi meri umbi jwa pke nga tuwadu a'ia agar i kujoolii, "andaa ni rire komi keridi ni ga ri ni pi bilo angwa ni kolu licu, laru, yayi, pi opko vu zwazo ri tadu tadu" ¹⁴ Anyukwa su ri pi akikii, "Amen!" pi joki vuru kekii laru.

Chapter 6

¹ Mande de bilo angwa awi gofulu alu tuderu ile alelega, pi meri anyukwa lidi alu suile alelega 'ja nga u'duku iyi lovi ani ri si, "Emu!" ² Mande husani ingwe. Mo'di diaru ri ko osu diga, ongu ake laka tegia keri di'i. andaa etoru kende mo'di o'ja zwarera ri ani o'ja zware ga. ³ De bilo angwa afu gofulu rizo rii, meri anyukwa lidi rizo ri ku'jo, "Emu!" ⁴ Di a vuga husani zi efu laagwe – ika ndili. Mo'di andaani ture ri ni ake mori l'bw'e 'dwzo pi vu dige si, dudu'ba vu dige ri ku'dirukii a'i a'ini. Mo'di husani 'di ni dige ri ake laka iligo belengu azo godu. ⁵ De bilo angwa kawu gofulu nazo ri, meri anyukwa lidi nazo ri ku'jo, "Emu!" mande husani ini, pi mo'di rire diaru ri ko mizani andaa di ga. ⁶ Meri nga u'duku ani anyukwa lidi suri alelega ku'jo, "Evo kekelenye na anya igi di alezie denari alu. Rari akenji odu vinoto ku. ⁷ De bilo angwa awi gofulu suzo ri, meri u'duku anyukwa lidi suzo ri di ku'jo, "Emu!" ⁸ 'Di a vuga mande husani foro rii. Ture di a ruri alungwe da, pi gehena, kusaa kare'ba da'ba ri di koko vu na'i. Ake a'ini mori alu su aga vu dii tuwa, dudu ku'dikii iligo belengu si, pi abiri gumberegumbere si juwe to, pi anyukwa nyaraga vu dige ri si. ⁹ De bilo angwa afu gofulu touzo ri, mande ki'dori opi di ni paga endi'ba anda lu'dile le'jo Rubanga di si pi a'ia sadeni a'ia kole opko ri si. ¹⁰ Owukii u'duku oru ri si, "ko a'dungani, nga tuwadu zware, ole pi gba, nyimu nyilidu le'jo'ba olu'ba vu dige ri a ruge pi ama eri ni lokwezo?" ¹¹ 'Di a vu ga alu alua'ini ake bongo azo ingwe rii ongu a'jo a'ini kulee kutekii nga gaangwadu dudu weli a'ia l'bu'baazi pi adiinjii pi avunji vole 'dile ra a'i ani ri katedu. ¹² De bilo angwa awi gofulu aziazo ri, vu oyoru opkosi. Itu ecoru ini tiri bongo ini enyi ri ani, (bongo 'di anda eze alungwee tiriga) ongu imba ingwe ri saa ecoru ika eri ani. ¹³ Lelega oru ru'buga ri pi ejo vuru, kende awa aru ri a jozo oli sir i ani. ¹⁴ Ru'bu saa legwe di waraga lizo ri ani. 'be mgbimbi pi cula mgbimbi meri aga ripi edi pi a'ia kare ni ga si. ¹⁵ Ongu opi vu dige ri pi'ba Ambato, pi mundare ni di, pi koroni, pi'ba opkoto, pi'ba tuwadu, opi opi ku ri to, zurukii ugi asi pi oni'be lelega ri pi ni asi. ¹⁶ 'jokii be ilepini pi oni ilepini, "anyi'de ama dige! Anyizu ama di mo'di rire komi keri di ni andaga si pi bilo angwa na anga ni ga si. ¹⁷ A'dusiku o'du amgbu a'ia angala di esa ra. A'di kate edeka wa ni?

Chapter 7

¹ Di a vuga mande anjeli sue de rukun su vudi ni ga, kokii opko pi kulugakii oli su vu dige ri dudu oli aluza kulwe vu dige ku, pi meri umbi jwa pke dige ku, kusa koyo kwe zi alu saa ku. ² Mande anjeli zi enga itu a efure ga si, kitimu Rubanga lidi ri di aa andaadi. Andaa jwa uduku asi ri si anjeli su ake a'ini mori vu enjizo meri to ilepi ni ku'jo! ³ "Adi anyenji ru meri to, kusa kwe ku, kusa ko de amadi kitimu opi Rubanga di ni andaga pa." ⁴ ri weli'ba adi kitimu a'ia andaga ile; elifu 144,000 enga'ba suru Israeli di ni gas i rii papala. ⁵ Elifu 12,000 yuda di suru ge si, elifu 12,000 suru ruben di ni ga si, elifu mdia limbi ri suru gadi di ni ga si. ⁶ Elifu mudi a limbi ri suru asheri di ni ga si, elifu mudi a limbi ri suru naftali di ni ga si, elifu mudi a limbi ri suru Manasseh di ni ga si, ⁷ Elifu mudi a limbi ri suru simeoni di ni ga si, elifu mudi a limbi ri suru levi di ni ga si, elifu mudi a limbi ri suru issakar di ni ga si, ⁸ Elifu mudi a limbi ri suru azbuluni di ni ga si, elifu mudi a limbi ri suru yozefu di ni ga si, pi elifu mudi a limbi ri suru Benjamin di ni ga si adi kitimu a'i a andaga ra ri 'i. ⁹ 'Di a vuga mande, pi laki 'ba di yayadu mo'di lare wan a iyo – engakii vu tuwadu ga si, suru tuuwadu ga si, 'ba ni ovi tuwadu pi ti

mgbingbi tuwadu ga si-edekii komi keri di ri a andaga pi bilo angwa andaga. Lusukii bongo azo ingwe pi okokii ici du a'ia diga, ¹⁰ Pi kojwakii u'duku oru ri si; "Lari kolu Rubanga amadi rire komi keri di ni dige ri ni pi bilo angwa ni!" ¹¹ Anjeli tuwadu edekii kekii komi keri di ile pi amba pi anyukwa lidi sui le a bara cwi, pi jokii vuru komi keri di ile a andaga. Keki laru Rubanga rii, ¹² Ku'jokii, "Amen! Ecu, yayi, ciri, anjokeka, eku, opko, pi morikolu ama Rubanga ni tadu! Amen!" ¹³ 'Di a vu ga amba alu zi ma ku'jo, "Di a'du'ba, lurusu'ba bongo azo ingwe ri si 'dii, ongu engakii inguwa?" ¹⁴ Ma'jo andaa ni, "Amba, nyini nyi", pi andaa'jo mani, "a'i'di'ba enga'ba kandi amgbugodu ri ni aga si ri pi. Jwekii a'i a bongo azo ri pelere pi ingwe bilo angwa ni eri si." ¹⁵ 'Disi, e'be a'i ede koni keri di Rubanga di ni andaga, pi kurukii andaa ni itu pi ini andaa zo elegi di ni ga. Andaa ni rire komi keri di ile ni dige ri kumu kelere andaa musema a'i adige. ¹⁶ Abiri mu ko a'i idi ku, ongu iyibi mu ko a'i idi ku, itu mu so a'i ku, ongu ituka asi ri sa mudu a'i ku. ¹⁷ A'dusiku bilo angwa komi keri di ile agagari kumu kolu a'ia ley'i, pi andaa kumu kuse a'i adi idi iyi lidi di ni ga, pi Rubanga kumu kefu minda tuwadu pi a'i ami ge si.

Chapter 8

¹ De bilo angwa kawi gofulu tuderu zo ri, vu di ciri ru'bu ge kate nusu saa. ² Di a vuga mande anjeli tuderu edeka Rubanga andaga ri pi, ongu ake a'i ni buruji tuderu. ³ Anjeli zi emu, ko diga ita mula di iswe ngure viya ri ni luduzo rii, ede kidori iswe ngure viya ri ni luduzo ri a bara ga. Ake andaa ni iswe ngure viya ri nja dudu andaa kazi kare alu ga elegi'ba ole tuwadu ri di to terebeza komi keri di ile a andaga ri adige. ⁴ Asika iswe ngure viya ile di kare alu ga elegi'ba ole ri di to tu oru Rubanga andaga anjeli ile adiga si. ⁵ Anjeli ile 'du ita mula di iswe ngure viya ri ni duzo ile ega de asikolo kidori ge ile si. Di a vuga kudi waa vu dige, pi iyi lovi e'do laguka pi lufeka pi vu kuluzu gburu gburu pi vu oyuru ambamba. ⁶ Anjeli tuderu ture tuderu to diga ikpi ederuku baba ture vuzo. ⁷ Anjeli atizo ri vu andaa ture. Swipi asi remure erito ri lande ra. Nga 'dipi awa vu dige e'be alu na aga vudi adu pi, alu naa aga kwe di adu pi, pi ayise ebi ri tuwadu adu pi. ⁸ Anjeli erizo ri vu andaa ture, pi nga zi kelende 'be ekore asi sir i ani awa meri umbi jwa pke aga. Alu na aga meri umbi jwa di ecoru eri, ⁹ Na alu aga nga lidi meri umbi jwa pke agar i ada ra, pi alu na aga l'bo di enji ra. ¹⁰ Anjeli nazo ri vu andaa ture, pi lelego amgbugodu gwere asi ani ri e'de vuru ru'bu ge si alu alu na aga golo di pi idi iyi di tuwadu ri to cwi. ¹¹ Lelego ile a ru alungwee dikeritimelo ani, pi 'ba karako oda ra iyi anga ile si. ¹² Anjeli suzo ri vu andaa ture pi alu na aga itu di amgba ra, kare aluga alu na aga imba di lelego di to. Ayo si alu na aga a'idi tuwadu ecoru ini, alu na aga vu ingwe di vu inidi to ecoru ingwe ako. ¹³ Mande nga pi meri meru ngare oru ru'buga opirekeke sir i kojwa uduku si ku'joo, "ululu, ululu, ululu, anyi 'ba olu'ba vu dige ri ni, u'duku ture di anjeli na lesire vule ile a vole vule ire ri si.

Chapter 9

¹ Di a vuga, anjeli touzo ri vu andaa twe. Mande lelego alu e'dere ru'buga si ri. Lelego ile ake laka mufuta 'bu alit i loko re ku ri dii. ² Andaa awi 'bu aliti loko re ku ile, pi asika enga laka si tu oru kende ongo a gwezo ri ani. Itu oli to ecoru ini asika oyire 'ba ile ni aga ri si. ³ Asika ileni aga si umbi oyi vu dige, ake a'ini mori kende itoni di ani vu dige. ⁴ A'jo a'ini kejikii oyise vu dige ri ku, deku nga lidi ngare nga vudige ri pi kwe to, rari 'ba adi kitimu Rubanga di a'ia a adaga kuru ri pi 'i. ⁵ Ake a'ini apko kuru 'ba ileni 'dizo, rari kecandikii a'i imba tou. Kandi a'ia kele ri kalajwa lajwa itoni di ani. ⁶ O'du ile si 'ba kuvo kundu da, ti vo esukii ku. Vo kulekii daka asi tuwa si, ti dakufe pi a'idi si. ⁷ Umbi na ile kelende kusani edele baba o'ja ni ri ani. A'ia di ni ga nga zi kelende tegia keri di mula ri ani, pi a'ia anda kelende 'ba ni anda ani. ⁸ Di'bi na pi kelende uku ni di'bi ani, pi si na pi kelende ibi ni si ani. ⁹ Sukii cwi a'ia agaga nga lendere aya ani na'i, ongu a'i a pirekeke ni u'duku keriru kende u'duku ga'diga'di o'ja di karako kusani a kule ni ri ani. ¹⁰ Iava a'i di ni ga nga 'ba sizo itoni di ani ri laka aa, iava a'idi de kusi mo'di ni kalajwa imba tou kudi e'bwe. ¹¹ Opi a'i di a'i ni zware ri anjeli'ba ti lokore ku ri dii. Andaa ru alungwee Ebere'ba ti si abaddou 'i, pi girigi tisi alungwee apolliyon'i. ¹² Icandi atizo ri loko 'dia. Nde! 'di a vu ga lesi icandi ri kemu emu. ¹³ Anjeli nazori vu andaa ture, pi meri u'duku engare kidori mula di Rubanga andaga ri a o'ju ni ga si. ¹⁴ U'duku ile ku'jo anjeli aziazo ture kore diga ileni, "Ayu anjeli su ombele cwi golo furata di ni ga ile ra". ¹⁵ Anjeli sue dele baba saa ileni, pi o'du ileni, pi imba ileni, pi kinya ileni ilepi aya a'i dudu ku'dikii pi 'ba alu na agar ii. ¹⁶ Weli asikeria kusani dige ri di milioni miya ri (200,000,000). Meri a'i weli 'di ra. ¹⁷ 'Di ovi maa kusani nde zo 'ba a'ia dige ri to ri ni e'detele mani rii; A'ia aya sule agaga ri ika asi ani, lo'bule pi lofara salfa ani. Kusani na pi ni di kelende ibi ni ani, pi asi, asika to, salfa to koyi a'i a ti ge si. ¹⁸ 'Ba alu na aga a'di a'i juwe na 'di si; a'i asi, asika pi salfa engare kusani ile pi ni tige si rii. ¹⁹ A'dusiku mori kusani ile pi di a'i a tige pi a'i a icwa ga-a'i a icwa kolu ini ani, di to, kugakii du 'ba bibi. ²⁰ 'Ba lesi'ba vu dige juwe 'di'di a'i kuru ri, ecokii asi kuru nga a'i a edele injwi vu dige 'dia ri ni ga si, ongu saa e'bekii laru keka ori injwi ri nikuru pi mula, aya ingwe, aya waka ri to pi oni kwe to edele di sir i pi - nga nde ku, eriku lawe ku ri pi. ²¹ Ongu saa rukii enji a'i di 'ba lu'dizo, ozo ozoule to, a'i asa i'bu ogu di to.

Chapter 10

¹ Ongu mande anjeli mori njo to ri kesi vuru ru'bu ge si. Andaa la'buru lofu si, ongu gerigeri lalaru oru andaa dige lele. Andaa anda kusu itu ani pi andaa pa kelende pelopelo asi di ani. ² Andaa ko kuku angwa diga, buku 'di awi ra. Andaa ti andaa pa anda meri umbi jwa pke dige pi andaa pa legi vu auwi dige. ³ Andaa jwa u'duku asi ri si kende ibi ni u'duku ani. De andaa kujwa 'dini, iyi lovi tuderu e'dete a'ia u'duku. ⁴ De iyi lovi tuderu ile ke'detekii a'ia u'duku, esu male amacwi nga 'di vuru, ti meri u'duku ru'bu ge si ku'jo mani, "zu nga u'duku iyi lovi a'jole ri di. Akucwi vuru ku." ⁵ Anjeli maa ndele ati ti

pa meri umbi jwa pke pi vu dige to ri ngi andaa di anda oru. ⁶ Andaa aluru ru laka ri tuwadu, vu nga laka ri to tuwadu, pi meri nga laka ri to tuwadu, pi anjeli ile k'jo, "Diadu rekalaka iyo. ⁷ Ti o'du anjeli tuderizo ria redezo ture vuzo ri ni nga, nga ruzure di Rubanga di kumu kelende ra, andaa e'detezo andaa opigo nebia ni ri ani." ⁸ U'duku maa erile ru'buga si ati ile ku'jo mani, "mu, 'du buku awile ra anjeli edere meri dige vu to ile a diga ri." ⁹ Manga mamu anjeli ile di pi ma'jo andaa ni keke buku gaangwadu ile madi. Andaa 'jo mani, "Du buku 'di pi nya. Kumu keco ngaa 'a ku'e anga, ti kumu kolu limilimi langu ani nyaa ti ge." ¹⁰ Ma'du buku ile anjeli ile a diga sipi manya, limilimi maa tige kende langu ani, ti ecoru anga maa 'a ga. ¹¹ Di a vu ga mo'di zi 'jo mani, "Dubasi anyinge le'jo idi 'ba karako, vu, ti, pi opi ruqe."

Chapter 11

¹ Ake maa diga tali nga o'bizo. A'jo mani, "nga oru o'bi zo Rubanga di pi ki'dori to, pi a'I elegi'ba laka ri to. ² Rari o'biforo zo iledi ku, a'dusiku ake pi juru ni. Vo kutukii'ba okole ile vuru imba mudi limbi ri. ³ Mamu make mori maa sadeni ri ilepi ni le'jo ngezo o'du alifu alu miya ri mudi aziya, kulusukii tiriga ayo" ⁴ Sadenia ri ile a'I kwe zeituni ri pi kwe lata lamba izo edere opi vudi ni andagii. ⁵ De mo'di le a'I ni edele injwi, asi kenga a'i a tige si kudu a'i pi. Mo'di lere a'i ni edere ga injwi avo a'di a'i ile ni. ⁶ Sadeni 'dipi a'i ni opko aa ru'ba la'buzzo cwi dudu iyi ku'di ku lele a'i le'jo ngezo ri niga. A'I opko to iyi lufuzo kecoru du eri pi vu mgbazo juwe ovi mgbimbi si a'i a lezo ri ani. ⁷ De kuvo kekookii a'i a l'bu ra, anyukwa efure'bu ali lokore ku ri niga si ri kumu ku'ja a'i to pi kuzwa a'i ra pi ku'di a'i ra. ⁸ A'i a ru avo e'bee kolu leti'ba ambugo iledi ni ga (lungwele Sodoma pi Ejito'i rii) kare anda epa opi a'i di kuruee dige ri ni ga. ⁹ O'du na nus to aga 'ba zi'ba eng'a'ba kare mgbimbi ga si, suru mgbimbi gas i, ti mgbimbi gas I, vu mgbimbi gas i kuvo kudekii a'i a ru ile'i. 'Ba vo kule a'i ni esika ku. ¹⁰ A'i 'ba olu'ba vu dige ri asi na pi vo kolu i'bwe pi kalanjorukii. Vo kukekii nga anjoanjodi a'i a lelega a'dusiku nebia ri ile ecandi 'ba olu'ba vu dige ri opkosi. ¹¹ Ti o'du na nusu to a vuga oli lidi di engare Rubanga di ri kumu kukwi a'i a aga ongu kuvo kedekii a'i apa si. Ori amgbu kumu kuko'ba olu'ba vu dige ri cwi. ¹² Sadenia ri ile vo kerikii u'duku asi engare ru'buga ge si ri ku'joo a'i ni, "angevo oru 'dia!" 'di a vuga vo kutukii oru ru'bu ge lofu si, avi'ba a'idi kundee. ¹³ Saa na si vu kumu koyoru opkosi, pi alu mudi aga 'ba ambugo iledi kumu keledi pi. 'ba alifu tuderu vo kodara vu a royoka ileni aga, pi 'ba lesi'ba lidi ri ori kumu kuko a'i opko si pi vo kurukii Rubanga ru'bu ge ri du opkosi. ¹⁴ Lamgba erizo ri lokora. Nde! Lamgba nazo ri kemu ezeze. ¹⁵ Anjeli tuderizo ri vu andaa ture, pi u'duku oru ri lo'joru ru'ba ge si ku'jo, "keri vu dige ri ecoru keru ama opi di'i pi andaa kristu di'i to. Andaa kumu kuzwa vu 'bo'ba du. ¹⁶ Ongu amba mudi ri a limbi su, ori'ba a'i a komi keru di ni dige Rubanga andaga ile, jokii vuru a'ia andasi kekii laru Rubanga ni. ¹⁷ Ku'jokii, "Amake nyini anjo, opi Rubanga opkoto tuwadu ri'i, andani olure aa, ezesi saa aa, a'dusiku nyi'du nyaa mori ambugodu ri ra pi nye'do vu zwaka ra. ¹⁸ 'Ba juru vu dige ri evokii anga ambamba, ti nyaa anga esa wo ra. Saa esa ro'ba oda'ba ri ni le'jo lalizo a'i a dige, ongu nyini nyaa opi nebia nyidi ni a'i ni a'i a dide kezo, a'i 'ba a'i'ba, pi a'i nyaa run i ori'ba ri pi to, a'i'ba mori ako ri pi 'ba mori to ri pito. Saa erara nyini 'ba vu enji'ba ri ni enjizo." ¹⁹ 'Di a vuga zo Rubanga ni ru zo ru'bu ge ri awi ra pi sanduku Rubanga di andaa ra'izo'ba to ri andaa zo ileni aga. Iyi lovi kalagu, vu kofe pi ku'u, vu a royoka to pi swi a joka to.

Chapter 12

¹ Nyumanyuma amgbu lende ru'buga; izi lusuru itu si pi imba aa andaa pa ga, pi tegia keru di lelego mudi a limbi ri to ri dinaniga. ² Izi ile ko a ra, pi kou oti ni lajwa si. ³ Ongu nyumanyuma zi lende ru'buga ra; nde! Ini monigo ika dina tuderu o'ju tuderu to, ongu tegia keru di tuderu di na niga. ⁴ Icwa na eku na aga lelego ru'bu di yi a'i vuru vu dige. Ini ile ede izi tire ti ile a andaga, dudu de kuti 'bura ra andaa kuvu du bura ile co. ⁵ Izi ile ti bura ago mure vu zware bele aya di sir ii. 'Bura ile pi Rubanga di ru'buga andaa komi keru di ni ga, ⁶ Pi izi ile fe pi mondi aga, kare Rubanga a edele andaa ni ri niga, andaa ni ta ambaa laka o'du alifu olu miya ri mudi aziya. ⁷ O'ja esi ru'buga. Mikaeli ni andaa anjeli to 'jokii ini monigo ile to; ini monigo ile andaa anjeli to saa enjarukii o'ja to. ⁸ Ti ini monigo ile o'ja zwa ra. 'Di si du kare 'e iyo ru'buga andaa ni andaa anjeli to. ⁹ Ini monigo ile ini anda eze lungwele sitani ni 'ba vu dige tuwadu ri pi ni lunjware ri awa vuru vu dige andaa anjeli to. ¹⁰ 'Di a vuga meri u'duku oru ru'buga; diadu laru pi keru ama Rubanga di to, pi mori andaa kristu di to esara. A'dusiku mo'di ama adiinjii ni esikire ri awa vuru pi, mo'di anda a'ini esikire ama Rubanga ni andaga itu pi ini. ¹¹ Zwaki andaani eri bilo angwa di si pi le'jo a'ia sadeni di si, a'dusiku lekii a'ia lidi ku sa ko da ga. ¹² 'disidu kulee anyanjoru anyi ru'bu tuwadu, pi a'i tuwadu olu'ba laka ri to! Ti icandi vu ni pi meri umbi jwa pke to, a'dusiku sitani ni si vuru anyidi! Andaa ni ana ga de angala si anga to a'dusiku andaa saa lesi ga angwadu. ¹³ De ini monigo ile kunde avi andaa ni pi vuru vu dige, andaa do izi 'bura ago tire ile a vu. ¹⁴ Ti izi ile ni ake opirekeke ri ongofo ambugodu dii dudu kufedu pi karee dele andaa ni mondi agar i ni ga. Kare 'di avo amba andaa ta laka kinya na nusuto rii, lolu ini ile to. ¹⁵ Ini amgbu ile wi iyi andaa tis i kende iyi lure golo di ani dudu kungi izi ri ni pi. ¹⁶ Ti vu eloko izi ri ni ra. Vu awi andaa ti mvu iyi golo di ini amgbu godu ile a wile ri pi. ¹⁷ Angala anga to ko ini monigo ile cwi izi ile a ruge pi andaa mu o'ja 'jarega izi ile a otilele to, a'i cara Rubanga di ni vu oko'ba rii pi sadeni ngele yesu a ruge ri to. ¹⁸ 'Di a vu ga ini monigo ile mu ede cinyakwi meri fofoti ge ri adige.

Chapter 13

¹ 'Di a vuga mande anyukwa eng'a meri aga si. Andaa o'jo mudi pi di na tueri. Andaa o'jo dige tegia keru di mudi aa, ongu

andaa di alu alu ga si aa ru la'da dii. ² Anyukwa maa ndele 'di kelende o'du ani. Andaa pakelende moyi kidikidi di ani, pi ti na kelende ibi di ani. Ini monigo ri ke andaa mori laka, pi andaa komi keri di, pi andaa mori amgbugodu ri vu zwa zo. ³ Anyukwa ile a di alu kelende a'di pko ani, ti andaa bi amgbugodu ile zwa ra. Vu ndutu a'u cwi andaa vu ni okore ga. ⁴ Ongu kekii laru ini monigo ileni, a'dusiku andaa ke andaa mori anyukwa ileni. Kekii laru saa anyukwa ileni, ongu'jokii, "A'di'i olwe anyukwa 'di ani rii?" pi "A'di kate 'jaka andaa to ni?" ⁵ Ake anyukwa ileni ti lo'jo'jo recuzo ri ni lo'jore ayo rii. Ongu saa ake laka mori dudu kuzwa vu imba mudi sua limbi ri. ⁶ Anyukwa ile afu andaa ti Rubanga ni u'dazo – kulu'da andaa ru pi kare andaa olure gar i to, pi a'i olu'ba ru'buga ri to. ⁷ A'i anyukwa ile ni 'jozo 'ba ole ri to a'ini zwazo. Pi saa ake laka mori suru tuwa dige, 'ba tuwa dige, ti tuwa dige, pi vu tuwa dige. ⁸ 'Ba tuwa olu'ba vu dige ri kuvo kuke laru andaa ni, 'ba tuwadu re'dozo vu binga ru a'idi acwi buku lidi di ni ga kuru ri, a'i 'ba bilo angwa di, anda lile ra rii. ⁹ Mo'di bi to ri keri. ¹⁰ Mo'di zile kole o'ja gar i akuzi, mo'di 'dile belengu si ri belengu si avo a'dile ra belengu si. Di andaa ni lungwelungwe'ba okole ni oluzo 'di asi epire ga a'i a a'i ni aga. ¹¹ Ongu mande anyukwa zi efu vu aga si. O'jo na ri kende bilogo di ani, pi anda lo'joru kende ini monigo ani. ¹² Mori anyukwa atizo ri di tuwadu aa andaa di pi andaa e'bu mori ile anyukwa ati ile a andaga si, pi andaa e'be ba tuwadu vu dige rike laru anyukwa ati ileni – anyukwa bina zware ra ri ni. ¹¹ Ongu mande anyukwa zi efu vu aga si. O'jo na ri kende bilogo di ani, pi anda lo'joru kende ini monigo ani. ¹² Mori anyukwa atizo ri di tuwadu aa andaa di pi andaa e'bu mori ile anyukwa ati ile a andaga si, pi andaa e'be ba tuwadu vu dige rike laru anyukwa ati ileni – anyukwa bina zware ra ri ni. ¹³ Andaa ede nyumanyuma opko karako. Andaa 'ba asi e'de vuru vu dige ru'bu ge si 'ba andaga. ¹⁴ Nyumanyuma kele edele ilesi, andaa lunjwa du'ba vu dige rii. Andaa 'jo a'i ni kedekii eno bile bi anyukwa bi zware ra ri ni ruzo. ¹⁵ Ake anda ni mori di kezo eno anyukwa di ile ni loro'jozo pi 'bazo aku'di 'ba tuwadu anyukwa ile ni ru'ba ku ri ra. ¹⁶ Andaa saa epi 'ba tuwadu'ba isa ri pi 'ba ambari to, 'ba nga ako, 'ba koroni ri to, 'ba di mgbo'ba opi to, mori si dudu aku'ba alama a'i a dianda ga deku a'i a andaga. ¹⁷ Mo'di ateku nga lezika kusa geka ile de andaa ni alama anyukwa ile di to, namba andaa ru di ile'i. ¹⁸ Nga 'di kule ciri. Mo'di nga ndere war i, kulele andaa kungo namba anyukwa ile di. Namba ile mo'di ni namba. Andaa namba ni 666.

Chapter 14

¹ Mande bilo angwa ede'be sinoni di ni dige. Kare alu ga andaa to aa'ba alifu miya alu mudi su a limbi su (144,000) ru andaa di pi ru andaa ata di acwi a'ia andati ge. ² Meri u'duku ru'buga si ku'u kende iyi karako deku sa u'duku iyi lovi di. U'duku maa erile ile sa keriru kende'ba kupa o'di ani. ³ 'Ba ile ngokii longo u'di komi keri di ni andaga pi anyukwa sui le pi amba andaga. 'Ba zi longo ile ni lenire wa na iyo, te'ba alifu miya alu mudi su a limbi su ezile vu dige si ile pii papala. ⁴ A'i 'dipi 'ba a'i ni endi'ba uku si kuru ripi'i, a'dusiku fukii resusi uku to kuru. A'i 'di koko bilo angwa ni vu kare tuwadu andaa murega ri ni ga. A'i 'dipi age a'i pi'ba aga si dudu kolukii anya ni di kare ati ri pi'i Rubanga ni pi bilo angwa ni. ⁵ Esu enjo alu saa ku a tige, a'i nga irywi zi ako. ⁶ Mande anjeli alu kufe oli asi, kuzi ofu loso ngele'ba vu dige ri ni-vu tuwa ni, suru tuwa ni, ti tuwa ni, pi 'ba tuwa ni. ⁷ Andaa jwa u'duku asi si, "Anyori Rubanga pi anyike andaa ni yayi. A'dusiku saa andaa le'jo lalizo ri esara. Anyiru andaa ni, ru'bu bire, vu to, meri umbi jwa pke to pi idi iyi di tuwadu ri to." ⁸ Anjeli zi-anjeli rizo na'i, eko vu na, ku'jo "Dera, Babiloni ni amgbugodi ri 'dera, andaa ni anda vu tuwadu etare dudu kumvukii andaa asa ni vino rii." ⁹ Anjeli zi-anjeli nazorii-eko andaa vu, ku'jo u'duku oru ri si, "De mo'di kuru anyukwa ile ra andaa eno to, pi esu alama andaa andati ge deku andaa diga. ¹⁰ Andaa kumu kumvu vino anga Rubanga di ra, vino 'a ocwale iyi si kuru cule kubaya andaa anga di ni gar ii. Mo'di mvure ri avo ecandia asi si anjeli Rubanga di oleri ni andaa pi bilo angwa andaga. ¹¹ Asika a'i ni ecandizo ile kutu oru tadu, pi a'i lovu ku itu pi ini-a'i anyukwa ile ni ru'ba andaa enoto ripi, pi 'ba tuwadu alama andaa ru di ni esu'ba ripi'i. ¹² Lungwe lungwe 'di 'ba ole ni asi epizo pi nga ebizo, a'i cara Rubanga di ni oko'ba pi a'i yesu di to." ¹³ Meri a'duku ru'buga si ku'jo, "cwi nga 'di. A'i anda loso to oda'ba opi ni aga ripi. "Gbadu," Endi ku'jo, "dudu kolovukii a'i i'bu recandizo ri ni ga si, pi i'bu a'idi kumu koko a'i a vu to." ¹⁴ Mande lofu ingwe. Nga zi ri diaru kende mo'di ani. Andaa aku dige tegia keri di mula sure su ri dii pi ko seresere losi ri diga. ¹⁵ Anjeli zina ekwi zo Rubanga di ni aga si pi lungwe nga u'duku asi ri si mo'di rire lofu dige ile ni. "Du nyaa seresere pi e'do nga lwaka. A'dusiku saa nga lwazo ri esara, lalwa vu di esa ra." ¹⁶ Mo'di rire lofu dige ile ewi andaa seresere vu dige pi alwa vu ra. ¹⁷ Anjeli zi efu zo Rubanga ru'buga ri ni aga si; andaa sa ko seresere losi di ga. ¹⁸ Ongu anjeli zi efu terebeza iswe agi ngure viya ri ni dure gar i ni gasi, ake andaa ni mori asi rug e. andaa lungwe nga u'duku asi ri si mo'di seresere losi ri ni kore diga ri ni, "Du nyaa seresere losi ile pi re a'bala'bangani o'a vu dige ri du, a'dusiku o'a na pi a'bi ra." ¹⁹ Anjeli ile ewi andaa seresere vu dige pi emu a'bala'bangani o'a vudige ri kare alu ga. Andaa cu a'i'bu a'bala'bangani o'a jwizo anga Rubanga ri ni aga. ²⁰ Ajwi a'bala'bangani o'a ile 'bu jwizo 'ba loguge ri ni ga, pi eri elu laka si ali na kusa ko kusani embe ga, azo na ire kusa mitir ri ra.

Chapter 15

¹ Ongu mande ru'bu ge nyuma amgbu a'uzo rii. Amjeli tuderu juwe mgbimghi tuderu to, a'i juwe nga ni ti koloko a'i si. ² Mande nga zi kelende meri nja mundara emule asi to ri ani. 'Ba anyukwa zware andaa eno to pi namba andaa ru di to ri edekii meri ile a bara ga. Okoki diga o'di Rubanga a kele a'i ni rii. ³ Kungokii longo musa ni opigo Rubanga di ri dii, longo bilo andwa dii; "I'bu nyidi amgbu pi a'uzo, opi Rubanga, opko tuwadu to rii. Nyaa leti 'boro anda, opi vu tuwadu dii. ⁴ A'di'i mu ori nyi ku rii, opi, pi mu ke yayi nyaa run i ga ku rii? A'dusiku nyi a'dule papala okole 'ba tuwadu vo kevo kuwo ngaa andaga a'dusiku ngaa I'bu anda ri e'deteru ra." ⁵ 'Di a vuga mande nga pi zo Rubanga di kema sadeni di to ri awi ra

ru'buge. ⁶ Anjeli tuderu juwe tuderu to ri efukii kare ole lagare pi ri ni ga. Sukii bongo ingwe luuwe sure su rii pi 'ikii a'i a aga diga mula ani risi. ⁷ Anyukwa su ileni aga si alu na ke anjeli tuderu ile ni ita tuderu edele da'bu sir ii 'boro luga dede anga Rubanga ni olure tadutadu ri di si. ⁸ Zo Rubanga di ga de asika yayi Rubanga di disi pi andaa opko to. Mo'di zi iyo atere rutorega laka na 'i kusa ko de anjeli tuderu ile eko juwe tuuderi ile ni cuka vu dig era.

Chapter 16

¹ Meri u'duku asi kulungwe nag zo Rubanga di ni aga si lu'joo anjeli tuderu ileni, "anyivo anyicu vu dige ita tuderu anga Rubanga di di ile." ² Anjeli atizo ri mu cunga ita andaa di ni agar i; bi ovi lendere injwi pi lajwa na lo'u ri 'de'ba alama anyukwa ile di to pi andaa eno ni ru'ba ri pi a ruge. ³ Anjeli rizo ti cu nga andaa ita ni agar i meri umbi jwa pke aga. Ecoru eri, kende eri mo'dida re pko ri di ani, pi nga tuwadu lidi meri ileni aga ri pi oda ra. ⁴ Anjeli nazo ri cu nga andaa ita ni agar i golo tuwadu aga pi idi iyi di ni aga, pi ecorukii eri. ⁵ Meri anjeli iyi di ku'jo, "nyi anda-nyi aa, pi anda olure aa, mo'di ole rii-a'dusiku nyili le'jo nga 'di pi ni dige ra." ⁶ A'dusiku cukii eri 'ba ole ri di pi nebia to, nyike a'ini eri mvule, ile atere a'ito rii. ⁷ Meri ki'dori aka ku'jo, "anda, opi Rubanga opko to tuwadu rii, le'jo lalika nyidi gba pi anda." ⁸ Anjeli suzo ri cu nga andaa ita ni nga ri itu ge, e'be ake itu ni mori'ba lujwa zo asi si. ⁹ Alujwa a'i vu asi si kolo ile si, pi lu'dakii Rubanga aru, andaa ni mori to juwe 'di pi ni dige rii. Rukii a,i a enjikuru kusa kekii yayi andaa ni kuru. ¹⁰ Anjeli touzo ri cu nga andaa ita ni agar i komi keri di anyukwa ile di ni dige, pi vu ini aku andaa keri cwi. Luniyakii a'i a leda lajwa ile si. ¹¹ Lu'dakii Rubanga ni ru'buge ri a'i a lajwa ile si pi bi a'i a ruge ri si, pi adi akii imgbe enji a'idi ni ruka. ¹² Anjeli aziyazo ri cu nga andaa ita ni nga ri golo ambugo lungwele furati ri ni aga. Enju iyi na to dudu kawi leti opi evo'ba itu a efure ga lele ri ni ga si ni. ¹³ Mande endi andi na kelende udu ani ekwikii ini ambugodu ri nit i ge si, pi anyukwa ti ge si pi nebi enjo ri a tige si. ¹⁴ A'i ile endi ori injwi nyumanyuma ede'ba ri pi sii. Kuvokii opi cu dige tuwadu ri pidi dudu kemukii a'i a pa kare alu ga o'ja opi atere tuwadu ri a o'du ambugodu ri ni. ¹⁵ (nde! Memu ogu ani! Mo'di olure baba ri anda loso to, bongo andaa di kolu andaa ru ge rii dudu kufu langwe bongo ako ku dinja kudi andaa ni ku.) ¹⁶ Emu a'i kare lungwele yude'ba tis i amagedoni ri ni ga. ¹⁷ Anjeli tuderizo ri cu nga andaa ita ni nga ri oli nga. 'Di a vu ga uduku enga zo rubanga di ni aga si pi komi keri di ni ga si ku'jo, "diadu loko wo ra!" ¹⁸ Vu lagu, 'u, pi iyi lovi ofe, pi vu oyoru opko si-zwa vu a royoka tuwadu ra e'doru 'ba bizo vu di ge ri ni nga, vu a royoka 'di amgbu pi opko ambamba. ¹⁹ E'i ambugodu ile lacwi ewo na si, pi 'ba juru tuwadu di ongu pi. 'di a vu ga Rubanga era babuloni ni 'ba magbugo ri, pi andaa ke 'ba ileni kubaya gare de andaa anga ni vino sir ii. ²⁰ Runga tuwadu legwe di, pi saa 'be tuwadu 'e iyo. ²¹ Swi rongo kuse kilo mudi tour i ejo 'ba dige ru'buge si. 'ba lu'dakii Rubanga ni lamgba swi di ile si a'dusiku lamgba ile lamvu pi.

Chapter 17

¹ Anjeli aluzo anjeli tuderu ita tuderu ile ni oko'ba emu'jo mani, "emu adi, mamu me'dete nyini le'jo lalika awuzi amba rire iyi karako ri adige ri a ruge. ² Opi vu dige ri edeki asa andaa to. 'ba olu'ba vu dige ri pi emerikii ra andaa asa ni ira si. ³ 'di a vuga anjeli ile ngi ma pi endi aga mondi aga, pi naa mande izi ri anyukwa ika dige, anyukwa na runa tuwa gar u la'da injwi injwi Rubanga ni lu'dazo ri di si. Anyukwa ile di na tuderu o'jo na mudi. ⁴ Izi ile su bongo lobule pi ika pi lusuru mula sure su ri di gare de nga andi andaa asa di si rii. ⁵ Andaa andaga acwi ru pakwi na ruzure di rii; "babuloni ni ambugodu rii, asa'ba tuwadu ni ende'i rii, pi nga bate di vu dige tuwadu ri to." ⁶ Mande izi ile emesi de eri'ba okole ri di si pi 'ba 'dile ra yesu sir i di si. De mande andaa ni ma'u mgbe cwi. ⁷ Ti anjeli ile ku'jo mani, "nya'u a'dusi? Mamu me'dete nyini le'jo ruzure di izi 'di a ruge pi anyukwa andaa ni ngire ri a ru ge to ra, anyukwa di tuderu pi o'jo mudi ile'i. ⁸ Anyukwa nyaa ndele 'di esu lidi, ti diadu iyo, ti kumu kefu 'ba tin a lokore ku ri ni a si. Kumu kuzi andaa ni 'dile. A'i 'ba olu'ba vu dige, a'i ru a;idi acwi kuru buku lidi di niga redoza vu binga-a'i vo ka'u cwi de kundekii anyukwa anda olure lidi, pi mu da ra pi mure emure lidi rii na'i. ⁹ Nga 'di kule uje ciri to rii. Di tuderu ile'be tuderu izi ile a rire ga rii. ¹⁰ A'i saa opi tuderu. Opi tour i laga pi, alu na adi aa, zina ri adi esakuru, de kesa ra andaa kumu kolu ga isa. ¹¹ Anyukwa anda olure lidi, dare ra ri anda'i saa opi orazo rii, ti andaa ni opi tuderu ri a lele ga pi anda kumu dare ra. ¹² O'jo mudi nyaa ndele ile a'i opi mudi adi esukii keri kuru rii, ti vo kesukii mori oluzo opi du saa ni mi alu kare alu ga anyukwa ile to. ¹³ A'i 'idi 'boro a'i lara alu, vo kazikii a'i a mori tuwadu anyukwa ile ni. ¹⁴ Vo ku ku'jakii bilo angwa to. Ti bilo angwa kumu kuzwa a'i ra a'dusiku andaa ni opi opi di'i pi kabaka kabaka di'i-ongu 'ba andaa lungwele pi ovile a'i'ba ri aa andaa to. ¹⁵ Anjeli ile 'jo mani, "iyi nyaa ndele ile, bate zi ile a rire ga ile, a'i 'ba, laki, vu pi ti karako. ¹⁶ O'jo mudi nyaa ndele ile-a'i pi anyukwa ile to vo kevukii bate zi ile ra. Vo le'bekii andaa ni konyi ako pi ndoloma, vo kunyakii andaa run i iza pi kudukii andaa ni pi asi si. ¹⁷ A'dusiku Rubanga 'ba a'ia asige duku kedekii nga andaa lele rii ka'ikii a'i a opko vu zwazo ri ni kezo anyukwa ileni kusadu ko saa le'jo Rubanga di a atenga. ¹⁸ Izi nyaa ndele ile andaa ni 'ba ambugodu ile 'i opi vu dige tuwadu ri ni zware ri'i.

Chapter 18

¹ 'Di a vu mande anjeli zi kesi vuru ru'bu gesi. Andaa opko laga pi, pi vu'e ingwe andaa yayi si. ² Andaa u'duku asi ri si ku'jo, "de wo ra, 'de wo ra, babuloni ni ambugodu ri 'de wo ra! Ecoru kare ori andi ri ni oluzo, kare luruzuzo endi andi ri pi ni pi ariinji lele ku andi ri pi ni. ³ A'dusiku 'ba tuwadu vu dige ri mvukii vino andaa vico asa di ri ra. Opi vu dige ri edekii asa andaa to ra. A'i 'ba ede di vu dige ri pi ecorukii koroni mori andaa di oluzo lidi ovi asa di ani ri si. ⁴ Ongu meri

u'duku zi ru'buge si ku'jo, "anyevo andaa ni aga si pi, anyi 'ba madi, dudu anyemuru andaa enji to ku, anyidi juwe andaa di ni esu to ku.⁵ Andaa enji emuru sa ko oru kende ru'bu ani, pi Rubanga era anda ovi injwi ri ra.⁶ Lokwe andaa ni ovidu andaa lokwezo'ba zi'ba ni ri ani, ongu lokwe andaa ni vu ri nga andaa edele ri si; kubaya andaa ocwale ri ni aga ocwa laka ko'biru vu ri.⁷ Ovidu andaa ocwa kezo andaa ni andaa nga sir i ani pi duzo lidi ovi oru ri sir i ani, ke laka icandi nja pi asi lazwa nja to. Adusiku andaa ku'joo andaa asige, "mari kerizi ani; ma awizi ku, pi mamu meri owu loro alu sa ku.⁸ Andaa juwe kumu kesa vu alu si; da, owu loro pi abiri gumbere gumbere to. Avo adu ni asi si, a'dusiku opi Rubanga ni opko, ongu andaa ni sa mo'di andaa le'jo ni lalire 'i.⁹ Opi vu dige anda asa ede'ba andaa to pi ernji'ba andaa to ra ri vo kowu andaa gwezo rii na 'i.¹⁰ Vo kedekii liku, korikii andaa recondika si ku'jooki, "ululu 'ba ambugo ile, babiloni ni 'ba ambugo ile'i! a'dusiku saa alu aga papala nyaa lamgba esa ra."¹¹ Ede'ba vu dige ri kowukii andaa si, an'dusiku mo'di okozo andaa lezile ri ni gere na iyo.¹² Okozo mula sure su ri di, pi aya ingwe, oni weli opko, miyo sure miri miri, bongo dabaloni, bongu lo'bule, bongu nailon, bongu ika, kwe tuwadu agi ngure viya ri, okozo tuwadu edele laa si si ri, okozo tuwadu edele kwe weli oru ri si ri, edele mulaika risi ri, edele aya sir i, pi oni sure su ri si ri,¹³ Erua tubi 'dizo mgbimghi, 'be iswe, odu ngure viya ri to, vino, odu, irafu gamia di, bilo, kusani andaa gadigadi to, opigo 'ba di mgbo ri to tuwadu'e iyo, ongu mu esuru ku!¹⁴ Kwe o'a anda nyaa ndule nyaa opko tuwadu si ri'e iyo, pi esuru idi ku. Nyaa lidi ovi oru ri nyaa yayi to tuwa'e iyo.¹⁵ Ede'ba reco'ba koroni okozo andaa dipi ni lezi'ba ri siri vo kedekii lolu andaa di si ori andaa recandizo ri di si, kowukii pi kungokii owuloro u'duku oru ri si.¹⁶ Vo ku'jooki, "wululu, wululu 'ba ambugo anda lurusure bongu dabalani ingwe si ri ni, pi bongu lo'bule si, pi bongu ika ri si, pi mula sure si ri ni o'ire, oni sure su ri to rii!¹⁷ Saa alu aga papala limi dipi tuwadu enjiru ra. "Amba tuwa i'bo rongo ri ni lazi'ba, pi 'ba piye meri di to pi'ba i'bo lazi'ba to, a'i lidi a;idi tuwadu atiru meri ruge ri to, edekii lolu.¹⁸ Ojwakkii u'duku si de ndekii asika andaa gwezo rii na'i. ku'jokii, 'ba ingo'i o'bile'ba ambugo 'di to rii?"¹⁹ Tukii futu a'i a dige kudikii owu owu loro si, "wululu, wululu'ba ambugo ileni a'dusiku a'i tuwadu andaa a'ia i'bo laka meri agar i ecorukii koroni andaa limi si. A'dusiku saa alu aga enji andaa ni ra."²⁰ "Anyaniori andaa si, anyi ru'bu, anyi'ba a'i'ba, maju nebia to, a'dusiku Rubanga lokwe le'jo lalika anyidi andaa di ge!"²¹ Anjeli oni kende oni anyi 'izo ri ni pi kudi waa meri umbi jwe pke aga kudi'joo, "ovi 'di ani, babiloni ni'ba ambugo ile avo awaa voru mori si, pi avo ande andaa ni idi ku."²² U'duku longolongo o'di pa'ba di, longo lungu'ba di to, pi nyamulere luva'ba ture to ri avo eri nyaa aga idi ku. Vodo ovi mgbimghi vo esuru nyini aga idi ku.²³ Ingwe lamba di mu 'jivu nyini aga idi ku. U'duk mo'di izi gere ri di pi zangwa gele ridi to avo eri nyini aga idi ku, adusiku ede'ba nyidi a'i opi vu dige ripi ni'bonji 'i, ongu nyaa ule si alunjwa 'ba vu²⁴ dige ripi ra, pi eri 'da tuwadu 'dile vu dige ri di to.

Chapter 19

¹ Nga 'dipi a vuga meri u'duku 'ba amgbu di ani ru'buge ku'joo, "Haleluya. Lari, yayi opko to kolu ama Rubanga ni."² Andaa le'jo lalika anda pi gba, a'dusiku andaa li le'jo batezi ambugo ile a dige ra, andaa ni anda'ba vu dige ri ni enjire andaa asa sir ii. Andaa lokwe andaa'ba ole ri a eri anda izi ile a cule ri ni ti ra.³ 'jokii ongu idi, "Haleluya! Asika kunga andaa dige tadu."⁴ Amba mudi ri a limbi su pi anyukwa lidi suri to jokii voru rukii Rubanga rire komi keri di ileni dige ri. Ku'jookii, "Amen. Ida dini, Haleluya!"⁵ Ongu u'duku eriru komi keri di ni gas i ku'joo, "Angecu ama Rubanga ni, anyi andaa opi, anyi andaa run i ori'ba ri, 'ba amba ku pi 'ba mori to rito."⁶ Ongu meri u'duku keru kende'ba karako ni u'duku, kende iyi fula ni u'duku ani, pi kende iyi lovi a'uzo ri ani, ku'joo, "Haleluya! A'dusiku opi kuzwa vu ni, opi nga tuwadu zware ni rii.⁷ Kulee akanjorukii pi akolukii asi i'bwe to, pi akukekii andaa ni yayi a'dusiku karama ali bilo angwa di andaa lomuruzi to ri esa ra, pi andaa lomuruzi o'baru baba.⁸ A'i andaa ni lurusuzo bongu ingwe sure su ri si" (a'dusiku bongu ingwe suresu ile andani i'bu anda 'ba okole ri di'i).⁹ Anjeli ile'jo mani, "cwi nga 'di voru; "a'i anda loso to'ba lungwele ra karama ali di bilo angwa di ni gar ii." Ongu andaa saa 'jo mani, "le'jo 'dipi a'i le'jo gba Rubanga dii."¹⁰ Ma'de voru andaa paga laru kerega andaa nit i andaa ku'jo mani, "Ede nga 'di ku! Ma nyaa opigo rezi 'i pi nyaa adiinj lelega sadeni yesu di a vu ni oko'ba rii. Ke laru Rubanga ni, a'dusiku sadeni yesu a ruge ri endi le'jo ne'bia angele ri dii."¹¹ 'Di a vuuga mande ru'bu awiru mgbo, pi mande laka kusani ingwe. Mo'di rire andaa dige ri ru na alungwee mo'di egeni wa pi gba'i. andaa kalali le'jo anda si pi ku'di o'ja saa anda si.¹² Andaa mi ni ekwi kelende asi ni leda ani, pi andaa dige tegia keri di karako. Andaa ru acwi andaa ruge mo'di zi nire na iyo, te andaa'i papala.¹³ Andaa kusu bongu azo sule eri aga ra rii, pi andaa ru alungwee le'jo Rubanga dii.¹⁴ Mundara ru'bu di ko andaa vu orikii kusani ingwe ripi ni dige, lusukii bongu ingwe sure su pi okole rii.¹⁵ Iligo belengu losi efu tin a nigasi kugandu'ba vu tuwaduu di du voru, pi andaa kumu kuzwa a'i bele aya di si. Andaa kumu kujwi vino ni iyi'bu vino ni iyi jwirega ri ni ga angala Rubanga di ambugodu ri si.¹⁶ Acwi andaa ru andaa bongu azo ile ni ga pi andaa meli ni ga; "kabaka kabakaa di pi opi di"¹⁷ Mande anjeli ede itu aga. Andaa lungwe nga u'duku oru ri si ariinji lafe'ba oru si ri pi ni, "anyevo, anyemuru kare alu ga lonya karama ambugodu Rubanga di ni ga.¹⁸ Anyevo anyinya opi ni iza, mundara di se'ba ni iza, iza'ba opko ri dii, iza kusani di'ba a'i ni tu'ba ri pi di to, pi'ba tuwadu ni iza, a'i di mgbo'ba pi 'ba opi ri to, 'ba mori ako ri pi di'ba mori to ri pidi ro.¹⁹ Mande anyukwa ile opi vu dige ri pito a'i a mundara to. Kemurukii 'jarega mo'di kusani ture ri ni ruge andaa mundara to.²⁰ Ako anyukwa ile cwi kare alu ga nebi enjogo ile to, nyuma nyuma edere andaa andaga ile'i. nyuma nyuma 'disi andaa lunjwa a'i alama anykwa di ile ni esu'ba ri du pi a'i andaa eno ni ru'ba ri to. A'i rito tuwa awa a'i lidi du meri aside gwere ile ni aga.²¹ A'i zi'ba ri pi alu'di iligo belengu engare mo'di kusani ture ri ni tige si ri si. Ariinji tuwadu ri nya a'i a iza ru oda'ba ra ri dii.

Chapter 20

¹ Ongu mande anjeli alu kemu ru'bughe si. Andaa ni muftaa 'ba ali lokore ku ri di to, pi andaa ko nyori ambugodu andaa diga. ² Andaa ko ini monigo ile, ini oku ile'i, andaa ni lungwele sitani'i rii, ombe andaa ni cwi kinya alifu alu. ³ Andaa wa andaa ni pi'bu ali lokore ku ri ni aga. Andaa la'bu tin a cwi pi ombe cwi. 'Dii dudu andaa kate du idi ku'da vudige ri ni lungwazo kusa ko kinya alifu alu koloko pa. ile a vuga, avo ayu andaa ni ra saa gaangwadu aga. ⁴ Ongu mande komi keri di karako. 'Ba ori'ba di na pi ni ga ri ake a'ini opko le'jo lalizo. Ongu sa mande'ba andaa oli a'i adi ra sadeni yesu di si pi le'jo Rubanga di si ri pi endi. Rukii anyukwa ile kuru kesu andaa eno'i sa'i, pi gakii imgbe alama 'baka a'i a andaga kusa a'i a diga. Enjikii lidi, pi zwakii vu kare aluga yesu to kinya alifu alu. ⁵ 'Ba zi'ba ra ri adi enji da asiku kusa ko kinya alifu alukate pa. 'Di enjika da a si atizo rii. ⁶ A'i anda loso pi ole enji'ba enjika atizo ri ni aga rii! A'i 'dipini ru ge da vu erizo ri mori ako a'i a ruge. Vo kolukii'ba nga azi'ba Rubanga ni ri pi'i pi yesu ni ri pi'i ongu vo kuzwakii vu yesu to kare aluga kinya alifu alu. ⁷ De kinya alifu alu kolokora, avo ayu satani ni pi mabusu ge si. ⁸ Andaa kumu kumu 'ba olu'ba vu ni gbungu su vu digeri pi ni lunjware ga-gogo pi magogo to-kezi du a'i o'ja ambugodu ileni ga. 'ba ile vo kolukii yayadu cinyakwi meri tiger i ani. ⁹ Vokii vu je'be vudige ri ni ga si pekii kare 'ba ole ri a rutarega ri cwi. Ti asi enga ru'bughe si pi du a'i tuwadu pi. ¹⁰ Sitani ni a'i ni lunjware ri, awa meri asi di gwere kibiriti si ri ni aga, kare awa laka anyukwa, nebi enjo ri to rii. Avo ecandi a'i laka tadu ini pi itu to. ¹¹ 'Di a vuga mande komi keri di amgbu godu ingwe, pi mo'di rire diarur to. Vu ru'bu to fe pi andaa andaga sit i kare'e iyo a'i ni vozo laka. ¹² Mande 'ba oda'ba ri, 'ba amba ba amba ku ri to-edekii komi keri di ile a andaga, pi awi buku ra. Ongu awi buku zi-buku awile 'dii buku lidi dii. 'ba oda'ba ile alali le'jo a'i a dige viru vi nga cwile buku ilepi ni aga ri to, viru vi a'i a i'bu to. ¹³ Meri eke 'ba ada'ba ra andaa agar i pi. Da saa pi kare 'ba ada'ba ra ri kolu ri to ekekii'ba oda'ba ra olure a'i ni aga ri pi, pi'ba oda'ba ra ile alali le'jo a'i a dige viru vi nga a'i a edele ri to. ¹⁴ Da pi kare 'ba ada'ba ra ri a olurega ri to a'du awa a'i meri aside ileni aga. 'Di andaa ni da rizo rii-meri asi dii. ¹⁵ Mo'di ru esule acwi buku lidi di ni aga kuru ri awa meri asi di ile ni aga.

Chapter 21

¹ 'Di a vuga mande ru'bu u'di vu u'di to, a'dusiku ru'bu ati ri vu ati lagakii pi, ongu meri saa'e iyo. ² Mande 'bu u'di, yerusalem ni u'di, esire vuru ru'bughe Rubanga di si rii, ede baba zangwa lomuruzi edele agoo ni o'du lage di sir i ani. ³ Meri u'duku amgbu enga komi keri di ni gas i ku'jo, "nde! Kare Rubanga olurega ri diadu 'ba to, pi andaa kumu kolu a'i to. Vokolukii andaa 'ba'i, pi Rubanga ni gba ri kumu kolu a'i to, pi andaa kumu kolu pi a'i a Rubanga'i. ⁴ Andaa kumu kefu minda pi a'i a mige si, pi da kumu kolu iyo, kusa asi lajwa, owuto, lajwa to kolu iyo. Nya tuwadu oku ri loko ra. ⁵ Mo'di rire komi keri di ile a dige ri ku'jo, "nde! Mede nga tuwadu u'di." Andaa ku'jo, "cwi 'di vuru a'dusiku le'jo 'dipi egenile war i pi'i ongu gba saa." ⁶ Andaa enjaru ku'jo mani, "nga 'dipi ederu ra! Ma nga tuwadu nit i e'dore pi ekore'i, e'dore pi ekore'i. ⁷ mo'di o'ja zware raa ri kumu kesu nga tuwadu ra, pi mamu molu andaa Rubanga 'i, pi andaa kumu kolu maa ngwa 'i. ⁸ Ti a'i 'ba ari ri, 'ba a'i ako ripi, 'ba injwi kanya, 'ba balu'di'ba, 'ba asa, 'ba ule, 'ba eno elegi'ba eno ni, pi 'ba enjo tuwadu to, a'i a kare kumu kolu meri gwere asi kibiriti si ri ni aga. 'Di andaa ni da vu rizo rii." ⁹ Anjeli alu tuderu ri ni aga emu mo'di, andaa ni ita tuderu gare de juwe tuderu mure emure vule ga rito rii, kujo, "emu 'dia. Mamu me'dete nyini lomuruzi, bilo angwa izi'i." ¹⁰ Ongu andaa ngi ma pi endi aga 'be amgbu godu azo ri ni dige e'dete mani 'ba okole yerusalemu ni esire vuru ru'bughe Rubanga di si rii. ¹¹ Yerusalem ni yayi Rubanga di to, pi andaa suka kende oni sure mirimiri ri ani, kende oni sure miyo miyo ri ani. ¹² Gangi na amgbu godu pi azo oru koti na muudi limbi ri, anjeli mudi limbi ri kutee ni. Koti ilepi ni ga si alucwi 'bonji Israel di mudi limbi ri ri pi a ru'i. ¹³ Itu a efurega lele si koti na, oru lele si koti na vuru lele si koti na pi itu a efurega lele si koti na. ¹⁴ Ari 'ba ile di pa na mudi limbi ri, acwi a'i a ruge ru ma'ju mudi limbi ri bilo angwa di ripi'i. ¹⁵ Mo'di loro'jore mato ile ko tali diga edele mula sure su ri si rii'ba ile ni o'bizo, andaa koti to, pi andaa ari na to. ¹⁶ 'Ba ile asi ewo na su tuwadu ri azo na viru andaa epka to vi. Andaa o'bi 'ba ile tali ilesi azo na tali alifu mudi limbi ri (azo na, pi epka na to pi azo na tuzo oru ri tuwadu jojo). ¹⁷ Ongu andaa o'bi ari na saa, epka aga na di pa mvu miya alu mudi su limbi su ovi 'ba a nga o'bizo ri si (anjeli ile saa o'bi ovi alua ri ani). ¹⁸ Ari ile abi oni sure su wara lungwele jaspaa ri si pi 'ba ilea bi mula sure su ri si, miraya sure su ri ani. ¹⁹ Ari na ni pa abi oni ovi mgbingbi sure su weli na opko ri si. Oni atizo ri kolu curu ani, rizo ri kolu ru'bu ani, nazo ri kolu loteke, suzo ri sa kolu curu ani, ²⁰ Touzo ri lokiri, aziazo ri ika, tuderizo ri lofara 'dengele ani, arozo ri kolu ayise ni bi ani, dicaluzo ri sa kolu wara dengele ani, mudizo ri kolu lunyume, mudi limbi aluzo ri kolu ini tiri'bu ni 'a ani, mudi limbi rizo ri kolu ika ndili. ²¹ Koti mudi limbi ri ile a'i tuwadu ede nga olure miyo sure su ri ani mudi limbi ri si, koti alu alu ede nga olure miyo sure su ani alu si. Leti tuwa'ba iledi ede mula sure su ri si, kende miraya ani. ²² Mandi 'ba ileni aga zo Rubanga ni elegizo ri kuru, a'dusiku opi Rubanga niatere tuwadu ri bilo angwa to a'i zo Rubanga ni elegia laka ri'i. ²³ Itu pi imba to leru ku vu'jire ga 'ba ile ni aga a'dusiku yayi Rubanga di ku'jivu laka ni, ong bilo angwa ni saa andaa ingwe'i. ²⁴ 'Ba vu dige ri tuwadu vo kalawe ingwe 'ba ile di si. Kabakaa vu dige ri tuwadu kuvo kezikii a'i a yayi laka. ²⁵ Koti 'ba ile di avo alu'bu ku itu, pi ini kumu kolu laka iyo. ²⁶ Kuvo kezikii yayi pi laru'ba vudige ri di 'aru. ²⁷ Ti nga injwi ri pi andi ri to vokwi 'ba ile ni aga ku, 'ba nga dinja di ni ede'ba, enjo lu'joba ri to vo torukii 'ba ile ni aga ku. Te'ba ru cwile buku lidi di bilo angwa di ni agar i Kutorukii ni.

Chapter 22

¹ 'Di a vuga anjeli ile ee'dete mani golo iyi lidi dii, iyi ni mi na pelere kusus mandara ani. Iyi ile kelu enga komi keri di Rubanga di pi Bilo angwa di to ² Kulu leti 'ba ile di ni aga si. Golo ile ni baraga rilerile kwe lidi di aa, ku'a a'a mgbi mgbi

mudi limbi ri ingba si. Kwe ile ni ibibi erua'ba suru vu dige ri ni zwazo lajwa lajwa aga si.³ Ceni kumu kolu iyo. Komi keri di Rubanga di pi Bilo angwa di to kumu kolu 'ba ile ni aga, pi andaa opi vo kede i'bu andaa ni laka.⁴ Vo kundekii andaa anda ra, pi andaa ru kumu kolu a'ia andati ge.⁵ Vu ini kumu kolu iyo, 'ba vo le vu ingwe lamba diku kusa itu dii a'dusiku opi Rubanga ni mu ku'ji vu a'i ni ni. Vo kuzwakii vu tadu.⁶ Anjeli ile 'jo mani, "le'jo 'dipi egenile wa pa gba. Opi, andaa ni Rubanga endi nebia di di'i, ezwe Andaa anjeli dudu ke'dete Andaa opi ai nga mure redere ire ri ra.⁷ Nde! Memu ezeze! Mo'di le'jo nebi di buku 'di ni agar i a vu ni erire pi okore ri anda losoto."⁸ Ma gba yoani ni maa nga si meri le'jo di pima pi meri nga 'dipi ma. De meri pi mande nga 'dipi, ma'de vuru anjeli mani nga 'dipi ni e'detere ile a paga laru kerega andaa ni.⁹ Andaa 'jo mani, "Ede ileni ku! Masa ma opigo nyaa rezi'i, kare aluga nyaa adiinjini nebia rito, pi a'i le'jo buku 'di ni agar i eri'ba pi vu nan i oko'ba rito."¹⁰ Andaa jo mani, "Akalabu lejo buku nebi 'di ni agari ku, adusi sa'a esa wo ire"¹¹ Mo'di anda ku ri, kenjaru nga andaku ri ni edeka to. Mo'di lidi ni ovi na andi ri kenjaru ovi lidi ni andi di ile to. Mo'di anda ri, kenjaru nga anda ri ni edeka to. Mo'di ole ri kulee kenjaru oluka ole to."¹² "Nde! Mamu eze ze. Dide madi aa mato, mo'di alu alu lokwere ga kuviru nga andaa edele ri to."¹³ Ma le'jo nit i a re'doka pi lokoka na to'i, mo'di ati rii pi vule gar ii, re'doka pi lokoka."¹⁴ A'i a'ia bongu ni jwe'ba ra anda loso to, duudu kuvo kolukii anda to kwe ni o'a lidi di ni nyare ga pi kwizo koti si 'ba ileni aga."¹⁵ 'Ba loguge laongwe ri oke, ule, bate, 'ba 'ba lu'di'ba, 'ba eno luruka ayo rii, pi 'ba enjo leba pi lu'jo'ba ayo ripi'i."¹⁶ Ma gba yesu, mazwe maa anjeli le'jo 'di ni ngere ga nyini pi eklezia ni. Makwe ni zu pi otilele Daudi di'i, lelego kirijobi'i."¹⁷ Endi ole ri lomuruzi to ku'jokii, "Emu!" mo'di le'jo 'di ni erire ri kulee ku'jo, "Emu!" mo'di iyibi akole ra ri kulee kemu, pi mo'di lere ri kulee kesu iyi lidi di."¹⁸ Ma'joo mo'di le'jo nebi 'di ni aga ri ni erire ri ni; "de mo'di kenja ke'jo zi laka, Rubanga kumu kenja diaru juwe cwile buku 'di ni aga ri pi."¹⁹ De mo'di zi ku'du pi le'jo zi'ba nebia di cwile buku di ni aga ri pi, Rubanga saa kumu ku'du andaa ewo kwe lidi di ni ga ripi, pi andaa ewo'ba ole ile ni aga ri to, cwile buku 'di ni aga rii."²⁰ Mo'di le'jo ngere nga 'di pi ruge ku'jo, Eyoo! Memu ezeze." Amen! Emu, opi yesu!"²¹ Tutu ama opi yesu kristu di kolu ba tuwadu to! Amen.